

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στο σχέδιο νόμου «Κύρωση του Κώδικα Διατάξεων Φορολογίας Κληρονομιών, Δωρεών, Γονικών Παροχών, Προϊκών και Κερδών από Λαχεία»

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Στη φορολογία Κεφαλαίου οι φόροι που επιβάλλονται στα ακίνητα είναι συνάρτηση του τρόπου μεταβίβασης αυτών. Ειδικότερα επιβάλλεται φόρος για την αιτία θανάτου κτήση για την αιτία δωρεάς – γονικής παροχής, προίκας και κερδών από λαχεία.

Ο φόρος κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών είναι κατ' εξοχήν άμεσος και προσωπικός φόρος και κατατάσσεται στην κατηγορία εκείνη των φόρων που έχουν αντικείμενο το κεφάλαιο, δηλαδή το σύνολο των οικονομικών αγαθών των προσώπων, που χρησιμοποιούνται για τη δημιουργία και παραγωγή άλλων οικονομικών αγαθών.

Βασικοί σταθμοί στην επιβολή του φόρου κληρονομιών είναι τα έτη 1836 (νόμος της 14/26.8.1836), 1865 (νόμος ΡΙΣΤ'), 1880 (νόμος ΩΙΔ'), 1885 (νόμος ΑΞΞΖ'), 1887 (ΑΧΚΕ'), 1909(νόμος ΓΤΣΑ'), 1919(νόμος 1641) και 1973 (ν.δ. 118).

Ο ν. 1641/1919 απετέλεσε ένα από τα βασικά φορολογικά νομοθετήματα της εποχής και ακολούθησε το σύστημα της υπαγωγής σε φόρο της κληρονομικής μερίδας.

Με το ν.δ. 118/1973, του οποίου η ισχύς άρχισε από 1.1.74 αλλά κατέλαβε τις υποθέσεις για τις οποίες η φορολογική υποχρέωση είχε γεννηθεί από 1.1.1972, αναμορφώθηκε ριζικά η υπάρχουσα νομοθεσία και καταργήθηκαν όλες οι προγενέστερες διατάξεις.

Κατά τη διάρκεια ισχύος των διατάξεων του πιο πάνω βασικού νομοθετήματος, αυτές υπέστησαν αναρίθμητες μεταβολές, τόσο στο ουσιαστικό όσο και στο διαδικαστικό τμήμα τους. Οι μεταβολές αυτές προκλήθηκαν, είτε άμεσα είτε έμμεσα, με πλήθος άλλων νομοθετημάτων ή υπουργικών αποφάσεων, που κυρώνονταν με νόμο. Αυτή η αδιάμαστη πολυνομία δημιούργησε αναπόφευκτα την πολυπλοκότητα των σχετικών διατάξεων και προκάλεσε άμεσα δυσμενές αποτέλεσμα στην εφαρμογή τους, παραβιάζοντας ταυτόχρονα βασικές αρχές της επιβολής του φόρου, όπως την απλότητα και τη βεβαιότητα του φόρου.

Αυτό το πολυδαίδαλο νομοθετικό πλαίσιο, δημιούργησε την ανάγκη αυτού του εγχειρήματος για την ταξινόμηση, σε ενιαίο κείμενο των διατάξεων της φορολογίας κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών, προϊκών και κερδών από λαχεία.

Το νομοσχέδιο που υποβάλλεται για να περιβληθεί με την έγκρισή σας, τον τύπο του Κώδικα των διατάξεων του φόρου κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών, προϊκών και κερδών από λαχεία συγκεντρώνει όλες τις διεσπαρμένες διατάξεις της οικείας φορολογίας, καθώς και τις συναφείς διατάξεις άλλων νομοθετημάτων σε ενιαίο κείμενο, ώστε να αποτελέσει ενιαίο βασικό νομοθέτημα αυτής της φορολογίας.

Έτσι ελπίζουμε ότι καταπολεμάται η βασική αδυναμία των διατάξεων της άμεσης φορολογίας που είναι η πολυνομία και η πολυπλοκότητα, αλλά και εξυπηρετείται το

έργο των φορολογικών αρχών, των δικαστηρίων, των μελετητών και ερευνητών του φορολογικού δικαίου, καθώς και των παραγωγικών τάξεων.

Η ταξινόμηση των ισχυουσών διατάξεων της φορολογίας κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών, προϊκών και κερδών από λαχεία γίνεται έτσι ώστε να διατηρείται υποτυπώδης αυτονομία στη δομή κάθε τμήματος.

Ακολουθεί ανάλυση των διατάξεων του νομοσχεδίου, η οποία είναι εντελώς συνοπτική, καθ' όσον αναφέρεται σε ισχύουσες ήδη διατάξεις.

ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Άρθρο Πρώτο

Με το άρθρο αυτό του νομοσχεδίου κυρώνεται ο Κώδικας Διατάξεων Φορολογίας Κληρονομιών, Δωρεών, Γονικών Παροχών, Προϊκών και Κερδών από Λαχεία, ο οποίος έχει συνταχθεί από την ειδική επιτροπή που συγκροτήθηκε με την 1051232/571/0006 Α/3 Μαΐου 1996 (ΦΕΚ 336 Β') απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 6 και 7 του άρθρου 76 του Συντάγματος και κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων των άρθρων 105 του ν. 1892/1990 (ΦΕΚ 101 Α'), 34 του ν. 1914/1990 (ΦΕΚ 178 Α') και 13 του ν. 2346/1995 (ΦΕΚ 220 Α') και 16 παρ. 22 του ν. 2873/2000 (ΦΕΚ 285 Α').

Ο Κώδικας διαιρείται σε δύο (2) μέρη. Το πρώτο μέρος περιλαμβάνει τις ουσιαστικές διατάξεις που συνθέτουν το πεδίο της φορολογίας κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών, προϊκών και κερδών από λαχεία. Το δεύτερο μέρος περιλαμβάνει τις διαδικαστικές διατάξεις του πεδίου των φορολογιών αυτών.

Ειδικότερα:

1. Στο ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ διαλαμβάνονται η Εισαγωγή και τέσσερα (4) τμήματα:

1.1. Η ΕΙΣΑΓΩΓΗ περιλαμβάνει τις γενικές διατάξεις που αναφέρονται στην επιβολή του φόρου από την απόκτηση περιουσίας αιτία θανάτου, δωρεάς, γονικής παροχής ή προίκας και κέρδη από λαχεία.

1.2. Το ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ περιλαμβάνει τις διατάξεις που συνθέτουν το πεδίο της φορολογίας περιουσιών που αποκτώνται αιτία θανάτου.

Το Τμήμα αυτό διαιρείται σε επτά (7) κεφάλαια, καθένα των οποίων ειδικότερα περιέχει:

1.2.1. Γενικές διατάξεις – αντικείμενο και υποκείμενο του φόρου.

1.2.2. Χρόνος φορολογίας.

1.2.3. Προσδιορισμός αξίας αντικειμένων φορολογίας.

1.2.4. Εκπτώσεις χρεών και βαρών.

1.2.5. Απαλλαγές.

1.2.6. Υπολογισμός φόρου.

1.2.7. Εκπτώση και μείωση του φόρου.

1.3. Το ΔΕΥΤΕΡΟ ΤΜΗΜΑ περιλαμβάνει τις διατάξεις που συνθέτουν το πεδίο της φορολογίας περιουσιών που αποκτώνται αιτία δωρεάς και γονικής παροχής.

Το Τμήμα αυτό διαιρείται σε τέσσερα (4) κεφάλαια, καθένα των οποίων ειδικότερα περιέχει:

1.3.1. Αντικείμενο και υποκείμενο του φόρου.

1.3.2. Χρόνος φορολογίας.

1.3.3. Προσδιορισμός αξίας αντικειμένων δωρεών και

γονικών παροχών – Ακύρωση και ανάκληση – Εκπτώσεις.

1.3.4. Απαλλαγές – υπολογισμός του φόρου.

1.4. Το ΤΡΙΤΟ ΤΜΗΜΑ περιλαμβάνει τις διατάξεις που συνθέτουν το πεδίο της φορολογίας περιουσιών που αποκτώνται αιτία προίκας.

Το τμήμα αυτό διαιρείται σε τρία (3) κεφάλαια, καθένα των οποίων ειδικότερα περιέχει:

1.4.1. Αντικείμενο και υποκείμενο του φόρου – χρόνος φορολογίας.

1.4.2. Προσδιορισμός αξίας αντικειμένων προίκας.

1.4.3. Απαλλαγές – υπολογισμός του φόρου.

1.5. Το ΤΕΤΑΡΤΟ ΤΜΗΜΑ περιλαμβάνει τις διατάξεις που συνθέτουν το πεδίο της φορολογίας κτήσης κερδών από λαχεία.

2. Στο ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ διαλαμβάνονται τέσσερα (4) τμήματα, από τα οποία:

2.1. Το ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ αυτού του μέρους περιλαμβάνει τις διαδικαστικές διατάξεις που ανάγονται στο πεδίο της φορολογίας περιουσιών που αποκτώνται αιτία θανάτου.

Το τμήμα αυτό διαιρείται σε τρία (3) κεφάλαια, καθένα των οποίων ειδικότερα περιέχει:

2.1.1. Δηλώσεις.

2.1.2. Έλεγχος- Εξώδικη λύση της διαφοράς.

2.1.3. Καταβολή, βεβαίωση και έκπτωση του φόρου.

2.2. Το ΔΕΥΤΕΡΟ ΤΜΗΜΑ αυτού του μέρους περιλαμβάνει τις διαδικαστικές διατάξεις που ανάγονται στο πεδίο της φορολογίας περιουσιών που αποκτώνται αιτία δωρεάς, γονικής παροχής και προίκας.

2.3. Το ΤΡΙΤΟ ΤΜΗΜΑ αυτού του μέρους περιλαμβάνει τις διαδικαστικές διατάξεις που ανάγονται στο πεδίο της φορολογίας κτήσεων κερδών από λαχεία.

2.4. Το ΤΕΤΑΡΤΟ ΤΜΗΜΑ αυτού του μέρους περιλαμβάνει τις γενικές διατάξεις.

Το τμήμα αυτό διαιρείται σε πέντε (5) κεφάλαια, καθένα των οποίων ειδικότερα περιέχει:

2.4.1. Ακύρωση ή τροποποίηση οριστικών πράξεων.

Νέα εκκαθάριση του φόρου.

2.4.2. Παραγραφή, Απόρρητο, Ατέλειες.

2.4.3. Υποχρεώσεις αρχών και προσώπων.

2.4.4. Κυρώσεις.

2.4.5. Τελικές διατάξεις.

Άρθρο Δεύτερο

Στο άρθρο αυτό αναφέρεται η ισχύς των διατάξεων αυτού του νομοσχεδίου, η οποία αρχίζει από το χρόνο που ορίζεται για τις αντίστοιχες διατάξεις στα νομοθετήματα που κωδικοποιούνται.

Από τις διατάξεις του προτεινόμενου νομοσχεδίου δεν προκαλούνται μεταβολές στα έσοδα ή τις δαπάνες του Κρατικού Προυπολογισμού, καθ' όσον με αυτό κωδικοποιούνται σε ενιαίο κείμενο οι ισχύουσες διατάξεις.

Αθήνα, 11 Ιουλίου 2001

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Γιάννος Παπαντωνίου

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

Κύρωση του Κώδικα Διατάξεων Φορολογίας Κληρονομιών, Δωρεών, Γονικών Παροχών, Προϊκών και Κερδών από Λαχεία

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται ο Κώδικας Διατάξεων Φορολογίας Κληρονομιών, Δωρεών, Γονικών Παροχών, Προϊκών και Κερδών από Λαχεία, ο οποίος έχει συνταχθεί σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 6 και 7 του άρθρου 76 του Συντάγματος, από την ειδική επιτροπή που συγκροτήθηκε κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων των άρθρων 105 του ν.1892/1990 (ΦΕΚ 101 Α'), 34 του ν. 1914/1990 (ΦΕΚ 178 Α'), 13 του ν.2346/1995 (ΦΕΚ 220 Α') και 16 παρ.22 του ν.2873/2000 (ΦΕΚ 285 Α') με τις 1051232/571/0006Α'/3 5-1996 (ΦΕΚ 336 Β') και 1000860/1720/Α006/29.12.2000 αποφάσεις του Υπουργού των Οικονομικών.

ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΩΝ, ΔΩΡΕΩΝ, ΓΟΝΙΚΩΝ ΠΑΡΟΧΩΝ, ΠΡΟΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΕΡΔΩΝ ΑΠΟ ΛΑΧΕΙΑ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Άρθρο 1 Επιβολή φόρου

1. Επιβάλλεται φόρος στις περιουσίες που αποκτήθηκαν αιτία θανάτου, δωρεάς, γονικής παροχής ή προίκας και στα κέρδη από λαχεία, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον παρόντα νόμο.

2. Στο φόρο υπόκειται κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, το οποίο αποκτά περιουσία από κάποια αιτία από αυτές που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο.

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ ΠΟΥ ΑΠΟΚΤΩΝΤΑΙ ΑΙΤΙΑ ΘΑΝΑΤΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ

Άρθρο 2 Κτήση αιτία θανάτου

1. Κτήση περιουσίας αιτία θανάτου για την επιβολή του φόρου είναι η από:

α) Κληρονομία, κληροδοσία ή τρόπο,

β) νέμηση,

γ) σύμβαση ασφάλισης ζωής του κληρονομούμενου, εφόσον δεν ορίζονται στο ασφαλιστήριο οι δικαιούχοι,

δ) αυτασφάλιση του κληρονομούμενου, εφόσον αυτή δεν προβλέπεται από νόμο,

ε) συνένωση επικαρπίας ακινήτων ή κινητών γενικά πραγμάτων με την ψιλή κυριότητα, λόγω θανάτου του επικαρπωτή, όταν η κτήση ή μεταβίβαση με επαχθή αιτία της ψιλής κυριότητας αυτών και η κτήση της επικαρπίας με επαχθή αιτία ή παρακράτησή τους έγιναν από 2 Απρι-

λίου 1980. Στις περιπτώσεις αυτές θεωρείται ότι η επικαρπία περιέρχεται στον ψιλό κύριο από τον επικαρπωτή αιτία θανάτου ή κληροδοσίας και η αξία αυτής προσδιορίζεται σε ποσοστό της αξίας της πλήρους κυριότητας κατά το χρόνο θανάτου του επικαρπωτή και ανάλογα με την ηλικία αυτού κατά το χρόνο τούτο, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 4 του άρθρου 15.

2. Η μη μεταγραφή της αποδοχής κληρονομίας ή κληροδοσίας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 1193 του Αστικού Κώδικα, δεν εμποδίζει την επιβολή του φόρου κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

3. Οι προβλεπόμενες από τον Αστικό Κώδικα προθεσμίες αποποίησης της κληρονομίας και η αποδοχή της κληρονομίας με το ευεργέτημα της απογραφής, δεν αποτελούν λόγο διάφορης εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος νόμου.

Άρθρο 3

Περιουσία που υποβάλλεται σε φόρο

1. Στο φόρο υποβάλλεται:

α) Η κείμενη στην Ελλάδα οποιασδήποτε φύσεως περιουσία, η οποία ανήκει είτε σε ημεδαπούς είτε σε αλλοδαπούς.

β) Η κείμενη στην αλλοδαπή ενσώματη ή ασώματη κινητή περιουσία Έλληνα υπηκόου, που έχει την κατοικία του οπουδήποτε, καθώς και αλλοδαπού που έχει την κατοικία του στην Ελλάδα, με την επιφύλαξη της εφαρμογής της διάταξης της περίπτωσης ε' της παραγράφου 2 του άρθρου 25.

2. Ως κείμενη στην Ελλάδα κινητή περιουσία θεωρούνται ιδίως:

α) Τα πλοία που είναι γραμμένα στα ελληνικά νηολόγια, καθώς και τα αεροσκάφη που είναι γραμμένα στα ελληνικά μητρώα αεροσκαφών.

β) Η επωνυμία, ο τίτλος και η φήμη επιχείρησης ή επαγγέλματος που ασκούνται στην Ελλάδα.

γ) Τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας και τα εμπορικά σήματα, που είναι καταχωρημένα στην Ελλάδα.

δ) Τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, καθώς και τα δικαιώματα για τη χρησιμοποίηση συγγραφικού υλικού, διπλώματος ευρεσιτεχνίας ή εμπορικού σήματος, εφόσον δύνανται να ασκηθούν στην Ελλάδα.

ε) Οι μετοχές, οι ιδρυτικοί τίτλοι και τα εταιρικά μερίδια των κάθε φύσεως εταιριών που εδρεύουν στην Ελλάδα.

στ) Οι ενοχικές αξιώσεις που είναι εξασφαλισμένες με υποθήκη σε ακίνητα ή πλοία ή αεροσκάφη, εφόσον αυτά βρίσκονται κατά τους ανωτέρω ορισμούς στην Ελλάδα. Οι αξιώσεις που απορρέουν από συμβάσεις για τα ανωτέρω ακίνητα ή πλοία ή αεροσκάφη. Οι οποιεσδήποτε ενοχικές αξιώσεις, που είναι απαιτητές στην Ελλάδα. Οι ενοχικές αξιώσεις που απορρέουν από συμβάσεις, οι οποίες έχουν καταρτισθεί στην Ελλάδα μεταξύ Ελλήνων υπηκόων.

ζ) Οι κάθε φύσεως απαιτήσεις, εξασφαλισμένες ή μη, καθώς και κάθε άλλο στοιχείο ασώματης κινητής περιουσίας, εφόσον ο αποβιώσας είχε την κατοικία του στην Ελλάδα κατά το χρόνο του θανάτου του.

η) Τα τραπεζογραμμάτια και κάθε άλλο είδος χρημάτων, που αποτελούν νόμιμο μέσο πληρωμής στον τόπο της έκδοσής τους, καθώς και οι επιταγές στον κομιστή, εφόσον αυτά βρίσκονται στην Ελλάδα κατά το χρόνο του θανάτου του κληρονομούμενου.

θ) Τα κάθε φύσεως κινητά, εφόσον αυτά βρίσκονται στην Ελλάδα κατά το χρόνο του θανάτου του κληρονομούμενου.

3. Οι τίτλοι και οι αξίες, τα εισοδήματα των οποίων εισέπραξε ο αποβιώσας ή με τους οποίους πραγματοποιήσε οποιεσδήποτε συναλλακτικές πράξεις εντός του προηγούμενου του θανάτου του έτους, καθώς επίσης και το τίμημα από εκποίηση περιουσιακού στοιχείου που πραγματοποιήσε ο κληρονομούμενος εντός της προηγούμενης του θανάτου του τριετίας, προκειμένου για κινητό, και εντός της προηγούμενης πενταετίας, προκειμένου για ακίνητο, θεωρούνται ότι ανήκουν στην κληρονομία. Επιτρέπεται η απόδειξη για το αντίθετο με κάθε νόμιμο μέσο.

Ως τίμημα από την εκποίηση του ακινήτου λαμβάνεται η αντικειμενική αξία αυτού ή, αν πρόκειται για ακίνητο που βρίσκεται σε περιοχή όπου δεν εφαρμόζεται το αντικειμενικό σύστημα, η αξία αυτού όπως προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 9, εφόσον οι αξίες αυτές είναι μεγαλύτερες του τιμήματος που αναγράφεται στο συμβολαιογραφικό έγγραφο. Ως τίμημα από την εκποίηση μετοχών και λοιπών μη εισηγμένων στο Χρηματιστήριο τίτλων κινητών αξιών και συμμετοχών σε εταιρίες ή συνεταιρισμούς, για τα οποία έχει συνταχθεί συμβολαιογραφικό ή ιδιωτικό έγγραφο από τον κληρονομούμενο, λαμβάνεται η αξία που προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 12, εφόσον είναι μεγαλύτερη του αναγραφόμενου στα ως άνω έγγραφα τιμήματος.

4. Δεν υποβάλλεται σε φόρο η αποζημίωση από ατύχημα, που καταβάλλεται στους νόμιμους δικαιούχους συνεπεία θανάτου του θύματος.

Άρθρο 4

Συνυπολογισμός δωρεών, γονικών παροχών και προικών

Στην κτήση αιτία θανάτου συνυπολογίζονται οι δωρεές εν ζωή ή αιτία θανάτου, οι γονικές παροχές και οι προίκες του κληρονομούμενου προς τον κληρονόμο ή κληροδόχο, εφόσον η φορολογική υποχρέωση γι' αυτές γεννήθηκε σε χρόνο που το δικαίωμα του Δημοσίου δεν έχει παραγραφεί σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 102.

Για το συνυπολογισμό των κτήσεων αυτών λαμβάνεται υπόψη η αξία που είχε υπαχθεί σε φόρο κατά το χρόνο γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης αυτών και όχι τα απαλλασσόμενα ποσά.

Άρθρο 5

Υποκείμενο φόρου

Υπόχρεος στο φόρο είναι ο δικαιούχος της κτήσης, σε περίπτωση περισσότερων δικαιούχων καθέναν ανάλογα με την περιουσία που αποκτά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΧΡΟΝΟΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

Άρθρο 6

Χρόνος γένεσης φορολογικής υποχρέωσης

1. Η φορολογική υποχρέωση γεννιέται κατά το χρόνο θανάτου του κληρονομούμενου.

2. Σε περίπτωση κήρυξης προσώπου αφάντου, η φορολογική υποχρέωση γεννιέται κατά το χρόνο δημοσίευσης από τον τύπο της τελεσιδικής απόφασης, που κηρύσσει την αφάνεια.

Άρθρο 7
Μετάθεση του χρόνου γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης από το νόμο

Κατ' εξαίρεση, η φορολογική υποχρέωση γεννιέται:

α) Κατά το χρόνο πλήρωσης της αίρεσης ή λήξης της προθεσμίας, όταν το δικαίωμα του κληρονόμου ή κληροδόχου ή η κτήση στοιχείων κληρονομίας ή κληροδοσίας εξαρτάται από αναβλητική και όχι καθαρά εξουσιαστική αίρεση ή προθεσμία. Αν τα αντικείμενα περιέλθουν στη νομή του δικαιούχου πριν από την πλήρωση της αίρεσης ή τη λήξη της προθεσμίας, η φορολογική υποχρέωση γεννιέται κατά το χρόνο αυτό.

β) Κατά το χρόνο της με οποιονδήποτε τρόπο λήξης της επιδικίας, όταν τα αντικείμενα της κτήσης είναι κατά το χρόνο του θανάτου του κληρονομούμενου επίδικα και ο δικαιούχος δεν έχει τη νομή αυτών. Αν αυτά περιέλθουν στη νομή του δικαιούχου πριν από τη λήξη της επιδικίας, η φορολογική υποχρέωση γεννιέται κατά το χρόνο αυτό.

γ) Κατά το χρόνο της με οποιονδήποτε τρόπο λήξης της επιδικίας, όταν το δικαίωμα του κληρονόμου ή κληροδόχου κατέστη επίδικο, κατόπιν αμφισβήτησής του από οποιονδήποτε ενδιαφερόμενο και ο κληρονόμος ή κληροδόχος δεν έχει τη νομή των αντικειμένων της κτήσης. Αν τα αντικείμενα περιέλθουν στη νομή του κληρονόμου ή κληροδόχου που αξιώνει το δικαίωμα, η φορολογική υποχρέωση γεννιέται κατά το χρόνο αυτό.

δ) Κατά το χρόνο συμβιβασμού, όταν αυτός που αξιώνει κληρονομικό δικαίωμα έλαβε συμβιβαστικά μέρος της κληρονομικής περιουσίας ή άλλη οποιασδήποτε φύσης αποζημίωση και σε αντάλλαγμα παραιτήθηκε από την αξίωσή του στην κληρονομία.

ε) Κατά το χρόνο της συνένωσης της επικαρπίας με την ψιλή κυριότητα, όταν αντικείμενο της κτήσης είναι η ψιλή κυριότητα, εκτός από τις περιπτώσεις της παραγράφου 5 του άρθρου 16.

στ) Κατά το χρόνο καθορισμού του ποσού ή του αντικειμένου των κληροδοτημάτων των άρθρων 1972, 1973 και 1974 του Α.Κ..

ζ) Κατά το χρόνο εκπλήρωσης από το βεβαρημένο της υποχρέωσης, όταν ο κληρονομούμενος υποχρεώνει τον κληρονόμο ή τον κληροδόχο σε παροχή, χωρίς να προσπορίζει σε άλλον δικαίωμα στην παροχή αυτή (Α.Κ. 1715).

η) Κατά το χρόνο της αποποίησης της κληρονομίας ή κληροδοσίας, γι' αυτόν που έγινε δικαιούχος εξαιτίας αυτής της αποποίησης.

θ) Κατά το χρόνο της εισόδου στην κληρονομία των περιουσιακών στοιχείων που εισέρχονται σε αυτή μετά το θάνατο του κληρονομούμενου.

ι) Κατά το χρόνο καταβολής του τιμήματος για τα κτήματα που απαλλοτριώνονται αναγκαστικά ή κατά το χρόνο άρσης της απαλλοτρίωσης, εφόσον η απαλλοτρίωση κηρύχθηκε πριν από την κτήση. Θεωρούνται ως αναγκαστικά απαλλοτριούμενα και τα ρυμοτομούμενα ακίνητα από την έκδοση του οικείου διατάγματος.

ια) Κατά το χρόνο της οριστικής ρύθμισης των έννομων σχέσεων που απορρέουν από προσύμφωνο μεταβί-

βασης περιουσιακών στοιχείων από τον κληρονομούμενο. Το ίδιο ισχύει και σε παραχώρηση με εργολαβικό προσύμφωνο ακινήτου για ανοικοδόμηση.

ιβ) Κατά το χρόνο απόδοσης από το Κράτος των κτημάτων που έχουν καταληφθεί από αυτό ως εγκαταλειμμένα, καθώς και αυτών που τελούν υπό μεσεγγύηση, ως ανήκοντα σε υπηκόους εχθρικών κρατών, εφόσον αυτά πριν από την κτήση είχαν καταληφθεί ως εγκαταλειμμένα ή είχαν τεθεί υπό μεσεγγύηση.

ιγ) Κατά το χρόνο άρσης της απαγόρευσης, εφόσον πριν από την κτήση έχει απαγορευθεί με νόμο η εκποίηση των κτημάτων ή η σύσταση εμπράγματων δικαιωμάτων σε αυτά.

ιδ) Κατά το χρόνο που θα γίνει δυνατή η είσπραξη του υπολοίπου του ποσού των απαιτήσεων της διάταξης της παραγράφου 2 του άρθρου 11, που δηλώνονται ως εν μέρει εισπράξιμες.

ιε) Κατά το χρόνο είσπραξης, προκειμένου για δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, καθώς και δικαιώματα για χρησιμοποίηση συγγραφικού υλικού, δίπλωμα ευρεσιτεχνίας ή εμπορικό σήμα.

ιστ) Κατά το χρόνο δημοσίευσης της απόφασης του δικαστηρίου που εγκρίνει τη λογοδοσία, προκειμένου για την περιουσία της αλλοδαπής, η οποία φορολογείται στην Ελλάδα. Αν τα αντικείμενα περιέλθουν στη νομή του δικαιούχου πριν από τη δημοσίευση της απόφασης, η φορολογική υποχρέωση γεννιέται κατά το χρόνο αυτό.

ιζ) Κατά το χρόνο λήξης της δικαστικής εκκαθάρισης της κληρονομίας, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 1913 έως και 1922 του Α.Κ..

ιη) Κατά το χρόνο λήξης της πτωχευτικής διαδικασίας, σε περίπτωση θανάτου του πτωχεύσαντα. Για τα κληρονομιαία στοιχεία που μεταβιβάζονται κατά τη διάρκεια της διαδικασίας της πτώχευσης επιδίδεται δήλωση και καταβάλλεται ο φόρος που αναλογεί. Μετά το τέλος της πτωχευτικής διαδικασίας, γίνεται οριστική εκκαθάριση του φόρου σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 100.

ιθ) Κατά το χρόνο απόδοσης ή παραχώρησης των ακινήτων ή καταβολής χρηματικού ανταλλάγματος σε δικαιούχους κληρονόμους πολιτικού πρόσφυγα κατά τις διατάξεις του ν.1540/1985 (ΦΕΚ 67 Α'). Αντικείμενο φορολογίας, στην περίπτωση αυτή, είναι το ακίνητο που αποδίδεται ή παραχωρείται ή το χρηματικό αντίλλαγμα, μείον το ποσό της εισφοράς.

Άρθρο 8
Μετάθεση του χρόνου γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης με απόφαση του προϊστάμενου της Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας

1. Η φορολογική υποχρέωση για όλα ή μερικά από τα περιουσιακά στοιχεία μπορεί να μετατίθεται σε μεταγενέστερο χρόνο από αυτόν που ορίζεται στα άρθρα 6 και 7, με απόφαση του προϊστάμενου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) Αν τα αντικείμενα της κτήσης κατέστησαν επίδικα ή κηρύχθηκαν αναγκαστικά απαλλοτριωτά μετά το χρόνο θανάτου του κληρονομούμενου ή αν υφίσταται νομικό κώλυμα για την ελεύθερη διάθεση των αντικειμένων αυτών ή είναι δεσμευμένα στην αλλοδαπή και εφόσον στις περιπτώσεις αυτές ο υπόχρεος σε φόρο δεν βρίσκεται στη νομή ή αν τα αντικείμενα της κτήσης κατέστησαν επίδικα πριν ή μετά το θάνατο του κληρονομούμενου ή κηρύχθηκαν αναγκαστικά απαλλοτριωτά μετά το θάνα-

το του κληρονομούμενου ή υφίσταται νομικό κώλυμα για την ελεύθερη διάθεση αυτών ή το δικαίωμα της κτήσης είναι επίδικο και εφόσον στις περιπτώσεις αυτές ο υπόχρεος σε φόρο βρίσκεται μεν στη νομή των αντικειμένων, αλλά λόγω του απροσόδου ή της μικρής προσόδου αυτών αδυνατεί να καταβάλει το φόρο. Ειδικά, σε περίπτωση αντικειμένων μικρής προσόδου η μετάθεση του χρόνου γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης, μπορεί να αφορά μέρος ή ποσοστό αυτών.

β) Αν τα αντικείμενα της κτήσης βρίσκονται στην αλλοδαπή και ο υπόχρεος σε φόρο, μέσα στις υφιστάμενες προθεσμίες για υποβολή δήλωσης, δεν γνώριζε ότι αυτά περιήλθαν σε αυτόν ή τα έλαβε στην κατοχή του μετά την παρέλευση των προθεσμιών αυτών.

γ) Αν ο υπόχρεος σε φόρο, κατά το χρόνο του θανάτου του κληρονομούμενου, διέμενε μόνιμα στην αλλοδαπή, άσχετα από τον τόπο στον οποίο βρίσκονται τα περιουσιακά στοιχεία.

2. Η μετάθεση του χρόνου γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης, κατά τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, γίνεται με αίτηση του υπόχρεου σε φόρο, η οποία υποβάλλεται πριν από τη λήξη του λόγου που συνιστά τη μετάθεση και εντός πενταετίας, που αρχίζει από τη λήξη της προθεσμίας για υποβολή δήλωσης και σε κάθε περίπτωση πριν από την κοινοποίηση πράξης επιβολής του φόρου.

3. Η μετάθεση του χρόνου γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης κατά την παράγραφο 2, δεν μπορεί να γίνει σε χρόνο κατά τον οποίο δεν υφίσταται ο λόγος που δικαιολογεί τη μετάθεση.

4. Κατά της απόφασης του προϊστάμενου της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας για τη μετάθεση ή όχι του χρόνου γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης, επιτρέπεται προσφυγή ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ **ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΑΞΙΑΣ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ** **ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ**

Άρθρο 9 **Χρόνος και τρόπος προσδιορισμού αξίας**

1. Ως αξία των αντικειμένων της κτήσης, για τον υπολογισμό του φόρου, λαμβάνεται η αγοραία αξία κατά το χρόνο της γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης, η οποία προσδιορίζεται σύμφωνα με όσα ορίζονται ειδικότερα στα άρθρα 10 έως και 18.

2. Όταν αποκτώνται ακίνητα ή κινητά (με εξαίρεση χρηματικά ποσά, καταθέσεις, απαιτήσεις και παροχές), αν η φορολογική δήλωση γι' αυτά υποβληθεί μετά την πάροδο τριών (3) ετών από το χρόνο γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης, για τον υπολογισμό του φόρου λαμβάνεται υπόψη η αξία αυτών και οι φορολογικές κλίμακες που ισχύουν κατά το χρόνο υποβολής της δήλωσης. Αν εκδοθεί πράξη επιβολής φόρου από τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας μετά την πάροδο τριετίας από το χρόνο γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης για τα περιουσιακά στοιχεία του προηγούμενου εδαφίου, εφόσον δεν έχει υποβληθεί γι' αυτά δήλωση από τον υπόχρεο μέχρι την έκδοση της πράξης, για τον υπολογισμό του φόρου λαμβάνεται υπόψη η αξία αυτών και οι φορολογικές κλίμακες που ισχύουν κατά το χρόνο έκδοσης της πράξης.

Στις περιπτώσεις αυτές επιβάλλονται οι πρόσθετοι φόροι και τα πρόστιμα που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία.

Άρθρο 10 **Αξία ακινήτων**

A. Αγοραία αξία

Για τον προσδιορισμό της αξίας των ακινήτων λαμβάνονται υπόψη και συνεκτιμώνται ιδίως τα στοιχεία εκτίμησης των ιδίων ή άλλων πλησιόχωρων ομοειδών ακινήτων, που προκύπτουν από μεταβιβάσεις με αντάλλαγμα ή κτήσεις αιτία θανάτου, δωρεάς, γονικής παροχής ή προίκας ή από απαλλοτριώσεις ή δικαστικές διανομές, η καθαρή πρόσοδος αυτών καθώς και κάθε άλλο πρόσφορο στοιχείο, το οποίο ασκεί ουσιώδη επίδραση στη μόνιμη αξία τους.

Σε περίπτωση έλλειψης οποιουδήποτε από τα ανωτέρω στοιχεία ή εφόσον αυτά που υπάρχουν κρίνονται απρόσφορα ή ανεπαρκή, ο προσδιορισμός της αξίας αυτών γίνεται με βάση κάθε αποδεικτικό μέσο.

B. Αντικειμενική αξία

1. Για τον προσδιορισμό της φορολογητέας αξίας των ακινήτων που μεταβιβάζονται αιτία θανάτου, λαμβάνονται υπόψη οι τιμές εκκίνησης, που είναι καθορισμένες από πριν κατά ζώνες ή οικοδομικά τετράγωνα και κατ' είδος ακινήτου, όπως αστικό ακίνητο, μονοκατοικία, διαμέρισμα, κατάσταση, αγρόκτημα και άλλα.

Οι τιμές εκκίνησης αυξάνονται ή μειώνονται ποσοστιαία ανάλογα με τους παράγοντες που επηρεάζουν αυξητικά ή μειωτικά την αξία των ακινήτων, όπως για τα διαμερίσματα η παλαιότητα, η θέση στο οικοδομικό τετράγωνο ή στον όροφο της πολυκατοικίας, για τα καταστήματα η εμπορικότητα δρόμου, το πατάρι, το υπόγειο, για τα αγροκτήματα η καλλιεργητική αξία, η τουριστική ή παραθεριστική σημασία και άλλα.

Οι τιμές εκκίνησης και οι συντελεστές αυξομειώσεώς τους θα καθορίζονται με αποφάσεις του Υπουργού των Οικονομικών, μετά από εισήγηση επιτροπών που θα αποτελούνται από οικονομικούς υπαλλήλους, μηχανικούς του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, εκπροσώπους της τοπικής αυτοδιοίκησης, εκπροσώπους του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας και άλλα πρόσωπα που διαθέτουν ειδικές γνώσεις ή ιδιάζουσα εμπειρία και θα συγκροτούνται με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομικών.

Οι κατά το προηγούμενο εδάφιο τιμές αναπροσαρμόζονται το βραδύτερο ανά διετία, με τις κατά την παράγραφο 2 αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών.

2. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται:

α) Η καταχώρηση των τιμών εκκίνησης και των συντελεστών αυξομειώσεώς τους σε πίνακες και η συσχέτισή τους με διαγράμματα που καταρτίζονται με βάση χάρτες,

β) κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια σχετική με την εφαρμογή των διατάξεων αυτής της ενότητας,

γ) η εφαρμογή των διατάξεων αυτής της ενότητας και για τον προσδιορισμό της φορολογητέας αξίας των μεταβιβαζόμενων εκτός σχεδίου ακινήτων,

δ) ο χρόνος έναρξης ισχύος των διατάξεων αυτής της ενότητας σε ολόκληρη τη χώρα ή ορισμένες περιοχές

αυτής ή πόλεις και για όλα τα ακίνητα ή για ορισμένη κατηγορία αυτών.

3. Κάθε άλλη διάταξη, η οποία ρυθμίζει διαφορετικά τη φορολογητέα αξία των ακινήτων που μεταβιβάζονται αιτία θανάτου και τον τρόπο προσδιορισμού της, εξακολουθεί να εφαρμόζεται και μετά την έναρξη ισχύος των υπουργικών αποφάσεων της προηγούμενης παραγράφου μόνο στις περιπτώσεις που ο φορολογούμενος αμφισβητήσει τις προκαθορισμένες τιμές με προσφυγή του ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων.

4. Στα μέλη των επιτροπών της παραγράφου 1 αυτής της ενότητας που δεν είναι δημόσιοι ή δημοτικοί υπάλληλοι καταβάλλεται αποζημίωση η οποία καθορίζεται με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών.

5. Ο Υπουργός Οικονομικών καθορίζει, εγκρίνει και δίνει εντολές με αποφάσεις του, για κάθε δαπάνη που είναι αναγκαία για την εκτέλεση και εφαρμογή των διατάξεων αυτής της ενότητας, η οποία καταλογίζεται στα έξοδα βεβαίωσης των άμεσων φόρων.

6. Σε περίπτωση μεταβίβασης ακινήτων αιτία θανάτου, ο φορολογούμενος αναγράφει στην οικεία φορολογική δήλωση την κατά τις παραγράφους 1 και 2 αυτής της ενότητας οριζόμενη αξία τους, με βάση την οποία βεβαιώνεται ο φόρος που αναλογεί. Αν ο υπόχρεος σε φόρο θεωρεί την προκαθορισμένη αξία μεγαλύτερη από την αγοραία, έχει το δικαίωμα, μέσα σε προθεσμία εξήντα (60) ημερών από την υποβολή της δήλωσής του, να ζητήσει με προσφυγή τον προσδιορισμό της αξίας από το αρμόδιο διοικητικό πρωτοδικείο.

Αν ασκηθεί προσφυγή, ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας διενεργεί έλεγχο για τον προσδιορισμό της αγοραίας αξίας του ακινήτου και συντάσσει σχετική έκθεση, αντίγραφο της οποίας κοινοποιεί στον φορολογούμενο είκοσι (20) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη δικάσιμο. Η έκθεση αυτή επισυνάπτεται στην έκθεση του άρθρου 129 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, στην οποία περιλαμβάνεται και αίτημα προς το διοικητικό δικαστήριο για προσδιορισμό της αγοραίας αξίας του ακινήτου.

Εφόσον το διοικητικό δικαστήριο προσδιορίσει αξία του ακινήτου μεγαλύτερη από την προκαθορισμένη, επιβάλλεται εκτός από τον κύριο φόρο, την πληρωμή του οποίου θα διέφευγε ο υπόχρεος και πρόσθετος φόρος ίσος με ποσοστό εξήντα τοις εκατό (60%) της διαφοράς του φόρου.

Σε περίπτωση που δεν αμφισβητηθεί η προκαθορισμένη αξία, ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας ελέγχει την ακρίβεια των δηλώσεων μόνο όσον αφορά τα προσδιοριστικά στοιχεία των ακινήτων σύμφωνα με τα οποία διαμορφώνεται η αξία τους. Αν διαπιστωθεί ανακρίβεια των στοιχείων αυτών, εκδίδεται πράξη με την οποία καταλογίζεται ο φόρος την πληρωμή του οποίου θα διέφευγε ο υπόχρεος με την ανακρίβεια καθώς και ο πρόσθετος φόρος του άρθρου 75 του παρόντος νόμου.

Για κάθε θέμα που δεν ρυθμίζεται από τις διατάξεις της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται οι οικείες διατάξεις του παρόντος νόμου, καθώς και οι διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας.

7. Μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών από την υποβολή της δήλωσης ο υπόχρεος σε φόρο δύναται, χωρίς φορολογική επιβάρυνση, εφόσον διαπιστώσει ότι έγινε οποιοδήποτε λογιστικό λάθος κατά τη σύνταξη του

φύλλου υπολογισμού της αξίας των ακινήτων ή εσφαλμένη επιλογή των προκαθορισμένων τιμών εκκίνησης ή των συντελεστών αυξομείωσής τους, να υποβάλει νέα δήλωση και να ζητήσει επαναπροσδιορισμό του φόρου, εφόσον δεν καταρτίστηκε οριστικό συμβόλαιο με βάση την αρχική δήλωση. Στην περίπτωση αυτή, αν ο φόρος που προκύπτει με τη νέα δήλωση είναι μεγαλύτερος, συμψηφίζεται με αυτόν που καταβλήθηκε, αν είναι μικρότερος, η επιπλέον διαφορά επιστρέφεται. Αν ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας μέσα στην προθεσμία του 20ημέρου από την υποβολή της δήλωσης διαπιστώσει εσφαλμένο υπολογισμό του φόρου από υπαιτιότητα της υπηρεσίας, δύναται να καλέσει το φορολογούμενο για την υποβολή, μέσα στην ίδια 20ήμερη προθεσμία, συμπληρωματικής δήλωσης και επαναπροσδιορισμό του φόρου.

Γ. Μικτό σύστημα

1. Η φορολογητέα αξία των μεταβιβαζόμενων αιτία θανάτου ακινήτων, που βρίσκονται σε περιοχές στις οποίες δεν έχει εφαρμοστεί το αντικειμενικό σύστημα προσδιορισμού της αξίας τους, είτε αυτές είναι εντός είτε εκτός σχεδίου πόλης, υπολογίζεται χωριστά για τα επί του οικοπέδου ή γηπέδου τυχόν υφιστάμενα κτίσματα και χωριστά για το οικόπεδο ή το γήπεδο, ως εξής:

α) Για τον προσδιορισμό της φορολογητέας αξίας των κτισμάτων εφαρμόζεται αντικειμενικό σύστημα, κατά το οποίο λαμβάνονται υπόψη τιμές αφετηρίας κόστους ανά είδος κτιρίου, οι οποίες καθορίζονται και αναπροσαρμόζονται με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών. Οι τιμές αυτές αφετηρίας αυξάνονται ή μειώνονται με την εφαρμογή συντελεστών που προσδιορίζουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του υπό εκτίμηση κτιρίου, όπως το μέγεθος, την ποιότητα κατασκευής, την παλαιότητα και άλλα.

β) Για τον προσδιορισμό της φορολογητέας αξίας του οικοπέδου ή γηπέδου, έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου 9 και της ενότητας Α' του άρθρου αυτού.

2. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται σταδιακά, για τις περιοχές της προηγούμενης παραγράφου, ζώνες με αξία γης και συντελεστές αυξομείωσής τους, οι οποίοι προσδιορίζουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του οικοπέδου ή γηπέδου, όπως σχήμα, δυνατότητα εκμετάλλευσης και άλλα, ώστε να υπολογίζεται αντικειμενικά και η αξία γης. Στις περιπτώσεις αυτές δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 9 και της ενότητας Α' του άρθρου αυτού.

3. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται:

α. Η καταχώρηση των τιμών αφετηρίας κόστους κατά είδος οικοδομής και περιοχή, των τιμών γης κατά ζώνες και των συντελεστών αυξομείωσής τους σε πίνακες, καθώς και οι χάρτες και τα έντυπα που θα αποτελούν την απαραίτητη υποδομή για τον αντικειμενικό προσδιορισμό της αξίας των κτισμάτων και του οικοπέδου ή γηπέδου.

β. Ο χρόνος έναρξης ισχύος των διατάξεων της ενότητας αυτής σε ολόκληρη τη χώρα ή κατά περιοχές, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια σχετική με την εφαρμογή τους.

4. Κατά τη μεταβίβαση ακινήτων σε περιοχές που δεν ισχύει το αντικειμενικό σύστημα προσδιορισμού της αξίας των ακινήτων, η φορολογητέα αξία προσδιορίζεται από την αξία των κτισμάτων και του οικοπέδου, όπως αυ-

τές καθορίζονται κατά το χρόνο της μεταβίβασης από τις περί αντικειμενικού προσδιορισμού διατάξεις της ενότητας αυτής.

5. Οι δηλώσεις φόρου κληρονομιών, υποβάλλονται με τα οικεία φύλλα υπολογισμού της αξίας των κτισμάτων από τους υποχρέους σε δήλωση, σύμφωνα με τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου.

6. Ο οικείος φόρος που βεβαιώνεται ή καταβάλλεται, κατά περίπτωση, με την υποβολή της δήλωσης, υπολογίζεται επί της αντικειμενικής αξίας των κτισμάτων και επί της αξίας του οικοπέδου.

7. Αν ο υπόχρεος δεν αποδεχθεί την αξία του ακινήτου, όπως προκύπτει με την εφαρμογή των διατάξεων της ενότητας αυτής, μπορεί μέσα σε προθεσμία εξήντα (60) ημερών από την κοινοποίηση του φύλλου ελέγχου ή της πράξης, που αφορά την αγοραία αξία του οικοπέδου, να ασκήσει προσφυγή ενώπιον του διοικητικού πρωτοδικείου για τη φορολογητέα αξία του κτίσματος, σύμφωνα με τις διατάξεις της ενότητας Β' αυτού του άρθρου, και για την αγοραία αξία του οικοπέδου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 80.

8. Για κάθε θέμα που δεν ρυθμίζεται από τις διατάξεις των παραγράφων 4 έως και 7 της ενότητας αυτής εφαρμόζονται οι οικείες διατάξεις του παρόντος νόμου καθώς και οι διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας.

Άρθρο 11 **Αξία απαιτήσεων**

1. Για απαιτήσεις που έχουν ως αντικείμενο χρηματικά ποσά, λαμβάνονται υπόψη τα ποσά αυτά με τους τόκους που οφείλονται κατά το χρόνο του θανάτου του κληρονομούμενου.

2. Οι απαιτήσεις, οι οποίες χαρακτηρίζονται από το δικαιούχο της κτήσης και αποδεικνύονται ως εν μέρει εισπραξιμές μέχρι την οριστικοποίηση του τίτλου βεβαίωσης του φόρου που αναλογεί σε αυτές, υποβάλλονται σε φόρο με βάση τη δηλούμενη ως πραγματική αξία αυτών.

Άρθρο 12 **Αξία μετοχών, ομολογιών, κ.λπ.**

1. Για εισηγμένες στο χρηματιστήριο μετοχές, ομολογίες, ιδρυτικούς και λοιπούς γενικά τίτλους των εμπορικών εταιριών, δημόσια χρεόγραφα ή άλλες τέτοιας φύσης αξίες, ως αξία αυτών λαμβάνεται ο μέσος όρος της τιμής των πωλήσεων που έχουν πραγματοποιηθεί εντός του τελευταίου πριν από το θάνατο του κληρονομούμενου εξαμήνου. Αν δεν υπάρχουν τέτοιες συναλλαγές ο προσδιορισμός της αξίας των ανωτέρω τίτλων ενεργείται κατά τα οριζόμενα στις παραγράφους 2 και 3 και του άρθρου αυτού.

2. Για τον προσδιορισμό της αξίας μη εισηγμένων στο χρηματιστήριο μετοχών λαμβάνονται υπόψη και συνεκτιμώνται πράξεις μεταβίβασης μετοχών της επιχείρησης εντός του τελευταίου πριν από το θάνατο του κληρονομούμενου εξαμήνου, καθώς επίσης και η εσωτερική αξία τους που βρίσκεται με διαίρεση της καθαρής θέσης της επιχείρησης δια του αριθμού των μετοχών.

Η εσωτερική αυτή αξία μπορεί να αυξομειώνεται από τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, ο οποίος λαμβάνει υπόψη ιδίως: τα κέρδη που διανεμήθηκαν μέσα στην τελευταία πενταετία, τη φήμη και πελατεία της επιχείρησης και κάθε άλλο πρόσφορο στοι-

χείο, το οποίο ασκεί ουσιώδη επίδραση στη διαμόρφωση της αγοραίας αξίας τους. Ανάλογα με τον αριθμό των μετοχών που περιέρχονται σε καθένα κληρονόμο ή κληροδόχο, σε σχέση με το σύνολο των μετοχών της εταιρίας, μπορεί ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας να αυξομειώνει ανάλογα τη συνολική αξία αυτών.

3. Για τους λοιπούς μη εισηγμένους στο χρηματιστήριο τίτλους κινητών αξιών, καθώς και για συμμετοχές σε εταιρίες ή συνεταιρισμούς ο προσδιορισμός της αξίας αυτών γίνεται με βάση κάθε αποδεικτικό στοιχείο και εφαρμόζονται ανάλογα τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου αυτού.

Άρθρο 13 **Αξία επίπλων και λοιπών κινητών**

1. Ο προσδιορισμός της αξίας των κινητών, που περιλαμβάνονται μεταξύ των στοιχείων της κληρονομίας, γίνεται με βάση κάθε αποδεικτικό στοιχείο.

2. Μεταξύ της κληρονομίας θεωρείται ότι περιλαμβάνονται και έπιπλα. Ο υπόχρεος σε φόρο μπορεί να αποδείξει το αντίθετο με κάθε νόμιμο μέσο. Η αξία των επίπλων υπολογίζεται ίση με το ένα τριακοστό (1/30) της αξίας της λοιπής κληρονομίας και επιτρέπεται στο Δημόσιο και στον υπόχρεο σε φόρο να αποδείξουν με κάθε νόμιμο μέσο ότι η αξία είναι μεγαλύτερη ή μικρότερη.

Στα έπιπλα δεν περιλαμβάνονται τα κοσμήματα και γενικά τα λοιπά πολύτιμα αντικείμενα, καθώς και κάθε φύσης συλλογές έργων τέχνης, νομισμάτων, γραμματοσήμων και λοιπών αντικειμένων γενικά, ο προσδιορισμός της αξίας των οποίων ενεργείται με ιδιαίτερο τρόπο, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού. Στην περίπτωση κατά την οποία αυτά είναι ασφαλισμένα κατά κινδύνων κλοπής, πυρκαγιάς και λοιπών κινδύνων, η αξία τους δεν μπορεί να είναι κατώτερη αυτής που αναγράφεται στο ασφαλιστήριο συμβόλαιο.

Άρθρο 14 **Αξία παροχών**

1. Η αξία των παροχών υπολογίζεται:

α) Για τις διηνεκείς, στο 20πλάσιο της ετήσιας παροχής,

β) για τις ορισμένου χρόνου, σε πολλαπλάσιο της ετήσιας παροχής, ανάλογα με τα έτη διάρκειας αυτής, το οποίο δεν μπορεί σε κάθε περίπτωση να υπερβεί το 18πλάσιο της ετήσιας παροχής,

γ) για τις ισόβιες και τις αόριστου χρόνου, στο 18πλάσιο της ετήσιας παροχής, αν εκείνος υπέρ του οποίου συνίσταται η παροχή δεν έχει υπερβεί το εικοστό έτος της ηλικίας του,

στο 16πλάσιο, αν έχει υπερβεί το 20ό,
στο 14πλάσιο, αν έχει υπερβεί το 30ό,
στο 12πλάσιο, αν έχει υπερβεί το 40ό,
στο 9πλάσιο, αν έχει υπερβεί το 50ό,
στο 6πλάσιο, αν έχει υπερβεί το 60ό,
στο 3πλάσιο, αν έχει υπερβεί το 70ό και
στο 2πλάσιο, αν έχει υπερβεί το 80ό έτος της ηλικίας του.

2. Όταν η ισόβια παροχή ορίζεται αδιαίρετη υπέρ περισσότερων και εξαρτάται από τη ζωή τους, για τον προσδιορισμό της αξίας αυτής λαμβάνεται υπόψη η ηλικία του μεγαλύτερου, όταν η παροχή παύει με το θάνατο

οποιοδήποτε από τους δικαιούχους, του νεότερου, όταν η παροχή παύει με το θάνατο και του τελευταίου. Το ποσό αυτό της παροχής, όταν αυτή παύει με το θάνατο οποιοδήποτε από τους δικαιούχους, κατανέμεται εξίσου μεταξύ τους. Όταν η παροχή παύει με το θάνατο και του τελευταίου, το ποσό μερίζεται σε μέρη ανάλογα των αριθμών οι οποίοι εκφράζουν το πολλαπλάσιο που ορίζεται από την περίπτωση γ' της προηγούμενης παραγράφου σε συνάρτηση με την ηλικία καθενός δικαιούχου.

Ο φόρος υπολογίζεται στο ποσό που προκύπτει για κάθε δικαιούχο, ανάλογα με το βαθμό συγγενείας του με το διαθέτη.

3. Σε ισόβια παροχή που εξαρτάται από τη ζωή τρίτου προσώπου, για τον προσδιορισμό της αξίας αυτής, λαμβάνεται υπόψη η ηλικία του μεγαλύτερου, μεταξύ αυτού υπέρ του οποίου συνίσταται η παροχή και του τρίτου προσώπου.

4. Αν οι παροχές συνίστανται σε είδος, γίνεται αποτίμηση του αντικειμένου της παροχής σε χρήμα, αφού ληφθεί υπόψη η μέση τιμή χονδρικής πώλησης αυτού στον τόπο εκπλήρωσης της παροχής κατά την τελευταία διετία πριν από το χρόνο της φορολογίας.

5. Όταν η παροχή, λόγω θανάτου του δικαιούχου αυτής ή για άλλη αιτία που προβλέπεται από το νόμο και δεν εξαρτάται από τη βούληση των μερών, παύσει μετά πάροδο τόσο χρόνου, ώστε, αν είχε ληφθεί παροχή για τον ορισμένο αυτό χρόνο, θα προέκυπτε αξία αυτής μικρότερη από αυτή που φορολογήθηκε, η αξία που προκύπτει με αυτόν τον τρόπο λογίζεται ως η τελικώς φορολογητέα και γίνεται νέα εκκαθάριση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 100.

Στην περίπτωση αυτή, αν από τη μερίδα του βεβαρημένου έχει εκπέσει για την παροχή ποσό ανώτερο αυτού που προκύπτει λόγω της παύσης, κατά τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, ο βεβαρημένος υποχρεώνεται σε συμπληρωματική καταβολή φόρου για τη διαφορά αυτή.

Άρθρο 15 **Αξία επικαρπίας**

1. Σε περίπτωση διαχωρισμού της επικαρπίας από την κυριότητα υπόκειται αμέσως σε φόρο η επικαρπία, με την επιφύλαξη της φορολογίας της ψιλής κυριότητας, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 16.

Με την επικαρπία για την επιβολή του φόρου, εξομοιώνεται η χρήση και η οίκηση, όχι όμως και η χρήση από κοινού με τον κύριο ή η συνοίκηση με αυτόν.

2. Σε διαδοχική επικαρπία κάθε δικαιούχος αυτής υπόκειται σε φόρο, κατά το χρόνο που η επικαρπία περιέρχεται σε αυτόν.

3. Η αξία της επικαρπίας προσδιορίζεται σε ποσοστό της αξίας της πλήρους κυριότητας, κατά το χρόνο γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης του επικαρπωτή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού.

Σε περίπτωση που η επικαρπία, είτε με παραίτηση είτε με σύμβαση, περιέρχεται στον ψιλό κύριο, που έχει υπαχθεί σε φόρο για την ψιλή κυριότητα, επιβάλλεται φόρος στην αξία της πλήρους κυριότητας, μετά την αφαίρεση από αυτή του τμήματος της αξίας που αναλογεί στο ποσοστό για το οποίο ο ψιλός κύριος είχε υπαχθεί σε φόρο κατά τη μεταβίβαση της ψιλής κυριότητας.

Σε μεταβίβαση για αόριστο χρόνο με χαριστική αιτία ή αιτία θανάτου του δικαιώματος ενάσκησης της επικαρπίας

σε άλλο πρόσωπο εκτός του ψιλού κυρίου, η αξία αυτής προσδιορίζεται σε ποσοστό της αξίας της πλήρους κυριότητας κατά το χρόνο γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης με βάση την ηλικία του επικαρπωτή.

4. Σε ισόβια ή αόριστου χρόνου επικαρπία λαμβάνεται ποσοστό της αξίας της πλήρους κυριότητας, ανάλογα με την ηλικία του επικαρπωτή, το οποίο ορίζεται:

στα 8/10, αν ο επικαρπωτής δεν έχει υπερβεί το 20ό έτος της ηλικίας του,

στα 7/10, αν έχει υπερβεί το 20ό,

στα 6/10, αν έχει υπερβεί το 30ό,

στα 5/10, αν έχει υπερβεί το 40ό,

στα 4/10, αν έχει υπερβεί το 50ό,

στα 3/10, αν έχει υπερβεί το 60ό,

στα 2/10, αν έχει υπερβεί το 70ό και

στο 1/10, αν έχει υπερβεί το 80ό έτος της ηλικίας του.

Σε διαδοχική ισόβια επικαρπία, το κατά τα ανωτέρω ποσοστό ορίζεται ανάλογα με την ηλικία κάθε επικαρπωτή, κατά το χρόνο που περιέρχεται σε αυτόν η επικαρπία.

5. Σε επικαρπία για ορισμένο χρόνο λαμβάνεται ποσοστό της αξίας της πλήρους κυριότητας ίσο με το 1/20 της αξίας αυτής για κάθε έτος διάρκειας. Το μέρος του έτους υπολογίζεται ως ακέραιο έτος. Η αξία της επικαρπίας αυτής δεν μπορεί να είναι ανώτερη από τα 8/10 της αξίας της πλήρους κυριότητας.

6. Σε επικαρπία που συνίσταται αδιαίρετα υπέρ πολλών προσώπων και εξαρτάται από τη ζωή αυτών, το κατά την παράγραφο 3 ποσοστό ορίζεται ανάλογα με την ηλικία του νεότερου, όταν η επικαρπία παύει με το θάνατο και του τελευταίου των προσώπων, του μεγαλύτερου, όταν η επικαρπία παύσει με το θάνατο οποιοδήποτε αυτών. Το ποσοστό αυτό της πλήρους κυριότητας, όταν η επικαρπία παύει με το θάνατο οποιοδήποτε από τους δικαιούχους, κατανέμεται εξίσου μεταξύ τους. Όταν αυτή παύει με το θάνατο και του τελευταίου, το ποσοστό επιμερίζεται μεταξύ των δικαιούχων ανάλογα με τον αριθμό που εκφράζει τον αριθμητή των κλασμάτων της παραγράφου 4, ο οποίος σχετίζεται με την ηλικία κάθε δικαιούχου.

Ο φόρος υπολογίζεται στο ποσό που προκύπτει για κάθε δικαιούχο, ανάλογα με το βαθμό συγγενείας του με τον διαθέτη.

7. Η αξία της επικαρπίας, όταν αυτή εξαρτάται από τη ζωή τρίτου προσώπου, προσδιορίζεται με βάση την ηλικία του μεγαλύτερου μεταξύ του επικαρπωτή και του τρίτου προσώπου.

8. Αν η επικαρπία, λόγω θανάτου του επικαρπωτή ή για άλλη αιτία που προβλέπεται από το νόμο και δεν εξαρτάται από τη βούληση των μερών, παύσει μετά πάροδο τόσο χρόνου, ώστε αυτή αν είχε ληφθεί ως επικαρπία για τον ορισμένο αυτό χρόνο, θα προέκυπτε αξία αυτής μικρότερη από αυτή που φορολογήθηκε, τότε η μικρότερη αυτή αξία λογίζεται ως η τελικώς φορολογητέα και γίνεται νέα εκκαθάριση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 100.

9. Η αξία της επικαρπίας δεν λαμβάνεται υπόψη για την επιβολή του φόρου, αν ο αιτία θανάτου επικαρπωτής μέσα σε έξι (6) μήνες από την επαγωγή της κληρονομίας σε αυτόν παραιτηθεί από την επικαρπία υπέρ του αιτία θανάτου ψιλού κυρίου, εφόσον αυτός είναι το Δημόσιο, δήμος, κοινότητα ή νομικό πρόσωπο κοινωφελούς χαρακτήρα κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 1 του α.ν. 2039/1939 (ΦΕΚ 455 Α'). Η παραίτηση γίνεται με νομοερή δήλωση ενώπιον συμβολαιογράφου και κοινο-

ποιείται με απόδειξη στον ψιλό κύριο μέσα σε αυτή την εξάμηνη προθεσμία.

Άρθρο 16

Αξία και τρόπος φορολογίας ψιλής κυριότητας

1. Η ψιλή κυριότητα ακινήτων υποβάλλεται σε φόρο κατά το χρόνο της συνένωσης με αυτήν της επικαρπίας και ο φόρος υπολογίζεται επί της αξίας της πλήρους κυριότητας, κατά το χρόνο αυτόν, με την επιφύλαξη της εφαρμογής των διατάξεων της περίπτωσης ε' της παραγράφου 5 του άρθρου αυτού. Τυχόν βελτιώσεις που έγιναν, για τις οποίες δημιουργείται υποχρέωση καταβολής αποζημίωσης από τον ψιλό κύριο, δεν υπολογίζονται κατά τον καθορισμό της αξίας της πλήρους κυριότητας.

2. Αν η ψιλή κυριότητα ακινήτων μεταβιβασθεί και πάλι λόγω κληρονομίας ή κληροδοσίας, δωρεάς, γονικής παροχής και προίκας πριν από την επάνοδο σε αυτήν της επικαρπίας, δεν οφείλεται φόρος για τη μεταβίβαση αυτή. Κατά τη συνένωση της επικαρπίας στην κυριότητα ο τότε ψιλός κύριος υπόκειται στο φόρο της κτήσης αιτία θανάτου, ο οποίος υπολογίζεται στην αξία της πλήρους κυριότητας κατά το χρόνο αυτό και με βάση τη συγγενική του σχέση με τον αρχικά κληρονομηθέντα κατά το διαχωρισμό της επικαρπίας από την ψιλή κυριότητα. Στην περίπτωση όμως που με βάση τη συγγενική αυτού σχέση με αυτόν από τον οποίο περιήλθε η επικαρπία αναλογεί μεγαλύτερος φόρος, τότε οφείλεται ο μεγαλύτερος αυτός φόρος. Τυχόν βελτιώσεις που έγιναν δεν υπολογίζονται κατά τον καθορισμό της αξίας της πλήρους κυριότητας.

3. Σε περίπτωση διανομής ακινήτων που αποκτήθηκαν αιτία θανάτου, επί των οποίων έχει διαχωριστεί από τον κληρονομούμενο η επικαρπία από την κυριότητα και δεν έχει φορολογηθεί η ψιλή κυριότητα, κατ' εφαρμογή της περίπτωσης ε' της παραγράφου 5 του άρθρου αυτού, εφόσον διατηρούνται στα ακίνητα που προέρχονται από τη διανομή τα ίδια δικαιώματα επικαρπωτή και ψιλού κυρίου, εξακολουθεί να αναβάλλεται η φορολογία μέχρι να επανέλθει η επικαρπία στην κυριότητα, με περαιτέρω εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού.

Τα αυτά ισχύουν και σε ανταλλαγή οποιουδήποτε περιουσιακού στοιχείου που αποκτήθηκε αιτία θανάτου, στο οποίο έχει διαχωριστεί από τον κληρονομούμενο η επικαρπία από την κυριότητα και δεν έχει φορολογηθεί η ψιλή κυριότητα, εφόσον στο εισερχόμενο νέο στοιχείο στη θέση του ανταλλασσόμενου κληρονομιαίου στοιχείου διατηρούνται τα ίδια δικαιώματα επικαρπωτή και ψιλού κυρίου.

4. Σε περίπτωση παραχώρησης ακινήτου με αντιπαροχή, που έχει αποκτηθεί αιτία θανάτου, επί του οποίου έχει διαχωριστεί από τον κληρονομούμενο η επικαρπία από την κυριότητα και δεν έχει φορολογηθεί η ψιλή κυριότητα, με την επιφύλαξη της εφαρμογής της περίπτωσης ια' του άρθρου 7, διατηρούνται δε τα ίδια δικαιώματα επικαρπωτή και ψιλού κυρίου στα κτίσματα που έχουν ανεγερθεί, τα οποία αναλογούν στα ποσοστά οικοπέδου που παρακρατήθηκαν από τους κληρονόμους, εξακολουθεί να αναβάλλεται η φορολογία μέχρι την επάνοδο της επικαρπίας στην κυριότητα. Σε αυτή την περίπτωση ο τότε κύριος θα υπαχθεί σε φόρο αιτία θανάτου, που υπολογίζεται στην κατά το χρόνο αυτό αξία της πλήρους κυριότητας των ποσοστών οικοπέδου, που παρακρατήθη-

καν, με τα νέα κτίσματα που τους αναλογούν. Κατά τη διενέργεια πράξεων συνένωσης του ακινήτου με όμορα οικοπέδα για ανοικοδόμηση, καθώς και μεταβιβάσεων των ποσοστών που συμφωνήθηκαν στον εργολάβο ή σε αυτούς που υποδεικνύονται από αυτόν, δεν οφείλεται φόρος κληρονομίας.

5. Η ψιλή κυριότητα ακινήτων υπόκειται σε φόρο στις εξής περιπτώσεις:

α) Όταν ο κληρονόμος στον οποίο περιέρχεται η ψιλή κυριότητα έχει ήδη την επικαρπία με ιδιαίτερο τίτλο.

β) Όταν περιέλθει σε άλλο κληρονόμο ή κληροδόχο, κατόπιν αποποίησης της κληρονομίας ή κληροδοσίας από εκείνον που έχει με ιδιαίτερο τίτλο την επικαρπία.

γ) Όταν μεταβιβασθεί από τον ψιλό κύριο με αντάλλαγμα. Ως μεταβίβαση με αντάλλαγμα νοείται και η διανομή της ψιλής κυριότητας, με την επιφύλαξη της εφαρμογής των διατάξεων των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου αυτού.

δ) Όταν ο ψιλός κύριος εξαγοράσει την ενάσκηση του δικαιώματος της επικαρπίας.

ε) Όταν ο ψιλός κύριος, με δήλωση που θα υποβάλει στον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας οποτεδήποτε, ζητήσει την άμεση φορολόγηση της ψιλής κυριότητας. Στην περίπτωση αυτή χρόνος φορολογίας είναι ο χρόνος υποβολής της δήλωσης.

Ο φόρος στις πιο πάνω περιπτώσεις υπολογίζεται στην αξία της ψιλής κυριότητας, η οποία βρίσκεται με την αφαίρεση της κατά το χρόνο της γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης αξίας της επικαρπίας από την αξία της πλήρους κυριότητας κατά το χρόνο αυτόν.

6. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων του άρθρου αυτού, εφαρμόζονται και όταν τα αντικείμενα της αιτία θανάτου κτήσης είναι μετοχές, ομολογίες ή άλλοι τίτλοι κινητών αξιών, χρηματικά ποσά ή απαιτήσεις και γενικά κινητά με τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) Προκειμένου για μετοχές, ομολογίες ή γενικά τίτλους κινητών αξιών, καθώς και χρηματικά ποσά, αν αυτά είναι κατατεθειμένα σε τράπεζα ή άλλο πιστωτικό ίδρυμα, με την επιφύλαξη του δικαιώματος επικαρπίας.

β) Προκειμένου για απαιτήσεις, αν δοθεί για αυτές ασφάλεια, η οποία πρέπει να είναι, κατά την κρίση του προϊστάμενου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, ίση τουλάχιστον με το ποσό του φόρου που αναλογεί στην αξία της πλήρους κυριότητας αυτών.

Ο ψιλός κύριος υποχρεώνεται μέσα στη νόμιμη προθεσμία για δήλωση, να καταθέσει τους τίτλους ή τα χρήματα ή να δώσει ασφάλεια για τις απαιτήσεις και να δηλώσει αυτό στον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας εντός της αυτής προθεσμίας, η οποία, αν παρέλθει άπρακτη, λογίζεται ως ανατρεπτική της αναβολής της γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης.

Άρθρο 17

Καταπίστευμα

1. Σε περίπτωση καταπίστευματος και κάθε άλλης διάταξης που υποχρεώνει τον κληρονόμο ή κληροδόχο να παραδώσει, από ορισμένο χρονικό σημείο ή γεγονός, σε άλλον την κληρονομία που απέκτησε ή ποσοστό αυτής, ο υπόχρεος σε αποκατάσταση κληρονόμος ή κληροδόχος εξομοιώνεται, για την επιβολή του φόρου, με επικαρπωτή.

Κατά τη διάρκεια του καταπίστευματος, αν ο βεβαρημένος μεταβιβάσει, με συναίνεση του καταπιστευματο-

δόχου, σε τρίτο το καταπιστευτέο αντικείμενο, φορολογείται για την αξία της πλήρους κυριότητας τούτου κατά το χρόνο μεταβίβασης, με συμψηφισμό του φόρου επικαρπίας.

Το ίδιο ισχύει και σε περίπτωση μονομερούς ή συμβατικής παραίτησης του καταπιστευματοδόχου από το δικαίωμά του προσδοκίας, υπέρ του βεβαρημένου.

Συμβατική παραίτηση, όσο διαρκεί το καταπίστευμα, του βεβαρημένου από την ενάσκηση του κληρονομικού του δικαιώματος υπέρ του καταπιστευματοδόχου, λογίζεται ως μεταβίβαση προς αυτόν της επικαρπίας για το χρόνο διάρκειας του καταπιστεύματος.

2. Σε περίπτωση οικογενειακού καταπιστεύματος, ο καταπιστευματοδόχος υποχρεώνεται σε φόρο που υπολογίζεται με βάση τη συγγενική του σχέση με τον αρχικό διαθέτη, εφόσον πρόκειται για καταπιστευματοδόχο που ζούσε κατά το χρόνο του θανάτου του διαθέτη, ή με βάση τη συγγενική του σχέση με τον τελευταίο κάτοχο της περιουσίας, ο οποίος και τον αποκατέστησε σε αυτήν, εφόσον πρόκειται για καταπιστευματοδόχο που διαδέχθηκε τον αρχικό διαθέτη μετά το θάνατό του. Αν στην τελευταία αυτή περίπτωση ο φόρος είναι μεγαλύτερος από την πρώτη περίπτωση, καταβάλλεται ο μικρότερος φόρος.

3. Ο υπόχρεος κατά το άρθρο 1939 του Α.Κ. σε αποκατάσταση του περιλιμπανομένου υποχρεώνεται στην καταβολή του φόρου για την αξία της πλήρους κυριότητας της περιουσίας που έχει καταληφθεί σε αυτόν. Ο καταπιστευματοδόχος στον οποίο περιέρχεται το περιλιμπανόμενο φορολογείται κατά το χρόνο επαγωγής του καταπιστεύματος βάσει της κατά το χρόνο αυτό αξίας της πλήρους κυριότητας του περιλιμπανομένου και της συγγενικής του σχέσης με τον αρχικό διαθέτη.

4. Σε περιουσιακά στοιχεία που βρίσκονται στην αλλοδαπή, αλλά αποκτώνται και φορολογούνται στην ημεδαπή, εφόσον με τελευταία διάταξη του κληρονομούμενου έχουν τεθεί υπό διαχείριση εμπιστοσύνης (in trust) του αγγλοαμερικανικού δικαίου, οι δικαιούχοι των χρηματικών ποσών που εισπράττονται κάθε φορά φορολογούνται για τα ποσά αυτά αμέσως, εκτός αν από άλλη αιτία απαλλάσσονται, εκείνοι όμως στους οποίους τελικά περιέρχεται η περιουσία φορολογούνται για την πλήρη κυριότητα της περιουσίας αυτής κατά το χρόνο που θα περιέλθει σε αυτούς.

Άρθρο 18

Περιουσιακά στοιχεία που έχουν απαλλοτριωθεί ή έχουν υποστεί ζημιές μετά την κτήση

1. Για κτήματα που έχουν κηρυχθεί αναγκαστικά απαλλοτριωτέα εντός πενταετίας από την κτήση αυτών και εφόσον αυτά εξακολουθούν να ανήκουν στο δικαιούχο της κτήσης είτε στους κατά κληρονομία ή κληροδοσία διαδόχους αυτού, γίνεται νέα εκκαθάριση του φόρου σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 100. Κατά την εκκαθάριση αντί της αξίας του κτήματος λαμβάνεται το τίμημα της απαλλοτρίωσης που οριστικά έχει προσδιορισθεί. Σε αυτό προστίθεται ανάλογη αξία για την κάρπωση του κτήματος από το χρόνο του θανάτου του κληρονομούμενου μέχρι το χρόνο κατά τον οποίο ο κληρονόμος ή κληροδόχος ή οι ως άνω διάδοχοί τους στερήθηκαν τη νομή τους. Η αξία αυτής υπολογίζεται όπως η επικαρπία για ορισμένο χρόνο, με βάση την αξία του κτήματος κατά το χρόνο του θανάτου του κληρονομούμενου.

Δεν προστίθεται τέτοια αξία, αν το κτήμα, κατά την περίοδο από το θάνατο του κληρονομούμενου μέχρι το χρόνο κατά τον οποίο στερήθηκαν τη νομή του οι πιο πάνω δικαιούχοι, ήταν απρόσοδο.

Ο φόρος που οφείλεται στην ανωτέρω περίπτωση, είναι αυτός που προκύπτει από τη νέα εκκαθάριση, ο οποίος πάντως δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερος από το φόρο που αναλογεί στην αξία του κτήματος κατά το χρόνο του θανάτου του κληρονομούμενου. Ο επιπλέον φόρος που βεβαιώθηκε εκπίπτει ή επιστρέφεται αυτός που καταβλήθηκε.

2. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται ανάλογα και για περιουσιακά στοιχεία, τα οποία συνεπεία καταστροφής από θεομηνία (σεισμό, πλημμύρα κ.λπ.) ή από πολεμικό γεγονός έχουν υποστεί μείωση της αξίας τους κατά ποσοστό 50% τουλάχιστον κατά το χρόνο γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης και εφόσον μεταξύ του χρόνου αυτού και του βίαιου γεγονότος που επέφερε την καταστροφή δεν παρήλθε πενταετία.

Στην περίπτωση αυτή αντί του τιμήματος της προηγούμενης παραγράφου, λαμβάνεται υπόψη ως φορολογητέα αξία η αξία του περιουσιακού στοιχείου κατά το χρόνο της γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης, όπως αυτό διαμορφώθηκε μετά το βίαιο συμβάν, με την προσθήκη της αξίας της κάρπωσης και της τυχόν αποζημίωσης που οφείλεται από την καταστροφή, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο.

Άρθρο 19

Αδιαίρετοι ή ενωμένοι λογαριασμοί

Για την επιβολή του φόρου θεωρούνται ότι ανήκουν κατ' ίσα μέρη, ενώ επιτρέπεται και στο Δημόσιο και στους υπόχρεους σε φόρο να αποδείξουν το αντίθετο με κάθε νόμιμο μέσο:

α) Σε καθένα από τους καταθέτες τα χρηματικά ποσά και γενικά οι αξίες που είναι κατατεθειμένες σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα σε αδιαίρετους ή ενωμένους λογαριασμούς (Comptes indivis ou Collectifs avec solidarite).

β) Σε καθέναν από τους από κοινού μισθωτές χρηματοκιβωτίων τα χρηματικά ποσά, οι τίτλοι και τα κάθε φύσεως αντικείμενα που φυλάσσονται εντός των χρηματοκιβωτίων αυτών. Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται και για τα κιβωτίδια που παραδίδονται σφραγισμένα ή κλεισμένα για φύλαξη.

Άρθρο 20

Παραχώρηση περιουσιακών στοιχείων στο Δημόσιο

1. Ακίνητα που δεν έχουν περιέλθει στην κατοχή του υπόχρεου σε φόρο δεν λαμβάνονται υπόψη για την επιβολή του φόρου, εφόσον μεταβιβασθούν από αυτούς στο Δημόσιο χωρίς αντάλλαγμα.

2. Μετοχές, ομολογίες και λοιποί τίτλοι παραστατικού αξιών δεν λαμβάνονται υπόψη για την επιβολή του φόρου, εφόσον μεταβιβασθούν από τον υπόχρεο σε φόρο στο Δημόσιο χωρίς αντάλλαγμα.

3. Απαιτήσεις, που χαρακτηρίζονται από τον υπόχρεο σε φόρο ως μη εισπράξιμες καθ' ολοκληρία, δεν λαμβάνονται υπόψη για την επιβολή του φόρου, εφόσον εκχωρηθούν από τον υπόχρεο σε φόρο στο Δημόσιο χωρίς αντάλλαγμα.

4. Τα στοιχεία των παραγράφων 1 έως και 3 δύνανται

να μεταβιβασθούν ή εκχωρηθούν στο Δημόσιο μέχρι και την πραγματοποίηση ή ματαίωση της διοικητικής επίλυσης της φορολογικής διαφοράς.

5. Η μεταβίβαση των στοιχείων των παραγράφων 1 και 2 και η εκχώρηση των στοιχείων της παραγράφου 3, η οποία εξαιρείται από το φόρο μεταβίβασης, τα τέλη μεταγραφής, καθώς και κάθε άλλο φόρο, τέλος, δικαίωμα ή εισφορά υπέρ του Δημοσίου ή τρίτων, γίνεται κατά τις κείμενες διατάξεις.

Τα δικαιώματα των συμβολαιογράφων και υποθηκοφυλάκων τα οποία περιορίζονται στο ένα πέμπτο (1/5) αυτών που καθορίζονται κάθε φορά, δεν μπορούν να είναι ανώτερα των πεντακοσίων (500) δραχμών κατά περίπτωση και βαρύνουν αυτόν που μεταβιβάζει ή εκχωρεί.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΕΚΠΤΩΣΕΙΣ ΧΡΕΩΝ ΚΑΙ ΒΑΡΩΝ

Άρθρο 21 Έκπτωση χρεών

1. Από την αξία της κληρονομιαίας περιουσίας και από κάθε μερίδα κατ' αναλογία, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά από το διαθέτη, εκπίπτουν:

Α) Τα βέβαια και εκκαθαρισμένα χρέη του κληρονομούμενου, που νόμιμα υφίστανται κατά το χρόνο του θανάτου αυτού, τα οποία αποδεικνύονται:

α) από δημόσιο έγγραφο ή δικαστική απόφαση προγενέστερη του θανάτου του κληρονομούμενου, έστω και αν η απόφαση αυτή τελεσιδίκησε μεταγενέστερα,

β) από ιδιωτικό έγγραφο το οποίο απόκτησε βέβαιη χρονολογία πριν από το θάνατο του κληρονομούμενου,

γ) από τα εμπορικά βιβλία του κληρονομούμενου ή των δανειστών αυτού εφόσον αυτά τηρούνται κατά τις διατάξεις των σχετικών νόμων και εφόσον πρόκειται για εμπορικά χρέη του αποβιώσαντος.

Β) Η οφειλή από προίκα του κληρονομούμενου, εφόσον δεν αποδόθηκε η προίκα κατά τη διάρκεια του γάμου.

Προκειμένου για προίκα, διατιμημένη λόγω πώλησης ή σε χρήμα ή κατά τις διατάξεις των άρθρων 1412 και 1413 του Α.Κ., η οποία συστάθηκε πριν από την 1η Μαΐου 1954, εκπίπτει από την κληρονομία το ποσό αυτής που αναφέρεται στο προικοσύμφωνο αφού πολλαπλασιαστεί επί το λόγο T2/T1 των μέσων ετήσιων τιμαριθμών καταναλωτή της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας Ελλάδος (Ε.Σ.Υ.Ε.) του χρόνου απόδοσης (T2) και του χρόνου σύστασης (T1).

Γ) Τα χρέη του κληρονομούμενου από φόρους, τέλη ή άλλα δικαιώματα προς το Δημόσιο, δήμους και κοινότητες ή νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, έστω και αν ο τίτλος, στον οποίο στηρίζεται η βεβαίωση αυτών, έγινε οριστικός και τελεσιδικός μετά το θάνατο του κληρονομούμενου.

Δ) Τα χρέη από νοσήλεια που ανάγονται στους τελευταίους έξι (6) μήνες της ασθένειας του κληρονομούμενου και υφίστανται κατά το θάνατο αυτού.

2. Χρέη του κληρονομούμενου που αναγνωρίζονται

μόνο με τη διαθήκη, καθώς και κάθε άλλο χρέος προς τους κληρονόμους ή κληροδόχους ή προς ανιόντες, κατιόντες, συζύγους και αδελφούς των κληρονόμων ή κληροδόχων δεν εκπίπτουν.

3. Τα χρέη της προηγούμενης παραγράφου 2 καθώς και κάθε άλλο χρέος που δεν περιλαμβάνεται στις περιοριστικές διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού, μπορούν με αίτηση του υπόχρεου να εκπέσουν από τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας ολικά ή μερικά κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 5 του άρθρου αυτού.

4. Από την κληρονομιαία περιουσία που αποκτά πρόσωπο που δεν συνδέεται με τον κληρονομηθέντα με συγγενικό δεσμό πρώτου ή δεύτερου βαθμού εξ αίματος ή εξ αγχιστείας ή από υιοθεσία και το οποίο ήταν στην οικιακή υπηρεσία του κληρονομηθέντος με έγγραφο ή άτυπη σύμβαση, μετά τη συμπλήρωση του δέκατου τέταρτου έτους της ηλικίας του, μπορεί με αίτηση του υπόχρεου σε φόρο να εκπέσει ποσό ανάλογο με την αμοιβή για τις υπηρεσίες αυτού που αποδειγμένα έχει προσφέρει και δεν έχουν ικανοποιηθεί όσο ζούσε ο διαθέτης, εφόσον το πρόσωπο αυτό δεν έχει κατά των κληρονόμων απαίτηση. Για την έκπτωση αυτή δεν οφείλεται άλλος φόρος.

5. Τα χρέη των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου αυτού εκπίπτουν, εφόσον από τα στοιχεία που προσκομίζονται ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας πεισθεί αιτιολογημένα για την ύπαρξη και το ύψος τους.

Η αίτηση που αναφέρεται στις παραγράφους 3 και 4 του άρθρου αυτού, μπορεί να υποβληθεί μέχρι την οριστική περαίωση της υπόθεσης. Αν το χρέος έγινε βέβαιο και εκκαθαρισμένο μετά την οριστική περαίωση, η αίτηση μπορεί να υποβληθεί εντός έτους αφότου το χρέος έγινε βέβαιο και εκκαθαρισμένο. Σε κάθε περίπτωση η αίτηση δεν μπορεί να υποβληθεί πέραν της δεκαετίας από την υποβολή της δήλωσης και, εφόσον δεν έχει υποβληθεί δήλωση, από τη λήξη της προθεσμίας για την υποβολή της.

Άρθρο 22 Έκπτωση βαρών

Από την αξία της κληρονομιαίας περιουσίας και από κάθε μερίδα κατ' αναλογία, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά από το διαθέτη, εκπίπτουν:

α) Τα έξοδα δημοσίευσης της διαθήκης, έκδοσης κληρονομητηρίων και απογραφής της κληρονομίας.

β) Τα έξοδα της δίκης για την κήρυξη του κληρονομούμενου ως αφάντου, που αναγνωρίζονται με δικαστικές αποφάσεις.

γ) Τα έξοδα διαχείρισης και εκκαθάρισης της κτήσης που γίνονται στην αλλοδαπή, κατά το ποσό που αυτά βαρύνουν τα περιουσιακά αυτής στοιχεία που φορολογούνται στην Ελλάδα και τα οποία αποδεικνύονται με την οικεία απόφαση του αρμόδιου οργάνου της αλλοδαπής που εκκαθαρίζει την κληρονομία.

δ) Τα έξοδα κηδείας του κληρονομούμενου. Σε περίπτωση που δεν υπάρχουν δικαιολογητικά, για έξοδα κηδείας εκπίπτει ποσό διακοσίων χιλιάδων (200.000) δραχμών. Το ποσό αυτό μπορεί να αυξάνεται με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ε) Τα κληροδοτήματα που ορίζονται στο άρθρο 23.

Άρθρο 23 **Έκπτωση κληροδοτημάτων**

1. Τα κληροδοτήματα εκπίπτουν από το ενεργητικό της κληρονομικής μερίδας του βεβαρημένου.

2. Κληροδοτήματα υπέρ των προσώπων και περιουσιών που αναφέρονται στις περιπτώσεις α' και β' της παραγράφου 1 του άρθρου 25 εκπίπτουν όταν εκτελεσθούν. Προκειμένου για κληροδοτήματα υπέρ κρατικών ή κοινωφελών σκοπών και γενικά υπέρ σκοπών της παραγράφου 1β' του άρθρου 25 δεν εκπίπτουν από το βεβαρημένο, αν δεν επισυναφθεί στη δήλωση που υποβάλλεται βεβαίωση των εκτελεστών ή διαχειριστών του κληροδοτήματος ή του τετιμημένου ιδρύματος ή του Υπουργείου Οικονομικών, εφόσον καταλείπεται υπέρ του Δημοσίου, για την καταβολή του κληροδοτήματος μετά των τόκων υπερημερίας.

Αν το κληροδοτήμα καταβληθεί μετά την υποβολή της δήλωσης, με βάση την ανωτέρω βεβαίωση γίνεται νέα εκκαθάριση του φόρου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 100.

3. Κληροδοτήματα από αυτά που αναφέρονται στα άρθρα 1972, 1973 και 1974 του Α.Κ., των οποίων το ποσό ή το αντικείμενο δεν είναι καθορισμένο από το διαθέτη, εκπίπτουν όταν καθορισθεί κατά τις διατάξεις των πιο πάνω άρθρων το ποσό ή το αντικείμενο αυτών και θεωρούνται για την επιβολή του φόρου ότι μέχρι τον καθορισμό τους τελούν σε αναβλητική προθεσμία.

4. Κληροδοτήματα με αναβλητική αίρεση ή προθεσμία, στα οποία περιλαμβάνονται και τα υπέρ άδελφων, και οι παροχές της περίπτωσης ζ' του άρθρου 7, που αναφέρονται στο άρθρο 1715 του Α.Κ., εφόσον τη νομή αυτών έχει ο βεβαρημένος, εκπίπτουν από τη μερίδα του κατά το χρόνο πλήρωσης της αίρεσης ή της λήξης της προθεσμίας.

5. Όταν τα κληροδοτήματα των προηγούμενων παραγράφων 2, 3 και 4 εκτελούνται για ποσό διαφορετικό από αυτό που ορίστηκε στη διαθήκη και σε χρόνο κατά τον οποίο επήλθε μεταβολή των νομισματικών συνθηκών, το ποσό του κληροδοτήματος που πρέπει να εκπέσει αναπροσαρμόζεται με βάση τη σχέση κληρονομικής μερίδας και κληροδοσίας που τη βαρύνει, ως αν αυτό εκτελείτο κατά το χρόνο της φορολογίας της κληρονομίας.

6. Κληροδοτήματα με προθεσμία, για τα οποία δεν αναβάλλεται η κτήση του δικαιώματος αλλά αναστέλλεται απλώς η άσκηση αυτού, εκπίπτουν από τη μερίδα του βεβαρημένου, με την επιφύλαξη της εφαρμογής της παραγράφου 2 της ενότητας Α' του άρθρου 61.

Άρθρο 24 **Επιμερισμός χρεών**

1. Χρέη που βαρύνουν ειδικώς ακίνητα που βρίσκονται στην αλλοδαπή, δεν εκπίπτουν από την περιουσία που υπόκειται σε φόρο στην Ελλάδα.

2. Χρέη που βαρύνουν ειδικώς ακίνητα που βρίσκονται στην ημεδαπή, εκπίπτουν από την περιουσία που υπόκειται σε φόρο στην Ελλάδα.

3. Χρέη ημεδαπής που δεν βαρύνουν ειδικώς ακίνητα στην ημεδαπή ή αλλοδαπή, εκπίπτουν κατ' αναλογία από την αξία της περιουσίας που υπόκειται και αυτής που δεν υπόκειται σε φορολογία στην Ελλάδα.

4. Χρέη αλλοδαπής που δεν βαρύνουν ειδικώς ακίνητα

ημεδαπής ή αλλοδαπής, επιμερίζονται ανάλογα με την αξία κινητών και ακινήτων της αλλοδαπής. Το ποσό που αναλογεί στην αξία των κινητών που φορολογούνται στην Ελλάδα, δεν αναγνωρίζεται για έκπτωση κατά το μέρος που υπερβαίνει την αξία τους.

5. Χρέη που βαρύνουν περιουσία που αποκτάται ολικά ή μερικά από κάποιο πρόσωπο κατά ψιλή κυριότητα και από άλλο κατά επικαρπία, επιμερίζονται μεταξύ επικαρπωτή και ψιλού κυρίου ανάλογα με την αξία της επικαρπίας και της ψιλής κυριότητας κατά το χρόνο της επαγωγής και εκπίπτουν για τον υπολογισμό του φόρου κατά το χρόνο της φορολογίας καθενός, εκτός αν διαφορετικά ορίζεται από το διαθέτη.

6. Αν στην κληρονομία περιλαμβάνονται περιουσιακά στοιχεία που εξαιρούνται από το φόρο, τα χρέη που τη βαρύνουν επιμερίζονται ανάλογα με την αξία των στοιχείων που φορολογούνται και αυτών που δεν φορολογούνται και εκπίπτουν μόνο εκείνα που αναλογούν στην αξία των στοιχείων που υπόκεινται σε φόρο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε' **ΑΠΑΛΛΑΓΕΣ**

Άρθρο 25 **Απαλλαγές από το φόρο**

1. Απαλλάσσονται από το φόρο οι κτήσεις, εφόσον δικαιούχοι είναι:

α) Το Δημόσιο, οι δήμοι, οι κοινότητες, οι ιεροί ναοί, οι ιερές μονές, το ιερό κοινό του Πανάγιου Τάφου, η Ιερή Μονή του όρους Σινά και τα ν.π.δ.δ.. Επίσης, οι νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις, τα ιδρύματα και λοιπά νομικά πρόσωπα των άρθρων 73 και 74 και οι αμιγείς επιχειρήσεις των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 1 του άρθρου 75 του π.δ.30/1996 (ΦΕΚ 21 Α'), καθώς και τα δημοτικά και κοινοτικά ιδρύματα και τα λοιπά δημοτικά και κοινοτικά νομικά πρόσωπα, οι σύνδεσμοι δήμων και κοινοτήτων, οι αποκλειστικά αμιγείς δημοτικές ή κοινοτικές επιχειρήσεις, η Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων της Ελλάδας, οι τοπικές ενώσεις δήμων και κοινοτήτων, οι δημοτικές και κοινοτικές εταιρίες λαϊκής βάσης για την πρώτη διετία της λειτουργίας τους, οι δημοτικές ή κοινοτικές επιχειρήσεις συνεταιριστικού χαρακτήρα για την πρώτη πενταετία της λειτουργίας τους, οι ανώνυμες εταιρίες που συνιστώνται από οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και τοπικές ενώσεις δήμων και κοινοτήτων με συνεταιρισμούς για την πρώτη πενταετία της λειτουργίας τους με τις προϋποθέσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 289 του π.δ. 410/1995 (ΦΕΚ 231 Α').

β) Τα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα νομικά πρόσωπα, τα οποία υπάρχουν ή συνιστώνται νόμιμα στην Ελλάδα, καθώς και οι περιουσίες του άρθρου 96 του α.ν. 2039/1939 (ΦΕΚ 455 Α'), εφόσον επιδιώκουν αποδειγμένα σκοπούς εθνωφελείς ή θρησκευτικούς ή σε ευρύτερο κύκλο φιλανθρωπικούς ή εκπαιδευτικούς ή καλλιτεχνικούς ή κοινωφελείς κατά την έννοια του άρθρου 1 του α.ν. 2039/1939. Απαλλάσσονται ομοίως και τα αλλοδαπά νομικά πρόσωπα με τον όρο της αμοιβαιότητας. Επίσης απαλλάσσονται και τα αλληλοβοηθητικά ταμεία περίθαλψης των εργατοϋπαλλήλων (Ταμεία Υγείας).

γ) Τα πολιτικά κόμματα, που έχουν νόμιμα συσταθεί στην Ελλάδα και είναι αναγνωρισμένα από τον Κανονισμό της Βουλής.

δ) Οι αλλοδαποί με τον όρο της αμοιβαιότητας, εφό-

σον προβλέπεται απαλλαγή τους από το φόρο με διεθνείς συμβάσεις. Αν στη νομοθεσία του αλλοδαπού κράτους δεν προβλέπεται πλήρης απαλλαγή, αλλά υπαγωγή σε ελαφρύτερη φορολογία με τον όρο της αμοιβαιότητας, η φορολογητέα στην Ελλάδα κληρονομική μερίδα ή κληροδοσία φυσικού ή νομικού προσώπου, που έχει την ιθαγένεια του ξένου τούτου κράτους, υπόκειται σε ελαφρύτερο φόρο αντίστοιχο προς εκείνο που επιβάλλεται από το ξένο τούτο κράτος.

ε) Τα αθλητικά σωματεία του άρθρου 47 του ν. 75/1975 (ΦΕΚ 138 Α΄).

στ) Τα ολυμπιακά, εθνικά, δημοτικά και κοινοτικά γυμναστήρια, λόγω του κοινωφελούς σκοπού τον οποίο επιδιώκουν.

ζ) Τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα ως και τα δημόσια νοσηλευτικά ιδρύματα στα οποία εγκαθίστανται και λειτουργούν εκπαιδευτικά παραρτήματα, για την εκπλήρωση του σκοπού τους.

η) Η Διεθνής Έκθεση Θεσσαλονίκης Α.Ε. και η Κτηματική Εταιρία του Δημοσίου.

θ) Το Ευρωπαϊκό Πολιτιστικό Κέντρο Δελφών.

2. Επίσης απαλλάσσονται από το φόρο:

α) Η κτήση πλοίων, μετοχών ή μεριδίων ημεδαπών ή αλλοδαπών εταιριών πλοιοκτητριών πλοίων. Η απαλλαγή αυτή παρέχεται για πλοία υπό ελληνική σημαία ολικής χωρητικότητας άνω των χιλίων πεντακοσίων (1.500) κόρων.

β) Η κτήση ομολογιών λαχειοφόρων εσωτερικών δανείων οικονομικής ανάπτυξης, εφόσον η απαλλαγή προβλέπεται από τους οικείους νόμους έκδοσής τους.

γ) Η χρηματική κατάθεση σε τράπεζα σε ανοικτό λογαριασμό στο όνομα δύο ή περισσότερων από κοινού (Compte Joint, Joint Account). Κατά τις διατάξεις του ν. 5638/1932 (ΦΕΚ 307 Α΄) στην οποία έχει τεθεί ο πρόσθετος όρος ότι με το θάνατο οποιουδήποτε δικαιούχου η κατάθεση και ο λογαριασμός αυτής περιέρχεται αυτοδίκαια στους λοιπούς επιζώντες μέχρι τον τελευταίο από αυτούς. Η απαλλαγή αυτή ισχύει και σε κοινούς λογαριασμούς με προθεσμία ή ταμειωτηρίου με προειδοποίηση και σε κοινούς λογαριασμούς σε συνάλλαγμα ή σε συνάλλαγμα και δραχμές με προθεσμία ή ταμειωτηρίου με προειδοποίηση μονίμων κατοίκων της αλλοδαπής ή αυτών με συνδικαιούχους μονίμους κατοίκους της ημεδαπής. Αντίθετα η απαλλαγή αυτή δεν επεκτείνεται στους κληρονόμους του τελευταίου απομείναντος δικαιούχου.

Οι διατάξεις αυτές εφαρμόζονται ανάλογα και σε μερίδα αμοιβαίου κεφαλαίου.

δ) Η κληρονομία των προσώπων, που απεβίωσαν κατά την πτώση του αεροπλάνου C-130 της πολεμικής αεροπορίας στις 5.2.1991, εφόσον αυτή είχε περιέλθει στον κληρονομούμενο μέσα στην πριν από το θάνατο οκταετία, με χαρακτηριστική εν ζωή δικαιοπραξία οποιουδήποτε κληρονόμου του προς αυτόν.

ε) Η κινητή περιουσία που βρίσκεται στην αλλοδαπή Έλληνα υπηκόου που είναι εγκατεστημένος σε αυτή για δέκα (10) τουλάχιστον συναπτά έτη. Δεν περιλαμβάνονται στην απαλλαγή αυτή περιουσίες δημοσίων υπαλλήλων, στρατιωτικών και υπαλλήλων επιχειρήσεων που εδρεύουν στην Ελλάδα, εφόσον τα πρόσωπα αυτά εγκαταστάθηκαν στην αλλοδαπή λόγω της ιδιότητάς τους αυτής.

Άρθρο 26

Απαλλαγή πρώτης κατοικίας - Γεωργικές απαλλαγές

A. Απαλλαγή πρώτης κατοικίας.

1. Οικία ή διαμέρισμα, που αποκτάται αιτία θανάτου από σύζυγο ή τέκνα του κληρονομούμενου κατά πλήρη κυριότητα, απαλλάσσεται από το φόρο, εφόσον ο κληρονόμος ή κληροδόχος ή ο σύζυγος αυτού ή τα ανήλικα τέκνα τους δεν έχουν δικαίωμα πλήρους κυριότητας ή επικαρπίας ή οίκησης σε άλλη οικία ή διαμέρισμα που πληροί τις στεγαστικές ανάγκες της οικογένειάς τους, ή δικαίωμα πλήρους κυριότητας επί οικοπέδου οικοδομήσιμου ή επί ιδανικού μεριδίου οικοπέδου, στα οποία αντιστοιχεί εμβαδόν κτίσματος που πληροί τις στεγαστικές τους ανάγκες και βρίσκονται σε δήμο ή κοινότητα με πληθυσμό άνω των τριών χιλιάδων (3.000) κατοίκων.

Η απαλλαγή παρέχεται για ποσό αγοραίας αξίας οικίας ή διαμερίσματος μέχρι δεκατέσσερα εκατομμύρια (14.000.000) δραχμές για κάθε κληρονόμο ή κληροδόχο. Το ποσό αυτό προσαιξάνεται κατά επτά εκατομμύρια (7.000.000) δραχμές για το σύζυγο και καθένα από τα δύο πρώτα τέκνα του κληρονόμου ή κληροδόχου και κατά οκτώ εκατομμύρια (8.000.000) δραχμές για το τρίτο και καθένα από τα επόμενα τέκνα του, εφόσον στο δικαιούχο κληρονόμο ή κληροδόχο περιέρχεται μία μόνο οικία ή ένα διαμέρισμα εξ ολοκλήρου και κατά πλήρη κυριότητα και όχι ποσοστό εξ αδιαίρετου.

Για την εφαρμογή των διατάξεων αυτών, η περιοχή της τής Διοίκησης Πρωτεύουσας θεωρείται ως ένας δήμος.

Οι στεγαστικές ανάγκες καλύπτονται, αν το εμβαδόν της οικίας ή του διαμερίσματος είναι, για ένα άτομο, τριάντα πέντε (35) τ.μ. και για τους συζύγους εβδομήντα (70) τ.μ., προσαιξάνόμενα κατά δεκαπέντε (15) τ.μ. για καθένα από τα δύο πρώτα τέκνα τους και κατά είκοσι πέντε (25) τ.μ. για το τρίτο και καθένα από τα επόμενα τέκνα τους.

2. Το οικόπεδο ή το γήπεδο, στο οποίο βρίσκεται η αιτία θανάτου αποκτώμενη οικία ή διαμέρισμα, πρέπει απαραίτητα να είναι οικοδομήσιμο, να βρίσκεται μέσα σε εγκεκριμένο ρυμοτομικό σχέδιο δήμου ή κοινότητας και τούτο να βεβαιώνεται από τις αρμόδιες υπηρεσίες ή, αν αυτές δεν υπάρχουν, από τον αρμόδιο δήμαρχο ή πρόεδρο της κοινότητας και με δική τους ευθύνη.

Προκειμένου για οικισμούς, που προϋπήρχαν του 1923, ή πόλεις ή χωριά, στα οποία δεν υπάρχει εγκεκριμένο ρυμοτομικό σχέδιο, η βεβαίωση του προηγούμενου εδαφίου, ότι το οικόπεδο ή το γήπεδο επί του οποίου βρίσκεται η οικία ή το διαμέρισμα είναι οικοδομήσιμο, χορηγείται από τις ίδιες δημόσιες αρχές ή όργανα.

3. Η απαλλαγή από το φόρο της κτήσης αιτία θανάτου παρέχεται για μία μόνο φορά. Δεν απαλλάσσεται ο κληρονόμος ή ο κληροδόχος που έτυχε απαλλαγής από το φόρο μεταβίβασης ή γονικής παροχής για απόκτηση στέγης πριν από την κτήση αιτία θανάτου.

4. Η απαλλαγή παρέχεται με τον όρο ότι η οικία ή το διαμέρισμα θα παραμείνει στην κυριότητα του κληρονόμου ή κληροδόχου για μία τουλάχιστον πενταετία. Αν πριν από την πάροδο της πενταετίας, μεταβιβασθεί η οικία ή το διαμέρισμα ή συσταθεί σε αυτό οποιοδήποτε εμπράγματο δικαίωμα, εκτός από υποθήκη, ο κληρονόμος ή κληροδόχος έχει υποχρέωση, πριν από τη μεταβίβαση ή τη σύσταση του εμπράγματος δικαίωματος, να

υποβάλει δήλωση και να καταβάλει εφάπαξ ολόκληρο το ποσό του φόρου που αναλογεί επιμεριστικά στην αξία του ακινήτου του χρόνου μεταβίβασης ή στο δηλούμενο τμήμα της μεταβίβασης, εφόσον αυτό είναι μεγαλύτερο της αξίας του ακινήτου, εκτός εάν ο φόρος που αναλογεί στην αξία του ακινήτου κατά το χρόνο της κτήσης αιτία θανάτου είναι μεγαλύτερος, οπότε καταβάλλεται ο μεγαλύτερος αυτός φόρος.

Πριν από την πάροδο πενταετίας απαγορεύεται να συνταχθεί συμβολαιογραφικό έγγραφο, με το οποίο να μεταβιβάζεται η κυριότητα ή να συνιστώνται εμπράγματα δικαιώματα, εκτός από υποθήκη, σε οικία ή διαμέρισμα, που απαλλάχθηκε από το φόρο κληρονομίας κατά την παράγραφο 1 της ενότητας αυτής, αν δεν προσαρτηθεί από το συμβολαιογράφο, στο συμβόλαιο που θα συντάξει, βεβαίωση του προϊστάμενου της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας ότι υποβλήθηκε δήλωση και καταβλήθηκε ολόκληρο το ποσό του φόρου που επιμεριστικά αναλογεί στην αξία του μεταβιβαζόμενου ακινήτου.

5. Αν παρ' ολίγον απαλλαγεί χωρίς να συντρέχουν οι κατά τις διατάξεις της ενότητας αυτής προϋποθέσεις, σε βάρος του κληρονόμου ή κληροδόχου επιβάλλεται εκτός από το φόρο που αναλογεί στην αξία του ακινήτου του χρόνου διαπίστωσης της παράβασης και πρόσθετος φόρος που ορίζεται σε ποσοστό 100% αυτού.

6. Στις περιπτώσεις των δύο προηγούμενων παραγράφων της ενότητας αυτής, αν η αξία που απαλλάχθηκε από το φόρο αποτελεί τμήμα της συνολικής αξίας της οικίας ή του διαμερίσματος, ο κύριος και πρόσθετος φόρος επιβάλλονται στο τμήμα της αξίας, που προσδιορίζεται με βάση τη σχέση της αξίας που απαλλάχθηκε προς τη συνολική αξία του χρόνου απαλλαγής.

7. Προκειμένου για κτήση αιτία θανάτου οικίας ή διαμερίσματος που απαλλάσσεται από το φόρο κληρονομίας κατά τις διατάξεις της ενότητας αυτής, στην εμπρόθεση δήλωση κληρονομίας που υποβάλλεται από τον υπόχρεο πρέπει να διατυπώνεται ρητά αίτημα για απαλλαγή από το φόρο για απόκτηση πρώτης κατοικίας και να γίνεται ρητή μνεία ότι η οικία ή το διαμέρισμα δεν θα μεταβιβασθεί ή επιβαρυνθεί με εμπράγματο δικαίωμα, εκτός από υποθήκη, για μία πενταετία από την απόκτησή του. Η ρητή αυτή μνεία πρέπει να περιλαμβάνεται και στις πράξεις αποδοχής της κληρονομίας ή κληροδοσίας.

8. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται ο τρόπος διαπίστωσης των προϋποθέσεων απαλλαγής κατά την ενότητα αυτή και τα δικαιολογητικά που είναι απαραίτητα γι' αυτή, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της.

B. Γεωργικές απαλλαγές

1. Από την αγοραία αξία κάθε στρέμματος μεταβιβαζόμενης αιτία θανάτου γεωργικής ή κτηνοτροφικής έκτασης, μαζί με τις εγκαταστάσεις που βρίσκονται πάνω σε αυτή και εξυπηρετούν αποκλειστικά την εκμετάλλευσή της, και εφόσον η αξία αυτή δεν υπερβαίνει τα δύο εκατομμύρια τετρακόσιες χιλιάδες (2.400.000) δραχμές, δεν φορολογείται το μέχρι ένα εκατομμύριο διακόσιες χιλιάδες (1.200.000) δραχμές τμήμα της για κάθε κληρονόμο ή κληροδόχο και συνολικά για ποσό μέχρι σαράντα εκατομμύρια (40.000.000) δραχμές και μέχρι εκατό (100) στρέμματα μεταβιβαζόμενης έκτασης, αν:

α) Οι κληρονόμοι ή κληροδόχοι είναι τέκνα (από νόμιμο γάμο, εξώγαμα έναντι της μητέρας, που αναγνωρί-

σθηκαν έναντι του πατέρα, που νομιμοποιήθηκαν έναντι και των δύο συζύγων, θετά), σύζυγος, γονείς ή αδελφοί του κληρονομούμενου.

β) Οι κληρονόμοι ή κληροδόχοι ασχολούνται προσωπικά και κατά κύριο επάγγελμα στη γεωργία ή κτηνοτροφία, ακόμα και αν αυτοί χρησιμοποιούν επιβοηθητικά τα μέλη της οικογένειάς τους ή και ξένους εργάτες. Η καταλληλότητα της έκτασης, με τις εγκαταστάσεις πάνω σε αυτή, για γεωργική ή κτηνοτροφική εκμετάλλευση αποδεικνύεται με βεβαίωση της αρμόδιας διεύθυνσης του Υπουργείου Γεωργίας, που εκδίδεται ατελώς και επισυνάπτεται στη δήλωση κληρονομίας.

γ) Η έκταση χρησιμοποιείται από τους κληρονόμους ή κληροδόχους αδιάλειπτα για δεκαπέντε (15) συναπτά έτη από την κτήση της, αποκλειστικά για γεωργική ή κτηνοτροφική εκμετάλλευση. Προκειμένου για κτήση ιδανικού μεριδίου γεωργικής ή κτηνοτροφικής έκτασης, για τη μη υπαγωγή σε φόρο, λαμβάνονται υπόψη τα ποσοστά κάθε μεριδίου, που αντιστοιχούν σε έκταση μέχρι εκατό (100) στρεμμάτων.

2. Από την αγοραία αξία κάθε στρέμματος μεταβιβαζόμενης λόγω κληρονομικής διαδοχής γεωργικής ή κτηνοτροφικής έκτασης, μαζί με τις εγκαταστάσεις που βρίσκονται πάνω σε αυτήν και εξυπηρετούν αποκλειστικά την εκμετάλλευσή της, δεν φορολογείται ποσό ίσο με ποσοστό 75% της ανά στρέμμα αξίας μεταβιβαζόμενης έκτασης για κάθε κληρονόμο ή κληροδόχο και συνολικά για ποσό μέχρι εκατόν ογδόντα εκατομμύρια (180.000.000) δραχμές και μέχρι εκατόν είκοσι (120) στρέμματα μεταβιβαζόμενης έκτασης, εφόσον συντρέχουν οι εξής προϋποθέσεις :

α) Οι κληρονόμοι ή κληροδόχοι είναι νέοι αγρότες, έστω και αν χρησιμοποιούν επιβοηθητικά τα μέλη της οικογένειάς τους ή και ξένους εργάτες.

β) Οι κληρονόμοι ή κληροδόχοι είναι τέκνα, σύζυγος, γονείς ή αδελφοί του κληρονομούμενου και

γ) Η έκταση χρησιμοποιείται αδιάλειπτα από τους κληρονόμους ή κληροδόχους για δεκαπέντε (15) συναπτά έτη από την απόκτησή της, αποκλειστικά για αγροτική εκμετάλλευση.

Η καταλληλότητα και ο χαρακτήρας της έκτασης, μαζί με τις εγκαταστάσεις της, ως γεωργικής ή κτηνοτροφικής, αποδεικνύεται με βεβαίωση της αρμόδιας κατά τόπο υπηρεσίας του Υπουργείου Γεωργίας, που επισυνάπτεται στη δήλωση κληρονομίας.

Σε περίπτωση κτήσης ιδανικού μεριδίου γεωργικής ή κτηνοτροφικής έκτασης, για την υπαγωγή σε φόρο λαμβάνονται υπόψη τα ποσοστά κάθε μεριδίου που αντιστοιχούν σε έκταση μέχρι εκατόν είκοσι (120) στρέμματα.

Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Οικονομικών και Γεωργίας, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί, ανάλογα με την περιοχή που βρίσκεται η κληρονομούμενη έκταση, να αυξάνονται ή να μειώνονται τα όρια των αφορολόγητων ποσών της παραγράφου αυτής.

Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής ισχύουν μέχρι και 31.8.2004.

3. Αν αλλάξει ολικά ή μερικά η χρήση ή εκμισθωθούν οι εκτάσεις, οι οποίες δεν έχουν υπαχθεί σε φόρο κατά τις προηγούμενες παραγράφους, ή αν δεν καλλιεργηθούν αυτές για δύο συνεχόμενα έτη από τον κληρονόμο ή κληροδόχο, πριν από την πάροδο των δεκαπέντε (15) ετών, ο κληρονόμος ή κληροδόχος υποχρεώνεται μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την αλλαγή της

χρήσης ή την εκμίσθωση ή τη λήξη της διετούς προθεσμίας, να υποβάλει δήλωση με την αξία που έχουν οι εκτάσεις κατά το χρόνο αυτόν και να καταβάλει το φόρο κληρονομιάς που επιμεριστικά αναλογεί σε αυτές. Αν η αξία των εκτάσεων αυτών κατά το χρόνο αλλαγής της χρήσης ή της εκμίσθωσης ή της λήξης της διετούς προθεσμίας είναι μικρότερη εκείνης του χρόνου της απαλλαγής, λαμβάνεται υπόψη η μεγαλύτερη αξία.

Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου δεν εφαρμόζεται σε περίπτωση αναγκαστικού πλειστηριασμού ή αναγκαστικής απαλλοτρίωσης για δημόσια ωφέλεια ολόκληρης της έκτασης ή τμήματος αυτής ή θανάτου του αγρότη, εφόσον η δεκαπενταετία συμπληρωθεί στο πρόσωπο των κληρονόμων αυτού.

Αν η κατά το πρώτο εδάφιο αλλαγή χρήσης συνίσταται σε ανέγερση κτισμάτων που δεν εξυπηρετούν την αγροτική εκμετάλλευση, για την οποία απαιτείται έκδοση άδειας της αρμόδιας πολεοδομικής υπηρεσίας, η άδεια αυτή δεν χορηγείται αν δεν προσκομιστεί το πιστοποιητικό της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας ότι υποβλήθηκε η οικεία δήλωση και καταβλήθηκε ολόκληρος ο φόρος.

4. Απαγορεύεται η μεταβίβαση γεωργικής ή κτηνοτροφικής έκτασης, η οποία δεν έχει υπαχθεί σε φόρο, κατά τις παραγράφους 1 και 2, πριν από την πάροδο της προθεσμίας των δεκαπέντε (15) ετών, αν δεν υποβληθεί δήλωση με την αξία που αυτή έχει κατά το χρόνο της μεταβίβασης και δεν καταβληθεί ολόκληρος ο φόρος που αναλογεί επιμεριστικά στην αξία της έκτασης αυτής. Αν η αξία της γεωργικής ή κτηνοτροφικής έκτασης κατά το χρόνο μεταβίβασης είναι μικρότερη εκείνης του χρόνου της απαλλαγής, λαμβάνεται υπόψη η μεγαλύτερη αξία. Εξαιρείται η μεταβίβαση αιτία δωρεάς ή γονικής παροχής προς τα πρόσωπα της παραγράφου 1 και 2 της ενότητας αυτής.

5. Για μεταβίβαση γεωργικών ή κτηνοτροφικών εκτάσεων αιτία δωρεάς, γονικής παροχής και αιτία θανάτου, εφόσον οι μεταβιβάσεις έγιναν από τον ίδιο δικαιούχο προς τον ίδιο δικαιούχο, κάθε μεταγενέστερη αυτών δεν υπόκειται σε φόρο, αν στις προγενέστερες μεταβιβάσεις δεν είχε συμπληρωθεί το ανώτατο όριο απαλλαγής της παραγράφου 1 της ενότητας αυτής. Το ίδιο ισχύει και προκειμένου για μεταβιβάσεις αιτία δωρεάς, γονικής παροχής, προίκας και αιτία θανάτου, εφόσον οι μεταβιβάσεις έγιναν από το ίδιο πρόσωπο προς εκείνη υπέρ της οποίας είχε συσταθεί η προίκα.

6. Απαγορεύεται η σύνταξη συμβολαιογραφικού εγγράφου που μεταβιβάζει την κυριότητα ή συνιστά εμπράγματα δικαιώματα σε γεωργική ή κτηνοτροφική έκταση, η οποία δεν έχει υπαχθεί σε φόρο κατά την παράγραφο 1 της ενότητας αυτής, αν δεν προσαρτηθεί από το συμβολαιογράφο στο σύμβολαιο που συντάσσει, βεβαίωση του προϊστάμενου της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας για την υποβολή δήλωσης και την καταβολή ολόκληρου του ποσού του φόρου που επιμεριστικά αναλογεί στην έκταση.

7. Οι συμβολαιογράφοι υποχρεώνονται, το πρώτο πενήνταήμερο κάθε μήνα, να αποστέλλουν στην αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Γεωργίας αντίγραφο, ατελώς και με δαπάνες των συμβαλλομένων, των συμβολαίων και των πράξεων αποδοχής κληρονομιάς που έχουν καταρτισθεί από αυτούς κατά τα πιο πάνω, μέσα στον αμέσως προηγούμενο μήνα.

8. Προκειμένου για κτήσεις γεωργικών ή κτηνοτροφι-

κών εκτάσεων που δεν υπόκεινται σε φόρο κατά τις διατάξεις της ενότητας αυτής, στη φορολογική δήλωση που υποβάλλεται από τον υπόχρεο γίνεται ρητή μνεία ότι η έκταση που αποκτήθηκε είναι γεωργική ή κτηνοτροφική και ότι θα χρησιμοποιηθεί αδιάλειπτα και κατά αποκλειστικότητα για γεωργική ή κτηνοτροφική εκμετάλλευση για δεκαπέντε (15) συναπτά έτη από την κτήση της. Επίσης, η ρητή αυτή μνεία πρέπει απαραίτητα να περιλαμβάνεται και στις πράξεις αποδοχής της κληρονομιάς ή κληροδοσίας που συντάσσονται.

Γ. Πρόσθετα αφορολόγητα ποσά γεωργών

1. Από την αξία των κληρονομικών μερίδων και κληροδοσιών, κληρονόμων που υπάγονται στις Α' και Β' κατηγορίες του άρθρου 29, εκπίπτει και δεν φορολογείται ποσό τριπλάσιο προς το αφορολόγητο, εφόσον συντρέχουν αθροιστικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις: α) Η κληρονομική μερίδα ή κληροδοσία αποτελείται κατά το μισό τουλάχιστον της αξίας της, από γεωργικά ή κτηνοτροφικά περιουσιακά στοιχεία, με συνυπολογισμό και όλων των προγενέστερων δωρεών, γονικών παροχών και προικιών που συστάθηκαν από τον κληρονομούμενο προς τον κληρονόμο ή κληροδόχο, β) ο κληρονομούμενος ασχολιόταν κατά κύριο επάγγελμα σε γεωργικές γενικά εργασίες, γ) ο κληρονόμος είναι ανήλικος ή ασχολείται κατά κύριο επάγγελμα σε γεωργικές γενικά εργασίες και δ) η περιουσία περιέρχεται σε κατιόντες ή ανιόντες ή σύζυγο του κληρονομούμενου.

2. Από την αξία των κληρονομικών μερίδων και κληροδοσιών, κληρονόμων που υπάγονται στις Α' και Β' κατηγορίες, δεν φορολογείται ποσό τετραπλάσιο προς το αφορολόγητο, εφόσον συντρέχουν αθροιστικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις :

α. Η κληρονομική μερίδα ή κληροδοσία αποτελείται κατά το μισό τουλάχιστον της αξίας της από γεωργικά ή κτηνοτροφικά περιουσιακά στοιχεία, με συνυπολογισμό και όλων των προγενέστερων δωρεών, γονικών παροχών και προικιών, που συστάθηκαν από τον κληρονομούμενο προς τον κληρονόμο ή κληροδόχο.

β. Ο κληρονομούμενος ήταν αγρότης.

γ. Ο κληρονόμος είναι νέος αγρότης και

δ. Η περιουσία περιέρχεται σε κατιόντες ή ανιόντες ή σύζυγο του κληρονομούμενου.

Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής ισχύουν μέχρι 31.8.2004.

Δ. ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΠΑΛΛΑΓΕΣ ΑΓΡΟΤΩΝ

1. Σε περίπτωση ύπαρξης συγκληρονόμων μιας αγροτικής εκμετάλλευσης και εφόσον αυτοί, εντός ενός (1) έτους από την αιτία θανάτου κτήση, μεταβιβάσουν με οποιαδήποτε αιτία την πλήρη κυριότητα ή την επικαρπία της εκμετάλλευσης σε έναν από αυτούς νέο αγρότη κατά την έννοια του άρθρου 1 του ν. 2520/1997 (ΦΕΚ 173 Α'), όπως ισχύει, ή αποδεχθούν με συμβολαιογραφικό έγγραφο την επί μια δεκαετία αποκλειστική διαχείριση της αγροτικής εκμετάλλευσης από έναν από αυτούς νέο αγρότη, επιστρέφεται ο φόρος κληρονομιάς που επιμεριστικά αναλογεί στην αγροτική εκμετάλλευση και απαλλάσσεται από την επιβολή του οικείου φόρου η μεταβίβαση αυτή.

Στο συμβολαιογραφικό έγγραφο που συντάσσεται κατά τις διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου πρέπει να γίνεται ρητή μνεία ότι η αγροτική εκμετάλλευση δεν θα μεταβιβαστεί περαιτέρω, ή δεν θα συσταθούν εμπράγμα-

τα δικαιώματα επ'αυτής πριν την παρέλευση δεκαετίας από την κτήση ή ότι ο νέος αγρότης θα διαχειριστεί την κληρονομαία έκταση για μια τουλάχιστον δεκαετία. Οι παρούσες απαλλαγές αίρονται, αν ο νέος αγρότης δεν διαχειριστεί την κληρονομαία έκταση για μια τουλάχιστον δεκαετία ή μεταβιβάσει περαιτέρω αυτή με οποιαδήποτε αιτία ή συστήσει εμπράγματα δικαιώματα πριν την πάροδο της δεκαετίας. Στις περιπτώσεις αυτές οι κληρονόμοι υποχρεούνται πριν την περαιτέρω μεταβίβαση της αγροτικής εκμετάλλευσης ή τη σύσταση εμπράγματων δικαιωμάτων επ'αυτής ή μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την παύση της διαχείρισης, να υποβάλλουν τις οικείες δηλώσεις φόρου κληρονομίας και δωρεάς ή γονικής παροχής ή μεταβίβασης με την κατά τον χρόνο αυτόν αξία της αγροτικής εκμετάλλευσης. Απαγορεύεται η σύνταξη συμβολαιογραφικού εγγράφου, με το οποίο μεταβιβάζεται η κυριότητα ή συνιστώνται εμπράγματα δικαιώματα επί της αγροτικής εκμετάλλευσης, που έτυχε απαλλαγής κατά τα προηγούμενα εδάφια, αν δεν προσαρτηθεί από το συμβολαιογράφο στο συμβόλαιο που συντάσσει βεβαίωση του προϊσταμένου της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας ότι υποβλήθηκαν οι οικείες δηλώσεις και καταβλήθηκε ολόκληρο το ποσό του φόρου που αναλογεί. Οι διατάξεις των προηγούμενων εδαφίων δεν έχουν εφαρμογή στις περιπτώσεις αναγκαστικού πλειστηριασμού ή αναγκαστικής απαλλοτρίωσης για δημόσια ωφέλεια ολόκληρης της έκτασης ή τμήματος αυτής ή θανάτου του νέου αγρότη, εφόσον η δεκαετία συμπληρωθεί στο πρόσωπο των κληρονόμων αυτού. Αν η παύση της διαχείρισης από το νέο αγρότη πριν από την παρέλευση δεκαετίας συνίσταται σε ανέγερση κτισμάτων που δεν εξυπηρετούν την αγροτική εκμετάλλευση, για την οποία απαιτείται η έκδοση άδειας της αρμόδιας πολεοδομικής υπηρεσίας, η άδεια αυτή δεν χορηγείται, αν δεν προσκομιστεί το πιστοποιητικό της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, ότι υποβλήθηκαν οι οικείες δηλώσεις και καταβλήθηκε ολόκληρος ο φόρος κληρονομίας και δωρεάς, γονικής παροχής ή μεταβίβασης.

Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής ισχύουν μέχρι 31.8.2004.

2. Εφόσον αγρότης κατά κύριο επάγγελμα, που έχει αποκτήσει το πράσινο πιστοποιητικό του ν. 2520/1997, αποκτά με οποιαδήποτε αιτία κατά πλήρη κυριότητα ή επικαρπία ενιαία βιώσιμη αγροτική εκμετάλλευση, της οποίας τα κριτήρια βιωσιμότητας κατά περιοχή, ορίζονται κάθε φορά με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Γεωργίας και την οποία μέσα σε έξι (6) μήνες από την απόκτησή της, εντάσσει σε λειτουργούσα αποτελεσματικά ομάδα παραγωγών ή αγροτικό συνεταιρισμό και εφόσον διασφαλίζεται η επί δεκαετία συνεχής λειτουργία της, διαγράφεται ή επιστρέφεται κατά περίπτωση ο οικείος φόρος. Για την επί δεκαετία συνεχή λειτουργία της αγροτικής εκμετάλλευσης υποβάλλεται από τον αγρότη στον αρμόδιο προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986 και συντάσσεται συμπληρωματική συμβολαιογραφική πράξη, που μεταγράφεται νόμιμα, στην οποία αναγράφεται η χορήγηση της απαλλαγής από τον οικείο φόρο και ότι η αγροτική εκμετάλλευση δεν θα μεταβιβαστεί περαιτέρω ή δεν θα συσταθούν εμπράγματα δικαιώματα επ'αυτής πριν την παρέλευση της δεκαετίας.

Οι παρούσες απαλλαγές αίρονται, αν ο αγρότης μεταβιβάσει περαιτέρω με οποιαδήποτε αιτία την αγροτική

εκμετάλλευση για την οποία έτυχε της απαλλαγής ή συστήσει εμπράγματα δικαιώματα επ'αυτής μέσα σε μία δεκαετία από την απόκτησή της ή σταματήσει τη λειτουργία αυτής πριν από την πάροδο της δεκαετίας.

Στις περιπτώσεις αυτές, ο αγρότης υποχρεούται πριν την περαιτέρω μεταβίβαση της αγροτικής εκμετάλλευσης ή τη σύσταση εμπράγματος δικαιώματος επ'αυτής ή μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από τη διακοπή της λειτουργίας της, να υποβάλει τις οικείες δηλώσεις με την κατά τον χρόνο αυτόν αξία της αγροτικής εκμετάλλευσης και να καταβάλει όλους τους φόρους για τους οποίους έτυχε απαλλαγής.

Απαγορεύεται η σύνταξη συμβολαιογραφικού εγγράφου, με το οποίο μεταβιβάζεται η κυριότητα ή συνιστώνται εμπράγματα δικαιώματα επί της αγροτικής εκμετάλλευσης που έτυχε απαλλαγής κατά τα προηγούμενα εδάφια, αν δεν προσαρτηθεί από το συμβολαιογράφο στο συμβόλαιο που συντάσσει βεβαίωση του προϊσταμένου της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας ότι υποβλήθηκαν οι οικείες δηλώσεις και καταβλήθηκε ολόκληρο το ποσό του φόρου που αναλογεί. Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου δεν έχει εφαρμογή στις περιπτώσεις αναγκαστικής απαλλοτρίωσης για δημόσια ωφέλεια ολόκληρης της έκτασης ή τμήματος αυτής ή θανάτου του αγρότη, εφόσον η δεκαετία συμπληρωθεί στο πρόσωπο των κληρονόμων αυτού.

Ε. ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΝΕΟΙΣ ΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΝΕΩΝ ΑΓΡΟΤΩΝ

Για την εφαρμογή των διατάξεων των ενοτήτων Β', Γ' και Δ' του άρθρου αυτού οι νεοεισερχόμενοι νέοι στον αγροτικό τομέα υποχρεούνται επί μια συνεχή δεκαετία από την έναρξη της απασχόλησής τους να ασχολούνται κατά κύρια απασχόληση με τις αγροτικές εργασίες της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ν. 2520/1997, όπως ισχύει.

Σε περίπτωση μη τήρησης της υποχρέωσης αυτής πριν από τη συμπλήρωση της δεκαετίας, υποχρεούνται να υποβάλουν δήλωση μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από τη διακοπή της απασχόλησής τους στον αγροτικό τομέα στην οικεία δημόσια οικονομική υπηρεσία στο οικείο κατάστημα της Αγροτικής Τράπεζας Ελλάδος και στην οικεία Διεύθυνση Αγροτικής Ανάπτυξης για τη διακοπή της απασχόλησής τους και αναζητούνται και βεβαιώνονται όλα τα ωφελήματα που τυχόν αποκόμισαν από την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου.

Ειδικότερα για την επιβολή του φόρου κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών και μεταβίβασης ακινήτων ως αξία λαμβάνεται αυτή του χρόνου διακοπής της απασχόλησης.

Αν μετά την παύση της απασχόλησης ο υπόχρεος προτίθεται να προβεί σε ανέγερση κτισμάτων επί εκτάσεων της αγροτικής του εκμετάλλευσης για τα οποία απαιτείται η έκδοση άδειας της αρμόδιας πολεοδομικής υπηρεσίας, η άδεια αυτή δεν χορηγείται αν δεν προσκομιστεί βεβαίωση της οικείας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας και του οικείου καταστήματος της Αγροτικής Τράπεζας Ελλάδος ότι υποβλήθηκε η κατά το προηγούμενο εδάφιο δήλωση και ότι καταβλήθηκε ολόκληρο το ποσό των ωφελημάτων που τυχόν αποκόμισε ο υπόχρεος από την εφαρμογή των διατάξεων των ενοτήτων Β', Γ' και Δ' του άρθρου αυτού.

Σε περίπτωση μη υποβολής από τον υπόχρεο της κατά

τα ανωτέρω δήλωσης, εκτός από τη βεβαίωση του φόρου και την αναζήτηση των λοιπών ωφελημάτων που αποκόμισε ο νεοεισερχόμενος νέος αγρότης, επιβάλλεται από τις αρμόδιες κατά περίπτωση υπηρεσίες και πρόστιμο ισόποσο του φόρου και των λοιπών ωφελημάτων, το οποίο βεβαιώνεται και εισπράττεται κατά τις διατάξεις της οικείας νομοθεσίας.

Στους νεοεισερχόμενους στον αγροτικό τομέα, εφόσον αποδεικνύουν ότι από λόγους ανωτέρας βίας διέκοψαν την απασχόλησή τους με τις αγροτικές εργασίες της παραγράφου 1 του ν.2520/1997 πριν από την πάροδο της δεκαετίας δεν επιβάλλεται το πρόστιμο του προηγούμενου εδαφίου, ούτε αναζητούνται και εισπράττονται από το Δημόσιο τα ωφελήματα που τυχόν αποκόμισαν από την εφαρμογή των ενοτήτων Β', Γ' και Δ' του άρθρου αυτού.

Άρθρο 27

Ειδικές εκπτώσεις από κάθε μερίδα αιτία θανάτου

Σε περίπτωση κτήσης περιουσίας, της οποίας δικαιούχοι είναι οι ανιόντες, οι κατιόντες, η χήρα του κληρονομούμενου, οι ανήλικοι άρρενες αδελφοί αυτού ή οι άγαμες αδελφές του, εκπίπτει από τη μερίδα καθενός από αυτούς και δεν υποβάλλεται σε φόρο ποσό τετρακοσίων πενήντα χιλιάδων (450.000) δραχμών αν ο κληρονομούμενος, που βρισκόταν κάτω από τις σημαίες του Ελληνικού Κράτους, απεβίωσε κατά τη διάρκεια του διεξαγόμενου από αυτό πολέμου ή μέσα σε ένα έτος συνεπεία τραυμάτων ή κακουχιών, τις οποίες υπέστη κατά τη διάρκεια της διεξαγωγής των εχθροπραξιών ή σε αιχμαλωσία ή απεβίωσε μέσα σε ένα έτος από την απελευθέρωσή του συνεπεία κακουχιών στην αιχμαλωσία.

Τα ανωτέρω περιστατικά αποδεικνύονται με πιστοποιητικό της αρμόδιας κατά περίπτωση στρατιωτικής ή αστυνομικής αρχής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ' ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΦΟΡΟΥ

Άρθρο 28 Φορολογητέο ποσό

1. Το υπόλοιπο της κληρονομικής μερίδας που μένει μετά τις εκπτώσεις των άρθρων 21 έως και 27 υποβάλλεται σε φόρο, ο οποίος υπολογίζεται με βάση τις φορολογικές κλίμακες του άρθρου 29.

2. Προκειμένου για κληροδότημα που καταβάλλεται από το βεβαρημένο ελεύθερο φόρου, ο φόρος υπολογίζεται στο άθροισμα του καταβλητέου κληροδοτήματος και του φόρου που αναλογεί σε αυτό.

Άρθρο 29

Κατάταξη φορολογουμένων - Φορολογικές κλίμακες

1. Οι δικαιούχοι της κτήσης, ανάλογα με τη συγγενική τους σχέση προς τον κληρονομούμενο, κατατάσσονται στις επόμενες τέσσερις (4) κατηγορίες. Για καθεμία από τις κατηγορίες αυτές ισχύει χωριστή φορολογική κλίμακα ως εξής:

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Α'

Για κληρονομική μερίδα ή κληροδοσία που περιέρχεται σε: α) σύζυγο του κληρονομούμενου, β) κατιόντες πρώτου βαθμού (τέκνα από νόμιμο γάμο, τέκνα χωρίς γάμο έναντι της μητέρας, αναγνωρισθέντα εκούσια ή δικαστικά έναντι του πατέρα, νομιμοποιηθέντα με επιγενόμενο γάμο ή δικαστικά έναντι και των δύο γονέων), γ) ανιόντες εξ αίματος πρώτου βαθμού.

Κλιμάκια	Συντελεστής κλιμακίου (%)	Φόρος κλιμακίου	Φορολογητέα περιουσία	Φόρος που αναλογεί
6.500.000	—	—	6.500.000	—
11.500.000	5	575.000	18.000.000	575.000
54.000.000	15	8.100.000	72.000.000	8.675.000

Υπερβάλλον 25

Αν οι κληρονόμοι ή κληροδόχοι είναι ανήλικα τέκνα του κληρονομούμενου, εφόσον η αξία της κληρονομικής μερίδας είναι:

α) μέχρι και 12.000.000 δραχμές, ο φόρος που αναλογεί μειώνεται κατά ποσοστό 60% και β) από 12.000.001 έως και 47.000.000 δραχμές, ο φόρος που αναλογεί μειώνεται κατά ποσοστό 30%.

Οι πιο πάνω διατάξεις, που προβλέπουν μείωση του φόρου για τα ανήλικα τέκνα του κληρονομούμενου, δεν εφαρμόζονται σε κτήσεις δωρεάς εν ζωή ή αιτία θανάτου (ή προίκας), καθώς και στις περιουσιακές παροχές των γονέων προς τα τέκνα τους, κατά το άρθρο 1509 του Α.Κ..

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Β'

Για κληρονομική μερίδα ή κληροδοσία που περιέρχεται σε: α) κατιόντες δεύτερου και επόμενων βαθμών, β) ανιόντες δεύτερου και επόμενων βαθμών, γ) εκούσια ή δικαστικά αναγνωρισθέντα τέκνα έναντι των ανιόντων του πατέρα που τα αναγνώρισε, δ) κατιόντες του αναγνωρισθέντος έναντι του αναγνωρίσαντος και των ανιόντων αυτού, ε) αδερφούς (αμφιθαλείς ή ετεροθαλείς) και στ) συγγενείς εξ αίματος τρίτου βαθμού εκ πλαγίου.

Κλιμάκια	Συντελεστής κλιμακίου (%)	Φόρος κλιμακίου	Φορολογητέα περιουσία	Φόρος που αναλογεί
5.000.000	—	—	5.000.000	—
13.000.000	10	1.300.000	18.000.000	1.300.000
54.000.000	20	10.800.000	72.000.000	12.100.000

Υπερβάλλον 35

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Γ'

Για κληρονομική μερίδα ή κληροδοσία που περιέρχεται σε: α) πατριούς και μητριές, β) τέκνα από προηγούμενο

γάμο του συζύγου, γ) τέκνα εξ αγχιστείας (γαμπρούς - νύφες), δ) ανιόντες εξ αγχιστείας (πεθερό - πεθερά).

Κλιμάκια	Συντελεστής κλιμακίου (%)	Φόρος κλιμακίου	Φορολογητέα περιουσία	Φόρος που αναλογεί
2.100.000	—	—	2.100.000	—
15.900.000	20	3.180.000	18.000.000	3.180.000
54.000.000	35	18.900.000	72.000.000	22.080.000

Υπερβάλλον 50

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Δ´

Για κληρονομική μερίδα ή κληροδοσία που περιέρχεται σε οποιονδήποτε άλλον εξ αίματος ή εξ αγχιστείας συγγενή του κληρονομούμενου ή εξωτικό.

Κλιμάκια	Συντελεστής κλιμακίου (%)	Φόρος κλιμακίου	Φορολογητέα περιουσία	Φόρος που αναλογεί
1.200.000	—	—	1.200.000	—
16.800.000	35	5.880.000	18.000.000	5.880.000
54.000.000	50	27.000.000	72.000.000	32.880.000

Υπερβάλλον 60

Στο ποσό του φόρου που προκύπτει με βάση τις πιο πάνω κλίμακες περιλαμβάνεται ο φόρος υπέρ του Δημοσίου και οι πρόσθετοι σε αυτόν φόροι:

α) 3% υπέρ δήμων και κοινοτήτων, που προβλέπεται από τις διατάξεις του β.δ. 24/9 - 20.10.1958 (ΦΕΚ 171 Α´) και β) 7% υπέρ νομαρχιακών ταμείων οδοποιίας που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 7 του ν. 3155/1995 (ΦΕΚ 63 Α´). Η απόδοση των φόρων υπέρ τρίτων γίνεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 4 του άρθρου 81 του παρόντος νόμου.

2. Όταν ο κληρονόμος ή κληροδόχος έχει αναπηρία τουλάχιστον κατά ποσοστό 67%, ο φόρος που αναλογεί στη μέχρι 47.000.000 δραχμές αξία της κληρονομικής μερίδας ή κληροδοσίας μειώνεται κατά ποσοστό 60%.

3. Αν στο ίδιο πρόσωπο συντρέχουν οι προϋποθέσεις μείωσης του φόρου που προβλέπεται από τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου αυτού και έκπτωσης πρόσθετου αφορολόγητου ποσού που προβλέπεται από την ενότητα Γ´ του άρθρου 26, οφείλεται ο μικρότερος φόρος που προκύπτει από την εφαρμογή των διατάξεων αυτών.

4. Σε περίπτωση υιοθεσίας, για τον υπολογισμό του φόρου, η κατάταξη στην οικεία κατηγορία του παρόντος άρθρου του υιοθετηθέντος ή των γνήσιων κατιόντων αυτού έναντι του υιοθετήσαντος που γεννήθηκαν μετά την υιοθεσία, γίνεται με βάση τη συγγενική σχέση που δημιουργήθηκε με την υιοθεσία.

Κατ' εξαίρεση, ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας μπορεί για τον υπολογισμό του φόρου να μη λάβει υπόψη το βαθμό συγγένειας που προκύπτει από την υιοθεσία, όταν διαπιστώσει ότι αυτή έγινε προφανώς για καταστρατήγηση του παρόντος νόμου, ιδιαίτερα όταν η υιοθεσία έγινε ενόψει επικείμενου θανάτου ή όταν η διαφορά της ηλικίας μεταξύ του υιοθετήσαντος

και του υιοθετηθέντος δεν αποδεικνύει ειλικρινή πρόθεση υιοθεσίας.

Η κατάταξη στην οικεία κατηγορία του άρθρου αυτού του υιοθετήσαντος έναντι του υιοθετηθέντος ή των γνήσιων κατιόντων αυτού που γεννήθηκαν μετά την υιοθεσία, γίνεται με βάση τη συγγενική σχέση που υπήρχε πριν από την υιοθεσία.

5. Σε περιπτώσεις σχολάζουσας κληρονομίας, ο φόρος υπολογίζεται στο σύνολο της αξίας της, με βάση τους συντελεστές της τελευταίας από τις κλίμακες που ισχύουν, με επιφύλαξη εφαρμογής του άρθρου 101 για νέα εκκαθάριση του φόρου.

6. Η μεταβίβαση μετοχών κατά τις διατάξεις του άρθρου 2 του ν.δ. 396/1974 (ΦΕΚ 112 Α´), υπόκειται σε φόρο κληρονομίας ή δωρεάς, που υπολογίζεται με βάση τους συντελεστές της κατηγορίας Α´ της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού. Η μεταβίβαση αυτών των μετοχών από το μισθωτό πριν από την πάροδο του χρόνου δέσμευσης, υπόκειται σε φόρο κληρονομιών ή δωρεών, που υπολογίζεται με βάση τους συντελεστές της κατηγορίας Δ´ της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού, με αφαίρεση του ποσού του φόρου που καταβλήθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου αυτής, εκτός αν ο φόρος υπολογίζεται με βάση συντελεστές άλλης κατηγορίας, λόγω συγγένειας του μισθωτού προς το δικαιούχο του, οπότε επιβάλλεται συμπληρωματικός φόρος που υπολογίζεται με βάση την κατηγορία αυτήν.

Για την επιβολή του φόρου του προηγούμενου εδαφίου εξομοιώνεται με μεταβίβαση και η ανάληψη των μετοχών από το μισθωτό πριν από την πάροδο του χρόνου δέσμευσης, εκτός αν ο μισθωτός προβεί σε νέα κατάθεση αυτών στα πιστωτικά ιδρύματα του άρθρου 2 του ν.δ.396/1974 για το υπόλοιπο του χρόνου δέσμευσης χρονικό διάστημα, μέσα σε προθεσμία τριών μηνών από την ανάληψη.

Οι διατάξεις του δεύτερου και τρίτου εδαφίου δεν εφαρμόζονται σε περίπτωση θανάτου του μισθωτού ή περιέλευσης αυτού σε κατάσταση πλήρους ανικανότητας προς βιοποριστική απασχόληση λόγω αναπηρίας, ή θανάτου του συζύγου αυτού.

Άρθρο 30

Υπολογισμός του φόρου σε περίπτωση αποποίησης

Σε περίπτωση αποποίησης της κληρονομίας ή κληροδοσίας, αυτός που καθίσταται δικαιούχος της κτήσης από την αιτία αυτή οφείλει το φόρο, τον οποίο θα κατέβαλε ο αποποιηθείς κατά την επαγωγή προς αυτόν, εφόσον ο φόρος αυτός είναι μεγαλύτερος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ´ ΕΚΠΤΩΣΗ ΚΑΙ ΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ

Άρθρο 31

Έκπτωση φόρου συνυπολογιζόμενων δωρεών, γονικών παροχών και προικών

1. Σε περίπτωση συνυπολογισμού στην κτήση αιτία θανάτου προγενέστερων δωρεών, γονικών παροχών και προικών κατά τις διατάξεις του άρθρου 4, από το φόρο εκπίπτει ο φόρος που αναλογεί σε αυτές κατά το χρόνο του συνυπολογισμού, ο οποίος υπολογίζεται και για τις γονικές παροχές και προίκες, σαν αυτές να είχαν φορολογηθεί ως δωρεές.

2. Σε δωρεές, γονικές παροχές και προίκες, που διέπονται ως προς τη φορολογία από διατάξεις που προΐσχυσαν, αν ο φόρος που βεβαιώθηκε για αυτές είναι μεγαλύτερος από το φόρο που αναλογεί κατά την προηγούμενη παράγραφο, εκπίπτει ο μεγαλύτερος αυτός φόρος.

Ο φόρος που οφείλεται μετά το συνυπολογισμό και τις ανωτέρω εκπτώσεις δεν μπορεί σε κάθε περίπτωση να είναι μικρότερος από αυτόν που αναλογεί στην κτήση αιτία θανάτου, χωρίς το συνυπολογισμό αυτών των δωρεών, γονικών παροχών και των προικών.

Άρθρο 32

Έκπτωση φόρου αλλοδαπής

1. Από το φόρο που προκύπτει για το σύνολο της αξίας της κληρονομιάς περιουσίας, εκπίπτει ο φόρος που αποδεδειγμένα καταβλήθηκε ή αυτός που οριστικά και τελεσίδικα βεβαιώθηκε σε ένα ή περισσότερα αλλοδαπά κράτη για την κινητή περιουσία που βρίσκεται σε αυτά και μέχρι το ποσό του φόρου που αναλογεί για την περιουσία που βρίσκεται σε καθένα αλλοδαπό κράτος. Για την εξεύρεση του ποσού που εκπίπτει, ο φόρος που προκύπτει για το σύνολο της αξίας της κληρονομιάς περιουσίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, επιμερίζεται ανάλογα με τα μέρη αυτής που βρίσκονται στην Ελλάδα και σε καθένα αλλοδαπό κράτος.

Ο φόρος που οφείλεται μετά τις ανωτέρω εκπτώσεις δεν μπορεί να είναι μικρότερος από το φόρο που αναλογεί στα περιουσιακά στοιχεία που βρίσκονται στην Ελλάδα, χωρίς το συνυπολογισμό των στοιχείων της αλλοδαπής που φορολογούνται στην Ελλάδα.

2. Ως φόρος που καταβλήθηκε ή βεβαιώθηκε στην αλλοδαπή, για την έκπτωση κατά την προηγούμενη παράγραφο, λογίζεται εκείνος ο οποίος βαρύνει την περιουσία που φορολογείται στην Ελλάδα και καταβλήθηκε ή βεβαιώθηκε υπέρ του αλλοδαπού κράτους ή, προκειμένου για ομοσπονδιακό κράτος και ο υπέρ των ομοσπονδων κρατών ή πολιτειών φόρος.

3. Ο φόρος που καταβλήθηκε ή βεβαιώθηκε στην αλλοδαπή μετατρέπεται σε δραχμές με βάση την επίσημη στην Ελλάδα τιμή του ξένου νομίσματος, στο οποίο καταβλήθηκε ή βεβαιώθηκε αυτός, κατά το χρόνο της γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης.

4. Η αίτηση για την έκπτωση του φόρου που καταβλήθηκε ή βεβαιώθηκε στην αλλοδαπή, με σχετική βεβαίωση της αλλοδαπής φορολογικής αρχής, υποβάλλεται εντός πενταετίας από την οριστική εκκαθάριση του φόρου αυτού.

Άρθρο 33

Μείωση φόρου διαδοχικών μεταβιβάσεων

1. Αν εντός πενταετίας από το χρόνο της γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης αντικείμενα της κτήσης μεταβιβασθούν και πάλι περαιτέρω αιτία θανάτου, ο φόρος για τη νέα αυτή κτήση περιορίζεται:

α) Στα 5/10 αυτού, αν ο χρόνος της γένεσης της νέας φορολογικής υποχρέωσης εμπίπτει στο πρώτο έτος από την προηγούμενη μεταβίβαση,

β) στα 6/10, αν εμπίπτει στο δεύτερο έτος,

γ) στα 7/10, αν εμπίπτει στο τρίτο έτος,

δ) στα 8/10, αν εμπίπτει στο τέταρτο έτος και

ε) στα 9/10, αν εμπίπτει στο πέμπτο έτος.

2. Αν, για οποιαδήποτε αιτία, κατά τη δεύτερη αιτία θανάτου κτήση του ίδιου περιουσιακού στοιχείου, ο φόρος που επιμεριστικά το βαρύνει είναι μεγαλύτερος από εκείνον της πρώτης αυτού κτήσης, η επιπλέον διαφορά οφείλεται ολόκληρη.

3. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και όταν στον κληρονόμο περιέρχονται περιουσιακά στοιχεία αιτία θανάτου, τα οποία αυτός με δωρεά ή γονική παροχή είχε μεταβιβάσει στον κληρονομούμενο, εντός της πριν από το θάνατό του πενταετίας.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ ΠΟΥ ΑΠΟΚΤΩΝΤΑΙ ΑΙΤΙΑ ΔΩΡΕΑΣ ΚΑΙ ΓΟΝΙΚΗΣ ΠΑΡΟΧΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ

Άρθρο 34

Κτήση αιτία δωρεάς και γονικής παροχής

A. Κτήση αιτία δωρεάς

1. Κτήση περιουσίας αιτία δωρεάς, για την επιβολή του φόρου είναι:

α) Αυτή που προέρχεται από δωρεά η οποία συνιστάται κατά τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα.

β) Αυτή που προέρχεται από κάθε παροχή, παραχώρηση ή μεταβίβαση οποιουδήποτε περιουσιακού στοιχείου χωρίς αντάλλαγμα, έστω και αν δεν καταρτίσθηκε έγγραφο.

2. Θεωρείται ως δωρεά για την επιβολή του φόρου κατά τις διατάξεις του παρόντος:

α) η απαλλοτρίωση περιουσίας με σκοπό τη σύσταση προσόδου ή διατροφής μεταξύ ανιόντων, κατιόντων ή συζύγων,

β) τα ποσά ή συντάξεις που οφείλονται, λόγω θανάτου του ασφαλισθέντος, από τον ασφαλιστή σε αυτόν υπέρ του οποίου έγινε η ασφάλιση, εφόσον η ασφάλεια έγινε ή μεταφέρθηκε στην Ελλάδα,

γ) η ασφάλεια που έγινε στην αλλοδαπή και δεν μεταφέρθηκε στην Ελλάδα, εφόσον αυτός υπέρ του οποίου έγινε η ασφάλεια είναι Έλληνας υπήκοος, αδιάφορα από την κατοικία του, ή αλλοδαπός που έχει την κατοικία του στην Ελλάδα κατά το χρόνο του θανάτου αυτού που ασφαλίστηκε,

δ) η αποζημίωση ή το βοήθημα που καταβάλλεται εφάπαξ ή περιοδικά από ασφαλιστικό ταμείο ή οργανισμό λόγω θανάτου του ασφαλισμένου σε πρόσωπα άλλα από εκείνα που απαλλάσσονται σύμφωνα με την περίπτωση β΄ της ενότητας Γ΄ του άρθρου 43, αδιάφορα με τον χαρακτήρα κτήσης του δικαιούμενου ποσού, που αναφέρεται στους κανονισμούς του ταμείου ή οργανισμού,

ε) τα ποσά που καταβάλλονται από νομικά πρόσωπα, επιπλέον εκείνων που προβλέπονται από τις ισχύουσες διατάξεις, σε μέλη διοικητικού συμβουλίου τους, λόγω λύσης της μεταξύ τους σχέσης.

3. Ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας μπορεί να χαρακτηρίσει ως δωρεά, ολικά ή μερικά κάθε παραχώρηση περιουσίας, που γίνεται εικονικά με τον τύπο σύμβασης με αντάλλαγμα, αλλά υποκρύπτει δωρεά κατά την έννοια των διατάξεων της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού.

Στην περίπτωση αυτή, εάν πρόκειται για ακίνητα ή

πλοία ή για μετοχές μη εισηγμένες στο Χρηματιστήριο ή για λοιπούς μη εισηγμένους στο Χρηματιστήριο τίτλους κινητών αξιών, ως και συμμετοχές σε εταιρίες ή συνεταιρισμούς και έχει επιβληθεί φόρος για τη μεταβίβαση αυτή, από τον αναλογούντα φόρο δωρεάς, εκπίπεται ο βεβαιωθείς φόρος μεταβίβασης ή ο φόρος υπεραξίας.

4. Σε περίπτωση αγοράς ακινήτου ή ανέγερσης οικοδομής, από πρόσωπο που δεν αποδεικνύει την οικονομική του δυνατότητα, ως αξία για την επιβολή του φόρου της άτυπης δωρεάς λαμβάνεται η μεγαλύτερη μεταξύ αντικειμενικής και τιμήματος για την περίπτωση αγοράς ακινήτου, ενώ για την ανέγερση οικοδομής λαμβάνεται η μεγαλύτερη μεταξύ αντικειμενικής και συνολικής δαπάνης που πραγματοποιήθηκε, όπως αυτή προκύπτει από τα νόμιμα παραστατικά.

5. Δεν θεωρείται δωρεά για την επιβολή του φόρου το ποσό της δωρεάς που παρέχεται σε φυσικό πρόσωπο, έγγαμο ή ενήλικο άγαμο για την αγορά ακινήτου εξ ολοκλήρου και κατά πλήρη κυριότητα μέχρι του ύψους του οποίου έτυχε απαλλαγής από το φόρο μεταβίβασης ακινήτου σύμφωνα με το άρθρο 1 του ν.1078/1980 (ΦΕΚ 238 Α'), καθώς και για την ανέγερση οικοδομής ως πρώτης κατοικίας για εμβადόν που καλύπτει τις στεγαστικές ανάγκες αυτού σύμφωνα με τις διατάξεις του ίδιου άρθρου.

B. Κτήση αιτία γονικής παροχής

Κτήση περιουσίας αιτία γονικής παροχής για την επιβολή του φόρου είναι η παροχή περιουσίας στο τέκνο από οποιονδήποτε γονέα του, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1509 του Α.Κ., είτε για τη δημιουργία ή τη διατήρηση οικονομικής ή οικογενειακής αυτοτέλειας είτε για την έναρξη ή την εξακολούθηση επαγγέλματος, μέχρι το ποσό που δεν υπερβαίνει το μέτρο το οποίο επιβάλλουν οι περιστάσεις. Το ποσό αυτό ορίζεται στα είκοσι οκτώ εκατομμύρια (28.000.000) δραχμές αυτοτελώς για κάθε γονέα και αυξάνεται σε σαράντα δύο εκατομμύρια (42.000.000) δραχμές όταν ο ένας από τους γονείς έχει αποβιώσει. Στα πιο πάνω ποσά συνυπολογίζονται οι προγενέστερες δωρεές ή γονικές παροχές των γονέων προς τα τέκνα τους που έχουν υπαχθεί σε φόρο και όχι τα απαλλασσόμενα ποσά

Άρθρο 35

Περιουσία που υποβάλλεται σε φόρο

1. Σε φόρο υποβάλλεται:

- α) η κείμενη στην Ελλάδα οποιασδήποτε φύσεως περιουσία, που δωρίζεται,
- β) η κείμενη στην αλλοδαπή κινητή γενικά περιουσία Έλληνα υπηκόου, που δωρίζεται,
- γ) η κείμενη στην αλλοδαπή κινητή γενικά περιουσία αλλοδαπού υπηκόου, που δωρίζεται σε ημεδαπό ή αλλοδαπό, ο οποίος έχει την κατοικία του στην Ελλάδα,
- δ) η κινητή περιουσία που παραδίδεται πριν από το θάνατο του ανιόντος στους κατιόντες με βάση σύμβαση νέμησης.

2. Ως κείμενη στην Ελλάδα κινητή περιουσία θεωρείται η κατά τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 3, οι οποίες εφαρμόζονται ανάλογα.

Άρθρο 36

Συνυπολογισμός προγενέστερων δωρεών, γονικών παροχών και προικιών

Στην κτήση αιτία δωρεάς, κατά το άρθρο 34 συνυπολογίζονται οι προγενέστερες δωρεές εν ζωή ή αιτία θανάτου, οι γονικές παροχές και οι προίκες του ίδιου δωρητή προς τον ίδιο δωρεοδόχο, εφόσον η φορολογική υποχρέωση γι' αυτές γεννήθηκε σε χρόνο που το δικαίωμα του Δημοσίου δεν έχει παραγραφεί, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 102. Αν μετατεθεί ο χρόνος γένεσης της φορολογικής ενοχής, στην αξία της κτήσης αιτία δωρεάς συνυπολογίζεται και η παρουσία που έχει μεταβιβασθεί αιτία θανάτου από τον ίδιο δωρητή προς τον ίδιο δωρεοδόχο.

Για το συνυπολογισμό των κτήσεων αυτών λαμβάνεται υπόψη η αξία που είχε υπαχθεί σε φόρο κατά το χρόνο της γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης αυτών, και όχι τα τυχόν απαλλασσόμενα ποσά.

Άρθρο 37

Δωρεές αιτία θανάτου ολόκληρης περιουσίας

Σε περίπτωση δωρεάς αιτία θανάτου περιουσιακών στοιχείων, τα οποία κατά το χρόνο του θανάτου του δωρητή αποτελούν την όλη περιουσία αυτού, εφαρμόζονται για τη φορολογία αυτής οι διατάξεις του παρόντος νόμου που αναφέρονται στις κληρονομίες.

Άρθρο 38

Υποκείμενο φόρου

1. Υπόχρεος στο φόρο είναι ο δωρεοδόχος ή το τέκνο.
2. Προκειμένου για περιουσιακά στοιχεία δωρεάς ή γονικής παροχής, για την οποία η φορολογική υποχρέωση γεννιέται μετά το θάνατο του δωρεοδόχου ή του τέκνου, οι καθολικοί και ειδικοί διάδοχοι αυτών είναι υπόχρεοι και για το φόρο της δωρεάς ή της γονικής παροχής. Ο φόρος αυτός υπολογίζεται επί της αξίας των περιουσιακών αυτών στοιχείων, κατά το χρόνο γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης, με εφαρμογή των φορολογικών συντελεστών της συγγενικής σχέσης του δωρεοδόχου ή του τέκνου που απεβίωσε προς το δωρητή ή το γονέα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΧΡΟΝΟΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

Άρθρο 39

Χρόνος γένεσης φορολογικής υποχρέωσης

1. Η φορολογική υποχρέωση γεννιέται κατά το χρόνο της σύνταξης του εγγράφου της δωρεάς ή της γονικής παροχής. Προκειμένου για μεταβίβαση κινητών, αν η παράδοση του αντικειμένου της δωρεάς ή της γονικής παροχής έγινε χωρίς να συνταχθεί συμβόλαιο ή αν το συμβόλαιο συντάχθηκε μετά την παράδοση του αντικειμένου της δωρεάς ή της γονικής παροχής, η φορολογική υποχρέωση γεννιέται κατά το χρόνο της παράδοσης.

2. Σε περίπτωση δωρεάς αιτία θανάτου η φορολογική υποχρέωση γεννιέται κατά το χρόνο θανάτου του δωρητή, εφόσον δεν υπάρχει κάποια άλλη αναβλητική αίρεση.

3. Σε περίπτωση μεταβίβασης ακινήτου αιτία δωρεάς με ιδιωτικό έγγραφο (ανώμαλη δικαιοπραξία), η φορολογική υποχρέωση γεννιέται κατά το χρόνο υποβολής της οικείας φορολογικής δήλωσης. Εξαιρετικά, εκκρεμείς υποθέσεις μεταβίβασης ακινήτων αιτία δωρεάς με ιδιωτικό έγγραφο, οι οποίες έχουν επικυρωθεί με δικαστικές αποφάσεις μέχρι 19.7.1989 και για τις οποίες είχαν υποβληθεί μέχρι την ημερομηνία αυτή οι οικείες φορολογικές δηλώσεις, περαιώνονται με χρόνο φορολογίας το χρόνο σύνταξης του ιδιωτικού συμφωνητικού.

Άρθρο 40

Μετάθεση χρόνου γένεσης φορολογικής υποχρέωσης

1. Κατ' εξαίρεση η φορολογική υποχρέωση γεννιέται:

α) Κατά το χρόνο πλήρωσης της αίρεσης, όταν η δωρεά ή η γονική παροχή εξαρτάται από αναβλητική και όχι καθαρά εξουσιαστική αίρεση. Αν όμως τα αντικείμενα της δωρεάς ή της γονικής παροχής περιέρχονται στην κατοχή του δωρεοδόχου ή του τέκνου πριν από την πλήρωση της αίρεσης, η φορολογική υποχρέωση γεννιέται κατά το χρόνο της περιέλευσης αυτών.

β) Κατά το χρόνο της με οποιονδήποτε τρόπο λήξης της επιδικίας, όταν τα αντικείμενα της δωρεάς ή της γονικής παροχής είναι επίδικα κατά το χρόνο της κατάρτισης της σύμβασης της δωρεάς ή της γονικής παροχής ή του θανάτου του δωρητή, σε περίπτωση δωρεάς αιτία θανάτου, και ο δικαιούχος δεν έχει τη νομή αυτών. Αν πριν από τη λήξη της επιδικίας περιέλθουν τα αντικείμενα της δωρεάς ή της γονικής παροχής στη νομή του δωρεοδόχου ή του τέκνου, η φορολογική υποχρέωση γεννιέται κατά το χρόνο της περιέλευσης.

γ) Κατά το χρόνο της σύνταξης του εγγράφου αποδοχής της δωρεάς ή της γονικής παροχής από το δωρεοδόχο ή το τέκνο, όταν αυτή γίνεται με ιδιαίτερο έγγραφο. Αν τα αντικείμενα δωρεάς ή γονικής παροχής παραδίδονται πριν από τη σύνταξη του εγγράφου αποδοχής αυτών, η φορολογική υποχρέωση γεννιέται κατά το χρόνο της παράδοσης αυτών.

δ) Κατά το χρόνο της συνένωσης της επικαρπίας με την ψιλή κυριότητα όταν αντικείμενο της δωρεάς ή της γονικής παροχής είναι η ψιλή κυριότητα, εκτός από τις περιπτώσεις της παραγράφου 5 του άρθρου 16. Για την εφαρμογή της διάταξης της περίπτωσης ε' της παραγράφου 5 του άρθρου 16 σε δωρεά ή σε γονική παροχή, το αίτημα του ψιλού κυρίου καταχωρίζεται στη δήλωση που προβλέπεται από το άρθρο 85. Στην περίπτωση αυτή η δήλωση υποβάλλεται μέσα στην προθεσμία που ορίζεται από το άρθρο 86, η οποία, ως προς το αίτημα της άμεσης φορολόγησης, είναι ανατρεπτική και ο φόρος υπολογίζεται στην αξία της ψιλής κυριότητας, που εξευρίσκεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 15 και 16 και δεν μπορεί σε κάθε περίπτωση, να είναι μικρότερη από την αξία που προκύπτει σε περίπτωση ισόβιας παρακράτησης της επικαρπίας.

ε) Κατά το χρόνο καταβολής του τιμήματος για τα κτήματα που απαλλοτριώνονται αναγκαστικά ή κατά το χρόνο άρσης της απαλλοτρίωσης, εφόσον η απαλλοτρίωση κηρύχθηκε πριν από τη μεταβίβαση λόγω δωρεάς ή γονικής παροχής.

στ) Κατά το χρόνο απόδοσης από το Κράτος των κτημάτων που έχουν καταληφθεί από αυτό ως εγκαταλειμμένα, καθώς και αυτών που τελούν υπό μεσεγγύηση, ως ανήκοντα σε υπηκόους εχθρικών κρατών, εφόσον αυτά

πριν από τη μεταβίβαση λόγω δωρεάς ή γονικής παροχής είχαν καταληφθεί ως εγκαταλειμμένα ή είχαν τεθεί υπό μεσεγγύηση.

2. Η φορολογική υποχρέωση μπορεί να μετατίθεται σε μεταγενέστερο χρόνο από τον κατά την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού, με εφαρμογή των διατάξεων των παραγράφων 1 έως και 4 του άρθρου 8 αν :

α) Ο δωρεοδόχος ή το τέκνο, αν και βρίσκεται στη νομή των αντικειμένων της δωρεάς ή της γονικής παροχής, δεν μπορεί να διαθέσει αυτά ελεύθερα, λόγω νομικού κωλύματος,

β) τα αντικείμενα της δωρεάς ή της γονικής παροχής είναι απρόσοδα ή μικρής προσόδου και για το λόγο αυτόν ο υπόχρεος στην καταβολή του φόρου δεν μπορεί να τον καταβάλει. Για περιουσιακά στοιχεία μικρής προσόδου μπορεί η κατά τα ανωτέρω επιτρεπόμενη αναβολή της φορολογίας να περιορίζεται σε μέρος ή ποσοστό αυτών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΑΞΙΑΣ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ ΔΩΡΕΩΝ ΚΑΙ ΓΟΝΙΚΩΝ ΠΑΡΟΧΩΝ - ΑΚΥΡΩΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΚΛΗΣΗ - ΕΚΠΤΩΣΕΙΣ

Άρθρο 41

Αξία αντικειμένων φορολογίας - Ψιλή κυριότητα Εκπτώσεις

1. Οι διατάξεις των άρθρων 9 έως και 16, 18, 20, 22 περίπτωση γ' και 27 εφαρμόζονται ανάλογα και στις περιουσίες που αποκτώνται αιτία δωρεάς ή γονικής παροχής

2. Οι διατάξεις των παραγράφων 2 έως και 5 του άρθρου 8 του α.ν.1521/1950 (ΦΕΚ 245 Α'), όπως αυτές ισχύουν, εφαρμόζονται ανάλογα και στις κτήσεις αιτία δωρεάς ή γονικής παροχής.

3. Ο υπόχρεος μπορεί μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία δύο (2) μηνών από την παραλαβή της δήλωσης να αποδεχθεί την αγοραία αξία του οικοπέδου που προσδιορίστηκε από τον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας. Αν μέσα στην ως άνω προθεσμία ο υπόχρεος αποδεχθεί τη συνολική αξία του ακινήτου, όπως αυτή προκύπτει με την εφαρμογή των διατάξεων της ενότητας Γ' του άρθρου 10 και της προηγούμενης παραγράφου, η υπόθεση περαιώνεται οριστικά με την καταβολή του φόρου που αναλογεί, σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν.

Αν ο υπόχρεος αποδεχθεί την αγοραία αξία του οικοπέδου που προσδιορίστηκε από τον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας και αμφισβητήσει την αντικειμενική αξία των κτισμάτων, μπορεί μέσα σε προθεσμία εξήντα (60) ημερών να ασκήσει προσφυγή ενώπιον του αρμόδιου διοικητικού πρωτοδικείου, σύμφωνα με τις διατάξεις της ενότητας Β' του άρθρου 10.

Αν ο υπόχρεος δεν αμφισβητήσει την αντικειμενική αξία των κτισμάτων και αμφισβητήσει την αγοραία αξία του οικοπέδου που προσδιορίστηκε από τον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, ακολουθείται η διαδικασία που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου.

4. Σε περίπτωση παραχώρησης χωρίς αντάλλαγμα χρηματικού ποσού για την κάλυψη του τιμήματος αγοράς από το δωρεοδόχο μετοχών μη εισηγμένων στο Χρηματιστήριο ή λοιπών μη εισηγμένων στο Χρηματιστήρι-

ριο τίτλων κινητών αξιών ως και μεριδίων συμμετοχής σε εταιρίες ή συνεταιρισμούς, για τα οποία συντάχθηκε συμβολαιογραφικό ή ιδιωτικό έγγραφο, για την επιβολή του φόρου δωρεάς λαμβάνεται η αξία που προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 12 του νόμου αυτού, εφόσον είναι μεγαλύτερη του αναγραφόμενου στα ως άνω έγγραφα τιμήματος.

Άρθρο 42

Ακύρωση και ανάκληση δωρεών και γονικών παροχών

1. Δωρεές εν ζωή και γονικές παροχές κατά πλήρη κυριότητα, οι οποίες:

Α) Ακυρώνονται ή αναγνωρίζονται με τελεσιδική δικαστική απόφαση ως άκυρες εν όλω ή εν μέρει ή ανακλήθηκαν νόμιμα, λογίζονται και φορολογούνται ως δωρεές ή γονικές παροχές επικαρπίας των αντικειμένων των δωρεών ή γονικών παροχών για το χρόνο από την παράδοση αυτών μέχρι την τελεσιδικία της απόφασης και γίνεται νέα εκκαθάριση σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 100. Αν γι' αυτές τις δωρεές και τις γονικές παροχές με την ίδια απόφαση διατάσσεται η επιστροφή των αντικειμένων των δωρεών ή γονικών παροχών με τους καρπούς αυτών και αποδεικνύεται αυτή με εκτέλεση της απόφασης ή με συμβολαιογραφική πράξη, εκπίπτει και επιστρέφεται ολόκληρος ο φόρος που βεβαιώθηκε και καταβλήθηκε.

Β) Ανακαλούνται με συμφωνία των μερών:

α) Μέσα σε μία πενταετία από τη σύστασή τους, φορολογούνται για τη σύστασή τους, όχι όμως και για την ανάκληση ως δωρεές του τέως δωρεοδόχου ή τέκνου προς τον αρχικό δωρητή ή γονέα προς τον οποίο επανέρχονται τα αντικείμενα των δωρεών ή γονικών παροχών,

β) μετά πάροδο πενταετίας φορολογούνται, τόσο για τη σύστασή τους όσο και για την ανάκληση, ως δωρεές του τέως δωρεοδόχου ή τέκνου προς τον αρχικό δωρητή ή γονέα προς τον οποίο επανέρχονται τα αντικείμενα των δωρεών ή γονικών παροχών.

2. Οι διατάξεις των περιπτώσεων Α' και Β' της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται ανάλογα και σε περίπτωση ανάκλησης δωρεών εν ζωή και γονικών παροχών επικαρπίας.

3. Δωρεές και γονικές παροχές ψιλής κυριότητας, που φορολογήθηκαν σύμφωνα με την περίπτωση ε' της παραγράφου 5 του άρθρου 16, οι οποίες:

Α) Ακυρώνονται ή αναγνωρίζονται με τελεσιδική απόφαση ως άκυρες ή ανακλήθηκαν νόμιμα, δεν υπόκεινται σε φόρο, ο φόρος που βεβαιώθηκε εκπίπτει και αυτός που καταβλήθηκε επιστρέφεται. Επίσης δεν φορολογούνται ως δωρεές του τέως δωρεοδόχου ή τέκνου προς τον αρχικό δωρητή ή γονέα προς τον οποίο επανέρχονται τα αντικείμενα των δωρεών ή γονικών παροχών.

Β) Ανακαλούνται με συμφωνία των μερών, φορολογούνται για τη σύστασή τους σύμφωνα με την περίπτωση ε' της παραγράφου 5 του άρθρου 16, όχι όμως και ως δωρεές του τέως δωρεοδόχου ή τέκνου προς τον αρχικό δωρητή ή γονέα προς τον οποίο επανέρχονται τα αντικείμενα των δωρεών ή γονικών παροχών.

4. Δωρεές αιτία θανάτου αμετάκλητες, καθώς και δωρεές και γονικές παροχές ψιλής κυριότητας, των οποίων αναβλήθηκε η φορολογία, οι οποίες ακυρώνονται ή αναγνωρίζονται με τελεσιδική δικαστική απόφαση ως άκυ-

ρες ή ανακλήθηκαν νόμιμα ή ανακλήθηκαν με συμφωνία των μερών οποτεδήποτε, δεν υπόκεινται σε φόρο τόσο για τη σύσταση όσο και για την ακύρωση ή ανάκλησή τους.

5. Σε περίπτωση δωρεάς αιτία θανάτου που συστάθηκε πριν από την ισχύ του Αστικού Κώδικα, αν πριν από το θάνατο του δωρητή αποβιώσει ο δωρεοδόχος στον οποίο είχαν παραδοθεί τα δωρηθέντα, αντικείμενο της δωρεάς είναι η επικαρπία αυτών, για το χρόνο από την παράδοσή τους μέχρι το θάνατο του δωρεοδόχου.

6. Η επανάληψη συμβολαίου δωρεάς ή γονικής παροχής μεταξύ των αυτών προσώπων ή των ειδικών ή καθολικών διαδόχων τους για το αυτό ακίνητο, για οποιονδήποτε λόγο, καθώς και η διόρθωση συμβολαίου, εφόσον δεν αναφέρεται στο όνομα των συμβαλλομένων στην έκταση ή στη θέση και στην περιγραφή του ακινήτου, δεν δημιουργεί υποχρέωση καταβολής φόρου. Αν με μεταγενέστερο συμβόλαιο διευκρινίζεται ότι η έκταση που μεταβιβάστηκε είναι μεγαλύτερη από αυτήν που περιγράφεται στο αρχικό συμβόλαιο, οφείλεται φόρος μόνο για την αξία της επιπλέον έκτασης. Αντίθετα, αν με μεταγενέστερο συμβόλαιο διευκρινίζεται ότι η έκταση που μεταβιβάστηκε είναι μικρότερη από αυτήν που περιγράφεται στο αρχικό συμβόλαιο, δεν οφείλεται φόρος.

Επίσης δεν οφείλεται φόρος, όταν η επιπλέον έκταση δεν υπερβαίνει το ποσοστό δύο τοις εκατό (2%) της έκτασης που αναγράφεται στο συμβόλαιο που επαναλαμβάνεται και η αξία του ποσοστού αυτού δεν υπερβαίνει τις τριακόσιες χιλιάδες (300.000) δραχμές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

ΑΠΑΛΛΑΓΕΣ - ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ

Άρθρο 43

Απαλλαγές από το φόρο

Α. Απαλλαγή πρώτης κατοικίας

Σε περίπτωση μεταβίβασης με γονική παροχή οικίας, διαμερίσματος ή οικοπέδου, εξ ολοκλήρου και κατά πλήρη κυριότητα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του άρθρου 26 ενότητα Α' δεν υπόκειται σε φόρο ποσό δραχμών 2.400.000 για το δικαιούχο. Το ποσό αυτό προσαυξάνεται κατά 1.700.000 δραχμές για το σύζυγο και καθένα από τα δύο πρώτα τέκνα του δικαιούχου και κατά 2.500.000 δραχμές για το τρίτο και καθένα από τα επόμενα τέκνα του. Αν ο δικαιούχος της γονικής παροχής παρουσιάζει αναπηρία τουλάχιστον 67%, η απαλλαγή ανέρχεται στο μισό της φορολογητέας αξίας του ακινήτου και δεν μπορεί να υπερβεί τα 24.000.000 δραχμές.

Β. Γεωργικές απαλλαγές

Οι διατάξεις του άρθρου 26 ενότητες Β', Γ', Δ' και Ε' εφαρμόζονται ανάλογα και στις κτήσεις αιτία δωρεάς ή γονικής παροχής.

Γ. Λοιπές απαλλαγές

Απαλλάσσονται από το φόρο:

α) Οι κτήσεις από τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 25.

β) Τα βοηθήματα ή αποζημιώσεις που καταβάλλονται εφάπαξ ή περιοδικά από τα ασφαλιστικά ταμεία ή ασφαλιστικούς οργανισμούς, λόγω θανάτου του ασφαλισμένου, στη χήρα, τα τέκνα περιλαμβανομένων και των θετών, τους γονείς και τις άγαμες αδερφές αυτού.

γ) Οι χωρίς αντάλλαγμα παραχωρήσεις κινητών ή ακινήτων του Δημοσίου, δήμων ή κοινοτήτων και νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου.

δ) Η χωρίς αντάλλαγμα μεταβίβαση της κυριότητας ακινήτων σε Π.Α.Ε., αθλητικά σωματεία ή ανώνυμες εταιρίες, που έχουν αποκλειστική επιδίωξη την εξυπηρέτηση αθλητικών σκοπών, εφόσον συντρέχουν αθροιστικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

δα) η χρησιμοποίηση τούτων από τον αποκτώντα θα γίνεται μόνο για αθλητικούς σκοπούς και πάντοτε μη κερδοσκοπικά, δβ) οι αθλητικές εγκαταστάσεις που βρίσκονται σε αυτές είναι αξιόλογες και η λειτουργική δυναμικότητα του όλου ακινήτου, μαζί με τις εγκαταστάσεις του, το καθιστά προδήλως υποδομή αναγκαία για την προετοιμασία Ολυμπιακών Αγώνων, σύμφωνα με πλήρως αιτιολογημένη γι' αυτά διαπιστωτική απόφαση της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού και δγ) η μεταβίβαση αυτή γίνεται με τον όρο ότι η χρήση των ακινήτων και εγκαταστάσεων τούτων θα παραχωρείται στη Γ.Γ.Α., εφόσον τούτο κρίνεται από αυτήν αναγκαίο για την εκτέλεση προγράμματος προπαρασκευής Ολυμπιακών Αγώνων.

Η μη τήρηση κατά την κατάρτιση της σύμβασης δωρεάς ή η παραβίαση μετά από αυτήν των πιο πάνω προϋποθέσεων συνεπάγεται υποχρέωση καταβολής του φόρου και των λοιπών επιβαρύνσεων, από τις οποίες απαλλάχτηκε η σύμβαση κατά την κατάρτισή της, που προσδιορίζονται με βάση την αξία των μεταβιβασθέντων αντικειμένων κατά το χρόνο της παραβίασης.

ε) Οι χωρίς αντάλλαγμα μεταβιβάσεις μετοχών και άλλων κινητών αξιών, με οποιουδήποτε τυχόν περαιτέρω όρους, οι οποίες διενεργούνται από το Δημόσιο ή τη Δημόσια Επιχείρηση Κινητών Αξιών (Δ.Ε.Κ.Α. Α.Ε.) ή προς το Δημόσιο ή τη Δ.Ε.Κ.Α. Α.Ε..

Άρθρο 44

Υπολογισμός και εκπτώσεις φόρου

1. Το υπόλοιπο της περιουσίας που αποκτάται αιτία δωρεάς ή γονικής παροχής, το οποίο απομένει μετά την αφαίρεση των εκπτώσεων των άρθρων 41 και 43 υποβάλλεται σε φόρο, ο οποίος υπολογίζεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 29. Για τον καθορισμό του βαθμού συγγένειας σε περίπτωση υιοθεσίας εφαρμόζεται ανάλογα η παράγραφος 4 του άρθρου 29 σε συνδυασμό με το άρθρο 45.

2. Για τη μεταβίβαση δικαιωμάτων μεταλλειοκτησίας και δικαιωμάτων που απορρέουν από άδεια μεταλλευτικών ερευνών αιτία δωρεάς, ο φόρος δωρεάς υπολογίζεται σε 5.000 δραχμές ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο ή κλάσμα αυτού επί της εκτάσεως του μεταλλείου ή του χώρου της άδειας μεταλλευτικών ερευνών. Υποχρέωση καταβολής φόρου δωρεάς για τη μεταβίβαση δικαιωμάτων που απορρέουν από άδεια μεταλλευτικών ερευνών, υφίσταται μόνο εφόσον κατά την υπογραφή της σύμβασης δωρεάς έχουν προηγηθεί η υποβολή αίτησης για την παραχώρηση μεταλλείου και η σχετική εγγύηση κατά τις διατάξεις των άρθρων 44 και 47 του ν.δ. 210/1973 (ΦΕΚ 277 Α').

3. Από το φόρο που προκύπτει εκπίπτει:

α) Ο φόρος που αναλογεί στις προγενέστερες δωρεές, γονικές παροχές ή προίκες, που συνυπολογίζονται σύμφωνα με το άρθρο 36, με ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 31,

β) ο φόρος που αποδεδειγμένα καταβλήθηκε ή οριστικά και τελεσίδικα βεβαιώθηκε στην αλλοδαπή για τις δωρεές κινητών που έγιναν εκεί, με ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 32.

4. Ο φόρος που προκύπτει για γονική παροχή ακινήτων που βρίσκονται σε νησιά με πληθυσμό, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή κάτω από τρεις χιλιάδες εκατό (3.100) κατοίκους, μειώνεται κατά σαράντα τοις εκατό (40%), εφόσον το τέκνο είναι μόνιμος κάτοικος των νησιών αυτών.

Η φορολογική αυτή μείωση παρέχεται για γονικές παροχές που συνιστώνται από 18.2.1997 και για μία δεκαετία.

Άρθρο 45

Αναλογική εφαρμογή διατάξεων

Όπου στις διατάξεις του παρόντος για τη φορολογία των κτήσεων αιτία δωρεάς ή γονικής παροχής ορίζεται ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων για τις κτήσεις αιτία θανάτου, νοείται αντί του κληρονομούμενου ο δωρητής ή ο γονέας, αντί χρόνου θανάτου κληρονομούμενου ο χρόνος κατάρτισης της σύμβασης ή, προκειμένου για άτυπες δωρεές ή γονικές παροχές, ο χρόνος παράδοσης των αντικειμένων των δωρεών ή γονικών παροχών, προκειμένου για δωρεές αιτία θανάτου, ο χρόνος θανάτου του δωρητή, αντί κτήσης αιτία θανάτου η κτήση αιτία δωρεάς ή γονικής παροχής και αντί δικαιούχου αιτία θανάτου ο δωροεδόχος ή το τέκνο.

ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟ

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ ΠΟΥ ΑΠΟΚΤΩΝΤΑΙ ΑΙΤΙΑ ΠΡΟΙΚΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ - ΧΡΟΝΟΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

Άρθρο 46

Κτήση αιτία προίκας

Κτήση περιουσίας αιτία προίκας για την επιβολή του φόρου είναι η κτήση από προίκα που έχει συσταθεί κατά τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα μέχρι και 17.2.1983.

Άρθρο 47

Συνυπολογισμός προγενέστερων δωρεών, γονικών παροχών και προικών

Στην κτήση αιτία προίκας κατά το άρθρο 46 συνυπολογίζονται οι προγενέστερες δωρεές εν ζωή ή αιτία θανάτου, οι γονικές παροχές και οι προίκες του ίδιου προικοδότη προς την προικιζόμενη, εφόσον η φορολογική υποχρέωση γι' αυτές γεννήθηκε σε χρόνο που το δικαίωμα του Δημοσίου δεν έχει παραγραφεί, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 102. Αν μεταθεθεί ο χρόνος γένεσης της φορολογικής ενοχής, στην αξία της κτήσης αιτία προίκας συνυπολογίζεται και η περιουσία που έχει μεταβιβασθεί αιτία θανάτου από τον ίδιο προικοδότη προς την προικιζόμενη.

Για το συνυπολογισμό των κτήσεων αυτών λαμβάνεται υπόψη η αξία που είχε υπαχθεί σε φόρο, κατά το χρόνο γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης αυτών, και όχι τα απαλλασσόμενα ποσά.

Άρθρο 48 **Περιουσία που υποβάλλεται σε φόρο**

1. Σε φόρο υποβάλλεται η περιουσία που έχει αποκτηθεί αιτία προίκας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 35.

2. Σε περίπτωση ακύρωσης του προικοσυμφώνου με μεταγενέστερο συμβόλαιο πριν από την τέλεση του γάμου, ο φόρος που βεβαιώθηκε εκπίπτει και αυτός που καταβλήθηκε επιστρέφεται, με αίτηση του προικολήπτη, που υποβάλλεται στον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας μέσα σε ένα έτος από την ακύρωση του προικοσυμφώνου.

3. Η επανάληψη συμβολαίου προίκας μεταξύ των αυτών προσώπων ή των ειδικών ή καθολικών διαδόχων τους για το αυτό ακίνητο, για οποιονδήποτε λόγο, καθώς και η διόρθωση συμβολαίου, εφόσον δεν αναφέρεται στο όνομα των συμβαλλομένων στην έκταση ή στη θέση και στην περιγραφή του ακινήτου, δεν δημιουργεί υποχρέωση καταβολής φόρου. Αν με μεταγενέστερο συμβόλαιο διευκρινίζεται ότι η έκταση που μεταβιβάστηκε είναι μεγαλύτερη από αυτήν που περιγράφεται στο αρχικό συμβόλαιο, οφείλεται φόρος μόνο για την αξία της επιπλέον έκτασης. Αντίθετα, αν με μεταγενέστερο συμβόλαιο διευκρινίζεται ότι η έκταση που μεταβιβάστηκε είναι μικρότερη από αυτήν που περιγράφεται στο αρχικό συμβόλαιο, δεν οφείλεται φόρος.

Επίσης δεν οφείλεται φόρος, όταν η επιπλέον έκταση δεν υπερβαίνει το ποσοστό δύο τοις εκατό (2%) της έκτασης που αναγράφεται στο συμβόλαιο που επαναλαμβάνεται και η αξία του ποσοστού αυτού δεν υπερβαίνει τις τριακόσιες χιλιάδες (300.000) δραχμές.

Άρθρο 49 **Προίκα που συνιστάται με διάταξη τελευταίας βούλησης**

Προίκα που έχει συσταθεί με διάταξη τελευταίας βούλησης φορολογείται κατά τις διατάξεις του άρθρου 56, εφόσον η αποδοχή της προίκας από τον άνδρα έγινε μέσα σε ένα έτος από τη δημοσίευση της διαθήκης και μέχρι 17.2.1983, άλλως το αντικείμενο της περιουσίας που έχει καταληφθεί με αυτό τον τρόπο φορολογείται σαν κληροδοσία του διαθέτη υπέρ της προικιζόμενης. Αν η αποδοχή έγινε μετά την παρέλευση της ετήσιας προθεσμίας και μέχρι 17.2.1983, ενεργείται νέα εκκαθάριση και επιβάλλεται φόρος προίκας, καθώς και πρόσθετος φόρος κατά τις διατάξεις του άρθρου 75.

Άρθρο 50 **Εναλλαγή προικώου**

Σε περίπτωση εναλλαγής προικώου αντικειμένου με άλλο, αν η αξία αυτού του εναλλασσόμενου είναι διαφορετική από την αξία αυτού που παρασχέθηκε για εναλλαγή, οφείλεται κατά την εναλλαγή φόρος δωρεάς επί της διαφοράς της αξίας αυτών. Ο φόρος υπολογίζεται με βάση τη συγγενική σχέση της προικιζόμενης και του παρέχοντος άλλο αντί αντικείμενο του προικώου που επιδόθηκε αρχικά σε εναλλαγή αυτού. Όπου πρόκειται για εναλλαγή αντικειμένου της προίκας, που είχε συσταθεί από τη γυναίκα υπέρ αυτής, με άλλο αντικείμενο του άνδρα, ο φόρος δωρεάς που οφείλεται επί της διαφοράς της αξίας κατά την εναλλαγή υπολογίζεται με βάση τους

φορολογικούς συντελεστές που ισχύουν για τους συζύγους.

Άρθρο 51 **Υποκείμενο φόρου**

1. Υπόχρεος σε φόρο είναι ο προικολήπτης, αν η φορολογική υποχρέωση γεννήθηκε μέχρι 31.12.1982, και η γυναίκα, αν η φορολογική υποχρέωση γεννιέται από 1.1.1983 και μετά.

2. Όταν η φορολογική υποχρέωση γεννιέται μετά τη λύση του γάμου, υπόχρεος σε φόρο είναι η προικιζόμενη ή οι κληρονόμοι της.

Άρθρο 52 **Χρόνος γένεσης φορολογικής υποχρέωσης**

1. Η φορολογική υποχρέωση γεννιέται:

α) Κατά το χρόνο της κατάρτισης του προικοσυμφώνου, όταν η προίκα έχει συσταθεί με σύμβαση με τον άνδρα,

β) κατά το χρόνο της αποδοχής της προίκας από τον άνδρα, όταν η προίκα έχει συσταθεί με διάταξη τελευταίας βούλησης,

γ) κατά το χρόνο της σύνταξης του εγγράφου αποδοχής της προίκας, όταν η σύμβαση της προίκας δεν είχε συντελεσθεί αμέσως λόγω μη ταυτόχρονης αποδοχής αυτής από τον προικολήπτη.

Αν τα προικώα παραδόθηκαν πριν από την αποδοχή της προίκας και η αποδοχή δεν συντελέστηκε μέσα σε ένα έτος από την κατάρτιση του προικοσυμφώνου, η προίκα που δόθηκε φορολογείται ως δωρεά προς αυτή υπέρ της οποίας συνεστήθη.

2. Οι διατάξεις των περιπτώσεων α', β', δ', ε' και στ' της παραγράφου 1 και της παραγράφου 2 του άρθρου 40, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις που αναφέρονται σε αυτές, εφαρμόζονται ανάλογα και στην κτήση αιτία προίκας.

3. Η αναβλητική αίρεση της τέλεσης του γάμου δεν συνεπάγεται αναβολή του χρόνου της γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης της προίκας.

4. Εκκρεμείς υποθέσεις μεταβίβασης ακινήτων αιτία προίκας με ιδιωτικό έγγραφο, οι οποίες έχουν επικυρωθεί με δικαστικές αποφάσεις μέχρι 19.7.1989 και για τις οποίες είχαν υποβληθεί μέχρι την ημερομηνία αυτή οι οικείες φορολογικές δηλώσεις, περαιώνονται με χρόνο φορολογίας το χρόνο σύνταξης του ιδιωτικού συμφωνητικού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' **ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΑΞΙΑΣ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ ΠΡΟΙΚΑΣ**

Άρθρο 53 **Αξία αντικειμένων φορολογίας**

1. Οι διατάξεις των άρθρων 9 έως και 15, 18 και 20 εφαρμόζονται και σε περιουσίες που έχουν αποκτηθεί αιτία προίκας.

2. Σε περίπτωση προίκας, της οποίας η φορολογική υποχρέωση γεννιέται μετά τη λύση του γάμου στο πρόσωπο της γυναίκας ή των κληρονόμων της, εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 54.

3. Σε περίπτωση προίκας, στην οποία το δικαίωμα του άνδρα ορίζεται από το νόμο στην επικαρπία των προικώων κατά το άρθρο 1414 του Αστικού Κώδικα, υπόκειται σε φόρο η πλήρης κυριότητα των αντικειμένων της προίκας.

Άρθρο 54 **Ψιλή κυριότητα αιτία προίκας**

1. Αν συνεστήθη ως προίκα η ψιλή κυριότητα, εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις του άρθρου 16.

Για την εφαρμογή της διάταξης της περίπτωσης ε' της παραγράφου 5 του άρθρου 16 σε περίπτωση προίκας εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις του δεύτερου και τρίτου εδαφίου της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 40.

2. Αν για πρώτη φορά συνεστήθη ως προίκα η ψιλή κυριότητα, σε περίπτωση λύσης του γάμου και εφόσον η συνένωση της επικαρπίας προς την ψιλή κυριότητα επέλθει:

α) στο πρόσωπο της γυναίκας, οφείλεται φόρος δωρεάς, β) στο πρόσωπο των κληρονόμων της, οφείλεται φόρος κληρονομίας, που υπολογίζεται στην αξία της πλήρους κυριότητας κατά το χρόνο της συνένωσης και με βάση τη συγγενική σχέση αυτών προς τον προικοδότη, εκτός αν ο φόρος κληρονομίας, με βάση τη συγγενική σχέση αυτών προς τη γυναίκα και στο σύνολο της κληρονομικής μερίδας καθενός από την περιουσία αυτής είναι μεγαλύτερος, οπότε οφείλεται ο φόρος αυτός.

3. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται ανάλογα και σε κάθε περίπτωση κατά την οποία η γένεση της φορολογικής υποχρέωσης έχει μετατεθεί στο χρόνο λύσης του γάμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' **ΑΠΑΛΛΑΓΕΣ - ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ**

Άρθρο 55 **Απαλλαγές από το φόρο**

A. Γενικές απαλλαγές

Απαλλάσσονται από το φόρο: α) Η προίκα την οποία έχει συστήσει η προικιζόμενη υπέρ αυτής από δική της περιουσία και β) οι προίκες που έχουν συσταθεί από ιδρύματα ή σωματεία υπέρ απόρων, υπέρ θυγατέρων και αδελφών των πεσόντων υπέρ πατρίδας και υπέρ αυτών που απορφανίσθηκαν ή στερήθηκαν τον αδελφό εξαιτίας πολέμου.

Οι διατάξεις του άρθρου 26 ενότητα Β' και Γ' εφαρμόζονται ανάλογα και στις κτήσεις αιτία προίκας.

Άρθρο 56 **Υπολογισμός του φόρου**

1. Το υπόλοιπο της περιουσίας που έχει αποκτηθεί αιτία προίκας, το οποίο απομένει μετά την αφαίρεση της έκπτωσης του άρθρου 55, υποβάλλεται σε φόρο που υπολογίζεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 29 και 44 και με βάση τη συγγενική σχέση μεταξύ προικοδότη και προικιζόμενης. Ο φόρος που προκύπτει μειώνεται στο μισό.

2. Προίκα που έχει συσταθεί υπέρ της προικιζόμενης από ανιόντα δεύτερου και επόμενων βαθμών αυτής ή από αδελφό αυτής εξομοιώνεται για την επιβολή του φόρου με προίκα που έχει συσταθεί από ανιόντα πρώτου βαθμού.

3. Όταν συντρέχει περίπτωση συνυπολογισμού προγενέστερων δωρεών, γονικών παροχών και προικιών κατά τις διατάξεις του άρθρου 47, από το φόρο που προκύπτει κατά την προηγούμενη παράγραφο εκπίπτει ο φόρος

που αναλογεί στις προγενέστερες γονικές παροχές, προίκες και δωρεές που συνυπολογίζονται, σαν οι δωρεές και οι γονικές παροχές να είχαν φορολογηθεί ως προίκες, με ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 31.

4. Αν ο γάμος λυθεί μέσα σε μία πενταετία από το χρόνο της γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης της προίκας, οφείλεται συμπληρωτικός φόρος προίκας ίσος με το φόρο που αρχικά καταβλήθηκε, αν ο γάμος λύθηκε στο πρώτο έτος, με τα 4/5 αυτού, αν ο γάμος λύθηκε μέσα στο δεύτερο έτος, με τα 3/5 αυτού, αν ο γάμος λύθηκε μέσα στο τρίτο έτος, με τα 2/5 αυτού, αν ο γάμος λύθηκε μέσα στο τέταρτο έτος και με το 1/5 αυτού, αν ο γάμος λύθηκε μέσα στο πέμπτο έτος.

Άρθρο 57 **Αναλογική εφαρμογή διατάξεων**

Όπου στις διατάξεις του παρόντος για τη φορολογία των κτήσεων αιτία προίκας ορίζεται ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων της φορολογίας των δωρεών, λογίζεται αντίστοιχα αντί της δωρεάς η προίκα, αντί του δωρητή ο προικοδότης και αντί του δωρεοδόχου ο προικολήπτης.

ΤΜΗΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟ **ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΤΗΣΗΣ ΚΕΡΔΩΝ ΑΠΟ ΛΑΧΕΙΑ**

Άρθρο 58 **Αντικείμενο, υποκείμενο του φόρου και χρόνος φορολογίας**

1. Σε φόρο υποβάλλονται τα κέρδη από λαχεία, λαχειοφόρες ομολογίες και λαχειοφόρες αγορές, τα οποία προκύπτουν από κληρώσεις που γίνονται στην Ελλάδα, καθώς και τα κέρδη από τα προγνωστικά των αγώνων του ποδοσφαίρου (ΠΡΟ-ΠΟ).

2. Υπόχρεος στο φόρο είναι ο δικαιούχος του κέρδους.

3. Η φορολογική υποχρέωση, προκειμένου περί λαχείων, λαχειοφόρων ομολογιών και λαχειοφόρων αγορών, γεννιέται κατά το χρόνο της κλήρωσης και, προκειμένου περί προγνωστικών αγώνων ποδοσφαίρου, κατά το χρόνο της γένεσης της αξίωσης στα κέρδη.

4. Αν αντικείμενο του φόρου είναι κινητό ή ακίνητο ή άλλο περιουσιακό στοιχείο, για τον υπολογισμό του φόρου λαμβάνεται υπόψη η αγοραία αξία του, που εξευρίσκεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 9 έως και 18.

Άρθρο 59 **Απαλλαγές από το φόρο**

Δεν φορολογούνται τα κέρδη από λαχειοφόρες ομολογίες, που με ειδικούς νόμους εξαιρούνται από τη φορολογία.

Άρθρο 60 **Υπολογισμός του φόρου**

Τα κέρδη που προκύπτουν από: α) κάθε λαχειοφόρο ομολογία ή κάθε γραμμάτιο λαχείου ή λαχειοφόρου αγοράς και β) κάθε στήλη δελτίου προγνωστικών αγώνων ποδοσφαίρου (ΠΡΟ-ΠΟ), ανεξάρτητα από τον αριθμό των δικαιούχων τους, μετά την αφαίρεση αφορολόγητου ποσού είκοσι πέντε χιλιάδων (25.000) δραχμών, υποβάλ-

λονται σε φόρο που ορίζεται σε ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%). Αν το λαχείο εκδίδεται διαιρεμένο σε περισσότερα από ένα γραμμάτια που φέρουν τον ίδιο αριθμό, καθένα από αυτά τα γραμμάτια θεωρείται για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού ως αυτοτελές λαχείο.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ
ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟ
ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ ΠΟΥ ΑΠΟΚΤΩΝΤΑΙ
ΑΙΤΙΑ ΘΑΝΑΤΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΔΗΛΩΣΕΙΣ

Άρθρο 61

Υπόχρεοι σε δήλωση - Δήλωση με επιφύλαξη

A. Υπόχρεοι σε δήλωση

1. Ο κατά το άρθρο 5 υπόχρεος σε φόρο και σε περίπτωση ανικανότητας αυτού ο νόμιμος αντιπρόσωπός του, υποχρεώνεται σε δήλωση για την περιουσία που αποκτά αιτία θανάτου.

2. Κληρονόμος, βεβαρημένος με κληροδότημα υπό προθεσμία, για το οποίο δεν αναβάλλεται η κτήση του δικαιώματος, αλλά αναστέλλεται η άσκηση αυτού, υποχρεώνεται σε δήλωση του κληροδοτήματος, ενεργώντας για λογαριασμό του κληροδόχου.

3. Στην περίπτωση της παραγράφου 5 του άρθρου 14 υποχρεώνεται σε δήλωση ο βεβαρημένος για τη διαφορά που προκύπτει υπέρ αυτού λόγω διακοπής της παροχής.

4. Σε περίπτωση θανάτου του υπόχρεου προς δήλωση περιουσιακών στοιχείων, για τα οποία μετατίθεται από το νόμο ο χρόνος γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης, οι κληρονόμοι αυτού έχουν υποχρέωση προς δήλωση για τα περιουσιακά αυτά στοιχεία και για το φόρο κληρονομιάς της αιτία θανάτου κτήσης του αρχικού υπόχρεου.

5. Σε σχολάζουσα κληρονομία, υποχρεώνεται σε δήλωση ο κηδεμόνας αυτής. Μετά την αναγνώριση των κληρονόμων, αυτοί υποχρεώνονται σε νέα δήλωση με βάση την οποία ο φόρος εκκαθαρίζεται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 101.

6. Ο εκτελεστής διαθήκης, πριν να προβεί σε οποιαδήποτε ενέργεια σύστασης, μετάθεσης ή αλλοίωσης δικαιωμάτων επί αντικειμένων της κτήσης αιτία θανάτου, υποχρεώνεται σε δήλωση, εφόσον δεν υποβλήθηκε αυτή από τους υπόχρεους προς δήλωση.

7. Αν ο υπόχρεος σε δήλωση έχει κηρυχθεί σε κατάσταση πτώχευσης μετά την επαγωγή της κληρονομιάς, σε δήλωση υποχρεώνεται ο σύνδικος, μετά τη ρητή ή σιωπηρή αποδοχή της κληρονομιάς από τον πτωχό και εφόσον δεν υποβλήθηκε από αυτόν.

8. Αν αντικείμενα της κτήσης αιτία θανάτου κρίθηκαν μεταγενέστερα, κατόπιν πληρώσεως της αίρεσης ή δικαστικής απόφασης ή συμβιβασμού, ότι ανήκουν σε άλλον από τον αρχικό δικαιούχο, αυτός που από την αιτία αυτή καθίσταται δικαιούχος υποχρεώνεται σε δήλωση, με βάση την οποία ενεργείται νέα εκκαθάριση σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 100.

9. Σε περίπτωση θανάτου του υπόχρεου σε δήλωση,

υποχρεώνονται να υποβάλουν δήλωση οι κληρονόμοι του.

10. Δεν έχουν υποχρέωση να υποβάλλουν δήλωση τα νομικά πρόσωπα του πρώτου εδαφίου της περίπτωσης Α΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 25 του νόμου αυτού.

B. Δήλωση με επιφύλαξη

1. Για την πρόληψη των συνεπειών ανακρίβειας ή παράλειψης φορολογικής δήλωσης, ο υπόχρεος σε επίδοση αυτής μπορεί να περιλάβει σε αυτή και στοιχεία φορολογητέας ύλης, για τα οποία διατηρεί αμφιβολίες αν έχει από το νόμο υποχρέωση, κάνοντας ρητή για το λόγο αυτό επιφύλαξη στη δήλωση που επιδίδει. Η επιφύλαξη πρέπει να είναι ειδική και αιτιολογημένη. Κάθε γενική ή αόριστη επιφύλαξη θεωρείται ανύπαρκτη και δεν επιφέρει κανένα αποτέλεσμα.

Ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας υποχρεώνεται να απαντήσει στο φορολογούμενο θετικά ή αρνητικά μέσα σε ένα τρίμηνο από την υποβολή της δήλωσης ως εξής:

α) είτε να δεχθεί την επιφύλαξη και να διαγράψει το ποσό της φορολογητέας ύλης για το οποίο έγινε η επιφύλαξη,

β) είτε να απορρίψει την επιφύλαξη και να γνωστοποιήσει αυτό στο φορολογούμενο με ιδιαίτερη ανακοίνωση, την οποία θα του επιδώσει με απόδειξη ή με την κοινοποιούμενη πράξη που εκδόθηκε μετά από τη διενέργεια ελέγχου. Στην περίπτωση αυτή, αν δεν επέλθει εξώδικη λύση της διαφοράς, ο φορολογούμενος δικαιούται να ζητήσει από το διοικητικό πρωτοδικείο, είτε με την προσφυγή που ασκεί για τυχόν άλλες διαφορές που προέκυψαν από τον έλεγχο είτε με αυτοτελή αίτηση που υποβάλλεται μέσα στην οριζόμενη προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής, τη διαγραφή του ποσού της φορολογητέας ύλης για την οποία έγινε η επιφύλαξη. Το διοικητικό πρωτοδικείο αποφαινεται για το αίτημα και τηρείται σε κάθε περίπτωση η ενώπιον αυτού ισχύουσα διαδικασία.

2. Με όμοιο τρόπο μπορεί να γίνει επιφύλαξη στη δήλωση όσον αφορά το χαρακτηρισμό της φορολογητέας ύλης και την υπαγωγή αυτής σε άλλη φορολογία ή σε άλλη κατηγορία ή σε μειωμένο φορολογικό συντελεστή, τις εκπτώσεις από τη φορολογητέα ύλη ή από το φόρο κ.λπ., με ανάλογη εφαρμογή όσων ορίζονται στην προηγούμενη παράγραφο. Ειδικά προκειμένου για την υπαγωγή σε άλλη φορολογία ή κατηγορία, αν γίνει δεκτή η επιφύλαξη, η δήλωση θεωρείται ότι υποβλήθηκε για τη φορολογία ή κατηγορία αυτή.

3. Η επιφύλαξη κατά τις διατάξεις της ενότητας αυτής δεν συνεπάγεται αναστολή της βεβαίωσης και είσπραξης του φόρου που αμφισβητείται με αυτή. Σε περίπτωση αποδοχής των λόγων της επιφύλαξης από τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας ή από το διοικητικό δικαστήριο, ενεργείται νέα εκκαθάριση του φόρου της δήλωσης και ο επιπλέον φόρος που βεβαιώθηκε καταβλήθηκε εκπίπτει ή συμψηφίζεται με το τυχόν καταβλητέο με βάση οριστικά στοιχεία μεγαλύτερο ποσό εκείνου που δηλώθηκε ή αλλιώς επιστρέφεται.

4. Σε υποθέσεις για τις οποίες ο φορολογούμενος υπέβαλε δήλωση φορολογίας με επιφύλαξη ή ανακάλεσε την αρχική δήλωσή του, η συζήτηση των προσφυγών ή ένδικων μέσων ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων προσδιορίζεται κατά προτίμηση μέσα σε τρεις (3) μήνες το αργότερο από τη διαβίβαση του φακέλου στο αρμόδιο δικαστήριο ή από την κατάθεση του ένδικου μέσου.

Άρθρο 62 **Προθεσμίες υποβολής δηλώσεων**

1. Σε κάθε περίπτωση κατά την οποία υπάρχει υποχρέωση υποβολής δήλωσης αρχικής ή νέας, αυτή υποβάλλεται:

α) μέσα σε έξι (6) μήνες, αν ο κληρονομούμενος απεβίωσε στην ημεδαπή και

β) μέσα σε ένα (1) έτος, αν ο κληρονομούμενος απεβίωσε στην αλλοδαπή ή αν ο κληρονόμος ή ο κληροδόχος διέμενε στην αλλοδαπή, κατά το χρόνο θανάτου του κληρονομούμενου. Στις περιπτώσεις αυτές, αν ο κληρονόμος ή ο κληροδόχος πάρει στην κατοχή του τα κληρονομιαία αντικείμενα μέσα στους πρώτους έξι (6) μήνες της ετήσιας προθεσμίας, η προθεσμία του έτους μειώνεται σε έξι (6) μήνες από την κατάληψη των περιουσιακών αυτών στοιχείων.

2. Σε μεταβίβαση με αντάλλαγμα της ψιλής κυριότητας που αποκτήθηκε αιτία θανάτου, η δήλωση υποβάλλεται πριν από αυτή τη μεταβίβαση.

Άρθρο 63 **Έναρξη προθεσμίας δήλωσης**

1. Οι προθεσμίες που προβλέπονται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου, υπολογίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 241 έως και 246 του Αστικού Κώδικα.

2. Η προθεσμία για την υποβολή δήλωσης αρχίζει:

α) από το χρόνο θανάτου του κληρονομούμενου, για τους εξ αδιαθέτου κληρονόμους,

β) από τη δημοσίευση της διαθήκης, για τους εκ διαθήκης κληρονόμους ή κληροδόχους,

γ) από το χρόνο που ορίζεται κάθε φορά στα άρθρα 7 και 8,

δ) από τη δημοσίευση στον τύπο της τελεσίδικης απόφασης που κηρύσσει την αφάνεια, σε περίπτωση αφάνειας,

ε) από το χρόνο που έλαβαν γνώση του διορισμού τους οι νόμιμοι αντιπρόσωποι, οι κηδεμόνες κληρονομίας, οι εκτελεστές διαθήκης και οι σύνδικοι πτωχεύσεων,

στ) από την αναγνώρισή τους οι κληρονόμοι, σε περίπτωση σχολάζουσας κληρονομίας,

ζ) από το θάνατο του υπόχρεου σε δήλωση, αν αυτός δεν υπέβαλε δήλωση.

Άρθρο 64 **Παράταση προθεσμιών για δήλωση**

1. Με απόφαση του προϊστάμενου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας μπορεί οι προθεσμίες της παραγράφου 1 του άρθρου 62 να παραταθούν για αποχρώντες λόγους μέχρι τρεις (3) μήνες κατά ανώτατο όριο από τη νόμιμη λήξη τους, μετά από αίτηση του υπόχρεου σε δήλωση, η οποία υποβάλλεται μέχρι την κοινοποίηση της πράξης του άρθρου 76 και πάντως όχι σε χρόνο μεταγενέστερο των τριών (3) μηνών από τη λήξη της προθεσμίας που ορίζεται από τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 62.

2. Προθεσμίες που ορίζονται από τις κείμενες φορολογικές διατάξεις, για την υποβολή φορολογικών δηλώσεων, μπορούν να παρατείνονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, είτε για ολόκληρη τη χώρα είτε για τμήματα αυτής, όταν συντρέχει λόγος ανώτερης βίας.

Άρθρο 65 **Εκπρόθεσμες δηλώσεις**

1. Ο υπόχρεος κληρονόμος έχει τη δυνατότητα να υποβάλει εκπρόθεσμη δήλωση μέχρι την επίδοση σε αυτόν των πράξεων του προϊστάμενου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, που προβλέπονται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

2. Μετά την επίδοση της πράξης του προϊστάμενου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας στον υπόχρεο, μπορεί να υποβληθεί εκπρόθεσμη δήλωση για κληρονομιαία περιουσιακά στοιχεία, τα οποία δεν είχαν περιληφθεί στην πράξη.

Άρθρο 66 **Αρμόδιος προϊστάμενος δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας**

1. Αρμόδιος για την αποδοχή των δηλώσεων και τη βεβαίωση του φόρου, κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου, είναι ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας της κατοικίας του κληρονομούμενου.

2. Αν ο κληρονομούμενος είχε την κατοικία του στην αλλοδαπή και απεβίωσε στην Ελλάδα, αρμόδιος προϊστάμενος δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας είναι εκείνος στη χωρική αρμοδιότητα του οποίου απεβίωσε ο κληρονομούμενος.

3. Αν ο κληρονομούμενος δεν κατοικούσε ούτε απεβίωσε στην Ελλάδα, αρμόδιος είναι ο προϊστάμενος της Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας Κατοίκων Εξωτερικού ή αυτός που ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

4. Με αίτηση του υπόχρεου σε φόρο ή και οίκοθεν μπορεί για ορισμένη υπόθεση και για αποχρώντα λόγο να ορίζεται, είτε πριν είτε μετά την υποβολή δήλωσης, αντί του αρμόδιου κατά τις διατάξεις του άρθρου αυτού, άλλος αρμόδιος προϊστάμενος δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, με απόφαση του προϊστάμενου της οικείας Οικονομικής Επιθεώρησης των Δημοσίων Οικονομικών Υπηρεσιών της Νομαρχίας ή με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, εφόσον ο αρμόδιος κατά τις διατάξεις του άρθρου αυτού και ο άλλος που ορίζεται αρμόδιος προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας εδρεύουν σε διαφορετική Περιφερειακή Διοίκηση, για την αποδοχή της δήλωσης, καθώς και για τη βεβαίωση του φόρου, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

Άρθρο 67 **Περιεχόμενο της δήλωσης κληρονομιών**

1. Στη δήλωση, η οποία συντάσσεται σε έντυπο που παρέχεται δωρεάν από την Υπηρεσία, αναγράφονται λεπτομερώς, εκτός από τις άλλες λεπτομέρειες που είναι αναγκαίες για τον καθορισμό του φόρου και τα ακόλουθα:

α) Πλήρη τα στοιχεία του κληρονομούμενου, όλων των κληρονόμων ή κληροδόχων και αυτού που δηλώνει.

β) Τα στοιχεία της διαθήκης, εφόσον ο κληρονομούμενος κατέλειπε διαθήκη.

γ) Τα αντικείμενα, είτε φορολογούνται είτε όχι, της κληρονομίας, της κληρονομικής μερίδας και κληροδοσίας με προσδιορισμό του είδους και της αξίας καθενός από αυτά και ακόμη προκειμένου: αα) για ακίνητα, η τοποθεσία, η νόμιμη αιτία και ο τίτλος κτήσης αυτών από τον κληρονομούμενο και, αν αυτά είναι εκμισθωμένα, το

συμφωνημένο μηνιαίο μίσθωμα και το μισθωτήριο συμβόλαιο που τυχόν υπάρχει, ββ) για κινητά, ο τόπος στον οποίο αυτά βρίσκονται κατά το χρόνο θανάτου του κληρονομούμενου και, όταν αυτά είναι ασφαλισμένα κατά κινδύνων κλοπής ή πυρκαγιάς και λοιπών κινδύνων, πρέπει να αναγράφονται τα στοιχεία του σχετικού ασφαλιστηρίου συμβολαίου και η αξία που συμφωνήθηκε σε αυτό, γγ) για απαιτήσεις, η χρονολογία και το είδος των τίτλων, τα ονόματα και η κατοικία των οφειλετών και τα οφειλόμενα ποσά για το κεφάλαιο, καθώς και για τους τόκους που οφείλονται μέχρι το θάνατο του κληρονομούμενου.

Στην αρχική δήλωση αναγράφονται, χωρίς να προσδιορίζεται η αξία αυτών, και τα περιουσιακά στοιχεία για τα οποία μετατίθεται ο χρόνος γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης, κατά τις διατάξεις του άρθρου 7 του παρόντος νόμου, καθώς και εκείνα για τα οποία μετατέθηκε ο χρόνος γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης, με απόφαση του προϊστάμενου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας.

δ) Οι δωρεές εν ζωή και οι γονικές παροχές που έγιναν από τον κληρονομούμενο προς τους κληρονόμους και κληροδόχους, καθώς και οι προίκες που συστάθηκαν υπέρ αυτών.

ε) Τα χρέη και βάρη της κληρονομίας.

στ) Οι επικαρπίες τις οποίες ασκούσε ο κληρονομούμενος.

ζ) Βεβαίωση αυτού που υποβάλλει τη δήλωση ότι, από όσο γνωρίζει, στη δήλωση περιλαμβάνεται όλη η κινητή και ακίνητη περιουσία, η οποία περιέχεται στον υπόχρεο, καθώς και όλες οι δωρεές, γονικές παροχές και προίκες που συστάθηκαν προς αυτόν.

η) Ο διορισμός αντίκλητου.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ορίζονται λεπτομερέστερα το περιεχόμενο της δήλωσης και τα έγγραφα που επισυνάπτονται σε αυτή.

2. Κάθε μεταβολή της διεύθυνσης κατοικίας, του υπόχρεου σε φόρο ή του νόμιμου αντιπρόσωπου ή του αντίκλητου αυτού, που δηλώθηκε, καθώς και κάθε μεταβολή στο πρόσωπο του νόμιμου αντιπρόσωπου ή του αντίκλητου πρέπει να γνωστοποιείται χωρίς υπαίτια καθυστέρηση και εγγράφως προς τον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας. Σε περίπτωση παράλειψης της γνωστοποίησης αυτής, οι πράξεις και οι προσκλήσεις ή ανακοινώσεις του προϊστάμενου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας κοινοποιούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας.

3. Με τη δήλωση οι υπόχρεοι κληρονόμοι διορίζουν αντίκλητο, ο οποίος έχει την κατοικία του στην έδρα του προϊστάμενου της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας. Αυτός που επιμελείται την επίδοση πράξης ή οποιουδήποτε άλλου εγγράφου σχετικού με την υπόθεση, για την οποία η δήλωση, και όταν υπάρχει αντίκλητος, αναζητεί πρώτα αυτόν που δήλωσε ή το νόμιμο αντιπρόσωπό του για την επίδοση. Σε καμία όμως περίπτωση δεν μπορεί να προβληθεί ακυρότητα της επίδοσης από το γεγονός ότι αυτή έγινε στον αντίκλητο που έχει διορισθεί.

Άρθρο 68

Τρόπος υποβολής δήλωσης

1. Η δήλωση υποβάλλεται με κατάθεση στον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας από

τους υπόχρεους κατά το άρθρο 61 ή από τους πληρεξούσιους αυτών και υπογράφεται από αυτούς ενώπιον του αρμόδιου υπαλλήλου που την παραλαμβάνει.

2. Η δήλωση οποιουδήποτε υπόχρεου μπορεί να επιδοθεί στον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας και με δικαστικό επιμελητή, στην περίπτωση όμως αυτή το γνήσιο της υπογραφής των υποχρέων ή των πληρεξουσίων, καθώς και η τυχόν αδυναμία υπογραφής, βεβαιώνονται ατελώς από τη δημοτική ή κοινοτική ή αστυνομική αρχή ή οποιαδήποτε άλλη διοικητική αρχή, με εξαίρεση την περίπτωση κατά την οποία η δήλωση υπογράφεται από πληρεξούσιο δικηγόρο, οπότε αρκεί η αναγραφή των στοιχείων της επαγγελματικής ταυτότητάς του.

3. Αν ο υπόχρεος σε δήλωση αδυνατεί να την υπογράψει, η αδυναμία αυτή βεβαιώνεται έγγραφα και ενυπόγραφα στη δήλωση από τον αρμόδιο υπάλληλο που την παραλαμβάνει.

4. Η πληρεξουσιότητα για την υποβολή της δήλωσης μπορεί να δοθεί και με απλή επιστολή, η οποία θεωρείται ατελώς για το γνήσιο της υπογραφής του αντιπροσωπευόμενου από τη δημοτική ή κοινοτική ή αστυνομική αρχή.

5. Αν ο υπόχρεος σε δήλωση διαμένει εκτός της περιφέρειας της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, η δήλωση μπορεί να υποβληθεί στον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας του τόπου διαμονής του.

6. Αν ο υπόχρεος σε δήλωση διαμένει στην αλλοδαπή, η δήλωση μπορεί να υποβληθεί στο οικείο Ελληνικό Προξενείο.

7. Στις περιπτώσεις των δύο προηγούμενων παραγράφων, οι αρχές που παραλαμβάνουν τις δηλώσεις έχουν υποχρέωση να τις καταχωρούν την ίδια ημέρα στο οικείο υπηρεσιακό πρωτόκολλο και να τις αποστέλλουν, χωρίς υπαίτια καθυστέρηση, με απόδειξη στον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας. Ως ημερομηνία παραλαβής της δήλωσης στην περίπτωση αυτή λογίζεται η αναγραφόμενη στη δήλωση ημερομηνία καταχώρισης στο υπηρεσιακό πρωτόκολλο της αρχής που την παραλαμβάνει.

8. Αυτός που παραλαμβάνει τη δήλωση υποχρεώνεται να χορηγεί σε αυτόν που την υποβάλλει απόδειξη παραλαβής.

Άρθρο 69

Συμπλήρωση ελλείψεων δήλωσης και προσκόμιση εγγράφων που πρέπει να επισυνάπτονται - Διόρθωση λογιστικών λαθών δήλωσης

1. Αν η δήλωση δεν έχει την υπογραφή εκείνου που δηλώνει ή δεν καθίσταται δυνατόν να προσδιοριστεί από αυτή το αντικείμενο της φορολογικής υποχρέωσης, κατά το ποσό ή το είδος αυτής ή λείπουν τα στοιχεία εκείνου που δηλώνει ή τα έγγραφα που πρέπει να επισυνάπτονται, αυτός που δήλωσε καλείται με απόδειξη από τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, να προσέλθει μέσα σε τακτή εύλογη προθεσμία για την υπογραφή ή τη συμπλήρωση της δήλωσης ή την προσκόμιση των εγγράφων που λείπουν.

2. Αν ο υπόχρεος δεν προσέλθει μέσα στην προθεσμία που τάχθηκε, ή, όταν προσέλθει, δεν αναγνωρίσει και δεν υπογράψει τη δήλωση ή δεν συμπληρώσει αυτή όσον αφορά στον προσδιορισμό του αντικειμένου της

φορολογικής υποχρέωσης, η δήλωση θεωρείται ότι δεν έγινε εν όλω ή εν μέρει.

3. Αν δεν προσκομισθούν τα έγγραφα που λείπουν μέχρι την έκδοση της οικείας πράξης, ο φόρος που αναλογεί υπολογίζεται χωρίς να ληφθούν υπόψη τα στοιχεία τα οποία επικαλούνται με τα έγγραφα αυτά και η δήλωση θεωρείται ως ανακριβής.

4. Οποιαδήποτε λογιστικά λάθη των δηλώσεων είτε κατά την περιγραφή ή την απαρίθμηση ή τον υπολογισμό της αξίας των περιουσιακών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού που δηλώθηκαν, είτε κατά τον υπολογισμό του φόρου, διορθώνονται μέσα σε μια πενταετία από την υποβολή της δήλωσης από τον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, οίκοθεν ή μετά από αίτηση του φορολογούμενου.

Ο φόρος που αναλογεί επιπλέον βεβαιώνεται χωρίς πρόσθετο, ενώ ο φόρος που βεβαιώθηκε ή καταβλήθηκε επιπλέον, εκπίπτει ή επιστρέφεται κατά περίπτωση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 100.

5. Αν τα λογιστικά λάθη της δήλωσης επαναληφθούν στην πράξη και αυτή έχει καταστεί οριστική λόγω μη άσκησης προσφυγής, η διόρθωση αυτών ενεργείται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 99.

Άρθρο 70

Αρνητικές δηλώσεις

Αν ο υπόχρεος υποβάλει δήλωση που δεν καταλείπει φορολογητέα ύλη, δεν θεωρείται ότι παρέλειψε την υποβολή δήλωσης, με την επιφύλαξη της εφαρμογής της παραγράφου 4 του άρθρου 75, ως προς τα στοιχεία που δεν δηλώθηκαν παντελώς.

Άρθρο 71

Δηλώσεις για έκπτωση χρεών

Χρέη και βάρη της κτήσης αιτία θανάτου, που δηλώνονται με συμπληρωματική εκπρόθεσμη δήλωση μαζί με νέα στοιχεία του ενεργητικού αυτής, μετά την πάροδο της προθεσμίας της παραγράφου 5 του άρθρου 21, εκπίπτονται μόνο μέχρι το ποσό της αξίας των νέων στοιχείων του ενεργητικού που περιλαμβάνονται στη δήλωση αυτή.

Άρθρο 72

Ανάκληση δηλώσεων

1. Επιτρέπεται η εν όλω ή εν μέρει ανάκληση της δήλωσης, που υποβλήθηκε από το φορολογούμενο, λόγω ουσιώδους πλάνης περί τα πράγματα που αποδεικνύεται προσηκόντως ή λόγω εσφαλμένης ερμηνείας των διατάξεων του νόμου αυτού. Η ανάκληση της δήλωσης δεν μπορεί να αφορά την αξία των αντικειμένων της κληρονομίας.

2. Η ανάκληση της δήλωσης μπορεί να γίνει, πριν από την επίδοση στον υπόχρεο της πράξης του προϊστάμενου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, με νέα δήλωση που υποβάλλεται το βραδύτερο ένα έτος πριν από τη συμπλήρωση του χρονικού ορίου κατά το οποίο το Δημόσιο εκπίπτει του δικαιώματος για επιβολή του φόρου. Μετά την επίδοση της πράξης του προϊστάμενου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, η ανάκληση της δήλωσης μπορεί να γίνει σε κάθε στάση της δίκης ενώπιον οποιουδήποτε διοικητικού δικαστηρίου.

3. Για το αποδεκτό ή μη της ανάκλησης, που έγινε πριν από την επίδοση της πράξης ή την ανακοίνωση για την ειλικρίνεια της δήλωσης, αποφαίνεται ο προϊστάμενος της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας με αιτιολογημένη απόφασή του, η οποία κοινοποιείται στον υπόχρεο. Κατά της απόφασης αυτής μπορεί να ασκηθεί προσφυγή και λοιπά ένδικα μέσα.

4. Σε περίπτωση υποβολής συμπληρωματικής δήλωσης ως προς την έκταση μεταβιβασθέντος ακινήτου, μετά την οριστική περαίωση της υπόθεσης ή μετά την πάροδο της προθεσμίας των εξήντα (60) ημερών, που ορίζεται από τις διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 41 του ν.1249/1982, όπως ισχύει, από τον υπόχρεο σε φόρο ή τους ειδικούς ή καθολικούς διαδόχους αυτού, επιβάλλεται φόρος για την κατά το χρόνο της υποβολής της συμπληρωματικής δήλωσης αξία της επιπλέον έκτασης. Δεν επιβάλλεται φόρος αν η διαφορά μεταξύ της έκτασης, όπως αυτή προσδιορίστηκε οριστικά και της πραγματικής που προκύπτει μετά από νεότερη καταμέτρηση, δεν υπερβαίνει το ποσοστό 2% αυτής που οριστικά προσδιορίστηκε και η αξία του ποσοστού αυτού δεν υπερβαίνει τις τριακόσιες χιλιάδες (300.000) δραχμές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΕΛΕΓΧΟΣ - ΕΞΩΔΙΚΗ ΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΑΣ

Άρθρο 73

Ελεγκτική αρμοδιότητα του προϊστάμενου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας

1. Ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας ελέγχει την ακρίβεια των δηλώσεων που υποβάλλονται και ερευνά για την ανεύρεση των υποχρέων, οι οποίοι παρέλειψαν να υποβάλουν δήλωση.

2. Κατά την ενάσκηση των καθηκόντων του ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας δικαιούται:

α) Να καλεί το φορολογούμενο να δώσει μέσα σε εύλογη τακτή προθεσμία κάθε πληροφορία και διευκρίνιση και να προσκομίσει κάθε στοιχείο χρήσιμο για τον καθορισμό της φορολογητέας ύλης.

β) Να ζητά οποιεσδήποτε πληροφορίες και οποιαδήποτε στοιχεία κρίνει αναγκαία από κάθε δημόσια, δημοτική ή κοινοτική αρχή και από κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο. Ο φορολογούμενος και τα πιο πάνω πρόσωπα υποχρεώνονται να παρέχουν χωρίς υπαίτια βραδύτητα τις πληροφορίες που ζητούνται και να θέτουν στη διάθεση του προϊστάμενου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας για έλεγχο όλα τα βιβλία τους ή οποιαδήποτε άλλα έγγραφα.

γ) Να ενεργεί με τα όργανά του οποιαδήποτε θεωρεί ενδεδειγμένη έρευνα και επιτόπια εξέταση των πραγμάτων ή έλεγχο, να ελέγχει όλα τα βιβλία και στοιχεία που επιβάλλονται από το νόμο ή τηρούνται προαιρετικά. Αν για την εξέταση ή τον έλεγχο είναι απαραίτητες ειδικές γνώσεις ή ιδιαίζουσα εμπειρία, να ενεργεί και με άλλα πρόσωπα, τα οποία υποχρεώνονται να παραδίδουν στον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας ειδική έκθεση, που έχει συμβουλευτικό χαρακτήρα.

3. Κατ' εξαίρεση, αν μεταξύ των περιουσιακών στοιχείων που δηλώθηκαν εμπρόθεσμα περιλαμβάνονται και ακίνητα, ο προσδιορισμός της αγοραίας αξίας τους μπορεί να γίνεται από τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας και προσωρινά με βάση τα συγκριτικά στοιχεία που έχει, τα βιβλία τιμών που τηρεί ή και άλλα τυχόν στοιχεία που θα αποκτήσει.

Αν η αξία για τα ακίνητα που δηλώθηκε συμπίπτει με την αγοραία αξία τους, η υπόθεση περαιώνεται ως ειλικρινής, αν δεν συμπίπτει, ο φορολογούμενος μπορεί, μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία έξι (6) μηνών από την υποβολή της εμπρόθεσμης δήλωσης, να υποβάλει συμπληρωματική δήλωση σύμφωνη με την αξία που προσδιόρισε ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας. Στην περίπτωση αυτή και εφόσον όλα τα υπόλοιπα στοιχεία που περιλαμβάνονται στη δήλωση είναι ακριβή, η συμπληρωματική δήλωση θεωρείται ειλικρινής και δεν επιβάλλεται πρόσθετος φόρος και πρόστιμο.

Αν δεν υποβληθεί συμπληρωματική δήλωση μέσα στην προθεσμία που ορίζεται στην παράγραφο αυτή ή αν τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στη δήλωση είναι ανακριβή, ο προσδιορισμός της αγοραίας αξίας των ακινήτων γίνεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου αυτού, χωρίς να δεσμεύεται ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας από την προσωρινή αξία που ο ίδιος προσδιόρισε.

Η διαδικασία της υποβολής συμπληρωματικής δήλωσης μπορεί να αφορά ορισμένο ή ορισμένα μόνο από τα ακίνητα που έχουν δηλωθεί.

4. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών μπορεί να ανατίθεται η διενέργεια ελέγχου για τον προσδιορισμό της φορολογητέας ύλης ορισμένης υπόθεσης ή υποθέσεων σε άλλον από τον καθ' ύλη και κατά τόπο αρμόδιο προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας.

5. Ο αρμόδιος οικονομικός επιθεωρητής μπορεί να διατάσσει επανέλεγχο σε οποιαδήποτε φορολογική υπόθεση, με υπαλλήλους της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας ή άλλους υπαλλήλους των δημόσιων οικονομικών υπηρεσιών, που εποπτεύονται από αυτόν και οι οποίοι μετακινούνται για το σκοπό αυτόν με απόφασή του.

6. Ο προϊστάμενος της αρμόδιας κατά τόπο δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, προκειμένου για συμβολαιογραφικά έγγραφα που αφορούν δικαιοπραξία σε ακίνητα, προβαίνει στον προσδιορισμό της αξίας των ακινήτων, αγοραίας ή αντικειμενικής κατά περίπτωση, για τον υπολογισμό των αμοιβών των δικηγόρων και των δικαιωμάτων των συμβολαιογράφων και υποθηκοφυλάκων.

7. Σε περίπτωση υποβολής τίτλου για μεταγραφή μετά από παρέλευση έτους τουλάχιστον από τη σύνταξή του, τα αναλογικά κατά περίπτωση δικαιώματα που είναι καταβλητέα για τη μεταγραφή, υπολογίζονται με βάση την πραγματική αξία του ακινήτου που μεταβιβάζεται ή του εμπράγματος δικαιώματος επί ακινήτου, όπως αυτά περιγράφονται στον τίτλο που μεταγράφεται, κατά το χρόνο της μεταγραφής. Στις περιπτώσεις αυτές ο προσδιορισμός της αξίας του μεταβιβαζόμενου γίνεται με βάση ειδική έκθεση εκτίμησης του προϊστάμενου της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, που εκδίδεται μετά από αίτηση του υποθηκοφύλακα.

8. Ο προϊστάμενος της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας με αίτησή του μπορεί να ζητήσει από το Σώμα Ορκωτών Εκτιμητών την εκτίμηση της αγοραίας αξίας των ακόλουθων περιουσιακών στοιχείων, εφόσον αυτά αποτελούν αντικείμενο φορολογίας:

α) των ακινήτων καθώς και των εμπράγματων σε αυτά δικαιωμάτων,

β) των μη εισηγμένων στο Χρηματιστήριο μετοχών ή λοιπών τίτλων κινητών αξιών ανώνυμων εταιριών ή συμμετοχών σε εταιρίες ή συνεταιρισμούς και

γ) λοιπών κινητών μεγάλης αξίας καθώς και έργων τέχνης ή συλλογών αντικειμένων αξίας κ.λπ..

Οι ορκωτοί εκτιμητές επιλαμβάνονται του έργου τους και μετά από αίτηση του υπόχρεου σε φόρο ή μετά από προδικαστική απόφαση δικαστηρίου. Το πόρισμα του ελέγχου των εκτιμητών επέχει θέση έκθεσης πραγματοποιήσεως.

Όταν το πρόσωπο που είναι υπόχρεο σε φόρο ζητήσει από ορκωτό εκτιμητή την εκτίμηση των αντικειμένων της φορολογίας και εφόσον αποδεχθεί στο σύνολό του το πόρισμα αυτού και περιλάβει στη δήλωσή του, που θα υποβληθεί στην αρμόδια δημόσια οικονομική υπηρεσία, την αξία που καθορίστηκε από τον εκτιμητή, επισυνάπτοντας στη δήλωση και τη σχετική έκθεση εκτίμησης, απαλλάσσεται από τον πρόσθετο φόρο λόγω τυχόν ανακριβείας της δήλωσης, που επιμεριστικά αναλογεί στα στοιχεία που εκτιμήθηκαν, καθώς και από κάθε πρόστιμο ή άλλη κύρωση λόγω της ανακριβείας αυτής.

Στις περιπτώσεις που το Δημόσιο προσφεύγει στο Σώμα Ορκωτών Εκτιμητών για εκτίμηση περιουσιακών στοιχείων απαλλάσσεται από την καταβολή δαπάνης εκτίμησης.

Άρθρο 74 **Έκθεση ελέγχου**

Για κάθε έλεγχο ή άλλη έρευνα που γίνεται από τα όργανα του προϊστάμενου της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας ή άλλα νόμιμα εξουσιοδοτημένα όργανα, συντάσσεται από αυτόν που ενήργησε τον έλεγχο ή την έρευνα λεπτομερής και επιμεριστική έκθεση, η οποία θεωρείται από τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας που αποδέχεται το αποτέλεσμα του ελέγχου, ο οποίος σε κάθε περίπτωση μπορεί να διατάσσει τη διενέργεια επανελέγχου.

Άρθρο 75 **Πρόσθετοι φόροι**

(Ισχύουν οι σχετικές διατάξεις του ν. 2523/1997 (ΦΕΚ 179 Α' /11.9.1997)

Άρθρο 76 **Αρχικές πράξεις**

1. Ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, αφού λάβει υπόψη την έκθεση ελέγχου και τα λοιπά στοιχεία που συγκεντρώνονται, εκδίδει πράξη καταλογισμού του φόρου που βαρύνει τον υπόχρεο επιπλέον αυτού που προκύπτει από τη δήλωση και του πρόσθετου φόρου σύμφωνα με το άρθρο 75.

2. Δεν εκδίδεται πράξη, αν η δήλωση κρίθηκε ειλικρινής ή το ποσό του φόρου δεν υπερβαίνει τις δύο χιλιάδες (2.000) δραχμές κατά κληρονομική μερίδα ή κληροδοσία.

3. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται τα του εντύπου της πράξης.

Άρθρο 77 **Μερικές και συμπληρωματικές πράξεις**

1. Αν είναι δυσχερής ο καταλογισμός του φόρου που βαρύνει τον υπόχρεο με μία πράξη λόγω μη ολοκλήρωσης του ελέγχου, εκδίδεται μερική πράξη που αφορά τα στοιχεία που ελέγχθηκαν, με τη ρητή διατύπωση σ' αυτή της επιφύλαξης για έκδοση συμπληρωματικής πράξης

για τα λοιπά στοιχεία, σύμφωνα με την επόμενη παράγραφο του άρθρου αυτού.

2. Έκδοση συμπληρωματικής πράξης επιτρέπεται:

α) Αν μετά την έκδοση της αρχικής πράξης διαπιστώθηκε η ύπαρξη στοιχείων που δεν περιλήφθηκαν σ' αυτή,

β) αν εκδόθηκε μερική πράξη, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 1 του άρθρου αυτού,

γ) αν η αίτηση για έκπτωση χρεών κατά την παράγραφο 5 του άρθρου 21 ή η δήλωση του άρθρου 71 υποβλήθηκαν μετά την κοινοποίηση της αρχικής πράξης,

δ) αν ο υπάλληλος που έκανε τον έλεγχο ή ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας τιμωρήθηκε πειθαρχικά σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση δ' της παραγράφου 3 του άρθρου 102.

3. Η συμπληρωματική πράξη εκδίδεται για το σύνολο της φορολογητέας ύλης που περιλαμβάνεται στην αρχική και στη συμπληρωματική πράξη. Από το ποσό του φόρου, που αναλογεί στο άθροισμα της φορολογητέας ύλης, εκπίπτει το ποσό του φόρου το οποίο καθορίστηκε με την πράξη που προηγήθηκε.

4. Η προσφυγή ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων κατά συμπληρωματικής πράξης αφορά μόνο τη φορολογητέα ύλη που προστίθεται με την πράξη αυτή.

Άρθρο 78

Διόρθωση λογιστικών λαθών μη οριστικών πράξεων

Σε περίπτωση έκδοσης πράξης καταλογισμού φόρου, αν τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού που δηλώθηκαν περιληφθούν στην πράξη όπως στη δήλωση ή αν ο φόρος υπολογισθεί σ' αυτή, σύμφωνα με τα λογιστικά λάθη της δήλωσης ή αν συμβούν νέα λάθη στην πράξη, εφόσον η πράξη δεν έχει γίνει οριστική, εκδίδεται νέα διορθωτική πράξη του προϊστάμενου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας αυτεπάγγελτα ή μετά από αίτηση του φορολογούμενου, εφόσον όμως ασκήθηκε προσφυγή, η διόρθωση γίνεται από το διοικητικό δικαστήριο.

Άρθρο 79

Επίδοση πράξεων και λοιπών εγγράφων

1. Οι πράξεις και προσκλήσεις του προϊστάμενου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, που προβλέπονται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου, επιδίδονται κατά τις περί επιδόσεων διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας.

2. Με την πράξη του προϊστάμενου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας επιδίδεται στον υπόχρεο και αντίγραφο της έκθεσης ελέγχου, στην οποία στηρίχθηκε αυτή.

3. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν εκδίδεται πράξη, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 76, αποστέλλεται ταχυδρομικά στο φορολογούμενο σχετική ανακοίνωση, στην οποία αναγράφεται η ημερομηνία καταχώρισης αυτής σε ειδικό βιβλίο που τηρείται ημερολογιακά.

Άρθρο 80

Εξώδικη λύση φορολογικών διαφορών

1. Μέσα στην προθεσμία για άσκηση προσφυγής κατά της πράξης που κοινοποιήθηκε, μπορεί να ζητηθεί με το δικόγραφο αυτής ή και με ιδιαίτερο έγγραφο, η εξώδικη λύση της φορολογικής διαφοράς για όλα ή για μερικά μόνο στοιχεία του ενεργητικού ή του παθητικού.

2. Όταν υποβληθεί πρόταση εξώδικης λύσης της διαφοράς, ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας καλεί με απόδειξη το φορολογούμενο να προσέλθει σε τακτή ημερομηνία για τη συζήτησή της.

3. Για τη συζήτηση της πρότασης για την εξώδικη λύση της διαφοράς και την υπογραφή του οικείου πρακτικού από πληρεξούσιο του φορολογούμενου, πρέπει να προσάγεται ειδική έγγραφη πληρεξουσιότητα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 4 του άρθρου 68.

4. Ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας αφού λάβει υπόψη τα στοιχεία του φακέλου, αυτά που ο φορολογούμενος προσκομίζει, αυτά που αναπτύσσει προφορικός ή εγγράφως, καθώς και κάθε άλλο στοιχείο σχετικό, εφόσον κρίνει ότι το αίτημα του φορολογούμενου είναι βάσιμο εν όλω ή εν μέρει, μπορεί να αποδεχθεί αναλόγως τροποποίηση ή ακύρωση της πράξης για όλα ή για μερικά στοιχεία αυτής και να περιορίσει τον πρόσθετο φόρο, επιφυλασσομένων των διατάξεων του ν. 2523/1997 στα ποσοστά που προβλέπουν οι διατάξεις του ν. 2523/1997.

5. Αν οι απόψεις του προϊστάμενου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας και του φορολογούμενου συμπέσουν, συντάσσεται γι' αυτό πρακτικό, που περιέχει την αξία των στοιχείων, στα οποία επήλθε σύμπτωση απόψεων, το ποσοστό του πρόσθετου φόρου, καθώς και σύντομη αιτιολόγηση της κρίσης του προϊστάμενου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας. Το πρακτικό αυτό, που υπογράφεται από τα δύο μέρη, έχει τα αποτελέσματα αμετάκλητης δικαστικής απόφασης, η δε διαφορά θεωρείται ότι επιλύθηκε εν όλω ή εν μέρει κατά περίπτωση με την άμεση υποβολή σχετικής δήλωσης από το φορολογούμενο και η προσφυγή που ασκήθηκε θεωρείται ότι δεν έγινε ή ισχύει μόνο για τα στοιχεία για τα οποία δεν επιτεύχθηκε εξώδικη λύση της διαφοράς.

6. Αν δεν συμπέσουν οι απόψεις προϊστάμενου δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας και φορολογούμενου ή αν δεν προσέλθει ο φορολογούμενος κατά την ημερομηνία που ορίστηκε, ματαιώνεται ο συμβιβασμός, συντάσσεται και υπογράφεται στο τέλος της αίτησης ή προσφυγής σχετική πράξη και συνεχίζεται η διαδικασία εκδίκασης της προσφυγής.

7. Αντίγραφο του πρακτικού της διοικητικής επίλυσης της διαφοράς, παραδίδεται στον υπόχρεο. Το πρακτικό αυτό επέχει και θέση ατομικής ειδοποίησης σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 του ν.δ. 356/1974 (Κ.Ε.Δ.Ε.).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΚΑΤΑΒΟΛΗ, ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΚΑΙ ΕΚΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ

Άρθρο 81

Βεβαίωση και τίτλοι βεβαίωσης του φόρου

1. Ο φόρος που αναλογεί στις κτήσεις αιτία θανάτου βεβαιώνεται στη δημόσια οικονομική υπηρεσία που είναι αρμόδια για τη φορολογία εισοδήματος του υπόχρεου σε φόρο.

2. Αν ο υπόχρεος σε φόρο είναι κάτοικος εξωτερικού, ο οικείος φόρος βεβαιώνεται στη Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία Κατοίκων Εξωτερικού.

Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής ισχύουν από 10 Μαρτίου 2000.

3. Ο φόρος βεβαιώνεται με βάση:

α) τις δηλώσεις που υποβάλλονται,

β) τις πράξεις των άρθρων 76 και 77, εφόσον παρήλθε άπρακτη η προθεσμία άσκησης προσφυγής κατ' αυτών,
 γ) τις νέες εκκαθαρίσεις κατ' τα άρθρα 100 και 101,
 δ) τις οριστικές αποφάσεις των διοικητικών δικαστηρίων.

4. Οι κύριοι και πρόσθετοι δημόσιοι φόροι και δικαιώματα υπέρ τρίτων, που προκύπτουν με βάση οποιοδήποτε τίτλο, βεβαιώνονται καθένας χωριστά κατ' δικαιούχο, στην αρμόδια δημόσια οικονομική υπηρεσία. Οι φόροι υπέρ δήμων και κοινοτήτων και νομαρχιακών ταμείων οδοποιίας, που περιέχονται στο δημόσιο φόρο, καθώς και τα δικαιώματα υπέρ τρίτων, αποδίδονται, όπως ειδικότερα καθορίζονται, με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών. Η βεβαίωση γίνεται με ατομικό φύλλο βεβαίωσης, ο τύπος και το περιεχόμενο του οποίου ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

5. Αν δεν έχει επιτευχθεί διοικητική επίλυση της διαφοράς σε πράξη επιβολής φόρου κληρονομιών, δωρεών και γονικών παροχών, που έχει κοινοποιηθεί, αλλά ασκήθηκε εμπρόθεσμη προσφυγή από τον φορολογούμενο, βεβαιώνεται αμέσως ποσοστό είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) επί του αμφισβητούμενου φόρου (κύριου, πρόσθετων και κάθε άλλης προσαύξησης) που ορίζεται με την πράξη. Το ποσό που βεβαιώνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του ανωτέρω εδαφίου εισπράττεται σε έξι (6) ίσες μηνιαίες δόσεις, με τον περιορισμό ότι κάθε δόση δεν θα είναι μικρότερη των εκατό χιλιάδων (100.000) δραχμών, εκτός της τελευταίας. Η πρώτη δόση καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του επόμενου από τη βεβαίωση μήνα και οι υπόλοιπες μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα των μηνών που ακολουθούν. Με την έκδοση της απόφασης του δικαστηρίου βεβαιώνεται ή διαγράφεται κατ' περίπτωση η διαφορά του φόρου, που προκύπτει με βάση την απόφαση αυτή.

6. Σε περίπτωση που η αρμόδια δημόσια οικονομική υπηρεσία καθορίσει οριστικά αξία μεγαλύτερη από την αξία του αντικείμενου κάθε σύμβασης που καταρτίζεται με συμβολαιογραφικό έγγραφο, εκτός από τις εξαιρέσεις που προβλέπονται από το ν.δ. 4114/1960 (ΦΕΚ 164 Α'), η διαφορά μεταξύ του δικαιώματος υπέρ του Ταμείου Νομικών που καταβλήθηκε στο συμβολαιογραφείο και εκείνου που προκύπτει από τον οριστικό προσδιορισμό της φορολογητέας αξίας συνεισπράττεται με τη διαφορά του οικείου φόρου.

7. Η βεβαίωση των οικείων φόρων, προστίμων και δικαιώματος, με τους κάθε φύσεως πρόσθετους και υπέρ τρίτων, ενεργείται μέσα σε προθεσμία τριών (3) μηνών από τη λήξη του μήνα μέσα στον οποίο αποκτήθηκε ο τίτλος βεβαίωσης. Η παράλειψη της βεβαίωσης μέσα στην προθεσμία αυτή συνιστά πειθαρχικό αδίκημα και επισύρει κατ' των υπευθύνων τις ποινές που προβλέπονται από το ν. 2683/1999 (ΦΕΚ 19 Α'). Ανεξάρτητα από όσα ορίζονται στο προηγούμενο εδάφιο, η βεβαίωση μπορεί να γίνει και μετά την πάροδο της τρίμηνης προθεσμίας και όχι πέρα από τρία (3) έτη από τη λήξη του έτους μέσα στο οποίο αποκτήθηκε ο τίτλος βεβαίωσης.

8. Δεν ενεργείται βεβαίωση στις δημόσιες οικονομικές υπηρεσίες τίτλων είσπραξης για έσοδα του Δημοσίου, καθώς και για έσοδα νομικών προσώπων ή τρίτων, εφόσον το ποσό που οφείλεται κατ' οφειλέτη δεν υπερβαίνει τις εννιά χιλιάδες (9.000) δραχμές.

Άρθρο 82

Καταβολή φόρου κτήσεων αιτία θανάτου

1. Ο φόρος που βεβαιώνεται:

α) Μετά από δήλωση ή πράξη προσδιορισμού φόρου, που έγινε οριστική λόγω μη άσκησης ή εκπρόθεσμης άσκησης προσφυγής, καταβάλλεται σε είκοσι τέσσερις (24) ίσες μηνιαίες δόσεις, με τον περιορισμό ότι κάθε δόση δεν είναι μικρότερη των εκατό χιλιάδων (100.000) δραχμών, εκτός της τελευταίας. Η πρώτη δόση καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του επόμενου από τη βεβαίωση μήνα και οι υπόλοιπες μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα των μηνών που ακολουθούν.

β) Μετά από διοικητική επίλυση της διαφοράς και την καταβολή του ενός πέμπτου (1/5), το υπόλοιπο καταβάλλεται σε είκοσι τέσσερις (24) ίσες μηνιαίες δόσεις, με τον περιορισμό ότι κάθε δόση δεν είναι μικρότερη των εκατό χιλιάδων (100.000) δραχμών, εκτός της τελευταίας.

γ) Μετά από απόφαση διοικητικού δικαστηρίου ή δικαστικό συμβιβασμό, καταβάλλεται σε έξι (6) ίσες μηνιαίες δόσεις. Η κάθε δόση, εκτός από την τελευταία, δεν μπορεί να είναι μικρότερη των εκατό χιλιάδων (100.000) δραχμών.

Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής ισχύουν από 17 Μαΐου 1999.

Για τις ανωτέρω περιπτώσεις η πρώτη δόση καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του επόμενου μήνα από τη βεβαίωση ή την υπογραφή του πρακτικού και οι υπόλοιπες μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα των μηνών που ακολουθούν.

2. Αν ο υπόχρεος καταβάλει το σύνολο του αναλογούντος κύριου και πρόσθετου φόρου, σύμφωνα με εκείνα που ορίζονται στην περίπτωση α' της προηγούμενης παραγράφου, μέσα στην προθεσμία καταβολής της πρώτης μηνιαίας δόσης ανεξάρτητα από το ύψος αυτού, παρέχεται έκπτωση κατ' ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%). Το ίδιο ποσοστό εκπίπτει αν ο υπόχρεος καταβάλει το σύνολο του ποσού που προκύπτει συνεπεία διοικητικής επίλυσης της διαφοράς μέσα στην προθεσμία πληρωμής του ενός πέμπτου (1/5) αυτού.

3. Σε κινητές αξίες και λοιπά κινητά γενικά πράγματα, που έχουν κατατεθεί σε τράπεζες και λοιπά νομικά ή φυσικά πρόσωπα, ο φόρος που αναλογεί επιμεριστικά στην αξία τους καταβάλλεται πριν από την ανάληψή τους και τη χορήγηση του πιστοποιητικού του άρθρου 105.

4. Εφόσον στην περίπτωση της προηγούμενης παραγράφου του άρθρου αυτού δεν διασφαλίζεται από τα κληρονομιαία αντικείμενα που απομένουν στην κατοχή του κληρονόμου ή κληροδόχου η πληρωμή του υπολοίπου φόρου της κληρονομικής του μερίδας και δεν παρέχεται εμπράγματο ασφάλεια ή εγγυητική επιστολή μιας από τις αναγνωρισμένες στην Ελλάδα τράπεζες, ολόκληρος ο φόρος που αναλογεί στη μερίδα του κληρονόμου ή κληροδόχου καταβάλλεται πριν από τη χορήγηση του πιστοποιητικού των άρθρων 105 και 112. Σε κάθε άλλη περίπτωση που οφείλεται φόρος που αναλογεί σε μετρητά και γενικά κινητά πράγματα, εφόσον κατ' την κρίση του προϊστάμενου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας δεν διασφαλίζεται η πληρωμή του από τη λοιπή κληρονομιαία περιουσία που απομένει στην κατοχή του

υπόχρεου, παρέχεται ασφάλεια με την υποβολή της δήλωσης, άλλως καταβάλλεται αμέσως ολόκληρος ο φόρος αυτός και γίνεται σχετική μνεία στη δήλωση για την καταβολή.

5. Η ευχέρεια καταβολής του φόρου σε δόσεις κατά την παράγραφο 1 παρέχεται μόνο αν το ακίνητο, που αποκτήθηκε αιτία θανάτου, βρίσκεται στην κυριότητα του οφειλέτη κληρονόμου. Προκειμένου αυτό να μεταβιβασθεί ή βαρυνθεί με εμπράγματα δικαιώματα, ολόκληρος ο φόρος που επιμεριστικά αναλογεί σε αυτό καθίσταται απαιτητός και καταβάλλεται πριν από τη χορήγηση πιστοποιητικού, για το οποίο ορίζει το άρθρο 112. Μπορεί όμως το πιστοποιητικό αυτό να χορηγηθεί και πριν από την ολοσχερή καταβολή του φόρου που επιμεριστικά αναλογεί, με τη ρητή εντολή ο φόρος να παρακρατηθεί από το συμβολαιογράφο και να αποδοθεί από αυτόν στη δημόσια οικονομική υπηρεσία, το αργότερο μέσα σε τρεις (3) ημέρες από τη σύνταξη του οικείου συμβολαίου. Η πίστωση του καταβαλλόμενου αυτού φόρου θα γίνεται σε εξόφληση των πρώτων δόσεων από τις ανεξόφλητες, κατά την καταβολή, είτε αυτές είναι ληξιπρόθεσμες είτε όχι, χωρίς να γίνεται επιμερισμός του φόρου αυτού σε όλες τις δόσεις του ποσού που έχει βεβαιωθεί. Προκειμένου για απόδοση καταθέσεων της παραγράφου 3 η παρακράτηση και η απόδοση κατά τα πιο πάνω μπορεί να γίνει με επιμέλεια των προσώπων αυτών μέχρι την επόμενη της απόδοσης των καταθέσεων.

6. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών μπορεί να επιτραπεί η εξόφληση φόρου κληρονομίας από οφειλέτες που βρίσκονται σε αδυναμία να τον καταβάλλουν με μετρητά, μετά από αίτησή τους, με μεταβίβαση στο Δημόσιο ολόκληρου κληρονομιαίου ακινήτου ή άλλου αξιόλογου ακινήτου, το οποίο ανήκει στους κληρονόμους εξ αδιαιρέτου και περιήλθε σε αυτούς κατά ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) τουλάχιστον από την κληρονομία. Η αξία του ακινήτου που προσφέρεται υπολογίζεται υποχρεωτικά με βάση εκείνη που τελεσίδικα ορίστηκε για την επιβολή του φόρου κληρονομίας. Σε καμία περίπτωση δεν αποδίδεται στον οφειλέτη η τυχόν διαφορά μεταξύ της αξίας του ακινήτου που προσφέρεται και του φόρου κληρονομίας που οφείλεται.

7. Στην περίπτωση επιβολής φόρου κληρονομίας, κληροδοσίας και δωρεάς με αντικείμενο εικαστικά ή άλλα έργα τέχνης, ο φόρος που αναλογεί μπορεί να καταβάλλεται σε είδος με παραχώρηση εικαστικών ή άλλων έργων τέχνης ίσης αξίας που περιέρχονται στο Υπουργείο Πολιτισμού, μετά από πρόταση ειδικής εκτιμητικής επιτροπής που συγκροτείται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Πολιτισμού. Με κοινή επίσης απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Πολιτισμού καθορίζονται οι λεπτομέρειες της διαδικασίας εφαρμογής των παραπάνω εδαφίων.

Άρθρο 83

Ευθύνες και δικαιώματα των τελευταίων από σύμβαση κατόχων ακινήτων που αποκτήθηκαν αιτία θανάτου - Ευθύνες αντιπροσώπων των υποχρέων σε φόρο

1. Οι με σύμβαση τελευταίοι κάτοχοι κληρονομιαίων ακινήτων είναι αλληλεγγύως υπεύθυνοι με τους κληρονόμους και κληροδόχους για την πληρωμή του φόρου που βαρύνει αυτά, ο οποίος βεβαιώθηκε με βάση τον τίτλο

που αποκτήθηκε για τον κληρονόμο ή κληροδόχο και ο οποίος ισχύει και ως προς τον τελευταίο κάτοχο για τη δίωξή του, προς είσπραξη του φόρου.

Στην περίπτωση αυτή οι τελευταίοι κάτοχοι δικαιούνται να ασκήσουν τα δικαιώματα του υπόχρεου κληρονόμου, όσον αφορά στην αναγνώριση παθητικού της κληρονομίας, καθώς και στην ακύρωση ή τροποποίηση οριστικών πράξεων του προϊστάμενου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας για τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 99, έστω και μετά την πάροδο των αντίστοιχων προθεσμιών, σε κάθε όμως περίπτωση μέσα σε ένα (1) έτος από την έγγραφη ενόχλησή τους από τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας για την πληρωμή.

Η τροποποίηση του τίτλου βεβαίωσης από την ενέργεια αυτή του τελευταίου κατόχου ωφελεί και τον κληρονόμο, αλλά μόνο για έκπτωση φόρου που βεβαιώθηκε και όχι για επιστροφή φόρου που καταβλήθηκε από αυτόν.

2. Ο φόρος που αναλογεί στην αξία των ακινήτων της προηγούμενης παραγράφου εξευρίσκεται με επιμερισμό του φόρου που προκύπτει μεταξύ των κατά την προηγούμενη παράγραφο ακινήτων και των λοιπών στοιχείων της κτήσης αιτία θανάτου, ανάλογα με την αξία τους στην οποία υπολογίστηκε ο φόρος.

3. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού εφαρμόζονται ανάλογα και για τους τελευταίους κατόχους κληρονομιαίων πλοίων, αεροσκαφών και αυτοκινήτων.

4. Οι νόμιμοι αντιπρόσωποι των υποχρέων σε φόρο κληρονομίας, καθώς και οι κηδεμόνες της κληρονομίας, ευθύνονται σε ολόκληρο με τους υπόχρεους για την πληρωμή των πρόσθετων φόρων που γεννήθηκαν και οφείλονται σε πράξεις ή παραλείψεις τους.

Άρθρο 84

Έκπτωση φόρου που βεβαιώθηκε

1. Οι φόροι που βεβαιώθηκαν κανονικά σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος εκπίπτονται ιδιαίτερα σε περίπτωση:

α) Ανάκλησης της δήλωσης του φορολογούμενου που υποβλήθηκε, κατά το μέρος που έχει γίνει δεκτή η ανάκληση αυτή,

β) διόρθωσης λογιστικών σφαλμάτων των δηλώσεων, κατά τις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 69,

γ) έκδοσης απόφασης από το διοικητικό πρωτοδικείο για ακύρωση ή τροποποίηση οριστικής πράξης του προϊστάμενου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, κατά τις διατάξεις του άρθρου 99,

δ) αναθεώρησης ή διόρθωσης από το διοικητικό πρωτοδικείο οριστικής απόφασής του,

ε) έκδοσης απόφασης του διοικητικού εφετείου, με την οποία εξαφανίζεται ή μεταρρυθμίζεται απόφαση του διοικητικού πρωτοδικείου,

στ) αναθεώρησης ή διόρθωσης από το διοικητικό εφετείο οριστικής απόφασής του,

ζ) νέας εκκαθάρισης του φόρου που αναλογεί, κατά τις διατάξεις των άρθρων 100 και 101.

2. Η έκπτωση ενεργείται οίκοθεν από τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας ή μετά από αίτηση του δικαιούχου, μόλις αποκτηθεί ο τίτλος και πάντως το αργότερο μέσα στο επόμενο έτος από την απόκτηση του τίτλου.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ
ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ ΠΟΥ ΑΠΟΚΤΩΝΤΑΙ ΑΙΤΙΑ
ΔΩΡΕΑΣ, ΓΟΝΙΚΗΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΙΚΑΣ

Άρθρο 85

Υπόχρεοι σε δήλωση - Δήλωση με επιφύλαξη

A. Υπόχρεοι σε δήλωση

1. Σε σύσταση δωρεών, γονικών παροχών και προικών με συμβολαιογραφικό έγγραφο υπόχρεοι για την υποβολή της δήλωσης είναι οι συμβαλλόμενοι. Δεν έχουν υποχρέωση να υποβάλλουν δήλωση τα νομικά πρόσωπα του πρώτου εδαφίου της περίπτωσης Α' της παραγράφου 1 του άρθρου 25.

2. Σε δωρεές και γονικές παροχές για τις οποίες δεν καταρτίστηκε συμβολαιογραφικό έγγραφο, καθώς και σε κάθε άλλη περίπτωση, υπόχρεος για την υποβολή της δήλωσης είναι ο δωρεοδόχος ή το τέκνο ή οι κληρονόμοι του.

3. Σε προίκες για τις οποίες η φορολογική υποχρέωση γεννιέται μετά την κατάρτιση του οικείου συμβολαίου, εφόσον διαρκεί ο γάμος, υπόχρεος για την υποβολή της δήλωσης είναι ο προικολήπτης, εφόσον λυθεί ο γάμος, υπόχρεοι είναι η προικιζόμενη ή οι κληρονόμοι της.

B. Δήλωση με επιφύλαξη

1. Για την πρόληψη των συνεπειών ανακρίβειας ή παράλειψης φορολογικής δήλωσης, ο υπόχρεος σε επίδοση αυτής μπορεί να περιλάβει σε αυτή και στοιχεία φορολογητέας ύλης, για τα οποία διατηρεί αμφιβολίες αν έχει από το νόμο υποχρέωση, κάνοντας ρητή για το λόγο αυτόν επιφύλαξη στη δήλωση που επιδίδει. Η επιφύλαξη πρέπει να είναι ειδική και αιτιολογημένη. Κάθε γενική ή αόριστη επιφύλαξη θεωρείται ανύπαρκτη και δεν επιφέρει κανένα αποτέλεσμα.

Ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας υποχρεώνεται να απαντήσει στο φορολογούμενο θετικά ή αρνητικά μέσα σε ένα τρίμηνο από την υποβολή της δήλωσης ως εξής:

α) είτε να δεχθεί την επιφύλαξη και να διαγράψει το ποσό της φορολογητέας ύλης για το οποίο έγινε η επιφύλαξη,

β) είτε να απορρίψει την επιφύλαξη και να γνωστοποιήσει αυτό στο φορολογούμενο με ιδιαίτερη ανακοίνωση, την οποία θα του επιδώσει με απόδειξη ή με την κοινοποιούμενη πράξη που εκδόθηκε μετά από τη διενέργεια ελέγχου. Στην περίπτωση αυτή, αν δεν επέλθει εξώδικη λύση της διαφοράς, ο φορολογούμενος δικαιούται να ζητήσει από το διοικητικό πρωτοδικείο, είτε με την προσφυγή που ασκεί για τυχόν άλλες διαφορές που προέκυψαν από τον έλεγχο είτε με αυτοτελή αίτηση που υποβάλλεται μέσα στην οριζόμενη προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής, τη διαγραφή του ποσού της φορολογητέας ύλης για την οποία έγινε η επιφύλαξη. Το διοικητικό πρωτοδικείο αποφαινεται για το αίτημα και τηρείται σε κάθε περίπτωση η ενώπιον αυτού ισχύουσα διαδικασία.

2. Με όμοιο τρόπο μπορεί να γίνει επιφύλαξη στη δήλωση όσον αφορά το χαρακτηρισμό της φορολογητέας ύλης και την υπαγωγή αυτής σε άλλη φορολογία ή σε άλλη κατηγορία ή σε μειωμένο φορολογικό συντελεστή, τις εκπτώσεις από τη φορολογητέα ύλη ή από το φόρο κ.λπ. με ανάλογη εφαρμογή όσων ορίζονται στην προη-

γούμενη παράγραφο. Ειδικά, προκειμένου για την υπαγωγή σε άλλη φορολογία ή κατηγορία, αν γίνει δεκτή η επιφύλαξη, η δήλωση θεωρείται ότι υποβλήθηκε για τη φορολογία ή κατηγορία αυτή.

3. Η επιφύλαξη κατά τις διατάξεις της ενότητας αυτής δεν συνεπάγεται αναστολή της βεβαίωσης και είσπραξης του φόρου που αμφισβητείται με αυτή. Σε περίπτωση αποδοχής των λόγων της επιφύλαξης από τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας ή από το διοικητικό δικαστήριο, ενεργείται νέα εκκαθάριση του φόρου της δήλωσης και ο επιπλέον φόρος που βεβαιώθηκε ή καταβλήθηκε εκπίπτει ή συμψηφίζεται με το τυχόν καταβλητέο με βάση οριστικά στοιχεία μεγαλύτερο ποσό εκείνου που δηλώθηκε ή αλλιώς επιστρέφεται.

4. Σε υποθέσεις για τις οποίες ο φορολογούμενος υπέβαλε δήλωση φορολογίας με επιφύλαξη ή ανακάλεσε την αρχική δήλωσή του, η συζήτηση των προσφυγών ή ένδικων μέσων ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων προσδιορίζεται κατά προτίμηση μέσα σε τρεις (3) μήνες το αργότερο από τη διαβίβαση του φακέλου στο αρμόδιο δικαστήριο ή από την κατάθεση του ένδικου μέσου.

Άρθρο 86

Προθεσμίες υποβολής δηλώσεων

1. Η δήλωση, ανεξάρτητα αν οφείλεται ή όχι φόρος, εφόσον καταρτίζεται συμβολαιογραφικό έγγραφο, υποβάλλεται πριν από τη σύνταξη του οικείου συμβολαιογραφικού εγγράφου της δωρεάς ή γονικής παροχής ή προίκας. Προκειμένου για δωρεές ή γονικές παροχές ή προίκες που δεν έγιναν αμέσως αποδεκτές, υποβάλλεται νέα δήλωση από αυτόν που αποδέχεται, πριν από την κατάρτιση του συμβολαίου αποδοχής.

2. Προκειμένου για προίκα που έχει συσταθεί με διάταξη τελευταίας βούλησης, η δήλωση υποβάλλεται πριν από τη σύνταξη του εγγράφου περί αποδοχής, η οποία έπρεπε να έχει γίνει μέχρι και 17.2.1983.

3. Αν δεν συντάχθηκε συμβολαιογραφικό έγγραφο για τη σύσταση της δωρεάς ή γονικής παροχής ή αυτό συντάχθηκε στην αλλοδαπή αλλά όχι ενώπιον Ελληνικής Προξενικής Αρχής, η δήλωση γι' αυτή υποβάλλεται μέσα σε έξι (6) μήνες από την παράδοση στο δωρεοδόχο του αντικειμένου της δωρεάς ή γονικής παροχής.

4. Σε περίπτωση δωρεάς αιτία θανάτου, η δήλωση υποβάλλεται μέσα σε έξι (6) μήνες από το θάνατο του δωρητή.

5. Σε περίπτωση ασφάλειας που υπόκειται σε φόρο δωρεάς, η δήλωση υποβάλλεται μέσα σε έξι (6) μήνες από το θάνατο του ασφαλισμένου.

6. Σε όσες περιπτώσεις η φορολογική υποχρέωση γεννιέται σε χρόνο μεταγενέστερο από τη σύσταση της δωρεάς, γονικής παροχής ή προίκας, υποβάλλεται νέα δήλωση μέσα σε έξι (6) μήνες από τη γένεση της φορολογικής υποχρέωσης.

7. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες υπάρχει προθεσμία για επίδοση δήλωσης δωρεάς, γονικής παροχής ή προίκας, αυτή μπορεί να παραταθεί σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 64.

8. Προθεσμίες που ορίζονται από τις κείμενες διατάξεις για την υποβολή φορολογικών δηλώσεων μπορούν να παρατείνονται είτε για ολόκληρη τη χώρα είτε για τμήματα αυτής, με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, όταν συντρέχει λόγος ανώτερης βίας.

Άρθρο 87
Αρμόδιος προϊστάμενος της δημόσιας
οικονομικής υπηρεσίας

1. Για την παραλαβή των δηλώσεων και τη βεβαίωση του φόρου δωρεάς, γονικής παροχής και προίκας, αρμόδιος είναι ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας της περιφέρειας της κατοικίας του δωρητή, του γονέα και του προικοδότη αντίστοιχα.

2. Όταν είναι προδήλως δυσχερής η επίδοση της δήλωσης στον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, λόγω του ότι η έδρα αυτού βρίσκεται σε πόλη άλλη του τόπου κατάρτισης του συμβολαίου, επιτρέπεται να υποβληθεί αυτή και στον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας του τόπου κατάρτισης του συμβολαίου. Στην περίπτωση αυτή ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας που παραλαμβάνει τη δήλωση, παραδίδει το δεύτερο αντίτυπο θεωρημένο στους συμβαλλόμενους, ενώ το πρώτο το διαβιβάζει χωρίς υπαίτια καθυστέρηση στον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας για τη βεβαίωση του φόρου. Ο προϊστάμενος της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας μπορεί, με απόφασή του, να αναθέσει σε συμβολαιογράφο της περιφέρειάς του, που εδρεύει εκτός της έδρας του και συντάσσει συμβόλαια δωρεάς ή γονικής παροχής, την παραλαβή των δηλώσεων φόρου δωρεών και γονικών παροχών και τη χορήγηση αντιγράφου αυτών, με την υποχρέωση το βραδύτερο μέσα σε δέκα (10) ημέρες να αποστείλει τις δηλώσεις, με απόδειξη, στον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας.

Αν ο δωρητής ή ο γονέας ή ο προικοδότης κατοικεί στην αλλοδαπή, αρμόδιος είναι ο προϊστάμενος της Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας Κατοίκων Εξωτερικού ή αυτός που ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

Αν το συμβολαιογραφικό έγγραφο καταρτίζεται στην αλλοδαπή ενώπιον Ελληνικής Προξενικής Αρχής, η δήλωση επιδίδεται στον οικείο Πρόξενο, στον οποίο καταβάλλεται ολόκληρος ο φόρος που αναλογεί.

3. Η διάταξη της παραγράφου 4 του άρθρου 66 ισχύει και σε υποθέσεις δωρεών και γονικών παροχών.

Άρθρο 88
Περιεχόμενο των δηλώσεων φόρου δωρεών,
γονικών παροχών και προικών

1. Στη δήλωση, που συντάσσεται σε έντυπο που παρέχεται δωρεάν από την υπηρεσία, αναγράφονται λεπτομερώς εκτός των άλλων αναγκαίων για τον καθορισμό του φόρου λεπτομερειών και τα ακόλουθα:

- α) Η αιτία της μεταβίβασης.
- β) Πλήρη τα στοιχεία αυτών που δηλώνουν.
- γ) Τα αντικείμενα της δωρεάς, γονικής παροχής ή προίκας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο εδάφιο γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 67.
- δ) Οι δωρεές, γονικές παροχές και προίκες που συνυπολογίζονται.
- ε) Ο διορισμός αντίκλητου.

2. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ορίζεται λεπτομερέστερα το περιεχόμενο των δηλώσεων.

Άρθρο 89
Τρόπος υποβολής των δηλώσεων

1. Σε σύσταση δωρεών και γονικών παροχών οι συμβαλλόμενοι υποχρεώνονται πριν από τη σύνταξη του οικείου συμβολαίου να υποβάλουν στον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας κοινή δήλωση σε δύο αντίτυπα. Το πρώτο αντίτυπο παραμένει στον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας και το δεύτερο, αφού καταχωρηθεί στο οικείο βιβλίο, παραδίδεται θεωρημένο στους συμβαλλόμενους για το συμβολαιογράφο.

Απαγορεύεται στο συμβολαιογράφο να συντάξει συμβόλαιο δωρεάς ή γονικής παροχής, αν από την ημέρα έκδοσης του θεωρημένου αντιτύπου της δήλωσης έχει περάσει χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των τριών μηνών.

Σε περιοχές όπου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 41 του ν.1249/1982 (ΦΕΚ 43 Α'), εφαρμόζεται το σύστημα αντικειμενικού προσδιορισμού της φορολογητέας αξίας των ακινήτων, συντάσσεται συμβόλαιο με βάση το αντίγραφο της δήλωσης που κατατέθηκε και πέρα από την προθεσμία του προηγούμενου εδαφίου, εφόσον, μέχρι τη σύνταξη του συμβολαίου, δεν έχει δημοσιευθεί απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, που να τροποποιεί το αντικειμενικό σύστημα στη συγκεκριμένη περιοχή.

2. Σε κάθε άλλη περίπτωση η δήλωση υποβάλλεται σε ένα αντίτυπο από τον υπόχρεο σε φόρο.

Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις του άρθρου 68.

Άρθρο 90
Ανάλογη εφαρμογή διατάξεων

Για την υποβολή των δηλώσεων στη φορολογία δωρεών, γονικών παροχών και προικών και γενικά τη διαδικασία βεβαίωσης και καταβολής του φόρου εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις των άρθρων 68, 69, 72, 73 παράγραφοι 1 και 2, 74 έως και 84.

ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟ
ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΤΗΣΗΣ ΚΕΡΔΩΝ ΑΠΟ ΛΑΧΕΙΑ

Άρθρο 91
Υπόχρεοι σε δήλωση

1. Αυτός που ενεργεί την πληρωμή των κερδών από λαχεία υποχρεώνεται σε δήλωση, για λογαριασμό του υπόχρεου σε φόρο.

2. Αν τα κέρδη καταβάλλονται από τη δημόσια οικονομική υπηρεσία, ο προϊστάμενος αυτής παρακρατεί το φόρο και διαβιβάζει κατά μήνα στον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας κατάσταση των κερδών που πληρώθηκαν κατά τον προηγούμενο μήνα και του φόρου που παρακρατήθηκε.

Άρθρο 92
Προθεσμία υποβολής δήλωσης

Η δήλωση υποβάλλεται μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την καταβολή του κέρδους στο δικαιούχο.

Άρθρο 93
Αρμόδιος προϊστάμενος δημόσιας
οικονομικής υπηρεσίας

Για το φόρο στα κέρδη της παραγράφου 1 του άρθρου 58 αρμόδιος είναι ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας του τόπου των κληρώσεων.

Άρθρο 94
Περιεχόμενο δήλωσης

Η δήλωση συντάσσεται σε έντυπο που χορηγείται δωρεάν από την υπηρεσία. Ο τύπος και το περιεχόμενο της δήλωσης, καθώς και τα απαραίτητα έγγραφα που πρέπει να επισυναφθούν σε αυτή, ορίζονται λεπτομερώς με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 95
Τρόπος υποβολής δήλωσης

Η δήλωση υποβάλλεται στον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας. Για την κατάθεση της δήλωσης και τη λοιπή γενικά διαδικασία εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις των άρθρων 68, 69, 72 έως και 81 και 84.

Άρθρο 96
Παρακράτηση και καταβολή του φόρου

Ο φόρος που αναλογεί παρακρατείται από αυτόν που ενεργεί την πληρωμή των κερδών και καταβάλλεται με βάση δήλωσή του, που επιδίδεται στην αρμόδια δημόσια οικονομική υπηρεσία.

Άρθρο 97
Πράξεις, πρόσθετοι φόροι

1. Σε περίπτωση μη καταβολής ή ελλιπούς καταβολής του φόρου, ο φόρος που αναλογεί μετά των πρόσθετων καταλογίζεται με πράξη του προϊστάμενου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας σε βάρος του υπόχρεου για παρακράτηση, με ανάλογη εφαρμογή των άρθρων 76 έως και 80.

2. Σε εκπρόθεσμη υποβολή δήλωσης, καθώς επίσης και σε ανακρίβεια ή παράλειψη αυτής, επιβάλλεται πρόσθετος φόρος, με εφαρμογή και στην περίπτωση αυτή των διατάξεων του άρθρου 75. Τα ποσοστά που προβλέπονται από το άρθρο αυτό διπλασιάζονται και ο υπόχρεος σε δήλωση δεν δικαιούται να επιρρίψει τον πρόσθετο φόρο σε βάρος του δικαιούχου των κερδών.

Άρθρο 98
Ανάλογη εφαρμογή διατάξεων

Οι διατάξεις των άρθρων 91 έως και 97 εφαρμόζονται ανάλογα και προκειμένου για κέρδη από προγνωστικά αγώνων ποδοσφαίρου (ΠΡΟ-ΠΟ).

ΤΜΗΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟ
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΑΚΥΡΩΣΗ Ή ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΟΡΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ
ΝΕΑ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ ΦΟΡΟΥ

Άρθρο 99
Ακύρωση ή τροποποίηση οριστικών πράξεων
του προϊστάμενου της δημόσιας
οικονομικής υπηρεσίας

1. Πράξεις του προϊστάμενου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας που έχουν γίνει οριστικές λόγω μη άσκησης προσφυγής ή πράξεις εξώδικης λύσης φορολογικών διαφορών, καθώς επίσης και φορολογικές εγγραφές, για τις οποίες δεν έχει εκδοθεί πράξη σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 76, μπορούν να τροποποιηθούν ή ακυρωθούν, κατά περίπτωση, για τους ακόλουθους λόγους:

α) Για ολική ή μερική έλλειψη φορολογικής υποχρέωσης,

β) αν ο φορολογούμενος δεν έλαβε αποδεδειγμένα γνώση της πράξης καταλογισμού του φόρου,

γ) αν αναρμόδια έχει επιληφθεί για τη φορολογία ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, που έχει εκδώσει την πράξη,

δ) αν έγινε οποιοδήποτε λογιστικό λάθος, ιδιαίτερα κατά την περιγραφή ή την απαρίθμηση ή τον υπολογισμό της αξίας των περιουσιακών στοιχείων του ενεργητικού και παθητικού ή κατά τον υπολογισμό του φόρου,

ε) αν η πράξη στηρίχτηκε σε απόφαση πολιτικού, πολιτικού ή διοικητικού δικαστηρίου, που έχει ανατραπεί αμετάκλητα,

στ) αν κατά την έκδοση της πράξης δεν έχουν ληφθεί υπόψη λόγοι και στοιχεία που επιδρούν στον ορθό υπολογισμό του φόρου που οφείλεται.

Το αίτημα για ακύρωση ή τροποποίηση δεν μπορεί να αφορά στην εκτίμηση των αντικειμένων της φορολογητέας περιουσίας.

2. Για την ακύρωση ή τροποποίηση της πράξης του προϊστάμενου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, αποφαίνεται το αρμόδιο διοικητικό πρωτοδικείο, με αίτηση του φορολογούμενου ή του προϊστάμενου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, που υποβάλλεται μέσα σε μία τριετία από την οριστικοποίηση της πράξης και, προκειμένου για εγγραφές για τις οποίες δεν έχει εκδοθεί πράξη, από την ημερομηνία καταχώρησης της σχετικής ανακοίνωσης.

Κατά της απόφασης του διοικητικού πρωτοδικείου επιτρέπονται τα ένδικα μέσα που προβλέπονται από τον Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας.

3. Η αίτηση της προηγούμενης παραγράφου 2 μπορεί να υποβληθεί και μετά την τριετία από την οριστική βεβαίωση του φόρου, σε περίπτωση κατά την οποία ο λό-

γος που δικαιολογεί την τροποποίηση ή ακύρωση γεννήθηκε μετά τη λήξη της τριετίας και πάντως όχι πέραν του έτους από τότε που γεννήθηκε ο λόγος ακύρωσης ή τροποποίησης.

Άρθρο 100
Νέα εκκαθάριση του φόρου

Σε κάθε περίπτωση, κατά την οποία βάσει των διατάξεων του παρόντος μεταβάλλεται η φορολογική υποχρέωση κάποιου, ενεργείται νέα εκκαθάριση του φόρου που αναλογεί, από τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, οίκοθεν ή μετά από αίτηση του υπόχρεου σε φόρο.

Με βάση τη νέα εκκαθάριση ενεργείται οίκοθεν από τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας βεβαίωση ή έκπτωση του επιπλέον ή επί έλαττον φόρου που αναλογεί, κατά περίπτωση.

Η αίτηση του φορολογούμενου πρέπει να υποβληθεί μέχρι την οριστική περαίωση της υπόθεσης. Αν ο λόγος της νέας εκκαθάρισης γεννήθηκε μετά την περαίωση, η αίτηση του φορολογούμενου πρέπει να υποβληθεί μέσα σε ένα έτος από τότε που γεννήθηκε ο λόγος και σε κάθε περίπτωση όχι μετά την πάροδο δέκα (10) ετών από την υποβολή της δήλωσης και, εφόσον δεν υποβλήθηκε δήλωση, από τη λήξη της προθεσμίας για υποβολή δήλωσης.

Άρθρο 101
Νέα εκκαθάριση φόρου σε σχολάζουσα κληρονομία

1. Κατά τη νέα εκκαθάριση φόρου, που γίνεται σε σχολάζουσα κληρονομία, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 100, με βάση τις δηλώσεις των κληρονόμων, ως αξία των στοιχείων της κτήσης αιτία θανάτου λαμβάνεται αυτή που αναγράφεται στη δήλωση των κληρονόμων, εφόσον δεν έχει γίνει ακόμα οριστικός προσδιορισμός της αξίας αυτής στο όνομα της σχολάζουσας κληρονομίας.

2. Αν έχει γίνει οριστικός προσδιορισμός της αξίας των στοιχείων της κτήσης αιτία θανάτου στο όνομα της σχολάζουσας κληρονομίας, η αξία που προσδιορίστηκε με αυτό τον τρόπο ισχύει και έναντι των κληρονόμων. Οι τελευταίοι όμως δικαιούνται να ασκήσουν, μέσα σε τριμηνιαία προθεσμία από την υποβολή της δήλωσής τους, προσφυγή και τα λοιπά επιτρεπόμενα από το νόμο ένδικα μέσα κατά του τίτλου που προσδιόρισε οριστικά την αξία των στοιχείων της κτήσης αιτία θανάτου σε βάρος της σχολάζουσας κληρονομίας, μόνο στην περίπτωση που η οριστικοποίηση του τίτλου έγινε επειδή δεν ασκήθηκε προσφυγή.

3. Εφόσον ο φόρος που βεβαιώθηκε σε βάρος της σχολάζουσας κληρονομίας είναι ανώτερος από εκείνον που προκύπτει από την εκκαθάριση, που έγινε με βάση τη δήλωση των κληρονόμων, η επιπλέον διαφορά εκπίπτει και το υπόλοιπο που απομένει αποτελεί το φόρο που βαρύνει τους κληρονόμους. Στο υπόλοιπο αυτό συμψηφίζεται ο φόρος που καταβλήθηκε από τον κηδεμόνα της σχολάζουσας κληρονομίας.

Φόρος που τυχόν καταβλήθηκε επιπλέον επιστρέφεται στους κληρονόμους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ - ΑΠΟΡΡΗΤΟ - ΑΤΕΛΕΙΕΣ

Άρθρο 102
Παραγραφή δικαιώματος επιβολής φόρου και προστίμου

1. Το Δημόσιο εκπίπτει του δικαιώματός του για την κοινοποίηση πράξης επιβολής φόρου και προστίμου προκειμένου:

α) για ανακριβή δήλωση, μετά την πάροδο δεκαετίας από το τέλος του έτους μέσα στο οποίο υποβλήθηκε η δήλωση,

β) για παράλειψη δήλωσης ολόκληρης ή μέρους της περιουσίας που αποκτήθηκε ή εικονικότητας του συμβολαίου, μετά δεκαπενταετία από το τέλος του έτους, μέσα στο οποίο έληξε η προθεσμία για υποβολή της δήλωσης ή έχει συνταχθεί το προσβαλλόμενο για εικονικότητα συμβόλαιο,

γ) για επιβολή προστίμου, μετά δεκαετία από το τέλος του έτους μέσα στο οποίο έχει συντελεσθεί η παράβαση.

2. Προκειμένου για κληρονομιαία στοιχεία που δεν δηλώθηκαν, μετά την πάροδο της δεκαπενταετίας, που ορίζεται στην περίπτωση β΄ της προηγούμενης παραγράφου και μέσα στην επόμενη δεκαπενταετία, και πάντως όχι πέρα από το χρόνο που, κατά την παράγραφο 5 του άρθρου αυτού, το δικαίωμα του Δημοσίου θεωρείται ότι έχει παραγραφεί, δεν μπορεί να χορηγηθούν τα πιστοποιητικά για τα οποία ορίζουν τα άρθρα 105 έως και 115, χωρίς να υποβληθεί δήλωση και να καταβληθεί ο φόρος που αναλογεί.

Σε περίπτωση ανακρίβειας της δήλωσης αυτής έχει εφαρμογή η περίπτωση α΄ της προηγούμενης παραγράφου, ως προς την κοινοποίηση πράξης.

3. Επιτρέπεται η κοινοποίηση πράξης του προϊστάμενου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας και μετά τη λήξη της δεκαετούς ή δεκαπενταετούς προθεσμίας, που ορίζεται από τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου αυτού, κατά τις ακόλουθες μόνο περιπτώσεις:

α) αν η πράξη της φορολογικής αρχής που κοινοποιήθηκε εμπρόθεσμα ακυρωθεί για οποιονδήποτε μη ουσιαστικό λόγο. Στην περίπτωση αυτή το δικαίωμα του Δημοσίου διατηρείται ακόμα και αν από αυτή την ακύρωση προκύψει φορολογική υποχρέωση τρίτου προσώπου που δεν έχει υπαχθεί σε φορολογία,

β) αν η βεβαίωση του φόρου ή του προστίμου ακυρωθεί με δικαστική απόφαση, για τυπικό ελάττωμα του τίτλου, στον οποίο αυτή στηρίχτηκε,

γ) αν έχει υποβληθεί δήλωση του υπόχρεου κατά το τελευταίο έτος της δεκαετούς ή δεκαπενταετούς προθεσμίας ή αν η φορολογική υποχρέωση προκύπτει από απόφαση διοικητικού δικαστηρίου που εκδόθηκε μέσα στο ίδιο έτος,

δ) αν ο υπάλληλος που έκανε τον έλεγχο ή ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας με βάση την έκθεση του οποίου καταρτίστηκε η αρχική πράξη, τιμωρήθηκε πειθαρχικά με αμετάκλητη απόφαση του αρμόδιου οργάνου για βαρεία αμέλεια ή δόλο κατά τον έλεγχο αυτόν.

4. Στις περιπτώσεις των εδαφίων α΄, β΄ και γ΄ της

προηγούμενης παραγράφου, η κοινοποίηση πράξης του προϊστάμενου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας μπορεί να γίνει μέσα σε ένα έτος από την ακύρωση της προγενέστερης πράξης ή από την έκδοση της απόφασης του διοικητικού δικαστηρίου ή από την υποβολή της δήλωσης του υπόχρεου, ενώ στην περίπτωση του εδαφίου δ', μέσα σε ένα έτος από την αμετάκλητη σχετική απόφαση.

5. Το δικαίωμα του Δημοσίου για την επιβολή και είσπραξη των φόρων, που προκύπτουν από την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος, σε υποθέσεις για τις οποίες η φορολογική υποχρέωση γεννήθηκε μέχρι και την 31.12.1984, έχει παραγραφεί. Στις υποθέσεις αυτές δεν απαιτείται το πιστοποιητικό του προϊστάμενου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, που προβλέπεται από τα άρθρα 105 έως και 112. Αντί γι' αυτό, μπορεί να προσκομίζεται:

α) για τις κτήσεις αιτία θανάτου, ληξιαρχική πράξη θανάτου, από την οποία να προκύπτει ότι ο θάνατος του κληρονομούμενου ή δωρητή αιτία θανάτου επήλθε μέχρι και την 31.12.1984, καθώς και υπεύθυνη δήλωση του υπόχρεου ότι δεν συντρέχει περίπτωση μετάθεσης του χρόνου γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης,

β) για τις δωρεές εν ζωή, γονικές παροχές και προίκες, αντίγραφο του οικείου συμβολαίου που συντάχθηκε μέχρι και την 31.12.1984 ή βεβαίωση του συμβολαιογράφου, που συνέταξε το συμβόλαιο, ότι τούτο συντάχθηκε μέχρι και την 31.12.1984 και δεν συντρέχει περίπτωση μετάθεσης του χρόνου γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης.

6. Σε περίπτωση απαγγελίας με τελεσίδικη δικαστική απόφαση της ακυρότητας ατομικής ειδοποίησης ή πράξης διοικητικής εκτέλεσης, για λόγους που ανάγονται στο νόμιμο τίτλο, το δικαίωμα του Δημοσίου για έκδοση νέας πράξης ή κοινοποίηση πράξης προσδιορισμού της σχετικής φορολογικής υποχρέωσης, σε καμία περίπτωση δεν θεωρείται ότι αποσβέσθηκε, λόγω παραγραφής πριν από την παρέλευση έτους από την κοινοποίηση με δικαστικό επιμελητή στην αρμόδια δημόσια οικονομική υπηρεσία της πιο πάνω τελεσίδικης δικαστικής απόφασης.

7. Με την επιφύλαξη της ισχύος της προηγούμενης παραγράφου, βεβαιωμένα έσοδα στις δημόσιες οικονομικές υπηρεσίες, στα οποία αφορά η άνω ακυρότητα διαγράφονται, από την αρχή που τα βεβαίωσε, με βάση την τελεσίδικη δικαστική απόφαση που περιέρχεται σε αυτή με οποιονδήποτε τρόπο. Η ίδια αρχή προβαίνει στις νόμιμες ενέργειες για την απόκτηση νόμιμου τίτλου.

8. Αξίωση επιστροφής καταβληθέντος τμήματος ή ολόκληρης οφειλής πριν από την κατά την προηγούμενη παράγραφο διαγραφή, ασκείται μετά τη γένεση νέου νόμιμου τίτλου βεβαίωσης.

Άρθρο 103 **Απόρρητο**

1. Στις υποθέσεις της φορολογίας των κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών, προικών και κερδών από λαχεία, οι φορολογικές δηλώσεις, τα έγγραφα στοιχεία που επισυνάπτονται σε αυτές, οι εκθέσεις ελέγχου και οι κατά τις διατάξεις του παρόντος πράξεις είναι απόρρητα και απαγορεύεται η γνωστοποίησή τους σε οποιονδήποτε άλλο πλην αυτού στον οποίο αφορούν. Εξαιρέσεις που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία διατηρούνται σε ισχύ.

2. Με αίτηση ενός από τους πρώην συζύγους, που δια-

βιβάζεται μέσω του αρμόδιου εισαγγελέα, ο προϊστάμενος της αρμόδιας οικονομικής υπηρεσίας είναι υποχρεωμένος να δίνει κάθε πληροφορία για την περιουσιακή κατάσταση του άλλου συζύγου και προπάντων για τα εισοδήματά του, εφόσον είναι χρήσιμη για τον καθορισμό του ύψους της διατροφής.

Άρθρο 104 **Ατέλεια εγγράφων διαδικασίας**

Οι δηλώσεις του φορολογούμενου, καθώς και οι πιστοποιήσεις, βεβαιώσεις και θεωρήσεις δημοσίων, δημοτικών, κοινοτικών και λοιπών αρχών, οι περιλήψεις υποθηκοφυλάκων, τα αντίγραφα συμβολαίων και τα κάθε φύσεως έγγραφα, που εκδίδονται για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος, απαλλάσσονται από τα τέλη χαρτοσήμου και από κάθε τέλος ή δικαίωμα υπέρ του Δημοσίου ή οποιουδήποτε τρίτου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' **ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΡΧΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΩΝ**

Άρθρο 105 **Πιστοποιητικά του προϊστάμενου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας**

1. Με την επιφύλαξη της εφαρμογής των διατάξεων των παραγράφων 3, 4 και 5 του άρθρου 82, ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας υποχρεώνεται, μετά από αίτηση του υπόχρεου σε φόρο, να χορηγεί σε αυτόν πιστοποιητικό στο οποίο να φαίνεται η υποβολή της φορολογικής δήλωσης, καθώς και η ολική ή μερική εκπλήρωση των υποχρεώσεών του ή η απαλλαγή του από αυτές για λόγους που αναφέρονται στο νόμο ή ότι το Δημόσιο εξέπεσε του δικαιώματός του για την επιβολή φόρου λόγω παραγραφής.

2. Το πιστοποιητικό της προηγούμενης παραγράφου δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί μετά την πάροδο έτους από την έκδοσή του. Κατά τη διάρκεια ισχύος του επιτρέπεται η έκδοση αντιγράφου αυτού μόνο σε περίπτωση αποδεδειγμένης απώλειας ή καταστροφής του πρωτότυπου. Κατ' εξαίρεση το πιστοποιητικό, για τα πρόσωπα της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 25, είναι διετούς διάρκειας.

3. Ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας δικαιούται να αρνηθεί τη χορήγηση πιστοποιητικού για κινητά περιουσιακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στη δήλωση του υπόχρεου σε φόρο, εφόσον κατά την κρίση του η αξία αυτών που δηλώθηκαν είναι εμφανώς κατώτερη από την πραγματική και δεν διασφαλίζεται η πληρωμή του φόρου που αναλογεί στην πραγματική αξία αυτών των κινητών από τα περιουσιακά στοιχεία της κτήσης αιτία θανάτου, δωρεάς, γονικής παροχής ή προίκας που απομένουν στην κατοχή του υπόχρεου, αν δεν παρασχεθεί προηγούμενως η ασφάλεια που προβλέπεται από την παράγραφο 4 του άρθρου 82.

Άρθρο 106 **Υποχρεώσεις αρχών**

1. Απαγορεύεται οποιαδήποτε ενέργεια σε αίτηση των δικαιούχων της κτήσης κατά το άρθρο 1 ή των διαδόχων τους, που έχει υποβληθεί ενώπιον οποιασδήποτε δημόσιας ή δημοτικής ή κοινοτικής αρχής, καθώς και σε αγω-

γή ή αίτηση και σε κάθε ένδικο μέσο που ασκήθηκε ενώπιον οποιουδήποτε δικαστηρίου σχετικά με το αντικείμενο της κτήσης, εφόσον δεν προσάγεται πιστοποιητικό του προϊστάμενου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας ότι υποβλήθηκε σε αυτόν η κατά το νόμο δήλωση ή εκδόθηκε από αυτόν πράξη επιβολής φόρου.

Η απαγόρευση του προηγούμενου εδαφίου ισχύει και κατά τη μεταγραφή οποιασδήποτε πράξης συμβολαιογραφικής ή πράξης δημόσιας αρχής ή απόφασης δικαστικής. Αν η μεταγραφή γίνεται συνεπεία ενέργειας τρίτου που έχει έννομο συμφέρον, με μέριμνα του υποθηκοφύλακα, ενημερώνεται σχετικά ο προϊστάμενος της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, μέσα στον επόμενο από τη μεταγραφή μήνα.

2. Η ένσταση για τη μη προσαγωγή του πιστοποιητικού κατά την προηγούμενη παράγραφο προτείνεται από τους ενδιαφερομένους σε κάθε στάση της δίκης και εξετάζεται αυτεπάγγελτα και από τα δικαστήρια και από τις δημόσιες αρχές. Με την ένσταση αυτή αναστέλλεται η πρόοδος της δίκης, καθώς και κάθε άλλη ενέργεια, μέχρι να προσαχθεί το πιστοποιητικό αυτό.

Τα δικαστήρια και οι άλλες αρχές λαμβάνουν τα απαιτούμενα ασφαλιστικά μέτρα, καθώς και τα μέτρα που είναι αναγκαία για τη συντήρηση των αντικειμένων που είναι σε δίκη ή τα οποία αφορά η αίτηση μέχρι την προσαγωγή του ανωτέρω πιστοποιητικού.

Αν ανασταλεί η πρόοδος της δίκης, λόγω μη προσαγωγής από τον υπόχρεο του πιο πάνω πιστοποιητικού, καθένας που νόμιμα μετέχει στη δίκη μπορεί να υποβάλει στον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, κυρωμένο αντίγραφο του εισαγωγικού δικογράφου και στη συνέχεια, εφόσον προσκομίσει τη βεβαίωση που χορηγείται από τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας γι' αυτή την ενέργειά του, να επισπεύσει τη συζήτηση της υπόθεσης.

3. Οι Ελληνικές Προξενικές Αρχές στην αλλοδαπή υποχρεώνονται να αρνηθούν τη χορήγηση πιστοποιητικών στους ενδιαφερόμενους για τους εξ αδιαθέτου κληρονόμους Έλληνα υπηκόου που απεβίωσε ή αντιγράφων διαθηκών Ελλήνων υπηκόων, εφόσον δεν τους υποβάλλεται η κατά το άρθρο 61 δήλωση ή δεν προσκομίζεται σ' αυτές το κατά την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού πιστοποιητικό του προϊστάμενου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, όταν υποβάλλεται απευθείας προς αυτόν η δήλωση.

4. Οι διατάξεις των παραγράφων 1, 2 και 3 του άρθρου αυτού δεν εφαρμόζονται σε αίτηση για έκδοση κληρονομητηρίου.

Άρθρο 107 **Υποχρεώσεις προσώπων**

1. Τράπεζες, εταιρίες και γενικά κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που διακατέχει με οποιαδήποτε ιδιότητα ή οφείλει από οποιαδήποτε αιτία χρήματα, αξίες ή άλλα κινητά γενικά πράγματα, που αποτελούν αντικείμενο της κατά το άρθρο 1 κτήσης, δεν μπορούν να τα αποδώσουν ή να καταβάλουν τα οφειλόμενα ποσά ή τόκους γι' αυτά, αν δεν τους προσαχθεί το κατά το άρθρο 105 πιστοποιητικό του προϊστάμενου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, στο οποίο βεβαιώνεται από αυτόν, εκτός των άλλων, ότι καταβλήθηκε ο φόρος που αναλογεί ή ότι δεν οφείλεται φόρος.

Την ίδια υποχρέωση έχουν οι κληρονόμοι και οι εκτε-

λεστές διαθηκών για τα κληροδοτήματα που οφείλουν.

2. Οι ελληνικές ασφαλιστικές εταιρίες και τα υποκαταστήματα και πρακτορεία αλλοδαπών ασφαλιστικών εταιριών στην Ελλάδα δεν μπορούν να καταβάλλουν οποιοδήποτε χρηματικό ποσό για αμοιβή ή αποζημίωση, που οφείλεται λόγω του θανάτου αυτού που ασφαλίστηκε, αν δεν τους προσαχθεί το κατά την προηγούμενη παράγραφο πιστοποιητικό.

3. Επιτρέπεται η απόδοση των αντικειμένων ή η καταβολή των χρημάτων, χωρίς την προσαγωγή του πιστοποιητικού της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού, με παρακατάθεση στην αρμόδια δημόσια οικονομική υπηρεσία του φόρου που ορίστηκε από τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας.

4. Επιτρέπεται η απόδοση από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων χρηματικών ποσών που καταθέτονται σ' αυτό, λόγω χορηγίας σε μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα νομικά πρόσωπα, εφόσον επιδιώκουν σκοπούς πολιτιστικούς κατά τα οριζόμενα στην περίπτωση στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 8 του ν. 2238/1994, χωρίς την προσκόμιση πιστοποιητικού, με την απαραίτητη προϋπόθεση ότι τούτο θα ενημερώσει σχετικά τον προϊστάμενο της αρμόδιας κατά τα άρθρα 66 και 87 δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας.

5. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η απόδοση χρηματικών ποσών μέχρι 150.000 δραχμές, κατά δικαιούχο, χωρίς την προσκόμιση του κατά τα άνω πιστοποιητικού, με την απαραίτητη προϋπόθεση ότι αυτός που καταβάλλει το ποσό που οφείλεται θα ενημερώσει σχετικά, χωρίς καμία καθυστέρηση, τον προϊστάμενο της αρμόδιας κατά τα άρθρα 66 και 87 δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας. Το ποσό αυτό μπορεί να αυξάνεται κάθε φορά με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, οι οποίες θα δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 108 **Υποχρεώσεις πιστωτικών ιδρυμάτων και εταιριών**

1. Στα πιστωτικά ιδρύματα και στις κάθε φύσεως εταιρίες απαγορεύεται να προβαίνουν σε οποιαδήποτε έγγραφη στα βιβλία τους για τις μετοχές που έχουν εκδοθεί από αυτές, ομολογίες και κάθε φύσεως τίτλους οριστικούς ή προσωρινούς ή σε οποιαδήποτε ενέργεια, εφόσον οι τίτλοι αυτοί αποτελούν αντικείμενο της κτήσης κατά το άρθρο 1, εκτός αν τους προσαχθεί το πιστοποιητικό το κατά το άρθρο 105.

2. Σε όσες περιπτώσεις στην κατά το άρθρο 1 κτήση περιλαμβάνονται ονομαστικοί τίτλοι ή άυλες ονομαστικές μετοχές, δεν μπορεί να γίνει μεταβίβαση ή μετατροπή αυτών σε ανώνυμους τίτλους, αν δεν προσκομισθεί το κατά το άρθρο 105 πιστοποιητικό.

3. Οι ελληνικές ασφαλιστικές εταιρίες και τα υποκαταστήματα και πρακτορεία αλλοδαπών ασφαλιστικών εταιριών στην Ελλάδα υποχρεώνονται, μόλις λάβουν γνώση του θανάτου του δικαιούχου της γενομένης ασφάλισης κοσμημάτων και λοιπών γενικά πολύτιμων αντικειμένων, καθώς και των κάθε φύσεως συλλογών έργων τέχνης, νομισμάτων, γραμματοσήμων και λοιπών γενικά αντικειμένων, κατά κινδύνων κλοπής ή πυρκαγιάς ή οποιουδήποτε άλλου, να αποστείλουν στον προϊστάμενο της αρμόδιας για την επιβολή του κατά τον παρόντα νόμο φόρου δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας αντίγραφο του οικείου ασφαλιστήριου συμβολαίου.

4. Απαγορεύεται στην Ανώνυμη Εταιρία Αποθετηρίων

Τίτλων να προβαίνει σε οποιαδήποτε καταχώριση στα αρχεία της ή σε οποιαδήποτε άλλη ενέργεια για άυλες ανώνυμες μετοχές, εφόσον οι μετοχές αυτές αποτελούν αντικείμενο της κτήσης κατά το άρθρο 1, εκτός αν προσαχθεί σ' αυτήν το πιστοποιητικό κατά το άρθρο 105.

Άρθρο 109

Υποχρεώσεις εκμισθωτών χρηματοκιβωτίων κ.λπ.

1. Τράπεζες, εταιρίες και γενικά κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, το οποίο εκμισθώνει χρηματοκιβώτια στα θησαυροφυλάκια που κατέχει, υποχρεώνονται:

α) Να δηλώσουν αυτό στον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, στην περιφέρεια του οποίου αυτά εδρεύουν. Αν διατηρούν υποκαταστήματα στα οποία ενοικιάζουν χρηματοκιβώτια, τη δήλωση αυτή την υποβάλλουν σε καθένα προϊστάμενο δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, στη δικαιοδοσία του οποίου υπάρχει τέτοιο υποκατάστημα.

β) Να τηρούν αλφαβητικό ευρετήριο, στο οποίο να φαίνεται το όνομα, το επώνυμο, το επάγγελμα και η κατοικία όλων των μισθωτών χρηματοκιβωτίων και ο αριθμός του χρηματοκιβωτίου που μισθώθηκε.

γ) Να τηρούν βιβλίο, στο οποίο να εγγράφουν κάθε φορά το όνομα, το επώνυμο, το επάγγελμα, τη διεύθυνση κατοικίας και την ιδιότητα όλων των προσώπων, τα οποία προβαίνουν στο άνοιγμα των χρηματοκιβωτίων, καθώς και την ημέρα και ώρα κατά την οποία παρουσιάστηκαν για το σκοπό αυτόν και να απαιτούν όπως τα πρόσωπα αυτά υπογράψουν σ' αυτό το βιβλίο.

Σε περίπτωση κατά την οποία αυτός που προβαίνει στο άνοιγμα του χρηματοκιβωτίου δεν είναι προσωπικά ούτε αποκλειστικά ο μισθωτής αυτού, οφείλει να βεβαιώνει κάθε φορά και πριν από το άνοιγμα ιδιοχείρως στο ανωτέρω βιβλίο ότι γνωρίζει, ότι ο μισθωτής ή οι συμισθωτές του χρηματοκιβωτίου βρίσκονται στη ζωή. Αν είναι αγράμματος, η βεβαίωση υπογράφεται από δύο μάρτυρες.

2. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται ανάλογα και στους σφραγισμένους φακέλους ή κλεισμένα κιβωτίδια που παραδίδονται για φύλαξη σε τράπεζες και σε κάθε άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο που δέχεται συνήθως τέτοιες καταθέσεις.

Άρθρο 110

Υποχρεώσεις σε περίπτωση ανοίγματος χρηματοκιβωτίων - Απογραφή

1. Οι εκμισθωτές χρηματοκιβωτίων κατά το άρθρο 109 υποχρεώνονται να μην επιτρέπουν την ανάληψη των κινητών πραγμάτων που περιλαμβάνονται στην κτήση αιτία θανάτου και τα οποία φυλάσσονται σε χρηματοκιβώτια που οι ίδιοι έχουν εκμισθώσει, αν προηγουμένως δεν γίνει απογραφή του περιεχομένου των χρηματοκιβωτίων και δεν προσκομισθεί σε αυτούς το πιστοποιητικό της παραγράφου 1 του άρθρου 105.

Η απογραφή γίνεται κατά τις διατάξεις της Πολιτικής Δικονομίας, με την παρουσία των ενδιαφερόμενων και του προϊστάμενου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας της περιφέρειας στην οποία βρίσκεται το χρηματοκιβώτιο ή του εκπροσώπου του.

Κατ' εξαίρεση, σε περίπτωση ανοίγματος χρηματοκιβωτίων, που βρίσκονται σε περιοχές των δημόσιων οικονομικών υπηρεσιών των Νομαρχιών Αθήνας, Πειραιά,

Ανατολικής και Δυτικής Αττικής, παρίσταται ο προϊστάμενος της καθ' ύλην αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας ή ο νόμιμος αντιπρόσωπος αυτού.

2. Επιτρέπεται η μετά την απογραφή απόδοση των αντικειμένων της κτήσης αιτία θανάτου, χωρίς την προσαγωγή του πιστοποιητικού της παραγράφου 1 του άρθρου 105, με παρακατάθεση στην αρμόδια δημόσια οικονομική υπηρεσία του φόρου που αναλογεί σε αυτά, όπως αυτός προσδιορίζεται από τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας.

3. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου αυτού εφαρμόζονται ανάλογα και σε απόδοση σφραγισμένων φακέλων και κλεισμένων κιβωτιδίων.

Άρθρο 111

Υποχρεώσεις προσώπων στα οποία ανοίγεται λογαριασμός

1. Μέσα σε ένα μήνα από το άνοιγμα αδιαίρετου ή ενωμένου λογαριασμού, τα πρόσωπα από τα οποία ανοίχθηκε αυτός υποχρεώνονται να ανακοινώσουν, στον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας του τόπου της διαμονής των καταθετών, το ονοματεπώνυμο και την κατοικία καθενός από αυτούς, καθώς και τη χρονολογία του ανοίγματος του λογαριασμού.

2. Πριν από κάθε ανάληψη χρημάτων από το λογαριασμό της προηγούμενης παραγράφου, αυτός που αναλαμβάνει τα χρήματα υποχρεώνεται να βεβαιώσει υπεύθυνα ότι οι άλλοι συγκύριοι του λογαριασμού βρίσκονται στη ζωή ή απεβίωσαν.

3. Σε περίπτωση θανάτου ενός από τους καταθέτες, αδιαίρετου ή ενωμένου λογαριασμού, υποχρεώνονται αυτοί στους οποίους έχει ανοιχθεί ο λογαριασμός μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από τη γνωστοποίηση σε αυτούς του θανάτου να αποστείλουν, στον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας της διαμονής τους, πίνακα των ποσών και αξιών που υφίστανται κατά την ημέρα του θανάτου, σε πίστωση των συγκυρίων του λογαριασμού.

Άρθρο 112

Υποχρεώσεις συμβολαιογράφων και γραμματέων δικαστηρίων

1. Απαγορεύεται η σύνταξη συμβολαιογραφικού εγγράφου, που μεταβιβάζει την κυριότητα ή συνιστά εμπράγματα δικαιώματα σε ακίνητο ή κινητό που αποκτήθηκε αιτία θανάτου ή δωρεάς ή γονικής παροχής ή προίκας, καθώς και η σύνταξη συμβολαιογραφικού εγγράφου, με το οποίο εξοφλείται ή εκχωρείται εν όλω ή εν μέρει απαίτηση που αποκτήθηκε από κάποια από τις πιο πάνω αιτίες, αν δεν προσαρτηθεί από το συμβολαιογράφο στο συμβόλαιο που συντάσσει το πιστοποιητικό της παραγράφου 1 του άρθρου 105 και γίνει ρητή μνεία γι' αυτό στο συμβολαιογραφικό έγγραφο.

2. Στα συμβολαιογραφικά έγγραφα δωρεών, γονικών παροχών ή προικιών, προσαρτάται θεωρημένο αντίτυπο της δήλωσης που υποβλήθηκε στον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας.

3. Στα συμβόλαια δωρεάς, γονικής παροχής ή προίκας γίνεται μνεία του τόπου της γέννησης του δωρητή ή του γονέα ή του προικοδότη, του βαθμού συγγένειας του δικαιοδόχου προς το δικαιοπάροχο, με ιδιαίτερη μνεία αν η συγγένεια είναι εξ αίματος ή αγχιστείας ή υιοθεσίας

καθώς και του χρόνου τέλεσης αυτής, στην τελευταία περίπτωση. Επίσης γίνεται μνεία: α) των τυχόν προγενέστερων δωρεών ή γονικών παροχών ή προικών, που ο ίδιος δικαιούχος έκανε στον ίδιο δικαιούχο και της αξίας αυτών και σε προικοσυμβόλαια των τυχόν προγενέστερων δωρεών του προικοδότη προς αυτήν υπέρ της οποίας συστήθηκε η προίκα και β) ότι ο συμβολαιογράφος ζήτησε γι' αυτά πληροφορίες από τους συμβαλλόμενους και τους υπενθύμισε τις συνέπειες του άρθρου 117, σε περίπτωση ανακρίβειας της δήλωσής τους.

4. Στα ίδια συμβόλαια ορίζεται υποχρεωτικά από τους συμβαλλόμενους, οπουδήποτε και αν αυτοί κατοικούν, αντίκλητος στην έδρα της αρμόδιας για τη φορολογία της δωρεάς ή γονικής παροχής ή προίκας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας. Αν δεν διορισθεί αντίκλητος ή αν αυτός στο μεταξύ εκλείψει, χωρίς να γνωστοποιηθεί στον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας ο διορισμός νέου αντίκλητου ή αν ο αντίκλητος δεν βρεθεί στη διεύθυνση που δηλώθηκε από τους συμβαλλόμενους, κάθε κοινοποίηση των εγγράφων των σχετικών με τη φορολογία των δωρεών, των γονικών παροχών και των προικών, για τις οποίες πρόκειται, ενεργείται νόμιμα στο συμβολαιογράφο που συνέταξε το συμβόλαιο της δωρεάς ή της γονικής παροχής ή της προίκας, αφού πρώτα αναζητηθεί ο δωρεοδόχος ή το τέκνο ή ο προικολήπτης, εφόσον κατοικεί στην έδρα της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας.

5. Απαγορεύεται στο δικαιούχο της κτήσης αιτία θανάτου σύμφωνα με το άρθρο 2 η χορήγηση απογράφου δικαστικής απόφασης που επιδικάζει κάποια απαίτηση στον αρχικό δανειστή, αν δεν προσαχθεί στο γραμματέα του αρμόδιου δικαστηρίου το πιστοποιητικό της παραγράφου 1 του άρθρου 105. Σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων αυτής της παραγράφου εφαρμόζεται η διάταξη της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 117.

Άρθρο 113

Παραχώρηση υποθήκης χωρίς πιστοποιητικό

Επιτρέπεται η παραχώρηση υποθήκης σε κληρονομαίο ακίνητο για σύναψη δανείου, που θα χρησιμοποιηθεί για την πληρωμή του φόρου που οφείλεται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος και πριν ακόμη προσκομισθεί το πιστοποιητικό της παραγράφου 1 του άρθρου 105 για την καταβολή του οφειλόμενου φόρου. Στην περίπτωση αυτή η υποθήκη που εγγράφεται ισχύει μόνο εφόσον, μέσα σε ένα μήνα από την κατάρτιση του συμβολαίου, προσκομισθεί στο συμβολαιογράφο που κατάρτισε το συμβόλαιο με το οποίο χορηγήθηκε η υποθήκη το πιο πάνω πιστοποιητικό και προσαρτηθεί στο συμβόλαιο. Για την προσκόμιση αυτή συντάσσεται ατελώς έκθεση στο τέλος του αρχικού συμβολαίου. Όταν προσκομισθεί το πιστοποιητικό στο συμβολαιογράφο, μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, η ισχύς της υποθήκης που έχει εγγραφεί ανατρέχει στο χρόνο κατά τον οποίο καταχωρήθηκε στα βιβλία των υποθηκών.

Άρθρο 114

Αποσφράγιση ή απογραφή

1. Κατά την ενέργεια αποσφράγισης ή απογραφής αντικειμένων που ανήκουν σε κτήση αιτία θανάτου κατά το άρθρο 2 ή σε δωρεά αιτία θανάτου και βρίσκονται

στην ημεδαπή, παρίσταται και ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας της περιφέρειας, στην οποία ενεργείται η αποσφράγιση ή η απογραφή ή ο οριζόμενος από αυτόν οικονομικός υπάλληλος.

2. Οι αρχές ή οι συμβολαιογράφοι, οι οποίοι ενεργούν την αποσφράγιση ή απογραφή καθώς και όσοι ζητούν τη διενέργεια αυτής, υποχρεώνονται, πριν από κάθε ενέργεια να γνωστοποιήσουν εγγράφως και με απόδειξη στον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας της περιφέρειας, στην οποία θα γίνει η αποσφράγιση ή απογραφή, τον τόπο, την ημέρα και ώρα της ενέργειας αυτής. Η μετά τη γνωστοποίηση μη παράσταση του προϊστάμενου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας δεν παρεμποδίζει την ενέργεια της αποσφράγισης ή απογραφής.

3. Στην έκθεση, που συντάσσεται κατά την αποσφράγιση ή απογραφή, πρέπει απαραίτητα να γίνεται μνεία της ώρας και ημέρας της ενέργειας αυτής και να προσαρτάται το αποδεικτικό της γνωστοποίησης που έγινε προς τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας.

Άρθρο 115

Υποχρεώσεις δανειστών κληρονομίας

1. Οι δανειστές της κληρονομίας ή οι διάδοχοί τους έχουν υποχρέωση να παραδίδουν με επιστροφή στους κληρονόμους του οφειλέτη τα αποδεικτικά έγγραφα του χρέους ή επίσημα αντίγραφα αυτών. Στα αντίγραφα αυτά πρέπει να αναφέρεται ο σκοπός για τον οποίο εκδόθηκαν. Δεν επιτρέπεται η χρησιμοποίηση των αντιγράφων αυτών για άλλο σκοπό εκτός από αυτόν που ορίζεται στο άρθρο 21.

2. Τα πρόσωπα της προηγούμενης παραγράφου έχουν υποχρέωση επίσης να εκδώσουν ατελώς πιστοποίηση, η οποία βεβαιώνει το ποσό του χρέους και ότι αυτό υπήρχε κατά το χρόνο του θανάτου του κληρονομούμενου. Για τους αγράμματους η πιστοποίηση υπογράφεται από το πρόσωπο που υποδεικνύεται από αυτούς και από δύο άλλους μάρτυρες. Στην πιστοποίηση αυτή πρέπει να γίνεται μνεία, ότι αυτοί που την έχουν εκδώσει γνωρίζουν τις συνέπειες του άρθρου 117 και να βεβαιώνεται το γνήσιο των υπογραφών από τη δημοτική ή αστυνομική αρχή ή οποιαδήποτε άλλη διοικητική αρχή.

3. Όσοι αρνούνται να παραδώσουν τους τίτλους ή επίσημα αντίγραφα αυτών ή να εκδώσουν την πιστοποίηση, υπόκεινται σε αποζημίωση του κληρονόμου για τη ζημία που επήλθε σε αυτόν από την άρνησή τους.

Άρθρο 116

Υποχρεώσεις αρχών για παροχή στοιχείων

1. Μέσα στους μήνες Ιανουάριο, Απρίλιο, Ιούλιο και Οκτώβριο έχουν υποχρέωση να αποστέλλουν στον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας:

α) Οι γραμματείς Πρωτοδικών και Εφετών αντίγραφα των διαθηκών που δημοσιεύθηκαν κατά το προηγούμενο τρίμηνο, των πρακτικών συμβιβασμού ακύρωσης διαθήκης που συντάχθηκαν, των κληρονομητηρίων, των αποφάσεων που εκδόθηκαν με τις οποίες οριστικά αναγνωρίζονται δικαιώματα υπέρ κάποιου ως κληρονόμου, κληροδόχου ή δωρεοδόχου αιτία θανάτου ή ακυρώνονται διαθήκες ή συμβόλαια δωρεάς ή κηρύσσεται σε αφάνεια κάποιος.

β) Οι συμβολαιογράφοι αντίγραφα σε απλό χαρτί κυρωμένα από αυτούς, των εκθέσεων απογραφής κληρο-

νομικών περιουσιών που έγιναν κατά το προηγούμενο τρίμηνο, των δωρεών εν ζωή ή αιτία θανάτου, των γονικών παροχών και των προικών που έχουν συναφθεί και γενικά όλων των εγγράφων που έχουν συνταχθεί από αυτούς και αναφέρονται σε κτήση αιτία θανάτου ή δωρεάς ή γονικής παροχής ή προίκας, καθώς και εκείνων με τα οποία ορίζεται ότι σύμβαση που χαρακτηρίστηκε διαφορετικά είναι δωρεά.

γ) Οι γραμματείς Ειρηνοδικείων αντίγραφα των εκθέσεων σφράγισης και αποσφράγισης των περιουσιών αυτών που απεβίωσαν, καθώς και αντίγραφα των διαθηκών που δημοσιεύθηκαν κατά το προηγούμενο τρίμηνο.

δ) Οι δήμαρχοι, οι ληξιαρχοί, οι πρόεδροι και οι γραμματείς των κοινοτήτων, πίνακα αυτών που απεβίωσαν κατά το προηγούμενο τρίμηνο, στον οποίο επισυνάπτονται ατομικά δελτία για καθένα από αυτούς, με συνοπτικές πληροφορίες, για την περιουσία τους, τον τόπο της γέννησης και της κατοικίας τους και για το ονοματεπώνυμο, την ηλικία και τη συγγένεια των κληρονόμων και την κατοικία τους.

2. Τις υποχρεώσεις της παραγράφου 1 έχουν και οι πρόξενοι, οι οποίοι αποστέλλουν τα πιο πάνω στοιχεία στον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας Κατοίκων Εξωτερικού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Άρθρο 117

Πρόστιμα - Ποινικές κυρώσεις

(Ισχύουν οι σχετικές διατάξεις του ν. 2523/1997 ΦΕΚ 179 Α΄/11.9.1997)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 118

Ακυρότητα ιδιωτικών αντεγγράφων

Κάθε ιδιωτικό αντέγγραφο, με το οποίο ορίζεται ότι σύμβαση που έχει χαρακτηριστεί διαφορετικά είναι δωρεά, θεωρείται άκυρο και δεν έχει κανένα αποτέλεσμα για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου.

Άρθρο 119

Τρόπος εκτέλεσης διατάξεων του παρόντος νόμου

Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, μπορεί να καθορίζεται κάθε λεπτομέρεια αναγκαία για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου.

Άρθρο 120

Δαπάνες βεβαίωσης των φόρων

Ο Υπουργός Οικονομικών προσδιορίζει, εγκρίνει και εντέλλεται με αποφάσεις του κάθε δαπάνη που είναι αναγκαία για την εκτέλεση και εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου, την οποία καταλογίζει, όπου από τις κείμενες διατάξεις δεν ορίζεται διαφορετικά, στα έξοδα βεβαίωσης των άμεσων φόρων.

Άρθρο 121

Φορολογία υποθέσεων με διαφορετικό φορολογικό καθεστώς

1. Στην περίπτωση που αναβάλλεται η φορολογία κάποιων περιουσιακών στοιχείων σε υποθέσεις του παρόντος νόμου και ο χρόνος της φορολογίας τους εμπίπτει σε καθεστώς φορολογικών συντελεστών διαφορετικό από αυτό που ίσχυε κατά το χρόνο της φορολογίας των λοιπών περιουσιακών στοιχείων, ο φόρος που αναλογεί σ' αυτά βρίσκεται:

α) με υπολογισμό του φόρου στο σύνολο της φορολογητέας κληρονομικής μερίδας ή κληροδοσίας ή δωρεάς ή γονικής παροχής ή προίκας με βάση τους φορολογικούς συντελεστές της λήξης της αναβολής της φορολογίας και την αξία, την οποία κάθε περιουσιακό στοιχείο είχε κατά το χρόνο της φορολογίας του και

β) με έκπτωση από το φόρο που προκύπτει κατά τις διατάξεις της προηγούμενης περίπτωσης, του φόρου που αναλογεί με βάση τους αυτούς συντελεστές του χρόνου λήξης της αναβολής φορολογίας στην αξία της περιουσίας που φορολογήθηκε.

2. Αν ο φόρος που βεβαιώθηκε γι' αυτή την περιουσία που φορολογήθηκε είναι ανώτερος από το φόρο που εκπίπτει σύμφωνα με τη διάταξη της περίπτωσης β' της προηγούμενης παραγράφου, εκπίπτει ο ανώτερος αυτός φόρος. Ο φόρος που τελικά οφείλεται δεν μπορεί σε καμιά περίπτωση να είναι κατώτερος από το φόρο που αναλογεί στα περιουσιακά στοιχεία, για τα οποία αναβλήθηκε η φορολογία, χωρίς συνυπολογισμό των στοιχείων που φορολογήθηκαν προγενέστερα με διαφορετικό φορολογικό καθεστώς.

Άρθρο 122

Διατάξεις που διατηρούνται

Διατηρούνται σε ισχύ :

Α) Οι κείμενες διατάξεις για τη φορολογία Ισραηλιτικών γαμικών συμφώνων (κε τουμπά) και περιουσιών Ισραηλιτών που χάθηκαν κατά τον πόλεμο και δεν άφησαν κληρονόμους.

Β) α) Το άρθρο 50 του β.δ. 24-9/20.10.1958 (ΦΕΚ 171 Α΄) «περί κωδικοποιήσεως εις ενιαίον κείμενον νόμου των ισχυουσών διατάξεων περί των προσόδων των Δήμων και Κοινοτήτων».

β) Το άρθρο 7 του ν. 3155/1955 (ΦΕΚ 63 Α΄) «περί κατασκευής και συντηρήσεως οδών».

γ) Το άρθρο 7 του ν.δ. 3842/1958 (ΦΕΚ 147 Α΄) «περί τροποποίησης και συμπληρώσεως διατάξεων του Ν.1641/19 «περί φορολογίας κληρονομιών, δωρεών, προικών και κερδών εκ λαχείων».

δ) Το άρθρο 9 παράγραφος 2 του ν. 5940/1933 (ΦΕΚ 382 Α΄) μέχρι τη ρύθμιση του θέματος των υπέρ τρίτων φόρων «περί κυρώσεως του από 6.7.1933 Ν.Δ/τος «περί παροχής φορολογικών διευκολύνσεων και μειώσεων εις τους οφειλέτας εκ φόρων του Δημοσίου κ.λπ.» μέχρι ρυθμίσεως του θέματος των υπέρ τρίτων φόρων.

Γ) Οι διατάξεις για την απαλλαγή από το φόρο κληρονομιών και κερδών από λαχεία, των ομολογιών των λαχειοφόρων ομολογιακών εσωτερικών δανείων οικονομικής ανάπτυξης, καθώς και του ομολογιακού δανείου για αντικατάσταση των ομολογιών των εσωτερικών ομολο-

γιακών κρατικών δανείων σε δραχμές που εκδόθηκαν μέχρι το έτος 1940.

Δ) Οι διατάξεις:

α) του άρθρου 20 παράγραφος 2 περίπτωση γ' του ν. 5638/1932 (ΦΕΚ 307 Α') «περί καταθέσεως εις κοινόν λογαριασμόν»,

β) του άρθρου 4 του α.ν. 7/12.11.1935 (ΦΕΚ 545 Α') «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως του Ν.1641/19 «περί φορολογίας των κληρονομιών, δωρεών και προικών»,

γ) του άρθρου 5 του α.ν. 983/1937 (ΦΕΚ 503 Α') «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως των περί φορολογίας των κληρονομιών, δωρεών και προικών διατάξεων»,

δ) του άρθρου 6 παράγραφοι 4-8 του ν.1451/1944 (ΦΕΚ 114 Α') «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως των Νόμων περί φορολογίας κληρονομιών κ.λπ. και άλλων τινών φορολογικών διατάξεων»,

ε) του β.δ. 197/7-22/8/1950 (ΦΕΚ 184 Α') «περί επεκτάσεως εις την Δωδεκάνησον του Νόμου 1641/19 περί φορολογίας των κληρονομιών, δωρεών, προικών και κερδών εκ λαχείων»,

στ) του άρθρου 3 παράγραφος 1 του ν.δ. 3079/1954 (ΦΕΚ 245 Α') «περί ρυθμίσεως ζητημάτων τινών αναφερομένων εις την είσπραξιν των δημοσίων εσόδων»,

ζ) του άρθρου 12 παράγραφος 2 του ν.δ. 4242/1962 (ΦΕΚ 135 Α') «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως φορολογικών και άλλων τινών διατάξεων» και του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 5 του α.ν. 408/1968 (ΦΕΚ 105 Α') «περί διανομής της αποζημίσεως ην προβλέπει η Ελληνοβουλγαρική Συμφωνία της 9ης Ιουλίου 1964, κυρωθείσα δια του Ν.Δ.4393/1964»,

η) του άρθρου 9 παράγραφος 3 του ν.δ. 4486/1965 (ΦΕΚ 131 Α') «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως φορολογικών και άλλων τινών διατάξεων»,

θ) του ν.δ. 4518/1966 (ΦΕΚ 133 Α') «περί παροχής φορολογικών διευκολύνσεων εις ομογενείς μονίμως εγκατεστημένους εις αλλαδαπήν»,

ι) του άρθρου 81 παράγραφος 4 του α.ν. 446/1968 (ΦΕΚ 130 Α') «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως φορολογικών και άλλων τινών διατάξεων»

ια) του άρθρου 9 του α.ν. 465/1968 (ΦΕΚ 148 Α') «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως ενίων διατάξεων του Ν. 1880/51 «περί φορολογίας πλοίων»,

ιβ) του άρθρου 4 του α.ν. 598/1968 (ΦΕΚ 256 Α') «περί ιδρύσεως οργανισμού τελέσεως Ιπποδρομιών και άλλων τινών διατάξεων»,

ιγ) του άρθρου 9 του ν.δ.509/1970 (ΦΕΚ 91 Α') «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως ενίων διατάξεων του Ν.1880/51 «περί φορολογίας πλοίων»,

ιδ) του άρθρου 1 του ν.δ. 1276/1972 (ΦΕΚ 206 Α') «περί φορολογικών διευκολύνσεων των κατά το Ν.Δ. 1138/72 «περί αναπροσαρμογής και βελτιώσεως των στεγαστικών προγραμμάτων του Υπουργείου Κοινωνικών Υπηρεσιών και του Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας».

ιε) Οι διατάξεις που παρέχουν απαλλαγές από το φόρο κερδών από λαχεία της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του ν.δ. 3746/1957 (ΦΕΚ 173 Α') «περί ασφαλιστικών ρητρών, φορολογικών απαλλαγών και άλλων τινών διευκολύνσεων εις ομολογιακά δάνεια ή προνομίους μετοχάς εκδιδόμενα δια παραγωγικούς σκοπούς» και της παραγράφου 6 του άρθρου 14 του ν.δ. 1321/1972 (ΦΕΚ 239 Α') «περί Ναυτιλιακών Τραπεζών».

Ε) Οι συμβάσεις με άλλα κράτη σχετικά με τους φόρους επί των περιουσιών προσώπων που έχουν αποβιώσει, οι οποίες κυρώθηκαν με νόμο και ισχύουν από τη δημοσίευσή τους.

Άρθρο δεύτερο Έναρξη ισχύος

Η ισχύς των διατάξεων του παρόντος αρχίζει από τότε που άρχισε η ισχύς τους, όπως αυτή αναφέρεται στα νομοθετήματα που κωδικοποιούνται με αυτόν το νόμο.

Αθήνα, 11 Ιουλίου 2001

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΓΙΑΝΝΟΣ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

Το Σχέδιο Νόμου συνοδεύεται από Πίνακες (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ), για να διερευνούνται κατά χρονολογική σειρά όλες οι διατάξεις που κωδικοποιούνται. Ειδικότερα:

Ο πρώτος πίνακας (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι) περιλαμβάνει τις πηγές των διατάξεων που ενσωματώθηκαν στα άρθρα της κωδικοποίησης.

Ο δεύτερος πίνακας (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ) είναι χρονολογικός και εμφανίζει τα νομοθετήματα που περιλαμβάνονται στην κωδικοποίηση καθώς και το άρθρο της κωδικοποίησης στο οποίο έχει συμπεριληφθεί η σχετική διάταξη των νομοθετημάτων.

Ο τρίτος πίνακας (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ) περιλαμβάνει τις διατάξεις των σχετικών Συμβάσεων που έχει υπογράψει η χώρα μας με άλλα Κράτη για την αποτροπή της φορολογικής αποφυγής σε σχέση με τους φόρους στις περιουσίες προσώπων που αποβίωσαν.

Ο τέταρτος πίνακας (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV) περιλαμβάνει τις σχετικές διατάξεις που διατηρούνται σε ισχύ και οι οποίες δεν έχουν ενσωματωθεί στα σχετικά άρθρα της κωδικοποίησης.

Ο πέμπτος πίνακας (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V) περιλαμβάνει το κείμενο των νομοθετημάτων που έχουν συμπεριληφθεί κατά χρονολογική σειρά στα άρθρα της κωδικοποίησης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι
ΠΗΓΕΣ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΠΟΥ ΕΝΣΩΜΑΤΩΘΗΚΑΝ
ΣΤΑ ΑΡΘΡΑ ΤΗΣ ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ

Άρθρα Κώδικα	Πηγές
1 παράγραφοι 1 και 2	Άρθρο 1 παράγραφοι 1 και 2 του Β.Ν.Δ.1 (ισχύς από 1/1/1972)
2 παράγραφος 1 περιπτώσεις α', β', γ' και δ'	Άρθρο 2 παράγραφος 1 περιπτώσεις α', β', γ' και δ' του ΒΝΔ(ισχύς από 1/1/72)

Άρθρα Κώδικα	Πηγές
2 παράγραφος 1 περίπτωση ε'	Άρθρο 61 παράγραφος 1 του ν.1041/1980 με την οποία προστέθηκε παράγραφος 4 στο άρθρο 3 του ΒΝΔ (ισχύς από 2/4/1980) και το τελευταίο εδάφιο αυτής αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 7 του άρθρου 23 του ν.1828/1989 (ισχύς από 3/1/1989)
2 παράγραφοι 2 και 3	Άρθρο 2 παράγραφοι 2 και 3 του ΒΝΔ(ισχύς από 1/1/1972)
3 παράγραφοι 1 περιπτώσεις α' και β', 2 περιπτώσεις α' έως και θ' και 4 παράγραφος 3	Άρθρο 3 παράγραφοι 1 περιπτώσεις α' και β', 2 περιπτώσεις α' έως και θ' και 3 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972) 3 παράγραφος 3 Άρθρο 3 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972).Τα τελευταία εδάφια αυτής προστέθηκαν με την παράγραφο 1 του άρθρου 13 του ν.2753/1999 (ισχύς από 17/11/1999).
4	Άρθρο 4 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972).Το πρώτο εδάφιο αυτού αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 10 του άρθρου 13 του ν.1882/1990 (ισχύς από 23/3/1990).Το άρθρο 4 ολόκληρο αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 7 του άρθρου 1 του ν.2892/2001(ισχύς από 9-3-2001)
5	Άρθρο 5 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)

6 παράγραφοι 1 και 2	Άρθρο 6 παράγραφοι 1 και 2 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)
7 περιπτώσεις Α' έως και ιη'	Άρθρο 7 περιπτώσεις Α' έως και ιη' του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)
7 περίπτωση ιθ'	Άρθρα 2 παράγραφος 4, 5 παράγραφοι 1 και 2 του ν.1540/1985 (ισχύς από 10/4/1985)
8 παράγραφοι 1 περιπτώσεις α', β' και γ', 2, 3 και 4	Άρθρο 8 παράγραφοι 1 περιπτώσεις α', β' και γ', 2,3 και 4 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)

Άρθρα Κώδικα	Πηγές
9 παράγραφος 1	Άρθρο 9 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972), όπως οι διατάξεις του άρθρου αυτού αριθμήθηκαν σε παράγραφο 1 με την παράγραφο 7 του άρθρου 7 του ν.1160/1981
9 παράγραφος 2	Άρθρο 7 παράγραφος 7 του ν.1160/1981, με την οποία προστέθηκε παράγραφος 2 στο άρθρο 9 του ΒΝΔ (ισχύς από 5/6/1981) σύμφωνα με την παράγραφο 8 του ίδιου άρθρου και νόμου) και στη συνέχεια αντικαταστάθηκε με την παρ.8 του άρθρου 1 του ν.2892/2001 (Ισχύς από 9-3-2001)
10 Ενότητα Α'	Άρθρο 10 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)
10 Ενότητα Β' παράγραφοι 1,2,3,4, και 5	Άρθρο 41 του ν. 1249/1982 (ισχύς από 5/4/1982), όπως το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 και η παράγραφος 3 αυτού αντικαταστάθηκαν με τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 14 του ν.1473/1984 (ισχύς από 7/9/84). Στην παράγραφο 1 και στην παράγραφο 2 προστέθηκαν εδάφια με τις παραγράφους 18 και 11 του άρθρου 14 του ν.1882/1990 αντίστοιχα (ισχύς από 23/3/1990).Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2 αντικατα-

	στάθηκε με την παράγραφο 8 του άρθρου 24 του ν.1828/1989 (ισχύς από 3/1/1989).		ν.1041/1980 (ισχύς από 2/4/1980)
10 Ενότητα Β' παράγραφοι 6 και 7	Άρθρο 14 παράγραφος 3 του ν.1473/1984 (ισχύς από 7/9/1984). Στο τέλος της παραγράφου 6 προστέθηκε εδάφιο με την παράγραφο 9 του άρθρου 24 του ν.1828/1989 (ισχύς από 3/1/1989). Το ποσοστό του πρόσθετου φόρου τροποποιήθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 36 του ν.2065/1992	14 παράγραφοι 1 περιπτώσεις α', β' και γ', 2,3,4 και 5	Άρθρο 14 παράγραφοι 1 περιπτώσεις Α', β' και γ', 2,3,4 και 5 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)
		15 παράγραφοι 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 και 8	Άρθρο 15 παράγραφοι 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 και 8 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972). Στην παράγραφο 3 του άρθρου αυτού προστέθηκαν εδάφια με την παράγραφο 1 του άρθρου 19 του ν.2459/1997 (ισχύς από 18/2/1997)
Άρθρα Κώδικα	Πηγές	Άρθρα Κώδικα	Πηγές
	(ισχύς από 30/6/1992) και αφορά και τις εκκρεμείς υποθέσεις σύμφωνα με την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου και νόμου). Άρθρα 66 και 129 του ν.2717/1999 (ισχύς από 17-7-1999)	15 παράγραφος 9	Άρθρο 26 παράγραφος 2 του ν.1041/1980(ισχύς από 2/4/1980)
10 Ενότητα Γ' παράγραφοι 1 έως και 8	Άρθρο 10 παράγραφος 1 του ν.2386/1996, με το οποίο προστέθηκε άρθρο 41α στο ν. 1249/1982 (πλην της παραγράφου 3 του άρθρου 41α), 2, 3, 4, 6, 7 και 8 (ισχύς από 7/3/1996). Άρθρο 66 του ν.2717/1999 (ισχύς από 17-7-1999)	16 παράγραφοι 1, 2, 3 και 4	Άρθρο 16 παράγραφοι 1,2,3 και 4 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)
		16 παράγραφος 5 περιπτώσεις α', β', γ' και δ'	Άρθρο 16 παράγραφος 5 περιπτώσεις α', β', γ' και δ' του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)
11 παράγραφοι 1 και 2	Άρθρο 11 παράγραφοι 1 και 2 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)	16 παράγραφος 5 περίπτωση ε'	Άρθρο 16 παράγραφος 5 περίπτωση ε' του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972). Η περίπτωση αυτή καταργήθηκε (από 30/1/1975) με το άρθρο 33 του ν.12/1975. Προστέθηκε νέα περίπτωση με την παράγραφο 1 του άρθρου 63 του ν.1041/1980 (ισχύς από 2/4/1980) σε συνδυασμό με την παράγραφο 5 του ίδιου άρθρου και νόμου και αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 8 του άρθρου 23 του ν.1828/1989 (ισχύς από 3/1/1989)
12 παράγραφοι 1, 2 και 3	Άρθρο 12 παράγραφοι 1, 2 και 3 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)		
13 παράγραφος 1	Άρθρο 13 παράγραφος 1 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)		
13 παράγραφος 2	Άρθρο 13 παράγραφος 2 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972). Το πρώτο εδάφιο αυτής αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 32 του ν.12/1975 (ισχύς από 1/1/1972 σύμφωνα με το άρθρο 38 του ίδιου νόμου) και το δεύτερο εδάφιο αυτής αντικαταστάθηκε με το άρθρο 62 του	16 παράγραφος 6 περιπτώσεις α' και β'	Άρθρο 16 παράγραφος 6 περιπτώσεις α' και β' του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972). Το πρώτο εδάφιο αυτής αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 63 του ν.1041/1980 (ισχύς από 2/4/1980)
		17 παράγραφος 1	Άρθρο 17 παράγραφος 1

	του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972), όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 29 του ν.2065/1992 (ισχύς από 30/6/1992)		του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972). Η περίπτωση β' αντικαταστάθηκε με το άρθρο 34 του ν.12/1975 (ισχύς από 6/3/1975). Προστέθηκε περίπτωση δ' με το άρθρο 15 του ν.1443/1984 (ισχύς από 1/1/1983). Στη συνέχεια η παράγραφος 1 αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 6 του ν.1947/1991 (ισχύς από 14/5/1991). Προστέθηκαν περιπτώσεις γ' με την παράγραφο 4 του άρθρου 12 του
17 παράγραφοι 2,3 και 4	Άρθρο 17 παράγραφοι 2,3,4 και 5 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/72). Η παράγραφος 3 αυτού καταργήθηκε από 23/3/1990 με την παράγραφο 13 του άρθρου 13 του ν.1882/1990		
18 παράγραφοι 1 και 2	Άρθρο 18 παράγραφοι 1 και 2 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)		
Άρθρα Κώδικα	Πηγές	Άρθρα Κώδικα	Πηγές
19 περιπτώσεις α' και β'	Άρθρο 19 περιπτώσεις α' και β' του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)		ν.1967/1991 (ισχύς από 14/5/1991) και δ' με την παράγραφο 2 του άρθρου 29 του ν.2065/1992 (ισχύς από 14/5/1991). Άρθρα 73,74,75 και 99 του π.δ.30/1996 Άρθρα 288, 289, 290 π.δ.410/1995.
20 παράγραφοι 1,2,3,4 και 5	Άρθρο 20 παράγραφοι 1, 2, 3, 4 και 5 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)		
21 παράγραφοι 1 περιπτώσεις α' υποπεριπτώσεις α', β' και γ', Β', Γ' και Δ', 2,3,4 και 5	Άρθρο 21 παράγραφοι 1 περιπτώσεις Α' υποπεριπτώσεις α', β' και γ', Β', Γ' και Δ', 2, 3, 4 και 5 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)	25 παράγραφος 1 περίπτωση ε'	Άρθρο 47 παράγραφος 2 του ν.75/1975, όπως αυτή προστέθηκε με το άρθρο 1 περίπτωση η' του ν.1070/1980 (ισχύς από 6/9/1980)
22 περιπτώσεις α', β', γ', δ' και ε'	Άρθρο 22 περιπτώσεις α', β', γ', δ' και ε' του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972). Το ποσό της περίπτωσης δ' αναπροσαρμόστηκε από 10.000 δραχμές σε 30.000, 50.000 και 200.000 δραχμές με τις αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών Κ.6193/1982 (ΦΕΚ 914 Β'/11.11.1982), Κ.8346/1986 (ΦΕΚ 798 Β'/19.11.1986) και 1085757/1989 (ΦΕΚ 588 Β'/10.8.1989) αντίστοιχα	25 παράγραφος 1 περίπτωση στ'	Άρθρο 18 παράγραφος 1 του ν.423/1976 (ισχύς από 21/8/1976)
23 παράγραφοι 1, 2, 3, 4, 5 και 6	Άρθρο 23 παράγραφοι 1, 2, 3, 4, 5 και 6 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)	25 παράγραφος 1 περίπτωση ζ'	Άρθρο 9 παράγραφος 6 του ν.641/1977 (ισχύς από 22/7/1977)
24 παράγραφοι 1, 2, 3, 4, 5 και 6	Άρθρο 24 παράγραφοι 1, 2, 3, 4, 5 και 6 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)	25 παράγραφος 1 περίπτωση η'	Άρθρο 5 παράγραφος 1 του ν.735/1977 (ισχύς από 14/10/1977) και άρθρο 11 ν.973/1979 (ισχύς από 27/9/1979)
25 παράγραφος 1 περιπτώσεις α', β', γ' και δ'	Άρθρο 25 παράγραφος 1 περιπτώσεις α', β' και γ'	25 παράγραφος 1 περίπτωση θ'	N.645/1977
		25 παράγραφος 2 περίπτωση α'	Άρθρα 1 και 29 παράγραφος 1 του ν.27/1975
		25 παράγραφος 2 περίπτωση β'	Άρθρο 8 παράγραφος 1 του ν.δ.4117/1960 κτλ
		25 παράγραφος 2 περι-	Άρθρα 1 και 2 του

πτωση γ'	ν. 5638/1932. Το άρθρο 1 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του ν.δ.951/1971. Άρθρο 19 παρ.4 ν.1969/1991
25 παράγραφος 2 περίπτωση δ'	Άρθρο 12 παράγραφος 1 του ν.1967/1991 (ισχύς από 4/10/1991) με την οποία καταργήθηκε το άρθρο 36 του ν. 1954/1991
25 παράγραφος 2 περίπτωση ε'	Άρθρο 25 παράγραφος 2 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)

ται από το άρθρο 21 παράγραφοι 1 και 5 του ν.2539/1997.
Τα πιο πάνω σε συνδυασμό με την παράγραφο 15 του άρθρου 1 του ν.1078/1980, η οποία προστέθηκε με την παράγραφο 3 του άρθρου 14 του ν.1591/1986 (ισχύς από 24/4/1986) και η περίπτωση β' αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 14 του ν.1882/1990 (ισχύς από 23/3/1990). Με την παράγραφο 12 του άρ

Άρθρα Κώδικα	Πηγές
25 παράγραφος 2 περίπτωση στ'	Άρθρο 3 παράγραφος 5 του ΒΝΔ, όπως αριθμήθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 61 του ν.1041/1980 (ισχύς από 1/1/1972)
26 Ενότητα Α' παράγραφος 1	Άρθρο 17 παράγραφος 1, του ν.1591/1986 (ισχύς από 24/4/1986). Το δεύτερο εδάφιο αυτής αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 5 του άρθρου 23 του ν.1828/1989 (ισχύς από 3/1/1989), τα δύο πρώτα εδάφια αυτής αντικαταστάθηκαν με την παράγραφο 4 του άρθρου 13 του ν.1882/1990 (ισχύς από 23/3/1990), το δεύτερο εδάφιο αυτής αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 31 του ν.2065/1992 (ισχύς από 30/6/1992), η περίπτωση β' του πρώτου εδαφίου αυτής αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 5 του άρθρου 45 του ν.2214/1994 (ισχύς από 11/5/1994), τα δεύτερο και τέταρτο εδάφια αυτής αντικαταστάθηκαν με την παράγραφο 6 του άρθρου 114 του ν.2362/1995 (ισχύς από 27/11/1995). Τελικά η παράγραφος 1 αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 14 του άρθρου 10 του ν.2386/1996 (ισχύς από 7/3/1996). Το τρίτο εδάφιο της παραγράφου αυτής προέρχε-

Άρθρα Κώδικα	Πηγές
26 Ενότητα Α' παράγραφοι 2, 3,4,5, 6, 7 και 8	Άρθρο 17 παράγραφοι 2, 3, 4, 5, 6, 7,8 και 9 του ν.1591/1986 (ισχύς από 24/4/1986). Η παράγραφος 3 αντικαταστάθηκε από την παράγραφο 2 του άρθρου 1 του ν.2892/2001 (ισχύς από 9-3-2001)
26 Ενότητα Β' παράγραφος 1 περιπτώσεις α', β' και γ'	Άρθρο 40 παράγραφος 1 περιπτώσεις α', β' και γ' του ν.814/1978 (ισχύς από 13/9/1978).Το πρώτο εδάφιο αυτής αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 16 του ν.1591/1986 (ισχύς από 24/4/1986) και με την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου και νόμου η προθεσμία των 12 ετών που αναφέρεται στην περίπτωση γ' αυτής ορίστηκε σε 15 έτη. Το πρώτο μέρος του πρώτου εδαφίου της παραγράφου αυτής αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 19 του ν.1731/1987 (ισχύς από 9/9/1987), με την παράγραφο 5 του άρθρου

	13 του ν.1882/1990 (ισχύς από 23/3/1990), με την παράγραφο 2 του άρθρου 35 του ν.2065/1992 (ισχύς από 30/6/1992) και με την παράγραφο 1 του άρθρου 1 του ν.2873/2000 (ισχύς από 1/1/2001)		ν.1473/1984 (ισχύς από 7/9/1984). Άρθρο 16 παράγραφος 1 του ν.1473/1984, με την οποία προστέθηκε παράγραφος 2 στο άρθρο 29 του ΒΝΔ (ισχύς από 7/9/1984), η οποία αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 13 του ν.1882/1990 (ισχύς από 23/3/1990), με την παράγραφο 1 του άρθρου 28 του ν.2065/1992 (ισχύς από 1/1/1992), με την παράγραφο 3 του άρθρου 114
26 Ενότητα Β' παράγραφος 2	Άρθρο 4 παράγραφος 1 του ν.2520/1997 (ισχύς από 1/9/1997 για 7 χρόνια). Το πρώτο μέρος του πρώτου από τα εδάφια αυτά αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 2		
Άρθρα Κώδικα	Πηγές	Άρθρα Κώδικα	Πηγές
	του άρθρου 1 του ν.2873/2000 (ισχύς από 1/1/2001)		του ν.2362/1995 (ισχύς από 2/10/1995) και με την παράγραφο 3 του άρθρου 1 του ν.2873/2000 (ισχύς από 1/1/2001).
26 Ενότητα Β' παράγραφοι 3, 4, 5, 6 και 7 και 8	Άρθρο 40 παράγραφοι 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 και 9 του ν.814/1978 (ισχύς από 13/9/1978. Στην παράγραφο 2 προστέθηκαν εδάφια με την παράγραφο 9 του άρθρου 70 του ν.2538/1997 (ισχύς από 1/9/1997). Τα δύο πρώτα εδάφια της παραγράφου 4, αντικαταστάθηκαν με την παράγραφο 2 του άρθρου 4 του ν.2520/1997 και στη συνέχεια με την παράγραφο 8 του άρθρου 70 του ν.2538/1997 (ισχύς από 1/9/1997 για επτά χρόνια). Σε συνδυασμό με την παράγραφο 2 του άρθρου 16 του ν.1591/1986 (ισχύς από 24/4/1986).	26 Ενότητα Γ' παράγραφος 2	Άρθρο 3 του ν.2520/1997 με το οποίο προστέθηκε νέο εδάφιο μετά το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 29 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/9/1997 για επτά χρόνια). Το πρώτο μέρος του πρώτου εδαφίου της παραγράφου αυτής αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 4 του άρθρου 1 του ν.2873/2000 (ισχύς από 1/1/2001).
		26 Ενότητα Δ' παράγραφος 1	Άρθρο 2 παράγραφος 5 του ν.2520/1997 όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 6 του άρθρου 70 του ν.2538/1997 (ισχύς από 1/9/1997 για επτά χρόνια).
26 Ενότητα Γ' παράγραφος 1	Άρθρο 25 παράγραφος 3 του ΒΝΔ. Τα αφορολόγητα ποσά αναπροσαρμόστηκαν με την παράγραφο 2 του άρθρου 32 του ν.12/1975 (ισχύς από 6/3/1975) και με το άρθρο 42 του ν.814/1978 (ισχύς από 13/9/1978), η οποία τροποποιήθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 26 του ν.1041/1980 (ισχύς από 2/4/1980) και καταργήθηκε με την περίπτωση ζ' του άρθρου 47 του	26 Ενότητα Δ' παράγραφος 2	Άρθρο 10 του ν.2520/1997, όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 10 του άρθρου 70 του ν.2538/1997 (ισχύς από 1/9/1997).
		26 Ενότητα Ε'	Άρθρο 1 παράγραφος 3 του ν.2520/1997 όπως συμπληρώθηκε και τροποποιήθηκε με τις παραγράφους 2, 3 και 4 του άρθρου 70 του ν.2538/1997 (ισχύς από

1/9/1997).

27 Άρθρο 27 παράγραφος 2 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972). Το ποσό της έκπτωσης αυξήθηκε σε 300.000 δραχμές με την παράγραφο 2 του άρθρου 28 του ν.1041/1980 (ισχύς από 2/4/1980) και στη συνέχεια σε 450.000 δραχμές με την παράγραφο 1 του άρθρου 23 του ν.1828/1989 (ισχύς από 3/1/1989)

παράγραφος 1 στο άρθρο 27 του ΒΝΔ και η διάταξη του άρθρου αυτού αριθμήθηκε ως παράγραφος 2 (ισχύς από 2/4/1980). Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 5 του ν.1078/1980 (ισχύς από 14/10/1980). Η παράγραφος 1 καταργήθηκε (από 7/9/1984) με την περίπτωση ζ' του άρθρου 47 του ν.1473/1984. Με το άρθρο 16 παράγραφος 1 του ν.1473/1984 προστέθηκε παράγραφος 2 στο αρ

Άρθρα Κώδικα	Πηγές
28 παράγραφοι 1 και 2	Άρθρο 28 παράγραφοι 1 και 2 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)
29 παράγραφος 1	Άρθρο 29 παράγραφος 1 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972), όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 25 του ν.1041/1980 (ισχύς από 1/6/1979 σύμφωνα με την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου και νόμου), με την παράγραφο 1 του άρθρου 16 του ν.1473/1984 (ισχύς από 7/9/1984), τροποποιήθηκε ως προς τα ποσά με τις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 23 του ν.1828/1989 (ισχύς από 22/8/1988) και στη συνέχεια αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 13 του ν.1882/1990 (ισχύς από 23/3/1990), με την παράγραφο 1 του άρθρου 28 του ν.2065/1992 (ισχύς από 1/1/1992) με την παράγραφο 3 του άρθρου 114 του ν.2362/1995 (ισχύς από 9/11/1995), την παράγραφο 9 του άρθρου 14 του ν.2579/1998 (ισχύς από 1/1/1998) και με την παράγραφο 5 του άρθρου 1 του ν.2892/2001 (ισχύς από 9-3-2001)
29 παράγραφος 2	Με την παράγραφο 1 του άρθρου 28 του ν.1041/1980 προστέθηκε

Άρθρα Κώδικα	Πηγές
29 παράγραφος 3	Άρθρο 29 του ΒΝΔ (ισχύς από 7/9/1984) Η παράγραφος 2 αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 13 του ν.1882/1990 (ισχύς από 23/3/1990), με την παράγραφο 1 του άρθρου 28 του ν.2065/1992 (ισχύς από 1/1/1992) με την παράγραφο 3 του άρθρου 114 του ν.2362/1995 (ισχύς από 9/11/1995), με την παράγραφο 9 του άρθρου 14 του ν.2579/1998 (ισχύς από 1/1/1998) και με την παράγραφο 5 του άρθρου 1 του ν.2892/2001 (ισχύς από 9-3-2001).
29 παράγραφος 3	Άρθρο 16 παράγραφος 1 του ν.1473/1984, με την οποία προστέθηκε παράγραφος 3 στο άρθρο 29 του ΒΝΔ (ισχύς από 7-9-1984), σε συνδυασμό με την παράγραφο 4 του άρθρου 31 του ν.2065/1992. 29 παράγραφος 4 Άρθρο 29 παράγραφος 3 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972), όπως αριθμήθηκε σε παράγραφο 2 με την παράγραφο 3 του άρθρου 5 του ν.231/1975, αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 43 του ν.814/1978 (ισχύς από 13/9/1978) σε συνδυασμό με την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου και νόμου και στη συνέχεια

	αριθμήθηκε σε παράγραφο 4 με την παράγραφο 1 του άρθρου 16 του ν.1473/1984		ν.1473/1984 (ισχύς από 7/9/84)
29 παράγραφος 5	Άρθρο 29 παράγραφος 4 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972), η οποία αριθμήθηκε σε παράγραφο 3 με την παράγραφο 3 του άρθρου 5 του ν.231/1975 και στη συνέχεια σε παράγραφο 5 με την παράγραφο 1 του άρθρου 16 του ν.1473/1984. Αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 16 του ν.1473/1984 (ισχύς	34 Ενότητα Β' εδάφιο πρώτο	Άρθρο 1509 του Α.Κ. (ισχύς από 18/2/1983)
		34 Ενότητα Β' εδάφια δεύτερο και τρίτο	Δεύτερο Άρθρο παράγραφος 1 εδάφια πρώτο και δεύτερο του ν.1329/1983 (ισχύς από 18/2/1983). Το ποσό αυτό αναπροσαρμόστηκε με το άρθρο 23 παράγραφος 4 του ν.1828/1989 (ισχύς από 3/1/1989) και με το άρθρο 13 παράγραφος 2 του ν.1882/1990
Άρθρα Κώδικα	Πηγές	Άρθρα Κώδικα	Πηγές
	από 7/9/1984) και με την παράγραφο 1 του άρθρου 30 του ν.2065/1992 (ισχύς από 30/6/1992)		(ισχύς από 23/3/1990). Τα εδάφια αυτά αντικαταστάθηκαν με το άρθρο 29 παράγραφος 3 του ν.2065/1992 (ισχύς από 30/6/1992), με το άρθρο 114 παράγραφος 4 του ν.2362/1995 (ισχύς από 9/11/1995), με το άρθρο 14 παράγραφος 10 του ν.2579/1998 (ισχύς από 1/1/1998) και με το άρθρο 1 παράγραφος 6 του ν.2892/2001 (ισχύς από 9/3/2001)
29 Παράγραφος 6	Άρθρα 2 και 4 του ν.δ.396/1974 (ισχύς από 24/4/1974).		Σε συνδυασμό με το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 1 του δεύτερου άρθρου του ν.1329/1983
30	Άρθρο 30 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)		
31 παράγραφοι 1 και 2	Άρθρο 31 παράγραφοι 1 και 2 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972), σε συνδυασμό με το άρθρο 17 παράγραφος 4 του ν.1473/1984 (ισχύς από 18/2/1983)		
32 παράγραφοι 1, 2, 3 και 4	Άρθρο 32 παράγραφοι 1, 2, 3 και 4 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)	35 παράγραφοι 1 περιπτώσεις α', β', γ' και δ' και 2	Άρθρο 35 παράγραφοι 1 περιπτώσεις α', β', γ' και δ' και 2 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)
33 παράγραφοι 1 περιπτώσεις α', β', γ', δ' και ε', 2 και 3	Άρθρο 33 παράγραφοι 1 περιπτώσεις α', β', γ', δ' και ε', 2 και 3 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972), όπως η παράγραφος 2 αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 14 του άρθρου 13 του ν.1882/1990 (ισχύς από 23/3/1990)	36	Άρθρο 36 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972). Το πρώτο εδάφιο αυτού αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 11 του άρθρου 13 του ν.1882/1990 (ισχύς από 23/3/1990). Ολόκληρο το άρθρο αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 9 του άρθρου 1 του ν.2892/2001 (ισχύς από 9/3/2001)
34 Ενότητα Α' παράγραφοι 1 περιπτώσεις α' και β', 2 περιπτώσεις α', β', γ', δ' και ε' και 3	Άρθρο 34 παράγραφοι 1 περιπτώσεις α' και Β', 2 περιπτώσεις α', β', γ', δ' και ε' και 3 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972). Η περίπτωση ε' της παραγράφου 2 αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 17 του	37	Άρθρο 37 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)
		38 παράγραφοι 1 και 2	Άρθρο 38 παράγραφοι 1 και 2 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972) σε συνδυασμό

	με το δεύτερο άρθρο παράγραφος 1 τρίτο εδάφιο του ν.1329/1983 (ισχύς από 18/2/1983).		του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)
39 παράγραφος 1	Άρθρο 39 παράγραφος 1 του ΒΝΔ ισχύς από 1/1/1972). Το δεύτερο εδάφιο αυτής αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 5 του άρθρου 6 του ν.1947/1991 (ισχύς από 14/5/1991).	42 παράγραφος 2	Άρθρο 20 παράγραφος 4 του ν.2166/1993, με την οποία προστέθηκε περίπτωση Γ' στην παράγραφο 1 του άρθρου 42 του ΒΝΔ (ισχύς από 24/8/1993)
39 παράγραφος 2	Άρθρο 39 παράγραφος 2 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)	42 παράγραφοι 3 περιπτώσεις Α' και Β', 4 και 5	Άρθρο 42 παράγραφοι 2, 3 περιπτώσεις Α' και Β' και 4 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972). Η παράγραφος 3 καταργήθηκε με το άρθρο 33
Άρθρα Κώδικα	Πηγές	Άρθρα Κώδικα	Πηγές
39 παράγραφος 3 εδάφιο πρώτο	Άρθρο 20 παράγραφος 3 του ν.2166/1993, με την οποία προστέθηκε παράγραφος 3 στο άρθρο 39 του ΒΝΔ (ισχύς από 24/8/1993)		του ν.12/1975 (από 30/1/1975) και επαναφέρθηκε σε ισχύ με την παράγραφο 5 του άρθρου 63 του ν.1041/1980 (από 2/4/1980)
39 παράγραφος 3 εδάφιο δεύτερο	Άρθρο 10 παράγραφος 11 του ν.2386/1996 (ισχύς από 7/3/1996)	42 παράγραφος 6	Άρθρο 6 παράγραφος 7 του ν.1947/1991, με την οποία προστέθηκε παράγραφος 5 στο άρθρο 42 του ΒΝΔ (ισχύς από 14/5/1991) και αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 19 του ν.2459/1997 (ισχύς από 18/2/1997)
40 παράγραφοι 1 περιπτώσεις α', β', γ', δ', ε' και στ', 2 περιπτώσεις α' και β'	Άρθρο 40 παράγραφοι 1 περιπτώσεις α', β', γ', δ', ε' και στ', 2 περιπτώσεις α' και β' του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972). Η περίπτωση δ' της παραγράφου 1 αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 3 του άρθρου 63 του ν.1041/1980 (ισχύς από 2/4/1980)	42 παράγραφος 6 τέταρτο εδάφιο	Άρθρο 14 παράγραφος 6 του ν.2579/98 (ισχύς από 17/2/1998).
41 παράγραφος 1	Άρθρο 41 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972).	43 Ενότητα Α'	Άρθρο 23 παράγραφος 6 του ν.1828/1989 (ισχύς από 3/1/1989), όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 3 του άρθρου 13 του ν.1882/1990 (ισχύς 23/3/1990) με την παράγραφο 3 του άρθρου 31 του ν.2065/1992 (ισχύς από 30/6/1992), την παράγραφο 5 του άρθρου 114 του ν.2362/1995 (ισχύς από 9/11/1995) και την παράγραφο 11 του άρθρου 14 του ν.2579/1998 (ισχύς από 1/1/1998) και την παράγραφο 4 του άρθρου 1 του ν.2892/2001 (ισχύς από 9/3/2001).
41 παράγραφος 2	Άρθρο 6 παράγραφος 4 του ν.1947/1991, με την οποία προστέθηκε άρθρο 41 του Β.Ν.Δ. δεύτερο εδάφιο (ισχύς από 14/5/1991).		
41 παράγραφος 3	Άρθρο 10 παράγραφος 5 του ν.2386/1996 (ισχύς από 7/3/1996)		
41 παράγραφος 4	Άρθρο 13 παράγραφος 5 του ν.2753/1999 (ισχύς από 17-11-99).		
42 παράγραφος 1 περιπτώσεις Α' και Β' υποπεριπτώσεις α' και β'	Άρθρο 42 παράγραφος 1 περιπτώσεις Α' και Β' υποπεριπτώσεις α' και β'	43 Ενότητα Β'	Άρθρο 26 Ενότητες Β',

	Γ', Δ' και Ε' του Κώδικα		και σύμφωνα με το άρθρο 38 του ίδιου νόμου καλύπτει αναδρομικά υποθέσεις για τις οποίες η φορολογική υποχρέωση γεννήθηκε από 1/1/1972.
43 Ενότητα Γ' περιπτώσεις Α', β' και γ'	Άρθρο 43 παράγραφος 1 περιπτώσεις Α', β' και γ' του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972).		
43 Ενότητα Γ' Περίπτωση ε'	Άρθρο 30	48 παράγραφος 2	
43 Ενότητα Γ' περίπτωση δ'	Άρθρο 103 παράγραφος 9 του ν. 1892/1990 (ισχύς από 31/7/1990)	48 παράγραφος 3	Άρθρο 19 παράγραφος 2 του ν.2459/1997 (ισχύς από 18-2-1997) και το άρθρο 14 παράγραφος 6 του ν.2579/1998 (ισχύς από 17/2/1998).

Άρθρα Κώδικα	Πηγές	Άρθρα Κώδικα	Πηγές
44 Παράγραφοι 1 και 3 περιπτώσεις α' και β'	Άρθρο 44 παράγραφοι 1 και 2 περιπτώσεις α' και β' του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972), σε συνδυασμό με το άρθρο 17 παράγραφος 4 του ν.1473/1984 (ισχύς από 18/2/1983)	49	Άρθρο 49 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972), σε συνδυασμό με το ν.1329/1983 (ισχύς από 18/2/1983)
44 παράγραφος 2	Άρθρο 173 παράγραφοι 2 και 4 ν.δ.210/1973	50	Άρθρο 50 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972), σε συνδυασμό με το ν.1329/1983 (ισχύς από 18/2/1983)
44 παράγραφος 4	Άρθρο 8 ν.2459/1997 (ισχύς από 18.2.1997 για μια 10ετία)	51 παράγραφοι 1 και 2	Άρθρο 51 παράγραφοι 1 και 2 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972) και άρθρο 17 παράγραφος 3 του ν.1473/1984
45	Άρθρο 45 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)	52 παράγραφοι 1 περιπτώσεις α', β' και γ', 2 και 3	Άρθρο 52 παράγραφοι 1 περιπτώσεις α', β' και γ', 2 και 3 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972), σε συνδυασμό με το ν.1329/1983 (ισχύς από 18/2/1983)
46	Άρθρο 46 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972), σε συνδυασμό με το ν.1329/1983 (ισχύς από 18/2/1983) και με το άρθρο 17 παράγραφος 3 του ν.1473/1984	52 παράγραφος 4	Άρθρο 10 παράγραφος 11 του ν.2386/1996 (ισχύς από 7/3/1996)
47	Άρθρο 47 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972).Το πρώτο εδάφιο αυτού αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 12 του άρθρου 13 του ν.1882/1990 (ισχύς από 23/3/1990) Το άρθρο 47 αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 10 του άρθρου 1 του ν.2892/2001 (ισχύς από 9-3-2001).	53 παράγραφος 1, 2 και 3	Άρθρο 53 παράγραφοι 1, 2 και 3 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)
48 παράγραφος 1	Άρθρο 48 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972).Στο άρθρο αυτό προστέθηκε δεύτερο εδάφιο με το άρθρο 35 του ν.12/1975	54 παράγραφος 1	Άρθρο 54 παράγραφος 1 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972).Στην παράγραφο αυτή προστέθηκε δεύτερο εδάφιο με την παράγραφο 4 του άρθρου 63 του ν.1041/1980 (ισχύς από 2/4/1980)
		54 παράγραφοι 2, περι-	Άρθρο 54 παράγραφοι 2

πτώσεις α' και β' και 3	περιπτώσεις α' και β' και 3 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)	59	Άρθρο 59 παράγραφος 2 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972), όπως η παράγραφος 1 καταργήθηκε (από 18/2/1997) με την παράγραφο 1 του άρθρου 2 του ν.2459/1997 και η παράγραφος 2 η οποία αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 44 του ν.1249/1982 (ισχύς από 9/3/1982), σε συνδυασμό με την παράγραφο 5 άρθρου 17 του ν.1947/1991.
55 Ενότητα Α', περιπτώσεις α' και β'	Άρθρο 55 παράγραφος 1 περιπτώσεις Α' και β' του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972).		
55 Ενότητα Β'	Όπως οι πηγές του άρθρου 26 ενότητες Β' και Γ' του κώδικα		
56 παράγραφοι 1,2 και 3	Άρθρο 56 παράγραφοι 1, 2 και 3 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)		
Άρθρα Κώδικα	Πηγές	Άρθρα Κώδικα	Πηγές
56 παράγραφος 4	Άρθρο 56 παράγραφος 4 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972). Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 36 του ν.12/1975 και σύμφωνα με το άρθρο 38 του ίδιου νόμου οι διατάξεις της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται για υποθέσεις για τις οποίες η φορολογική υποχρέωση γεννήθηκε από 1/1/1972.	60	Άρθρο 60 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972). Το πρώτο εδάφιο αυτού αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 3 του άρθρου 44 του ν.1249/1982 (ισχύς από 9/3/1982), σε συνδυασμό με την παράγραφο 5 του άρθρου 17 του ν.1947/1991 και με την περίπτωση γ' του άρθρου 10 του ν.1284/1982, με την οποία κυρώθηκε η απόφαση του Υπουργού Οικονομικών Κ.2883/88/26.4.1982
57	Άρθρο 57 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)		
58 παράγραφος 1	Άρθρο 58 παράγραφος 1 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972), όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 44 του ν.1249/1982 (ισχύς από 9/3/1982), σε συνδυασμό με τον αν.ν.225/1967 και με την παράγραφο 5 άρθρου 17 του ν.1947/1991	61 Ενότητα Α' παράγραφοι 1, 2, 3, 4, 5 και 6 61 Ενότητα Α' παράγραφος 7	Άρθρο 61 παράγραφοι 1, 2, 3, 4, 5 και 6 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972) Άρθρο 61 παράγραφος 7 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972) όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 44 του ν.814/1978 (ισχύς από 13/9/1978)
58 παράγραφος 2	Άρθρο 58 παράγραφος 2 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)	61 Ενότητα Α' παράγραφοι 8 και 9	Άρθρο 61 παράγραφοι 8 και 9 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)
58 παράγραφος 3	Άρθρο 58 παράγραφος 3 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972), όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 44 του ν.1249/1982(ισχύς από 9/3/1982)	61 Ενότητα Α' παράγραφος 10	Άρθρο 6 παράγραφος 2 του ν.1947/1991, με την οποία προστέθηκε στο άρθρο 61 του ΒΝΔ παράγραφος 10 (ισχύς από 14/5/1991)
58 παράγραφος 4	Άρθρο 58 παράγραφο 4 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)	61 Ενότητα Β' παράγραφοι 1 περιπτώσεις α' και β', 2 και 3	Άρθρο 5 παράγραφοι 1, 2 και 3 του ν.δ.3629//1956 (ισχύς από 16/11/1956) και άρθρο 39 παράγραφος 1 του ν.1473/1984

	(ισχύς από 7/9/1984)		2/4/1980)
61 Ενότητα Β' παράγραφος 4	Άρθρο 39 παράγραφος 2 του ν.1473/1984 (ισχύς από 7/9/1984)	68 Παράγραφοι 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 και 8	Άρθρο 68 παράγραφοι 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 και 8 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972) σε συνδυασμό με την παράγραφο 1 του άρθρου 11 του ν.2690/1999.
62 Παράγραφος 1 περιπτώσεις α' και β'	Άρθρο 62 παράγραφος 1 περιπτώσεις α' και β' του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972). Η περίπτωση β' αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 41 του ν.814/1978 (ισχύς από 13/9/1978) και με την παράγραφο 1 του άρθρου 18 του ν.1473/1984 (ισχύς από 7/9/1984)	69 Παράγραφοι 1, 2, 3, 4 και 5	Άρθρο 69 παράγραφοι 1, 2, 3, 4 και 5 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)
		70	Άρθρο 70 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)
Άρθρα Κώδικα	Πηγές	Άρθρα Κώδικα	Πηγές
62 Παράγραφος 2	Άρθρο 62 παράγραφος 2 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)	71	Άρθρο 71 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)
63 Παράγραφοι 1 και 2 περιπτώσεις α', β', γ', δ', ε', στ' και ζ'	Άρθρο 63 παράγραφοι 1 και 2 περιπτώσεις α', β', γ', δ', ε', στ' και ζ' του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)	72 Παράγραφοι 1, 2 και 3	Άρθρο 72 παράγραφοι 1, 2 και 3 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)
64 Παράγραφος 1	Άρθρο 64 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972) όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 41 του ν.814/1978 (ισχύς από 13/9/1978)	72 Παράγραφος 4	Άρθρο 14 παράγραφος 7 του ν.2579/98 με την οποία προστέθηκε παράγραφος 4 στο άρθρο 72 του ΒΝΔ (ισχύς από 17/2/1998)
64 Παράγραφος 2	Άρθρο 22 παράγραφος 5 του ν.2020/1992 (ισχύς από 28/2/1992)	73 Παράγραφοι 1 και 2 περιπτώσεις α', β' και γ'	Άρθρο 73 παράγραφοι 1 και 2 περιπτώσεις α', β' και γ' του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)
65 Παράγραφοι 1 και 2	Άρθρο 65 παράγραφοι 1 και 2 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)	73 Παράγραφος 3	Άρθρο 4 παράγραφος 1 του ν.231/1975, με την οποία προστέθηκε παράγραφος 3 στο άρθρο 73 του ΒΝΔ (ισχύς από 6/12/1975) και αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 42 του ν.1249/1982 (ισχύς από 5/4/1982)
66 Παράγραφοι 1,2,3 και 4	Άρθρο 66 παράγραφοι 1, 2, 3 και 4 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972), σε συνδυασμό με το π.δ.	73 Παράγραφος 4	Άρθρο 79 του ν.542/1977 (ισχύς από 14/2/1977)
67 Παράγραφοι 1 περιπτώσεις α', β', γ' υποπεριπτώσεις αα, ββ, γγ, δ', ε', στ', ζ' και η'	Άρθρο 67 παράγραφοι 1 περιπτώσεις α', β', γ' υποπεριπτώσεις αα, ββ, γγ, δ', ε', στ', ζ' και η' 2 και 3 2 και 3 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/72), όπως η υποπερίπτωση 2 της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού αντικαταστάθηκε με το άρθρο 42 του ν.1041/1980 (ισχύς από	73 Παράγραφος 5	Άρθρο 25 παράγραφος 3 του ν.820/1978 (ισχύς από 17/10/1978)
		73 Παράγραφος 6	Άρθρο 2 παράγραφος 7 του ν.1653/1986 (ισχύς από 8.9.1986)
		73 Παράγραφος 7	Άρθρο 15 του ν.325/1976 (ισχύς από 28/5/1976)

73	Παράγραφος 8	Άρθρο 15 του ν.820/1978 (ισχύς από 17/10/1978), όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με τις παραγράφους 1 και 2 του τέταρτου άρθρου του ν.979/1979 (ισχύς από 12/10/1979) και του άρθρου 39 του ν.1041/1980 (ισχύς από 2.4.1980)			(ισχύς από 5/4/1982)
74		Άρθρο 74 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)	76	Παράγραφοι 1, 2 και 3	Άρθρο 76 παράγραφοι 1, 2 και 3 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972), όπως η παράγραφος 2 του άρθρου αυτού αντικαταστάθηκε με το άρθρο 18 του ν.1591/1986 (ισχύς από 24/4/1986)
			77	Παράγραφοι 1,2 περιπτώσεις α', β', γ' και δ', 3 και 4	Άρθρο 77 παράγραφοι 1, 2 περιπτώσεις α', β', γ' και δ', 3 και 4 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)
			78		Άρθρο 78 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)
Άρθρα Κώδικα	Πηγές	Άρθρα Κώδικα	Πηγές		
75	Άρθρο 75 παράγραφος 1 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972), όπως το ανώτατο όριο της παραγράφου αυτής τροποποιήθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 33 του ν.820/1978 (ισχύς από 1/1/1979) και όπως η παράγραφος αυτή αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 31 του ν.2065/1992 (ισχύς από 30/6/1992)	79	Παράγραφοι 1, 2 και 3	Άρθρο 79 παράγραφοι 1, 2 και 3 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)	
(Από 11/9/1997 ισχύουν οι διατάξεις του ν.2523/1997) προηγούμενα ίσχυαν (Βλέπε παράρτημα Ια)	Άρθρο 75 παράγραφος 2 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972), όπως τροποποιήθηκε το ποσοστό του πρόσθετου φόρου με την παράγραφο 1 του άρθρου 31 του ν.820/1978 (ισχύς από 1/1/1979) και με την παράγραφο 1 του άρθρου 16 του ν.1563/1985 (ισχύς από 1/1/1986)	80	Παράγραφοι 1, 2 και 3	Άρθρο 80 παράγραφοι 1, 2 και 3 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)	
	Άρθρο 75 παράγραφος 3 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)	80	Παράγραφος 4	Άρθρο 80 παράγραφος 4 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972), όπως το ποσοστό του πρόσθετου φόρου, λόγω ανακριβούς δήλωσης από 10% αυξήθηκε σε 12% με την παράγραφο 1 του άρθρου 31 του ν.820/1978 (ισχύς από 1/1/79) και σε 15% με την παράγραφο 1 του άρθρου 16 του ν.1563/1985 (ισχύς από 1/1/1986) και το ποσοστό 30% λόγω παράλειψης ορίστηκε σε 45% με την παράγραφο 1 του άρθρου 30 του ν.820/1978 (ισχύς από 1/1/1979) (Από 11/9/1997 ισχύουν οι διατάξεις του νόμου 2523/1997)	
	Άρθρο 75 παράγραφος 4 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972), όπως τροποποιήθηκε το ποσοστό του πρόσθετου φόρου με την παράγραφο 1 του άρθρου 30 το ν.820/1978 (ισχύς από 1/1/1979)	80	Παράγραφοι 5 και 6	Άρθρο 80 παράγραφοι 5 και 6 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)	
	Άρθρο 75 παράγραφοι 5, 6, 7, 8, 9 και 10 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)	80	Παράγραφος 7	Ν.2648/1998 άρθρο 30 παράγραφος 6 (ισχύς από 1.12.1998) με την οποία προστέθηκε στο άρθρο 80 του ΒΝΔ παράγραφος 7.	
	Άρθρο 43 του ν.1249/1982, με το οποίο προστέθηκε στο άρθρο 75 του ΒΝΔ παράγραφος 11	81	Παράγραφος 1	Άρθρο 81 παράγραφος 1 του ΒΝΔ (ισχύς από	

	1/1/1972), όπως η παράγραφος αυτή αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 5 του ν.231/1975 (ισχύς από 6/12/1975) με την παράγραφο 6 του άρθρου 13 του ν.2753/1999.	81 Παράγραφος 6	Άρθρο 71 παράγραφος 1 του ν.542/1977 (ισχύς από 14/2/1977).
81 Παράγραφος 2 περιπτώσεις α', β', γ' και δ'	Άρθρο 81 παράγραφος 2 περιπτώσεις α', β', γ' και δ' του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)	81 Παράγραφος 7	Άρθρο 39 παράγραφος 3 εδάφιο πρώτο του ν.2065/1992 (ισχύς από 30/6/1992) και απόφαση Υπουργού Οικονομικών 1082497/4061/98 ΦΕΚ 772/28.7.98 τ.Β' (ισχύς από 1.8.1998)
81 Παράγραφος 3	Άρθρο 81 παράγραφος 4 του ΒΝΔ (ισχύς από	82 Παράγραφοι 1, 2, 3, 4 και 5	Άρθρο 30 παράγραφος 5 του ν.2648/1998 (ισχύς από 1.12.1998) με την οποία αντικαταστάθηκε
Άρθρα Κώδικα	Πηγές	Άρθρα Κώδικα	Πηγές
	1/1/1972), όπως το πρώτο εδάφιο αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 5 του ν.231/1975 (ισχύς από 6/12/1975), η παράγραφος αυτή αριθμήθηκε σε παράγραφο 3 με την παράγραφο 2 του άρθρου 71 του ν.542/1977, με την ίδια διάταξη της οποίας καταργήθηκε η παράγραφος 3 του ΒΝΔ (ισχύς από 14/2/1977) και αντικαταστάθηκαν τα δύο πρώτα εδάφια αυτής με την παράγραφο 2 του άρθρου 18 του ν.1473/1984 (ισχύς από 7/9/1984)		το άρθρο 82 του του ΒΝΔ όπως ίσχυε. (βλ.παρ.ΙΙ του αρ.82 του ΒΝΔ)
81 Παράγραφος 4	α.ν. 142/1967 άρθρο 4 παράγραφοι 1 και 2 (ισχύς από 3/10/1967), όπως τροποποιήθηκαν αντίστοιχα με τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 2 του α.ν.446/1968 (ισχύς από 14/6/1968), η παράγραφος 2 στη συνέχεια αντικαταστάθηκε με το άρθρο 30 του ν.1041/1980 (ισχύς από 2/4/1980) και στη συνέχεια αντικαταστάθηκαν με την παράγραφο 3 του άρθρου 28 του ν.2648/1998 (ισχύς από 1.12.98).	82 Παράγραφος 6	Άρθρο 5 παράγραφος 1 εδάφιο δεύτερο του ν.2097/1952 όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 37 του ν.1326/1983 (ισχύς από 4/2/1983) και αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 6 του άρθρου 18 του ν.1473/1984 (ισχύς από 7/9/1984)
		82 Παράγραφος 7	Άρθρο 2 παράγραφος 4 ν.2557/1997
		83 Παράγραφοι 1, 2, 3	Άρθρο 83 παράγραφοι 1, 2, 3 και 4 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)
		84 Παράγραφος 1 περιπτώσεις α', β', γ', δ', ε', στ' και ζ'	Άρθρο 84 παράγραφος 1 περιπτώσεις α', β', γ', δ', ε', στ' και ζ' του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)
		84 Παράγραφος 2	Άρθρο 84 παράγραφος 2 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972), όπως αυτή αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 5 του άρθρου 18 του ν.1473/1984 (ισχύς από 7/9/1984)
81 Παράγραφος 5	Άρθρο 10 παράγραφος 1 του ν. 4114/1960 (ισχύς από 9/10/1960).	85 Ενότητα Α' παράγραφος 1	Άρθρο 85 παράγραφος 1 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972), όπως προστέθηκε σ'αυτή δεύτερο εδάφιο με την παράγραφο 5 του άρθρου 12 του ν.1967/1991 (ισχύς από 14/5/1991 σύμφωνα με

	την παράγραφο 6 του ίδιου άρθρου και νόμου)		32 του ν.2065/1992 (ισχύς 30/6/1992)
85 Ενότητα Α' παράγραφοι 2 και 3	Άρθρο 85 παράγραφοι 2 και 3 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)	89 Παράγραφος 2	Άρθρο 89 παράγραφος 2 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)
85 Ενότητα Β' παράγραφοι 1 περιπτώσεις α' και β', 2 και 3	Άρθρο 5 παράγραφοι 1, 2 του ν.δ. 3629//1956 (ισχύς από 16/11/1956) και άρθρο 39 παράγραφος 1 του ν.1473/1984 (ισχύς από 7/9/1984)	90	Άρθρο 90 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972). Αυτό αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 30 του ν.2065/1992 (ισχύς από 30/6/1992)
85 Ενότητα Β' παράγραφος 4	Άρθρο 39 παράγραφος 2 του ν.1473/1984 (ισχύς από 7/9/1984)		
Άρθρα Κώδικα	Πηγές	Άρθρα Κώδικα	Πηγές
86 Παράγραφοι 1, 2, 3, 4, 5, 6 και 7	Άρθρο 86 παράγραφοι 1, 2, 3, 4, 5, 6 και 7 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972), σε συνδυασμό με το ν.1329/1983 (ισχύς από 28/2/1983)	91 Παράγραφοι 1 και 2	Άρθρο 91 παράγραφοι 1 και 2 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972), σε συνδυασμό με την παράγραφο 5 του άρθρου 17 του ν.1947/1991
86 Παράγραφος 8,	Άρθρο 22 παράγραφος 5 του ν.2020/1992 (ισχύς από 28/2/1992).	92	Άρθρο 92 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972), σε συνδυασμό με την παράγραφο 5 του άρθρου 17 του ν.1947/1991
87 Παράγραφος 1	Άρθρο 87 παράγραφος 1 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)	93	Άρθρο 93 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972). Αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 4 του άρθρου 44 του ν.1249/1982 (ισχύς από 9/3/1982), σε συνδυασμό με την παράγραφο 5 του άρθρου 17 του ν.1947/1991 και με το π.δ.218/1997 (ΦΕΚ 27 Α')
87 Παράγραφος 2	Άρθρο 87 παράγραφος 2 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972). Στο εδάφιο αυτής προστέθηκε περίοδος με την παράγραφο 1 του άρθρου 53 του ν.542/1977 (ισχύς από 14/2/1977) και αντικαταστάθηκε το δεύτερο εδάφιο αυτής με την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου και νόμου (ισχύς από 14/2/1977)	94	Άρθρο 94 παράγραφοι 1 περιπτώσεις α', β', γ' και δ' και 2, του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972). Αυτό αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 5 του άρθρου 44 του ν.1249/1982 (ισχύς από 9/3/82), σε συδυασμό με την παράγραφο 5 του άρθρου 17 του ν.1947/1991
87 Παράγραφος 3	Άρθρο 87 παράγραφος 3 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)		
88 Παράγραφοι 1 περιπτώσεις α', β', γ', δ' και ε' και 2	Άρθρο 88 παράγραφοι 1 περιπτώσεις α', β', γ', δ' και ε' και 2 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972).	95	Άρθρο 95 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972). Αυτό αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 6 του άρθρου 44 του ν.1249/1982 (ισχύς από 9/3/1982), σε συνδυασμό
89 Παράγραφος 1	Άρθρο 89 παράγραφος 1 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972). Σ' αυτή προστέθηκαν δεύτερο και τρίτο εδάφια, με την παράγραφο 1 του άρθρου		

	με την παράγραφο 5 του άρθρου 17 του ν.1947/1991	102 Παράγραφος 2	Άρθρο 102 παράγραφος 2 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972). Αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 45 του ν.820/1978 (ισχύς από 17/10/1978) και το πρώτο εδάφιο αυτής αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 3 του άρθρου 30 του ν.2065/1992 (ισχύς από 30/6/1992)
96	Άρθρο 96 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972), σε συνδυασμό με την παράγραφο 5 του άρθρου 17 του ν.1947/1991		
97 Παράγραφοι 1 και 2	Άρθρο 97 παράγραφοι 1 και 2 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972), σε συνδυασμό με την παράγραφο 5 του άρθρου 17 του ν.1947/1991	102 Παράγραφος 3 περιπτώσεις α', β', γ' και δ'	Άρθρο 102 παράγραφος 3 περιπτώσεις α', β', γ' και δ' του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972).
Άρθρα Κώδικα	Πηγές	Άρθρα Κώδικα	Πηγές
98	Άρθρο 98 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972), όπως αυτό αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 7 του άρθρου 44 του ν.1249/1982 (ισχύς από 9/3/1982), σε συνδυασμό με την παράγραφο 5 του άρθρου 17 του ν.1947/1991	102 Παράγραφος 4	Αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 45 του ν.820/1978 (ισχύς από 17/10/1978) Άρθρο 102 παράγραφος 4 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972). Αυτή αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 65 του ν.1041/1980 (ισχύς από 2/4/1980)
99 παράγραφος 1 περιπτώσεις α', β', δ', ε' και στ'	Άρθρο 99 παράγραφος 1 περιπτώσεις α', β', γ', δ', ε' και στ' του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972). Το πρώτο εδάφιο αυτής αντικαταστάθηκε με το άρθρο 64 του ν.1041/1980 (ισχύς από 2/4/1980)	102 Παράγραφος 5 περιπτώσεις α' και β'	Άρθρο 102 παράγραφος 5 περιπτώσεις Α' και β' του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972). Αυτή αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 65 του ν.1041/1980 (ισχύς από 2/4/1980), με το άρθρο 20 του ν.1591/1986 (ισχύς από 24/4/1986), με την παράγραφο 9 του άρθρου 23 του ν.1828/1989 (ισχύς από 3/1/1989) με την παράγραφο 3 του άρθρου 19 του ν.2459/1997 (ισχύς από 18/2/1997) και με την παράγραφο 14 του άρθρου 1 του ν.2892/2001 (ισχύς από 9/3/2001). Η παράγραφος 6 του ΒΝΔ καταργήθηκε από 2/4/1980 με την παράγραφο 2 του άρθρου 65 του ν.1041/1980
99 Παράγραφοι 2 και 3	Άρθρο 99 παράγραφοι 2 και 3 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)		
100	Άρθρο 100 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)		
101 Παράγραφοι 1, 2 και 3	Άρθρο 101 παράγραφοι 1, 2 και 3 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)		
102 Παράγραφος 1 περιπτώσεις α', β' και γ'	Άρθρο 102 παράγραφος 1 περιπτώσεις Α', β' και γ' του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972). Αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 45 του ν.820/1978 (ισχύς από 17/10/1978) και η περίπτωση Α' αυτής αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 3 του άρθρου 57 του ν.1249/1982 (ισχύς από 5/4/1982)	102 Παράγραφοι 6,7 και 8	Άρθρο 10 παράγραφοι 8, 9 και 11 του ν.1160/1981 (ισχύς από 5/6/1981)

103 Παράγραφος 1	Άρθρο 103 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)	107 Παράγραφος 4	Άρθρο 36 του ν.1884/1990, με το οποίο προστέθηκε παράγραφος 4 στο άρθρο 107 του ΒΝΔ (ισχύς από 16/6/1990)
103 Παράγραφος 2	Άρθρο 1445 εδάφιο δεύτερο του Αστικού κώδικα, όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 16 του ν.1329/1983 (ισχύς από 18/2/1983)	107 Παράγραφος 5	Άρθρο 19 παράγραφος 3 του ν.1731/1987, με την οποία προστέθηκε παράγραφος 4 στο άρθρο 107 του ΒΝΔ (ισχύς από 9/9/1987), η οποία αριθμήθηκε σε παράγραφο 5 με το άρθρο 36 του ν.1884/1990 και το ποσό που καθορίζεται με τη διάταξη της παραγράφου
104	Άρθρο 104 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)		
105 Παράγραφος 1	Άρθρο 105 παράγραφος 1 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)		
Άρθρα Κώδικα	Πηγές	Άρθρα Κώδικα	Πηγές
105 Παράγραφος 2	Άρθρο 105 παράγραφος 2 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/72), όπως αυτή αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 3 του άρθρου 6 του ν.1947/1991 (ισχύς 14/5/1991)		3 του άρθρου 19 του ν.1731/1987 αυξήθηκε σε 150.000 δραχμές με την απόφαση του Υπουργού Οικονομικών 1080243/10.7.89 (ΠΟΛ.1161).
105 Παράγραφος 3	Άρθρο 37 παράγραφος 2 του ν.12/1975, με την οποία προστέθηκε παράγραφος 3 στο άρθρο 105 του ΒΝΔ (ισχύς 1/1/1972 σύμφωνα με το άρθρο 38 του ίδιου νόμου)	108 Παράγραφος 1	Άρθρο 108 παράγραφος 1 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)
106 Παράγραφος 1	Άρθρο 106 παράγραφος 1 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972), όπως προστέθηκε σ'αυτή δεύτερο εδάφιο με την παράγραφο 6 του άρθρου 6 του ν.1947/1991 (ισχύς από 14/5/1991) το οποίο αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 5 του άρθρου 20 του ν.2166/1993 (ισχύς 24/8/1993)	108 Παράγραφος 2	Άρθρο 108 παράγραφος 2 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972), όπως αυτή αντικαταστάθηκε με την περίπτωση β' της παραγράφου 2 του άρθρου 53 του ν.2396/1996 (ισχύς από 30/6/96)
106 Παράγραφος 2	Άρθρο 106 παράγραφος 2 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972), όπως προστέθηκε σ'αυτή τρίτο εδάφιο με το άρθρο 66 του ν.1041/1980 (ισχύς από 2/4/1980)	108 Παράγραφος 3	Άρθρο 41 του ν. 1041/1980 με το οποίο προστέθηκε στο άρθρο 108 του ΒΝΔ παράγραφος 3 (ισχύς 2/4/1980)
106 Παράγραφοι 3 και 4	Άρθρο 106 παράγραφοι 3 και 4 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)	108 Παράγραφος 4	Άρθρο 53 παράγραφος 2 του ν.2396/1996, με την οποία προστέθηκε στο άρθρο 108 του ΒΝΔ παράγραφος 1α (ισχύς από 30/6/1996)
107 Παράγραφοι 1,2 και 3	Άρθρο 107 παράγραφοι 1,2 και 3 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)	109 Παράγραφοι 1 περιπτώσεις Α',β' και γ' και 2	Άρθρο 109 παράγραφοι 1 περιπτώσεις Α',β' και γ' και 2 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)
		110 Παράγραφος 1	Άρθρο 110 παράγραφος 1 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972), όπως προστέθηκε σ'αυτή τρίτο εδάφιο

	με την παράγραφο 4 του άρθρου 17 του ν. 1947/1991 (ισχύς από 14/5/1991)		ται σε ισχύ με το άρθρο 1 του ν.δ.81/1974 (ισχύς από 2/10/1974)
110	Παράγραφοι 2 και 3	Άρθρο 110 παράγραφοι 2 και 3 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)	118 Άρθρο 118 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)
111	Παράγραφοι 1,2 και 3	Άρθρο 111 παράγραφοι 1,2 και 3 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)	119 Άρθρο 119 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)
112	Παράγραφοι 1,2,3,4 και 6	Άρθρο 112 παράγραφοι 1,2,3,4,5 και 6 του ΒΝΔ (ισχύς 1/1/1972)	120 Άρθρο 120 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)
113		Άρθρο 113 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)	121 Παράγραφοι 1 περιπτώσεις Α', β' και 2 Άρθρο 121 παράγραφοι 1 περιπτώσεις Α' και β' και 2 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)
Άρθρα Κώδικα	Πηγές		122 Άρθρο 124 του Β.Ν.Δ.
114	Παράγραφοι 1,2 και 3	Άρθρο 114 παράγραφοι 1,2 και 3 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972).	
115	Παράγραφοι 1,2 και 3	Άρθρο 115 παράγραφοι 1,2 και 3 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)	
116	Παράγραφοι 1 περιπτώσεις Α',β',γ' και δ και 2	Άρθρο 116 παράγραφοι 1 περιπτώσεις Α',β',γ' και δ' και 2 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972)	
117	(Από 11/9/1997 ισχύουν οι διατάξεις του ν.2523/1997 προηγούμενα ίσχυαν (Βλέπε πίνακα Ια)	Άρθρο 30 παράγραφος 2 περιπτώσεις Α', β' και γ' του ν.820/1978 (ισχύς από 17/10/1978)	
		Άρθρο 31 παράγραφος 2 περιπτώσεις Α', β' και γ' του ν.820/1978 (ισχύς 17/10/1978)	
		Άρθρο 33 παράγραφος 2 του ν.820/1978 (ισχύς 17/10/1978)	
		Άρθρο 40 του ν.820/1978 (ισχύς από 17/10/1978)	
		Άρθρο 117 παράγραφοι 1 περιπτώσεις Α' και β' και 2 του ΒΝΔ (ισχύς από 1/1/1972),όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 34 του ν.820/1978 (ισχύς 17/10/1978)	
		Άρθρο 55 του ν.1641/1919, όπως επαναφέρε-	
			ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ
			ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ
			Ο οποίος εμφανίζει τα νομοθετήματα που έχουν περιληφθεί στην κωδικοποίηση καθώς και το άρθρο της κωδικοποίησης στο οποίο έχει περιληφθεί κάθε διάταξη αυτών των νομοθετημάτων
			Ν.Δ.118/1973
			«Περί κώδικος φορολογίας κληρονομιών, δωρεών, προικών και κερδών εκ λαχείων» (ΦΕΚ 202 Α'/6.9.1973)
		Διατάξεις πηγών	Άρθρα Κωδικοποίησης
		Ν.Δ.118/1973	Άρθρο 1 παράγραφοι 1 και 2
		Άρθρο 1 παράγραφοι 1 και 2	
		Άρθρο 2 παράγραφος 1 περιπτώσεις Α',β',γ' και δ'	Άρθρο 2 παράγραφος 1 περιπτώσεις Α',β',γ' και δ'
		Άρθρο 2 παράγραφοι 2 και 3	Άρθρο 2 παράγραφοι 2 και 3
		Άρθρο 3 παράγραφος 1 περιπτώσεις Α' και β'	Άρθρο 3 παράγραφος 1 περιπτώσεις Α' και β'
		Άρθρο 3 παράγραφος 2 περιπτώσεις Α',β',γ',δ', ε',στ',ζ',η' και θ'	Άρθρο 3 παράγραφος 2 περιπτώσεις Α',β',γ',δ', ε',στ',ζ',η' και θ'
		Άρθρο 3 παράγραφος 3	Άρθρο 3 παράγραφος 3
		Άρθρο 3 παράγραφος 4, όπως προστέθηκε με το άρθρο 61 παράγραφος 1 του ν.1041/1980 και το τελευταίο εδάφιο αυτής αντικαταστάθηκε με το άρθρο 23 παράγραφος 7 του ν.1828/	Άρθρο 2 παράγραφος 1 περίπτωση ε'

1989

Άρθρο 3 παράγραφος 5, όπως αριθμήθηκε με το άρθρο 61 παράγραφος 1 του ν.1041/1980	Άρθρο 3 παράγραφος 4	Άρθρο 15 παράγραφοι 1 και 2	Άρθρο 15 παράγραφοι 1 και 2
Άρθρο 4. Το πρώτο εδάφιο αυτού αντικαταστάθηκε με το άρθρο 13 παράγραφος 10 του ν.1882/1990 και ολόκληρο το άρθρο αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 7 του άρθρου 1 του ν.2892/ 2001.	Άρθρο 4	Άρθρο 15 παράγραφος 3, όπως προστέθηκαν στην παράγραφο αυτή εδάφια με το άρθρο 19 παράγραφος 1 του ν.2459/1997	Άρθρο 15 παράγραφος 3
Άρθρο 5	Άρθρο 5	Άρθρο 15 παράγραφοι 4, 5,6,7 και 8	Άρθρο 15 παράγραφοι 4, 5,6,7 και 8
Άρθρο 6 παράγραφοι 1 και 2 Διατάξεις πηγών	Άρθρο 6 παράγραφοι 1 και 2 Άρθρα Κωδικοποίησης	Άρθρο 16 παράγραφοι 1,2,3,4 και 5 περιπτώσεις α΄,β΄,γ΄ και δ΄	Άρθρο 16 παράγραφοι 1,2,3,4 και 5 περιπτώσεις Α΄,β΄,γ΄ και δ΄
Άρθρο 6 παράγραφοι 1 και 2 Διατάξεις πηγών	Άρθρο 6 παράγραφοι 1 και 2 Άρθρα Κωδικοποίησης	Άρθρο 16 παράγραφος 5 περίπτωση ε΄, όπως αυτή Διατάξεις πηγών	Άρθρο 16 παράγραφος 5 περίπτωση ε΄ Άρθρα Κωδικοποίησης
Άρθρο 7 περιπτώσεις Α΄ έως και ιη΄	Άρθρο 7 περιπτώσεις Α΄ έως και ιη΄		καταργήθηκε με το άρθρο 33 του ν.12/1975. Προστέθηκε νέα περίπτωση ε΄ με το άρθρο 63 παράγραφος 1 του ν.1041/1980 σε συνδυασμό με την παράγραφο 5 του ίδιου άρθρου και νόμου και η νέα περίπτωση αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 23 παράγραφος 8 του ν.1828/1989
Άρθρο 8 παράγραφοι 1 περιπτώσεις Α΄,β΄ και γ΄, 2, 3 και 4	Άρθρο 8 παράγραφοι 1 περιπτώσεις Α΄,β΄ και γ΄, 2, 3 και 4		
Άρθρο 9, όπως οι διατάξεις του άρθρου αυτού αριθμήθηκαν ως παράγραφος 1 με το άρθρο 7 παράγραφος 7 του ν.1160/1981	Άρθρο 9 παράγραφος 1		
Άρθρο 9 παράγραφος 2, όπως αυτή προστέθηκε με το άρθρο 7 παράγραφος 7 του ν.1160/1981και αντικαταστάθηκε με την παρ.8 του άρθρου 1 του ν.2892/2001	Άρθρο 9 παράγραφος 2	Άρθρο 16 παράγραφος 6 περιπτώσεις Α΄ και β΄, όπως το πρώτο εδάφιο αυτής αντικαταστάθηκε με το άρθρο 63 παράγραφος 2 του ν.1041/1980	Άρθρο 16 παράγραφος 6 περιπτώσεις Α΄ και β΄
Άρθρο 10	Άρθρο 10 ενότητα Α΄	Άρθρο 17 παράγραφος 1, όπως αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 29 παράγραφος 1 του ν.2065/1992	Άρθρο 17 παράγραφος 1
Άρθρο 11 παράγραφοι 1 και 2	Άρθρο 11 παράγραφοι 1 και 2		
Άρθρο 12 παράγραφοι 1, 2 και 3	Άρθρο 12 παράγραφοι 1, 2 και 3	Άρθρο 17 παράγραφοι 2,3,4 και 5, όπως η παράγραφος 3 καταργήθηκε με το άρθρο 13 παράγραφος 13 του ν.1882/1990	Άρθρο 17 παράγραφοι 2,3 και 4
Άρθρο 13 παράγραφος 1	Άρθρο 13 παράγραφος 1		
Άρθρο 13 παράγραφος 2, όπως το πρώτο εδάφιο αυτής αντικαταστάθηκε με το άρθρο 32 παράγραφος 1 του ν.12/1975 και το δεύτερο εδάφιο αυτής με το άρθρο 62 του ν.1041/1980	Άρθρο 13 παράγραφος 2	Άρθρο 18 παράγραφοι 1 και 2	Άρθρο 18 παράγραφοι 1 και 2
Άρθρο 14 παράγραφοι 1 περιπτώσεις Α΄,β΄,γ΄, 2,3,4 και 5	Άρθρο 14 παράγραφοι 1 περιπτώσεις Α΄,β΄ και γ΄, 2,3,4 και 5	Άρθρο 19 περιπτώσεις Α΄ και β΄	Άρθρο 19 περιπτώσεις Α΄ και β΄
		Άρθρο 20 παράγραφοι 1,2,3,4 και 5	Άρθρο 20 παράγραφοι 1,2,3,4 και 5
		Άρθρο 21 παράγραφοι 1	Άρθρο 21 παράγραφοι 1

περιπτώσεις Α' υποπεριπτώσεις Α',β' και γ', Β',Γ' και Δ', 2,3,4 και 5	περιπτώσεις Α' υποπεριπτώσεις Α',β' και γ', Β',Γ' και Δ', 2,3,4 και 5	Άρθρο 27 παράγραφος 2, όπως το ποσό της έκπτωσης αυξήθηκε με το άρθρο 28 παράγραφος 2 του ν.1041/1980 και με το άρθρο 23 παράγραφος 1 του ν.1828/1989	Άρθρο 27
Άρθρο 22 περιπτώσεις α',β',γ', δ' και ε', όπως το αρχικό ποσό της επίπτωσης δ' αυξήθηκε με τις αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών Κ.6193/1982 (ΦΕΚ 914 Β') Κ.8346/1986 (ΦΕΚ 798 Β') και 1085757/1989 (ΦΕΚ 588 Β')	Άρθρο 22 περιπτώσεις Α',β',γ',δ' και ε'	Άρθρο 28 παράγραφοι 1 και 2	Άρθρο 28 παράγραφοι 1 και 2
Άρθρο 23 παράγραφοι 1,2,3,4,5 και 6	Άρθρο 23 παράγραφοι 1,2,3,4,5 και 6	Άρθρο 29 παράγραφος 1, όπως αυτή τροποποιήθηκε και αντικαταστάθηκε με το άρθρο 25 παράγραφος 1 του ν.1041/1980, με το άρθρο 16 παράγραφος 1 του ν.1473/1984, με το άρθρο 23 παράγραφος 2 του ν.1828/1989, με το άρθρο 13 παράγραφος 1 του ν.1882/1990, με το άρθρο 28 παράγραφος 1 του ν.2065/1992, με το άρθρο 114 παράγραφος 3 του ν.2362/1995, με το άρθρο 14 παράγραφος 9 του ν.2579/1998 και με το άρθρο 1 παράγραφος 5 του ν.2892/2001	Άρθρο 29 παράγραφος 1
Άρθρο 24 παράγραφοι 1,2,3,4,5 και 6	Άρθρο 24 παράγραφοι 1,2,3,4,5 και 6	Άρθρο 29 παράγραφος 2, όπως αυτή προστέθηκε με το άρθρο 16 παράγραφος 1 του ν.1473/1984, αυξήθηκαν τα ποσά με το άρθρο 23 παράγραφος 3 του ν.1828/1989, αντικαταστάθηκε με το άρθρο 13 παράγραφος 1 του ν.1882/1990, με το άρθρο 28 παράγραφος 2 του ν.2065/1992 με το άρθρο 114 παράγραφος 3 του ν.2362/1995, με το άρθρο 14 παράγραφος 9 του ν.2579/1998, με το άρθρο 1 παράγραφος 3 του ν.2873/2000 και με το άρθρο 1 παράγραφος 5 του ν.2892/2001.	Άρθρο 26 Κεφάλαιο Γ' Άρθρο 29 παράγραφος 2
Διατάξεις πηγών	Άρθρα Κωδικοποίησης	Διατάξεις πηγών	Άρθρα Κωδικοποίησης
Άρθρο 25 παράγραφος 1 περιπτώσεις Α',β' και γ', όπως η περίπτωση β' αντικαταστάθηκε με το άρθρο 34 του ν.12/1975 προστέθηκε περίπτωση δ' με το άρθρο 15 του ν.1443/1984, στη συνέχεια η παράγραφος 1 αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 6 του ν.1947/1991 προστέθηκαν περιπτώσεις γ' με την παράγραφο 4 του άρθρου 12 του ν.1967/1991 και δ' με την παράγραφο 2 του άρθρου 29 του ν.2065/1992	Άρθρο 25 παράγραφος 1 περιπτώσεις α',β',γ' και δ'	Άρθρο 29 παράγραφος 3, όπως αυτή προστέθηκε με το άρθρο 16 παράγραφος 1 του ν.1473/1984, σε συνδυασμό με την παράγραφο 4 του άρθρου 31 του ν.2065/1992	Άρθρο 29 παράγραφος 3
Άρθρο 25 παράγραφος 2	Άρθρο 25 παράγραφος 2 περίπτωση ε'	Άρθρο 29 παράγραφος 3, όπως αυτή αριθμήθηκε σε παράγραφο 2 με το άρθρο 5 παράγραφος 3 του ν.231/1975 αντικαταστάθηκε με το	Άρθρο 29 παράγραφος 4
Άρθρο 25 παράγραφος 3, όπως τα αφορολόγητα ποσά αναπροσαρμόστηκαν με την παράγραφο 2 του άρθρου 32 του ν.12/1975 και με το άρθρο 42 του ν.814/1978, η οποία τροποποιήθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 26 του ν.1041/1980 και καταργήθηκε με την περίπτωση ζ' του άρθρου 47 του ν.1473/1984	Άρθρο 26 ενότητα Γ' περιπτώσεις Α',β',γ' και δ'		
Άρθρο 26, όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 27 του ν.1041/1980 (ισχύς από 1/6/1979) και καταργήθηκε με την περίπτωση ζ' του άρθρου 47 του ν.1473/1984 (από 7/9/1984)	-		

άρθρο 43 παράγραφος 1 του ν.814/1978 σε συνδυασμό με την παράγραφο 2 αυτού και αριθμήθηκε σε παράγραφο 4 με το άρθρο 16 παράγραφος 1 του ν.1473/1984

Άρθρο 29 παράγραφος 4, όπως αυτή αριθμήθηκε σε παράγραφο 3 με το άρθρο 5 παράγραφος 3 του ν.231/1975, σε παράγραφο 5 με το άρθρο 16 παράγραφος 1 του ν.1473/1984, αντικαταστάθηκε με το ίδιο άρθρο παράγραφος 2 του ίδιου νόμου και με το άρθρο 30 παράγραφος 1 του ν.2065/1992

Άρθρο 30
Διατάξεις πηγών

Άρθρο 29 παράγραφος 5

Άρθρο 30
Άρθρα Κωδικοποίησης

Άρθρο 31 παράγραφοι 1 και 2

Άρθρο 31 παράγραφοι 1 και 2

Άρθρο 32 παράγραφοι 1, 2,3 και 4

Άρθρο 32 παράγραφοι 1, 2,3 και 4

Άρθρο 33 παράγραφος 1 περιπτώσεις Α',β',γ',δ' και ε'

Άρθρο 33 παράγραφος 1 περιπτώσεις Α',β',γ',δ' και ε'

Άρθρο 33 παράγραφος 2, όπως αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 13 παράγραφος 14 του ν.1882/1990

Άρθρο 33 παράγραφος 2

Άρθρο 33 παράγραφος 3

Άρθρο 33 παράγραφος 3

Άρθρο 34 παράγραφος 1 περιπτώσεις Α' και Β'

Άρθρο 34 ενότητα Α' παράγραφος 1 περιπτώσεις α' και β'

Άρθρο 34 παράγραφος 2 περιπτώσεις Α',β',γ',δ' και ε', όπως η περίπτωση ε' αντικαταστάθηκε με το άρθρο 17 παράγραφος 2 του ν.1473/1984

Άρθρο 34 ενότητα Α' παράγραφος 2 περιπτώσεις Α',β',γ',δ' και ε'

Άρθρο 34 παράγραφος 3

Άρθρο 34 ενότητα Α' παράγραφος 3

Άρθρο 35 παράγραφοι 1 περιπτώσεις Α',β',γ' και δ', 2

Άρθρο 35 παράγραφοι 1 περιπτώσεις Α',β',γ' και δ', 2

Άρθρο 36, όπως το πρώτο εδάφιο αυτού αντικαταστάθηκε με το άρθρο 13 παράγραφος 11 του ν.1882/1990 και ολόκληρο το άρθρο αντι-

Άρθρο 36

καταστάθηκε με το άρθρο 1 παράγραφος 9 του ν. 2892 /2001.

Άρθρο 37

Άρθρο 37

Άρθρο 38 παράγραφοι 1 και 2

Άρθρο 38 παράγραφοι 1 και 2

Άρθρο 39 παράγραφος 1, όπως το δεύτερο εδάφιο αυτής αντικαταστάθηκε με το άρθρο 6 παράγραφος 5 του ν.1947/1991

Άρθρο 39 παράγραφος 1

Άρθρο 39 παράγραφος 2

Άρθρο 39 παράγραφος 2

Άρθρο 39 παράγραφος 3, όπως αυτή προστέθηκε με το άρθρο 20εδάφιο πρώτο

Άρθρο 39 παράγραφος 3

Διατάξεις πηγών

Άρθρα Κωδικοποίησης

παράγραφος 3 του ν.2166/1993

Άρθρο 40 παράγραφος 1 περιπτώσεις Α',β',γ',δ', ε' και στ', όπως η περίπτωση δ' αντικαταστάθηκε με το άρθρο 63 παράγραφος 3 του ν.1041/1980

Άρθρο 40 παράγραφος 1 περιπτώσεις Α',β',γ',δ',ε' και στ'

Άρθρο 40 παράγραφος 2 περιπτώσεις Α' και β'

Άρθρο 40 παράγραφος 2 περιπτώσεις Α' και β'

Άρθρο 41, όπως προστέθηκε στο άρθρο αυτό δεύτερο εδάφιο με το άρθρο 6 παράγραφος 4 του ν.1947/1991

Άρθρο 41

Άρθρο 42 παράγραφος 1 περιπτώσεις Α',Β' υποπεριπτώσεις Α' και β'

Άρθρο 42 παράγραφος 1 περιπτώσεις Α',Β' υποπεριπτώσεις Α' και β'

Άρθρο 42 παράγραφος 1, όπως προστέθηκε σ'αυτή περίπτωση Γ' με το άρθρο 20 παράγραφος 4 του ν.2166/1993

Άρθρο 42 παράγραφος 2

Άρθρο 42 παράγραφοι 2, 3 περιπτώσεις Α' και Β' και 4

Άρθρο 42 παράγραφοι 3 περιπτώσεις Α' και Β', 4 και 5

Άρθρο 42 παράγραφος 5, όπως αυτή προστέθηκε με το άρθρο 6 παράγραφος 7 του ν.1947/1991 και αντικαταστάθηκε με το άρθρο 19 παράγραφος 2 του ν.2459/1997. Στη συνέχεια προστέθηκε τέταρτο εδάφιο με το

Άρθρο 42 παράγραφος 6

άρθρο 14 παράγραφος 6 του ν.2579/1998.		όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 4 του άρθρου 28 του ν.1041/1980 και καταργήθηκε με την περίπτωση ζ' του άρθρου 47 του ν.1473/1984.	
Άρθρο 43 παράγραφος 1 περιπτώσεις Α', β' και γ'	Άρθρο 43 ενότητα Γ' περιπτώσεις Α', β' και γ'		
Άρθρο 44 παράγραφοι 1 και 2 περιπτώσεις Α' και β'	Άρθρο 44 παράγραφοι 1 και 3	Άρθρο 56 παράγραφοι 1,2 και 3	Άρθρο 56 παράγραφοι 1, 2 και 3
Άρθρο 45	Άρθρο 45	Άρθρο 56 παράγραφος 4, όπως αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 36 του ν.12/1975	Άρθρο 56 παράγραφος 4
Άρθρο 46	Άρθρο 46		
Άρθρο 47, όπως το πρώτο εδάφιο αυτού αντικαταστάθηκε με το άρθρο 13 παράγραφος 12 του ν.1882/1990 και ολόκληρο το άρθρο αντικαταστάθηκε με την παρά	Άρθρο 47	Άρθρο 57	Άρθρο 57
Διατάξεις πηγών	Άρθρα Κωδικοποίησης	Διατάξεις πηγών	Άρθρα Κωδικοποίησης
γραφο 10 του άρθρου 1 του ν.2892/2001.		καταστάθηκαν με το άρθρο 44 παράγραφος 1 του ν.1249/1982	
Άρθρο 48, όπως προστέθηκε στο άρθρο αυτό δεύτερο εδάφιο με το άρθρο 35 του ν.12/1975, σε συνδυασμό με το άρθρο 38 του ίδιου νόμου	Άρθρο 48	Άρθρο 59 παράγραφοι 1 και 2, όπως η παράγραφος 1 καταργήθηκε με το άρθρο 2 παράγραφος 1 του ν.2459/1997 και η παράγραφος 2 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 44 παράγραφος 2 του ν.1249/1982	Άρθρο 59
Άρθρο 49, σε συνδυασμό με το ν.1329/1983	Άρθρο 49		
Άρθρο 50, σε συνδυασμό με το ν.1329/1983	Άρθρο 50	Άρθρο 60, όπως το πρώτο εδάφιο αυτού αντικαταστάθηκε με το άρθρο 44 παράγραφος 3 του ν.1249/1982	Άρθρο 60
Άρθρο 51 παράγραφοι 1 και 2	Άρθρο 51 παράγραφοι 1 και 2		
Άρθρο 52 παράγραφοι 1 περιπτώσεις Α', β', γ', 2 και 3, σε συνδυασμό με το ν.1329/1983	Άρθρο 52 παράγραφοι 1 περιπτώσεις Α', β', γ', 2 και 3	Άρθρο 61 παράγραφοι 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, όπως η 6, 7, 8, 9 και 10 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 44 του ν.814/1978 και προστέθηκε στο άρθρο αυτό παράγραφος 10 με το άρθρο 6 παράγραφος 2 του ν.1947/1991	Άρθρο 61 ενότητα Α' παράγραφοι 1, 2, 3, 4, 5,
Άρθρο 53 παράγραφοι 1,2 και 3	Άρθρο 53 παράγραφοι 1, 2 και 3		
Άρθρο 54 παράγραφος 1, όπως προστέθηκε στην παράγραφο αυτή δεύτερο εδάφιο με το άρθρο 63 παράγραφος 4 του ν.1041/1980	Άρθρο 54 παράγραφος 1	Άρθρο 62 παράγραφος 1 περιπτώσεις α' και β', όπως η περίπτωση β' της παραγράφου αυτής αντικαταστάθηκε με το άρθρο 41 παράγραφος 1 του ν.814/1978 και το άρθρο 18 παράγραφος 1 του ν.1473/1984	Άρθρο 62 παράγραφος 1 περιπτώσεις α' και β'
Άρθρο 54 παράγραφοι 2 περιπτώσεις Α' και β' και 3	Άρθρο 54 παράγραφοι 2 περιπτώσεις Α' και β' και 3		
Άρθρο 55 παράγραφος 1 περιπτώσεις Α' και β'	Άρθρο 55 ενότητα Α' περιπτώσεις Α' και β'	Άρθρο 62 παράγραφος 2	Άρθρο 62 παράγραφος 2
Άρθρο 55 παράγραφος 2,		Άρθρο 63 παράγραφοι 1 και 2 περιπτώσεις α', β',	Άρθρο 63 παράγραφοι 1 και 2 περιπτώσεις α', β',

γ', δ', ε', στ' και ζ'	γ', δ', ε', στ' και ζ'	ν.2523/1997) προηγούμενα ίσχυαν:	
Άρθρο 64, όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 41 παράγραφος 2 του ν.814/1978	Άρθρο 64 παράγραφος 1	Άρθρο 75 παράγραφος 1, όπως το ανώτατο όριο της παραγράφου αυτής(Παράρτημα Ια) τροποποιήθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 33 του ν.820/1978 και όπως αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 31 παράγραφος 1 του ν.2065/1992	Άρθρο 75 παράγραφος 1
Άρθρο 65 παράγραφοι 1 και 2	Άρθρο 65 παράγραφοι 1 και 2		
Άρθρο 66 παράγραφοι 1, 2, 3 και 4	Άρθρο 66 παράγραφοι 1, 2, 3 και 4	Άρθρο 75 παράγραφος 2, όπως το ποσοστό του πρόσθετου φόρου (Παράρτημα Ια) αυξήθηκε με το άρθρο 31 παράγραφος 1 του ν.820/1978 και με το άρθρο 16 παράγραφος 1 του ν.1563/1985	Άρθρο 75 παράγραφος 2
Άρθρο 67 παράγραφος 1 περιπτώσεις α', β', γ' υποπεριπτώσεις 1, 2 και 3, δ', ε', στ', ζ' και η', όπως η υποπερίπτωση 2 της περίπτωσης γ' αυτής της πα	Άρθρο 67 παράγραφος 1 περιπτώσεις α', β', γ' υποπεριπτώσεις αα', ββ' και γγ', δ', ε' στ', ζ' και η'		
Διατάξεις πηγών	Άρθρα Κωδικοποίησης	Διατάξεις πηγών	Άρθρα Κωδικοποίησης
ραγράφου αντικαταστάθηκε με το άρθρο 42 του ν.1041/1980		Άρθρο 75 παράγραφος 3	Άρθρο 75 παράγραφος 3 (Παράρτημα Ια)
Άρθρο 67 παράγραφοι 2 και 3	Άρθρο 67 παράγραφοι 2 και 3	Άρθρο 75 παράγραφος 4, όπως το ποσοστό του πρόσθετου φόρου (Παράρτημα Ια) αυξήθηκε με το άρθρο 30 παράγραφος 1 του ν. 820/1978	Άρθρο 75 παράγραφος 4
Άρθρο 68 παράγραφοι 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 και 8	Άρθρο 68 παράγραφοι 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 και 8	Άρθρο 75 παράγραφοι 5, 6, 7, 8, 9 και 10	Άρθρο 75 παράγραφοι 5, 6, 7, 8, 9 και 10 (Παράρτημα Ια)
Άρθρο 69 παράγραφοι 1, 2, 3, 4 και 5	Άρθρο 69 παράγραφοι 1, 2, 3, 4 και 5	Άρθρο 75 παράγραφος 11, όπως αυτή προστέθηκε με το άρθρο 43 του ν. 1249/1982	Άρθρο 75 παράγραφος 11 (Παράρτημα Ια)
Άρθρο 70	Άρθρο 70		
Άρθρο 71	Άρθρο 71		
Άρθρο 72 παράγραφοι 1, 2 και 3	Άρθρο 72 παράγραφοι 1, 2 και 3	Άρθρο 76 παράγραφοι 1, 2 και 3, όπως η παράγραφος 2 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 18 του ν.1591/1986	Άρθρο 76 παράγραφοι 1, 2 και 3
Άρθρο 72 παράγραφος 4, όπως αυτή προστέθηκε με την παρ. 7 του άρθρου 14 του ν.2579/1998	Άρθρο 74 παράγραφος 4	Άρθρο 77 παράγραφοι 1, 2 περιπτώσεις α', β', γ' και δ', 3 και 4	Άρθρο 77 παράγραφοι 1, 2 περιπτώσεις α', β', γ' και δ', 3 και 4
Άρθρο 73 παράγραφοι 1 και 2 περιπτώσεις α', β' και γ'	Άρθρο 73 παράγραφοι 1 και 2 περιπτώσεις α', β' και γ'	Άρθρο 78	Άρθρο 78
Άρθρο 73 παράγραφος 3, όπως αυτή προστέθηκε με το άρθρο 4 παράγραφος 1 του ν.231/1975 και αντικαταστάθηκε με το άρθρο 42 παράγραφος 1 του ν. 1249/1982	Άρθρο 73 παράγραφος 3	Άρθρο 79 παράγραφοι 1, 2 και 3	Άρθρο 79 παράγραφοι 1, 2 και 3
Άρθρο 74	Άρθρο 74	Άρθρο 80 παράγραφοι 1, 2, 3, 4, 5 και 6, όπως αυξήθηκαν τα ποσοστά της παραγράφου 4 του άρθρου αυτού με τα άρθρα 30 παράγραφος 1 και 31 παράγραφος 1 του ν.820/1978, όπως η παρά-	Άρθρο 80 παράγραφοι 1, 2, 3, 4, 5 και 6
Άρθρο 75 (Από 11/9/1997 ισχύουν οι διατάξεις του	Άρθρο 75 Παράρτημα Ια		

γραφος 1 του άρθρου 31 του νόμου αυτού αντικαταστάθηκε με το άρθρο 16 παράγραφος 1 του ν.1563/1985

Άρθρο 80 παράγραφος 7 η οποία προστέθηκε στο ΒΝΔ με το άρθρο 30 παράγραφος 6 του ν.2648/1998.

Άρθρο 81 παράγραφος 1, όπως αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 5 παράγραφος 1 του ν. 231/1975

Άρθρο 81 παράγραφοι 2 περιπτώσεις α', β' και δ' και 3 όπως η παράγραφος αυτή καταργήθηκε με το άρθρο 71 παράγραφος 2 του ν.542/1977

ν.1882/1990

Άρθρο 82 παράγραφος 8, όπως το πρώτο εδάφιο αυτής αντικαταστάθηκε με τα άρθρα 29 παράγραφος 2 του ν.1041/1980, 19 του ν.1591/1986 και 13 παράγραφος 8 του ν.1882/1990, προστέθηκε στο δεύτερο εδάφιο αυτής περιόδου με το άρθρο 30 παράγραφος 4 του ν.2065/1992 και στο τέταρτο εδάφιο προστέθηκε πρώτη περίοδος με το άρθρο 6 παράγραφος 1 του ν.231/1975.

Η δεύτερη και τρίτη περίοδος του τέταρτου εδαφίου αντικαταστάθηκε με το άρθρο 29 παράγραφος 3 του ν.1041/1980 και το πέμπτο

Διατάξεις πηγών

Άρθρα Κωδικοποίησης

Άρθρο 81 παράγραφος 4, όπως το πρώτο εδάφιο αυτής αντικαταστάθηκε με το άρθρο 5 παράγραφος 2 του ν.231/1975, αριθμήθηκε σε παράγραφο 3 με το άρθρο 71 παράγραφος 2 του ν.542/1977 και τα δύο πρώτα εδάφια αυτής αντικαταστάθηκαν με το άρθρο 18 παράγραφος 2 του ν.1473/1984

Άρθρο 81 παράγραφος 3

Άρθρο 82 παράγραφος 1, όπως τροποποιήθηκε και αντικαταστάθηκε με τα άρθρα 52 παράγραφος 1 του ν.542/1977, 29 παράγραφος 1 του ν.1041/1980, 18 παράγραφος 3 του ν.1473/1984, 13 παράγραφος 6 του ν.1882/1990 και 5 παράγραφος 8 του ν.2187/1994

Άρθρο 82 παράγραφοι 2 και 3

Άρθρο 82 παράγραφος 4, όπως προστέθηκε σ'αυτή δεύτερο εδάφιο με το άρθρο 6 παράγραφος 3 του ν.231/1975 και στη συνέχεια η παράγραφος αυτή αντικαταστάθηκε με τα άρθρα 13 παράγραφος 9 του ν.1882/1990 και 5 παράγραφος 9 του ν.2187/1994

Άρθρο 82 παράγραφοι 5 και 6

Άρθρο 82 παράγραφος 7, όπως το πρώτο εδάφιο αυτής αντικαταστάθηκε με το άρθρο 13 παράγραφος 7 του

Διατάξεις πηγών

Άρθρα Κωδικοποίησης

εδάφιο προστέθηκε με το άρθρο 52 παράγραφος 2 του ν.542/1977

Άρθρο 82 παράγραφος 9, όπως το πρώτο εδάφιο αυτής αντικαταστάθηκε με το άρθρο 6 παράγραφος 2 του ν.231/1975 και με το άρθρο 5 παράγραφος 10 του ν.2187/1994, και το δεύτερο εδάφιο αυτής προστέθηκε με το άρθρο 37 παράγραφος 1 του ν.12/1975

Ολόκληρο το άρθρο 82 αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 5 του άρθρου 30 του ν.2648/1998.

Άρθρο 83 παράγραφοι 1, 2, 3 και 4

Άρθρο 82 παράγραφοι 1 έως και 5

Άρθρο 83 παράγραφοι 1, 2, 3 και 4

Άρθρο 84 παράγραφος 1 περιπτώσεις α', β', γ', δ', ε', στ' και ζ'

Άρθρο 84 παράγραφος 2, όπως αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 18 παράγραφος 5 του ν.1473/1984

Άρθρο 84 παράγραφος 1 περιπτώσεις α', β', γ', δ', ε', στ' και ζ'

Άρθρο 84 παράγραφος 2

Άρθρο 85 παράγραφος 1, όπως προστέθηκε στην παράγραφο αυτή δεύτερο εδάφιο με το άρθρο 12 παράγραφος 5 του ν.1967/1991

Άρθρο 85 ενότητα Α' παράγραφος 1

Άρθρο 85 παράγραφοι 2 και 3

Άρθρο 85 ενότητα Α' παράγραφοι 2 και 3

Άρθρο 86 παράγραφοι 1,

Άρθρο 86 παράγραφοι 1,

2, 3, 4, 5, 6 και 7	2, 3, 4, 5, 6 και 7	θρου 17 του ν.1947/1991	
Άρθρο 87 παράγραφοι 1, 2 και 3, Στην παράγραφο 2 προστέθηκε περίοδος με το άρθρο 53 παράγραφος 1 του ν.542/1977 και με την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου και νόμου αντικαταστάθηκε το δεύτερο εδάφιο αυτής	Άρθρο 87 παράγραφοι 1, 2 και 3 σε συνδυασμό με το π.δ.	Άρθρο 97 παράγραφοι 1 και 2, σε συνδυασμό με την παράγραφο 5 του άρθρου 17 του ν.1947/1991	Άρθρο 97 παράγραφοι 1 και 2
Άρθρο 88 παράγραφοι 1 περιπτώσεις α', β', γ', δ' και ε' και 2	Άρθρο 88 παράγραφοι 1 περιπτώσεις α', β', γ', δ' και ε' και 2	Άρθρο 98, όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 44 παράγραφος 7 του ν.1249/1982, σε συνδυασμό με την παράγραφο 5 του άρθρου 17 του ν.1947/1991	Άρθρο 98
Άρθρο 89 παράγραφοι 1 και 2, όπως στην παράγραφο 1 προστέθηκαν εδάφια δεύτερο και τρίτο με το άρθρο 32 παράγραφος 1 του ν.2065/1992	Άρθρο 89 παράγραφοι 1 και 2	Άρθρο 99 παράγραφος 1 περιπτώσεις α', β', γ', δ', ε' και στ' όπως το πρώτο εδάφιο αυτής αντικαταστάθηκε με το άρθρο 64 του ν.1041/1980	Άρθρο 99 παράγραφος 1 περιπτώσεις α', β', γ', δ', ε' και στ',
Διατάξεις πηγών	Άρθρα Κωδικοποίησης	Διατάξεις πηγών	Άρθρα Κωδικοποίησης
Άρθρο 90, όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 30 παράγραφος 2 του ν.2065/1992	Άρθρο 90	Άρθρο 99 παράγραφοι 2 και 3	Άρθρο 99 παράγραφοι 2 και 3
Άρθρο 91 παράγραφοι 1 και 2, σε συνδυασμό με την παράγραφο 5 του άρθρου 17 του ν.1947/1991	Άρθρο 91 παράγραφοι 1 και 2	Άρθρο 100	Άρθρο 100
Άρθρο 92, σε συνδυασμό με την παράγραφο 5 του άρθρου 17 του ν.1947/1991	Άρθρο 92	Άρθρο 101 παράγραφοι 1, 2 και 3	Άρθρο 101 παράγραφοι 1, 2 και 3
Άρθρο 93, όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 44 παράγραφος 4 του ν.1249/1982, σε συνδυασμό με την παράγραφο 5 του άρθρου 17 του ν.1947/1991 και με το π.δ.218/1997.	Άρθρο 93	Άρθρο 102 παράγραφος 1 περιπτώσεις α', β', γ', όπως αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 45 του ν.820/1978 και η περίπτωση Α' της παραγράφου αυτής αντικαταστάθηκε με το άρθρο 57 παράγραφος 3 του ν.1249/1982	Άρθρο 102 παράγραφος 1 περιπτώσεις α', β', γ'
Άρθρο 94 παράγραφοι 1 περιπτώσεις α', β', γ', δ' και 2, όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 44 παράγραφος 5 του ν.1249/1982, σε συνδυασμό με την παράγραφο 5 του άρθρου 17 του ν.1947/1991	Άρθρο 94	Άρθρο 102 παράγραφος 2, όπως αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 45 του ν.820/1978 και το πρώτο εδάφιο αυτής αντικαταστάθηκε με το άρθρο 30 παράγραφος 3 του ν.2065/1992	Άρθρο 102 παράγραφος 2
Άρθρο 95, όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 44 παράγραφος 6 του ν.1249/1982, σε συνδυασμό με την παράγραφο 5 του άρθρου 17 του ν.1947/1991	Άρθρο 95	Άρθρο 102 παράγραφος 3 περιπτώσεις α', β', γ' και δ', όπως αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 45 του ν.820/1978	Άρθρο 102 παράγραφος 3 περιπτώσεις α', β', γ' και δ'
Άρθρο 96, σε συνδυασμό με την παράγραφο 5 του άρθρου 17 του ν.1947/1991	Άρθρο 96	Άρθρο 102 παράγραφος 4 όπως αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 65 παράγραφος 1 του ν.1041/1980	Άρθρο 102 παράγραφος 4
		Άρθρο 102 παράγραφος 5 περιπτώσεις α' και β', όπως η παράγραφος αυτή αντικα-	Άρθρο 102 παράγραφος 5 περιπτώσεις α' και β'

ταστάθηκε με τα άρθρα 65 παράγραφος 1 του ν.1041/1980, 20 του ν.1591/1986, 23 παράγραφος 9 του ν.1828/1989, 19 παράγραφος 3 του ν.2459/1997 και 1 παράγραφος 14 του ν.2892/2001-06-11

Άρθρο 103

Άρθρο 1445 εδάφιο δεύτερο του Α.Κ. όπως αυτό αντικαταστάθηκε Με το άρθρο 16 του ν.1329/1983.

Άρθρο 104

Άρθρο 105 παράγραφοι 1 και 2, όπως η παράγραφος 2 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 6 παράγραφος 3 του ν.1947/1991

Διατάξεις πηγών

Άρθρο 103 παράγραφος 1

Άρθρο 103 παράγραφος 2

Άρθρο 104

Άρθρο 105 παράγραφοι 1 και 2

Άρθρα Κωδικοποίησης

Άρθρο 108 παράγραφος 1

Άρθρο 108 παράγραφος 2, όπως αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 53 παράγραφος 2β του ν.2396/1996

Άρθρο 108 παράγραφος 3, όπως αυτή προστέθηκε με το άρθρο 41 του ν.1041/1980

Άρθρο 108 παράγραφος 4, όπως αυτή προστέθηκε στην παράγραφο 1α με το άρθρο 53 παράγραφος 2α του ν.2396/1996

Διατάξεις πηγών

Άρθρο 108 παράγραφος 1

Άρθρο 108 παράγραφος 2

Άρθρο 108 παράγραφος 3

Άρθρο 108 παράγραφος 4

Άρθρα Κωδικοποίησης

Άρθρο 105 παράγραφος 3, όπως αυτή προστέθηκε με το άρθρο 37 παράγραφος 2 του ν.12/1975

Άρθρο 106 παράγραφος 1, όπως στην παράγραφο αυτή προστέθηκε δεύτερο εδάφιο με το άρθρο 6 παράγραφος 6 του ν.1947/1991 το οποίο αντικαταστάθηκε με το άρθρο 20 παράγραφος 5 του ν.2166/1993

Άρθρο 106 παράγραφος 2, όπως στην παράγραφο αυτή προστέθηκε τρίτο εδάφιο με το άρθρο 66 του ν.1041/1980

Άρθρο 106 παράγραφοι 3 και 4

Άρθρο 107 παράγραφοι 1, 2 και 3

Άρθρο 107 παράγραφος 4, αυτή προστέθηκε με το άρθρο 36 του ν.1884/1990

Άρθρο 107 παράγραφος 5, όπως αυτή προστέθηκε ως παράγραφος 4 με το άρθρο 19 παράγραφος 3 του ν.1731/1987 και αριθμήθηκε ως παράγραφος 5 με το άρθρο 36 του ν.1884/1990, το ποσό αυξήθηκε με την απόφαση του Υπουργού Οικονομικών 1080243/ΠΟΛ.1161/10.7.1989

Άρθρο 105 παράγραφος 3

Άρθρο 106 παράγραφος 1

Άρθρο 106 παράγραφος 2

Άρθρο 106 παράγραφοι 3 και 4

Άρθρο 107 παράγραφοι 1, 2 και 3

Άρθρο 107 παράγραφος 4

Άρθρο 107 παράγραφος 5

Άρθρο 109 παράγραφοι 1 περιπτώσεις α', β' και γ' και 2

Άρθρο 110 παράγραφος 1, όπως προστέθηκε σ' αυτή τρίτο εδάφιο με την παράγραφο 4 του άρθρου 17 του ν.1947/1991

Άρθρο 110 παράγραφοι 2 και 3

Άρθρο 111 παράγραφοι 1, 2 και 3

Άρθρο 112 παράγραφοι 1, 2, 3, 4, 5 και 6

Άρθρο 113

Άρθρο 114 παράγραφοι 1, 2 και 3

Άρθρο 115 παράγραφοι 1, 2 και 3

Άρθρο 116 παράγραφοι 1 περιπτώσεις α', β', γ' και δ' και 2

Άρθρο 117

Άρθρο 109 παράγραφοι 1 περιπτώσεις α', β' και γ' και 2

Άρθρο 110 παράγραφος 1

Άρθρο 110 παράγραφοι 2 και 3

Άρθρο 111 παράγραφοι 1, 2 και 3

Άρθρο 112 παράγραφοι 1, 2, 3, 4 και 5

Άρθρο 113

Άρθρο 114 παράγραφοι 1, 2 και 3

Άρθρο 115 παράγραφοι 1, 2 και 3

Άρθρο 116 παράγραφοι 1 περιπτώσεις α', β', γ' και δ' και 2

Άρθρο 117
Από 11/9/1997 ισχύουν οι διατάξεις του ν.2523/1997.
Προηγούμενα ίσχυαν (βλέπε παράρτημα Ια)
Άρθρο 117 παράγραφοι 1 και 2 του ΒΝΔ, όπως αυ-

τές αντικαταστάθηκαν με το άρθρο 34 παράγραφος 1 του ν.820/1978. Οι διατάξεις του άρθρου 1 παράγραφος 2 περίπτωση ε' του ν.81/1974 με την οποία επαναφέρθηκε σε ισχύ το άρθρο 55 του ν.1641/1919, των άρθρων 30 παράγραφος 2 περιπτώσεις α', β' και γ', 33 παράγραφος 2 και 40 του ν.820/1978.

Άρθρο 118

Άρθρο 118

Άρθρο 119

Άρθρο 119

Άρθρο 120

Άρθρο 120

Διατάξεις πηγών**Άρθρα Κωδικοποίησης**

Άρθρο 121 παράγραφοι 1 περιπτώσεις α' και β' και 2

Άρθρο 121 παράγραφοι 1 περιπτώσεις α' και β' και 2

Άρθρο 124

Άρθρο 122

N.1641/1919

«Περί φορολογίας των κληρονομιών, δωρεών, προικών και κερδών εκ λαχείων»
(ΦΕΚ 4 Α'/9.1.1919)

Διατάξεις πηγών**Άρθρα Κωδικοποίησης**

N.1641/1919

Άρθρο 55 παράγραφοι 1, 2, 3, 4 και 5, όπως αυτό επαναφέρθηκε σε ισχύ με την περίπτωση ε' της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του ν.δ.81/1974

Άρθρο 117 παράρτημα Ια

N.5638/1932

«Περί καταθέσεως εις κοινόν λογαριασμόν»
(ΦΕΚ 307 Α'/7.9.1932)

Διατάξεις πηγών**Άρθρα Κωδικοποίησης**

N.5638/1932

Άρθρα 1 και 2, όπως το άρθρο 1 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του ν.951/1971

Άρθρο 25 παράγραφος 2 περίπτωση γ'

N.2097/1952

«Περί ρυθμίσεως ειδικών τινών περιπτώσεων εφαρμογής του νόμου περί εισπράξεως δημοσίων εσόδων και άλλων τινών διατάξεων»
(ΦΕΚ 113 Α'/28.4.1952)

Διατάξεις πηγών**Άρθρα Κωδικοποίησης**

N.2097/1952

Άρθρο 5 παράγραφος 1, όπως αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 37 του ν.1326/1983 και με την παράγραφο 6 του άρθρου 18 του ν.1473/1984

Άρθρο 82 παράγραφος 6

N.Δ.3629/1956

«Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως διατάξεων φορολογικών νόμων»
(ΦΕΚ 278 Α'/16.11.1956)

Διατάξεις πηγών**Άρθρα Κωδικοποίησης**

N.Δ.3629/1956

Άρθρο 5

Άρθρο 61 ενότητα Β' παράγραφοι 1,2, και 3 και άρθρο 85 ενότητα Β' παράγραφοι 1,2 και 3

N.Δ.4114/1960

«Περί του Κώδικος «Περί Ταμείου Νομικών»
(ΦΕΚ 164 Α'/3.10.1960)

Διατάξεις πηγών**Άρθρα Κωδικοποίησης**

N.Δ.4114/1960

Άρθρο 81 παράγραφος 5

Άρθρο 10 παράγραφος 1

N.Δ.4117/1960

«Περί συνομολογήσεως λαχειοφόρου εσωτερικού δανείου οικονομικής αναπτύξεως δραχμών 750.000.000»
(ΦΕΚ 166 Α'/9.10.1960)

Διατάξεις πηγών**Άρθρα Κωδικοποίησης**

N.Δ.4117/1960

Άρθρο 8 παράγραφος 1

Άρθρο 25 παράγραφος 2 περίπτωση β'

AN.N.142/1967

«Περί παρατάσεως του χρόνου παραγραφής και άλλων τινών φορολογικών διατάξεων»
(ΦΕΚ 169 Α'/3.10.1967)

Διατάξεις πηγών**Άρθρα Κωδικοποίησης**

AN.N.142/1967

Άρθρο 4 παράγραφοι 1 και 2, όπως τροποποιήθηκαν με το άρθρο 2 παράγραφοι 1 και 2 του α.ν.446/1968, η παράγραφος 2 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 30 του ν.1041/1980 και στη συνέχεια οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 4 αντικαταστάθηκαν με την παράγραφο 3 του άρθρου 28 του ν.2648/1998

Άρθρο 81 παράγραφος 4

AN.N.225/1967

**«Περί απαλλαγής των εκ των κρατικών λαχείων κερδών αφ' οιουδήποτε φόρου λαχείων, ως και από του τέλους χαρτοσήμου»
(ΦΕΚ 234 Α' /27.12.1967)**

<u>Διατάξεις πηγών</u>	<u>Άρθρα Κωδικοποίησης</u>
ΑΝ.Ν.225/1967	Άρθρο 58 παράγραφος 1 εδάφιο δεύτερο

ΑΝ.Ν.446/1968

**«Περί τροποποίησης και συμπληρώσεως φορολογικών και άλλων τινών διατάξεων»
(ΦΕΚ 130 Α' /14.6.1968)**

<u>Διατάξεις πηγών</u>	<u>Άρθρα Κωδικοποίησης</u>
ΑΝ.Ν.446/1968 Άρθρο 2 παράγραφοι 1 και 2, με τις οποίες τροποποιήθηκαν οι διατάξεις του άρθρου	Άρθρο 81 παράγραφος 4
<u>Διατάξεις πηγών</u>	<u>Άρθρα Κωδικοποίησης</u>

4 παράγραφοι 1 και 2 του αν.ν.142/1967 και στη συνέχεια αντικαταστάθηκαν με την παράγραφο 3 του άρθρου 28 του ν.2648/1998

ΝΔ.951/1971

**«Περί συμπληρώσεως του ν.5638/1932 «Περί καταθέσεως εις κοινόν λογαριασμόν»
(ΦΕΚ Α' 160/19.8.1971)**

<u>Διατάξεις πηγών</u>	<u>Άρθρα Κωδικοποίησης</u>
ΝΔ.951/1971 Άρθρο 1	Άρθρο 25 παράγραφος 2 περίπτωση γ'

Ν.Δ.210/1973

**«Περί Μεταλλευτικού Κώδικα»
(ΦΕΚ 277 Α' /5.10.1973)**

<u>Διατάξεις πηγών</u>	<u>Άρθρα Κωδικοποίησης</u>
Ν.Δ.210/1973 Άρθρο 173 παράγραφοι 2 και 4	Άρθρο 44 παράγραφος 2

Ν.Δ.396/1974

**«Περί του τρόπου επιβολής φόρου επί μεταβιβάσεως μετοχών Ανωνύμων Εταιριών εις μισθωτούς αυτών αιτία θανάτου ή δωρεάς»
(ΦΕΚ 112 Α' /24.4.1974)**

<u>Διατάξεις πηγών</u>	<u>Άρθρα Κωδικοποίησης</u>
Ν.Δ.396/1974 Άρθρα 2 και 4	Άρθρο 29 παράγραφος 6

Ν.Δ.81/1974

«Περί καταργήσεως του ν.δ.248/1973, επαναφοράς και συμπληρώσεως διατάξεων φορολογικών τινών νόμων

**και παροχής φορολογικών διευκολύνσεων»
(ΦΕΚ 274 Α' /2.10.1974)**

<u>Διατάξεις πηγών</u>	<u>Άρθρα Κωδικοποίησης</u>
Ν.Δ.81/1974 Άρθρο 1 παράγραφος 2 περίπτωση ε', με την οποία επαναφέρθηκε σε ισχύ το άρθρο 55 του ν.1641/1919	Άρθρο 117 Παράρτημα Ια ενότητα Β' παράγραφοι 1,2,3,4 και 5

Ν.12/1975

**«Περί τροποποίησης και συμπληρώσεως φορολογικών και άλλων τινών συναφών διατάξεων»
(ΦΕΚ 34 Α' /6.3.1975)**

<u>Διατάξεις πηγών</u>	<u>Άρθρα Κωδικοποίησης</u>
Ν.12/1975 Άρθρο 32 παράγραφος 1,	Άρθρο 13 παράγραφος 2
<u>Διατάξεις πηγών</u>	<u>Άρθρα Κωδικοποίησης</u>

με την οποία αντικαταστάθηκε το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 13 του ν.δ.118/1973

Άρθρο 32 παράγραφος 2, με την οποία αναπροσαρμόστηκαν τα αφορολόγητα ποσά της παραγράφου 3 του άρθρου 25 του ν.δ.118/1973, τα οποία ποσά αναπροσαρμόστηκαν με το άρθρο 42 του ν.814/1978 και η παράγραφος 3 του άρθρου 25 του ν.δ.118/1973 τροποποιήθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 26 του ν.1041/1980 και καταργήθηκε με την περίπτωση ζ' του άρθρου 47 του ν.1473/1984

Άρθρο 33, με το οποίο καταργήθηκε το άρθρο 16 παράγραφος 5 περίπτωση ε' και το άρθρο 42 παράγραφος 3 του ν.δ.118/1973

Άρθρο 35 με το οποίο προστέθηκε δεύτερο εδάφιο στο άρθρο 48 του ν.δ.118/1973, σε συνδυασμό με το άρθρο 38 του ν.12/1975

Άρθρο 36, με το οποίο αντικαταστάθηκε η παράγραφος 4 του άρθρου 56 του ν.δ.118/1973, σε συνδυασμό με το άρθρο 38 του ν.12/1975

Άρθρο 37 παράγραφος 2, με την οποία προστέθηκε η

Άρθρο 26 ενότητα Γ'

Άρθρο 16 παράγραφος 5 περίπτωση ε'
Άρθρο 42 παράγραφος 3

Άρθρο 48

Άρθρο 56 παράγραφος 4

Άρθρο 105 παράγραφος 3

Άρθρο 54 παράγραφος 1, με την οποία αντικαταστάθηκε η υποπερίπτωση θ' της περίπτωσης Δ' του άρθρου 124 του ν.δ.118/1973	Άρθρο 122 περίπτωση Δ' υποπερίπτωση η'	N.814/1978 Άρθρο 40 παράγραφος 1 και 7, όπως το πρώτο εδάφιο αυτής αντικαταστάθηκε με το άρθρο 16 παράγραφοι 1 και 2 του ν.1591/1986, το πρώτο μέρος του πρώτου εδαφίου αυτής αντικαταστάθηκε με τα άρθρα 19 παράγραφος 1 του ν.1731/1987, 13 παράγραφος 5 του ν.1882/1990 και 35 παράγραφος 2 του ν.2065/1992, σε συνδυασμό με το άρθρο 16 παράγραφος 2 του ν.1591/1986	Άρθρο 26 ενότητα Β' παράγραφος 1
Άρθρο 71 παράγραφος 1	Άρθρο 81 παράγραφος 6		
Άρθρο 71 παράγραφος 2, με την οποία καταργήθηκε η παράγραφος 3 του ν.δ.118/1973 και η παράγραφος 4 αριθμήθηκε ως παράγραφος 3 και τροποποιήθηκε μεταγενέστερα με το άρθρο 18 παράγραφος 2 του ν.1473/1984	Άρθρο 81 παράγραφος 3		
Άρθρο 79	Άρθρο 73 παράγραφος 4	Άρθρο 40 παράγραφοι 2,3, 4,5,6,7,8 και 9 σε συνδυασμό με το άρθρο 16 παράγραφο 2 του ν.1591/1986	Άρθρο 26 ενότητα Β' παράγραφοι 2,3,4,5,6 και 7
N.641/1977		Διατάξεις πηγών	Άρθρα Κωδικοποίησης
«Περί ιδρύσεως και οργανώσεως Ιατρικών Σχολών και Πανεπιστημιακών Ιατρικών Κέντρων εις τα Πανεπιστήμια Πατρών, Ιωαννίνων και Θράκης, εκτελέσεως έργων εις τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και άλλων τινών διατάξεων» (ΦΕΚ 200 Α' /22.7.1977)			
Διατάξεις πηγών	Άρθρα Κωδικοποίησης		
N.641/1977			
Άρθρο 9 παράγραφος 6	Άρθρο 25 παράγραφος 1 περίπτωση ζ'	Άρθρο 41 παράγραφος 1, με την οποία αντικαταστάθηκε η περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 62 του ν.δ.118/1973, η οποία στη συνέχεια αντικαταστάθηκε με το άρθρο 18 παράγραφος 1 του ν.1473/1984	Άρθρο 62 παράγραφος 1 περίπτωση β'
N.645/1977			
«Περί ιδρύσεως Ευρωπαϊκού Πολιτιστικού Κέντρου Δελφών» (ΦΕΚ 202 Α' /22.7.1977)			
Διατάξεις πηγών	Άρθρα Κωδικοποίησης		
N.645/1977			
Άρθρα 1,2 και 8	Άρθρο 25 παράγραφος 1 περίπτωση θ'	Άρθρο 41 παράγραφος 2, με την οποία αντικαταστάθηκε το άρθρο 64 του ν.δ.118/1973	Άρθρο 64
N.735/1977			
«Περί ιδρύσεως Ανωνύμου Εταιρίας υπό την επωνυμίαν «ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΚΘΕΣΙΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και άλλων τινών διατάξεων» (ΦΕΚ 313 Α' /14.10.1977)			
Διατάξεις πηγών	Άρθρα Κωδικοποίησης		
N.735/1977			
Άρθρο 5 παράγραφος 1	Άρθρο 25 παράγραφος 1 περίπτωση η'	Άρθρο 42 με τον οποίο αναπροσαρμόστηκαν τα αφορολόγητα ποσά της παραγράφου 3 του άρθρου 25 του ν.δ.118/1973 όπως είχαν αναπροσαρμοστεί με την παράγραφο 2 του άρθρου 32 του ν.12/1975 και η παράγραφος 3 του άρθρου 25 του ν.δ.118/1973 τροποποιήθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 26 του ν.1041/1980 και καταργήθηκε με την περίπτωση ζ' του άρθρου 47 του ν.1473/1984	Άρθρο 26 ενότητα Γ'
N.814/1978			
«Περί συμπληρώσεως και τροποποιήσεως φορολογικών και άλλων τινών συναφών διατάξεων» (ΦΕΚ 144 Α' /13.9.1978)			
Διατάξεις πηγών	Άρθρα Κωδικοποίησης	Άρθρο 43 παράγραφο 1 (σε συνδυασμό με την παράγραφο 2), με την οποία αντικαταστάθηκε η παράγραφος 2 του άρθρου 29 του ν.δ.118/1973, όπως αυτή αριθμήθηκε με το άρθρο 5 παράγραφος	Άρθρο 29 παράγραφος 4

3 του ν.231/1975

Άρθρο 44, με το οποίο αντικαταστάθηκε η παράγραφος 7 του άρθρου 61 του ν.δ.118/1973

Άρθρο 61 ενότητα Α' παράγραφος 7

N.820/1978

**«Περί λήψεως μέτρων δια την περιστολήν της φοροδιαφυγής και άλλων τινών συναφών διατάξεων»
(ΦΕΚ 174 Α'/17.10.1978)**

Διατάξεις πηγών   **Άρθρα Κωδικοποίησης**

N.820/1978

Άρθρο 15, όπως αυτό αντικαταστάθηκε και συμπληρώθηκε με το άρθρο τέταρτο του ν.979/1979 και 39 του ν.1041/1980

Άρθρο 73 παράγραφος 8

Διατάξεις πηγών   **Άρθρα Κωδικοποίησης**

Άρθρο 25 παράγραφος 3

Άρθρο 73 παράγραφος 5

Άρθρο 30 παράγραφος 1

Άρθρο 75 παράγραφος 4 του παραρτήματος Ια και άρθρο 80 παράγραφος 4

Άρθρο 30 παράγραφος 2

Άρθρο 117 ενότητα Α' παράγραφος 1 του παραρτήματος Ια

Άρθρο 31 παράγραφος 1

Άρθρο 75 παράγραφος 2 του παραρτήματος Ια και Άρθρο 80 παράγραφος 4

Άρθρο 31 παράγραφοι 2 και 3

Άρθρο 117 ενότητα Α' παράγραφος 2 του παραρτήματος Ια

Άρθρο 33 παράγραφος 1

Άρθρο 75 παράγραφος 1 του παραρτήματος Ια

Άρθρο 33 παράγραφος 2

Άρθρο 117 ενότητα Α' παράγραφος 3 του παραρτήματος Ια

Άρθρο 34 παράγραφος 1, με την οποία αντικαταστάθηκε το άρθρο 117 του ν.δ.118/1973

Άρθρο 117 ενότητα Α' παράγραφος 5 του παραρτήματος Ια

Άρθρο 40 παράγραφοι 1 και 2

Άρθρο 117 ενότητα Α' παράγραφος 4 του παραρτήματος Ια

Άρθρο 45, με το οποίο αντικαταστάθηκαν οι παράγραφοι 1,2 και 3 του άρθρου 102 του ν.δ.118/1973 και η περίπτωση Α' της παραγράφου 1 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 57 παράγραφος 3 του ν.1249/1982

Άρθρο 102 παράγραφοι, 1, 2 και 3

N.973/1979

**«Περί συστάσεως Κτηματικής Εταιρίας του Δημοσίου»
(ΦΕΚ 226 Α'/27.9.1979)**

Διατάξεις πηγών   **Άρθρα Κωδικοποίησης**

N.973/1979

Άρθρο 11

Άρθρο 25 παράγραφος 1 περίπτωση η'

N.979/1979

**«Περί ρυθμίσεως φορολογικών και μισθολογικών τινών θεμάτων, κυρώσεως υπουργικών αποφάσεων και τροποποιήσεως και συμπληρώσεως φορολογικών και άλλων τινών συναφών διατάξεων»
(ΦΕΚ 234 Α'/12.10.1979)**

Διατάξεις πηγών   **Άρθρα Κωδικοποίησης**

N.979/1979

Άρθρο τέταρτο, με το οποίο αντικαταστάθηκαν και συμπληρώθηκαν οι διατάξεις του άρθρου 15 του ν.820/1978

Άρθρο 73 παράγραφος 8

N.1041/1980

**«Περί αυξήσεως των αποδοχών του δημοσίου εν γένει υπαλλήλων, πολιτικών, στρατιωτικών και υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., ρυθμίσεως συναφών θεμάτων, τροποποιήσεως και συμπληρώσεως φορολογικών και άλλων τινών διατάξεων και καθιερώσεως του Γενικού Λογιστικού Σχεδίου»
(ΦΕΚ 75 Α'/2.4.1980)**

Διατάξεις πηγών   **Άρθρα Κωδικοποίησης**

N.1041/1980

Άρθρο 25 παράγραφος 1, με την οποία αντικαταστάθηκε η παράγραφος 1 του άρθρου 29 του ν.δ.118/1973, η οποία στη συνέχεια αντικαταστάθηκε με τα άρθρα 16 παράγραφος 1 του ν.1473/1984, 23 παράγραφος 2 του ν.1828/1989, 13 παράγρα-

Άρθρο 29 παράγραφος 1

φος 1 του ν.1882/1990, 28 παράγραφος 1 του ν.2065/1992, 114 παράγραφος 3 του ν.2362/1995, 14 παράγραφος 9 του ν.2579/1998 και 1 παράγραφος 5 του ν.2892/2001.

Άρθρο 26 παράγραφος 1, με την οποία τροποποιήθηκε η παράγραφος 3 του άρθρου 25 του ν.δ.118/1973 όπως τα αφορολόγητα ποσά αναπροσαρμόστηκαν με το άρθρο 32 παράγραφος 2 του ν.12/1975 και άρθρο 42 του ν.814/1978 και η οποία καταργήθηκε με την περίπτωση ζ' του άρθρου 47 του ν.1473/1984

Διατάξεις πηγών

Άρθρο 26 ενότητα Γ'

Άρθρα Κωδικοποίησης

Άρθρο 26 παράγραφος 2

Άρθρο 27 παράγραφος 1, με την οποία αντικαταστάθηκε το άρθρο 26 του ν.δ.118/1973 (ισχύς από 1.6.1979) και καταργήθηκε με την περίπτωση ζ' του άρθρου 47 του ν.1473/1984 (ισχύς 7/9/1984)

Άρθρο 28 παράγραφος 2, με την οποία αυξήθηκε το ποσό της έκπτωσης της παραγράφου 2 του άρθρου 27 του ν.δ.118/1973 και στη συνέχεια αυξήθηκε πάλι με το άρθρο 23 παράγραφος 1 του ν.1828/1989

Άρθρο 30, με το οποίο αντικαταστάθηκε η παράγραφος 2 του άρθρου 4 του α.ν.142/1967, όπως είχε τροποποιηθεί με το άρθρο 2 παράγραφοι 1 και 2 του α.ν.446/1968 και στη συνέχεια αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 3 του άρθρου 28 του ν.2648/1998

Άρθρο 39 παράγραφος 6, με το οποίο τροποποιήθηκαν και τελευταίο εδάφιο συμπληρώθηκαν οι διατάξεις του άρθρου 15 του ν.820/1978

Άρθρο 41, με το οποίο προστέθηκε παράγραφος 3 στο άρθρο 108 του ν.δ.118/1973

Άρθρο 15 παράγραφος 9

Άρθρο 27

Άρθρο 81 παράγραφος 4

Άρθρο 73 παράγραφος 8

Άρθρο 108 παράγραφος 3

Άρθρο 42, με το οποίο αντικαταστάθηκε η υποπερίπτωση 2 της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 67 του ν.δ.118/1973

Άρθρο 61 παράγραφος 1, με την οποία προστέθηκε παράγραφος 4 στο άρθρο 3 του ν.δ.118/1973 και η παράγραφος 4 αυτού αριθμήθηκε σε 5.

Άρθρο 62, με το οποίο αντικαταστάθηκε το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 13 του ν.δ.118/1973

Διατάξεις πηγών

Άρθρο 63 παράγραφος 1, με την οποία προστέθηκε περίπτωση ε' στην παράγραφο 5 του άρθρου 16 του ν.δ.118/1973 και αντικαταστάθηκε με το άρθρο 23 παράγραφος 8 του ν.1828/1989

Άρθρο 63 παράγραφος 2, με την οποία αντικαταστάθηκε το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 6 του άρθρου 16 του ν.δ.118/1973

Άρθρο 63 παράγραφος 3, με την οποία αντικαταστάθηκε η περίπτωση δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 40 του ν.δ.118/1973

Άρθρο 63 παράγραφος 4, με την οποία προστέθηκε δεύτερο εδάφιο στην παράγραφο 1 του άρθρου 54 του ν.δ.118/1973

Άρθρο 63 παράγραφος 5, με την οποία επαναφέρθηκε σε ισχύ το άρθρο 42 παράγραφος 3 του ν.δ.118/1973

Άρθρο 64, με το οποίο αντικαταστάθηκε το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 99 του ν.δ.118/1973

Άρθρο 65 παράγραφος 1 με την οποία αντικαταστάθηκαν οι παράγραφοι 4 και 5 του άρθρου 102 του ν.δ.118/

Άρθρο 67 παράγραφος 1 περίπτωση γ' υποπερίπτωση ββ'

Άρθρο 2 παράγραφος 1 περίπτωση ε'

Άρθρο 13 παράγραφος 2

Άρθρα Κωδικοποίησης

Άρθρο 16 παράγραφος 5 περίπτωση ε'

Άρθρο 16 παράγραφος 6

Άρθρο 40 παράγραφος 1 περίπτωση δ'

Άρθρο 54 παράγραφος 1 εδάφιο δεύτερο

Άρθρο 42 παράγραφος 3

Άρθρο 99 παράγραφος 1 εδάφιο πρώτο

Άρθρο 102 παράγραφοι 4 και 5 περιπτώσεις α' και β'

1973 ενώ με την παράγραφο 2 του νόμου αυτού καταργήθηκε η παράγραφος 6 του ν.δ.118/1973

Άρθρο 66, με το οποίο προστέθηκε εδάφιο τρίτο στην παράγραφο 2 του άρθρου 106 του ν.δ.118/1973

N.1070/1980

**«Περί λήψεως μέτρων αναπτύξεως του αθλητισμού και ρυθμίσεως συναφών θεμάτων»
(ΦΕΚ 204 Α΄/6.9.1980)**

<u>Διατάξεις πηγών</u>	<u>Άρθρα Κωδικοποίησης</u>
N.1070/1980 Άρθρο 1 περίπτωση η', με την οποία προστέθηκε	Άρθρο 25 παράγραφος 1 περίπτωση ε'

παράγραφος 2 στο άρθρο 47 του ν.75/1975

N.1078/1980

**«Περί απαλλαγής εκ του φόρου μεταβίβασης ακινήτων της αγοράς πρώτης κατοικίας, καταργήσεως και τροποποιήσεως διατάξεων προσδιορισμού εισοδήματος βάσει τεκμηρίων, καταργήσεως φορολογίας ακινήτου περιουσίας και άλλων τινών φορολογικών διατάξεων»
(ΦΕΚ 238 Α΄/14.10.1980)**

<u>Διατάξεις πηγών</u>	<u>Άρθρα Κωδικοποίησης</u>
Άρθρο 1 παράγραφος 15, όπως προστέθηκε με την παράγραφο 3 του άρθρου 14 του ν.1591/1986 και αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 14 του ν.1882/1990	Άρθρο 26 ενότητα Α΄ παράγραφος 1 εδάφιο τρίτο

N.1160/1981

**«Περί αυξήσεως των αποδοχών των Δημοσίων Υπαλλήλων Πολιτικών και Στρατιωτικών, των Υπαλλήλων ΝΠΔΔ, ρυθμίσεως συναφών θεμάτων, τροποποιήσεως και συμπληρώσεως φορολογικών και άλλων τινών διατάξεων»
(ΦΕΚ 147 Α΄/5.6.1981)**

<u>Διατάξεις πηγών</u>	<u>Άρθρα Κωδικοποίησης</u>
N.1160/1981 Άρθρο 7 παράγραφος 7, με την οποία προστέθηκε παράγραφος 2 στο άρθρο 9 του ν.δ.118/1973 και οι διατάξεις αυτού αριθμήθηκαν ως παράγραφος 1	Άρθρο 9 παράγραφοι 2, 3 και 4

Άρθρο 10 παράγραφοι 8,

Άρθρο 102 παράγραφοι

9 και 11

6, 7 και 8

N.1249/1982

**«Διαρρυθμίσεις στην άμεση και έμμεση φορολογία, μισθολογικά θέματα και άλλες διατάξεις»
(ΦΕΚ 43 Α΄/5.4.1982)**

<u>Διατάξεις πηγών</u>	<u>Άρθρα Κωδικοποίησης</u>
N.1249/1982 Άρθρο 41, όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με τα άρθρα 14 του ν.1473/1984, 24 παράγραφοι 8 και 9 του ν.1828/1989, 14 παράγραφοι 11 και 18 του ν.1882/1990 και 36 παράγραφος 1 του ν.2065/1992	Άρθρο 10 ενότητα Β΄ παράγραφοι 1,2,3,4,5,6 και 7

<u>Διατάξεις πηγών</u>	<u>Άρθρα Κωδικοποίησης</u>
Άρθρο 42 παράγραφος 1, με την οποία αντικαταστάθηκε η παράγραφος 3 του άρθρου 73 του ν.δ.118/1973	Άρθρο 73 παράγραφος 3

Άρθρο 43, με το οποίο προστέθηκε παράγραφος 11 στο άρθρο 75 του ν.δ.118/1973

Άρθρο 75 παράγραφος 11 παραρτήματος Ια

Άρθρο 44 παράγραφος 1,
με την οποία αντικαταστάθηκαν οι παράγραφοι 1 και 3 του άρθρου 58 του ν.δ.118/1973

Άρθρο 58 παράγραφοι 1 και 3

Άρθρο 44 παράγραφος 2,
με την οποία αντικαταστάθηκε η παράγραφος 2 του άρθρου 59 του ν.δ.118/1973

Άρθρο 59

Άρθρο 44 παράγραφος 3,
με την οποία αντικαταστάθηκε το πρώτο εδάφιο του άρθρου 60 του ν.δ.118/1973

Άρθρο 60 πρώτο εδάφιο

Άρθρο 44 παράγραφος 4,
με την οποία αντικαταστάθηκε το άρθρο 93 του ν.δ.118/1973

Άρθρο 93

Άρθρο 44 παράγραφος 5,
με την οποία αντικαταστάθηκε το άρθρο 94 του ν.δ.118/1973

Άρθρο 94

Άρθρο 44 παράγραφος 6,
με την οποία αντικαταστάθηκε το άρθρο 95 του ν.δ.118/1973

Άρθρο 95

Άρθρο 44 παράγραφος 7,

Άρθρο 98

με την οποία αντικαταστάθηκε το άρθρο 98 του ν.δ.118/1973

Άρθρο 57 παράγραφος 3, με την οποία αντικαταστάθηκε η περίπτωση Α' της παραγράφου 1 του άρθρου 102 του ν.δ.118/1973 που είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 45 του ν.820/1978

N.1284/1982

**«Ρύθμιση ορισμένων μισθολογικών, δασμολογικών και δημοσιολογιστικών θεμάτων»
(ΦΕΚ 114 Α'/17.9.1982)**

Διατάξεις πηγών   **Άρθρα Κωδικοποίησης**

N.1284/1982
Άρθρο 10 περίπτωση γ'   Άρθρο 60

N.1326/1983

**«Τροποποίηση και συμπλήρωση φορολογικών και άλλων διατάξεων»
(ΦΕΚ 119 Α'/4.2.1983)**

Διατάξεις πηγών   **Άρθρα Κωδικοποίησης**

N.1326/1983
Άρθρο 37, με το οποίο τροποποιήθηκε το άρθρο 5 παράγραφος 1 εδάφιο δεύτερο του ν. 2097/1952 και το οποίο αντικαταστάθηκε με το άρθρο 18 παράγραφος 6 του ν.1473/1984

N.1329/1983

**«Κύρωση ως κώδικα του Σχεδίου Νόμου : «Εφαρμογή της Συνταγματικής αρχής της ισότητας των ανδρών και γυναικών στον Αστικό Κώδικα, τον Εισαγωγικό του Νόμου, την Εμπορική Νομοθεσία και τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, καθώς και μερικός εκσυγχρονισμός των διατάξεων του Αστικού Κώδικα που αφορούν το οικογενειακό δίκαιο»
(ΦΕΚ 25 Α'/18.2.1983)**

Διατάξεις πηγών   **Άρθρα Κωδικοποίησης**

N.1329/1983
Πρώτο άρθρο   Άρθρο 34 ενότητα Β' εδάφιο πρώτο και άρθρα 46, 49, 50, 52 και 86

Άρθρο 16, με το οποίο αντικαταστάθηκε το άρθρο 1445 του Α.Κ.

Δεύτερο άρθρο παράγραφος 1, όπως το ποσό αυτό αναπροσαρμόστηκε με το άρθρο 23 παράγραφος 4 του ν.1828/1989 και με το άρθρο 13 παράγραφος 2 του ν.

1882/1990 και τα πρώτο και δεύτερο εδάφια αντικαταστάθηκαν με το άρθρο 29 παράγραφος 3 του ν.2065/1992, με το άρθρο 114 παράγραφος 4 του ν.2362/1995, με το άρθρο 14 παράγραφος 10 του ν.2579/1998 και με το άρθρο 1 παράγραφος 6 του ν.2892/2001

N.1473/1984

**«Μεταρρυθμίσεις στην άμεση και έμμεση φορολογία και άλλες διατάξεις»
(ΦΕΚ 127 Α'/7.9.1984)**

Διατάξεις πηγών   **Άρθρα Κωδικοποίησης**

N.1473/1984
Άρθρο 14, με το οποίο τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν διατάξεις του άρθρου 41 του ν.1249/1982

Διατάξεις πηγών   **Άρθρα Κωδικοποίησης**

παράγραφοι 1 δεύτερο εδάφιο, 3 και 6

Άρθρο 16 παράγραφος 1, με την οποία αντικαταστάθηκε η παράγραφος 1 του άρθρου 29 του ν.δ.118/73 προστέθηκαν νέες παράγραφοι 2 και 3 και οι παράγραφοι 2 και 3 αυτού αριθμήθηκαν σε παραγράφους 4 και 5, σε συνδυασμό με την παράγραφο 4 του άρθρου 31 του ν.2065/1992. Η παράγραφος 1 στη συνέχεια αντικαταστάθηκε με τα άρθρα 23 παράγραφοι 2 και 3 του ν.1828/1989, 13 παράγραφος 1 του ν.1882/1990, 28 παράγραφοι 1 και 2 του ν.2065/1992, 114 παράγραφος 3 του ν.2362/1995, 14 παράγραφος 9 του ν.2579/1998 και 1 παράγραφος 5 του ν.2892/2001

Άρθρο 29 παράγραφοι 1, 2 3, και 5
Άρθρο 26 ενότητα Γ'

Άρθρο 16 παράγραφος 2, με την οποία αντικαταστάθηκε η παράγραφος 5 του άρθρου 29 του ν.δ.118/1973 και στη συνέχεια αντικαταστάθηκε με το άρθρο 30 παράγραφος 1 του ν.2065/1992

Άρθρο 29 παράγραφος 5

Άρθρο 17 παράγραφος 2, με την οποία αντικαταστάθηκε η περίπτωση ε' της παραγράφου 2 του άρθρου 34 του ν.δ.118/1973

Άρθρο 17 παράγραφος 3   Άρθρα 46, 51 και 52

Άρθρο 17 παράγραφος 4	Άρθρα 31, 44	Διατάξεις πηγών	Άρθρα Κωδικοποίησης
Άρθρο 18 παράγραφος 1, με την οποία αντικαταστάθηκε η περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 62 του ν.δ.118/1973	Άρθρο 62 παράγραφος 1 περίπτωση β'	N.1540/1985 Άρθρο 2 παράγραφος 4 και άρθρο 5	Άρθρο 7 περίπτωση ιθ'
Άρθρο 18 παράγραφος 2, με την οποία αντικαταστάθηκαν τα δύο πρώτα εδάφια της παραγράφου 3 του άρθρου 81 του ν.δ.118/1973	Άρθρο 81 παράγραφος 3	N.1563/1985 «Διαρρυθμίσεις στην άμεση και έμμεση φορολογία και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 151 Α' /17.9.1985)	
Άρθρο 18 παράγραφος 5, με την οποία αντικαταστάθηκε η παράγραφος 2 του άρθρου 84 του ν.δ.118/1973	Άρθρο 84 παράγραφος 2	Διατάξεις πηγών	Άρθρα Κωδικοποίησης
Διατάξεις πηγών	Άρθρα Κωδικοποίησης	N.1563/1985 Άρθρο 16 παράγραφος 1, με την οποία αντικαταστάθηκε η παράγραφος 1α και Άρθρο 80 του άρθρου 31 του ν.820/1978 παράγραφος 8	Άρθρο 75 παράγραφος 2
Άρθρο 18 παράγραφος 6, με την οποία αντικαταστάθηκε το άρθρο 37 του ν.1326/1983, με το οποίο τροποποιήθηκε το άρθρο 5 παράγραφος 1 εδάφιο δεύτερο του ν.2097/1952	Άρθρο 82 παράγραφος 6	N.1591/1986 «Ρυθμίσεις στην άμεση και έμμεση φορολογία, θέσπιση μέτρων για την πάταξη της φοροδιαφυγής και άλλες διατάξεις που ρυθμίζουν θέματα αρμοδιότητας Υπουργείου Οικονομικών» (ΦΕΚ 50 Α' /24.4.1986)	
Άρθρο 39 παράγραφος 1	Άρθρο 61 ενότητα Β' παράγραφος 1 και άρθρο 85 ενότητα Β' παράγραφος 1	Διατάξεις πηγών	Άρθρα Κωδικοποίησης
Άρθρο 39 παράγραφος 2	Άρθρο 61 ενότητα Β' παράγραφος 4 και άρθρο 85 ενότητα Β' παράγραφος 4	N.1591/1986 Άρθρο 14 παράγραφος 3, με την οποία προστέθηκε παράγραφος 15 στο άρθρο 1 του ν.1078/1980 και η περίπτωση β' αυτής αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 14 του ν.1882/1990	Άρθρο 26 ενότητα Α' παράγραφος 1 εδάφιο τρίτο
Άρθρο 47 περίπτωση ζ' με την οποία καταργήθηκε (από 7/9/1984) το άρθρο 26 του ν.δ.118/1973, το οποίο είχε αντικατασταθεί με την παράγραφο 1 του άρθρου 27 του ν.1041/ 1980 (ισχύς από 1/6/1979)		Άρθρο 16 παράγραφοι 1 και 2, με το οποίο τροποποιήθηκαν οι διατάξεις του άρθρου 40 του ν.814/1978 και στη συνέχεια με τα άρθρα 19 παράγραφος 1 του ν.1731/1987, 13 παράγραφος 5 του ν.1882/1990 και 35 παράγραφος 2 του ν.2065/1992	Άρθρο 26 ενότητα Β'
Άρθρο 47 περίπτωση ζ' με την οποία καταργήθηκε η παράγραφος 3 του άρθρου 25 του ν.δ.118/1973, όπως αφορολόγητα ποσά αναπροσαρμόστηκαν με την παράγραφο 2 του άρθρου 32 του ν.12/1975 και με το άρθρο 42 του ν.814/1978 και η οποία τροποποιήθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 26 του ν.1041/1980	Άρθρο 26 ενότητα Γ'	Άρθρο 17 παράγραφος 1, όπως τροποποιήθηκε με τα άρθρα 23 παράγραφος 5 του ν.1828/1989, 13 παράγραφος 4 του ν.1882/1990, 31 παράγραφος 2 του ν.2065/1992, 45 παράγραφος 5 του ν.2214/1994, 114 παράγραφος 6 του ν.2362/1995 Τελικά αντικαταστάθηκε με το άρθρο 10 παράγραφος 14 του ν.2386/1996 και στη συ-	Άρθρο 26 ενότητα Α' παράγραφος 1
N.1540/1985 «Ρύθμιση περιουσιών πολιτικών προσφύγων και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 67 Α' /10.4.1985)			

νέχεια αντικαταστάθηκαν το δεύτερο και τρίτο εδάφια με την παράγραφο 12 του άρθρου 14 του ν.2579/1998. Στη συνέχεια η παράγραφος 1 αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 1 του ν.2892/2001.

Άρθρο 17 παράγραφοι 2, 3,4,5,6,7, 8 και 9, όπως η παράγραφος 3 αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 1 του ν.2892/2001.

Άρθρο 18, με το οποίο αντικαταστάθηκε η παράγραφος 2 του άρθρου 76 του ν.δ.118/1973

Διατάξεις πηγών

Άρθρο 20, με το οποίο αντικαταστάθηκε η παράγραφος 5 του άρθρου 102 του ν.δ.118/1973, η οποία στη συνέχεια αντικαταστάθηκε με το άρθρο 23 παράγραφος 9 του ν.1828/1989 και με το άρθρο 19 παράγραφος 3 του ν.2459/1997 και με το άρθρο 1 παράγραφος 14 του ν.2892/2001.

N.1653/1986

**«Τροποποίηση διατάξεων του Κώδικα Συμβολαιογράφων και άλλες διατάξεις»
(ΦΕΚ 173 Α'/8.9.1986)**

Διατάξεις πηγών

N.1653/1986

Άρθρο 2 παράγραφος 7

Άρθρο 26 ενότητα Α' παράγραφοι 2,3,4,5,6,7 και 8

Άρθρο 76 παράγραφος 2

Άρθρα Κωδικοποίησης

Άρθρο 102 παράγραφος 5 περιπτώσεις Α' και β'

N.1731/1987

**«Ρυθμίσεις στην άμεση και έμμεση φορολογία και άλλες διατάξεις»
(ΦΕΚ 161 Α'/9.9.1987)**

Διατάξεις πηγών

N.1731/1987

Άρθρο 19 παράγραφος 1, με την οποία αντικαταστάθηκε το πρώτο μέρος του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 40 του ν.814/1978

Άρθρο 19 παράγραφος 3, με την οποία προστέθηκε παράγραφος 4 στο άρθρο

Άρθρο 26 ενότητα Β' παράγραφος 1

Άρθρο 107 παράγραφος 5

107 του ν.δ.118/1973, αριθμήθηκε ως παράγραφος 5 με το άρθρο 36 του ν.1884/1990 και με την απόφαση του Υπουργού Οικονομικών 1080243/ΠΟΛ.1161/10.7.1989 αυξήθηκε σε 150.000 το χρηματικό ποσό της απόδοσης

N.1828/1989

**Αναμόρφωση της φορολογίας εισοδήματος και άλλες διατάξεις»
(ΦΕΚ 2 Α'/3.1.1989)**

Διατάξεις πηγών

N.1828/1989

Άρθρο 23 παράγραφος 1 με την οποία αυξήθηκε σε 450.000 δραχμές το ποσό που αναφέρεται στην παρά-

Διατάξεις πηγών

γραφο 2 του άρθρου 27 του ν.δ.118/1973 και το οποίο είχε αυξηθεί με το άρθρο 28 παράγραφος 2 του ν.1041/1980

Άρθρο 23 παράγραφος 2 Άρθρο 23 παράγραφος 2 και 3, με την οποία αναπροσαρμόστηκαν τα ποσά του άρθρου 29 παράγραφοι 1 και 2 του ν.δ.118/1973, όπως είχαν τροποποιηθεί με το άρθρο 16 παράγραφος 1 του ν.1473/1984 και στη συνέχεια αντικαταστάθηκαν με τα άρθρα 13 παράγραφος 1 του ν.1882/1990, 28 παράγραφος 1 και 2 του ν.2065/1992, 114 παράγραφος 3 του ν.2362/1995 14 παράγραφος 9 του ν.2579/1998 και 1 παράγραφος 5 του ν.2892/2001.

Άρθρο 23 παράγραφος 4, με την οποία αναπροσαρμόστηκε το ποσό του δεύτερου άρθρου παράγραφος 1 εδάφιο πρώτο του ν.1329/1983 και αναπροσαρμόστηκε πάλι με το άρθρο 13 παράγραφος 2 του ν.1882/1990. Το δεύτερο άρθρο παράγραφος 1 εδάφια πρώτο και δεύτερο του ν.1329/1983 αντικαταστάθηκαν με τα άρθρα 29 παράγραφος 3 του ν.2065/1992, 114 παράγραφος 4 του ν.2362/1995,14

Άρθρα Κωδικοποίησης

Άρθρο 27

Άρθρα Κωδικοποίησης

Άρθρο 29 παράγραφος 2

Άρθρο 34 ενότητα Β' εδάφια δεύτερο και τρίτο

παράγραφος 10 του ν.2579/1998 και η 1 παράγραφος 6 του ν.2892/2001.

Άρθρο 23 παράγραφος 5, με την οποία αντικαταστάθηκε το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 17 του ν.1591/1986 και στη συνέχεια με τα άρθρα 13 παραγράφος 4 του ν.1882/1990, 31 παράγραφος 2 του ν.2065/1992, 45 παράγραφος 5 του ν.2214/1994, 114 παράγραφος 6 του ν.2362/1995 και η παράγραφος 1 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 10 παράγραφος 14 του ν.2386/1996. Τέλος η παράγραφος 1 του άρθρου 17 του ν.1591/1986 αντικαταστάθηκε με την πα-

Διατάξεις πηγών

Άρθρο 26 ενότητα Α' παράγραφος 1

Άρθρα Κωδικοποίησης

ράγραφο 1 του άρθρου 1 του ν.2892/2001.

Άρθρο 23 παράγραφος 6, όπως τροποποιήθηκε με τα άρθρα 13 παράγρ. 3 του ν.1882/90, 31 παράγραφος 3 του ν.2065/1992, 114 παράγραφος 5 του ν.2362/1995 και το άρθρο 14 παράγραφος 11 του ν.2579/1998 και 1 παράγραφος 4 του ν.2892/2001.

Άρθρο 43 ενότητα Α'

Άρθρο 23 παράγραφος 7, με την οποία αντικαταστάθηκε το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 3 του ν.δ.118/1973

Άρθρο 2 παράγραφος 1 περίπτωση ε'

Άρθρο 23 παράγραφος 8, με την οποία αντικαταστάθηκε η περίπτωση ε' της παραγράφου 5 του άρθρου 16 του ν.δ.118/1973

Άρθρο 16 παράγραφος 5 περίπτωση ε'

Άρθρο 23 παράγραφος 9, με την οποία αντικαταστάθηκε η παράγραφος 5 του άρθρου 102 του ν.δ.118/1973, η οποία στη συνέχεια αντικαταστάθηκε με το άρθρο 19 παράγραφος 3 του ν.2459/1997 και με το άρθρο 1 πα-

Άρθρο 102 παράγραφος 5 περιπτώσεις α' και β'

ράγραφος 14 του ν.2892/2001.

Άρθρο 24 παράγραφος 7 σε συνδυασμό με το άρθρο 31 παράγραφος 2 του ν. 820/1978

Άρθρο 117 παράγραφος 2 παραρτήματος Ια

Άρθρο 24 παράγραφος 8, με την οποία αντικαταστάθηκε το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 41 του ν.1249/1982

Άρθρο 10 ενότητα Β' παράγραφος 2 περίπτωση δ'

Άρθρο 24 παράγραφος 9, με την οποία προστέθηκε εδάφιο στο τέλος της παραγράφου 6 του άρθρου 41 του ν.1249/1982

Άρθρο 10 ενότητα Β' παράγραφος 7

Ν.1882/1990

**«Μέτρα για την περιστολή της φοροδιαφυγής, διαρρυθμίσεις στην άμεση και έμμεση φορολογία και άλλες διατάξεις»
(ΦΕΚ 43 Α' /23.3.1990)**

Διατάξεις πηγών

Άρθρα Κωδικοποίησης

Ν.1882/1990

Άρθρο 13 παράγραφος 1, με την οποία αντικαταστάθηκαν οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 29 του ν.δ.118/1973, όπως στη συνέχεια αντικαταστάθηκαν με τα άρθρα 28 παράγραφοι 1 και 2 του ν.2065/1992, 114 παράγραφος 3 του ν.2362/1995, 14 παράγραφος 9 του ν.2579/1998 και 1 παράγραφος 5 του ν.2892/2001.

Άρθρο 29 παράγραφοι 1 και 2
Άρθρο 26 ενότητα Γ'

Άρθρο 13 παράγραφος 2, με το οποίο αναπροσαρμόστηκε το ποσό δεύτερο και τρίτο του δεύτερου άρθρου παράγραφος 1 εδάφιο πρώτο του ν.1329/1983, όπως είχε αναπροσαρμοσθεί με το άρθρο 23 παράγραφος 4 του ν.1828/1989. Το δεύτερο άρθρο παράγραφος 1 εδάφια πρώτο και δεύτερο του ν.1329/1983 αντικαταστάθηκαν με τα άρθρα 29 παράγραφος 3 του ν.2065/1992, 114 παράγραφος 4 του

Άρθρο 34 ενότητα Β' εδάφια

ν.2362/1995, 14 παράγραφος 10 του ν.2579/1998 και 1 παράγραφος 6 του ν.2892/2001.

Άρθρο 13 παράγραφος 3, με την οποία αντικαταστάθηκε η παράγραφος 6 του άρθρου 23 του ν.1828/1989, και αυτή στη συνέχεια αντικαταστάθηκε με τα άρθρα 31 παράγραφος 3 του ν.2065/1992 114 παράγραφος 5 του ν.2362/1995, 14 παράγραφος 11 του ν.2579/1998 και 1 παράγραφος 4 του ν.2892/2001.

Άρθρο 43 ενότητα Α΄

με την οποία αντικαταστάθηκε το πρώτο εδάφιο του άρθρου 36 του ν.δ.118/1973 και στη συνέχεια ολόκληρο το άρθρο αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 9 του άρθρου 1 του ν.2892/2001.

Άρθρο 13 παράγραφος 12, με την οποία αντικαταστάθηκε το πρώτο εδάφιο του άρθρου 47 του ν.δ.118/1973 Στη συνέχεια το άρθρο 47 αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 10 του άρθρου 1 του ν.2892/2001.

Άρθρο 47 εδάφιο πρώτο

Άρθρο 13 παράγραφος 14, με την οποία αντικαταστάθηκε η παράγραφος 2 του άρθρου 33 του ν.δ.118/1973

Άρθρο 33 παράγραφος 2

Διατάξεις πηγών

Άρθρα Κωδικοποίησης

Άρθρο 13 παράγραφος 4, με την οποία αντικαταστάθηκαν τα δύο πρώτα εδάφια της παραγράφου 1 του άρθρου 17 του ν.1591/1986 και στη συνέχεια αντικαταστάθηκε το δεύτερο εδάφιο με το άρθρο 31 παράγραφος 2 του ν.2065/1992, η β' περίπτωση του πρώτου εδαφίου με το άρθρο 45 παράγραφος 5 του ν.2214/1994, τα δεύτερο και τρίτο εδάφια με το άρθρο 114 του ν.2362/1995 και η παράγραφος 1 με το άρθρο 10 παράγραφος 14 του ν.2386/1996, το δεύτερο και τρίτο εδάφιο με την παράγραφο 12 του άρθρου 14 του ν.2579/1998 και ολόκληρος η παράγραφος 1 με την παράγραφο 1 του άρθρου 1 του ν.2892/2001.

Άρθρο 26 ενότητα Α΄ παράγραφος 1

Διατάξεις πηγών

Άρθρο 14 παράγραφος 2, με την οποία αντικαταστάθηκε η περίπτωση β' της παραγράφου 15 του άρθρου 1 του ν.1078/1980, η οποία είχε προστεθεί με την παράγραφο 3 του άρθρου 14 του ν.1591/1986

Άρθρα Κωδικοποίησης

Άρθρο 26 ενότητα Α΄ παράγραφο 1 εδάφιο τρίτο

Άρθρο 14 παράγραφος 11, με την οποία προστέθηκε περίπτωση γ' στην παράγραφο 2 του άρθρου 41 του ν.1249/1982

Άρθρο 10 ενότητα Β΄ παράγραφος 2 περίπτωση γ'

Άρθρο 14 παράγραφος 18, με την οποία προστέθηκε εδάφιο στην παράγραφο 1 του άρθρου 41 του ν.1249/1982

Άρθρο 10 ενότητα Β΄ παράγραφος 1 εδάφιο τέταρτο

N.1884/1990

«Διαρρυθμίσεις την έμμεση φορολογία και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 81 Α΄/16.6.1990)

Διατάξεις πηγών

Άρθρα Κωδικοποίησης

N.1884/1990
Άρθρο 36 με το οποίο προστέθηκε παράγραφος 4 στο άρθρο 107 του ν.δ.118/1973 και η παράγραφος 4 που υπήρχε αριθμήθηκε σε παράγραφο 5

Άρθρο 107 παράγραφος 4

N.1892/1990

Διατάξεις πηγών

Άρθρα Κωδικοποίησης

Άρθρο 13 παράγραφος 5, με την οποία αντικαταστάθηκε το πρώτο μέρος του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 40 του ν.814/1978, όπως στη συνέχεια αντικαταστάθηκε με το άρθρο 35 παράγραφος 2 του ν.2065/1992

Άρθρο 26 ενότητα Β΄ παράγραφος 1

Άρθρο 13 παράγραφος 10, με την οποία αντικαταστάθηκε το πρώτο εδάφιο του άρθρου 4 του ν.δ.118/1973

Άρθρο 4 πρώτο εδάφιο

Άρθρο 13 παράγραφος 11,

Άρθρο 36

N.1892/1990

Άρθρο 103 παράγραφος 9

Άρθρο 43 Ενότητα Γ΄
περίπτωση δ΄

N.1954/1991

«

N.1947/1991

«Απλούστευση φορολογικών διαδικασιών
και άλλες ρυθμίσεις»
(ΦΕΚ 70 Α΄/14.5.1991)Διατάξεις πηγώνΆρθρα Κωδικοποίησης

N.1947/1991

Άρθρο 6 παράγραφος 1, με
την οποία αντικαταστάθηκε
η παράγραφος 1 του άρθρου
25 του ν.δ.118/1973Άρθρο 25 παράγραφος 1
περιπτώσεις α΄ και β΄Άρθρο 6 παράγραφος 2, με
την οποία προστέθηκε παρά-
γραφος 10 στο άρθρο 61
του ν.δ.118/1973Άρθρο 61 ενότητα Α΄
παράγραφος 10Διατάξεις πηγώνΆρθρα ΚωδικοποίησηςΆρθρο 6 παράγραφος 3, με
την οποία αντικαταστάθηκε
η παράγραφος 2 του άρθρου
105 του ν.δ.118/1973

Άρθρο 105 παράγραφος 2

Άρθρο 6 παράγραφος 4, με
την οποία προστέθηκε δεύ-
τερο εδάφιο στο άρθρο 41
του ν.δ.118/1973

Άρθρο 41 παράγραφος 2

Άρθρο 6 παράγραφος 5, με
την οποία αντικαταστάθηκε
το δεύτερο εδάφιο στο άρ-
θρο 39 του ν.δ.118/1973Άρθρο 39 παράγραφος 1
εδάφιο δεύτεροΆρθρο 6 παράγραφος 6, με
την οποία προστέθηκε δεύ-
τερο εδάφιο στην παράγρα-
φο 1 του άρθρου 106 του
ν.δ.118/1973, το οποίο αντι-
καταστάθηκε με το άρθρο 20
παράγραφος 5 του ν.2166/
1993Άρθρο 106 παράγραφος 1
εδάφιο δεύτεροΆρθρο 6 παράγραφο 7, με
την οποία προστέθηκε παρά-
γραφος 5 στο άρθρο 42 του
ν.δ.118/1973 και η οποία
αντικαταστάθηκε με το άρ-
θρο 19 παράγραφος 2 του
ν.2459/1997

Άρθρο 42 παράγραφος 6

Άρθρο 17 παράγραφος 4, με
την οποία προστέθηκε εδά-
φιο τρίτο στην παράγραφο
1 του άρθρου 110 του
ν.δ.118/1973Άρθρο 110 παράγραφος 1
εδάφιο τρίτο

Άρθρο 17 παράγραφος 5

Άρθρα 58 έως και 60, 91
έως και 98Διατάξεις πηγώνΆρθρα ΚωδικοποίησηςΆρθρο 36 το οποίο καταργή-
θηκε με το άρθρο 12 παρά-
γραφος περίπτωση δ΄ 1
του ν.1967/1991

Άρθρο 25 παράγραφος 2

N.1967/1991

«Διαρρυθμίσεις στον ενιαίο ειδικό φόρο κατανάλωσης
πετρελαιοειδών προϊόντων και άλλες διατάξεις»
(ΦΕΚ 149 Α΄/4.10.1991)Διατάξεις πηγώνΆρθρα Κωδικοποίησης

N.1967/1991

Άρθρο 12 παράγραφος 1

Άρθρο 25 παράγραφος 2
περίπτωση δ΄Διατάξεις πηγώνΆρθρα ΚωδικοποίησηςΆρθρο 12 παράγραφος 4, με
την οποία προστέθηκε περι-
πτωση γ΄ περίπτωση γ΄ στην
παράγραφο 1 του άρθρου 25
του ν.δ.118/1973

Άρθρο 25 παράγραφος 1

Άρθρο 12 παράγραφος 5, με
την οποία προστέθηκε εδά-
φιο δεύτερο στην παράγρα-
φο 1 του άρθρου 85 του
ν.δ.118/1973Άρθρο 85 ενότητα Α΄
παράγραφος 1 εδάφιο
δεύτερο

N.1969/1991

«

Διατάξεις πηγώνΆρθρα Κωδικοποίησης

Άρθρο 19 παράγραφος 4

Άρθρο 25 παράγραφος 2
περίπτωση γ΄

N.2020/1992

«Διαρρυθμίσεις στον ενιαίο ειδικό φόρο κατανάλωσης
των πετρελαιοειδών προϊόντων και άλλες διατάξεις»
(ΦΕΚ 34 Α΄/28.2.1992)Διατάξεις πηγώνΆρθρα Κωδικοποίησης

N.2020/1992

Άρθρο 22 παράγραφος 5

Άρθρο 64 παράγραφος 2
και άρθρο 86 παράγρα-
φος 8

N.2065/1992

«Αναμόρφωση της άμεσης φορολογίας
και άλλες διατάξεις»
(ΦΕΚ 113 Α΄/30.6.1992)Διατάξεις πηγώνΆρθρα Κωδικοποίησης

N.2065/1992

Άρθρο 28, με το οποίο αντικαταστάθηκαν οι παράγραφοι 1 και 2 Άρθρο 26 ενότητα Γ' του άρθρου 29 του ν.δ.118/1973, οι οποίες στη συνέχεια αντικαταστάθηκαν με τα άρθρα 114 παράγραφος 3 του ν.2362/1995, 14 παράγραφος 9 του ν.2579/1998 και 1 παράγραφος 5 του ν.2892/2001.

Άρθρο 29 παράγραφος 1, με την οποία αντικαταστάθηκε η παράγραφος 1 του άρθρου 17 του ν.δ.118/1973

Άρθρο 29 παράγραφος 2, με την οποία προστέθηκε περίπτωση δ' στην παράγραφο 1 του άρθρου 25 του ν.δ.118/1973

Άρθρο 29 παράγραφοι 1 και 2

Άρθρο 17 παράγραφος 1

Άρθρο 25 παράγραφος 1 περίπτωση δ'

την οποία αντικαταστάθηκε το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 17 του ν.1591/1986, όπως στη συνέχεια αντικαταστάθηκε με τα άρθρα 114 παράγραφος 5 του ν.2362/1995, 10 παράγραφος 14 του ν.2579/1998 και 1 παράγραφος 1 του ν.2892/2001.

Άρθρο 31 παράγραφος 3, με την οποία αντικαταστάθηκε η παράγραφος 6 του άρθρου 23 του ν.1828/1989 και στη συνέχεια αντικαταστάθηκε με τα άρθρα 114 παράγραφος 5 του ν.2362/1995, 14 παράγραφος 11 του ν.2579/1998 και 1 παράγραφος 4 του ν.2892/2001.

παράγραφος 1

Άρθρο 43 ενότητα Α'

Διατάξεις πηγών

Άρθρα Κωδικοποίησης

Άρθρο 29 παράγραφος 3, με την οποία αντικαταστάθηκαν τα πρώτο και δεύτερο εδάφια της παραγράφου 1 του δεύτερου άρθρου του ν.1329/1983, όπως το ποσό αυτό αναπροσαρμόστηκε με το άρθρο 23 παράγραφος 4 του ν.1828/1989 και με το άρθρο 13 παράγραφος 2 του ν.1882/1990 και αντικαταστάθηκαν πάλι με τα άρθρα 114 παράγραφος 4 του ν.2362/1995, 14 παράγραφος 10 του ν.2579/1998 και 1 παράγραφος 6 του ν.2892/2001.

Άρθρο 30 παράγραφος 1, με την οποία αντικαταστάθηκε η παράγραφος 5 του άρθρου 29 του ν.δ.118/1973

Άρθρο 30 παράγραφος 2, με την οποία αντικαταστάθηκε το άρθρο 90 του ν.δ.118/1973

Άρθρο 30 παράγραφος 3, με την οποία αντικαταστάθηκε το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 102 του ν.δ.118/1973

Άρθρο 31 παράγραφος 1, με την οποία αντικαταστάθηκε η παράγραφος 1 του άρθρου 75 του ν.δ.118/1973

Άρθρο 31 παράγραφος 2, με

Άρθρο 34 ενότητα Β' εδάφια δεύτερο και τρίτο και 14 παράγραφος 10 του ν.2579/1988

Άρθρο 29 παράγραφος 5

Άρθρο 90

Άρθρο 102 παράγραφος 2 εδάφιο πρώτο

Άρθρο 75 παράγραφος 1 παραρτήματος Ια

Άρθρο 26 ενότητα Α'

Διατάξεις πηγών

Άρθρα Κωδικοποίησης

Άρθρο 31 παράγραφος 4, όπως ερμήνευσε την έννοια της παραγράφου 3 του άρθρου 29 του ν.δ.118/1973 όπως αυτή προστέθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 16 του ν.1473/1984

Άρθρο 32 παράγραφος, 1 με την οποία προστέθηκαν εδάφια δεύτερο και τρίτο στην παράγραφο 1 του άρθρου 89 του ν.δ.118/1973

Άρθρο 35 παράγραφος 2, με την οποία αντικαταστάθηκε το πρώτο μέρος του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 40 του ν.814/1978

Άρθρο 36 παράγραφος 1, με την οποία τροποποιήθηκε το ποσοστό του πρόσθετου φόρου που προβλέπει το τέταρτο εδάφιο της παραγράφου 6 του άρθρου 14 του ν.1473/1984

Άρθρο 39 παράγραφος 3 εδάφιο πρώτο, όπως το ποσό αυξήθηκε με την ΑΥΟ 1082497/4065-24/9.7.1998 από 3.000 σε 9.000 δραχμές (ΦΕΚ 772/28.7.1998 τ.Β').

Άρθρο 29 παράγραφος 3

Άρθρο 89 παράγραφος 1 εδάφια δεύτερο και τρίτο

Άρθρο 26 ενότητα Β' παράγραφος 1

Άρθρο 10 ενότητα Β' παράγραφος 6

Άρθρο 81 παράγραφος 7

N.2166/1993

«Κίνητρα ανάπτυξης επιχειρήσεων, διαρρυθμίσεις στην έμμεση και άμεση φορολογία και

N.2386/1996

**«Ρυθμίσεις θεμάτων εθνικών κληροδοτημάτων,
δημοσίων και ανταλλαξιμών κτημάτων και
άλλες διατάξεις»
(ΦΕΚ 43 Α΄/7.3.1996)**

<u>Διατάξεις πηγών</u>	<u>Άρθρα Κωδικοποίησης</u>
N.2386/1996 Άρθρο 10 παράγραφοι 1, με την οποία προστέθηκε άρθρο 41α, μετά το άρθρο 41 του ν.1249/1982, 2, 3, 4, 6, 7 και 8	Άρθρο 10 ενότητα Γ΄ παράγραφοι 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 και 8
Άρθρο 10 παράγραφος 5 Άρθρο 10 παράγραφος 11	Άρθρο 41 παράγραφος 3 Άρθρο 39 παράγραφος 3 εδάφιο δεύτερο και άρθρο 52 παράγραφος 4
Άρθρο 10 παράγραφος 14, με την οποία αντικαταστάθηκε η παράγραφος 1 του άρθρου 17 του ν.1591/1986 και στη συνέχεια αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 1 του ν.2892/2001.	Άρθρο 26 ενότητα Α΄ παράγραφος 1
Διατάξεις πηγών	Άρθρα Κωδικοποίησης

κε η παράγραφος 1 του άρθρου 17 του ν.1591/1986 και στη συνέχεια αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 1 του ν.2892/2001.

N.2396/1996

**«Επενδυτικές υπηρεσίες στο τομέα των κινητών αξιών, επάρκεια ιδίων κεφαλαίων των επιχειρήσεων παροχής επενδυτικών υπηρεσιών και των πιστωτικών ιδρυμάτων και άυλες μετοχές»
(ΦΕΚ 73 Α΄/30.4.1996)**

<u>Διατάξεις πηγών</u>	<u>Άρθρα Κωδικοποίησης</u>
N.2396/1996 Άρθρο 53 παράγραφος 2α, με την οποία προστέθηκε παράγραφος 1α μετά την παράγραφο 1 του άρθρου 108 του ν.δ.108/1973	Άρθρο 108 παράγραφος 4
Άρθρο 53 παράγραφος 2β, με την οποία αντικαταστάθηκε η παράγραφος 2 του άρθρου 108 του ν.δ.118/1973	Άρθρο 108 παράγραφος 2

N.2459/1997

**«Κατάργηση φορολογικών απαλλαγών και άλλες διατάξεις»
(ΦΕΚ 17 Α΄/18.2.1997)**

<u>Διατάξεις πηγών</u>	<u>Άρθρα Κωδικοποίησης</u>

N.2459/1997

Άρθρο 8
Άρθρο 19 παράγραφος 1, με την οποία προστέθηκαν εδάφια στην παράγραφο 3 του άρθρου 15 του ν.δ.118/1973

Άρθρο 44 παράγραφος 4
Άρθρο 15 παράγραφος 3

Άρθρο 19 παράγραφος 2, με την οποία αντικαταστάθηκε η παράγραφος 5 του άρθρου 42 του ν.δ.118/1973

Άρθρο 42 παράγραφος 6
Άρθρο 48 παράγραφος 3

Άρθρο 19 παράγραφος 3, με την οποία αντικαταστάθηκε η παράγραφος 5 του άρθρου 102 του ν.δ.118/1973 και στη συνέχεια αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 14 του άρθρου 1 του ν.2892/2001.

Άρθρο 102 παράγραφος 5

Π.Δ.218/1997

**«Ενοποίηση και κατάργηση ΔΟΥ»
(ΦΕΚ 27 Α΄/27.8.1997)**

<u>Διατάξεις πηγών</u>	<u>Άρθρα Κωδικοποίησης</u>
Π.δ.218/1997 Άρθρο 93	

N.2520/1997

**«Μέτρα για τους νέους αγρότες, σύσταση Οργανισμού Γεωργικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Απασχόλησης και άλλες διατάξεις»
(ΦΕΚ 173 Α΄/1.9.1997)**

<u>Διατάξεις πηγών</u>	<u>Άρθρα Κωδικοποίησης</u>
N.2520/1997 Άρθρο 1 παράγραφος 1	Άρθρο 26 Ενότητα Ε΄
Άρθρο 1 παράγραφος 3, όπως συμπληρώθηκε το πρώτο εδάφιο και αντικαταστάθηκαν τα εδάφια τρίτο και προτελευταίο αυτής με τις παραγράφους 2, 3 και 4 αντίστοιχα του άρθρου 70 του ν.2538/1997	Άρθρο 26 Ενότητα Ε΄
Άρθρο 2 παράγραφος 5, όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 6 του άρθρου 70 του ν.2538/1997.	Άρθρο 26 Ενότητα Δ΄

Άρθρο 3 με το οποίο προστέθηκε νέο εδάφιο μετά το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 παραγράφου 2 του άρθρου 29 του ν.δ.118/1973	Άρθρο 26 Ενότητα Γ'	την οποία προστέθηκε στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 1 του ν.2520/1997 μετά τη λέξη «νεοεισερχόμενου» η λέξη «νέοι»	Άρθρο 26 Ενότητα Ε'
Άρθρο 4 παράγραφος 1, με την οποία προστέθηκαν νέα εδάφια στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 40 του ν.814/1978. Το πρώτο μέρος αυτών αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 1 του ν.2873/2000.	Άρθρο 26 Ενότητα Β' παράγραφος 2.	Άρθρο 70 παράγραφος 3, με την οποία αντικαταστάθηκε το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 1 του ν.2520/1997	Άρθρο 26 Ενότητα Ε'
Άρθρο 4 παράγραφος 2 με την οποία αντικαταστάθηκαν τα δύο πρώτα εδάφια παραγράφου 4 της παραγράφου 4 του άρθρου 40 του ν.814/	Άρθρο 26 Ενότητα Β'	Άρθρο 70 παράγραφος 4, με την οποία αντικαταστάθηκε το προτελευταίο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 1 του ν.2520/1997.	Άρθρο 26 Ενότητα Ε'
Διατάξεις πηγών	Άρθρα Κωδικοποίησης	Διατάξεις πηγών	Άρθρα Κωδικοποίησης
1978, τα οποία στη συνέχεια αντικαταστάθηκαν με την παράγραφο 8 του άρθρου 70 του ν.2538/1997		2 του ν.2520/1997.	Άρθρο 26 Ενότητα Δ' παράγραφος 1
Άρθρο 10, όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 10 του άρθρου 70 του ν.2538/1997	Άρθρο 26 ενότητα Δ' παράγραφος 2	Άρθρο 70 παράγραφος 8, με την οποία αντικαταστάθηκε η παράγραφος 2 του άρθρου 4 του ν.2520/1997	Άρθρο 26 Ενότητα Β' παράγραφος 4
N.2523/1997 «Διοικητικές και ποινικές κυρώσεις στη φορολογική νομοθεσία και άλλες διατάξεις»		Άρθρο 70 παράγραφος 9, με την οποία προστέθηκαν εδάφια μετά το τέλος της παραγράφου 2 του άρθρου 40 του ν.814/1978	Άρθρο 26 Ενότητα Δ' παράγραφος 1 τελευταία εδάφια
Διατάξεις πηγών	Άρθρα Κωδικοποίησης	Άρθρο 70 παράγραφος 10, με την οποία αντικαταστάθηκε το άρθρο 10 του ν.2520/97	Άρθρο 26 Ενότητα Δ' παράγραφος 2
N.2523/1997 Άρθρα 1, 2, 3, 4, 9, 21, 24 παραγράφοι 1, 2 και 3, 25 παραγράφοι 1 και 2	Άρθρα 75 και 117 παράρτημα Ια	N.2539/1997 «Συγκρότηση πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης» (ΦΕΚ 244 Α'/4.12.1997)	
N.2538/1997 «Τροποποίηση της κείμενης νομοθεσίας για τα γεωργικά και κτηνοτροφικά φάρμακα, ρύθμιση χρεών συνεταιριστικών οργανώσεων και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 242 Α'/1.12.1997)		Διατάξεις πηγών	Άρθρα Κωδικοποίησης
Διατάξεις πηγών	Άρθρα Κωδικοποίησης	N.2539/1997 Άρθρο 21 παράγραφος 1 και 5	Άρθρο 26 ενότητα Α' παράγραφος 1 εδάφιο τρίτο
N.2538/1997 Άρθρο 70 παράγραφος 1, με την οποία προστέθηκε νέο εδάφιο, μετά το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του ν.2520/1997	Άρθρο 26 Ενότητα Ε'	N.2557/1997 «Θεσμοί, μέτρα και δράσεις πολιτιστικής ανάπτυξης» (ΦΕΚ 271 Α'/24.12.1997)	
Άρθρο 70 παράγραφος 2, με		Διατάξεις πηγών	Άρθρα Κωδικοποίησης
		N.2557/1997 Άρθρο 2 παράγραφος 4	Άρθρο 82 παράγραφος 7

N.2579/1998**«Φορολογικές διαρρυθμίσεις και άλλες διατάξεις»
(ΦΕΚ 31 Α΄/17.2.1998)**

<u>Διατάξεις πηγών</u>	<u>Άρθρα Κωδικοποίησης</u>
N.2579/1998 Άρθρο 14 παράγραφος 6, με την οποία προστέθηκε τέταρτο εδάφιο στην παράγραφο 5 του άρθρου 42 του ν.δ.118/1973	Άρθρο 42 παράγραφος 6 εδάφιο τέταρτο Άρθρο 48 παράγραφος 3
Άρθρο 14 παράγραφος 7, με την οποία προστέθηκε παράγραφος 4 στο άρθρο 72 του ν.δ.118/1973	Άρθρο 72 παράγραφος 4
Άρθρο 14 παράγραφος 9, με την οποία αντικαταστάθηκαν η παράγραφος 1 και το τελευταίο εδάφιο της παρα-	Άρθρο 29 παράγραφοι 1 και 2
<u>Διατάξεις πηγών</u>	<u>Άρθρα Κωδικοποίησης</u>

γράφου 2 του άρθρου 29 του ν.δ. 118/1973 και στη συνέχεια αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 5 του άρθρου 1 του ν.2892/2001.	Άρθρο 34 ενότητα Β΄ εδάφια δεύτερο και τρίτο
Άρθρο 14 παράγραφος 10, με την οποία αντικαταστάθηκαν τα δύο πρώτα εδάφια της παραγράφου 1 του δεύτερου άρθρου του ν.1329/1983/1973 και στη συνέχεια αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 παράγραφος 6 του άρθρου 1 του ν.2892/2001.	
Άρθρο 14 παράγραφος 11, με την οποία αντικαταστάθηκε η παράγραφος 6 του άρθρου 23 του ν.1828/1989 και στη συνέχεια αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 παράγραφος 4 του ν.2892/2001.	Άρθρο 43 ενότητα Α΄
Άρθρο 14 παράγραφος 12, με την οποία αντικαταστάθηκαν τα δεύτερο και τρίτο εδάφια της παραγράφου 1 του άρθρου 17 του ν.1591/1986	Άρθρο 26 ενότητα Α΄ παράγραφος 1

N.2648/1998**«Ρυθμίσεις δασμολογικού και φορολογικού περιεχομένου, τροποποίηση του Κώδικα Φορολογικής Δικονομίας και άλλες διατάξεις»
(ΦΕΚ 238 Α΄/22.10.1998)**

<u>Διατάξεις πηγών</u>	<u>Άρθρα Κωδικοποίησης</u>
N.2648/1998 Άρθρο 28 παράγραφος 3, με	

την οποία αντικαταστάθηκαν όπως ίσχυαν οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 4 του α.ν.142.1967	Άρθρο 81 παράγραφος 4
Άρθρο 30 παράγραφος 5, με την οποία αντικαταστάθηκε το άρθρο 82 του ν.δ.118/1973, όπως ίσχυε	Άρθρο 82
Άρθρο 30 παράγραφος 6, με την οποία προστέθηκε παράγραφος 7 στο άρθρο 80 του ν.δ.118/1973	Άρθρο 80 παράγραφος 7

NOMOS 2690/1999**«Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις»
(ΦΕΚ.45/9-3-1999)**

<u>Διατάξεις πηγών</u>	<u>Άρθρα Κωδικοποίησης</u>
<u>Διατάξεις πηγών</u>	<u>Άρθρα Κωδικοποίησης</u>

NOMOS 2717/1999**«Κώδικας Διοικητικής Δικονομίας»
(ΦΕΚ.97/17-5-1999)**

<u>Διατάξεις πηγών</u>	<u>Άρθρα Κωδικοποίησης</u>
Άρθρα 66 , 129	Άρθρο 10 ενότητα Β΄ παράγραφος 6

N.2753/1999**«Απλοποιήσεις και ελαφρύνσεις στη φορολογία εισοδήματος και άλλες διατάξεις»
(ΦΕΚ 249 Α΄/17.11.1999)**

<u>Διατάξεις πηγών</u>	<u>Άρθρα Κωδικοποίησης</u>
N.2753/1999 Άρθρο 13 παράγραφος 1, με την οποία προστέθηκαν δεύτερο και τρίτο εδάφια στην παράγραφο 3 του άρθρου 3 του ν.δ.118/1973	Άρθρο 3 παράγραφος 3 εδάφια δεύτερο και τρίτο
Άρθρο 13 παράγραφος 2, με την οποία αντικαταστάθηκε το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 34 του ν.δ.118/1973	Άρθρο 34 παράγραφος 3 εδάφιο δεύτερο
Άρθρο 13 παράγραφος 3, με την οποία προστέθηκε παράγραφος 4 στο άρθρο 34 του ν.δ.118/1973	Άρθρο 34 παράγραφος 4
Άρθρο 13 παράγραφος 4, με την οποία προστέθηκε παράγραφος 5 στο άρθρο 34 του ν.δ.118/1973	Άρθρο 34 παράγραφος 5
Άρθρο 13 παράγραφος 5, με την οποία προστέθηκε νέο εδάφιο, μετά το τέλος του πρώτου εδαφίου του αρ-	

<u>Διατάξεις πηγών</u>	<u>Άρθρα Κωδικοποίησης</u>
θρου 41 του ν.δ.118/1973 Άρθρο 13 παράγραφος 6, με την οποία αντικαταστάθηκε η παράγραφος 1 του άρθρου 81 του ν.δ.118/1973 Άρθρο 1 παράγραφος 1, με την οποία αντικαταστάθηκε, όπως ίσχυε το πρώτο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 40 του ν.814/1978, μέχρι την περίπτωση α΄ Άρθρο 1 παράγραφος 2, με την οποία αντικαταστάθηκε, όπως ίσχυε το δεύτερο εδάφιο μετά την περίπτωση γ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 40 του ν.814/1978, μέχρι την περίπτωση α΄	Άρθρο 41 παράγραφος 4 Άρθρο 81 παράγραφος 1 Άρθρο 26 Ενότητα Β΄ παράγραφος 1 μέρος πρώτου εδαφίου Άρθρο 26 Ενότητα Β΄ παράγραφος 2 Άρθρο 43 Ενότητα Γ΄ περίπτωση ε΄
N.2892/2001 «Ελαφρύνσεις στη φορολογία κεφαλαίου και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 46 Α΄/9-3-2001)	
<u>Διατάξεις πηγών</u>	<u>Άρθρα Κωδικοποίησης</u>
N.2892/2001 Άρθρο 1 παράγραφος 1, με την οποία αντικαταστάθηκε το άρθρο 17 παράγραφος 1 του ν.1591/1986. Άρθρο 1 παράγραφος 2, με την οποία	Άρθρο 26 ενότητα Α΄ παράγραφος 1

<u>Διατάξεις πηγών</u>	<u>Άρθρα Κωδικοποίησης</u>
Άρθρο 1 παράγραφος 3, με την οποία αντικαταστάθηκε, όπως ίσχυε το πρώτο μέχρι την περίπτωση α΄ εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 29 του ν.δ.118/1973 μέχρι την περίπτωση α΄ Άρθρο 1 παράγραφος 4, με την οποία αντικαταστάθηκε, όπως ίσχυε το δεύτερο μέχρι την περίπτωση α΄ εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 29 του ν.δ.118/1973 μέχρι την περίπτωση α΄ Άρθρο 2 παράγραφος 2, με την οποία αντικαταστάθηκε, όπως ίσχυε η περίπτωση β΄ της παραγράφου 15 του άρθρου 1 του ν.1078/1980.	Άρθρο 26 Ενότητα Γ΄ παράγραφος 1 Άρθρο 26 Ενότητα Γ΄ παράγραφος 2
ΝΟΜΟΣ 2810/2000 Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις (ΦΕΚ.61/9-3-2000)	
<u>Διατάξεις πηγών</u>	<u>Άρθρα Κωδικοποίησης</u>
Άρθρα 31, 35 παράγραφος 2	Άρθρο 25 ,43
ΝΟΜΟΣ 2836/2000	
<u>Διατάξεις πηγών</u>	<u>Άρθρα Κωδικοποίησης</u>
Άρθρο 1 παράγραφος 3, με την οποία αντικαταστάθηκε η παράγραφος 3 του άρθρου 17 του ν.1591/1986. Άρθρο 1 παράγραφος 4, με την οποία αντικαταστάθηκε η παράγραφος 6 του άρθρου 23 του ν.1828/1989 Άρθρο 1 παράγραφος 5, με την οποία αντικαταστάθηκε η παράγραφος 1 και το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 29 του ν.δ.118/1973. Άρθρο 1 παράγραφος 6, με την οποία αντικαταστάθηκαν τα δυο πρώτα εδάφια της παραγράφου 1 του δεύτερου άρθρου του ν.1329/1983. Άρθρο 1 παράγραφος 7, με την οποία αντικαταστάθηκε το άρθρο 4 του ν.δ.118/1973 Άρθρο 1 παράγραφος 8, με την οποία Άρθρο 1 παράγραφος 9, με την οποία αντικαταστάθηκε	Άρθρο 26 ενότητα Α΄ παράγραφος 3 Άρθρο 43 Ενότητα Α΄ Άρθρο 29 παρ.1 και 2 Άρθρο 34 ενότητα Β΄ εδάφια δεύτερο και τρίτο Άρθρο 4 Άρθρο 36

το άρθρο 36 του ν.δ.118/1973
Άρθρο 1 παράγραφος 10, με
την οποία αντικαταστάθηκε
το άρθρο 47 του ν.δ. 118/
1973.

Άρθρο 47

Άρθρο 1 παράγραφος 11, με
την οποία

Άρθρο 1 παράγραφος 12, με
την οποία

Άρθρο 1 παράγραφος 13, με
την οποία

Άρθρο 1 παράγραφος 14, με
την οποία αντικαταστάθηκε
η παράγραφος 5 του άρθρου
102 του ν.δ.118/1973.

Άρθρο 102 παράγραφος 5

Άρθρο 1 παράγραφος, με
την οποία

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΜΕ ΑΛΛΑ ΚΡΑΤΗ

1. ΣΥΜΒΑΣΗ ΕΛΛΑΔΑΣ - ΗΠΑ Ν.Δ.2734/1953

**Κύρωση φορολογικής σύμβασης μεταξύ Ελλάδας και
Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, για την αποφυγή
της διπλής φορολογίας και αποτροπή της φορολογικής
διαφυγής σε σχέση με τους φόρους στις περιουσίες
προσώπων που αποβίωσαν (Φ.Ε.Κ.329/12.11.1953 τ.Α')**

Άρθρο μόνο

1. Κυρώνεται και έχει πλήρη και νόμιμη ισχύ η πιο κάτω Σύμβαση μεταξύ Ελλάδας και Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, που έχει υπογραφεί στην Αθήνα την 20η Φεβρουαρίου 1950, για την αποφυγή της διπλής φορολογίας και αποτροπή της φορολογικής διαφυγής σε σχέση με τους φόρους στις περιουσίες προσώπων που αποβίωσαν με το πιο κάτω συμπληρωματικό αυτής πρωτόκολλο, που έχει υπογράψει στην Αθήνα τη 18η Ιουλίου 1953, των οποίων το κείμενο ακολουθεί στην ελληνική και την αγγλική. Τα δύο αυτά κείμενα είναι εξίσου αυθεντικά.

2. Η ισχύς της σύμβασης αρχίζει από την ημέρα της ανταλλαγής των σχετικών κυρωτικών εγγράφων.

Σ Υ Μ Β Α Σ Η

Μεταξύ του Ελληνικού Βασιλείου και των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής για την αποφυγή διπλής φορολογίας και την αποτροπή φορολογικής διαφυγής σε σχέση με τους φόρους στις περιουσίες προσώπων που αποβίωσαν.

Η Κυβέρνηση του Βασιλείου της Ελλάδας και η Κυβέρνηση των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής με την επιθυμία να συνάψουν Σύμβαση που να αποσκοπεί στην αποφυγή της διπλής φορολογίας και την αποτροπή της φορολογικής διαφυγής σε σχέση με τους φόρους στις περιουσίες προσώπων που αποβίωσαν, διόρισαν για το σκοπό αυτό ως πληρεξουσίους τους:

Η Κυβέρνηση του Βασιλείου της Ελλάδας, την Α.Ε.

τον Παναγιώτη Πιπινέλη Υπουργό των Εξωτερικών και η Κυβέρνηση των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής την Α.Ε. τον κ. Henry F. Grady, Πρεσβευτή των Ηνωμένων Πολιτειών στην Ελλάδα, οι οποίοι αφού επέδειξαν τα σχετικά πληρεξουσία τους που βρέθηκαν σε απόλυτη τάξη, συμφώνησαν ως ακολούθως:

Άρθρο Ι

1. Οι φόροι, οι οποίοι αποτελούν το αντικείμενο της παρούσας Σύμβασης είναι:

α) Για τις Ηνωμένες Πολιτείες ο Ομοσπονδιακός φόρος στις κληρονομίες και
β) Για το Βασίλειο της Ελλάδας, ο φόρος στις κληρονομίες.

2. Η παρούσα Σύμβαση συνάπτεται με βάση τους νόμους που ισχύουν στις Ηνωμένες Πολιτείες και στην Ελλάδα κατά την ημέρα της υπογραφής της. Επομένως, αν οι νόμοι αυτοί τροποποιηθούν αισθητά, οι αρμόδιες αρχές των δύο Κρατών θα συνεννοούνται μεταξύ τους με σκοπό να προσαρμόσουν τις διατάξεις της παρούσας Σύμβασης στις μεταβολές αυτές.

Άρθρο ΙΙ

1. Στην παρούσα Σύμβαση:

α) Ο όρος «Ηνωμένες Πολιτείες» δηλώνει τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής και για την εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης, περιλαμβάνει τις Πολιτείες, τα εδάφη της Αλάσκας και Χαβάι και το Διαμέρισμα της Κολομβίας.

β) Ο όρος «Ελλάδα» δηλώνει τα εδάφη του Βασιλείου της Ελλάδας.

γ) Ο όρος «φόρος» δηλώνει τον Ελληνικό φόρο κληρονομιών ή τον Ομοσπονδιακό φόρο των Ηνωμένων Πολιτειών στις κληρονομίες, όπως απαιτεί η έννοια του κειμένου.

δ) Ο όρος «αρμόδιες αρχές» δηλώνει, στην περίπτωση των Ηνωμένων Πολιτειών, τον Επίτροπο Εσωτερικών Εσόδων ή τον νόμιμο εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπό του. Στην περίπτωση της Ελλάδας, το Γενικό Διευθυντή Αμέσων Φόρων ή το νόμιμο εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπό του.

2. Κατά την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας Σύμβασης από καθένα από τα Συμβαλλόμενα Κράτη, οποιοσδήποτε όρος ο οποίος δεν καθορίζεται στην παρούσα Σύμβαση θα έχει, εκτός αν η έννοια του κειμένου, διαφορετικά απαιτεί, την έννοια η οποία δίνεται στον όρο αυτό από τους νόμους του Συμβαλλόμενου Κράτους που αφορούν τους φόρους, οι οποίοι αποτελούν αντικείμενο της παρούσας Σύμβασης.

Άρθρο ΙΙΙ

1. Ακίνητη ιδιοκτησία που βρίσκεται στην Ελλάδα δεν θα υπόκειται στους φόρους που επιβάλλονται από τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής.

2. Ακίνητη ιδιοκτησία που βρίσκεται στις Ηνωμένες Πολιτείες δεν θα υπόκειται στους φόρους που επιβάλλονται από την Ελλάδα.

3. Το ζήτημα κατά πόσο δικαιώματα σχετικά με ακίνητη ιδιοκτησία ή δικαιώματα που έχουν εξασφαλιστεί με ακίνητη ιδιοκτησία θεωρηθούν ως ακίνητη ιδιοκτησία για τους σκοπούς της παρούσας Σύμβασης, καθορίζεται σύμφωνα με τους νόμους του Συμβαλλόμενου Κράτους που επιβάλλει τους φόρους.

Άρθρο IV

1. Για τους σκοπούς της παρούσας Σύμβασης το ζήτημα αν ο αποβιώσας κατοικούσε στο έδαφος ενός από τα Συμβαλλόμενα Κράτη κατά το χρόνο του θανάτου του καθορίζεται σύμφωνα με τους νόμους που ισχύουν στο έδαφος αυτό.

2. Προκειμένου για πρόσωπο που κατοικεί στο έδαφος ενός από τα Συμβαλλόμενα Κράτη, ο τόπος όπου βρίσκεται οποιαδήποτε από τις ακόλουθες ιδιοκτησίες ή δικαιώματα σε ιδιοκτησία καθορίζεται για την επιβολή του φόρου και για την έκπτωση που προβλέπεται από το άρθρο VI, αποκλειστικά σύμφωνα, με τους ακόλουθους κανόνες:

α) Στοιχεία ενσώματης κινητής περιουσίας εκτός αυτών που καθορίζονται πιο κάτω, καθώς και τα τραπεζογραμμάτια και κάθε άλλο είδος χρημάτων, αποτελούν νόμιμο μέσο πληρωμής στον τόπο της έκδοσης καθώς και επιταγές στον κομιστή, θεωρούνται ότι βρίσκονται όπου φυσικώς βρίσκονται κατά το χρόνο του θανάτου του αποβιώσαντος.

β) Πλοία και αεροσκάφη θα θεωρούνται ότι βρίσκονται στον τόπο της έκδοσης των σχετικών εγγράφων καταχώρισης ή νηολόγησης του πλοίου ή του αεροσκάφους.

γ) Ο «αέρας» εμπορικού οίκου ή ο «αέρας» ο συναφής με την άσκηση ενός από τα ελευθέρια επαγγέλματα θεωρείται ότι βρίσκεται εκεί όπου διεξάγεται η εμπορική επιχείρηση ή ασκείται το επάγγελμα.

δ) Διπλώματα ευρεσιτεχνίας, εμπορικά σήματα και σχέδια θεωρούνται ότι βρίσκονται στον τόπο στον οποίο έχουν καταχωρηθεί.

ε) Δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας καθώς και δικαιώματα ή άδειες για χρησιμοποίηση υλικού που αποτελεί το αντικείμενο οποιουδήποτε συγγραφικού δικαιώματος, διπλώματος ευρεσιτεχνίας, εμπορικού σήματος ή σχεδίου, θεωρούνται ότι βρίσκονται στον τόπο στον οποίο μπορούν να ασκηθούν τα δικαιώματα που προκύπτουν από αυτά.

ζ) Μετοχές εταιρίας στις οποίες περιλαμβάνονται και οι μετοχές που κρατούνται για όφελος του αποβιώσαντος από πρόσωπο που ορίστηκε από αυτόν, θεωρούνται ότι βρίσκονται στον τόπο με τους νόμους του οποίου η εταιρεία αυτή ιδρύθηκε ή οργανώθηκε.

η) Οι συναλλαγματικές θεωρούνται ότι βρίσκονται στον τόπο διαμονής του αποδέκτη, τα δε διαπραγματεύσιμα γραμμάτια στον τόπο διαμονής του εκδότη και οι επιταγές που πληρώνονται σε καθορισμένο πρόσωπο, στον τόπο διαμονής του προσώπου αυτού.

θ) Απαιτήσεις εξασφαλισμένες με υποθήκη σε ακίνητα ή πλοία θεωρούνται ότι βρίσκονται όπου κατά τις διατάξεις της παρούσας Σύμβασης, θεωρείται ότι βρίσκεται το ακίνητο ή το πλοίο.

ι) Ομολογίες, καταθέσεις σε τράπεζες και απαιτήσεις οποιασδήποτε άλλης φύσεως, εξασφαλισμένες ή όχι και κάθε άλλο περιουσιακό στοιχείο, που δεν αναφέρεται διαφορετικά ανωτέρω, θεωρούνται ότι βρίσκονται στο Κράτος στο οποίο ο αποβιώσας είχε την κατοικία του κατά το χρόνο του θανάτου του.

Άρθρο V

Το Συμβαλλόμενο Κράτος που επιβάλλει τη φορολογία, προκειμένου για αποβιώσαντα, ο οποίος κατά το χρόνο του θανάτου του δεν ήταν πολίτης ή υπήκοος αυ-

τού του Συμβαλλόμενου Κράτους και δεν είχε την κατοικία του στο έδαφος του Κράτους αυτού, αλλά ήταν πολίτης ή υπήκοος του άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους:

α) Θα παραχωρεί κάθε ελάττωση, απαλλαγή, μείωση ή έκπτωση (εκτός από τη συζυγική έκπτωση που προβλέπεται από το Νόμο Εσόδων των Ηνωμένων Πολιτειών του 1948, η οποία θα είχε εφαρμογή με βάση τους νόμους του στην περίπτωση που ο αποβιώσας κατοικούσε στο έδαφος του Κράτους αυτού, σε ποσό όχι κατώτερο από την αναλογία την οποία έχει η αξία της ιδιοκτησίας, που βρίσκονται σύμφωνα με το άρθρο IV στο Κράτος αυτό και υπόκειται στον φόρο του Κράτους αυτού, προς την αξία της ιδιοκτησίας, η οποία θα υπόκειτο στον φόρο του Κράτους αυτού αν ο αποβιώσας κατοικούσε στο έδαφος αυτό και

β) δεν θα λάβει υπόψη κατά τον καθορισμό του ποσού ή του ποσοστού του φόρου (εκτός σε ότι αφορά το σκοπό της περίπτωσης Α' του παρόντος άρθρου και το σκοπό οποιωνδήποτε άλλων ανάλογων εκπτώσεων που προβλέπονται διαφορετικά περιουσιακά στοιχεία που βρίσκονται, σύμφωνα με το άρθρο IV, εκτός του εδάφους του.

Άρθρο VI

1. Το Συμβαλλόμενο Κράτος που επιβάλλει φόρο στην περίπτωση προσώπου που αποβίωσε, το οποίο κατά το χρόνο του θανάτου του κατοικούσε στο Κράτος αυτό ή ήταν πολίτης ή υπήκοος αυτού, θα χορηγεί από το φόρο του έκπτωση για το ποσό του φόρου που επιβάλλεται από το άλλο Συμβαλλόμενο Κράτος για περιουσιακά στοιχεία που βρίσκονται στο έδαφος αυτού του άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους και τα οποία έχουν περιληφθεί για φορολογικούς σκοπούς και από τα δύο Κράτη, αλλά το ποσό της έκπτωσης δεν θα υπερβαίνει το τμήμα του φόρου που επιβλήθηκε από το πρώτο Κράτος το οποίο αναλογεί στα περιουσιακά αυτά στοιχεία. Δεν θα χορηγηθεί έκπτωση δυνάμει της παρούσας παραγράφου για περιουσιακά στοιχεία που βρίσκονται ή θεωρούνται ότι βρίσκονται και στα δύο Συμβαλλόμενα Κράτη.

2. Αν ο αποβιώσας θεωρείται από καθένα από τα Συμβαλλόμενα Κράτη ότι κατοικούσε στο δικό του έδαφος κατά το χρόνο του θανάτου του, κάθε Κράτος θα χορηγήσει έκπτωση έναντι του φόρου του για το μέρος του φόρου που επιβλήθηκε από το άλλο Κράτος για περιουσιακά στοιχεία που έχουν περιληφθεί για φορολογικούς σκοπούς και από τα δύο Κράτη και βρίσκονται ή θεωρούνται ότι βρίσκονται εκτός των εδαφών τους. Η έκπτωση που επιτρέπεται από την παρούσα παράγραφο θα είναι ίση με το ποσό του φόρου που επιβλήθηκε για αυτά τα περιουσιακά στοιχεία από το Κράτος που επέβαλε το μικρότερο φόρο, και θα διαμοιρασθεί μεταξύ των δύο Κρατών κατ' αναλογία του ποσού του φόρου που επιβλήθηκε από καθένα από τα δύο Συμβαλλόμενα Κράτη για αυτά τα περιουσιακά στοιχεία.

3. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου το ποσό του φόρου καθενός από τα Συμβαλλόμενα Κράτη που αναλογεί σε οποιοδήποτε καθορισμένο περιουσιακό στοιχείο να καθορίζεται αφού ληφθεί υπόψη κάθε ελάττωση, έκπτωση, απαλλαγή, μείωση ή αύξηση που εφαρμόζεται σ' αυτό όπως προβλέπεται από το νόμο του (εκτός από τις εκπτώσεις που επιτρέπονται από το άρθρο αυτό).

Άρθρο VII

1. Οποιαδήποτε απαίτηση για έκπτωση ή επιστροφή φόρου που στηρίζεται στις διατάξεις της παρούσας Σύμβασης πρέπει να υποβληθεί μέσα σε πέντε (5) έτη από την ημερομηνία λήξης του χρονικού διαστήματος μέσα στο οποίο απαιτείται να υποβληθεί η δήλωση σύμφωνα με το νόμο που εφαρμόζεται στα Συμβαλλόμενα Κράτη.

2. Οποιαδήποτε ως άνω επιστροφή θα γίνεται χωρίς καταβολή τόκων επί του ποσού της επιστροφής.

Άρθρο VIII

Οι αρμόδιες αρχές των Συμβαλλόμενων Κρατών θα ανταλλάσσουν τις πληροφορίες (τις οποίες οι ίδιες διαθέτουν) που είναι αναγκαίες για την εκτέλεση των διατάξεων της παρούσας Σύμβασης ή για την πρόληψη δόλου ή για την εφαρμογή νομοθετημένων διατάξεων εναντίον καταστρατηγήσεων σχετικά με τους φόρους, οι οποίοι αποτελούν το αντικείμενο της παρούσας Σύμβασης. Οποιαδήποτε πληροφορία που ανταλλάσσεται με αυτό τον τρόπο θεωρείται απόρρητη και δεν αποκαλύπτεται σε οποιοδήποτε πρόσωπο εκτός από τα ενδιαφερόμενα για τη βεβαίωση και είσπραξη των φόρων που αποτελούν το αντικείμενο της παρούσας Σύμβασης. Δεν γίνεται ανταλλαγή πληροφοριών που είναι δυνατό να αποκαλύψει τεχνικό απόρρητο ή μέθοδο σχετική με το εμπόριο, βιομηχανία, εργασία ή επάγγελμα.

Άρθρο IX

1. Σε καμία περίπτωση οι διατάξεις του άρθρου VIII μπορούν να ερμηνευθούν ότι επιβάλλουν σε καθένα από τα Συμβαλλόμενα Κράτη την υποχρέωση:

α) Για την εφαρμογή διοικητικών μέτρων που δεν είναι σύμφωνα με τους κανονισμούς και συνήθειες καθενός από τα Συμβαλλόμενα Κράτη, ή

β) για την παροχή πληροφοριών των οποίων η λήψη δεν είναι επιτρεπτή κατά τις διατάξεις της ίδιας του νομοθεσίας ή της νομοθεσίας του Κράτους που υποβάλλει την αίτηση.

2. Το Κράτος προς το οποίο απευθύνεται αίτηση για την παροχή πληροφοριών ή βοήθειας συμμορφώνεται όσο το δυνατό ταχύτερα με την πρόσκληση που του απευθύνεται. Πάντως το Κράτος αυτό μπορεί να αρνηθεί να συμμορφωθεί με την παράκληση για λόγους δημόσιας πολιτικής ή αν η συμμόρφωση θα έχει ως αποτέλεσμα αποκάλυψη τεχνικού μυστικού ή μεθόδου σχετικής με το εμπόριο, βιομηχανία, εργασία ή επάγγελμα.

Στην περίπτωση αυτή θα πληροφορήσει την άρνησή του το δυνατό ταχύτερα το Κράτος που υπέβαλε την αίτηση.

Άρθρο X

1. Οι αρχές καθενός από τα Συμβαλλόμενα Κράτη θα μπορούν, σύμφωνα με όσα ισχύουν στο εν λόγω Κράτος να θεσπίσουν τους αναγκαίους κανονισμούς για την εκτέλεση των διατάξεων της παρούσας Σύμβασης.

2. Όσο αφορά τις διατάξεις της παρούσας Σύμβασης που σχετίζονται με την ανταλλαγή πληροφοριών και παροχή αμοιβαίας βοήθειας για την είσπραξη των φόρων, τα Συμβαλλόμενα Κράτη θα μπορούν σύμφωνα με τις συνήθειες καθενός από αυτά να θεσπίσουν κανόνες που αφορούν ζητήματα διαδικασίας, τη μετατροπή νομισμάτων, τη διάθεση ποσών που εισπράχθηκαν, τον προσδιο-

ρισμό των ελαχίστων ποσών σε σχέση με την είσπραξη και κάθε συναφές ζήτημα.

Άρθρο XI

Όπου η ενέργεια των φορολογικών αρχών των Συμβαλλόμενων Κρατών είχε ή θα έχει ως συνέπεια τη διπλή φορολογία σε αντίθεση με τις διατάξεις της παρούσας Σύμβασης, ο φορολογούμενος θα δικαιούται να υποβάλει απαίτηση στο Κράτος του οποίου είναι πολίτης ή υπήκοος ή αν δεν είναι πολίτης ή υπήκοος ενός από τα δύο Συμβαλλόμενα Κράτη, στο Κράτος που διαμένει και αν ο φορολογούμενος είναι Εταιρία, στο Κράτος στο οποίο ιδρύθηκε ή οργανώθηκε. Αν η απαίτηση γίνει αποδεκτή, η αρμόδια αρχή του άλλου Κράτους με σκοπό τη δίκαιη αποφυγή της διπλής αυτής φορολογίας.

Άρθρο XII

1. Η παρούσα Σύμβαση θα κυρωθεί και τα έγγραφα κύρωσης θα ανταλλαγούν στην Αθήνα όσο το δυνατό ταχύτερα.

2. Η παρούσα Σύμβαση θα ισχύσει από την ημέρα της ανταλλαγής των κυρωτικών εγγράφων και θα έχει εφαρμογή αποκλειστικά σε περιουσίες ή κληρονομίες στην περίπτωση προσώπων τα οποία θα αποβιώσουν κατά την ημερομηνία αυτή ή μετά από αυτή. Θα εξακολουθήσει να ισχύσει για χρονική περίοδο πέντε (5) ετών, που αρχίζει από την ημερομηνία ως αντάλλαγμα και για αόριστο χρόνο, μετά τη λήξη της περιόδου αυτής, αλλά θα μπορέι να τερματισθεί από καθένα από τα Συμβαλλόμενα Κράτη κατά το τέλος της πενταετούς περιόδου ή σε οποιοδήποτε χρόνο μετά από αυτή, με τον όρο να δοθεί τουλάχιστον έξι (6) μηνών προειδοποίηση γι' αυτό. Ο τερματισμός θα ισχύει από την 1η Ιανουαρίου του επόμενου της εκπνοής της εξαμηνιαίας περιόδου.

Σήμερα την 20η Φεβρουαρίου του 1950, έγινε στην Αθήνα σε δύο αντίτυπα στην αγγλική και ελληνική. Τα δύο αυτά κείμενα είναι εξίσου αυθεντικά.

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ

Η Α.Ε. ο κ.Στέφανος Στεφανόπουλος, Υπουργός των Εξωτερικών της Ελλάδας και η Α.Ε. ο κ. John E. Peurifoy, Πρεσβευτής των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής στην Ελλάδα, αρμοδίως εξουσιοδοτημένοι από τις αντίστοιχες Κυβερνήσεις τους αναφερόμενοι στη Σύμβαση μεταξύ του Βασιλείου της Ελλάδας και των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής για την αποφυγή διπλής φορολογίας και παρεμπόδισης της φορολογικής διαφυγής σε σχέση με τους φόρους στις περιουσίες προσώπων που αποβίωσαν, η οποία έχει υπογραφεί στην Αθήνα την 20η Φεβρουαρίου 1950, και αφού έλαβαν υπόψη το γεγονός της κύρωσης της ως άνω Σύμβασης από τη Γερουσία των Ηνωμένων Πολιτειών με τον όρο απόλειψης του άρθρου 9 αυτής, συμφωνούν όπως το μεν άρθρο 9 της εν λόγω Σύμβασης θεωρείται ότι έχει απαλειφθεί από τη Σύμβαση, τα δε επόμενα άρθρα 10 και 11 νοούνται ότι εφαρμόζονται σύμφωνα με την πιο πάνω απόλειψη του άρθρου 9.

Το πρωτόκολλο αυτό θεωρείται ως αναπόσπαστο μέρος της Σύμβασης, όπως αυτή έχει υπογραφεί στην Αθήνα την 20η Φεβρουαρίου 1950 και θα ισχύσει από την ημερομηνία κατά την οποία η Κυβέρνηση των Ηνωμένων

Πολιτειών της Αμερικής θα ειδοποιηθεί επισήμως για την επικύρωση του παρόντος πρωτοκόλλου από τη Βουλή του Βασιλείου της Ελλάδας.

Το πρωτόκολλο αυτό υπεγράφη από τους αντίστοιχους Πληρεξούσιους.

Σήμερα τη 18η Ιουλίου 1953, έγινε το παρόν στην Αθήνα σε δύο αντίτυπα στην Ελληνική και Αγγλική γλώσσα. Τα δύο αυτά κείμενα έχουν την αυτή ισχύ.

A.N.54/1967

Κύρωση του από 12.2.1964 πρωτοκόλλου για την τροποποίηση και συμπλήρωση της από 20 Φεβρουαρίου 1950 Σύμβασης μεταξύ Ελλάδας και Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής, για την αποφυγή της διπλής φορολογίας και αποτροπή της φορολογικής διαφυγής σε σχέση με τους φόρους στις περιουσίες προσώπων που αποβίωσαν (ΦΕΚ 134/4.8.1967, τ.Α΄).

Άρθρο μόνο

1. Κυρώνεται και έχει ισχύ νόμου το πρωτόκολλο που έχει υπογραφεί στην Αθήνα τη 12η Φεβρουαρίου 1964 μεταξύ Ελλάδας και των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής «για την τροποποίηση και συμπλήρωση της Σύμβασης της 20ης Φεβρουαρίου 1950 μεταξύ του Βασιλείου της Ελλάδας και των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής σε σχέση με τους φόρους στις περιουσίες προσώπων που απεβίωσαν» του οποίου το κείμενο ακολουθεί στην Ελληνική και Αγγλική. Τα δύο αυτά κείμενα είναι εξίσου αυθεντικά.

2. Η ισχύς του Πρωτοκόλλου που έχει κυρωθεί κατά τα ανωτέρω, αρχίζει σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 2 αυτού.

Ο Νόμος αυτός θα ισχύσει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Π Ρ Ω Τ Ο Κ Ο Λ Λ Ο

Που τροποποιεί και συμπληρώνει τη Σύμβαση της 20ης Φεβρουαρίου 1950, μεταξύ του Βασιλείου της Ελλάδος και των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής σε σχέση με τους φόρους στις περιουσίες προσώπων που αποβίωσαν.

Η Κυβέρνηση του Βασιλείου της Ελλάδας και η Κυβέρνηση των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, στην επιθυμία τους να συνάψουν Πρωτόκολλο που να τροποποιεί και να συμπληρώνει τη Σύμβαση για την αποφυγή της διπλής φορολογίας και την αποτροπή φορολογικής διαφυγής σε σχέση με τους φόρους στις περιουσίες προσώπων που αποβίωσαν, η οποία έχει υπογραφεί στην Αθήνα την 20η Φεβρουαρίου 1950, όρισαν για το σκοπό αυτό πληρεξούσιους, οι οποίοι συμφώνησαν στα κάτωθι:

Άρθρο 1

Η Σύμβαση της 20ης Φεβρουαρίου 1950 για την αποφυγή της διπλής φορολογίας και την αποτροπή της φορολογικής διαφυγής σε σχέση με τους φόρους στις περιουσίες προσώπων που αποβίωσαν τροποποιείται ως ακολούθως:

α) Ο τίτλος της Σύμβασης αυτής τροποποιείται ως εξής:

«Σύμβαση μεταξύ των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής και του Βασιλείου της Ελλάδας για την αποφυγή της διπλής φορολογίας και την αποτροπή φορολογικής διαφυγής σε σχέσει με τους φόρους στην κινητή περιουσία προσώπων που αποβίωσαν».

Επίσης, με ίδιο τρόπο, τροποποιείται και το Προοίμιο της ανωτέρω Σύμβασης.

«Η Κυβέρνηση του Βασιλείου της Ελλάδας και η Κυβέρνηση των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής με την επιθυμία να συνάψουν Σύμβαση που να αποσκοπεί στην αποφυγή της διπλής φορολογίας και στην αποτροπή της φορολογικής διαφυγής σε σχέσει με τους φόρους στην κινητή περιουσία προσώπων που αποβίωσαν.....».

β) Το άρθρο 3 της Σύμβασης αυτής θα θεωρηθεί ότι έχει διαγραφεί και χωρίς περαιτέρω ισχύ.

γ) Η αλφαριθμητική αρίθμηση των περιπτώσεων Α΄ ως και Ι΄ της παραγράφου 2 του άρθρου IV της Σύμβασης αυτής θα θεωρηθεί ότι μεταβλήθηκε σε β΄ ως και κ΄ με την παρεμβολή στο άρθρο IV μιας νέας περίπτωσης Α΄ που έχει ως εξής:

α) Οι διατάξεις της παρούσας Σύμβασης θα θεωρούνται ότι δεν έχουν εφαρμογή στην ακίνητη ιδιοκτησία που βρίσκεται στην Ελλάδα και στις Ηνωμένες Πολιτείες.

Ακίνητη ιδιοκτησία θα θεωρείται ότι βρίσκεται στον τόπο όπου βρίσκεται το γήπεδο επί του οποίου το ακίνητο. Το ζήτημα κατά πόσο ιδιοκτησία ή δικαίωμα επί ιδιοκτησίας αποτελούν ακίνητο ιδιοκτησία θα καθορίζεται σύμφωνα με τους νόμους του τόπου που βρίσκεται το γήπεδο επί του οποίου το ακίνητο.

Άρθρο 2

1. Το Πρωτόκολλο αυτό θα κυρωθεί και τα έγγραφα κύρωσης θα ανταλλάγουν στην Αθήνα το ταχύτερο δυνατό.

2. Το Πρωτόκολλο αυτό θα τεθεί σε ισχύ ευθύς ως ανταλλάγουν τα κυρωτικά έγγραφα.

3. Το Πρωτόκολλο αυτό θα εξακολουθήσει να ισχύει σε όσο χρόνο παραμένει σε ισχύ η ανωτέρω Σύμβαση της 20ης Φεβρουαρίου 1950.

Σήμερα τη 12η Φεβρουαρίου 1964 έγινε το παρόν στην Αθήνα σε δύο αντίτυπα στην Αγγλική και την Ελληνική γλώσσα. Τα δύο αυτά κείμενα είναι εξίσου αυθεντικά.

Α Π Ο Φ Α Σ Η

Για την έναρξη της ισχύος της Σύμβασης για την αποφυγή της διπλής φορολογίας και αποτροπή της φορολογικής διαφυγής σε σχέση με τους φόρους στις περιουσίες προσώπων που αποβίωσαν, μεταξύ Ελλάδας και Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής.

Το Β.Υπουργείο Εξωτερικών ανακοινώνει ότι την 27η Οκτωβρίου 1967 έλαβε χώρα στην Αθήνα η ανταλλαγή των οργάνων επικύρωσης του πρωτοκόλλου που έχει υπογραφεί στην Αθήνα τη 12.2.1964 και που τροποποιεί τη Σύμβαση του 1950 «για την αποφυγή της διπλής φορολογίας και αποτροπή της φορολογικής διαφυγής σε σχέση με τους φόρους στις περιουσίες προσώπων που αποβίωσαν, μεταξύ Ελλάδας και Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής».

Το Πρωτόκολλο κυρώθηκε με τον α.ν.54 και δημοσιεύθηκε στο Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως υπ' αριθμ.134/1967 (τεύχος Α΄).

Η ισχύς του ως άνω Πρωτοκόλλου άρχισε από την ανταλλαγή των κυρωτικών εγγράφων δηλαδή την 27η Οκτωβρίου 1967.

2. ΣΥΜΒΑΣΗ ΕΛΛΑΔΑΣ - ΙΣΠΑΝΙΑΣ N.2423/1920

Για την κύρωση της Σύμβασης που έχει υπογραφεί στη Μαδρίτη την 21η Φεβρουαρίου / 6 Μαρτίου 1919 μεταξύ Ελλάδας και Ισπανίας για το διακανονισμό των Κληρονομιών (ΦΕΚ 159/20.7.1920, τ.Α΄).

Άρθρο μόνο

Η Σύμβαση που συνομολογήθηκε μεταξύ Ελλάδας και Ισπανίας και υπεγράφη στη Μαδρίτη την 21η Φεβρουαρίου / 6 Μαρτίου του 1919 για το διακανονισμό των περιουσιών των Ελλήνων υπηκόων που αποβίωσαν στην Ισπανία και των Ισπανών που αποβίωσαν στην Ελλάδα αποτελείται από είκοσι (20) άρθρα, και της οποίας το κείμενο ακολουθεί σε πρωτότυπο γαλλικό και σε ελληνική μετάφραση, έχει πλήρη και νόμιμη ισχύ.

Σ Υ Μ Β Α Σ Η

Μεταξύ Ελλάδας και Ισπανίας για τον διακανονισμό των κληρονομιών των Ελλήνων που αποβιώνουν στην Ισπανία και των Ισπανών στην Ελλάδα.

Η Α.Μ. ο Βασιλιάς των Ελλήνων και η Α.Μ. ο Βασιλιάς της Ισπανίας στην επιθυμία τους να καθορίσουν το δικαίωμα των οικείων υπηκόων σχετικά με τις κληρονομίες που καταλείπονται των Ελλήνων στην Ισπανία και των Ισπανών στην Ελλάδα, αποφάσισαν με κοινή συμφωνία να συνομολογήσουν για το σκοπό αυτό Ειδική Σύμβαση και γι' αυτό διόρισαν ως πληρεξουσίους τους:

Η Α.Μ. ο Βασιλιάς των Ελλήνων τον κύριο Πέτρο Σκάση, Ταξίαρχη του Β.Τάγματος του Σωτήρα, Έκτακτο Απεσταλμένο του και Πληρεξούσιο Υπουργό στην Α.Μ. το Βασιλιά της Ισπανίας,

η Α.Μ. ο Βασιλιάς της Ισπανίας τον κύριο Αλβάρο δε Φιγκουερόα, Κόμητα δε Ρομανόνες, Μεγαλόσταυρο του Β. και Διακεκριμένου Τάγματος του Καρόλου του Γ' Πρόεδρο του Υπουργικού του Συμβουλίου και Υπουργό των Εξωτερικών, οι οποίοι αφού ανακοίνωσαν ο ένας στον άλλο τα πληρεξουσία τους που βρέθηκαν σε τάξη, συνεβάλλοντο τα ακόλουθα:

Άρθρο 1

1. Με το θάνατο Έλληνα στην Ισπανία ή Ισπανού στην Ελλάδα, οι εγχώριες αρχές θα αναγγέλλουν αμέσως το θάνατο στο Γενικό Πρόξενο, Υποπρόξενο ή Προξενικό Πράκτορα του Κράτους, του οποίου ήταν υπήκοος ο αποβιώσας και στην Προξενική περιφέρεια των οποίων επήλθε ο θάνατος. Το αυτό επίσης, η Προξενική Αρχή στις εγχώριες αρχές θα ενεργεί κάθε φορά που θα πληροφορείται το θάνατο πριν από αυτούς.

2. Οι Γενικοί Πρόξενοι, Πρόξενοι, Υποπρόξενοι και Προξενικοί Πράκτορες θα αναγράφονται στα άρθρα της παρούσας Σύμβασης που ακολουθούν με τη γενική ονομασία Προξένου ή Προξενικής Αρχής.

3. Η εθνικότητα του προσώπου που αποβίωσε θα αποδεικνύεται με το διαβατήριό του ή με κάθε άλλο επίσημο έγγραφο που την πιστοποιεί ή αν λείπουν τα έγγραφα που θεωρούνται επαρκή για το σκοπό αυτό με δήλωση

της Προξενικής Αρχής, η οποία ισχύει μέχρι να αποδειχθεί το αντίθετο.

Άρθρο 2

1. Οποιαδήποτε και αν είναι η εθνικότητα των κληρονόμων και η ιδιότητά τους, είτε είναι ενήλικοι, είτε ανήλικοι είτε παρόντες είτε απόντες, είτε γνωστοί είτε άγνωστοι, θα σφραγίζονται μέσα σε 24 ώρες από τη λήξη της αναγγελίας του θανάτου όλα τα κινητά και τα έγγραφα αυτού που αποβίωσε. Η σφράγιση θα γίνεται είτε αυτεπάγγελτα είτε με αίτηση των ενδιαφερομένων από την Προξενική Αρχή με την παρουσία της αρμόδιας εγχώριας αρχής, η οποία θα καλείται νομίμως για το σκοπό αυτό και θα μπορεί να επιθέσει επίσης τις δικές της σφραγίδες εκεί που επιθέτει και τις δικές της η Προξενική Αρχή.

2. Αν η Προξενική Αρχή δεν προβεί στη σφράγιση η αρμόδια εγχώρια Αρχή είναι υποχρεωμένη να διενεργεί αυτή, αφού όμως αποστείλει απλή πρόσκληση στην Προξενική Αρχή, η οποία διατηρεί το δικαίωμά της να επιθέσει τις δικές της σφραγίδες εκεί όπου επιθέτουν και τις δικές τους οι εγχώριες Αρχές.

3. Σφράγιση δεν θα γίνεται όταν η κληρονομία εκπροσωπεί εμπορική ή βιομηχανική επιχείρηση, της οποίας η εκμετάλλευση θα γίνεται κατά τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 8 της παρούσας Σύμβασης.

4. Η αποσφράγιση πρέπει να ενεργείται από κοινού. Αν όμως μετά πρόσκληση από την εγχώρια Αρχή για παράσταση της Προξενικής κατά την αποσφράγιση ή το αντίθετο, ή Αρχή που έχει κληθεί δεν παρουσιασθεί μέσα σε 24 ώρες από τη λήψη της ειδοποίησης, η Προξενική Αρχή μόνη ή η εγχώρια Αρχή μόνη, ανάλογα από την περίπτωση, μπορεί να προβεί στην αποσφράγιση.

5. Οι ειδοποιήσεις και προσκλήσεις που αναφέρονται ανωτέρω αποστέλλονται εγγράφως και η επίδοσή τους θα πιστοποιείται με απόδειξη παραλαβής.

Άρθρο 3

1. Μετά την αποσφράγιση η απογραφή ολόκληρης της περιουσίας και των πραγμάτων του προσώπου που αποβίωσε θα συντάσσεται από την Προξενική Αρχή, με την παρουσία της εγχώριας Αρχής ή από την τελευταία μόνη, στην περίπτωση που η Προξενική Αρχή δεν είχε παραστεί κατά τη σφράγιση και ενώ έχει προσκληθεί από την εγχώρια Αρχή να μετάσχει στην απογραφή, δεν προσέλθει μέσα σε 48 ώρες από τη λήψη της ειδοποίησης. Ενοείται ότι οι ενδιαφερόμενοι, αν εμφανισθούν, θα γίνονται δεκτοί για να παρευρίσκονται κατά την απογραφή.

2. Ο Πρόξενος είτε αυτοπροσώπως είτε με αντιπρόσωπο θα μπορεί να ενεργεί τη σφράγιση, αποσφράγιση και την απογραφή, ο αντιπρόσωπος αυτός πρέπει να είναι εφοδιασμένος με εξουσιοδότηση της Προξενικής Αρχής επικυρωμένης με την επίσημη σφραγίδα.

Άρθρο 4

Οι εγχώριες Αρχές θα κάνουν τις αναγκαίες δημοσιεύσεις που συνηθίζονται στη χώρα ή που προβλέπονται από τους νόμους σχετικά με το άνοιγμα της κληρονομίας και τη σύγκληση των κληρονόμων ή πιστωτών θα ανακοινώνουν τις δημοσιεύσεις αυτές στην Προξενική Αρχή

χή, η οποία δικαιούται επίσης να προβεί σε όποιες δημοσιεύσεις κρίνει αναγκαίες.

Άρθρο 5

1. Όλα τα κινητά που αποτελούν την κληρονομία, ήτοι τίτλοι, αξίες, πιστώσεις, έγγραφα καθώς και η διαθήκη ή οι διαθήκες, αν υπάρχουν, πρέπει να παραδίδονται αμέσως από την αρμόδια εγχώρια Αρχή στην Προξενική μετά από απλή έγγραφη αίτησή της. Για το σκοπό αυτό η Αρχή αυτή υποχρεώνεται να προκαλέσει την παράδοση σε αυτή των στοιχείων της κληρονομίας από κάθε συμβολαιογράφο, ή δικηγόρο και από κάθε Τράπεζα και Ταμείο Παρακαταθηκών με ένα λόγο από κάθε δημόσιο λειτουργό ή ιδιώτη, στον οποίο θα ήταν παρακαταθειμένο οποιοδήποτε αντικείμενο που ανήκει στην κληρονομία.

2. Οι διαθήκες σε κλεισμένο φάκελο θα ανοίγονται από την Προξενική Αρχή σύμφωνα με τους Νόμους της χώρας της. Αν η διαθήκη του προσώπου που αποβίωσε περιέχει διατάξεις με τις οποίες κινητά ή ακίνητα που έχουν καταληφθεί από τον αποβιώσαντα, στη χώρα στην οποία ανοίχθηκε η κληρονομία, κληροδοτούνται σε ένα ή περισσότερους υπηκόους τους Κράτους αυτού, η Προξενική Αρχή οφείλει να έχει τη διαθήκη ή τις διαθήκες αυτές στη διάθεση των ενδιαφερομένων σε όλο το οκτάμηνο χρονικό διάστημα που προβλέπεται από το άρθρο 7, για να εξασφαλισθεί η χρήση των προνομίων που προβλέπονται από την παράγραφο 2 του άρθρου 14.

Άρθρο 6

1. Ο Πρόξενος υποχρεώνεται, να ανακοινώνει στις αρμόδιες Αρχές του τόπου το ποσό στο οποίο ανέρχονται οι κληρονομίες των ομοεθνών του που παραδόθηκαν σε αυτόν, για να μπορέσουν οι Αρχές αυτές να καθορίσουν τα τέλη που οφείλονται προς το δημόσιο ταμείο του Κράτους, στο οποίο ανοίχθηκε η κληρονομία.

2. Οι δηλώσεις αυτές θα γίνονται μέσα σε ένα οκτάμηνο από την ημέρα του θανάτου, αν η κληρονομία παραδόθηκε στην Προξενική Αρχή σε εύλογο χρόνο. Αν η παράδοση έγινε μετά την παρέλευση της οκτάμηνης προθεσμίας, οι δηλώσεις αυτές πρέπει να γίνονται, όσο το δυνατόν ταχύτερα.

3. Αν η παράλειψη της δήλωσης ή της πληρωμής των κληρονομικών τελών, μέσα σε ορισμένο χρονικό διάστημα, επισύρει κατά τους Νόμους της χώρας, επιβολή προστίμου, η ποινή αυτή δεν θα καταλογίζεται στις κληρονομίες που βρίσκονται στα χέρια της Προξενικής Αρχής, και στην περίπτωση ακόμα που η δήλωση που προβλέπεται από την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού δεν έγινε από την Προξενική Αρχή μέσα στην ανωτέρω προθεσμία.

4. Τα κληρονομικά τέλη που οφείλονται στην επικράτεια του Κράτους στο οποίο ανοίχθηκε η κληρονομία θα εισπράττονται μόνο για το μέρος της κληρονομικής περιουσίας που βρίσκεται στην επικράτεια αυτή αλλά σε καμία περίπτωση θα μπορούν να βαρύνουν τα κινητά ή ακίνητα του προσώπου που αποβίωσε, τα οποία βρίσκονται στην Πατρίδα του ή σε άλλες επικράτειες.

5. Οι κληρονομίες των Ισπανών στην Ελλάδα και των Ελλήνων στην Ισπανία δεν θα υποβάλλονται σε κληρονομικά τέλη διάφορα ή ανώτερα εκείνων, στα οποία υποβάλλονται οι κληρονομίες των εγχώριων.

Άρθρο 7

1. Η Προξενική Αρχή οφείλει να τηρεί για οκτώ (8) μήνες από την ημέρα του θανάτου, ως παρακαταθήκη που διέπεται από τους εγχώριους νόμους, τα αντικείμενα και τις αξίες των οποίων έγινε η απογραφή, το ποσό των πιστώσεων που θα εισπράττουν και τα εισοδήματα που εισπράχθηκαν καθώς και το προϊόν της πώλησης των κινητών που τυχόν έγινε.

2. Παρ' όλα αυτά η Προξενική Αρχή θα δικαιούται να προβεί σε εκποίηση με δημόσιο πλειστηριασμό όλων των κινητών της κληρονομίας που υπόκεινται σε φθορά και όσων η αυτοψία διατήρηση είναι δυσχερής ή δαπανηρή. Ο εκπλειστηριασμός θα διενεργείται από τις αρμόδιες τοπικές Αρχές, με αίτηση της Προξενικής Αρχής και *Output»p_loban_ξ_moy* σύμφωνα με τους τύπους που ορίζονται από την εγχώρια νομοθεσία.

3. Η Προξενική Αρχή δικαιούται να προαφαιρέσει αμέσως από το ενεργητικό της κληρονομίας τις δαπάνες της τελευταίας ασθένειας και της ταφής του προσώπου που αποβίωσε, τους μισθούς των υπηρετών, τα ενοίκια και άλλες παραπλήσιες δαπάνες, καθώς και τα αναγκαία για τη συντήρηση της οικογένειας ποσά, αν υπάρχει ανάγκη.

Άρθρο 8

1. Ο Πρόξενος δικαιούται να λάβει ως προς την κινητή ή ακίνητη περιουσία του προσώπου που αποβίωσε όσα μέτρα κρίνει αποτελεσματικά υπέρ των κληρονόμων με την επιφύλαξη των διατάξεων του προηγούμενου άρθρου και να διαχειρίζεται την κληρονομία είτε αυτοπροσώπως είτε με αντιπρόσωπο, που διορίζει με ευθύνη του, και ο οποίος θα ενεργεί επ' ονόματί του.

2. Αν ολόκληρη η κληρονομία ή μέρος αυτής αποτελείται από εμπορική ή βιομηχανική επιχείρηση, ο Πρόξενος δεν θα μπορεί να κάνει την εκκαθάρισή της, παρά μόνο με τη συγκατάθεση όλων των κληρονόμων. Χωρίς αυτού τη συγκατάθεση η εκμετάλλευση της επιχείρησης θα εξακολουθεί χωρίς διακοπή μέχρι την παράδοση της κληρονομίας στους κληρονόμους.

3. Εξαιρούνται από τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου οι εμπορικές και βιομηχανικές επιχειρήσεις, των οποίων η εκμετάλλευση θα επέφερε αναμφισβήτητη ζημιά. Η Προξενική Αρχή μπορεί οπότε να θεωρήσει σκόπιμο, να προβεί στην εκκαθάριση των επιχειρήσεων αυτών, εφόσον ειδοποιήσει προηγουμένως, αν είναι δυνατό, τους κληρονόμους.

Άρθρο 9

1. Κάθε απαίτηση που εγέρθηκε κατά της κληρονομίας, μπορεί να εκδικασθεί από τα Δικαστήρια της Χώρας, στην οποία ανοίχθηκε η κληρονομία, εφ' όσον όμως η απαίτηση αυτή δεν έχει ως βάση το δικαίωμα κληρονομίας ή κληροδοσίας και εφόσον δεν αφορά εμπράγματο δικαίωμα σε ακίνητα που βρίσκονται εκτός της χώρας που αναφέρεται ανωτέρω.

2. Ρητά όμως καθορίζεται ότι τα εγχώρια δικαστήρια είναι αρμόδια μόνο αν η αγωγή έχει εγερθεί μέσα στην προθεσμία που θεσπίζεται από άρθρο 7 της παρούσας Σύμβασης.

Άρθρο 10

1. Σε περίπτωση ανεπάρκειας των αξιών, από τις οποί-

ες αποτελείται η κληρονομία προς ακέραιη εξόφληση των πιστωτών, οι πιστωτές μπορούν αν οι εγχώριοι Νόμοι το επιτρέπουν, να ζητήσουν από την αρμόδια εγχώρια Αρχή την κήρυξη σε κατάσταση πτώχευσης. Όταν κηρυχθεί η πτώχευση όλα τα έγγραφα που ανήκουν στην κληρονομία, τίτλοι και αξίες πρέπει να παραδίδονται από την Προξενική Αρχή στην αρμόδια Αρχή ή στους συνδίκους της πτώχευσης, ενώ η Προξενική Αρχή εξακολουθεί να αντιπροσωπεύει τα συμφέροντα των ομοεθνών της.

2. Εννοείται ότι η κήρυξη της πτώχευσης θα αφορά μόνο το μέρος εκείνο της κληρονομίας, που βρίσκεται στη χώρα, στην οποία ανοίχθηκε η κληρονομία, και δεν θα έχει καμία συνέπεια όσον αφορά την παρουσία του προσώπου που αποβίωσε, η οποία έχει καταλειφθεί στην πατρίδα του ή σε άλλες χώρες.

Άρθρο 11

1. Μόλις λήξει η προθεσμία που ορίζεται από το άρθρο 7 η Προξενική Αρχή θα εξοφλήσει μέσα σε τρεις (3) μήνες και σύμφωνα με τη διατίμηση που ισχύει στη χώρα όλες τις δαπάνες και τους λογαριασμούς που βαρύνουν την κληρονομία και θα αποδεχτεί κάθε απαίτηση που αναγνωρίστηκε από αυτή την ίδια ή από τα εγχώρια Δικαστήρια, στην κρίση των οποίων έχουν αυτές υποβληθεί σύμφωνα με το άρθρο 9 της παρούσας Σύμβασης.

2. Κατόπιν η Προξενική Αρχή θα διαβιβάσει την κληρονομία στους δικαιούχους ή στην Κυβέρνησή της, αν οι δικαιούχοι δεν παρουσιαστούν αυτοπροσώπως ή δεν αποστείλουν πληρεξούσιους.

3. Αν εγερθούν κατά της κληρονομίας αγωγές από τις προβλεπόμενες από το άρθρο 9 και μείνουν εκκρεμείς μετά την παρέλευση της προθεσμίας που τάσσεται από το άρθρο 7 η Προξενική Αρχή υποχρεώνεται με διαταγή του αρμοδίου Δικαστηρίου, να κρατήσει ως παρακαταθήκη το σύνολο της κληρονομίας ή μέρος αυτής επαρκές για την εξόφληση των χρεών μέχρι τα αρμόδια Δικαστήρια να αποφασίσουν οριστικά.

4. Η Προξενική Αρχή λογοδοτεί για τη διαχείριση της κληρονομίας μόνο στην Κυβέρνησή της. Οι κληρονόμοι δικαιούνται να λάβουν αντίγραφο αυτών των λογαριασμών.

Άρθρο 12

1. Από όλα τα ζητήματα, που είναι δυνατόν να προκύψουν από το άνοιγμα, τη διαχείριση και την εκκαθάριση των κληρονομιών, ο Πρόξενος καθενός Κράτους αναγνωρίζεται αυτοδίκαια ως αντιπρόσωπος της κληρονομίας. Σε καμία περίπτωση οι εγχώριες Αρχές δικαιούνται να απαιτήσουν από τον Πρόξενο πληρεξούσια των κληρονόμων προς αυτόν ούτε επίσημες αποδείξεις για την ύπαρξη κληρονόμων ομοεθνών του προσώπου που αποβίωσε.

2. Ο Πρόξενος δικαιούται να παρίσταται αυτοπροσώπως ή με αντιπρόσωπο ενώπιον όλων των αρμοδίων Αρχών δικαστικών, διοικητικών και άλλων για την υπεράσπιση σε κάθε υπόθεση που ανάγεται στην κληρονομία που ανοίχθηκε, των συμφερόντων της κληρονομίας και των κληρονόμων και να επιδιώκει την αναγνώριση των δικαιωμάτων τους και όλων κατά την οποίων προβάλλονται απαιτήσεις. Οι αντιπρόσωποι που εκλέγονται από τον Πρόξενο πρέπει να έχουν όλα τα προσόντα που

απαιτούνται από τον εγχώριο νόμο και να είναι εφοδιασμένοι με πληρεξούσιο της προξενικής Αρχής.

3. Οι εγχώριες Αρχές δικαιούνται με αίτηση των ενδιαφερομένων, και αν οι εγχώριοι νόμοι το επιτρέπουν, να διορίζουν αντιπρόσωπο της κληρονομίας είτε Έλληνα στην Ισπανία είτε Ισπανού στην Ελλάδα, για την υπεράσπιση της κληρονομίας, στις αγωγές που τυχόν εγείρονται κατά αυτής. Σ'αυτή την περίπτωση οι εγχώριες Αρχές υποχρεούνται, ευθύς ως διορισθούν να ειδοποιούν την Προξενική Αρχή, η οποία αν το κρίνει αναγκαίο, μπορεί να υποκατασταθεί στον αντιπρόσωπο αυτό.

4. Εννοείται βέβαια ότι ο Πρόξενος δεν μπορεί να εγκληθεί προσωπικά για υπόθεση που αφορά τις κληρονομίες των ομοεθνών του.

Άρθρο 13

1. Η διαδοχή στα ακίνητα καθώς και κάθε απαίτηση ή αμφισβήτηση σχετική με την ακίνητη κληρονομία υπάγονται στην αρμοδιότητα των Δικαστηρίων ή άλλων αρμόδιων Αρχών της χώρας, στην οποία βρίσκονται τα ακίνητα αυτά και στους Νόμους αυτής.

2. Στην περίπτωση που η κληρονομία αποτελείται εν μέρει ή ολόκληρη από ακίνητα την οποία ικανότητα για κτήση, κατά τους εγχώριους Νόμους, δεν έχουν εκείνοι προς τους οποίους αυτά περιέρχονται, θα παρέχεται και από τα δύο μέρη στους ενδιαφερομένους ανάλογα από τις περιστάσεις επαρκής προθεσμία, όταν τέτοια προθεσμία δεν προβλέπεται από την εγχώρια Νομοθεσία για να προβαίνουν στην κατά το δυνατό επωφελέστερη εκποίηση των εν λόγω ακινήτων.

Άρθρο 14

1. Η διαδοχή στην κινητή περιουσία καθώς και κάθε σχετική απαίτηση ή αμφισβήτηση, υπάγονται στην αρμοδιότητα των Δικαστηρίων και των Αρμοδίων Αρχών του Κράτους, του οποίου υπήκοος ήταν το πρόσωπο που αποβίωσε και στους Νόμους του Κράτους αυτού.

2. Αλλά αν κάποιος υπήκοος του Κράτους, στο οποίο ανοίχθηκε η κληρονομία επιδιώκει αξιώσεις επ' αυτής, που βασίζονται σε δικαίωμα κληρονομικό ή κληροδοσίας, και αν η απαίτηση αυτή έχει υποβληθεί στην Προξενική Αρχή μέσα στην προθεσμία που προβλέπεται άρθρο 7 της παρούσας Σύμβασης, η κρίση για την απαίτηση θα παραπέμπεται στα Δικαστήρια ή τις αρμόδιες Αρχές της χώρας, στην οποία ανοίχθηκε η κληρονομία, με τον όρο όμως τα Δικαστήρια να επιληφθούν της υποθέσεως πριν να εκπνεύσει ως άνω οριζόμενη προθεσμία. Τα Δικαστήρια αυτά ή οι αρμόδιες Αρχές θα αποφασίζουν για το βάσιμο των δικαιωμάτων του αιτούντος και, ενδεχομένως, για τη μοίρα που του ανήκει, σύμφωνα με τη Νομοθεσία του Κράτους, στο οποίο ανήκει αυτός που αποβίωσε.

3. Αφού η Προξενική Αρχή παραδώσει στους δικαιούχους τα μερίδια που καθορίστηκαν από τα Δικαστήρια και αρμόδιες Αρχές θα διαθέτει το υπόλοιπο της κληρονομίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 11 της παρούσας Σύμβασης.

Άρθρο 15

Οι αποφάσεις των Ελληνικών Δικαστηρίων που αφορούν στο διακανονισμό της διαδοχής στα ακίνητα, αφού καταστούν εκτελεστές, σύμφωνα με τη νομοθεσία που

εφαρμόσθηκε από τα αρμόδια αυτά δικαστήρια, θα κηρύσσονται εκτελεστές και στην Ισπανία εφόσον αφορούν στην κληρονομική περιουσία και σύμφωνα με τους όρους και τύπους που ισχύουν στην Ισπανία, αλλά χωρίς αναθεώρηση της ουσίας της υπόθεσης.

Ομοίως οι αποφάσεις των Ισπανικών Δικαστηρίων οι σχετικές με τη διακανόνιση των κληρονομιών γίνονται με τους αυτούς όρους εκτελεστές στην Ελλάδα.

Άρθρο 16

Σε περίπτωση ακληρίας Έλληνα στην Ισπανία ή Ισπανού στην Ελλάδα, τα ακίνητα που ανήκουν στην κληρονομία θα διέπονται από τους Νόμους της χώρας, στην οποία αυτά βρίσκονται και τα κινητά θα διέπονται από τη Νομοθεσία του Κράτους, στο οποίο ανήκει το πρόσωπο που αποβίωσε.

Άρθρο 17

1. Σε περίπτωση που Έλληνας στην Ισπανία ή Ισπανός στην Ελλάδα αποβιώσει σε τόπο, στον οποίο δεν υπάρχει Προξενική Αρχή της πατρίδας του, η εγχώρια αρμόδια Αρχή θα επιληφθεί κάθε μέτρου για τη συντήρηση της κληρονομίας, σύμφωνα με τους εγχώριους Νόμους.

Επίσημα αντίγραφα των σχετικών πράξεων με τη ληξιαρχική πράξη του θανάτου, τη διαθήκη ή των διαθηκών και των εγγράφων που πιστοποιούν την εθνικότητά του θα στέλνονται το ταχύτερο στην αρμόδια Προξενική Αρχή.

2. Για την περιουσία που καταλείφθηκε από το πρόσωπο που αποβίωσε, η αρμόδια εγχώρια Αρχή θα λάβει όλα τα μέτρα που προβλέπονται από τους Νόμους της χώρας για τις περιουσίες που καταλείπονται από τους εγχώριους και το προϊόν της κληρονομίας θα διαβιβάζεται το ταχύτερο στους Διπλωματικούς και Προξενικούς πράκτορες του Κράτους του οποίου υπήκοος ήταν το πρόσωπο που απεβίωσε.

3. Εννοείται ότι ευθύς ως ο Διπλωματικός αντιπρόσωπος του Κράτους, στο οποίο ανήκε αυτός που αποβίωσε, ή η αρμόδια Προξενική Αρχή αποστείλει αντιπρόσωπο στον τόπο του θανάτου, η εγχώρια Αρχή θα συμμορφωθεί με τις διατάξεις των προηγούμενων άρθρων.

Άρθρο 18

Οι διατάξεις της παρούσας Σύμβασης θα εφαρμόζονται ομοίως στις κληρονομίες των υπηκόων των δύο συμβαλλομένων Κρατών, οι οποίοι έχοντας αποβιώσει εκτός των ορίων της άλλης επικράτειας καταλείπουν σε αυτή κινητή ή ακίνητη περιουσία.

Άρθρο 19

Η παρούσα Σύμβαση θα ισχύει μέχρι τη λήξη έτους, από την ημέρα που το άλλο των Υψηλών Συμβαλλομένων Μερών θα την καταγγείλει.

Άρθρο 20

Η παρούσα Σύμβαση θα επικυρωθεί και οι επικυρώσεις θα ανταλλάγουν στη Μαδρίτη το ταχύτερο.

Θα τεθεί σε ισχύ ένα μήνα μετά την ανταλλαγή των επικυρώσεων.

Για την πίστωση αυτών οι οικείοι Πληρεξούσιοι υπέγραψαν την παρούσα Σύμβαση και έβαλαν τις σφραγίδες τους.

Έγινε σε δύο αντίτυπα στη Μαδρίτη την 23/6 Μαρτίου του 1919.

N.2850/1954

Για την κύρωση της συμφωνίας που καταρτίστηκε με ανταλλαγή επιστολών μεταξύ της Ελληνικής και Ισπανικής Κυβέρνησης για την ερμηνεία της Κληρονομικής Σύμβασης, της 6ης Μαρτίου 1919 (ΦΕΚ 95/5.5.1954, τ.Α΄) μεταξύ Ελλάδας και Ισπανίας.

Άρθρο μόνο

Κυρώνεται και έχει πλήρη και νόμιμη ισχύ η συμφωνία μεταξύ Ελλάδας και Ισπανίας για την ερμηνεία της μεταξύ των δύο χωρών κληρονομικής Σύμβασης της 6ης Μαρτίου 1919, που έχει συναφθεί στη Μαδρίτη, με τις παρατιθέμενες σε πρωτότυπο επιστολές στην Ισπανική και σε μετάφραση στη Γαλλική και Ελληνική γλώσσα.

Η ισχύς του παρόντος ανατρέχει από 3 Φεβρουαρίου 1953.

3. ΣΥΜΒΑΣΗ ΕΛΛΑΔΑΣ - ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ

N.Δ.Λ.Γ.4033/1912

Σύμβαση μεταξύ Ελλάδας και Γερμανίας (ΦΕΚ 43/4.2.1912, τ.Α΄) για τα κληρονομικά τέλη στην κινητή περιουσία.

Άρθρο μόνο

Η μεταξύ Ελλάδας και Γερμανίας Σύμβαση από τρία άρθρα για τα κληρονομικά τέλη στις κινητές περιουσίες, που συνομολογήθηκε και υπογράφηκε στην Αθήνα στις 18 Νοεμβρίου (1 Δεκεμβρίου) του 1910, της οποίας το κείμενο ακολουθεί στην ελληνική και γαλλική γλώσσα, έχει πλήρη και νόμιμη ισχύ.

Σ Υ Μ Β Α Σ Η

Για τα κληρονομικά τέλη στις κινητές περιουσίες μεταξύ Ελλάδας και Γερμανίας

Η Α.Μ. ο Βασιλιάς των Ελλήνων και η Α.Μ. ο Αυτοκράτορας της Γερμανίας, Βασιλιάς της Πρωσίας, εν ονόματι της Γερμανικής Αυτοκρατορίας, στην επιθυμία τους να συμφωνήσουν για τα τέλη που θα επιβάλλονται στα κινητά των κληρονομιών των υπηκόων Ελλήνων στη Γερμανία και των υπηκόων Γερμανών στην Ελλάδα αποφάσισαν να συνάψουν σχετική Σύμβαση και διόρισαν για το σκοπό αυτό πληρεξούσιους τους.

Η Α.Μ. ο Βασιλιάς των Ελλήνων τον κύριο Ιωάννη Γρυπάρη Υπουργό των Εξωτερικών.

Η Α.Μ. ο Αυτοκράτορας της Γερμανίας, Βασιλιάς της Πρωσίας τον Βαρόνο WANGENHEIM, έκτακτο απεσταλμένο και πληρεξούσιο τον Υπουργό, οι οποίοι αφού ανακοίνωσαν ο ένας στον άλλο τα πληρεξούσιά τους, που βρέθηκαν νομότυπα, συνομολόγησαν τις επόμενες διατάξεις.

Άρθρο 1

Τα κινητά που βρίσκονται στην Ελλάδα Γερμανού υπηκόου που δεν έχει κατά το θάνατό του, ούτε την κατοικία ούτε τη συνήθη διαμονή του στην Ελλάδα, θα υπάγονται

στα νόμιμα στην Ελλάδα κληρονομικά τέλη, μόνο στην περίπτωση που κληρονόμος κατά το χρόνο του θανάτου έχει την κατοικία ή τη συνήθη διαμονή του στην Ελλάδα και επίσης τα κινητά βρίσκονται στη Γερμανία. Έλληνα υπηκόου που δεν έχει κατά το θάνατό του ούτε την κατοικία ούτε τη συνήθη διαμονή του σε ένα από τα Κράτη της Γερμανικής Ομοσπονδίας, θα υπάγονται στα νόμιμα στην αυτοκρατορία κληρονομικά τέλη, μόνο στην περίπτωση που ο κληρονόμος κατά το χρόνο του θανάτου έχει την κατοικία ή τη συνήθη διαμονή του σε ένα από τα Ομόσπονδα Κράτη.

Άρθρο 2

Στην περίπτωση κατά την οποία ούτε ο υπήκοος Έλληνας που καταλείπει κινητή περιουσία στη Γερμανία, ούτε ο κληρονόμος του έχουν κατά το χρόνο του θανάτου του κληρονομούμενου την κατοικία ή τη συνήθη διαμονή τους σε ένα από τα Κράτη της Γερμανικής Ομοσπονδίας, η Γερμανική Αυτοκρατορική Κυβέρνηση, εγγυάται στο όνομα των ενδιαφερομένων Ομόσπονδων Κρατών, ότι η περιουσία αυτή είναι επίσης απαλλαγμένη από κληρονομικά τέλη που εισπράττονται τώρα από τα Ομόσπονδα Κράτη ή που θα εισπραχθούν στο μέλλον.

Άρθρο 3

Η παρούσα Σύμβαση θα κυρωθεί και οι επικυρώσεις θα ανταλλάγουν στην Αθήνα ευθύς ως τούτο είναι δυνατό.

Θα τεθεί σε ισχύ δύο μήνες μετά την ανταλλαγή των επικυρώσεων.

Καθένα από τα κράτη που συνομολογούν τη Σύμβαση αυτή μπορεί να την καταγγείλει, αφού ειδοποιήσει γι' αυτή την πρόθεσή του το άλλο Κράτος πριν από έξι (6) μήνες.

Για την πίστωση αυτών οι οικείοι πληρεξούσιοι υπέγραψαν την παρούσα Σύμβαση και έβαλαν τις σφραγίδες τους.

Εγινε σε δύο αντίτυπα πρωτότυπο στην Αθήνα τη 18η Νοεμβρίου, 1η Δεκεμβρίου, 1910.

Α Ν Α Κ Ο Ι Ν Ω Σ Η

Για την επαναφορά σε ισχύ Ελληνογερμανικής προπολεμικής Σύμβασης (ΦΕΚ 251/16.9.1953, τ.Α')

Μεταξύ της Ελληνικής Κυβέρνησης και της Ομοσπονδιακής Γερμανικής Κυβέρνησης συμφωνήθηκε με διακοινώσεις που ανταλλάγισαν στη Βόννη, όπως η μεταξύ Ελλάδας και Γερμανίας Σύμβαση «για τη φορολογία των κινητών κληρονομικών περιουσιών» (Convention Surles Droits de Successions Mobillieres) από 18 Νοεμβρίου/1 Δεκεμβρίου 1910 (ΦΕΚ τεύχος Α' 43/4.2.1912) επανασταθεί σε ισχύ από 1 Ιανουαρίου 1953 με τον όρο της αμοιβαιότητας μεταξύ του Βασιλείου της Ελλάδας και της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας.

4. ΣΥΜΒΑΣΗ ΕΛΛΑΔΑΣ - ΙΤΑΛΙΑΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 140/1974

Για την κύρωση της σύμβασης που έχει υπογραφεί στην Αθήνα τη 13η Φεβρουαρίου 1964 μεταξύ Ελλάδας και Ιταλίας «για την αποφυγή της διπλής φορολογίας και αποτροπή της φοροδιαφυγής σε σχέση με τους φόρους στις περιουσίες προσώπων που αποβίωσαν» (ΦΕΚ 327/15.11.1974, τ.Α').

Άρθρο Πρώτο

1. Κυρώνεται και αποκτά ισχύ νόμου η σύμβαση που έχει υπογραφεί στην Αθήνα τη 13η Φεβρουαρίου 1964 μεταξύ της Ελλάδας και της Ιταλικής Δημοκρατίας «για την αποφυγή της διπλής φορολογίας και αποτροπή της φοροδιαφυγής σε σχέση με τους φόρους στις περιουσίες προσώπων που αποβίωσαν», της οποίας το κείμενο ακολουθεί σε πρωτότυπο στη Γαλλική γλώσσα και σε μετάφραση στην Ελληνική.

2. Η ισχύς της σύμβασης αρχίζει από την πρώτη ημέρα του επόμενου μήνα, στον οποίο θα πραγματοποιηθεί η ανταλλαγή των σχετικών κυρωτικών εγγράφων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 18 αυτής.

Σ Υ Μ Β Α Σ Η

Μεταξύ της Ελλάδας και της Ιταλίας για την αποφυγή της διπλής φορολογίας σε θέμα φόρου κληρονομιών

Η Α.Μ. ο Βασιλιάς των Ελλήνων και ο Πρόεδρος της Ιταλικής Δημοκρατίας, στην επιθυμία τους για την αποφυγή της διπλής φορολογίας και την αποτροπή της φοροδιαφυγής σε θέματα φόρου κληρονομιών, αποφάσισαν να συνάψουν σύμβαση και διόρισαν για το σκοπό αυτό τους πληρεξούσιους αντιπροσώπους τους και ειδικότερα:

Η Α.Μ. ο Βασιλιάς των Ελλήνων την Α.Ε. κ.Χ.Ξ. Παλαμά, Υπουργό των Εξωτερικών.

Ο Πρόεδρος της Ιταλικής Δημοκρατίας την Α.Ε. κ. Μάριο Κόντι, Έκτακτο και Πληρεξούσιο Πρεσβευτή στην Αθήνα.

Οι ανωτέρω αφού αντάλλαξαν τα πληρεξούσιά τους, τα οποία αναγνωρίστηκαν ως νόμιμα, συμφώνησαν τις ακόλουθες διατάξεις.

Άρθρο 1

Η παρούσα Σύμβαση εφαρμόζεται σε φόρους που εισπράττονται για τις κληρονομίες που καταλείπουν οι Έλληνες και οι Ιταλοί υπήκοοι.

Άρθρο 2

1. Η παρούσα Σύμβαση καθορίζει τους κανόνες που εφαρμόζονται στους ακόλουθους φόρους:

A) Για την Ελλάδα:

Στο φόρο κληρονομιών.

B) Για την Ιταλία:

1. Στο φόρο κληρονομιών.

2. Στο φόρο ολικής αξίας των κληρονομιών (ιταλικά, Imposta sul Valore Globale).

2. Η Σύμβαση αυτή θα εφαρμόζεται επίσης και σε όλους τους φόρους ανάλογης φύσεως, οι οποίοι θα θεσπιστούν μετά την υπογραφή της, στην επικράτεια ενός των συμβαλλομένων Κρατών είτε οι φόροι αυτοί βαρύνουν το σύνολο της κληρονομίας είτε αυτοί εισπράττονται από τα κληρονομικά μερίδια ή κληροδοτήματα.

Οι αρμόδιες αρχές κάθε Κράτους κοινοποιούν η μία στην άλλη στο τέλος κάθε έτους τις τροποποιήσεις που έγιναν στις χώρες τους στη φορολογική νομοθεσία.

Άρθρο 3

Για την εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης:

α) Ο όρος «Ιταλία» σημαίνει την Ιταλική Δημοκρατία.

β) Ο όρος «Ελλάδα» σημαίνει το Βασίλειο της Ελλάδας.

γ) Ο όρος «φόρος» σημαίνει, ανάλογα από την περίπτωση,

το φόρο κληρονομιών ή το φόρο της ολικής αξίας της κληρονομιάς που ισχύουν στην Ιταλία και τους φόρους της ίδιας φύσεως που ισχύουν στο Βασίλειο της Ελλάδας, όπως αυτοί νοούνται στο άρθρο 1.

Άρθρο 4

Τα ακίνητα που βρίσκονται σε ένα από τα δύο συμβαλλόμενα Κράτη υποβάλλονται σε φορολογία μόνο στο Κράτος αυτό.

Τα ακίνητα περιλαμβάνουν τα παραρτήματα ακινήτων, και τα ζώα και γεωργικά εργαλεία, κτίρια και εγκαταστάσεις των γεωργικών ή δασικών επιχειρήσεων, καθώς και τα λοιπά εμπράγματα δικαιώματα στα πράγματα αυτά, ήτοι επικαρπία, χρήση, οίκηση, επιφάνεια και εμφύτευση, αλλά και τις μεταγραφμένες μισθώσεις.

Οι κάθε φύσεως πιστώσεις, οι ασφαλισμένες με αντίληψη ακινήτων, υποβάλλονται σε φορολογία στο Κράτος όπου βρίσκονται τα ακίνητα.

Άρθρο 5

Τα πράγματα τα επενδυμένα σε εμπορική ή βιομηχανική επιχείρηση ή αυτά που συνδέονται με ελεύθερο επάγγελμα και τα οποία είναι προορισμένα για χρήση μέσα σε σταθερή εγκατάσταση που βρίσκεται σε ένα από τα συμβαλλόμενα Κράτη, υποβάλλονται σε φορολογία μόνο στο Κράτος αυτό.

1. Ο όρος «σταθερή εγκατάσταση» σημαίνει σταθερή εγκατάσταση εργασιών όπου η επιχείρηση ασκεί το σύνολο ή μέρος της δραστηριότητάς της.

2. Ειδικότερα, σταθερές εγκαταστάσεις αποτελούν:

α) μία έδρα διεύθυνσης,

β) ένα υποκατάστημα,

γ) ένα γραφείο,

δ) ένα εργοστάσιο,

ε) ένα εργαστήριο,

στ) ένα ορυχείο, ένα λατομείο ή άλλος τόπος εξαγωγής φυσικών πόρων,

ζ) ένα εργοστάσιο κατασκευής ή συναρμολόγησης, του οποίου η διάρκεια υπερβαίνει τους δώδεκα μήνες.

Άρθρο 6

Τα πλοία, σκάφη και αεροσκάφη, καθώς και τα «CAR-ATIVES» αυτών, τα αυτοκίνητα καθώς και οι πιστώσεις οι ασφαλισμένες με εμπράγματα δικαιώματα σ' αυτά τα πράγματα, θεωρούνται ότι βρίσκονται στο Κράτος της εγγραφής τους στο αντίστοιχο μητρώο.

Άρθρο 7

Τα ενσώματα κινητά πράγματα, εκτός από αυτά που αναφέρονται στα άρθρα 5 και 6 υποβάλλονται σε φορολογία στο Κράτος όπου πράγματι βρίσκονται κατά το χρόνο του θανάτου.

Στα ενσώματα κινητά περιλαμβάνονται επίσης τραπε-

ζογραμμάτια και τα λοιπά νομίσματα νόμιμης κυκλοφορίας στον τόπο της έκδοσής τους και οι επιταγές στον κομιστή.

Άρθρο 8

Τα υπάρχοντα που δεν περιλαμβάνονται στα άρθρα 4 και 7 υπάγονται σε φορολογία μόνο στο Κράτος όπου ο κληρονομούμενος είχε την κατοικία του κατά το χρόνο του θανάτου του.

Για την εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης, ο όρος «κατοικία» σημαίνει τον τόπο όπου ο κληρονομούμενος είχε την κύρια έδρα των υποθέσεων και συμφερόντων του.

Σε περίπτωση αμφιβολίας για την εξακρίβωση σε ποιο από τα δύο Κράτη ο κληρονομούμενος θεωρείται ότι είχε την κατοικία κατά την έννοια των προηγούμενων διατάξεων ή όταν ο κληρονομούμενος θεωρείται ότι είχε την κατοικία του και στα δύο Κράτη, το ζήτημα θα επιλύεται με ιδιαίτερη συμφωνία μεταξύ των ανωτάτων φορολογικών αρχών των δύο Κρατών. Για το σκοπό αυτό θα λαμβάνεται υπόψη ποιο είναι το Κράτος με το οποίο ο κληρονομούμενος, κατά το χρόνο του θανάτου του, διατηρούσε τις πιο στενές προσωπικές και περιουσιακές σχέσεις. Αν είναι αδύνατη η λήψη απόφασης για το σημείο αυτό θα λαμβάνεται υπόψη η ιθαγένεια του κληρονομούμενου.

Αν ο κληρονομούμενος δεν είχε την κατοικία του σε κάποιο από τα συμβαλλόμενα Κράτη, θα θεωρείται ότι ήταν κάτοικος του Κράτους της ιθαγένειάς του. Αν ήταν υπήκοος και των δύο Κρατών, το ζήτημα του τόπου όπου θα θεωρηθεί ότι είχε την κατοικία του θα επιλύεται με ιδιαίτερη συμφωνία μεταξύ των ανωτάτων φορολογικών αρχών των δύο Κρατών.

Άρθρο 9

Τα χρέη που βαρύνουν τα πράγματα που αναφέρονται στα άρθρα 4 έως και 7 της παρούσας Σύμβασης ή όσα είναι ασφαλισμένα με εμπράγματα δικαιώματα σε αυτά τα πράγματα, καταλογίζονται, στο Κράτος της φορολογίας των πραγμάτων αυτών, στην αξία των εν λόγω πραγμάτων ή όλων των λοιπών που υπάρχουν, τα οποία το Κράτος αυτό δικαιούται να φορολογήσει. Τα λοιπά χρέη εκτός από αυτά που προαναφέρθηκαν, καταλογίζονται στα υπάρχοντα που υποβάλλονται σε φορολογία στο Κράτος του τόπου κατοικίας του κληρονομούμενου κατά το χρόνο του θανάτου του.

Αν τα χρέη τα οποία ενδεχομένως καταλογίζονται σε ένα από τα Κράτη, σύμφωνα με τους όρους των διατάξεων του πρώτου εδαφίου υπερβαίνουν την αξία του συνόλου των πραγμάτων που υπάρχουν και τα οποία το ειρημένο Κράτος δικαιούται να φορολογήσει, το ακάλυπτο υπόλοιπο θα καταλογίζεται στα υπάρχοντα που φορολογούνται στο άλλο Κράτος.

Άρθρο 10

Τα νομικά πρόσωπα θρησκευτικού, κοινωνικού ή ευαγούς σκοπού, τα οποία έχουν νόμιμα συσταθεί ή πρόκειται να συσταθούν σε ένα από τα πιο πάνω Κράτη, απαλλάσσονται κάθε φόρου δωρεών και κληρονομιών, ανεξάρτητα από τον τόπο της έδρας της κληρονομούμενης περιουσίας ή των στοιχείων που την συνιστούν.

Ο ίδιος κανόνας εφαρμόζεται και για τα συμβαλλόμενα Κράτη και τις τυπικές Διοικήσεις τους, με τον όρο ότι οι δωρεές αυτές και κληρονομίες προορίζονται για θρησκευτικούς, κοινωνικούς, ευαγείς ή μορφωτικούς σκοπούς.

Άρθρο 11

Η παρούσα Σύμβαση δεν θίγει τις φορολογικές απαλλαγές οι οποίες ήδη προβλέπονται ή θα προβλεφθούν μελλοντικά με βάση τους γενικούς κανόνες του διεθνούς δικαίου, για τους διπλωματικούς και προξενικούς αντιπροσώπους.

Άρθρο 12

Κάθε φορολογούμενος ο οποίος αποδεικνύει ότι οι φόροι που βεβαιώθηκαν σε βάρος του ή μελετώνται να βεβαιωθούν, συνεπάγονται ή πρόκειται να επιφέρουν διπλή φορολογία αντίθετη με τις αρχές της παρούσας Σύμβασης, μπορεί να απευθύνει αίτηση στην ανώτατη φορολογική αρχή του Κράτους που θεωρείται ότι έχει την κατοικία του κατά τις διατάξεις του άρθρου 8 ή που ο κληρονομούμενος θεωρείται, κατά τους όρους της παρούσας Σύμβασης, ότι είχε την κατοικία του κατά το χρόνο του θανάτου του. Εφόσον αναγνωρισθεί το βάσιμο της αίτησης, το συγκεκριμένο Κράτος θα λάβει όσα μέτρα είναι αναγκαία για απόσυρση της διπλής φορολογίας.

Η αίτηση αυτή πρέπει να υποβάλλεται μέσα σε τρία (3) έτη από το τέλος του έτους κατά τη διάρκεια του οποίου ο φορολογούμενος έλαβε γνώση της διπλής φορολογίας.

Άρθρο 13

Οι ανώτατες φορολογικές αρχές των Κρατών θα μπορούν να συνάπτουν ειδικές συμφωνίες για την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας Σύμβασης και για την αποφυγή της διπλής φορολογίας, σχετικά με τους φόρους του άρθρου 2, στις περιπτώσεις εκείνες, οι οποίες δεν ρυθμίζονται από την παρούσα Σύμβαση ή οι οποίες μπορεί να παρουσιάζονται κατά την εφαρμογή της, καθώς και για επίλυση των δυσχερειών ή των αμφιβολιών οι οποίες μπορεί να αναφουούν σχετικά με την ερμηνεία ή την εφαρμογή της Σύμβασης.

Άρθρο 14

Οι υπήκοοι καθενός από τα συμβαλλόμενα Κράτη, απολαμβάνουν στο έδαφος του άλλου, σε σχέση με τα κληρονομικά δικαιώματα, τα ίδια πλεονεκτήματα (σχετικώς με την κατάσταση και τα οικογενειακά βάρη), καθώς και οι υπήκοοι του τελευταίου τούτου Κράτους.

Άρθρο 15

1. Οι φορολογικές αρχές των συμβαλλομένων Μερών θα ανταλλάσσουν όσες πληροφορίες επιτρέπουν οι φορολογικές νομοθεσίες των δύο Κρατών να λαμβάνονται μέσα στα πλαίσια της συνήθους διοικητικής πρακτικής και είναι χρήσιμες για την εξασφάλιση της κανονικής βεβαίωσης και της εισπραξης των φόρων στους οποίους σκοπεύει η παρούσα Σύμβαση, καθώς και για την εφαρμογή, σε ότι αφορά τους φόρους αυτούς των διατάξεων του νόμου σχετικά με την καταστολή της φορολογικής απάτης.

2. Οι πληροφορίες που ανταλλάσσονται με αυτό τον τρόπο, οι οποίες διατηρούν την απόρρητη φύση τους, δεν κοινοποιούνται σε άλλα πρόσωπα εκτός από εκείνα τα οποία είναι αρμόδια για τη βεβαίωση και την εισπραξη των φόρων που αποτελούν το αντικείμενο της παρούσας Σύμβασης.

Δεν δίνεται πληροφορία, αν είναι δυνατό να αποκαλύψει εμπορικό, βιομηχανικό ή επαγγελματικό απόρρητο.

Η συνδρομή είναι δυνατό να μην παρασχεθεί αν το Κράτος προς το οποίο η αίτηση κρίνει ότι είναι τέτοιας φύσης ώστε να θέτει σε κίνδυνο την κυριαρχία του ή την ασφάλειά του, ή να θίγει τα γενικότερα συμφέροντά του.

3. Η ανταλλαγή πληροφοριών γίνεται είτε εξ επαγγέλματος είτε με αίτηση για συγκεκριμένες περιπτώσεις. Οι αρμόδιες αρχές των συμβαλλομένων Κρατών συνεννοούνται για τον καθορισμό του πίνακα πληροφοριών οι οποίες παρέχονται εξ επαγγέλματος.

Άρθρο 16

1. Τα συμβαλλόμενα Κράτη συμφωνούν να παρέχουν αμοιβαίως το ένα στο άλλο συνδρομή και υποστήριξη για εισπραξη, κατά τους ειδικούς κανόνες των αντίστοιχων νομοθεσιών ή κανονισμών, των φόρων για τους οποίους η παρούσα Σύμβαση, καθώς και των επαυξησών δικαιωμάτων, επιπλέον δικαιωμάτων, αποζημιώσεων υπερημερίας των σχετικών με τους φόρους αυτούς τόκων και εξόδων, κάθε φορά που τα ποσά αυτά έχουν γίνει οριστικώς πληρωτέα κατ' εφαρμογή των νόμων ή κανονισμών του Κράτους που υποβάλλει την αίτηση.

2. Η αίτηση που διατυπώθηκε για το λόγο αυτό πρέπει να συνοδεύεται από τα έγγραφα που απαιτούνται από τους νόμους και κανονισμούς του Κράτους που υποβάλλει την αίτηση για την απόδειξη ότι τα ποσά που πρέπει να εισπραχθούν έχουν γίνει οριστικά πληρωτέα.

3. Με βάση τα έγγραφα αυτά, οι κοινοποιήσεις και ενέργειες εισπραξης γίνονται στο Κράτος προς το οποίο απευθύνθηκε η αίτηση, σύμφωνα με τους νόμους και κανονισμούς που εφαρμόζονται για την εισπραξη των δικών του φόρων.

Οι τίτλοι εισπραξης ειδικότερα γίνονται εκτελεστοί κατά τις διατυπώσεις που προβλέπονται από τη νομοθεσία ή τους κανονισμούς τους κράτους αυτού.

4. Οι φορολογικές πιστώσεις που πρέπει να εισπραχθούν απολαμβάνουν τις ίδιες ασφάλειες και προνόμια καθώς και οι παρόμοιας φύσης φορολογικές πιστώσεις του Κράτους του τόπου εισπραξης.

5. Οι αμφισβητήσεις για την ύπαρξη ή το ποσό των πιστώσεων, μπορούν να οδηγήσουν αποκλειστικά και μόνο ενώπιον των αρμοδίων δικαστηρίων του Κράτους που υποβάλλει την αίτηση.

Άρθρο 17

Σχετικά με τις φορολογικές πιστώσεις, οι οποίες εξακολουθούν να είναι επιδεκτικές προσφυγής, οι φορολογικές αρχές της Πιστώτριας Χώρας, για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων τους, μπορεί να ζητούν από τις αρμόδιες φορολογικές αρχές του άλλου Κράτους, να λάβουν τα συντηρητικά μέσα που επιτρέπονται από τη νομοθεσία ή τους κανονισμούς τους Κράτους αυτού.

Άρθρο 18

Η παρούσα Σύμβαση θα τεθεί σε ισχύ την 1η ημέρα του επόμενου μήνα από το μήνα κατά τον οποίο θα λάβει χώρα στη Ρώμη ή ανταλλαγή των εγγράφων επικύρωσης.

Σε κάθε περίπτωση, καθένα Κράτος θα μπορεί μετά από ειδοποίηση έξι (6) μηνών, που θα κοινοποιείται με τη διπλωματική οδό να την καταγγείλει είτε ολόκληρη είτε μερικά, για το τέλος του πολιτικού έτους από το πέμπτο έτος μετά την επικύρωση αυτής.

Στην περίπτωση αυτή, η Σύμβαση θα εφαρμοσθεί για τελευταία φορά, στη φορολογία των κληρονομιών προσώπων που αποβίωσαν το βραδύτερο την 31η Δεκεμβρίου του εν λόγω έτους.

Οι πληρεξούσιοι των δύο Κρατών υπέγραψαν την παρούσα Σύμβαση και επέθεσαν τις σφραγίδες τους.

Έγινε στην Αθήνα την 13η Φεβρουαρίου 1964 στη γαλλική γλώσσα.

ΓΙΑ ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΤΑΛΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Άρθρο Δεύτερο

Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΟΥ ΔΙΑΤΗΡΗΘΗΚΑΝ ΣΕ ΙΣΧΥ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 122 ΤΟΥ Ν.Δ.118/1973 ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 23/1926

Για τα γαμικά σύμφωνα που καταρτίζονται ενώπιον Ισραηλιτικών Θρησκευτικών Αρχών (ΦΕΚ 72/26.2.1926 τ.Α'), όπως τροποποιήθηκε και κυρώθηκε με το ν.δ.13/1927 (ΦΕΚ 292/13.11.1927 τ.Α').

Άρθρο 1

1. Η αληθής έννοια των διατάξεων του άρθρου 4 του νόμου 147 είναι ότι στις σχέσεις μεταξύ Ισραηλιτών που διέπονται από τον Ιερό Ιουδαϊκό νόμο δεν περιλαμβάνεται και ο τρόπος της σύστασης προίκων ή του καταρτισμού εγγράφων προγάμιας δωρεάς και ότι στις περιπτώσεις αυτών έχουν πλήρη εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου 44 του κώδικα των νόμων για τα τέλη χαρτοσήμου.

2. Επίσης, η αληθής έννοια των διατάξεων των άρθρων 12 και 14 του νόμου 2456 είναι ότι, για να αποφανθεί έγκυρα το θρησκευτικό δικαστήριο «Μπεθ-ντιν» σε περιπτώσεις απόδοσης προίκας ή προγάμιας δωρεάς, πρέπει η προίκα να έχει συσταθεί ή το έγγραφο για την προγάμια δωρεά να έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 44 του κώδικα των νόμων για τα τέλη χαρτοσήμου. Το θρησκευτικό δικαστήριο «Μπεθ-ντιν» δεν μπορεί να στηριχθεί μόνο στο γαμικό σύμφωνο (κε τουμπά) που καταρτίστηκε ενώπιον Ισραηλιτικής Θρησκευτικής αρχής, ενώ ο πρόεδρος πρωτοδικών και το πρωτοδικείο εξετάζουν και αυτεπάγγελα αν η απόφαση του θρησκευτικού δικαστηρίου «Μπεθ-ντιν» εκπληρώνει τους όρους της παρούσας παραγράφου και σε αντίθεση περίπτωση απορρίπτουν την αίτηση για την κήρυξη της απόφασης αυτής ως εκτελεστής.

3. Εξαιρετικά, αποφάσεις θρησκευτικών δικαστηρίων «Μπεθ-ντιν» που έχουν εκδοθεί κατά παράβαση των δια-

τάξεων της προηγούμενης παραγράφου είναι έγκυρες και συνεπάγονται όλα τα νόμιμα αποτελέσματα, εφόσον κηρύχθηκαν εκτελεστές από τον πρόεδρο πρωτοδικών ή το πρωτοδικείο πριν από την ισχύ του παρόντος.

Άρθρο 2

1. Μέχρι το τέλος Δεκεμβρίου 1936, εφόσον το γαμικό σύμφωνο (κε τουμπά) καταρτίστηκε ενώπιον θρησκευτικής Ισραηλιτικής Αρχής από την 26η Φεβρουαρίου 1926 μέχρι και την 30η Σεπτεμβρίου 1936 και μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία ενός τριμήνου που αρχίζει από τον καταρτισμό ενώπιον Θρησκευτικής Ισραηλιτικής Αρχής γαμικού συμφώνου (κε τουμπά), εφόσον αυτό καταρτισθεί από 1η Οκτωβρίου 1936 και εφεξής, υποχρεούνται αυτοί που έχουν συμβληθεί με το γαμικό σύμφωνο (κε τουμπά), να καταθέσουν ενώπιον συμβολαιογράφου αντίγραφο αυτού, κυρωμένο από τον αρμόδιο Αρχιραβίνο. Για την κατάθεση αυτή συντάσσεται πράξη που υπόκειται σε αναλογικό τέλος χαρτοσήμου κατά την κλίμακα του άρθρου 12 του κώδικα των νόμων για τα τέλη χαρτοσήμου. Κατά την κατάρτιση της πράξης αυτής δεν είναι απαραίτητη η σύμπραξη όλων όσων έχουν συμβληθεί με γαμικό σύμφωνο (κε τουμπά), αλλά αρκεί η παρουσία και ενός μόνο αυτών.

2. Η πράξη πρέπει απαραίτητα να μνημονεύει α) το ονοματεπώνυμο και την κατοικία αυτών που έχουν συμβληθεί με το γαμικό σύμφωνο (κε τουμπά) και την ιδιότητα, με την οποία έχουν συμβληθεί αυτοί, β) το περιεχόμενο στο γαμικό σύμφωνο (κε τουμπά) ποσό της προίκας, γ) το ποσό του τιμήματος της παρθενίας (τσέφεθ), δ) το ποσό της προγάμιας δωρεάς ε) το χρόνο και τον τόπο της κατάρτισης του γαμικού συμφώνου (κε τουμπά) και την Ισραηλιτική θρησκευτική αρχή που το κατάρτισε.

3. Όταν καταρτισθεί αυτή η πράξη κατάθεσης, το γαμικό σύμφωνο (κε τουμπά) εξομοιώνεται σε όλα με τα προικοσύμφωνα ή έγγραφα προγάμιας δωρεάς που καταρτίζονται ενώπιον συμβολαιογράφου σύμφωνα με το άρθρο 44 του κώδικα των νόμων περί τελών χαρτοσήμου και μπορεί να τα αναπληρώσει πλήρως τόσο ενώπιον του θρησκευτικού δικαστηρίου «Μπεθ-ντιν» όσο και ενώπιον των τακτικών δικαστηρίων και κάθε άλλης Αρχής.

4. Οι προίκες ή προγάμιας δωρεές που καταρτίζονται με αυτό τον τρόπο φορολογούνται με τις διατάξεις των νόμων που ισχύουν για φόρο και τέλη στις δωρεές και προίκες. Η πράξη κατάθεση του γαμικού συμφώνου (κε τουμπά) επέχει και ως προς τη φορολογία θέση προικοσυμφώνου ή συμβολαίου για προγάμια δωρεά.

5. Όταν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, το γαμικό σύμφωνο (κε τουμπά) θεωρείται άκυρο ως προς τις περιουσιακές σχέσεις που απορρέουν από αυτό και δεν έχει κανένα νόμιμο αποτέλεσμα ως προς αυτές. Η προίκα όμως που δόθηκε με αυτό φορολογείται ως δωρεά από τον προικοδότη προς τον προικολήπτη και ο φόρος και τα τέλη υπολογίζονται ανάλογα από το βαθμό της συγγένειας του προικοδότη προς αυτήν υπέρ της οποίας έχει συστηθεί η προίκα. Σε αυτή την περίπτωση εφαρμόζονται όλα όσα ορίζονται από τους νόμους για τη φορολογία των δωρεών. Η προθεσμία για την επίδοση της σχετικής δήλωσης ορίζεται μηνιαία και αρχίζει από τη λήξη της προθεσμίας της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.

Για προίκα που συστήνεται από την ίδια που προικίζει-

ται υπέρ του εαυτού της ο φόρος δωρεάς υπολογίζεται όπως σε κατιόντες Α' βαθμού.

Άρθρο 3

Τα γαμικά σύμφωνα (κε τουμπά) που καταρτίστηκαν από την 26η Φεβρουαρίου 1926 δεν υπάγονται στις διατυπώσεις κατάθεσης αντιγράφων αυτών του άρθρου 2 του παρόντος, αλλά εξομοιώνονται εξαιρετικά και χωρίς τις διατυπώσεις αυτών με τα προικοσύμφωνα ή έγγραφα προγámιας δωρεάς του άρθρου 44 του κώδικα των νόμων για τα τέλη χαρτοσήμου και ισχύουν ως τέτοια τόσο ενώπιον του θρησκευτικού δικαστηρίου «Μπεθ-ντιν» όσο και ενώπιον των τακτικών δικαστηρίων και κάθε άλλης Αρχής. Οι προίκες που συστήθηκαν ή οι συμβάσεις προγámιας δωρεάς που καταρτίστηκαν εξαιρούνται από τους, σύμφωνα με τους κείμενους νόμους, φόρους και τέλη στις δωρεές και προίκες.

Άρθρο 4

Δεν επιστρέφονται οι φόροι ή τέλη δωρεάς ή προίκας που καταβλήθηκαν οπωσδήποτε από Ισραηλίτες για γαμικά σύμφωνα (κε τουμπά) τα οποία καταρτίστηκαν από αυτούς πριν από την 26η Φεβρουαρίου 1926.

Άρθρο 5

Για την εφαρμογή όλων των διατάξεων του παρόντος το τίμημα της παρθενίας (τοσέφεθ) εξομοιώνεται σε όλα με προγámια δωρεά.

Άρθρο 6

1. Από 1 Αυγούστου 1929 οι Αρχираβίνοι υποχρεώνονται να διαβιβάζουν μέσα στο πρώτο δεκαήμερο κάθε μήνα στους προϊστάμενους των δημοσίων οικονομικών υπηρεσιών της έδρας τους αντίγραφα των γαμικών συμφώνων (κε τουμπά) που καταρτίστηκαν ενώπιόν τους μέσα στον προηγούμενο μήνα και μέχρι τέλος Ιουλίου 1929 υποχρεώνονται να διαβιβάσουν αντίγραφα τέτοιων συμφώνων που καταρτίστηκαν από 26 Φεβρουαρίου 1926 και μέχρι τέλος Ιουνίου 1929, εφόσον το ποσό της προίκας που αναγράφεται σε αυτά υπόκειται κατά τους κείμενους νόμους στη φορολογία προικίων.

2. Όσοι παραβαίνουν τις κατά το παρόν άρθρο υποχρεώσεις τους υπόκεινται στις ποινές του άρθρου 59 του 1641 Νόμου.

Άρθρο 7

Η αληθής έννοια των διατάξεων που ισχύουν για φορολογία των δωρεών, είναι ότι η προγámια δωρεά διατελεί υπό την αναβλητική αίρεση της λύσης του γάμου και υπόκειται σε φόρο και τέλη μόνο μετά την πλήρωση της αίρεσης αυτής.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 656/1948

Για τη φορολογία κληρονομιών Ισραηλιτών που απωλέσθηκαν κατά τον πόλεμο και δεν άφησαν κληρονόμους (ΦΕΚ115/4.5.1948, τ.Α')

Άρθρο 25

1. Οι κατά το μόνο άρθρο του αν.νόμου 846/1946 κλη-

ρονομίες των Ισραηλιτών Ελλήνων υπηκόων, που απωλέσθηκαν κατά τη διάρκεια του πολέμου συνεπεία των φυλετικών διωγμών από μέρους του εχθρού και δεν άφησαν κληρονόμους, που περιέρχονται στο κατά τις διατάξεις του ανωτέρω αναγκ.νόμου νομικό πρόσωπο, υπόκεινται σε ειδικό φόρο που ορίζεται σε 25% επί της κατά την 31 Δεκεμβρίου 1946 καθαρής αξίας των περιουσιών αυτών. Ο φόρος αυτός βαρύνει το νομικό πρόσωπο και καταβάλλεται βάσει δήλωσής του, προς τον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας. Ο φόρος που βαρύνει το νομικό πρόσωπο δεν προσαυξάνεται με ποσοστά αυτού υπέρ τρίτων (Δήμων, οδοποιίας κ.λπ.).

Ως καθαρή αξία της περιουσίας αυτής που περιέρχεται στο ως άνω νομικό πρόσωπο λογίζεται η μετά την αφαίρεση των κατά τις διατάξεις του Νόμου 1641 χρεών κάθε κληρονομίας και των μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1946 δαπανών διαχείρισης αυτής, που αποδεικνύονται όπως πρέπει.

2. Σε περίπτωση εμφάνισης κληρονόμων μετά την περιέλευση της κληρονομίας στο ανωτέρω νομικό πρόσωπο υπολογίζεται στο πρόσωπο των κληρονόμων που θα εμφανισθούν ο κατά τις διατάξεις του νόμου 1641 φόρος α) βάσει της συγγενικής τους σχέσης προς αυτόν που κληρονομήθηκε, β) βάσει των φορολογικών συντελεστών που ισχύουν κατά το χρόνο κατά τον οποίο αναγνωρίσθηκε το δικαίωμά τους και δημιουργήθηκε για το νομικό πρόσωπο υποχρέωση απόδοσης σε αυτούς της κληρονομίας και γ) βάσει της κατά τον τελευταίο αυτό χρόνο καθαρής αξίας της περιουσίας.

Ως καθαρή αξία της περιουσίας για την περίπτωση αυτή λογίζεται αυτή που απομένει μετά την αφαίρεση των χρεών ή βαρών κατά τις διατάξεις του 1641 νόμου, επιπλέον δε και των εξόδων διαχείρισης μέχρι το χρόνο της κατά τα ανωτέρω φορολογίας της περιουσίας αυτής στο πρόσωπο των κληρονόμων. Για την έκπτωση των εξόδων της διαχείρισης αποφαινεται με αποκλειστική αρμοδιότητα η Επιτροπή του άρθρου 8 του νόμου 5420/1932 κατά τη διαδικασία του ίδιου άρθρου. Ο φόρος που βαρύνει τους κληρονόμους που θα εμφανισθούν υπόκειται στις προσαυξήσεις αυτού υπέρ τρίτων (Δήμων, οδοποιίας κ.λπ.).

3. Για τη φορολογία, κατά την ανωτέρω παράγραφο 2, των κληρονόμων που θα εμφανισθούν, υποχρεώνονται αυτοί να επιδόσουν δήλωση στον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας.

Ο κύριος φόρος που έχει καταβληθεί από το νομικό πρόσωπο, με βάση τη δήλωσή του της παραγράφου 1, συμψηφίζεται στο ποσό του φόρου με τις προσαυξήσεις του και των τυχόν πρόσθετων λόγω εκπροθέσμου ή ανακρίβειας ή παρερμηνείας ή παράλειψης της δήλωσής τους που οφείλεται από τους κληρονόμους.

Μετά από αυτό το συμψηφισμό, αν προκύπτει επιπλέον φόρος που οφείλεται από τους κληρονόμους, καταβάλλεται από αυτούς ενώ αν προκύψει ότι ο κύριος φόρος που καταβλήθηκε από το νομικό πρόσωπο είναι μεγαλύτερος από αυτόν που οφείλεται από τους κληρονόμους, το επιπλέον ποσό που καταβλήθηκε επιστρέφεται με την αίτηση του δικαιούχου, η οποία υποβάλλεται μέσα σε ένα έτος από την απόδοση της κληρονομίας στους κληρονόμους που θα εμφανισθούν.

4. Το νομικό πρόσωπο δικαιούται να παρακρατήσει από την περιουσία που πρέπει να αποδοθεί στους κληρονόμους που θα εμφανισθούν, τον κύριο φόρο που κατα-

βλήθηκε από αυτό. Σε αυτή την περίπτωση, αν ο φόρος αυτός που καταβλήθηκε από το νομικό πρόσωπο είναι μεγαλύτερος από το ποσό που οφείλεται από τους κληρονόμους, δικαιούχοι για αναζήτηση του φόρου που καταβλήθηκε επιπλέον είναι οι κληρονόμοι.

5. Ο πρόσθετος φόρος λόγω εκπροθέσμου ή ανακρίβειας ή παρερμηνείας ή παράλειψης της δήλωσης που πρέπει να επιδοθεί από το νομικό πρόσωπο βαρύνει το νομικό πρόσωπο, το οποίο δεν δικαιούται να τον παρακρατήσει από την περιουσία που θα αποδοθεί στους κληρονόμους.

6. Για την απόδοση από το νομικό πρόσωπο της κληρονομίας στους κληρονόμους που θα εμφανισθούν εφαρμόζονται τα οριζόμενα στο άρθρο 47 του νόμου 1641.

7. Με β.δ/γμα που θα εκδοθεί με πρόταση του Υπουργού των Οικονομικών θα κανονισθούν για τις περιπτώσεις του παρόντος άρθρου α) το περιεχόμενο και οι προθεσμίες επίδοσης των δηλώσεων, β) ο αρμόδιος προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας για την αποδοχή των δηλώσεων και τη βεβαίωση του φόρου, γ) οι πρόσθετοι φόροι λόγω εκπροθέσμου ή ανακρίβειας ή παρερμηνείας ή παράλειψης της δήλωσης από τους υποχρέους, δ) η διαδικασία βεβαίωσης του φόρου και η καταβολή αυτού εφάπαξ ή σε δόσεις και ε) γενικά κάθε λεπτομέρεια ή προθεσμία που σχετίζεται με την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

ΒΑΣΙΛΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 29/29.3.1949

Για την ίδρυση Οργανισμού Περίθαλψης και Αποκατάστασης Ισραηλιτών Ελλάδας (ΦΕΚ 79/29.3.1949, τ.Α΄).

Άρθρο 1

1. Ιδρύεται Οργανισμός Περίθαλψης και Αποκατάστασης Ισραηλιτών Ελλάδας (Ο.Π.Α.Ι.Ε.).

2. Ο Οργανισμός αυτός, που εδρεύει στην Αθήνα αποτελεί Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου, υπό την κατά νόμο εποπτεία του Υπουργείου Οικονομικών και του Υπουργείου Θρησκευμάτων και Εθνικής Παιδείας.

Άρθρο 2

Σκοπός του Οργανισμού είναι η περίθαλψη και αποκατάσταση των Ισραηλιτών που διασώθηκαν από το Γερμανικό διωγμό, οι οποίοι ήταν μόνιμα εγκαταστημένοι στην Ελλάδα την 1η Σεπτεμβρίου 1939.

Άρθρο 3

1. Ο Οργανισμός διοικείται από εννιάμελές Δ.Συμβούλιο που εκλέγεται κάθε τριετία από το Συνέδριο των Ισραηλιτικών Κοινοτήτων της Ελλάδας που προβλέπεται από το άρθρο 6 του α.ν.367/1945 ή σε περιπτώσεις που δεν πραγματοποιηθεί αυτό από αντιπρόσωπους των Ισραηλιτικών Κοινοτήτων στην Ελλάδα που συνέρχονται στην Αθήνα κάθε τριετία με αποκλειστικό θέμα την εκλογή του Διοικητικού Συμβουλίου. Ο αριθμός των αντιπροσώπων, ορίζεται μέχρι τεσσάρων για κάθε Κοινότητα, ανάλογα από τον αριθμό των μελών της με βάση ένα αντιπρόσωπο σε κάθε πεντακόσια (500) μέλη.

Οι Κοινότητες που αριθμούν λιγότερα από πεντακόσια μέλη, μπορούν κατεξάίρεση να αντιπροσωπευθούν με ένα αντιπρόσωπο, αν όμως είναι τουλάχιστον μερικώς ανασυγκροτημένες.

2. Το Δ.Σ. αποτελείται από Ισραηλίτες Έλληνες πολίτες που έχουν συμπληρώσει το 30ο έτος της ηλικίας τους και έχουν ελεύθερη τη διαχείριση της περιουσίας τους και δεν υπόκεινται σε κάποια έκπτωση των άρθρων 22 και 24 του Ποιν.νόμου, καθώς και στις κείμενες διατάξεις περί μη νομιμοφροσύνης.

3. Εξαιρετικά το πρώτο Διοικητικό Συμβούλιο εκλέγεται από το κατά το άρθρο 5 του α.ν.367/1945 Κεντρικό Ισραηλιτικό Συμβούλιο Συντονισμού και Γνωματεύσεως από αυτούς που έχουν τα προσόντα της προηγούμενης παραγράφου.

4. Με αίτηση τριών (3) Ισραηλιτικών Κοινοτήτων που επιδίδεται προς το Δ.Σ. συγκαλείται μέσα σε ένα μήνα από την επίδοση της σχετικής αίτησης έκτακτο Συνέδριο των ως άνω αντιπροσώπων, με τα θέματα της αίτησης, οπότε μπορεί να τεθεί και ζήτημα αντικατάστασης του Συμβουλίου, πριν από τη λήξη της θητείας του.

5. Οι Ισραηλιτικές Κοινότητες που είναι σε αδράνεια δεν λαμβάνονται υπόψη για τη συγκρότηση του Συνεδρίου.

Άρθρο 4

1. Το Δ.Σ. συγκροτείται σε Σώμα με την εκλογή μεταξύ των μελών αυτού ενός προέδρου, ενός αντιπροέδρου και ενός εντεταλμένου συμβούλου. Συνεδριάζει με πρόσκληση του προέδρου ή αίτηση δύο μελών. Βρίσκεται σε απαρτία με την παρουσία τουλάχιστον των 2/3 των μελών του και αποφασίζει κατά πλειοψηφία.

2. Ο πρόεδρος εκπροσωπεί τον Οργανισμό δικαστικά και εξώδικα σε όλες τις σχέσεις του.

3. Το Δ.Σ. μπορεί να μεταβιβάσει μέρος της δικαιοδοσίας του καθώς και της δικαιοδοσίας του προέδρου στον εντεταλμένο σύμβουλο για ορισμένο χρονικό διάστημα.

Άρθρο 5

1. Το Δ.Σ. διοικεί όλες γενικά τις υποθέσεις του Οργανισμού, διαχειρίζεται την κινητή και ακίνητη περιουσία που ανήκει στον Οργανισμό και τη νέμεται, αποφαίνεται για την εκποίηση ή κτήση ή ανταλλαγή κινητής ή ακίνητης περιουσία, συμβάλλεται με κάθε τρίτο, συνομολογεί συμβιβασμούς και συνυποσχετικά διαιτησίας, συνάπτει κάθε φύσεως συμβάσεις, παραχωρεί και αίρει υποθήκες και οποιαδήποτε εμπράγματα δικαιώματα και γενικά υποκαθίσταται σε όλα τα δικαιώματα, ενοχικά και εμπράγματα, νομής ή οποιαδήποτε άλλα που υπάρχουν από τον τώως δικαιούχο της περιουσίας που είναι εγκαταλειμμένη.

2. Τη διοίκηση και διαχείριση των υποθέσεων του Οργανισμού και της κινητής και ακίνητης περιουσίας που ανήκει σε αυτόν, για τις οποίες η προηγούμενη παράγραφος, ασκεί το Διοικητικό Συμβούλιο που ειδικά εποπτεύεται από τη Γνωμοδοτική Επιτροπή που εδρεύει στην Κεντρική Υπηρεσία διαχείρισης Ισραηλιτικών περιουσιών της Γενικής Δ/σης Δημ. Λογιστικού, στην οποία πρέπει να υποβάλλει μία φορά τουλάχιστον κάθε έτος απολογισμό και έκθεση των πεπραγμένων του.

3. Το Διοικητικό Συμβούλιο διορίζει επίσης το προσωπικό του Οργανισμού και καθορίζει τη μισθοδοσία του.

4. Το Διοικητικό Συμβούλιο μέσα σε ένα μήνα από τη συγκρότησή του μπορεί να προτείνει στον Πρόεδρο της

Κυβέρνησης με απόφασή του, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, τη σύσταση και πλήρωση μιας θέσης Γενικού Επιθεωρητή του Οργανισμού.

Άρθρο 6

1. Σε κάθε έδρα Ισραηλιτικής Κοινότητας που υπάρχουν εγκατα λειμμένες Ισραηλιτικές περιουσίες, συνιστάται με απόφαση του Δ.Σ. του Οργανισμού τοπικό Συμβούλιο που αποτελεί όργανό του, στο οποίο μετά από απόφασή του, μεταβιβάζει το όλο ή μέρος της δικαιοδοσίας του.

2. Ως προς την εκπροσώπηση, τις συνεδριάσεις, την απαρτία, τη λήψη αποφάσεων κ.λπ. των τοπικών συμβουλίων εφαρμόζονται τα οριζόμενα στο άρθρο 4.

Άρθρο 7

1. Μέσα σε προθεσμία 3 μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος που μπορεί να παραταθεί για ένα εξάμηνο με απόφαση του Δ.Σ. του Οργανισμού, όλοι όσοι προβάλλουν κληρονομικά δικαιώματα σε περιουσίες απολεσθέντων Ισραηλιτών υποχρεώνονται, να υποβάλουν στη διοίκηση του Οργανισμού ή στα κατά τόπους Διοικ. Συμβούλια δήλωση που να συνοδεύεται από τα δικαιολογητικά που νομιμοποιούν τη σχετική αξίωση.

2. Όταν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία αυτή ή όταν η δήλωση είναι κατά την κρίση της Διοίκησης προφανώς αβάσιμη, ο Οργανισμός επιλαμβάνεται της νομής και διαχείρισης της εγκαταλειμμένης περιουσίας.

3. Κατά αυτής της ενέργειας της Διοίκησης του Οργανισμού επιτρέπεται προσφυγή του ενδιαφερομένου ενώπιον του αρμόδιου προέδρου πρωτοδικών, ο οποίος κρίνει κατά τη διαδικασία του άρθρου 634 της Πολ. Δικ., περί προσωρινής ρύθμισης της διαχείρισης κ.λπ. κληρονομίας, με την επιφύλαξη της ενώπιον των τακτικών δικαστηρίων διαδικασίας.

Άρθρο 8

1. Όλες οι διατάξεις των νόμων 2/1944, 377/1945 και 808/1945, που αφορούν τη διαχείριση από το Δημόσιο των εγκαταλειμμένων Ισραηλιτικών περιουσιών, καθώς και οι σχετικές αρμοδιότητες ισχύουν εφεξής υπέρ του Οργανισμού που ιδρύεται με το παρόν.

2. Οι Δημόσιες Υπηρεσίες, Οργανισμοί και οποιαδήποτε νομικά ή φυσικά πρόσωπα που διαχειρίζονται εγκαταλειμμένες Ισραηλιτικές περιουσίες οφείλουν να παραδίδουν στη Διοίκηση του Οργανισμού τα περιουσιακά στοιχεία που βρίσκονται στη διαχείρισή τους καθώς και κάθε σχετικό έγγραφο, μέχρι όμως την πραγματοποίηση της παράδοσης κάθε περιουσίας η διαχείριση θα συνεχίζεται κατά τις κείμενες διατάξεις, μη μπορώντας να υπερβεί το τρίμηνο.

3. Οι διατάξεις των ανωτέρω νόμων, που αφορούν την απόδοση των μεσεγγυημένων ή άλλως παρακρατούμενων Ισραηλιτικών περιουσιών στους επανεμφανιζόμενους Ισραηλίτες επιτρόπους, επιμελητές αυτών, κ.λπ. δεν μεταβάλλονται με το παρόν.

Άρθρο 9

Με εσωτερικό κανονισμό που θα ψηφισθεί από το Δ.Σ. με πλειοψηφία των 2/3 των μελών του, μπορεί να ρυθμι-

σθούν ειδικότερα τα της εσωτερικής οργάνωσης και λειτουργίας των υπηρεσιών του Οργανισμού.

ΒΑΣΙΛΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 19/9-6/10/1950

Για την εκτέλεση της παραγράφου 7 του άρθρου 25 του ν.δ.656/1948, σε σχέση με τη φορολογία των Ισραηλιτικών κληρονομιών (ΦΕΚ 222/6.10.1950, τ.Α').

Άρθρο 1

1. Για τη φορολογία κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 25 του ν.δ/τος 656/1948, όπως η παράγραφος αυτή τροποποιήθηκε με τον αριθ.924/1949 αν.νόμου, των κληρονομικών περιουσιών των Ισραηλιτών Ελλήνων υπηκόων που απωλέσθησαν κατά τη διάρκεια του πολέμου συνεπεία των φυλετικών διωγμών από τον εχθρό και δεν άφησαν κληρονόμους, οι οποίες περιουσίες περιήλθαν στο νομικό πρόσωπο του α.ν.846/1946, που συστήθηκε με το από 21/29 Μαρτίου 1949 β.δ/μα «για την ίδρυση Οργανισμού Περιθαλψής και Αποκατάστασης Ισραηλιτών Ελλάδας (Ο.Π.Α.Ι.Ε.)» υποχρεώνονται ο Οργανισμός αυτός να υποβάλει την οικεία φορολογική δήλωση στον αρμόδιο προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας μέχρι το τέλος Δεκεμβρίου 1950.

Προκειμένου όμως για τις κατά την παράγραφο 2 του άρθρου 8 του ανωτέρω από 21/29 Μαρτίου 1949 β.δ/τος Ισραηλιτικές περιουσίες, τις οποίες αυτοί που τις διαχειρίζονται οφείλουν, εφόσον οι περιουσίες αυτές είναι από αυτές που υπάγονται στον α.ν.846/1946, να παραδώσουν στη Διοίκηση του Ο.Π.Α.Ι.Ε., η δήλωση γι' αυτές του Οργανισμού υποβάλλεται και πέρα από την ως άνω προθεσμία αν η παράδοση λάβει χώρα μετά από αυτήν ή λάβει χώρα μέσα στο τελευταίο τρίμηνο της λήξης της. Σε αυτή την περίπτωση η δήλωση υποβάλλεται μέσα σε τρεις μήνες από την παράδοση της περιουσίας στον Ο.Π.Α.Ι.Ε. ενώ σε τμηματική παράδοση υποβάλλεται ίδια δήλωση μέσα σε τρεις μήνες από την παράδοση σε αυτόν από το κάθε μέρος της περιουσίας αυτής που υπόκειται σε φορολογία.

2. Οι δηλώσεις κατά την προηγούμενη παράγραφο που συντάσσονται σε απλό χαρτί για κάθε κληρονομία, πρέπει να περιέχουν:

α) Το ονοματεπώνυμο και όνομα πατέρα αυτού που αποβίωσε, την τελευταία εν ζωή κατοικία του και το χρόνο του θανάτου του.

β) Πλήρη περιγραφή των στοιχείων της περιουσίας που καταλήφθηκε από τον αποβιώσαντα και περιέρχεται στον Ο.Π.Α.Ι.Ε. με την κατά την 31 Δεκεμβρίου 1946 αξία κάθε περιουσιακού στοιχείου. Σε περίπτωση κατά την οποία πριν από τη χρονολογία αυτή εκποιήθηκαν περιουσιακά στοιχεία της κληρονομίας από αυτούς που διαχειρίζονταν τις περιουσίες αυτές, στη δήλωση θα περιληφθεί το ποσό που πραγματοποιήθηκε από την εκποίηση και αποδίδεται στον Ο.Π.Α.Ι.Ε.

γ) Τα κατά την 31 Δεκεμβρίου 1946 χρέη κάθε κληρονομίας με τα κατά τις διατάξεις του 1641/1919 νόμου αποδεικτικά τους έγγραφα.

δ) Τα μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 1946 έξοδα διαχείρισης με τα αποδεικτικά τους έγγραφα και τα μέχρι την ίδια χρονολογία καθαρά εισοδήματα κάθε κληρονομικής περιουσίας με τα αποδεικτικά τους στοιχεία.

ε) Το καθαρό φορολογητέο ποσό μετά την αφαίρεση των χρεών και εξόδων διαχείρισης και το φόρο που ανα-

λογεί σε αυτό.

στ) Τα βεβαιωτικά στοιχεία του χρόνου της παράδοσης της περιουσίας στον Ο.Π.Α.Ι.Ε. όταν πρόκειται για δήλωση του δεύτερου εδαφίου της ανωτέρω παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.

Η δήλωση υπογράφεται από τον πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου του Ο.Π.Α.Ι.Ε. και τελειώνει με την εξής βεβαίωση αυτού «βεβαιώνω υπεύθυνα ότι η δήλωση αυτή περιλαμβάνει από το σύνολο της κληρονομικής περιουσίας του ανωτέρω αποβιώσαντος που κατά νόμο περιέρχεται στον Ο.Π.Α.Ι.Ε. μόνο τα περιουσιακά στοιχεία που περιήλθαν στον Οργανισμό».

3. Αρμόδιος προϊστάμενος δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας για την αποδοχή των ως άνω δηλώσεων και τη διαδικασία γενικά της βεβαίωσης του φόρου ορίζεται προκειμένου για κληρονομούμενους οι οποίοι ήταν κάτοικοι περιφερειών που υπάγονται στις Γενικές Διοικήσεις Βόρειας Ελλάδας, Θράκης, Ηπείρου και Κρήτης ο αρμόδιος για τη φορολογία των κληρονομιών προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας της έδρας κάθε μιας από αυτές τις Γενικές Διοικήσεις στην περιφέρεια της οποίας είχε την κατοικία του ο αποβιώσας, ενώ προκειμένου για κληρονομούμενους οι οποίοι ήταν κάτοικοι οποιουδήποτε άλλου μέρους της ημεδαπής ή κάτοικοι αλλοδαπής, αρμόδιος ορίζεται ο προϊστάμενος Φορολογίας Κληρονομιών Αθηνών. Η διάταξη της παραγράφου 6 του άρθρου 21 του 1641/1919 νόμου εφαρμόζεται και στην περίπτωση αυτή.

Άρθρο 2

1. Ο φόρος που βαρύνει τον Ο.Π.Α.Ι.Ε. καταβάλλεται με τη λήξη της προθεσμίας προς δήλωση. Ο φόρος αυτός επιτρέπεται να καταβάλλεται και σε δόσεις με αίτηση του Ο.Π.Α.Ι.Ε.. Η αίτηση που συνοδεύεται από αντίγραφο της δήλωσης και από βεβαίωση του προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου του Ο.Π.Α.Ι.Ε. για τις δεδουλευμένες προσόδους που περιήλθαν στον Οργανισμό μέχρι τη σύστασή του κάθε κληρονομικής περιουσίας και για τις προσόδους αυτής από τη σύστασή του και εδώ, υποβάλλεται στον αρμόδιο προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας κατά την επίδοση της δήλωσης και διαβιβάζεται από αυτόν στην Επιτροπή του άρθρου 17 του νόμου 5940/1933. Ως δόσεις δεν μπορούν να ορισθούν περισσότερες από 20 εξαμηνιαίες. Όπου πρόκειται για φόρο που βεβαιώνεται με βάση πράξη του προϊστάμενου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας ή με βάση απόφαση διοικητικού δικαστηρίου, η αίτηση του Ο.Π.Α.Ι.Ε. για την πληρωμή σε δόσεις υποβάλλεται πριν από τη βεβαίωση. Όταν ζητηθεί η πληρωμή σε δόσεις ο Ο.Π.Α.Ι.Ε. υποχρεώνεται να καταβάλει με ποινή απαράδεκτου της αίτησης κατά την επίδοση της δήλωσης ως πρώτη δόση τουλάχιστον το ποσό αυτής που αναλογεί βάσει των δόσεων που ζητούνται, με δικαίωμα του προϊστάμενου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας να βεβαιώσει οίκοθεν το επιπλέον ποσό αν δεν εγκριθεί η πληρωμή σε δόσεις ή αν περιορισθεί ο αριθμός των δόσεων που ζητούνται.

Για το τύποις παραδεκτό της αίτησης δεν απαιτείται παράβολο και η απόφαση για την πληρωμή σε δόσεις επιτρέπεται και χωρίς την παροχή εγγύησης υπέρ του Δημοσίου για την ασφάλεια των δόσεων. Αν μετά την έγκριση της πληρωμής σε δόσεις γίνει μεταβίβαση από τον Ο.Π.Α.Ι.Ε. μέρους ή του όλου της κληρονομικής πε-

ριουσίας, ο φόρος που αναλογεί στο μέρος που μεταβιβάζεται γίνεται ολόκληρος απαιτητός και ο Ο.Π.Α.Ι.Ε. υποχρεώνεται να δηλώσει στον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας τη μεταβίβαση αυτή και να καταβάλει το φόρο που αναλογεί στο μέρος που μεταβιβάστηκε, μέσα σε ένα μήνα από τη μεταβίβαση. Σε περίπτωση μη καταβολής του φόρου αυτού μέσα στην ανωτέρω προθεσμία, ή σε περίπτωση που ο Ο.Π.Α.Ι.Ε. καταστεί υπερήμερος στην πληρωμή κάποιας δόσης, όλες οι οφειλόμενες δόσεις γίνονται απαιτητές αμέσως.

Κατά τα λοιπά για την πληρωμή σε δόσεις εφαρμόζονται ως προς τη διαδικασία, τους τόκους των δόσεων κ.λπ. οι διατάξεις που ισχύουν για το φόρο των κληρονομιών.

2. Για τον έλεγχο των δηλώσεων του Ο.Π.Α.Ι.Ε. για τις συνέπειες του εκπρόθεσμου της υποβολής αυτών, για τη διαδικασία επιβολής του κύριου και πρόσθετου φόρου, λόγω παράλειψης υποβολής της δήλωσης ή ανακριβειών αυτής κ.λπ., για τα ένδικα μέσα, για τη βεβαίωση και είσπραξη του φόρου και για τις προθεσμίες παραγραφής του δικαιώματος του Δημοσίου εφαρμόζονται οι διατάξεις που ισχύουν για τη φορολογία των κληρονομιών. Ανάλογα επίσης εφαρμόζονται για τις περιουσίες που περιέρχονται στον Ο.Π.Α.Ι.Ε. και οι διατάξεις των άρθρων 35 και 46 - 53 του νόμου 1641/1919.

3. Ο φόρος της παραγράφου 1 του άρθρου 25 του ν.δ.656/1948 που βαρύνει τον Ο.Π.Α.Ι.Ε. εισάγεται ως έσοδο του Δημοσίου με δικό του κεφάλαιο και άρθρο ως «Ειδικός φόρος στις Ισραηλιτικές κληρονομίες που περιήλθαν στον Ο.Π.Α.Ι.Ε.»

Άρθρο 3

Στην περίπτωση της παραγράφου 2 του άρθρου 25 του ν.δ.656/1948 η δήλωση των τυχόν κληρονόμων που θα εμφανισθούν μετά την περιέλευση της κληρονομίας στον Ο.Π.Α.Ι.Ε. υποβάλλεται μέσα σε ένα τρίμηνο από το χρόνο κατά τον οποίο κατά νόμο αναγνωρίσθηκε το δικαίωμά τους. Κατά τα λοιπά για τις δηλώσεις αυτές του φόρου κληρονομίας και για την εν γένει διαδικασία βεβαίωσης του φόρου κ.λπ. εφαρμόζονται οι διατάξεις της νομοθεσίας για τη φορολογία των κληρονομιών.

Άρθρο 4

Στον Υπουργό Οικοδομικών αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος Διατάγματος του οποίου η ισχύς αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΒΑΣΙΛΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 24/9 - 20/10/1958

Για την κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο νόμου των διατάξεων που ισχύουν για τις προσόδους των Δήμων και Κοινοτήτων (ΦΕΚ 171/20.10.1958, τ.Α΄).

Άρθρο 50

1. Επιβάλλεται υπέρ των Δήμων και Κοινοτήτων πρόσθετο ποσοστό τρία τοις εκατό (3%) επί των πιο κάτω δημόσιων φόρων των από 1954 - 1955 και εφεξής οικονομικών ετών:

α).....

β) του φόρου κληρονομιών, δωρεών, προικίων και κερδών από λαχεία και

γ).....

2. Το ποσοστό βεβαιώνεται και εισπράττεται με το δημόσιο φόρο και κατατίθεται αμέσως από τη δημόσια οικονομική υπηρεσία που τον εισπράττει στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων σε χρηματικό λογαριασμό με τον τίτλο «Δημοτική και Κοινοτική εισφορά άρθρου 37 ν.3033/1954».

3. Το προϊόν της εισφοράς κατανέμεται από την Επιτροπή του άρθρου 41 μεταξύ των Δήμων και Κοινοτήτων ανάλογα από τον πληθυσμό τους, όπως προκύπτει από την τελευταία επίσημη απογραφή του Κράτους.

(Σημ.: Το ως άνω πρόσθετο ποσοστό 3% επιβλήθηκε με το ν.3033/1954 άρθρο 37. Με το ν.3603/1928 άρθρο 25 παρ.3 και το π.δ.10/8-7/9/1928 που εκδόθηκε σε εκτέλεση αυτού παρασχέθηκε το πρώτο στους Δήμους και τις Κοινοότητες το δικαίωμα επιβολής σε κάθε κληρονομία, κληροδοσία ή δωρεά αιτία θανάτου, πρόσθετου ποσοστού μέχρι 10% του φόρου ή τέλους, αρχικού ή πρόσθετου).

ΝΟΜΟΣ 3155/1955

Για την κατασκευή και συντήρηση οδών
(ΦΕΚ 63/14.3.55, τ.Α')

Άρθρο 7

1. Πόροι των Ταμείων Οδοποιίας είναι:

α).....

β) τα κατά τις κείμενες διατάξεις έσοδα των Ειδικών Ταμείων Επαρχιακής Οδοποιίας και των Ειδικών Ταμείων Μονίμων Οδοστρωμάτων, πλην του Ταμείου Μονίμων Οδοστρωμάτων Αθηνών ήτοι:

1).....

2) Τα κατά τις διατάξεις των περιπτώσεων β' και γ' της παρ.1 του άρθρου 17 του από 25-11-1929 δ/τος «Για την κωδικοποίηση των περί κατασκευής και συντήρησης οδών κειμένων διατάξεων», πρόσθετα ποσοστά υπέρ των Ειδικών Ταμείων Επαρχιακής Οδοποιίας επί των φόρων και τελών, που εισπράττονται από το Δημόσιο, για τις κληρονομίες, δωρεές και προίκες (...) τα οποία ποσοστά ορίζονται σε 7% του κύριου φόρου ή τέλους.

2. Τα κατά την περίπτωση β' της προηγούμενης παραγράφου έσοδα βεβαιώνονται και εισπράττονται υπέρ του Ταμείου Εθνικής Οδοποιίας κατά τις κείμενες διατάξεις και αποδίδονται προς αυτό απευθείας από τις αρχές που τα εισπράττουν με κατάθεση στην Τράπεζα της Ελλάδος στο όνομα του Τ.Ε. Οδοποιίας.

3. Τα έσοδα των περιπτώσεων Α' και β' της παρ.1 που περιέρχονται στο Ταμείο Εθνικής Οδοποιίας αποδίδονται από αυτό κατά μήνα προς τα Ταμεία Οδοποιίας των Νομών,.....

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 3842/1958

Για την τροποποίηση και συμπλήρωση διατάξεων του ν.1641/1919 «για τη φορολογία κληρονομιών, δωρεών, προικιών και κερδών από λαχεία» (ΦΕΚ 147/3.9.1958, τ.Α')

Άρθρο 7

1. Συμβάσεις προίκας και δωρεάς εν ζωή ή αιτία θανάτου ανεξάρτητα αριθμού φύλλων του εγγράφου, μέχρι ποσού τριάντα χιλιάδων (30.000) δρχ. υπόκεινται σε πάγιο τέλος χαρτοσήμου εκατό (100) δρχ. και πέραν του ποσού αυτού σε τέλος διακοσίων (200) δραχμών.

2. Στο μισό πάγιο τέλος της προηγούμενης παραγράφου υπόκειται και η μεταγραφή των συμβάσεων δωρεάς και προίκας.

3. Καταργούνται τα αναλογικά τέλη χαρτοσήμου στις συμβάσεις δωρεάς και προίκας και στη μεταγραφή των αυτών συμβάσεων, ενώ τα δικαιώματα του Ταμείου Συντάξεων Νομικών μειώνονται στο μισό.

ΝΟΜΟΣ 5940/1933

Για την κύρωση του από 6-7-33 ν.δ/τος «Για την παροχή φορολογικών διευκολύνσεων και μειώσεων στους οφειλότες από φόρους του Δημοσίου κ.λπ.», μέχρι να ρυθμισθεί το θέμα των υπέρ τρίτων φόρων (ΦΕΚ 382/9.12.1933, τ.Α').

Άρθρο 9 παράγραφος 2

2. Η αληθής έννοια των διατάξεων για το φόρο οδοποιίας είναι ότι ο φόρος αυτός δεν επιβάλλεται προκειμένου για φόρο ή τέλος κληρονομίας για περιουσία που βρίσκεται στην αλλοδαπή.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 4117/1960

Για τη συνολογηση λαχειοφόρου εσωτερικού δανείου οικονομικής ανάπτυξης δρχ. 750.000.000 (ΦΕΚ 166/9.10.1960, τ.Α').

Άρθρο 8 παράγραφος 1

1. Οι ομολογίες του δανείου εξαιρούνται από το φόρο κληρονομίας και τα από λαχνούς έσοδα του φόρου στα κέρδη από λαχεία κατά τις διατάξεις του ν.1641/1919, όπως ίσχυε μετά την τροποποίησή του.

ΝΟΜΟΣ 4225/1962

Για τη συνολογηση λαχειοφόρου εσωτερικού δανείου οικονομικής ανάπτυξης δραχμών 990.000.000 (ΦΕΚ 40/5.3.1962, τ.Α').

Άρθρο 8 παράγραφος 1

1. Οι ομολογίες του δανείου εξαιρούνται από το φόρο κληρονομίας και τα από λαχνούς έσοδα του φόρου στα κέρδη από λαχεία κατά τις διατάξεις του ν.1641/1919, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του.

ΝΟΜΟΣ 4285/1963

Για τη συνολογηση λαχειοφόρου εσωτερικού δανείου οικονομικής ανάπτυξης δρχ. 1.500.000.000 που θα εξοφληθεί χρεολυτικώς υπέρ το άρτιο (ΦΕΚ 26/11-3-1963, τ.Α').

Άρθρο 7 παράγραφος 1

1. Οι διατάξεις των άρθρων 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 και 18 του ν.4225/1962, έχουν εφαρμογή και για το δάνειο που θα συνολογηθεί κατά το άρθρο 1 του παρόντος νόμου με εξαίρεση της διάταξης της παραγράφου 1 του άρθρου 12 και ως προς το οριζόμενο με αυτή ποσοστό 1,20% το οποίο μειώνεται σε 0,80%.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 4368/1964

Για τη ρύθμιση θεμάτων εξωτερικού και εσωτερικού προπολεμικού ομολογιακού Δημόσιου χρέους και μερικών άλλων διατάξεων (ΦΕΚ 165/25.9.1964, τ.Α΄).

Άρθρο 9 παράγραφος 4

4. Το Κεφάλαιο και οι τόκοι του δανείου, απαλλαγμένοι από κάθε φόρο ή τέλος που υφίσταται ή θα επιβληθεί υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου ή τρίτων στην Ελλάδα, θα καταβάλλονται κατά τις λήξεις τους σε δολάρια ΗΠΑ και μέσω της Τράπεζας της Ελλάδος ή των εξουσιοδοτημένων από αυτήν ανταποκριτών και προκειμένου για κομιστές στην Ελλάδα εγκαταστημένων, σε δραχμές με τιμή συναλλάγματος που ισχύει στην Αθήνα κατά τη χρονολογία της πληρωμής.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 4420/1964

Για τη συνομολόγηση λαχειοφόρου εσωτερικού δανείου οικονομικής ανάπτυξης δραχμών 1.500.000.000 και μερικών άλλων διατάξεων (ΦΕΚ 205/7.11.1964, τ.Α΄).

Άρθρο 1 παράγραφος 4

4. Οι διατάξεις του άρθρου 8 του ν.δ.4117/1960, έχουν εφαρμογή και για το δάνειο που θα συναφθεί.

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ 135/1967

Για τη συνομολόγηση λαχειοφόρου ομολογιακού εσωτερικού δανείου οικονομικής ανάπτυξης δρχ. 1.500.000.000 (ΦΕΚ 165/30.9.1967, τ.Α΄).

Άρθρο 7 παράγραφος 1

1. Οι ομολογίες του δανείου εξαιρούνται από το φόρο κληρονομίας και τα από λαχνούς έσοδα του φόρου στα κέρδη από λαχεία κατά τις διατάξεις του ν.1641/1919, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του.

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ 492/1968

γ Για τη συνομολόγηση λαχειοφόρου ομολογιακού εσωτερικού δανείου οικονομικής ανάπτυξης δραχμών 1.800.000.000 (ΦΕΚ 177/9.8.1968, τ.Α΄).

Άρθρο 7 παράγραφος 1

1. Οι διατάξεις των άρθρων 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 και 15 του α.ν.135/1967 «Για τη συνομολόγηση λαχειοφόρου ομολογιακού εσωτερικού δανείου οικονομικής ανάπτυξης δραχμών 1.500.000.000» έχουν εφαρμογή και για το δάνειο που θα συνομολογηθεί σύμφωνα με το άρθρο 1 του παρόντος νόμου.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 277/1969

Για τη συνομολόγηση λαχειοφόρου ομολογιακού εσωτερικού δανείου οικονομικής ανάπτυξης δραχμών 2.000.000.000 (ΦΕΚ 170/28.8.1969, τ.Α΄).

Άρθρο 7 παράγραφος 1

1. Οι διατάξεις των άρθρων 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 και 15 του α.ν.135/1967 «Για τη συνομολόγηση λαχειοφόρου ομολογιακού εσωτερικού δανείου οικονομικής ανάπτυξης δρχ. 1.500.000.000» έχουν εφαρμογή και για το δάνειο που θα συνομολογηθεί σύμφωνα με το άρθρο 1 του παρόντος νόμου.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 591/1970

Για τη συνομολόγηση λαχειοφόρου ομολογιακού εσωτερικού δανείου οικονομικής ανάπτυξης δρχ. 2.200.000.000 (ΦΕΚ 156/21.7.1970, τ.Α΄).

Άρθρο 7 παράγραφος 1

1. Οι διατάξεις των άρθρων 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 και 15 του α.ν.135/1967 «Για τη συνομολόγηση λαχειοφόρου ομολογιακού εσωτερικού δανείου οικονομικής ανάπτυξης δραχμών 1.500.000.000» έχουν εφαρμογή και για το δάνειο που θα συνομολογηθεί σύμφωνα με το άρθρο 1 του παρόντος νόμου, με εξαίρεση τις διατάξεις της παρ.1 του άρθρου 11 και των παραγρ.2 και 4 του άρθρου 13 και ως προς τα οριζόμενα σε αυτές αντιστοίχως ποσοστά 1,2%, 0,4% και 1%, τα οποία μειώνονται σε 1,1%, 0,3% και 0,7% αντίστοιχα.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 884/1971

Για τη συνομολόγηση λαχειοφόρου ομολογιακού εσωτερικού δανείου οικονομικής ανάπτυξης δραχμών 2.350.000.000 και τροποποίησης διατάξεων για τη σύναψη μερικών εξωτερικών δανείων (ΦΕΚ 114/9.6.1971, τ.Α΄).

Άρθρο 7 παράγραφος 1

1. Οι ομολογίες του δανείου εξαιρούνται από το φόρο κληρονομίας και τα από λαχνούς έσοδα του φόρου στα κέρδη από λαχεία κατά τις διατάξεις του ν.1641/1919, «Για τη φορολογία των κληρονομιών, δωρεών, προικών και κερδών από λαχεία», όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 1183/1972

Για τη συνομολόγηση λαχειοφόρου ομολογιακού εσωτερικού δανείου οικονομικής ανάπτυξης δραχμών 3.000.000.000 (ΦΕΚ 93/24.6.1972, τ.Α΄).

Άρθρο 7 παράγραφος 1

1. Οι ομολογίες του δανείου εξαιρούνται από το φόρο κληρονομίας καθώς και από κάθε φόρο, δικαίωμα, εισφορά κ.λπ. υπέρ οποιουδήποτε τρίτου και τα από λαχνούς έσοδα του φόρου στα κέρδη από λαχεία κατά τις διατάξεις του ν.1641/1919 «Για τη φορολογία των κληρονομιών, δωρεών, προικών και κερδών από λαχεία» όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του.

ΝΟΜΟΣ 5638/1932

Για την κατάθεση σε κοινό λογαριασμό (ΦΕΚ 307/7.9.1932).

Άρθρο 1

Χρηματική κατάθεση σε Τράπεζα σε ανοικτό λογαριασμό στο όνομα δύο ή περισσότερων από κοινού (Compte Joint, Joint Account) είναι με την έννοια του παρόντος νόμου η κατάθεση που περιέχει τον όρο ότι του λογαριασμού από αυτήν μπορεί να κάνει χρήση στο σύνολο ή μερικά χωρίς τη σύμπραξη των λοιπών, είτε ένας είτε μερικοί και όλοι καθένας χωριστά οι δικαιούχοι.

Άρθρο 2

Για τις καταθέσεις αυτές μπορεί να τεθεί επιπρόσθετα ο όρος ότι με το θάνατο οποιουδήποτε από τους δικαιούχους, η κατάθεση και ο λογαριασμός από αυτή περιέρχεται αυτοδίκαια στους λοιπούς που επιζούν μέχρι τον τελευταίο αυτών.

Στην περίπτωση αυτή η κατάθεση περιέρχεται σε αυτούς ελεύθερη από κάθε φόρο κληρονομιάς ή άλλο τέλος. Αντίθετα, η απαλλαγή αυτή δεν επεκτείνεται στους κληρονόμους του τελευταίου δικαιούχου που απομένει.

Άρθρο 3

Διάθεση της κατάθεσης με πράξη είτε εν ζωή ή είτε αιτία θανάτου δεν επιτρέπεται, και οι κληρονόμοι του αποβιώσαντος, είτε εξ αδιαθέτου είτε και εκ διαθήκης συμπεριλαμβανομένων και των αναγκαίων κληρονόμων, καθώς και της άπορης χήρας, δεν έχουν δικαίωμα στην κατάθεση.

Για τις καταθέσεις αυτές αργούν οι διατάξεις για την απαγόρευση των δωρεών μεταξύ συζύγων.

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ 7/1935

Για την τροποποίηση και συμπλήρωση του ν.1641/1919 «Για τη φορολογία των κληρονομιών, δωρεών και προικών και κερδών από λαχεία» (ΦΕΚ 545/12.11.1935, τ.Α΄).

Άρθρο 4

Σε περίπτωση απόδοσης της προίκας λόγω λύσης του γάμου με διαζύγιο, αν ο φόρος καταβλήθηκε από τον προικολήπτη, δικαιούται αυτός, με παρακατάσχεση των αντικειμένων της προίκας που είναι αποδοτέα να απαίτησε από αυτούς προς τους οποίους πρέπει να αποδοθούν αυτά την καταβολή σε αυτόν του φόρου προίκας, τον οποίο κατέβαλε για τα αντικείμενα της προίκας που αποδόθηκαν.

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ 983/1937

Για την τροποποίηση και συμπλήρωση των διατάξεων για τη φορολογία των κληρονομιών, δωρεών και προικών (ΦΕΚ 503/9.12.1937, τ.Α΄)

Άρθρο 5

1. Σε αυτούς που από την ισχύ του παρόντος νόμου (9.12.1937) και εφεξής υποδεικνύουν βασίμως αντικείμενα που μεταβιβάστηκαν με κληρονομία, κληροδοσία, δωρεά ή προίκα συνολικής αξίας άνω των 50.000 δραχμών και τα οποία δεν υποβλήθηκαν στην κατά το νόμο 1641/1919 φορολογία, λόγω παράλειψης από τον υπόχρεο επίδοσης της κατά νόμο δήλωσης, παρέχεται αμοι-

βή ίση με το ένα πέμπτο του κύριου φόρου και τελών, πριν από την προσαύξησή τους, κατά το υπέρ του αναγκαστικού δανείου ποσοστό, που αναλογούν στα αντικείμενα που υποδείχθηκαν, με τους εξής όρους:

α) η υπόδειξη να στηρίζεται σε θετικά και συγκεκριμένα στοιχεία, β) να γίνεται μετά την πάροδο τριετίας από τη λήξη της προθεσμίας για δήλωση και πριν από την κατά το άρθρο 66 του νόμου 1641/1919 παραγραφή του δικαιώματος του Δημοσίου για την επιβολή του νόμιμου φόρου και γ) να μην κατέχονται από την υπηρεσία κατά το χρόνο της υπόδειξης τα στοιχεία που παρέχονται ή άλλα στοιχεία που να μπορούν να στηρίξουν εγγραφή για τα αντικείμενα για τα οποία η υπόδειξη.

2. Όταν συντρέχουν οι ως άνω όροι η αμοιβή καταβάλλεται στο μηνυτή μετά την απόκτηση οριστικού και αμετάκλητου τίτλου και την είσπραξη του φόρου και τελών.

ΝΟΜΟΣ 1451/1944

Για την τροποποίηση και συμπλήρωση των νόμων για τη φορολογία κληρονομιών κ.λπ. και μερικών άλλων φορολογικών διατάξεων (ΦΕΚ 114/29.5.1944, τ.Α΄).

Άρθρο 6 παράγραφοι 4 έως 8

4. Κατεξίραση επίσης όσων ορίζονται στο άρθρο 51 του νόμου 1641/1919, μπορεί να συνταχθεί συμβολαιογραφικό έγγραφο μεταβίβασης της κυριότητας ή σύστασης πραγματικού δικαιώματος σε ακίνητο ή κινητό, που περιήλθε κατά κληρονομία, κληροδοσία, δωρεά ή προίκα, ως και συμβολαιογραφικό έγγραφο, με το οποίο εξοφλείται ή εκχωρείται ολικά ή μερικά απαίτηση που περιήλθε από κληρονομία, κληροδοσία, δωρεά ή προίκα και χωρίς να προσκομισθούν στο συμβολαιογράφο τα πιστοποιητικά του άρθρου αυτού, εφόσον τα αρχεία των αρμόδιων αρχών για την έκδοση των πιστοποιητικών αυτών καταστράφηκαν.

Στην περίπτωση αυτή αν ο φορολογούμενος κατέχει στοιχεία που φανερώνουν την καταβολή του φόρου από τα οποία ελλείπει άλλων βεβαιωτικών εγγράφων για την επίδοση δήλωσης κ.λπ. πιθανολογείται η φορολογία των περιουσιακών αντικειμένων για τα οποία η σύμβαση, μπορεί με την προσκόμιση των στοιχείων αυτών στον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, να εκδοθεί από αυτόν πιστοποιητικό που να βεβαιώνει την καταστροφή των αρχείων και την πιθανολογούμενη φορολογία των περιουσιακών αντικειμένων για τα οποία η σύμβαση και με το πιστοποιητικό αυτό μπορεί να γίνει η σύνταξη του συμβολαίου.

Στην περίπτωση όμως που ο φορολογούμενος ισχυρίζεται ότι έχει επιδόσει δήλωση κ.λπ. και ότι έχει καταβάλει το φόρο για τα περιουσιακά αντικείμενα για τα οποία η σύμβαση, αλλά από λόγους απόλυτα δικαιολογημένους (καταστροφής της οικίας του κ.λπ.) δεν κατέχει κάποιο βεβαιωτικό έγγραφο της επίδοσης της δήλωσης κ.λπ. και της καταβολής του φόρου, ο προϊστάμενος της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας μπορεί με αίτηση του φορολογούμενου που συνοδεύεται α) από βεβαίωση της τοπικής αρχής για τα περιστατικά από τα οποία πιθανολογείται η απώλεια των στα χέρια του φορολογούμενου αυτού βεβαιωτικών εγγράφων για την επίδοση δήλωσης κ.λπ. και καταβολή του φόρου, β) από βεβαίωση του προϊστάμενου της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας ότι το αρχείο του έχει καταστρα-

φεί ή σε αντίθετη περίπτωση, ότι από τα στοιχεία της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας δεν προκύπτει οφειλή του φορολογούμενου από φόρο κληρονομίας, δωρεάς ή προίκας για τα περιουσιακά αντικείμενα για τα οποία η σύμβαση, που περιήλθαν σε αυτόν και γ) από υπεύθυνη δήλωση του ίδιου του φορολογούμενου, ότι έχει επιδοθεί δήλωση για τα περιουσιακά στοιχεία για τα οποία η σύμβαση και έχει καταβληθεί ο φόρος, να εκδόσει πιστοποιητικό που να εμφανίζει τα περιστατικά αυτά, εφόσον και το αρχείο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας έχει καταστραφεί και ο ίδιο πείθεται για την πραγματική αδυναμία προσκόμισης από το φορολογούμενο των κατά τα ως άνω βεβαιωτικών στοιχείων της πληρωμής του φόρου. Με βάση το πιστοποιητικό αυτό μπορεί να γίνει η σύνταξη του σχετικού συμβολαίου.

5. Τα κατά την προηγούμενη παράγραφο 4 πιστοποιητικά του προϊστάμενου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας εκδίδονται με επιφύλαξη των δικαιωμάτων του Δημοσίου, με δικαίωμα του προϊστάμενου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας να προβεί σε κάθε αναγκαία έρευνα και εξακρίβωση για την ικανοποίηση της φορολογικής αξίωσης του Δημοσίου αν δεν πραγματοποιήθηκε αυτή.

6. Σε περίπτωση κατά την οποία η κατά το προτελευταίο εδάφιο της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου υπεύθυνη δήλωση του φορολογούμενου αποδειχθεί ψευδής, αυτός υπόκειται και στο πρόστιμο της παραγράφου 1 του άρθρου 56 του ν.1641/1919, ανεξάρτητα από την ευθύνη του κατά τον Ποινικό νόμο.

7. Οι συμβολαιογράφοι οφείλουν να αποστειλουν αμέσως στον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας αντίγραφο του συμβολαίου που θα συνταχθεί κατά την προηγούμενη παράγραφο 4.

8. Οι διατάξεις των παραγράφων 4, 5 και 6 του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται ανάλογα και στις περιπτώσεις των άρθρων 46, 47 παράγραφοι 1 και 2, 48 και 49 παράγραφοι 2 και 3 του νόμου 1641/1919 οπότε αντί των πιστοποιητικών που ορίζονται από τις διατάξεις αυτές, μπορούν να προσκομισθούν, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της ως άνω παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου, τα πιστοποιητικά της παραγράφου αυτής.

ΒΑΣΙΛΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 7/7-22/8/1950

Για την επέκταση στη Δωδεκάνησο του ν.1641/1919 «για τη φορολογία των κληρονομιών, δωρεών, προικών και κερδών από λαχεία» (ΦΕΚ 184/22.8.1950, τ.Α΄)

Άρθρο 1

1. Επεκτείνεται από την 1η Ιανουαρίου 1951 στη Δωδεκάνησο ο νόμος 1641/1919 «για τη φορολογία των κληρονομιών, δωρεών, προικών και κερδών από λαχεία», καθώς και γενικά η νομοθεσία που ισχύει για τη λοιπή Ελλάδα και αφορά τη φορολογία των κληρονομιών, δωρεών και προικών, καθώς και των κερδών από λαχεία και λαχειοφόρες ομολογίες.

2. Η νομοθεσία που επεκτείνεται εφαρμόζεται: α) προκειμένου για κληρονομίες ή κληροδοσίες για τους θανάτους των κληρονομημένων που επέρχονται από 1 Ιανουαρίου 1951 και εφεξής β) προκειμένου για δωρεές αιτία θανάτου για τους θανάτους των δωρητών που επέρχονται από 1 Ιανουαρίου 1951 εκτός αν αυτά που δωρίζονται περιέρχονται στο δωρεοδόχο πριν από το θάνατο

του δωρητή οπότε η νομοθεσία που επεκτείνεται εφαρμόζεται εφόσον η παράδοση αυτών που δωρίζονται γίνεται από την 1η Ιανουαρίου 1951 και εφεξής, γ) προκειμένου για δωρεές εν ζωή και προίκες για τις δωρεές και προίκες που γίνονται από 1 Ιανουαρίου 1951 και εφεξής και δ) προκειμένου για κέρδη λαχείων και από λαχειοφόρες ομολογίες για τα κέρδη αυτά από κληρώσεις που γίνονται από 1 Ιανουαρίου 1951 και εφεξής.

Άρθρο 2

1. Δωρεές εν ζωή και προίκες που έχουν συσταθεί πριν από 1 Ιανουαρίου 1951 δεν συνυπολογίζονται στις προίκες ή δωρεές που γίνονται από τη χρονολογία αυτή για τον υπολογισμό του φόρου επί αυτών. Επίσης δεν συνυπολογίζονται οι ίδιες δωρεές και προίκες ούτε στις κληρονομικές μερίδες ή κληροδοσίες που υπόκεινται σε φορολογία από την αυτή χρονολογία, για τον υπολογισμό του φόρου κληρονομίας επί των μερίδων αυτών.

Δωρεές αιτία θανάτου στις οποίες ο θάνατος του δωρητή επήλθε πριν από την 1η Ιανουαρίου 1951 ή η παράδοση των αντικειμένων της δωρεάς στο δωρεοδόχο έγινε πριν από τη χρονολογία αυτή δεν συνυπολογίζονται στις μερίδες των δωρεοδόχων από κληρονομία του δωρητή για τον υπολογισμό του φόρου κληρονομίας επί των μερίδων αυτών.

2. Για δωρεές αιτία θανάτου των οποίων τα δωρητήρια συμβόλαια έχουν συνταχθεί στη Δωδεκάνησο μέχρι 30 Απριλίου 1949 δεν εφαρμόζονται, για τη φορολογία των δωρεών, οι διατάξεις των δύο τελευταίων εδαφίων της παραγράφου 5 του άρθρου 39 του νόμου 1641, για την καταβολή αναλογικού τέλους χαρτοσήμου της αστικής κλίμακας επί της κατά το χρόνο της φορολογίας καθαρής αξίας των δωρηθέντων κ.λπ.

Άρθρο 3

1. Σε περίπτωση καθολικού ή οικογενειακού καταπιστεύματος και κάθε άλλης διάταξης που επιβάλλει στον κληρονόμο ή κληροδόχο την υποχρέωση όπως μετά το θάνατό του ή την πάροδο ορισμένου χρονικού διαστήματος αποκατάστησει το όλο ή μέρος της περιουσίας σε άλλο πρόσωπο.

α) Αν ο διαθέτης αποβιώσει από την 1η Ιανουαρίου 1951 και εφεξής εφαρμόζονται οι διατάξεις της επεκτεινόμενης νομοθεσίας του νόμου 1641 για τη φορολογία και του υπόχρεου σε αποκατάσταση και του δικαιούχου από την αποκατάσταση,

β) αν όμως ο αρχικός διαθέτης έχει αποβιώσει πριν από την 1η Ιανουαρίου 1951 υπόχρεος στο φόρο της επεκτεινόμενης νομοθεσίας είναι μόνο ο δικαιούχος από αποκατάσταση και για τη φορολογία αυτού λαμβάνεται κατά περίπτωση υπόψη ο χρόνος του θανάτου του υπόχρεου σε αποκατάσταση ή η πάροδος του ορισμένου χρονικού διαστήματος. Στην περίπτωση αυτή αν η αποκατάσταση γίνεται με το θάνατο του υπόχρεου σε αποκατάσταση, ο φόρος υπολογίζεται με βάση τη συγγενική σχέση του δικαιούχου της περιουσίας που αποκαθίσταται προς αυτόν, εκτός αν η συγγενική σχέση του τελευταίου αυτού προς τον αρχικό διαθέτη είναι πλησιέστερη, οπότε λαμβάνεται η πλησιέστερη αυτή συγγενική σχέση. Αν η αποκατάσταση γίνει λόγω παρόδου του χρονικού διαστήματος που ορίστηκε από το διαθέτη, τότε ο φόρος υπολογίζεται με βάση τη συγγενική σχέση του δι-

καιούχου από αποκατάσταση προς τον αρχικό διαθέτη.

2. Όπου από διατάξεις της νομοθεσίας που ίσχυε στη Δωδεκάνησο πριν από την ως άνω επέκταση αναβάλλονταν η φορολογία περιουσιακών στοιχείων κληρονομίων, δωρεών και προικίων και ο χρόνος της φορολογίας αυτών εμπίπτει στην περίοδο από την επέκταση και εφεξής, εφαρμόζονται οι διατάξεις της επεκτεινόμενης νομοθεσίας για τη φορολογία των περιουσιακών στοιχείων για τα οποία η αναβολή.

Άρθρο 4

1. Για τον υπολογισμό του φόρου στις κληρονομίες, δωρεές και προίκες, εκπίπτει και δεν υπόκειται σε φόρο ποσό ίσο προς το 1/3 της αξίας της περιουσίας που βρίσκεται στη Δωδεκάνησο αλλά μόνο εφόσον η περιουσία αυτή έχει κτηθεί από τον κληρονομούμενο, δωρητή ή προικοδότη πριν από τη δημοσίευση του παρόντος.

Ως ευρισκόμενα στη Δωδεκάνησο περιουσιακά στοιχεία νοούνται τα, κατ' ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων των παραγράφων 1-3 του άρθρου 1 του νόμου 1641/1919, οριζόμενα για τα κείμενα ή λογιζόμενα ως ευρισκόμενα στην Ελλάδα περιουσιακά στοιχεία. Προκειμένου για πλοία, ως κείμενα στη Δωδεκάνησο θεωρούνται τα νηολογημένα εκεί πριν από τη δημοσίευση του παρόντος.

2. Για ασφάλειες ζωής που έχουν συσταθεί ή μεταφερθεί στη Δωδεκάνησο και είναι πληρωτέες και για τις δύο περιπτώσεις εκεί, καθώς και για ασφάλειες του β' εδαφίου της παραγράφου 4 του άρθρου 36 του νόμου 1641 δεν έχει εφαρμογή η έκπτωση που ορίζεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 5 παράγραφος 1

1. Από 1 Ιανουαρίου 1951 καταργούνται και δεν εφαρμόζονται για τις κληρονομίες, δωρεές, προίκες και κέρδη από λαχεία που υπόκεινται στο φόρο του νόμου 1641 οι διατάξεις των άρθρων 37-56 του τίτλου II και 57-68 του τίτλου III του παραρτήματος Γ' καθώς και κάθε άλλη διάταξη που ισχύει στη Δωδεκάνησο και αφορά την επεκτεινόμενη φορολογία και η οποία περιλαμβάνεται στο με αριθμό 40 της 16 Φεβρουαρίου 1939 Κυβερνητικό Διάταγμα που τιτλοφορείται «Κανονισμός για τα τέλη στις εργασίες και για τους άμεσους και έμμεσους φόρους» της Ιταλικής Διοίκησης, όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με Διάταγμα και με προκηρύξεις ή αποφάσεις της Ελληνικής Στρατιωτικής και Πολιτικής Διοίκησης.

ΝΟΜΟΣ 2097/1952

Για τη ρύθμιση ειδικών περιπτώσεων εφαρμογής του νόμου για τις εισπράξεις δημοσίων εσόδων και άλλων διατάξεων (ΦΕΚ 113/28.4.1952, τ.Α').

Άρθρο 5 παράγραφος 1

1. Με απόφαση του Υπουργού των Οικονομικών μπορεί να επιτραπεί η εξόφληση φόρου κληρονομίας από οφειλέτες που βρίσκονται σε αδυναμία να τον καταβάλουν με μετρητά, μετά από αίτησή τους, με μεταβίβαση στο Δημόσιο ολόκληρου κληρονομιαίου ακινήτου ή άλλου αξιόλογου ακινήτου, το οποίο ανήκει στους κληρο-

νόμους εξ αδιαιρέτου και περιήλθε σε αυτούς κατά ποσοστό 50% τουλάχιστον από την κληρονομία. Η αξία του προσφερόμενου ακινήτου υπολογίζεται υποχρεωτικά με βάση εκείνη που τελεσίδικα ορίστηκε για την επιβολή του φόρου κληρονομίας. Σε καμία περίπτωση δεν αποδίδεται στον οφειλέτη η τυχόν διαφορά μεταξύ της αξίας του προσφερόμενου ακινήτου και του οφειλόμενου φόρου κληρονομίας.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 3079/1954

Για τη ρύθμιση ζητημάτων που αναφέρονται στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων (ΦΕΚ 245/11.10.1954, τ.Α').

Άρθρο 3 παράγραφος 1

1. Η παροχή κατά τις κείμενες διατάξεις καθώς και εγγραφή υποθήκης σε ακίνητα των φορολογουμένων ή τρίτων για την εξασφάλιση καταβολής του φόρου κληρονομίας, δωρεάς ή προίκας που δεν υπόκειται σε τέλος ή δικαίωμα υπέρ του Δημοσίου ή τρίτων εκτός από τα δικαιώματα Συμβολαιογράφων και Φυλάκων Μεταγραφών, τα οποία μειώνονται στο μισό και δεν μπορούν κατ' ανώτατο όριο να υπερβούν τις χίλιες (1.000) δραχμές κατά περίπτωση.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 4242/1962

Για την τροποποίηση και συμπλήρωση φορολογικών και άλλων διατάξεων (ΦΕΚ 132/1.9.1962, τ.Α').

Άρθρο 12 παράγραφος 2

2. Οι αποζημιώσεις Ελλήνων προσφύγων από Γιουγκοσλαβία και Ρουμανία, που καταβάλλονται λόγω εθνικοποίησης ελληνικών περιουσιών ή ζημιών τους από πολεμική αιτία απαλλάσσονται από το φόρο κληρονομίας καθώς και από τα τέλη χαρτοσήμου. Τυχόν φόρος που καταβλήθηκε και τέλη χαρτοσήμου επιστρέφονται με αίτηση του ενδιαφερομένου που υποβάλλεται μέσα σε ένα έτος από την ισχύ του παρόντος.

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ 408/1968

Για τη διανομή της αποζημίωσης την οποία προβλέπει η Ελληνοβουλγαρική Συμφωνία της 9ης Ιουλίου 1964, που κυρώθηκε με το ν.δ.4393/1964 (ΦΕΚ 105/14.5.1968, τ.Α').

Άρθρο 5 παράγραφος 2

2. Όλες οι αιτήσεις αποζημίωσης που υποβάλλονται με τον παρόντα νόμο καθώς και τα αναγκαία για απόδειξη αυτών πιστοποιητικά, βεβαιώσεις, ένορκες καταθέσεις και λοιπά έγγραφα εκδίδονται και υποβάλλονται ατελώς. Το ποσό της αποζημίωσης και οι αποδείξεις εξόφλησης από τους δικαιούχους των αποζημιώσεων που καταβάλλονται απαλλάσσονται από κάθε κράτηση, τέλος χαρτοσήμου καθώς και κάθε φόρο, συμπεριλαμβανομένου και του φόρου κληρονομίας.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 4486/1965

Για την τροποποίηση και συμπλήρωση φορολογικών και άλλων διατάξεων (ΦΕΚ 131/13.7.1965, τ.Α΄).

Άρθρο 9 παράγραφος 3

3. Κινητή περιουσία Ελλήνων υπηκόων, που βρίσκεται στην Αίγυπτο ή Τουρκία και η οποία μεταβιβάζεται κατά κληρονομία ή κληροδοσία ή δωρεά αιτία θανάτου, απαλλάσσεται από το φόρο του νόμου 1641/1919.

Η διάταξη της παραγράφου αυτής εφαρμόζεται και για τις υποθέσεις που γεννήθηκαν πριν από την ισχύ του παρόντος και ο φόρος που βεβαιώθηκε με βάση οποιοδήποτε τίτλο βεβαίωσης, εκτός από το συμβιβασμό, για τέτοια κινητή περιουσία, που φορολογήθηκε αυτοτελώς στην Ελλάδα εκπίπτει, εκτός από αυτόν που καταβλήθηκε, ο οποίος και δεν επιστρέφεται.

Αν η περιουσία αυτή φορολογήθηκε μαζί με άλλη περιουσία που βρίσκεται στην Ελλάδα ή αλλού, ενεργείται νέα εκκαθάριση και βεβαίωση του φόρου. Κατά τη βεβαίωση αυτή, ο φόρος υπολογίζεται στη λοιπή μόνο περιουσία (εκτός αυτής που βρίσκεται στην Αίγυπτο ή Τουρκία) και ο επιπλέον φόρος που βεβαιώθηκε εκπίπτει. Ο φόρος όμως που τυχόν καταβλήθηκε εφόσον υπολείπεται αυτού που αρχικά βεβαιώθηκε, επιμερίζεται μεταξύ των δύο μερών της περιουσίας (φορολογητέας και απαλλασσόμενης) και ο φόρος που αναλογεί επιμεριστικά στην απαλλασσόμενη περιουσία δεν επιστρέφεται, ενώ ο φόρος που αναλογεί στη λοιπή φορολογητέα περιουσία εκπίπτει από το φόρο που βεβαιώνεται μετά τη νέα εκκαθάριση.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 4518/1966

Για την παροχή φορολογικών διευκολύνσεων σε ομογενείς που είναι μόνιμα εγκαταστημένοι στην αλλοδαπή (ΦΕΚ 133/30.6.1966, τ.Α΄).

Άρθρο μόνο

1. Έλληνες υπήκοοι καθώς και ομογενείς που είναι μόνιμα εγκαταστημένοι στην αλλοδαπή, των οποίων η περιουσία στον τόπο της μόνιμης εγκατάστασής τους έχει θιγεί από την αλλοδαπή Πολιτεία με εθνικοποίηση, απαλλοτρίωση, μεσεγγύηση, επίταξη, δήμευση ή με οποιοδήποτε άλλο μέτρο, που τέθηκε για πολιτικούς λόγους και εφόσον το αίτημα αποζημίωσής τους που υιοθετήθηκε από την Ελληνική Κυβέρνηση αποτελεί αντικείμενο απαίτησής της έναντι της αλλοδαπής Πολιτείας, επιτρέπεται όπως: Εφόσον οφείλουν προς το Ελληνικό Δημόσιο φόρο κληρονομιάς που έχει βεβαιωθεί ή θα βεβαιωθεί για περιουσιακά στοιχεία που βρίσκονται στην Ελλάδα και έχουν μεταβιβασθεί σε αυτούς κατά κληρονομία, κληροδοσία ή δωρεά αιτία θανάτου από το σύζυγο ή συγγενή τους εξ αίματος, μέχρι και τέταρτου βαθμού, επίσης εγκαταστημένου στην αλλοδαπή, μπορούν ποσό από το φόρο αυτό που δεν γίνεται να είναι ανώτερο από την αξία της περιουσίας τους που δεσμεύθηκε στην αλλοδαπή να το καταβάλλουν άτοκα και χωρίς προσαύξηση υπερημερίας σε δεκαπέντε (15) ίσες εξαμηνιαίες δόσεις. Ο αριθμός των δόσεων αυτών μπορεί να περιορίζεται ανάλογα κατά τη διαδικασία του ν.5940/1932, εφόσον στην κληρονομιαιά περιουσία περιλαμβάνονται και μετρητά. Η πρώτη από τις δόσεις αυτές καταβάλλεται μέσα σε ένα μήνα από την είσπραξη της αποζημίω-

σης που καταβλήθηκε από την αλλοδαπή Πολιτεία για την περιουσία τους που δεσμεύθηκε.

Σε κάθε περίπτωση η έναρξη της καταβολής των δόσεων δεν μπορεί να γίνει αργότερα από πέντε (5) χρόνια από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.

Ποσά που τυχόν καταβλήθηκαν για τόκο και προσαύξηση υπερημερίας από την αιτία αυτή συμψηφίζονται στον κύριο φόρο.

2. Σε περίπτωση που η αποζημίωση για την περιουσία που δεσμεύθηκε στην αλλοδαπή ήθελε καταβληθεί στους δικαιούχους και σε ομολογίες, αυτές γίνονται δεκτές στην ονομαστική τους αξία για την εξόφληση του φόρου κληρονομιάς που οφείλεται κατά την προηγούμενη παράγραφο.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών και Οικονομικών θα καθορισθούν οι λεπτομέρειες εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ 225/1967

Για την απαλλαγή των κερδών από τα Κρατικά Λαχεία από οποιοδήποτε φόρο λαχείων, καθώς και από το τέλος χαρτοσήμου (ΦΕΚ 234/27.12.1967, τ.Α΄)

Άρθρο μόνο

1. Το άρθρο 1 του αναγκ.νόμου 914/1937, όπως αυτό ισχύει, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

Τα κέρδη από τα γραμμάτια των υφισταμένων Κρατικών Λαχείων, που κληρονομούνται ως και από κάθε άλλο που θα συσταθεί, απαλλάσσονται από οποιοδήποτε φόρο επί των κερδών από λαχεία καθώς και από το τέλος χαρτοσήμου.

2. Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευση αυτού στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ 446/1968

Για την τροποποίηση και συμπλήρωση φορολογικών και άλλων διατάξεων (ΦΕΚ 130/14.6.1968, τ.Α΄).

Άρθρο 2

1. Το ποσοστό βεβαίωσης 40% επί του αμφισβητούμενου φόρου που προβλέπεται από την παράγραφο 1 του άρθρου 4 του α.ν.142/1967 ορίζεται σε 20%.

2. Οι τέσσερις διμηνιαίες δόσεις καταβολής του φόρου που προβλέπονται από την παράγραφο 2 του άρθρου 4 του α.ν.142/1967 ορίζονται σε οκτώ.

3. Στο άρθρο 4 του α.ν.142/1967 προστίθεται παράγραφος 4, που έχει ως εξής:

«4.Οι υποθέσεις για τις οποίες ορίζει η παράγραφος 1 του παρόντος άρθρου διαβιβάζονται μέσα σε είκοσι μέρες από την κατάθεση της προσφυγής στο αρμόδιο διοικητικό δικαστήριο, το οποίο είναι υποχρεωμένο να προσδιορίσει δικάσιμη των υποθέσεων αυτών που δεν απέχει περισσότερο των εξήντα ημερών από τότε που περιήλθε σε αυτό η προσφυγή.»

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ 465/1968

Για την τροποποίηση και συμπλήρωση διατάξεων του ν.1880/1951 «Για τη φορολογία των πλοίων» (ΦΕΚ 148/9.7.1968, τ.Α΄)

Άρθρο 9

1. Σε δωρεά, σύσταση προίκας ή κληρονομίας που αφορά σε πλοίο ή μερίδια επί πλοίου του παρόντος νόμου, δεν εφαρμόζεται η νομοθεσία για τη φορολογία δωρεών, προικών ή κληρονομιών, ούτε οφείλεται ο φόρος που προβλέπεται κατά περίπτωση από τις οικείες διατάξεις.

2. Επίσης δεν εφαρμόζεται η νομοθεσία για τις δωρεές, προίκες ή κληρονομίες, ούτε οφείλεται ο φόρος που προβλέπεται κατά περίπτωση από τις οικείες διατάξεις και στην περίπτωση κατά την οποία πλοίο του παρόντος νόμου ανήκει σε ημεδαπή ή αλλοδαπή κάθε φύσεως εταιρία, που ασχολείται αποκλειστικά με την εκμετάλλευση πλοίων και η δωρεά, προίκα ή κληρονομία αφορά σε μετοχές ονομαστικές ή μη ή κάθε φύσεως εταιρικά μερίδια επί του πλοίου.

3. Και στις δύο περιπτώσεις των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου δεν οφείλεται φόρος και όταν η δωρεά, προίκα ή κληρονομία αναφέρεται: α) Στο τίμημα που οφείλεται πλοίου που πουλήθηκε ολόκληρο ή μέρος αυτού, β) σε οποιαδήποτε απαίτηση της πλοιοκτησίας (παράγραφος 1) ή της εταιρίας (παράγραφος 2) κατά τρίτων που ανήκει στον πλοιοκτήτη ή την εταιρεία και προέρχεται από την εκμετάλλευση του πλοίου.

4. Στη φορολογική απαλλαγή του παρόντος άρθρου δεν περιλαμβάνονται ακίνητα ή εμπράγματα δικαιώματα σε ακίνητα που βρίσκονται στην Ελλάδα.

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ 598/1968

Για την ίδρυση Οργανισμού τέλεσης Ιπποδρομιών και άλλων διατάξεων (ΦΕΚ 256/9.11.1968, τ.Α΄).

Άρθρο 4

Πόροι του Οργανισμού είναι:

1. Οι καθαρές εισπράξεις που απομένουν μετά την αφαίρεση των υπέρ τρίτων θεσπισμένων κρατήσεων από τη διάθεση εισιτηρίων εισόδου για την παρακολούθηση των Ιπποδρομιών που τελούνται.

2. Τα έσοδα που προκύπτουν από την εκμίσθωση ή διάθεση των περιουσιακών του στοιχείων.

3. Ποσοστό 40% από τις συνολικές (ακαθάριστες) εισπράξεις που πραγματοποιούνται από τη διοργάνωση πρόσθετου αμοιβαίου στοιχήματος (Sweepstakes), ενώ οι υπόλοιπες αποδίδονται σε αυτούς που κερδίζουν και απαλλάσσονται από κάθε φορολογική επιβάρυνση.

4. Το υπόλοιπο που απομένει μετά την αφαίρεση των παροχών του άρθρου 5 του παρόντος νόμου, από τις εισπράξεις που πραγματοποιούνται από τα κάθε φύσεως αμοιβαία στοιχήματα που συνομολογούνται εντός και εκτός του Ιπποδρόμου.

5. Κάθε δωρεά ή άλλη χορηγία που πραγματοποιείται υπέρ του Οργανισμού.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 509/1970

Για την τροποποίηση και συμπλήρωση μερικών διατάξεων του ν.1880/1951 «Για τη φορολογία πλοίων» (ΦΕΚ 91/17.4.1970, τ.Α΄).

Άρθρο 9

1. Για δωρεά, σύσταση προίκας ή κληρονομίας, που αφορά σε πλοίο ή μερίδια επί πλοίου του παρόντος νόμου, δεν εφαρμόζεται η νομοθεσία για τη φορολογία δωρεών, προικών ή κληρονομιών, ούτε οφείλεται ο φόρος που προβλέπεται κατά περίπτωση από τις οικείες διατάξεις.

2. Επίσης δεν εφαρμόζεται η νομοθεσία για δωρεές, προίκες ή κληρονομίες, ούτε οφείλεται ο φόρος που προβλέπεται κατά περίπτωση από τις οικείες διατάξεις και στην περίπτωση κατά την οποία πλοίο του παρόντος νόμου ανήκει σε ημεδαπή ή αλλοδαπή κάθε φύσεως εταιρία, που ασχολείται αποκλειστικά με την εκμετάλλευση πλοίων και η δωρεά, προίκα ή κληρονομία αφορά σε μετοχές ονομαστικές ή όχι ή κάθε φύσεως εταιρικά μερίδια επί του πλοίου.

3. Και στις δύο περιπτώσεις των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου, δεν οφείλεται φόρος και όταν η δωρεά, προίκα ή κληρονομία αναφέρεται: α) Στο τίμημα που οφείλεται πλοίου που πουλήθηκε ολόκληρο ή μέρος αυτού, β) σε οποιαδήποτε απαίτηση της πλοιοκτησίας (παράγραφος 1) ή της εταιρίας (παράγραφος 2) κατά τρίτων, που ανήκει στον πλοιοκτήτη ή την εταιρία και προέρχεται από την εκμετάλλευση του πλοίου.

4. Στη φορολογική απαλλαγή του παρόντος άρθρου δεν περιλαμβάνονται ακίνητα ή εμπράγματα δικαιώματα σε ακίνητα, που βρίσκονται στην Ελλάδα.

5. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζονται για τα πλοία της κατηγορίας β' του άρθρου 1 του παρόντος.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 1276/1972

Για φορολογικές διευκολύνσεις των δικαιούχων στέγασης κατά το ν.δ.1138/1972 «για αναπροσαρμογή και βελτίωση των στεγαστικών προγραμμάτων του Υπουργείου Κοινωνικών Υπηρεσιών και του Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας» (ΦΕΚ 206/24.11.1972, τ.Α΄).

Άρθρο 1

Απαλλάσσεται από το φόρο δωρεάς το κατά τις διατάξεις του ν.δ.1138/1972, ποσό της δωρεάς αρωγής προς τους δικαιούχους στέγασης, που παρέχεται κάθε φορά.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 3746/1957

Για ασφαλιστικές ρήτρες φορολογικών απαλλαγών και άλλων διευκολύνσεων σε ομολογιακά δάνεια ή προνομιούχες μετοχές που εκδίδονται για παραγωγικούς σκοπούς (ΦΕΚ 173/31.8.1957, τ.Α΄).

Άρθρο 4 παράγραφος 1

1. Ομολογιακά δάνεια σε δραχμές ή με κάποια από τις ρήτρες του άρθρου 2, που εκδίδονται βάσει του παρόντος νομοθετικού διατάγματος και μέσα σε προθεσμία πέντε ετών από την ισχύ αυτού τυχαίνουν των εξής φορολογικών απαλλαγών:

α) Οι πρόσοδοι από τοκομερίδια δεν υπολογίζονται στο φορολογητέο εισόδημα και απαλλάσσονται από κάθε φορολογία οποιασδήποτε φύσεως υπέρ του Δημοσίου ή υπέρ οποιουδήποτε τρίτου.

β) Τα ποσά που εισπράττονται από λαχνούς απαλλάσσονται από κάθε φορολογία οποιασδήποτε φύσεως υπέρ

του Δημοσίου ή υπέρ οποιουδήποτε τρίτου.

γ) Οι τίτλοι του δανείου, οι επαχθείς μεταβιβάσεις αυτών καθώς και οι από οποιοδήποτε λόγο ανανεώσεις αυτών απαλλάσσονται από κάθε φόρο ή τέλος υπέρ του Δημοσίου ή οποιουδήποτε τρίτου. Απαλλάσσονται επίσης από τα τέλη χαρτοσήμου οι εξοφλήσεις των τοκομεριδίων, των τίτλων που κληρώνονται και των κερδών από λαχνούς και γενικά τα δάνεια που συνομολογούνται δυνάμει του παρόντος νόμου, καθώς και το κεφάλαιο των λαχνών απαλλάσσονται από κάθε φόρο, χαρτόσημο ή άλλο οποιοδήποτε τέλος οποιασδήποτε φύσεως και μορφής, υπέρ του Δημοσίου ή οποιουδήποτε άλλου προσώπου.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 1321/1972

Περί Ναυτιλιακών Τραπεζών (ΦΕΚ 239/29.12.1972, τ.Α΄).

Άρθρο 14 παράγραφος 6

6. Οι ναυτιλιακές ομολογίες που εκδίδονται μετά από έγκριση των αρμόδιων νομισματικών αρχών έχουν τις απαλλαγές του άρθρου 4 του ν.δ.3746/1957 «για ασφαλιστικές ρήτρες φορολογικών απαλλαγών και άλλων διευκολύνσεων σε ομολογιακά δάνεια ή προνομιούχες μετοχές που εκδίδονται για παραγωγικούς σκοπούς», εφόσον τύχουν της απαιτούμενης σχετικής έγκρισης.

Προκειμένου για ναυτιλιακά ομολογιακά δάνεια που εκδίδονται στο εξωτερικό σε συνάλλαγμα ή ξένο νόμισμα, οι ως άνω απαλλαγές ισχύουν αυτοδικαία.

Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α V

ΚΕΙΜΕΝΟ ΝΟΜΟΘΕΤΗΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΠΕΡΙΛΗΦΘΕΙ ΚΑΤΑ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΗ ΣΕΙΡΑ

1. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ'ΑΡΙΘ.118/1973 (ΒΝΔ) Περί Κώδικος φορολογίας κληρονομιών, δωρεών, προικών και κερδών εκ λαχείων. (ΦΕΚ Α΄ 202/6.9.1973)

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Προτάσει του Ημετέρου Υπουργικού Συμβουλίου απεφασίσαμεν και διατάσσομεν:

ΚΩΔΙΞ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΩΝ,
ΔΩΡΕΩΝ, ΠΡΟΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΕΡΔΩΝ ΕΚ ΛΑΧΕΙΩΝ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ
ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Ε ι σ α γ ω γ ή

Άρθρον 1.

Επιβολή φόρου

1. Επιβάλλεται φόρος, κατά τα ειδικώτερον εν τω παρόντι οριζόμενα, επί των κτωμένων αιτία θανάτου, δωρεάς ή προικός περιουσιών επί των κερδών εκ λαχείων.

2. Εις τον φόρον υπόκειται παν φυσικόν ή νομικόν πρόσωπον κτῶμενον περιουσίαν εκ τινος των κατά την προηγούμενην παράγραφον αιτιών.

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ
ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΤΩΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ ΑΙΤΙΑ
ΘΑΝΑΤΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄
Γενικά διατάξεις

Αντικείμενον και υποκείμενον του φόρου.

Άρθρον 2.

Κτήσεις αιτία θανάτου

1. Κτήσεις περιουσίας αιτία θανάτου δια την επιβολήν του φόρου είναι η εκ:

α) κληρονομίας, κληροδοσίας ή τρόπου,

β) νεμήσεως,

γ) συμβάσεως ασφαλίσεως ζωής του κληρονομούμενου, εφόσον δεν ορίζονται εν τω ασφαλιστηρίω οι δικαιούχοι,

δ) η εξ αυτασφαλίσεως του κληρονομούμενου, εφόσον αυτή δεν προβλέπεται δια νόμου.

2. Η μη μεταγραφή της αποδοχής κληρονομίας ή κληροδοσίας, κατά τα εν άρθρω 1193 του Αστικού Κώδικος οριζόμενα, ουδαμώς εμποδίζει την επιβολήν του κατά τας διατάξεις του παρόντος φόρου.

3. Αι προβλεπόμεναι υπό του Αστικού Κώδικος προθεσμίας αποποιήσεως της κληρονομίας και η αποδοχή της κληρονομίας επ' ωφελεία απογραφής, δεν αποτελούν λόγον διαφόρου εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος.

Άρθρον 3.

Περιουσία υποβαλλομένη εις φόρον.

1. Εις τον φόρον υποβάλλεται:

α) Η εν Ελλάδι κειμένη και ανήκουσα είτε εις ημεδαπούς είτε εις αλλοδαπούς, πάσης φύσεως περιουσία.

β) Η εν τη αλλοδαπή κειμένη κινητή (ενσώματος ή ασώματος) περιουσία Έλληνας υπηκόου, οπουδήποτε έχοντος την κατοικίαν του, ως και αλλοδαπού έχοντος την κατοικίαν του εν Ελλάδι, επιφυλασσομένης της εφαρμογής της διατάξεως της παραγράφου 2 του άρθρου 25.

2. Ως κειμένη εν Ελλάδι κινητή περιουσία θεωρούνται, ιδία:

α) Τα εις τα ελληνικά νηολόγια εγγεγραμμένα πλοία, ως και τα αεροσκάφη τα εγγεγραμμένα εις ελληνικά μητρώα αεροσκαφών.

β) Η επωνυμία, ο τίτλος και η φήμη επιχειρήσεως ή επαγγέλματος ασκουμένων εν Ελλάδι.

γ) Τα εν Ελλάδι καταχωρισθέντα διπλώματα ευρεσιτεχνίας και εμπορικά σήματα.

δ) Τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, ως και τα δικαιώματα προς χρησιμοποίησιν συγγραφικού υλικού, διπλώματος ευρεσιτεχνίας ή εμπορικού σήματος, εφόσον δύνανται ν' ασκηθούν εν Ελλάδι.

ε) Αι μετοχαί, οι ιδρυτικοί τίτλοι και τα εταιρικά μερίδια των εν Ελλάδι εδρευουσών πάσης φύσεως εταιρειών.

στ) Αι εξησφαλισμένα δι' υποθήκης ενοχικά αξιώσεις επί ακινήτων ή πλοίων ή αεροσκαφών, εφόσον ταύτα κείνται, κατά τους ανωτέρω ορισμούς, εν Ελλάδι. Αι αξιώσεις αι απορρέουσαι εκ συμβάσεων επί των ως ανωτέρω ακινήτων ή πλοίων ή αεροσκαφών. Αι οικειοδημιτε

ενοχικά αξιώσεις, αι εν Ελλάδι απαιτηταί. Αι ενοχικά αξιώσεις, αι απορρέουσαι εκ συμβάσεων καταρτισθεισών εν Ελλάδι μεταξύ Ελλήνων υπηκόων.

ζ) Αι πάσης φύσεως απαιτήσεις εξησφαλισμένα ή μη, ως και παν έτερον στοιχείον ασωμάτου κινητής περιουσίας, εφ'όσον ο αποβιώσας είχε την κατοικίαν του εν Ελλάδι, κατά τον χρόνον του θανάτου του.

η) Τα τραπεζογραμμάτια και παν έτερον είδος χρημάτων αποτελούντων νόμιμον μέσον πληρωμής εις τον τόπον της εκδόσεώς των, ως και αι επιταγαί εις τον κομιστήν, εφ'όσον ταύτα ευρίσκονται εν Ελλάδι κατά τον χρόνον του θανάτου του αποβιώσαντος.

θ) Τα πάσης φύσεως κινητά, εφ'όσον ταύτα ευρίσκονται εν Ελλάδι κατά τον χρόνον του θανάτου του κληρονομούμενου.

3. Οι τίτλοι και αι αξία, των οποίων ο αποβιώσας εισέπραξε τα εισοδήματα ή επραγματοποίησεν οιασδήποτε συναλλακτικές πράξεις εντός του προηγούμενου του θανάτου του έτους, ως επίσης και το τίμημα εξ εκποιήσεως παρά του κληρονομούμενου περιουσιακού τινος στοιχείου πραγματοποιηθείσης εντός τριετίας προκειμένου περί κινητού και εντός πενταετίας προκειμένου περί ακινήτου προ του θανάτου τούτου, θεωρούνται ως ανήκοντα εις την κληρονομίαν, επιτρεπομένης της περί του εναντίου αποδείξεως δια παντός νομίμου μέσου.

4. Δεν υποβάλλεται εις φόρον η εξ ατυχήματος αποζημίωσις, ή καταβαλλομένη εις τους κατά νόμον δικαιούχους συνεπεία θανάτου του θύματος.

Άρθρον 4.

Συνυπολογισμός δωρεών και προικών

Εις την κτήσιν συνυπολογίζονται αι κατά το άρθρον 34 δωρεαί του κληρονομούμενου προς τον κληρονόμον ή κληροδόχον, ως και η κατά το άρθρο 46 συσταθείσα υπό τούτου υπέρ αυτού προίξ, δι' άς η φορολογική υποχρέωσις εγεννήθη μετά την 25 Ιανουαρίου 1946.

Δια τον συνυπολογισμόν των δωρεών και προικών λαμβάνεται υπ' όψιν η αξία τούτων κατά τον χρόνον της γενέσεως δι' αυτάς της φορολογικής υποχρεώσεως.

Άρθρον 5.

Υποκείμενον φόρου

Υπόχρεως εις τον φόρον είναι ο δικαιούχος της κτήσεως, επί πλειόνων δέ τοιούτων έκαστος αναλόγως της κτωμένης παρ' αυτού περιουσίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'

Χρόνος φορολογίας.

Άρθρον 6.

Χρόνος γενέσεως φορολογικής υποχρεώσεως.

1. Η φορολογική υποχρέωσις γεννάται κατά τον χρόνον θανάτου του κληρονομούμενου.

2. Επί κηρύξεως προσώπου αφάντου, η φορολογική υποχρέωσις γεννάται κατά τον χρόνον δημοσιεύσεως δια του τύπου της κηρυττούσης την αφάνειαν τελεσιδικίου αποφάσεως.

Άρθρον 7.

Μετάθεσις χρόνου γενέσεως φορολογικής υποχρεώσεως εκ του νόμου.

Κατ' εξαίρεσιν, η φορολογική υποχρέωσις γεννάται:

α) Κατά τον χρόνον πληρώσεως της αιρέσεως ή λήξεως της προθεσμίας, όταν το δικαίωμα του κληρονόμου ή κληροδόχου ή η κτήσις στοιχείων κληρονομίας ή κληροδοσίας εξαρτάται εξ αναβλητικής και ουχί καθαρώς εξουσιαστικής αιρέσεως ή προθεσμίας. Εάν τα αντικείμενα περιέλθωσιν εις την νομήν του δικαιούχου προ της πληρώσεως της αιρέσεως ή λήξεως της προθεσμίας, η φορολογική υποχρέωσις γεννάται κατά τον χρόνον τούτον.

β) Κατά τον χρόνον της καθ' οιονδήποτε τρόπον λήξεως της επιδικίας, όταν τ' αντικείμενα της κτήσεως είναι κατά τον χρόνον του θανάτου του κληρονομούμενου επίδικα και ο δικαιούχος δεν έχει τη νομήν τούτων. Εάν ταύτα περιέλθωσιν εις την νομήν του δικαιούχου προ της λήξεως της επιδικίας, η φορολογική υποχρέωσις γεννάται κατά τον χρόνον τούτον.

γ) Κατά τον χρόνον της καθ' οιονδήποτε τρόπον λήξεως της επιδικίας, όταν το δικαίωμα του κληρονόμου ή κληροδόχου κατέστη συνεπεία αμφισβητήσεως του παρ' οιοδήποτε ενδιαφερομένου επίδικον, ο δε κληρονόμος ή κληροδόχος δεν ευρίσκεται εν τη νομή των αντικείμενων της κτήσεως. Εάν τ' αντικείμενα περιέλθωσιν εις την νομήν του αξιούντος δικαίωμα κληρονόμου ή κληροδόχου, η φορολογική υποχρέωσις γεννάται κατά τον χρόνον τούτον.

δ) Κατά τον χρόνον του συμβιβασμού, όταν ο αξίων κληρονομικόν δικαίωμα έλαβε συμβιβαστικώς μέρος της κληρονομικής περιουσίας ή άλλην οιασδήποτε φύσεως αποζημίωσιν και εις αντάλλαγμα παρητήθη της επί της κληρονομίας αξιώσεώς του.

ε) Κατά τον χρόνον της συνενώσεως της επικαρπίας μετά της ψιλής κυριότητος, όταν αντικείμενον της κτήσεως είναι η ψιλή κυριότης, πλήν των περιπτώσεων της παραγράφου 5 του άρθρου 16.

στ) Κατά τον χρόνον καθορισμού του ποσού ή του αντικείμενου των εν τοις άρθροις 1972, 1973 και 1974 του Αστικού Κώδικος κληροδοτημάτων.

ζ) Κατά τον χρόνον εκπληρώσεως της υποχρεώσεως υπό του βεβαρημένου, όταν ο κληρονομούμενος υποχρεοί τον κληρονόμον ή τον κληροδόχον εις παροχήν, χωρίς να προσπορίζη εις άλλον δικαίωμα επί της παροχής ταύτης (Α.Κ.1715).

η) Κατά τον χρόνον της αποποιήσεως της κληρονομίας ή κληροδοσίας, δια τον συνεπεία ταύτης καθιστάμενον δικαιούχον.

θ) Κατά τον χρόνον της εισόδου εις την κληρονομίαν των μετά τον θάνατον του κληρονομούμενου εισερχομένων εις ταύτην περιουσιακών στοιχείων.

ι) Κατά τον χρόνον καταβολής του τιμήματος των αναγκαστικώς απαλλοτριουμένων κτημάτων ή κατά τον χρόνον άρσεως της απαλλοτριώσεως, εφ'όσον η απαλλοτριώσις εκηρύχθη πρό της κτήσεως. Ως αναγκαστικώς απαλλοτριούμενα λογίζονται και τα ρυμοτομούμενα ακίνητα από της εκδόσεως του οικείου διατάγματος.

ια) Κατά τον χρόνον της οριστικής ρυθμίσεως των, εκ προσυμφώνου μεταβιβάσεως περιουσιακών στοιχείων υπό του κληρονομούμενου, απορρεουσών εννόμων σχέσεων.

Το αυτό ισχύει και επί παραχωρήσεως δι' εργολαβικού προσυμφώνου ακινήτου προς ανοικοδόμησιν.

ιβ) Κατά τον χρόνον αποδόσεως υπό του Κράτους των καταληφθέντων υπό τούτου ως εγκαταλελειμμένων κτη-

μάτων, ως και των υπό μεσεγγύησιν τελούντων, ως ανηκόντων εις υπηκόους εχθρικών κρατών, εφ' όσον ταύτα προς της κτήσεως είχαν καταληφθή ως εγκαταλελειμμένα ή είχαν τεθή υπό μεσεγγύησιν.

ιγ) Κατά τον χρόνον άρσεως της απαγορεύσεως, εφ' όσον πρό της κτήσεως έχει απαγορευθή δια νόμου η εκποίησης των κτημάτων ή η επ' αυτών σύστασις εμπραγμάτων δικαιωμάτων.

ιδ) Κατά τον χρόνον καθ' ον ήθελε καταστή δυνατή η είσπραξις του υπολοίπου του ποσού των δηλουμένων ως εν μέρει εισπραξιμών απαιτήσεων, περί ών η διάταξις της παραγράφου 2 του άρθρου 11.

ιε) Κατά τον χρόνον εισπράξεως, προκειμένου περί δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, ως και δικαιωμάτων προς χρησιμοποίησιν συγγραφικού υλικού, διπλώματος ευρεσιτεχνίας ή εμπορικού σήματος.

ιστ) Κατά τον χρόνον δημοσιεύσεως της περί εγκρίσεως της λογοδοσίας αποφάσεως του δικαστηρίου, προκειμένου περί της εν αλλοδαπή περιουσίας, ήτις φορολογείται εν Ελλάδι. Εάν τα αντικείμενα περιέλθωσιν εις τη νομήν του δικαιούχου πρό της δημοσιεύσεως της αποφάσεως, η φορολογική υποχρέωσις γεννάται κατά τον χρόνον τούτον.

ιζ) Κατά τον χρόνον λήξεως της δικαστικής εκκαθαρίσεως της κληρονομίας, κατά τας διατάξεις των άρθρων 1913 έως και 1922 του Αστικού Κώδικος.

ιη) Κατά τον χρόνον λήξεως της πτωχευτικής διαδικασίας, εις περιπτώσιν θανάτου του πτωχεύσαντος. Δια τα κατά τη διάρκειαν της διαδικασίας της πτωχεύσεως μεταβιβαζόμενα κληρονομιαία στοιχεία επιδίδεται δήλωσις και καταβάλλεται ο αναλογών φόρος, μετά δε το πέρας της πτωχευτικής διαδικασίας, ενεργείται οριστική εκκαθάρισις του φόρου, κατά τα εν άρθρω 100 οριζόμενα.

Άρθρον 8.

Μετάθεσις χρόνου γενέσεως φορολογικής υποχρέσεως δι' αποφάσεως του οικονομικού εφόρου

1. Η φορολογική υποχρέωσις δ' άπαντα ή τινά των περιουσιακών στοιχείων δύναται να μετατίθεται εις μεταγενέστερον χρόνον του οριζομένου εν άρθροις 6 και 7, δι' αποφάσεως του οικονομικού εφόρου εις τας ακόλουθους περιπτώσεις:

α) Εάν τα αντικείμενα της κτήσεως κατέστησαν επίδικα ή εκηρύχθησαν αναγκαστικώς απαλλοτριωτέα μετά τον χρόνον θανάτου του κληρονομούμενου ή εάν υφίσταται νομικόν κώλυμα περί την ελευθέραν διάθεσιν των αντικειμένων τούτων ή τυγχάνουν δεσμευμένα εν τη αλλοδαπή και εφ' όσον εις τας περιπτώσεις ταύτας ο εις φόρον υπόχρεως δεν ευρίσκεται εις την νομήν ή εάν τα αντικείμενα της κτήσεως κατέστησαν επίδικα πρό ή μετά τον θάνατον του κληρονομούμενου ή εκηρύχθησαν αναγκαστικώς απαλλοτριωτέα μετά τον θάνατον του κληρονομούμενου ή υφίσταται νομικόν κώλυμα περί την ελευθέραν διάθεσιν τούτων ή το δικαίωμα της κτήσεως τελή εν επιδικία και εφ' όσον εις τα περιπτώσεις ταύτας ο εις φόρον υπόχρεως ευρίσκεται μεν εις την νομήν των αντικειμένων, αλλά λόγω του απροσόδου ή της μικράς προσόδου τούτων αδυνατεί να καταβάλη τον φόρον. Ειδικώς επί μικράς προσόδου αντικειμένων η μετάθεσις του

χρόνου γενέσεως της φορολογικής υποχρέσεως δύναται να αφορά εις μέρος ή ποσοστόν τούτων.

β) Εάν τα αντικείμενα της κτήσεως κείνται εν τη αλλοδαπή και ο εις φόρον υπόχρεως δεν ετέλει εν γνώσει της περιελεύσεως αυτώ τούτων εντός των τεταγμένων προς δήλωσιν προθεσμιών ή έλαβεν εις την κατοχήν του ταύτα μετά την παρέλευσιν των προθεσμιών τούτων.

γ) Εάν ο εις φόρον υπόχρεως, κατά τον χρόνον του θανάτου του κληρονομούμενου, διέμενε μονίμως εις την αλλοδαπήν, ασχέτως του τόπου εις ον κείνται τα περιουσιακά στοιχεία.

2. Η κατά τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου μετάθεσις του χρόνου γενέσεως της φορολογικής υποχρέσεως χωρεί αιτήσει του εις φόρον υποχρέου, υποβαλλομένη πρό της λήξεως του συνιστώντος τη μετάθεσιν λόγου και εντός πενταετίας αρχομένης από της λήξεως της προς δήλωσιν προθεσμίας, εν πάση δε περιπτώσει πρό της κοινοποιήσεως πράξεως επιβολής του φόρου.

3. Η κατά την παράγραφον 2 μετάθεσις του χρόνου γενέσεως της φορολογικής υποχρέσεως δεν δύναται να χωρήσιν εις χρόνον καθ' ονδεν υφίσταται ο δικαιολογών την μετάθεσιν λόγος.

4. Κατά της αποφάσεως του αρμοδίου οικονομικού εφόρου περί μεταθέσεως ή μη του χρόνου γενέσεως της φορολογικής υποχρέσεως, επιτρέπεται προσφυγή ενώπιον των Φορολογικών Δικαστηρίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

Προσδιορισμός αξίας αντικειμένων φορολογίας.

Άρθρον 9.

Χρόνος και τρόπος προσδιορισμού αξίας.

Ος αξία των αντικειμένων της κτήσεως δια τον υπολογισμόν του φόρου, λαμβάνεται η κατά τον χρόνον της γενέσεως της φορολογικής υποχρέσεως αγοραία αξία, προσδιοριζομένη κατά τα εν άρθροις 10 έως και 18, ειδικότερον, οριζόμενα.

Άρθρον 10.

Αξία ακινήτων.

1. Επί ακινήτων δια τον προσδιορισμόν της αξίας λαμβάνονται υπ' όψιν και συνεκτιμώνται ιδία:

Τα στοιχεία εκτιμήσεως των αυτών ή ετέρων πλησιχώρων ομοειδών ακινήτων, τα προκύπτοντα εκ μεταβιβάσεων επ' ανταλλάγματι ή κτήσεων αιτία θανάτου, δωρεάς ή προικός ή εξ απαλλοτριώσεων ή δικαστικών διανομών, η καθαρά πρόσδοδος αυτών, ως και παν έτερον πρόσφορον στοιχείον, ασκούν ουσιώδη επίδρασιν επί της διαμορφώσεως της αγοραίας αξίας αυτών.

Εν ελλείψει οιουδήποτε εκ των ανωτέρω στοιχείων ή εφ' όσον τα υπάρχοντα κρίνονται απρόσφορα ή ανεπαρκή, ο προσδιορισμός της αξίας αυτών χωρεί δια παντός αποδεικτικού μέσου.

Άρθρον 11.

Αξία απαιτήσεων.

1. Επί απαιτήσεων εχουσών ως αντικείμενον χρηματι-

κά ποσά, λαμβάνονται υπ' όψιν τα ποσά ταύτα μετά των, κατά τον χρόνον του θανάτου του κληρονομούμενου, οφειλομένων τόκων.

2. Αι απαιτήσεις αίτινες χαρακτηρίζονται υπό του δικαιούχου της κτήσεως ως εν μέρει εισπράξιμοι και αποδεικνύονται ως τοιαύται μέχρις οριστικοποίησεως του τίτλου βεβαιώσεως του επ' αυτών αναλογούντος φόρου, υποβάλλονται εις φόρον επί τη βάσει της δηλουμένης ως πραγματικής αυτών αξίας.

Άρθρον 12.

Αξία μετοχών, ομολογιών κλπ.

1. Επί εισηγμένων εις το χρηματιστήριο μετοχών, ομολογιών, ιδρυτικών και λοιπών εν γένει τίτλων των εμπορικών εταιρειών, δημοσίων χρεογράφων ή άλλων τοιαύτης φύσεως αξιών, ως αξία αυτών λαμβάνεται ο μέσος όρος της τιμής των πραγματοποιηθεισών πωλήσεων εντός του πρό του θανάτου του κληρονομούμενου εξαμήνου.

Εάν δεν υφίστανται τοιαύται συναλλαγαι ο προσδιορισμός της αξίας των ανωτέρω τίτλων ενεργείται κατά τα εν παραγράφοις 2 και 3 του παρόντος άρθρου οριζόμενα.

2. Επί μη εισηγμένων εις το χρηματιστήριο μετοχών δια τον προσδιορισμόν της αξίας αυτών λαμβάνονται υπ' όψιν και συνεκτιμώνται πράξεις μεταβίβασεως μετοχών της επιχειρήσεως εντός του τελευταίου πρό του θανάτου του κληρονομούμενου εξαμήνου, ως επίσης η εσωτερική αξία αυτών εξευρισκομένη δια της διαιρέσεως της καθαρής θέσεως της επιχειρήσεως δια του αριθμού των μετοχών.

Η εσωτερική αυτή αξία δύναται να αυξομειώται υπό του οικονομικού εφόρου, λαμβάνοντος υπ' όψιν ιδία: τα διανεμηθέντα εντός της τελευταίας πενταετίας κέρδη, τη φήμην και πελατείαν της επιχειρήσεως και παν έτερον πρόσφορον στοιχείον το οποίον ασκεί ουσιώδη επίδρασιν επί της διαμορφώσεως της αγοραίας αξίας αυτών. Αναλόγως του αριθμού των περιερχομένων εις έκαστον κληρονόμον ή κληροδόχον μετοχών, εν σχέσει προς το σύνολον των μετοχών της Εταιρείας, δύναται ο οικονομικός έφορος να αυξομειώνη αναλόγως την συνολικήν αξίαν αυτών.

3. Επί των λοιπών μη εισηγμένων εις το Χρηματιστήριο τίτλων κινητών αξιών, ως και επί συμμετοχών εις εταιρείας ή συνεταιρισμούς ο προσδιορισμός της αξίας αυτών γίνεται επί τη βάσει παντός αποδεικτικού στοιχείου, εφαρμοζομένων, αναλόγως των εν τη παραγράφω 2 του παρόντος άρθρου οριζομένων.

Άρθρον 13.

Αξία επίπλων και λοιπών κινητών.

1. Ο προσδιορισμός της αξίας των μεταξύ των στοιχείων της κληρονομίας περιλαμβανομένων κινητών γίνεται επί τη βάσει παντός αποδεικτικού στοιχείου.

2. Ειδικώς η αξία των εν την κληρονομία περιλαμβανομένων επίπλων θεωρείται ίση προς το 1/20 της αξίας της λοιπής κληρονομίας, επιτρεπομένης εις τε το Δημόσιον και τον υπόχρεων εις φόρον της περί του εναντίου αποδείξεως δια παντός νομίμου μέσου.

Εις τα έπιπλα δεν περιλαμβάνονται τα κοσμήματα και αι πάσης φύσεως συλλογαί έργων τέχνης, νομισμάτων, γραμματοσήμων και λοιπών εν γένει αντικειμένων, ο

προσδιορισμός της αξίας των οποίων ενεργείται ιδιαίτερω, κατά τας διατάξεις της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.

Άρθρον 14.

Αξία παροχών.

1. Επί παροχών, η αξία αυτών υπολογίζεται:

α) επί των διηνεκών, εις το εικοσαπλάσιον της ετησίας παροχής,

β) επί των δι' ωρισμένον χρόνον, εις πολλαπλάσιον της ετησίας παροχής, αναλόγως των ετών διαρκείας ταύτης, μη δυνάμενον εν πάση περιπτώσει να υπερβή το δεκαοκταπλάσιον της ετησίας παροχής,

γ) επί των ισοβίων και των δι' αόριστον χρόνον εις το 18πλάσιον της ετησίας παροχής, εάν ο υπέρ ου η παροχή δεν υπερέβη το εικοστόν έτος της ηλικίας του,

εις το 16πλάσιον, εάν υπερέβη το 20ον,

εις το 14πλάσιον, εάν υπερέβη το 30ον,

εις το 12πλάσιον, εάν υπερέβη το 40ον,

εις το 9πλάσιον, εάν υπερέβη το 50ον,

εις το 6πλάσιον, εάν υπερέβη το 60ον,

εις το 3πλάσιον, εάν υπερέβη το 70ον και

εις το 2πλάσιον, εάν υπερέβη το 80ον.

2. Όταν η ισόβιος παροχή ορίζεται αδιαίρετος υπέρ πλειόνων και εξαρτάται εκ της ζωής τούτων δια τον προσδιορισμόν της αξίας ταύτης, λαμβάνεται υπ' όψιν η ηλικία του πρεσβυτέρου μέν όταν η παροχή παύη άμα τω θανάτω οιοδήποτε των δικαιούχων, του νεωτέρου δε, όταν η παροχή παύη δια του θανάτου και του τελευταίου. Το ποσόν τούτο της παροχής όταν αύτη παύη άμα τω θανάτω οιοδήποτε των δικαιούχων, κατανέμεται εξ ίσου μεταξύ τούτων. Όταν η παροχή παύη άμα τω θανάτω και του τελευταίου, το ποσόν μερίζεται εις μέρη ανάλογα των αριθμών οι οποίοι εκφράζουν το υπό του εδαφίου γ' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου οριζόμενον πολλαπλάσιον εν συναρτήσει της ηλικίας έκαστου δικαιούχου.

Ο φόρος υπολογίζεται επί του δι' έκαστον δικαιούχον προκύπτοντος ποσού, αναλόγως του βαθμού συγγενείας έκαστου τούτων προς τον διαθέτην.

3. Επί ισοβίου παροχής ηρτημένης εκ της ζωής τρίτου προσώπου, δια τον προσδιορισμόν της αξίας ταύτης, λαμβάνεται υπ' όψιν η ηλικία του πρεσβυτέρου, μεταξύ του υπέρ ου η παροχή και του τρίτου προσώπου.

4. Εάν αι παροχαί συνίστανται εις είδος, το αντικείμενον της παροχής αποτιμάται εις χρήμα, λαμβανομένης υπ' όψιν της κατά την τελευταίαν διετίαν προ του χρόνου της φορολογίας μέσης τιμής χονδρικής πωλήσεως τούτου εις τον τόπον εκπληρώσεως της παροχής.

5. Όταν η παροχή, λόγω θανάτου του δικαιούχου αυτής ή δι' άλλην εκ του νόμου προβλεπομένην αιτίαν, μη εξηρημένην εκ της βουλήσεως των μερών, παύση μετά πάροδον τοςούτου χρόνου, ώστε εάν ελαμβάνετο η παροχή δια τον ωρισμένον τούτον χρόνον, θα προέκυπτεν αξία αυτής μικροτέρα της φορολογηθείσης, η ούτω προκύπτουσα αξία λογίζεται ως η τελικώς φορολογητέα, ενεργουμένης νέας εκκαθαρίσεως, κατά τα εν άρθρω 100 οριζόμενα.

Εις την περίπτωση ταύτην εάν εκ της μερίδος του βεβαρημένου εξεπέσθη δια την παροχήν ποσόν ανώτερον του εκ της παύσεως αυτής προκύπτοντος, κατά τας διατάξεις του παρόντος άρθρου, υποχρεούται ο βεβαρημένος εις συμπληρωματικήν καταβολήν φόρου επί της δια-

φοράς ταύτης.

Άρθρον 15.
Αξία επικραπίας.

1. Επί διαχωρισμού της επικαρπίας από της κυριότητας υπόκειται αμέσως εις φόρον η επικαρπία, επιφυλασσομένης της φορολογίας της ψιλής κυριότητος, κατά τα εν άρθρω 16 οριζόμενα.

Πρός την επικαρπία, δια την επιβολήν του φόρου, εξομοιούνται η χρήσις και η οίκησις, ουχί όμως και η από κοινού χρήσις μετά του κυρίου ή η συνοίκησις μετ' αυτού.

2. Επί διαδοχικής επικαρπίας έκαστος δικαιούχος ταύτης υπόκειται εις φόρον, κατά τον χρόνον της περιελεύσεως εις αυτόν της επικαρπίας.

3. Η αξία της επικαρπίας προσδιορίζεται εις ποσοστόν της κατά τον χρόνον της γενέσεως της φορολογικής υποχρεώσεως του επικαρπωτού αξίας της πλήρους κυριότητος, κατά τας διατάξεις του παρόντος άρθρου.

4. Επί ισοβίου ή αορίστου χρόνου επικαρπίας λαμβάνεται ποσοστόν της αξίας της πλήρους κυριότητος, αναλόγως της ηλικίας του επικαρπωτού, οριζόμενον:

εις τα 8/10, εάν ο επικαρπωτής δεν υπερέβη το 20ον έτος της ηλικίας του,

εις τα 7/10, εάν υπερέβη το 20ον,

εις τα 6/10, εάν υπερέβη το 30ον,

εις τα 5/10, εάν υπερέβη το 40ον,

εις τα 4/10, εάν υπερέβη το 50ον,

εις τα 3/10, εάν υπερέβη το 60ον,

εις τα 2/10, εάν υπερέβη το 70ον και

εις το 1/10, εάν υπερέβη το 80ον.

Επί διαδοχικής ισοβίου επικαρπίας, το κατά τα ανωτέρω ποσοστόν ορίζεται αναλόγως της ηλικίας εκάστου επικαρπωτού, κατά τον χρόνον περιελεύσεως εις αυτόν της επικαρπίας.

5. Επί επικαρπίας δι' ωρισμένον χρόνον λαμβάνεται ποσοστόν της αξίας της πλήρους κυριότητος ίσον προς το 1/20 της αξίας αυτής δι' έκαστον έτος διαρκείας, του μέρους του έτους λογιζομένου ως ακεραίου έτους. Η αξία της επικαρπίας ταύτης δεν δύναται να είναι ανωτέρα των 8/10 της αξίας της πλήρους κυριότητος.

6. Επί επικαρπίας συνιστωμένης αδιαίρετως υπέρ πλειόνων προσώπων και εξαρτωμένης εκ της ζωής τούτων, το κατά την παράγραφον 3 του παρόντος άρθρου ποσοστόν ορίζεται αναλόγως της ηλικίας του νεωτέρου μόν, όταν η επικαρπία παύη δια του θανάτου και του τελευταίου των προσώπων, του πρεσβυτέρου δέ όταν η επικαρπία παύση άμα τω θανάτω οιουδήποτε τούτων. Το ποσοστόν τούτο της πλήρους κυριότητος, όταν η επικαρπία παύη δια του θανάτου οιουδήποτε των δικαιούχων, κατανέμεται εξ ίσου μεταξύ τούτων. Όταν αύτη παύη άμα και τω θανάτω του τελευταίου, το ποσοστόν επιμερίζεται μεταξύ των δικαιούχων αναλόγως του αριθμού του εκφράζοντος τον αριθμητήν των κατά την παράγραφον 4 του παρόντος άρθρου κλασμάτων εν σχέσει προς την ηλικίαν εκάστου.

Ο φόρος υπολογίζεται επί του δι' έκαστον δικαιούχον προκύπτοντος ποσού, αναλόγως του βαθμού συγγενείας εκάστου τούτων προς τον διαθέτην.

7. Επί επικαρπίας ηρητημένης εκ της ζωής τρίτου προσώπου, η αξία αυτής προσδιορίζεται επί τη βάσει της ηλικίας του πρεσβυτέρου μεταξύ του επικαρπωτού και του τρίτου προσώπου.

8. Εις περίπτωσιν καθ' ήν η επικαρπία, λόγω θανάτου του επικαρπωτού ή δι' άλλην εκ του νόμου προβλεπομένην αιτίαν, μη εξηρητημένην εκ της βουλήσεως των μερών, παύση μετά πάροδον τοσούτου χρόνου, ώστε εάν αύτη ελαμβάνετο ως επικαρπία δια τον ωρισμένον τούτον χρόνον, θα προέκυπτεν αξία αυτής μικροτέρα της φορολογηθείσης, η ούτω προκύπτουσα αξία λογίζεται ως η τελικώς φορολογητέα, ενεργουμένης νέας εκκαθαρίσεως, κατά τα εν άρθρω 100 οριζόμενα.

Άρθρον 16.

Αξία και τρόπος φορολογίας ψιλής κυριότητος.

1. Η ψιλή κυριότης ακινήτων υποβάλλεται εις φόρον κατά τον χρόνον της συνενώσεως μετ' αυτής της επικαρπίας, ο δε φόρος υπολογίζεται επί της κατά τον χρόνον τούτον αξίας της πλήρους κυριότητος, επιφυλασσομένης της εφαρμογής των διατάξεων της περ.ε', της παραγράφου 5, του παρόντος άρθρου. Τυχόν γενόμεναι βελτιώσεις δι' ας δημιουργείται υποχρέωσις καταβολής αποζημιώσεως υπό του ψιλού κυρίου δεν υπολογίζονται κατά τον καθορισμόν της αξίας της πλήρους κυριότητος.

2. Εάν η ψιλή κυριότης ακινήτων μεταβιβασθή εκ νέου λόγω κληρονομίας ή κληροδοσίας, δωρεάς ή προικός προ της εις ταύτην επανόδου της επικαρπίας, δεν οφείλεται φόρος δια την μεταβίβασιν ταύτην. Εν τοιαύτη περιπτώσει κατά τη συνένωσιν της επικαρπίας εις την κυριότητα ο τότε ψιλός κύριος υπόκειται εις τον φόρον της αιτία θανάτου κτήσεως, υπολογιζόμενον επί της κατά τον χρόνον τούτον αξίας της πλήρους κυριότητος και επί τη βάσει της προς τον αρχικώς κληρονομηθέντα κατά τον διαχωρισμόν της επικαρπίας από της ψιλής κυριότητος υφισταμένης συγγενικής αυτού σχέσεως, εκτός εάν βάσει της συγγενικής αυτού σχέσεως προς τον εξ ου περιήλθεν αυτώ αναλογεί μείζων φόρος, οπότε οφείλεται ο μείζων ούτος φόρος. Τυχόν γενόμεναι βελτιώσεις δεν υπολογίζονται κατά τον καθορισμόν της αξίας της πλήρους κυριότητος.

3. Επί διανομής ακινήτων κτηθέντων αιτία θανάτου, εφ'ών έχει διαχωρισθή υπό του κληρονομουμένου η επικαρπία από της κυριότητος και δεν έχει φορολογηθή η ψιλή κυριότης, κατ' εφαρμογήν της περιπτώσεως ε' της παραγράφου 5 του παρόντος άρθρου, διατηρούνται δε επί των εκ της διανομής προερχομένων ακινήτων τα αυτά δικαιώματα επικαρπωτού και ψιλού κυρίου, εξακολουθεί αναβαλλομένη η φορολογία μέχρι της επανόδου της επικαρπίας εις την κυριότητα, εφαρμοζομένης περαιτέρω της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου.

Τα αυτά ισχύουν και επί ανταλλαγής οιουδήποτε περιουσιακού στοιχείου κτηθέντος αιτία θανάτου, εφ'ου έχει διαχωρισθή υπό του κληρονομουμένου η επικαρπία από της κυριότητος και δεν έχει φορολογηθή η ψιλή κυριότης, εφόσον επί του, εις την θέσιν του ανταλλασσομένου κληρονομαίου στοιχείου, εισερχομένου νέου στοιχείου διατηρούνται τα αυτά δικαιώματα επικαρπωτού και ψιλού κυρίου.

4. Επί παραχωρήσεως ακινήτου, επί αντιπαροχή, κτηθέντος αιτία θανάτου, εφ'ού έχει διαχωρισθή υπό του κληρονομουμένου η επικαρπία από της κυριότητος και δεν έχει φορολογηθή η ψιλή κυριότης, επιφυλασσομένης της εφαρμογής της περιπτώσεως ια' του άρθρου 7, διατηρούνται δε τα αυτά δικαιώματα επικαρπωτού και ψιλού κυρίου επί των ανεγερθέντων κτισμάτων, άτινα αναλογούν εις τα παρακρατηθέντα υπό των κληρονόμων πο-

σοστά οικοπέδου, εξακολουθεί αναβαλλομένη η φορολογία μέχρι της επανόδου της επικαρπίας εις την κυριότητα, οπότε ο τότε κύριος θα υπαχθή εις φόρον αιτία θανάτου, υπολογιζόμενον επί της κατά τον χρόνον τούτον αξίας της πλήρους κυριότητας των παρακρατηθέντων ποσοστών οικοπέδου μετά των αναλογούντων εις αυτά νέων κτισμάτων. Κατά την διενέργειαν πράξεων συνενώσεως του ακινήτου μετά ομόρων οικοπέδων προς ανοικοδόμησιν, ως και μεταβιβάσεων των συμπεφωνημένων ποσοστών εις τον εργολάβον ή τους υπ' αυτού υποδεικνυμένους, δεν οφείλεται φόρος κληρονομίας.

5. Η ψιλή κυριότης ακινήτων υπόκειται εις φόρον εις τας εξής περιπτώσεις:

α) Όταν περιέλθῃ εις τον έχοντα ιδίω τίτλω την επικαρπίαν.

β) Όταν περιέλθῃ εις άλλον κληρονόμον ή κληροδόχον, συνεπεία αποποιήσεως της κληρονομίας ή κληροδοσίας υπό του έχοντος ιδίω τίτλω την επικαρπίαν.

γ) Όταν μεταβιβασθῇ υπό του ψιλού κυρίου επ' ανταλλάγματι. Ως μεταβιβάσεις εν προκειμένω επ' ανταλλάγματι νοείται και η διανομή της ψιλής κυριότητας, επιφυλασσομένης της εφαρμογῆς των διατάξεων των παραγράφων 3 και 4 του παρόντος άρθρου.

δ) Όταν ο ψιλός κύριος εξαγοράσῃ την ενάσκησιν του δικαιώματος της επικαρπίας.

ε) Όταν επί σκοπῷ φορολογίας ταύτης, ο ψιλός κύριος υποβάλῃ την υπό του άρθρου 61 προβλεπομένην δήλωσιν εντός της υπό των άρθρων 62 και 64 οριζομένης προθεσμίας, ταύτης λογιζομένης ως ανατρεπτικής.

Ο φόρος εις τας ως άνω περιπτώσεις υπολογίζεται επί της αξίας της ψιλής κυριότητας, εξευρισκομένης δια της αφαιρέσεως εκ της κατά τον χρόνον της γενέσεως της φορολογικῆς υποχρεώσεως αξίας της πλήρους κυριότητος, της κατά τον χρόνον τούτον αξίας της επικαρπίας.

6. Αι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου, εφαρμόζονται και όταν τα αντικείμενα της αιτία θανάτου κτήσεως είναι μετοχαί, ομολογία ή άλλοι τίτλοι κινητών αξιών, χρηματικά ποσά ή απαιτήσεις και εν γένει κινητά υπό τας ακολούθους προϋποθέσεις:

α) προκειμένου περί μετοχών, ομολογιών ή εν γένει τίτλων κινητών αξιών ως και χρηματικών ποσών, εάν ταύτα είναι κατατεθειμένα παρά τραπέζῃ ή άλλω πιστωτικῷ ιδρύματι, συν τη επιφυλάξῃ δικαιώματος επικαρπίας,

β) προκειμένου περί απαιτήσεων, εάν παρασχεθῇ δια ταύτας ασφάλεια, κατά την κρίσιν του οικονομικοῦ εφόρου, ίση τουλάχιστον προς το ποσόν του φόρου του αναλογούντος επί της αξίας της πλήρους κυριότητος αυτών.

Ο ψιλός κύριος υποχρεούται εντός της νομίμου πρὸς δήλωσιν προθεσμίας, να καταθέσῃ τους τίτλους ή τα χρήματα ή να παράσῃ ασφάλειαν δια τας απαιτήσεις και να δηλώσῃ τούτο εις τον οικονομικό έφορον εντός της αὐτῆς προθεσμίας, λογιζομένης ταύτης ως ανατρεπτικῆς της αναβολῆς της γενέσεως της φορολογικῆς υποχρεώσεως, εάν παρέλθῃ άπρακτος.

Άρθρον 17. Καταπίστευμα.

1. Επί καταπίστευματος και πάσης άλλης διατάξεως υποχρεούσης τον κληρονόμον ή κληροδόχον, ίνα αφ' ωρισμένου γεγονότος ή χρονικοῦ σημείου, παραδῶσῃ εν όλω ή εν μέρει την υπ' αυτού κτηθείσαν περιουσίαν εις άλλον, ο εις αποκατάστασιν υπόχρεως κληρονόμος ή

κληροδόχος εξομοιούται, δια την επιβολήν του κατά τας διατάξεις του παρόντος φόρου προς επικαρπωτήν, ο δε προς ον θέλει αποκτασθῇ η περιουσία προς ψιλόν κύριον.

2. Επί οικογενειακού καταπίστευματος, ο καταπίστευματοδόχος υποχρεούται εις φόρον υπολογιζόμενον επί τη βάσει μεν της προς τον αρχικόν διαθέτην συγγενικῆς αυτού σχέσεως, εφ' όσον πρόκειται περί καταπίστευματοδόχου ζώντος κατά τον χρόνον του θανάτου του διαθέτου, επί τη βάσει δε της προς τον τελευταίον κάτοχον της περιουσίας τον και αποκαταστήσαντα ταύτην προς αυτόν, συγγενικῆς σχέσεως, εφ' όσον πρόκειται περί καταπίστευματοδόχου επιγενομένου μετά τον θάνατον του αρχικοῦ διαθέτου. Εάν εις την τελευταίαν ταύτην περιπτώσιν ο φόρος είναι μείζων της πρώτης περιπτώσεως καταβάλλεται ο ελάσσων φόρος.

3. Εάν πλείονες της μίας αποκαταστάσεις της αὐτῆς περιουσίας λάβωσι χώραν διαδοχικῶς δια την επιβολήν του κατά τας διατάξεις του παρόντος φόρου, οι μεν εκάστοτε εις αποκατάστασιν υπόχρεοι κληρονόμοι ή κληροδόχοι εξομοιούνται προς διαδοχικούς επικαρπωτάς, ο δε προς ον θέλει περιέλθῃ οριστικῶς η περιουσία προς ψιλόν κύριον.

4. Ο υπόχρεως κατ' άρθρον 1939 Α.Κ. εις αποκατάστασιν του περιλιμπανομένου υποχρεούται εις την καταβολήν του φόρου επί της αξίας της πλήρους κυριότητος της καταλειφθείσης αὐτῷ περιουσίας. Ο εις ον περιέρχεται το περιλιμπανόμενον φορολογείται κατά τον χρόνον της περιελεύσεως, βάσει της κατά τον χρόνον τούτον αξίας της πλήρους κυριότητος του περιλιμπανομένου και της συγγενικῆς αὐτοῦ σχέσεως προς τον αρχικόν διαθέτην.

5. Επί περιουσιακῶν στοιχείων κειμένων εν τη αλλοδαπή, πλην κτωμένων και φορολογουμένων εν τη ημεδαπή, εφ' όσον δια τελευταίας διατάξεως του κληρονομουμένου έχουν τεθῇ υπό διαχείρισιν εμπιστοσύνης (IN TRUST) του αγγλοαμερικανικοῦ δικαίου, οι μεν δικαιούχοι των εκάστοτε εισπραττομένων χρηματικών ποσών φορολογούνται δια τα ποσά ταύτα, εκτός εάν εξ άλλης αιτίας απαλλάσσωνται, οι δε προς ους τελικῶς θα περιέλθῃ η περιουσία φορολογούνται κατά πλήρη κυριότητα επί της περιελευσομένης αὐτοῖς περιουσίας κατά τον χρόνον περιελεύσεως.

Άρθρον 18.

Περιουσιακά στοιχεία απαλλοτριωθέντα ή υποστάντα ζημίας μετά την κτήσιν.

1. Επί κτημάτων κηρυχθέντων ως αναγκαστικῶς απαλλοτριωτέων εντός πενταετίας από της κτήσεως αὐτῶν και εφ' όσον ταύτα εξακολουθοῦν ανήκοντα εις τον δικαιούχον της κτήσεως είτε εις τους κατά κληρονομίαν ή κληροδοσίαν διαδόχους αὐτοῦ, ενεργεῖται νέα εκκαθάρισις του φόρου κατά τα εν άρθρω 100 οριζόμενα. Κατ' αὐτήν αντί της αξίας του κτήματος λαμβάνεται το οριστικῶς προσδιορισθέν τίμημα της απαλλοτριώσεως. Εις τούτο προστίθεται ανάλογος αξία δια την κάρπωσιν του κτήματος από του χρόνου του θανάτου του κληρονομουμένου μέχρι του χρόνου καθ' ον ο κληρονόμος ή κληροδόχος ή οι ως άνω διάδοχοι αὐτῶν εστερήθησαν της νομῆς του, υπολογιζομένης της αξίας ταύτης ως δι' ωρισμένον χρόνον επικαρπίας, βάσει της κατά τον χρόνον του θανάτου του κληρονομουμένου αξίας του κτήματος.

Προσθήκη τοιαύτης αξίας δεν ενεργείται, εάν το κτήμα κατά την περίοδο από του θανάτου του κληρονομούμενου μέχρι του χρόνου καθ' ον εστερήθησαν της νομής του οι ως ανωτέρω δικαιούχοι, ήτοι απρόσοδοι.

Ως οφειλόμενος δια την ανωτέρω περίπτωσην φόρος, είναι ο εκ της νέας εκκαθαρίσεως προκύπτων, όστις πάντως δεν δύναται να είναι ανώτερος του αναλογούντος επί της κατά τον χρόνον του θανάτου του κληρονομούμενου αξίας του κτήματος. Ο επί πλέον βεβαιωθείς φόρος εκπίπτει ή ο καταβληθείς επιστρέφεται.

2. Αι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται αναλόγως και επί περιουσιακών στοιχείων, άτινα συνεπεία καταστροφής εκ θεομηνίας (σεισμού, πλημμύρας κλπ.) ή εκ πολεμικού γεγονότος υπέστησαν μείωσιν της κατά τον χρόνον γενέσεως της φορολογικής υποχρεώσεως αξίας, κατά 50% τουλάχιστον αυτής και εφόσον μεταξύ του χρόνου τούτου και του επενεγκόντος την καταστροφήν βιαιού συμβάντος δεν παρήλθε πενταετία.

Εις την περίπτωσην ταύτην αντί του εν τη προηγούμενη παραγράφω τιμήματος, λαμβάνεται υπ' όψιν ως φορολογητέα αξία η κατά τον χρόνον της γενέσεως της φορολογικής υποχρεώσεως αξία του περιουσιακού στοιχείου, ως τούτο διευορφώθη μετά το βίαιον συμβάν συν τη προσθήκη της κατά την αυτήν προηγούμενην παράγραφον αξίας της καρπώσεως και της τυχόν οφειλομένης εκ της καταστροφής αποζημιώσεως.

Άρθρον 19.

Αδιαίρετοι ή ηνωμένοι λογαριασμοί.

Θεωρούνται δια την επιβολήν του φόρου, ως ανήκοντα κατ' ίσα μέρη, επιτρεπομένης εις τε το Δημόσιον και τους υποχρέους εις φόρον της περί του εναντίου αποδείξεως δια παντός νομίμου μέσου:

α) Εις έκαστον των καταθετών τα χρηματικά ποσά και εν γένει αι αξιαι αι κατατιθέμεναι παρά φυσικούς ή νομικούς προσώπους, εις αδιαίρετους ή ηνωμένους λογαριασμούς (Comptes indivis ou Collectifs avec solidarite).

β) Εις έκαστον των πλειόνων από κοινού μισθωτών χρηματοκιβωτίων τα χρηματικά ποσά, οι τίτλοι και τα πάσης φύσεως αντικείμενα τα φυλασσόμενα εντός των χρηματοκιβωτίων τούτων. Η διάταξις αυτή εφαρμόζεται και επί των προς φύλαξιν παραδιδόμενων εσφραγισμένων ή κεκλεισμένων κιβωτιδίων.

Άρθρον 20.

Παραχώρησις περιουσιακών στοιχείων εις Δημόσιον.

1. Ακίνητα μη περιελθόντα εις την κατοχή του εις φόρον υποχρέου δεν λαμβάνονται υπ' όψιν δια την επιβολήν του φόρου, εφόσον ήθελον μεταβιβασθή υπό τούτου εις το Δημόσιον άνευ ανταλλάγματος.

2. Μετοχαί, ομολογία και λοιποί τίτλοι παραστατικού αξιών, δεν λαμβάνονται υπ' όψιν δια την επιβολήν του φόρου, εφόσον ήθελον μεταβιβασθή υπό του εις φόρον υποχρέου εις το Δημόσιον άνευ ανταλλάγματος.

3. Απαιτήσεις, χαρακτηριζόμεναι υπό του εις φόρον υποχρέου ως μη εισπράξιμοι καθ' ολοκληρίαν δεν λαμβάνονται υπ' όψιν δια την επιβολήν του φόρου, εφόσον ήθελον εκχωρηθή υπό του εις φόρον υποχρέου εις το Δημόσιον άνευ ανταλλάγματος.

4. Τα εν παραγράφους 1 έως 3 του παρόντος άρθρου στοιχεία δύνανται να μεταβιβασθώσιν ή εκχωρηθώσιν

εις το Δημόσιον μέχρι και της πραγματοποιήσεως ή μεταίωσεως της διοικητικής επιλύσεως της φορολογικής διαφοράς.

5. Η μεταβίβασις των εν παραγράφους 1 και 2 στοιχείων και η εκχώρησις των εν παραγράφω 3 τοιούτων, εξαιρουμένη του φόρου μεταβιβάσεως, των τελών μεταγραφής ως και παντός ετέρου φόρου, τέλους, δικαιώματος ή εισφοράς υπέρ του Δημοσίου ή τρίτων, ενεργείται κατά τας κειμένας διατάξεις.

Τα δικαιώματα των συμβολαιογράφων και υποθηκοφυλάκων περιορίζονται εις το 1/5 των εκάστοτε καθοριζομένων, μη δυνάμενα να είναι ανώτερα των δραχμών πεντακοσίων (500) κατά περιπτώσιν, βαρύνουν δε τον μεταβιβάζοντα ή εκχωρούντα.

Δι' αποφάσεως του Υπουργού των Οικονομικών, δημοσιευομένης δια της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως, καθορίζεται πάσα αναγκαία λεπτομέρεια δια την εφαρμογήν του παρόντος άρθρου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Εκπτώσεις χρεών και βαρών.

Άρθρον 21.

Έκπτωσις χρεών.

1. Εκ της αξίας της κτωμένης περιουσίας και εξ εκάστης μερίδος κατ' αναλογίαν, εφόσον δεν ορίζεται άλλως υπό του διαθέτου, εκπίπτονται:

Α) Τα βέβαια και εκκαθαρισμένα χρέη του κληρονομούμενου, τα νομίμως υφιστάμενα κατά τον χρόνον του θανάτου αυτού και αποδεικνυόμενα:

α) δια δημοσίου εγγράφου ή δια δικαστικής αποφάσεως προγενεστέρων του θανάτου του κληρονομούμενου, έστω και αν η απόφασις κατέστη τελεσίδικος μεταγενεστέρως,

β) δι' ιδιωτικού εγγράφου αποκτήσαντος βεβαίαν χρονολογίαν προ του θανάτου του κληρονομούμενου,

γ) δια των εμπορικών βιβλίων του κληρονομούμενου ή των δανειστών αυτού εφόσον ταύτα τηρούνται κατά τα διατάξεις των περί τούτων νόμων και εφόσον πρόκειται περί εμπορικών χρεών του αποβιώσαντος.

Β) Η εκ προικός οφειλή του κληρονομούμενου, εφόσον δεν απεδόθη η προίξ συνεστώτος του γάμου.

Προκειμένου περί προικός, διατετιμημένης πωλήσεως ένεκεν ή εις χρήμα ή κατά τας διατάξεις των άρθρων 1412 και 1413 του Α.Κ., συσταθείσης προ της 1 Μαΐου 1954, εκπίπτει εκ της κληρονομίας το εν τω προικοσυμφώνω ποσόν ταύτης πολλαπλασιαζόμενον επί τον λόγον (Τ2/Τ1) των μέσων ετησίων τιμαριθμών καταναλωτού της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας Ελλάδος (ΕΣΥΕ) του χρόνου αποδόσεως (Τ2) και του χρόνου συστάσεως (Τ1).

Γ) Τα χρέη του κληρονομούμενου εκ φόρων, τελών ή άλλων δικαιωμάτων προς το Δημόσιον, δήμους και κοινότητας ή νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, έστω και αν ο τίτλος, εις ον στηρίζεται η βεβαίωσις τούτων, κατέστη οριστικός και τελεσίδικος μετά τον θάνατον του κληρονομούμενου.

Δ) Τα εις τους τελευταίους εξ μήνας της ασθενείας του κληρονομούμενου αναγόμενα και υφιστάμενα κατά τον θάνατον αυτού χρέη εκ νοσηλείων.

2. Χρέη του κληρονομούμενου αναγνωριζόμενα μόνον δια της διαθήκης, ως και παν έτερον χρέος προς τους κληρονόμους ή κληροδόχους ή προς ανιόντας, κατιό-

ντας, συζύγους και αδελφούς των κληρονόμων ή κληροδόχων δεν εκπίπτουνται.

3. Τα χρέη της προηγούμενης παραγράφου 2 ως και παν έτερον χρέος μη περιλαμβανόμενον εις τας περιοριστικές διατάξεις της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου δύνανται επί τη αιτήσει του υποχρέου να εκπίπτουνται υπό του οικονομικού εφόρου εν όλω ή εν μέρει κατά τα, εν παραγράφω 5 του παρόντος άρθρου, οριζόμενα.

4. Εκ της κτωμένης περιουσίας υπό προσώπου μη συνδεομένου μετά του κληρονομηθέντος δια συγγενικού εξ αίματος ή εξ αγχιστείας ή εξ υιοθεσίας δεσμού πρώτου ή δευτέρου βαθμού και διατελέσαντος δυνάμει εγγράφου ή ατύπου συμβάσεως, μετά την συμπλήρωσιν του δεκάτου τετάρτου έτους της ηλικίας του, εις την οικιακήν του κληρονομηθέντος υπηρεσίαν, δύνανται επί τη αιτήσει του εις φόρον υποχρέου να εκπίπτηται ποσόν ανάλογον προς την αμοιβήν δια τας αποδεδειγμένως προσφερθείσας και μη ικανοποιηθείσας εν ζωή του διαθέτου υπηρεσίας αυτού, εφ'όσον το πρόσωπον τούτο δεν έχει κατά των κληρονόμων απαιτήσιν.

Δια την έκπτωσιν ταύτην ουδείς έτερος φόρος οφείλεται.

5. Τα χρέη, περί ων αι παράγραφοι 3 και 4 του παρόντος άρθρου, εκπίπτουνται εφ'όσον εκ των προσαγομένων στοιχείων ο οικονομικός έφορος ήθελε πεισθή ητιολογημένως περί της υπάρξεως και του ύψους αυτών.

Η αίτησις, περί ης αι παράγραφοι 3 και 4 του παρόντος άρθρου, δύνανται να υποβληθή μέχρις οριστικής περαιώσεως της υποθέσεως, εάν δε το χρέος κατέστη βέβαιον και εκκαθαρισμένον μετά την οριστικήν περαίωσιν, η αίτησις δύνανται να υποβληθή εντός έτους αφ' ότου το χρέος κατέστη βέβαιον και εκκαθαρισμένον και εν πάση περιπτώσει ουχί πέραν της δεκαετίας από της υποβολής της δηλώσεως και εφ'όσον δεν υπεβλήθη δήλωσις από της λήξεως της προς υποβολήν ταύτης προθεσμίας.

Άρθρον 22.

Έκπτωσις βαρών.

Εκ της κτωμένης περιουσίας και εξ εκάστης μερίδος κατ' αναλογίαν, εφ'όσον δεν ορίζεται άλλως υπό του διαθέτου, εκπίπτονται:

α) Τα έξοδα δημοσιεύσεως της διαθήκης, εκδόσεως κληρονομητηρίων και απογραφής της κληρονομίας.

β) Τα δια δικαστικών αποφάσεων αναγνωριζόμενα έξοδα της δίκης περί κηρύξεως του κληρονομούμενου ως αφάντου.

γ) Τα εν τη αλλοδαπή γενόμενα έξοδα διαχειρίσεως και εκκαθαρίσεως της κτήσεως, καθ' ο ποσόν ταύτα βαρύνουν τα αγόμενα προς φορολογίαν εν Ελλάδι περιουσιακά αυτής στοιχεία, τα αποδεικνυόμενα δια της εκκαθαριζούσης την κληρονομίαν οικείας αποφάσεως του αρμοδίου οργάνου της αλλοδαπής.

δ) Τα έξοδα κηδείας του κληρονομούμενου. Εις περιπτώσιν μη υπάρξεως δικαιολογητικών δι' έξοδα κηδείας εκπίπτεται ποσόν δραχμών δέκα χιλιάδων (10.000). Το ποσόν τούτο δύνανται να αυξάνηται δι' αποφάσεως του Υπουργού των Οικονομικών, δημοσιευομένης εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ε) Τα κληροδοτήματα, κατά τα εν άρθρω 23 του παρόντος οριζόμενα.

Άρθρον 23.

Έκπτωσις κληροδοτημάτων.

1. Τα κληροδοτήματα εκπίπτουνται εκ του ενεργητικού της κληρονομικής μερίδος του βεβαρημένου.

2. Κληροδοτήματα υπέρ των εις τας περιπτώσεις Α' και β' της παραγράφου 1 του άρθρου 25 αναφερομένων προσώπων και περιουσιών εκπίπτουνται όταν εκτελεσθούν. Προκειμένου περί κληροδοτημάτων υπέρ κρατικών ή κοινωφελών σκοπών και εν γένει υπέρ σκοπών, περί ων η παράγραφος 1β του άρθρου 25 δεν εκπίπτουνται υπό του βεβαρημένου, εάν δεν επισυναφθή εις την υποβαλλομένην δήλωσιν βεβαίωσις των εκτελεστών ή διαχειριστών του κληροδοτήματος ή του τετιμημένου Ιδρύματος ή του Υπουργείου των Οικονομικών, εφ'όσον καταλείπεται υπέρ του Δημοσίου, περί καταβολής του κληροδοτήματος μετά των τόκων υπερημερίας.

Εάν το κληροδοτήμα καταβληθή μετά την υποβολήν της δηλώσεως, βάσει της ανωτέρω βεβαίωσεως ενεργείται νέα εκκαθάρισις του φόρου, κατά τα εν άρθρω 100 οριζόμενα.

3. Κληροδοτήματα εκ των εν άρθροις 1972, 1973 και 1974 του Αστικού Κώδικος, ων το ποσόν ή το αντικείμενον δεν είναι καθωρισμένον υπό του διαθέτου, εκπίπτουνται όταν καθορισθή κατά τας διατάξεις των ως άνω άρθρων το ποσόν ή το αντικείμενον τούτων, θωροούμενα δια την επιβολήν του φόρου ως τελούντα μέχρι του καθορισμού των, υπό αναβλητικήν προθεσίαν.

4. Κληροδοτήματα υπό αναβλητικήν αίρεσιν ή προθεσίαν, περιλαμβανομένων και των υπέρ αδήλων προσώπων, ως και των κατά την περίπτωσιν ζ' του άρθρου 7 παροχών, περί ων το άρθρον 1715 του Α.Κ., εφ'όσον τη νομήν τούτων έχει ο βεβαρημένος, εκπίπτουνται εκ της μερίδος του κατά τον χρόνον πληρώσεως της αιρέσεως ή της λήξεως της προθεσμίας.

5. Όταν τα εις τας προηγούμενας παραγράφους 2, 3 και 4 κληροδοτήματα εκτελούνται δια ποσόν διάφορον του εν τη διαθήκη οριζομένου και εις χρόνον καθ' ον επήλθε μεταβολή των νομισματικών συνθηκών, το εκπεστέον ποσόν του κληροδοτήματος αναπροσαρμόζεται, βάσει της σχέσεως κληρονομικής μερίδος και βαρυνούσης ταύτην κληροδοσίας, ως εάν τούτο εξετελείτο κατά τον χρόνον της φορολογίας της κληρονομίας.

6. Κληροδοτήματα υπό προθεσίαν, δι'ά δεν αναβάλλεται η κτήσις του δικαιώματος αλλ' αναστέλλεται απλώς η άσκησις αυτού, εκπίπτουνται εκ της μερίδος του βεβαρημένου, επιφυλασσομένης της εφαρμογής της παρ.2 του άρθρου 61.

Άρθρον 24.

Επιμερισμός χρεών.

1. Χρέη βαρύνοντα ειδικώς ακίνητα κείμενα εν τη αλλοδαπή, δεν εκπίπτουνται εκ της εν Ελλάδι υποκειμένης εις φόρον περιουσίας.

2. Χρέη βαρύνοντα ειδικώς ακίνητα κείμενα εν τη ημεδαπή, εκπίπτουνται εκ της εν αυτή υποκειμένης εις φόρον περιουσίας.

3. Χρέη ημεδαπής μη βαρύνοντα ειδικώς ακίνητα εν τη ημεδαπή ή αλλοδαπή, εκπίπτουνται κατ' αναλογίαν της αξίας της υποκειμένης και μη υποκειμένης εις φορολογίαν εν Ελλάδι περιουσίας.

4. Χρέη αλλοδαπής μη βαρύνοντα ειδικώς ακίνητα ημεδαπής ή αλλοδαπής, επιμερίζονται αναλόγως της αξίας κινητών και ακινήτων της αλλοδαπής.

Το αναλογούν επί της αξίας των εν Ελλάδι αγομένων

εις φορολογίαν κινητών, δεν αναγνωρίζεται προς έκπτωσης καθ'ό μέρος υπερβαίνει την αξίαν αυτών.

5. Χρέη βαρύνοντα περιουσίαν κτωμένην εν όλω ή εν μέρει υπό προσώπου τινός κατά ψιλήν κυριότητα, υπό ετέρου δε κατ' επικαρπίαν, επιμερίζονται μεταξύ επικαρπώτου και ψιλού κυρίου αναλόγως της αξίας της επικαρπίας και της ψιλής κυριότητος κατά τον χρόνον της επαγωγής και εκπίπτουν δια τον υπολογισμόν του φόρου κατά τον χρόνον της φορολογίας εκάστου, εκτός εάν άλλως ορίζεται υπό του διαθέτου.

6. Εάν εις την κληρονομίαν περιλαμβάνονται περιουσιακά στοιχεία εξαιρούμενα του φόρου, τα βαρύνοντα ταύτην χρέη επιμερίζονται αναλόγως της αξίας των υποκειμένων και μη εις φόρον στοιχείων και εκπίπτουν τα αναλογούντα εις την αξίαν των υποκειμένων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄

Απαλλαγαι.

Άρθρον 25.

Απαλλαγαι από του φόρου.

1. Απαλλάσσονται του φόρου αι κτήσεις, εφόσον οι δικαιούχοι τούτων είναι:

α) το Δημόσιον, οι Δήμοι και αι Κοινότητες,

β) τα εν Ελλάδι νομίμως υφιστάμενα ή συνιστώμενα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρος νομικά πρόσωπα, ως και αι περιουσίαι του άρθρου 96 του Α.Ν.2039/1939, εφόσον επιδιώκονται υπ' αυτών αποδεδειγμένως σκοποί εθνωφελείς ή θρησκευτικοί ή εν ευρυτέρω κύκλω φιλανθρωπικοί ή εκπαιδευτικοί ή καλλιτεχνικοί ή κοινωφελείς, ως και τα αλλοδαπά τοιαύτα υπό τον όρον της αμοιβαιότητος.

Προς τα ως άνω ημεδαπά νομικά πρόσωπα εξομοιούνται το Ιερόν Κοινόν του Παναγίου Τάφου και η Ιερά Μονή του Όρους Σινά,

γ) οι αλλοδαποί υπό τον όρον της αμοιβαιότητος, εφόσον προβλέπεται απαλλαγή τούτων από του φόρου δια διεθνών συμβάσεων.

Εάν εν τη νομοθεσία του ξένου κράτους δεν προβλέπεται πλήρης απαλλαγή, αλλ' υπαγωγή εις ελαφροτέραν φορολογίαν επί τω όρω της αμοιβαιότητος, η εν Ελλάδι φορολογητέα κληρονομική μερίς ή κληροδοσία φυσικού ή νομικού προσώπου, έχοντος την ιθαγένειαν του ξένου τούτου κράτους, υπόκειται εις ελαφρότερον φόρον αντίστοιχον προς τον υπό του ξένου τούτου κράτους επιβαλλόμενον.

2. Εάν αντικείμενον της κτήσεως είναι η εν τη αλλοδαπή κειμένη κινητή περιουσία Έλληνος υπηκόου, εγκατεστημένου εν αυτή επί δέκα (10) τουλάχιστον συναπτά έτη, αυτή απαλλάσσεται του φόρου.

Δεν περιλαμβάνονται εις την απαλλαγήν ταύτην περιουσίαι δημοσίων υπαλλήλων, στρατιωτικών και υπαλλήλων επιχειρήσεων εδρευουσών εν Ελλάδι, εφόσον τα πρόσωπα ταύτα εγκατεστάθησαν εν τη αλλοδαπή, λόγω της ιδιότητός των ταύτης.

3. Εκ της αξίας της κληρονομίας εκπίπτει μη υποκείμενον εις φόρον ποσόν δραχμών τριακοσίων πενήκοντα χιλιάδων (350.000), εφόσον συντρέχουν αθροιστικά αι ακόλουθοι προϋποθέσεις:

α) Η κληρονομία αποτελείται κατά το ήμισυ τουλάχιστον της αξίας αυτής εκ γεωργικών ή κτηνοτροφικών περιουσιακών στοιχείων, συνυπολογιζομένων και των

υπέρ οιουδήποτε συσταθεισών δωρεών και προικών υπό του κληρονομούμενου, εξαιρέσει των χαρακτηριστική αιτία μεταβιβαζομένων περιουσιών προς τα πρόσωπα των εδαφίων Α' και β' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.

β) Ο κληρονομούμενος ησχολείτο κατά κύριον επάγγελμα εις γεωργικάς εν γένει εργασίας.

γ) Οι κληρονόμοι ή κληροδόχοι είναι ανήλικοι ή ασχολούνται κατά κύριον επάγγελμα εις γεωργικάς εργασίας και

δ) Η περιουσία περιέρχεται εις κατιόντας ή ανιόντας, σύζυγον ή αγάμους αδελφάς του κληρονομούμενου.

Εις ήν περίπτωσην δεν συγκεντρώνουν έστω και μίαν των προϋποθέσεων των εδαφίων γ' και δ' της παρούσης παραγράφου άπαντες οι κληρονόμοι ή κληροδόχοι, ενεργείται εκ της μερίδος εκάστου των συγκεντρούντων τας προϋποθέσεις ταύτας έκπτωσης ποσού ίσου προς το ηλίκον της διαιρέσεως των τριακοσίων πενήκοντα χιλιάδων (350.000) δραχμών δια του αριθμού των κληρονόμων και κληροδόχων.

Άρθρον 26.

Αφορολόγητον όριον.

Εκ της μερίδος κτήσεως εκάστου παραμένει αφορολόγητον το κατά τας οικείας κλίμακας φορολογίας του άρθρου 29 ποσόν του πρώτου κλιμακίου αυτών κατά κατηγορίας του άρθρου τούτου, ως ακολούθως:

α) δια τους φορολογουμένους της πρώτης κατηγορίας, ποσόν δραχμών 200.000

β) δια τους φορολογουμένους της δευτέρας κατηγορίας, ποσόν δραχμών 150.000

γ) δια τους φορολογουμένους της τρίτης κατηγορίας, ποσόν δραχμών 100.000

δ) δια τους φορολογουμένους της τετάρτης κατηγορίας, ποσόν δραχμών 75.000

ε) δια τους φορολογουμένους της πέμπτης κατηγορίας, ποσόν δραχμών 50.000

στ) δια τους φορολογουμένους της έκτης κατηγορίας, ποσόν δραχμών 30.000.

Άρθρον 27.

Ειδικάς εκπτώσεις εξ εκάστης αιτία θανάτου μερίδος.

Επί κτήσεως περιουσίας, ης δικαιούχοι είναι οι ανιόντες, κατιόντες, η χήρα του κληρονομούμενου, οι ανήλικοι άρρενες αδελφοί αυτού ή αι άγαμοι αδελφαί του, εκπίπτει εκ της μερίδος εκάστου τούτων μη υποβαλλόμενον εις φόρον ποσόν εκατόν χιλιάδων (100.000) δραχμών εάν ο κληρονομούμενος, ευρισκόμενος υπό τας σημαίας του Ελληνικού κράτους, απεβίωσε κατά την διάρκειαν του διεξαγομένου υπό τούτου πολέμου ή εντός έτους συνεπεία τραυμάτων ή κακουχιών, ας υπέστη κατά την διάρκεια της διεξαγωγής των εχθροπραξιών ή εν αιχμαλωσία ή απεβίωσεν εντός έτους από της απελευθερώσεώς του συνεπεία κακουχιών εν τη αιχμαλωσία.

Τα ανωτέρω περιστατικά αποδεικνύονται δια πιστοποιητικού της αρμοδίας κατά περίπτωσιν στρατιωτικής ή αστυνομικής αρχής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ΄

Υπολογισμός φόρου.

Άρθρον 28.

Φορολογητέον ποσόν.

1. Το μετά τας εκπώσεις των άρθρων 21 έως και 25 και 27 απομένον υπόλοιπον της αιτία θανάτου κτωμένης μερίδος υποβάλλεται εις φόρον, υπολογιζόμενον επί τη βάσει των φορολογικών κλιμάκων του άρθρου 29.

2. Προκειμένου περί κληροδοτήματος καταβαλλομένου υπό του βεβαρημένου ελευθέρου φόρου, ο φόρος υπολογίζεται επί του αθροίσματος του καταβλητέου κληροδοτήματος και του επ' αυτού αναλογούντος φόρου.

Άρθρον 29.

Κατάταξις φορολογουμένων - φορολογικά κλίμακες.

1. Οι δικαιούχοι της κτήσεως, αναλόγως της συγγενικής σχέσεως τούτων προς τον κληρονομούμενον, κατατάσσονται εις τας επομένας εξ Κατηγορίας. Δι' εκάστην των Κατηγοριών τούτων ισχύει ίδια φορολογική κλίμαξ, ως ακολούθως:

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Α΄

Επί κληρονομικής μερίδος ή κληροδοσίας περιερχομένης εις σύζυγον του κληρονομούμενου ή κατιόντα αυτού πρώτου βαθμού (τέκνα εκ νομίμου γάμου, εξώγαμα τέκνα έναντι της μητρός, αναγνωρισθέντα τέκνα εκουσίως ή και δικαστικώς έναντι του πατρός, νομιμοποιηθέντα τέκνα δι' επιγενομένου γάμου ή δια δικαστικής αποφάσεως έναντι αμφοτέρων των γονέων).

Κλιμάκιον	Φορολογικοί συντελεσταί κατά κλιμάκιον	Ποσόν φόρου επί του κληρονομικής μερίδος ή κληροδοσίας	Σύνολον κληρονομικής μερίδος ή κληροδοσίας	Ποσόν φόρου επί του συνόλου
Δρχ.	%	Δρχ.	Δρχ.	Δρχ.
200.000	-	-	200.000	-
40.000	4	1.600	240.000	1.600
40.000	5	2.000	280.000	3.600
50.000	6	3.000	330.000	6.600
50.000	7	3.500	380.000	10.100
60.000	8	4.800	440.000	14.900
60.000	9	5.400	500.000	20.300
70.000	10	7.000	570.000	27.300
80.000	11	8.800	650.000	36.100
100.000	12,5	12.500	750.000	48.600
150.000	14	21.000	900.000	69.600
200.000	15,5	31.000	1.100.000	100.600
300.000	17	51.000	1.400.000	151.600
400.000	18,5	74.000	1.800.000	225.600
600.000	20	120.000	2.400.000	345.600
700.000	22	154.000	3.100.000	499.600
900.000	24	216.000	4.000.000	715.600
Υπερβάλλον	25			

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Β΄

Επί κληρονομικής μερίδος ή κληροδοσίας περιερχομένης α) εις ανιόντα οιοδήποτε βαθμού, β) εις κατιό-

ντας δευτέρου και επομένων βαθμού και γ) εις τον εκουσίως ή δικαστικώς αναγνωρισθέντα έναντι των ανιόντων του αναγνωρίσαντος πατρός ως και τον κατιόντα του αναγνωρισθέντος έναντι του αναγνωρίσαντος και των ανιόντων αυτού.

Κλιμάκιον	Φορολογικοί συντελεσταί κατά κλιμάκιον	Ποσόν φόρου επί του κληρονομικής μερίδος ή κληροδοσίας	Σύνολον κληρονομικής μερίδος ή κληροδοσίας	Ποσόν φόρου επί του συνόλου
Δρχ.	%	Δρχ.	Δρχ.	Δρχ.
150.000	-	-	150.000	-
40.000	7	2.800	190.000	2.800
40.000	8	3.200	230.000	6.000
50.000	9	4.500	280.000	10.500
50.000	10,5	5.250	330.000	15.750
60.000	12	7.200	390.000	22.950
60.000	13,5	8.100	450.000	31.050
70.000	15	10.500	520.000	41.550
80.000	16,5	13.200	600.000	54.750
100.000	18	18.000	700.000	72.750
150.000	19,5	29.250	850.000	102.000
200.000	21	42.000	1.050.000	144.000
250.000	22,5	56.250	1.300.000	200.250
Δρχ.	%	Δρχ.	Δρχ.	Δρχ.
300.000	24	72.000	1.600.000	272.250
350.000	26	91.000	1.950.000	363.250
400.000	28	112.000	2.350.000	475.250
450.000	30	135.000	2.800.000	610.250
500.000	32	160.000	3.300.000	770.250
700.000	34	238.000	4.000.000	1.008.250
Υπερβάλλον	35			

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Γ΄

Επί κληρονομικής μερίδος ή κληροδοσίας περιερχομένης εις αδελφόν του κληρονομούμενου αμφιθαλή ή ετεροθαλή.

Κλιμάκιον	Φορολογικοί συντελεσταί κατά κλιμάκιον	Ποσόν φόρου επί του κληρονομικής μερίδος ή κληροδοσίας	Σύνολον κληρονομικής μερίδος ή κληροδοσίας	Ποσόν φόρου επί του συνόλου
Δρχ.	%	Δρχ.	Δρχ.	Δρχ.
100.000	-	-	100.000	-
40.000	10	4.000	140.000	4.000
40.000	11,5	4.600	180.000	8.600
50.000	13	6.500	230.000	15.100
50.000	14,5	7.250	280.000	22.350
60.000	16	9.600	340.000	31.950
60.000	17,5	10.500	400.000	42.450

70.000	19	13.300	470.000	55.750
80.000	21	16.800	550.000	72.550
100.000	23	23.000	650.000	95.550
150.000	25	37.500	800.000	133.050
200.000	27	54.000	1.000.000	187.050
250.000	29	72.500	1.250.000	259.550
300.000	31,5	94.500	1.550.000	354.050
350.000	34	119.000	1.900.000	473.050
400.000	36,5	146.000	2.300.000	619.050
500.000	39	195.000	2.800.000	814.050
600.000	41,5	249.000	3.400.000	1.063.050
600.000	44	264.000	4.000.000	1.327.050
Υπερβάλλον	45			

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Δ'

Επί κληρονομικής μερίδος ή κληροδοσίας περιερχομένης εις α) συγγενείς εξ αίματος τρίτου βαθμού εκ πλαγίου, β) εις πατριούς και μητριάς, γ) εις τέκνα εκ προηγούμενου γάμου του συζύγου ως και λοιπά εξ αγχιστείας τέκνα (γαμβρούς, νύφας).

Κλιμάκιον Φορολογικοί Ποσόν Σύνολον Ποσόν				
συντελεσταί φόρου κληρονομικής φόρου				
κατά κλιμάκιον κλιμάκιον μερίδος ή επί του				
κλιμάκιον κλιμάκιον κληροδοσίας συνόλου				
της κληρονομικής μερίδος ή κληροδοσίας				
Δρχ.	%	Δρχ.	Δρχ.	Δρχ.
75.000	-	-	75.000	-
35.000	13	4.550	110.000	4.550
40.000	15	6.000	150.000	10.550
50.000	17	8.500	200.000	19.050
50.000	19	9.500	250.000	28.550
60.000	21	12.600	310.000	41.150
60.000	23	13.800	370.000	54.950
70.000	25	17.500	440.000	72.450
80.000	27,5	22.000	520.000	94.450
80.000	30	24.000	600.000	118.450
100.000	32,5	32.500	700.000	150.950
150.000	35	52.500	850.000	203.450
200.000	37,5	75.000	1.050.000	278.450
250.000	40	100.000	1.300.000	378.450
300.000	42,5	127.500	1.600.000	505.950
350.000	45	157.500	1.950.000	663.450
500.000	48	240.000	2.450.000	903.450
700.000	51	357.000	3.150.000	1.260.450
850.000	54	459.000	4.000.000	1.719.450
Υπερβάλλον	55			

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Ε'

Επί κληρονομικής μερίδος ή κληροδοσίας περιερχομέ-

νης εις συγγενή του κληρονομούμενου εξ αίματος τέταρτου βαθμού εκ πλαγίου.

Κλιμάκιον Φορολογικοί Ποσόν Σύνολον Ποσόν				
συντελεσταί φόρου κληρονομικής φόρου				
κατά κλιμάκιον κλιμάκιον μερίδος ή επί του				
κλιμάκιον κλιμάκιον κληροδοσίας συνόλου				
της κληρονομικής μερίδος ή κληροδοσίας				
Δρχ.	%	Δρχ.	Δρχ.	Δρχ.
50.000	-	-	50.000	-
30.000	16	4.800	80.000	4.800
40.000	18,5	7.400	120.000	12.200
50.000	21	10.500	170.000	22.700
50.000	23,5	11.750	220.000	34.450
60.000	26	15.600	280.000	50.050
70.000	28,5	19.950	350.000	70.000
70.000	31	21.700	420.000	91.700
80.000	34	27.200	500.000	118.900
100.000	37	37.000	600.000	155.900
150.000	40	60.000	750.000	215.900
200.000	43	86.000	950.000	301.900
250.000	46	115.000	1.200.000	416.900
300.000	49	147.000	1.500.000	563.900
350.000	52,5	183.750	1.850.000	747.650
500.000	56	280.000	2.350.000	1.027.650
700.000	59,5	416.500	3.050.000	1.444.150
950.000	63	598.500	4.000.000	2.042.650
Υπερβάλλον	65			

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΣΤ'

Επί κληρονομικής μερίδος ή κληροδοσίας περιερχομένης εις οιονδήποτε άλλον εξ αίματος ή εξ αγχιστείας συγγενή του κληρονομούμενου ή εξωτικών.

Κλιμάκιον Φορολογικοί Ποσόν Σύνολον Ποσόν				
συντελεσταί φόρου κληρονομικής φόρου				
κατά κλιμάκιον κλιμάκιον μερίδος ή επί του				
κλιμάκιον κλιμάκιον κληροδοσίας συνόλου				
της κληρονομικής μερίδος ή κληροδοσίας				
Δρχ.	%	Δρχ.	Δρχ.	Δρχ.
30.000	-	-	30.000	-
30.000	19	5.700	60.000	5.700
40.000	22	8.800	100.000	14.500
50.000	25	12.500	150.000	27.000
50.000	28	14.000	200.000	41.000
60.000	31	18.600	260.000	59.600
60.000	34	20.400	320.000	80.000
80.000	37,5	30.000	400.000	110.000
100.000	41	41.000	500.000	151.000
150.000	44,5	66.750	650.000	217.750
200.000	48	96.000	850.000	313.750
250.000	51,5	128.750	1.100.000	442.500
300.000	55	165.000	1.400.000	607.500
350.000	58,5	204.750	1.750.000	812.250
400.000	62	248.000	2.150.000	1.060.250
550.000	66	363.000	2.700.000	1.423.250
600.000	70	420.000	3.300.000	1.843.250

700.000 74 518.000 4.000.000 2.361.250
Υπερβάλλον 75

2. Οι βάσει των ισχυουσών εκάστοτε διατάξεων επιβαλλόμενοι επί του φόρου κληρονομιών υπέρ των δήμων και κοινοτήτων και των νομαρχιακών ταμείων οδοποιίας φόροι, θεωρούνται ως δημόσιον έσοδον, υπολογιζόμενοι επί του κυρίου φόρου επί συντελεστήν ίσον προς το συνολικόν ποσοστόν τούτων και βεβαιούνται δι' ενός ποσού, κατά τα εν άρθρω 81 οριζόμενα, αποδίδονται δε εκάστοτε δι' αποφάσεων του Υπουργού των Οικονομικών.

3. Επί συγγενικής σχέσεως εξ υιοθεσίας η κατάταξις των κληρονόμων ή κληροδόχων εις την οικειαν κατηγορίαν του παρόντος άρθρου, δια τον υπολογισμόν του φόρου ενεργείται επί τη βάσει της συγγενικής σχέσεως της υφισταμένης προ της υιοθεσίας.

Εάν η υιοθεσία έλαβε χώραν πέντε πλήρη έτη προ του θανάτου του κληρονομούμενου ή εάν ο θάνατος αυτού οφείλγται εις βίαιον συμβάν, η κατάταξις του υιοθετηθέντος και υιοθετήσαντος ενεργείται επί τη βάσει της συγγενικής σχέσεως της δημιουργηθείσας δια της υιοθεσίας.

Εάν η υιοθεσία έλαβε χώραν δύο πλήρη έτη προ του θανάτου του κληρονομούμενου κατατάσσονται: α) ο υιοθετηθείς έναντι του υιοθετήσαντος εις την δευτέραν κατηγορίαν και β) ο υιοθετήσας έναντι του υιοθετηθέντος εις την τρίτην κατηγορίαν.

Δια τον υπολογισμόν του χρόνου, λαμβάνεται υπ' όψιν η χρονολογία της ενώπιον του αρμοδίου Δικαστηρίου συζητήσεως της σχετικής αιτήσεως.

4. Επί σχολαζούσης κληρονομίας ο φόρος υπολογίζεται επί του συνόλου της αξίας αυτής επί τη βάσει των συντελεστών της ΣΤ' κατηγορίας, επιφυλασσομένης της εφαρμογής του άρθρου 101 περί νέας εκκαθαρίσεως του φόρου.

Άρθρον 30.

Υπολογισμός του φόρου επί αποποιήσεως.

Επί αποποιήσεως της κληρονομίας ή κληροδοσίας, ο εκ της αιτίας ταύτης καθιστάμενος δικαιούχος της κτήσεως οφείλει τον φόρον ον θα κατέβαλεν ο αποποιηθείς κατά την προς αυτόν επαγωγήν, εφόσον ο φόρος ούτος είναι μεγαλύτερος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'

Έκπτωσης και μείωσης του φόρου

Άρθρον 31.

Έκπτωσης φόρου συνυπολογιζομένων δωρεών και προικίων.

1. Εις περίπτωσιν συνυπολογισμού εις την αιτίαν θανάτου κτήσιν προγενεστέρων δωρεών και προικίων κατά τας διατάξεις του άρθρου 4, εκ του φόρου εκπίπτει ο επί τούτων αναλογών κατά τον χρόνον του συνυπολογισμού φόρος, υπολογιζόμενος και δια τας προίκας, ως εάν αύται εφορολογούντο ως δωρεαί.

2. Επί δωρεών και προικίων, διεπομένων ως προς τη φορολογίαν υπό προϊσχυσασών διατάξεων, εάν ο βεβαιωθείς επ' αυτών φόρος είναι ανώτερος του κατά την προηγουμένην παράγραφον αναλογούντος, εκπίπτει ο ανώτερος ούτος φόρος.

Ο μετά τον συνυπολογισμόν και τας ανωτέρω εκπτώ-

σεις οφειλόμενος φόρος δεν δύναται εν πάση περιπτώσει να είναι κατώτερος του αναλογούντος επί της αιτία θανάτου κτήσεως, άνευ συνυπολογισμού των δωρεών και των προικίων τούτων.

Άρθρον 32.

Έκπτωσης φόρου αλλοδαπής.

1. Εκ του φόρου του προκύπτοντος δια το σύνολον της αξίας της κτωμένης περιουσίας, εκπίπτει ο αποδεδειγμένως καταβληθείς ή ο οριστικώς και τελεσιδικώς βεβαιωθείς φόρος εις εν η πλείονα αλλοδαπά κράτη, δια την εν αυτοίς κειμένην κινητήν περιουσίαν και μέχρι του ποσού του αναλογούντος φόρου δια την εις έκαστον αλλοδαπόν κράτος κειμένην περιουσίαν. Προς εξεύρεσιν του εκπεστέου ποσού ο κατά τας διατάξεις του παρόντος προκύπτων φόρος δια το σύνολον της αξίας της κτωμένης περιουσίας επιμερίζεται αναλόγως των μερών ταύτης εν Ελλάδι και εις έκαστον αλλοδαπόν κράτος.

Ο μετά τας ανωτέρω εκπτώσεις οφειλόμενος φόρος δεν δύναται να είναι κατώτερος του αναλογούντος εις τα εν Ελλάδι κείμενα περιουσιακά στοιχεία, άνευ του συνυπολογισμού των φορολογουμένων εν Ελλάδι στοιχείων της αλλοδαπής.

2. Ως καταβληθείς ή βεβαιωθείς εν τη αλλοδαπή φόρος, δια την κατά την προηγούμενην παράγραφον έκπτωσιν, λογίζεται ο υπέρ του κράτους ή προκειμένου περι ομοσπονδιακού τοιούτου και ο υπέρ των ομοσπόνδων κρατών ή πολιτειών φόρος, ο βαρύνων την αγομένην προς φορολογίαν εν Ελλάδι περιουσίαν.

3. Ο εν τη αλλοδαπή καταβληθείς ή βεβαιωθείς φόρος μετατρέπεται εις δραχμάς επί τη βάσει της κατά τον χρόνον της γενέσεως της φορολογικής υποχρεώσεως επισήμου εν Ελλάδι τιμής του ξένου νομίσματος, εις ο κατεβλήθη ή εβεβαιώθη ούτος.

4. Η περί εκπτώσεως του καταβληθέντος ή βεβαιωθέντος εν τη αλλοδαπή φόρου αίτησις, μετά σχετικής βεβαιώσεως της αλλοδαπής φορολογικής αρχής, υποβάλλεται εντός πενταετίας από τις οριστικής εκκαθαρίσεως του φόρου τούτου.

Άρθρον 33.

Μείωσις φόρου διαδοχικών μεταβιβάσεων.

1. Εάν εντός πενταετίας από του χρόνου της γενέσεως της φορολογικής υποχρεώσεως αντικείμενα της κτήσεως ήθελον μεταβιβασθή και αύθις περαιτέρω αιτία θανάτου, ο δια τη νέαν ταύτην κτήσιν φόρος περιορίζεται:

α) Εις 5/10 αυτού, εάν ο χρόνος της γενέσεως της νέας φορολογικής υποχρεώσεως εμπίπτει εις το πρώτον έτος από της προηγούμενης μεταβιβάσεως.

β) Εις τα 6/10, εάν εμπίπτει εις το δεύτερον έτος.

γ) Εις τα 7/10, εάν εμπίπτει εις το τρίτον έτος.

δ) Εις τα 8/10, εάν εμπίπτει εις το τέταρτον έτος και

ε) Εις τα 9/10, εάν εμπίπτει εις το πέμπτον έτος.

2. Εάν ο προκύπτων φόρος κατά την φορολογίαν της δευτέρας κτήσεως είναι ανώτερος της πρώτης, λόγω της αυξήσεως της αξίας των αντικειμένων της κτήσεως ή λόγω υπάρξεως εις τη δευτέραν μεταβίβασιν και ετέρων αντικειμένων ή λόγω βαθμού συγγενείας, η επί πλέον διαφορά του φόρου οφείλεται ολόκληρος.

3. Αι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και οσάκις εις τον κληρονόμον περιέρχονται αιτία θανάτου περιουσιακά στοιχεία, τα οποία ούτος δια δωρεάς εί-

χε μεταβιβάσει εις τον κληρονομούμενον, εντός της προ του θανάτου του πενταετίας.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ
ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΤΩΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ ΑΙΤΙΑ
ΔΩΡΕΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Άντικείμενον και υποκείμενον του φόρου

Άρθρον 34.

Κτήσεις κατά δωρεάν.

1. Κτήσεις περιουσίας αιτία δωρεάς, δια την επιβολήν του φόρου, είναι:

Α) Η εκ δωρεάς συνιστωμένης κατά τας διατάξεις του Αστικού Κώδικος.

Β) Η εκ πάσης παροχής, παραχωρήσεως ή μεταβιβάσεως οιοδήποτε περιουσιακού στοιχείου άνευ ανταλλάγματος, έστω και αν δεν κατηρτίσθη έγγραφον.

2. Θεωρείται ως δωρεά δια την επιβολήν του κατά τας διατάξεις του παρόντος φόρου:

α) Η μεταξύ ανιόντων, κατιόντων ή συζύγων απαλλοτριώσεις περιουσίας επί συστάσει προσόδου ή διατροφής,

β) τα εκ μέρους του ασφαλισθέντος προς τον υπέρ ου η ασφάλις παρά του ασφαλιστού λόγω του θανάτου του ασφαλισθέντος οφειλόμενα ποσά ή συντάξεις, εφ' όσον η ασφάλεια συνήφθη ή μετεφέρθη εν Ελλάδι,

γ) η εν τη αλλοδαπή συναφθείσα και μη μεταφερθείσα εν Ελλάδι ασφάλεια, εφ' όσον ο υπέρ ου η ασφάλεια είναι Έλλην υπήκοος, αδιαφόρως κατοικίας αυτού ή αλλοδαπός έχων την κατοικίαν του εν Ελλάδι κατά τον χρόνον του θανάτου του ασφαλισθέντος,

δ) η παρ' ασφαλιστικού Ταμείου ή Οργανισμού καταβαλλομένη αποζημίωσις ή βοήθημα εφ' άπαξ ή περιοδικώς λόγω θανάτου του ησφαλισμένου εις πρόσωπα μη απαλλασσόμενα κατά την περίπτωσιν β' της παραγράφου 1 του άρθρου 43 αδιαφόρως του εν τοις κανονισμοίς του Ταμείου ή Οργανισμού αναφερομένου χαρακτηρισ κτήσεως του δικαιουμένου ποσού,

ε) τα υπό φυσικών ή νομικών προσώπων καταβαλλόμενα ποσά πέραν των κειμένων νόμων εις υπαλλήλους των ή εις μέλη Διοικητικού Συμβουλίου, λόγω λύσεως της μετ' αυτών σχέσεως.

3. Ο οικονομικός έφορος δύναται να χαρακτηρίση ως δωρεάν, εν όλω ή εν μέρει πάσαν παραχώρησιν περιουσίας, γενομένην μεν εικονικώς υπό τύπον συμβάσεως επ' ανταλλάγματι, υποκρύπτουσαν όμως δωρεάν, κατά την έννοιαν των διατάξεων της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.

Εις την περίπτωσιν ταύτην, εάν πρόκειται περί ακινήτων ή πλοίων υποβληθέντων εις τον φόρον μεταβιβάσεως, εκ του αναλογούντος φόρου δωρεάς εκπίπτεται ο βεβαιωθείς φόρος μεταβιβάσεως.

Άρθρον 35.

Περιουσία υποβαλλομένη εις φόρον.

1. Είς φόρον υποβάλλεται:

α) η δωρουμένη και εν Ελλάδι κειμένη πάσης φύσεως περιουσία,

β) η δωρουμένη και εν αλλοδαπή κειμένη κινητή εν γέ-

νει περιουσία Έλληνος υπηκόου,

γ) η εν τη αλλοδαπή κειμένη κινητή εν γένει περιουσία αλλοδαπού υπηκόου και δωρουμένη προς ημεδαπόν ή αλλοδαπόν έχοντα την κατοικίαν του εν Ελλάδι,

δ) η προ του θανάτου του ανιόντος παραδιδόμενη εις τους κατιόντας κινητή περιουσία βάσει συμβάσεως νεμήσεως.

2. Ως κειμένη εν Ελλάδι κινητή περιουσία θεωρείται η κατά τας διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 3, εφαρμοζόμενας αναλόγως.

Άρθρον 36.

Συνυπολογισμός προγενεστέρων δωρεών και προικών.

Εις την κτωμένην κατά τας διατάξεις του άρθρου 34 περιουσίαν, συνυπολογίζονται αι προγενέστεραι δωρεαί του αυτού δωρητού προς τον αυτόν δωρεοδόχον, ως και η υπέρ αυτού συσταθείσα παρά του αυτού δωρητού προίξ, δι' άς η φορολογική υποχρέωσις εγεννήθη μετά την 25 Ιανουαρίου 1946.

Διά τον συνυπολογισμόν των δωρεών και προικών λαμβάνεται υπ' όψιν η αξία τούτων κατά τον χρόνον της γενέσεως δι' αυτάς της φορολογικής υποχρεώσεως.

Άρθρον 37.

Δωρεαί αιτία θανάτου ολοκλήρου περιουσίας.

Επί δωρεάς αιτία θανάτου αντικειμένων, άτινα κατά τον χρόνον του θανάτου του δωρητού αποτελούν την όλην περιουσίαν αυτού, εφαρμόζονται δια τη φορολογίαν ταύτης αι περί κληρονομιών διατάξεις του παρόντος.

Άρθρον 38.

Υποκείμενον φόρου.

1. Υπόχρεως εις τον φόρον είναι ο δωρεοδόχος.

2. Προκειμένου περί περιουσιακών στοιχείων δωρεάς, δι' ην η φορολογική υποχρέωσις γεννάται μετά τον θάνατον του δωρεοδόχου, οι καθολικοί και ειδικοί διάδοχοι αυτού υποχρεούνται και δια τον φόρον της δωρεάς. Ο φόρος ούτος υπολογίζεται επί της αξίας των περιουσιακών τούτων στοιχείων κατά τον χρόνον γενέσεως της φορολογικής υποχρεώσεως, εφαρμοζόμενων των φορολογικών συντελεστών της συγγενικής σχέσεως του αποβιώσαντος δωρεοδόχου προς τον δωρητήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄

Χρόνος φορολογίας.

Άρθρον 39.

Χρόνος γενέσεως φορολογικής υποχρεώσεως.

1. Η φορολογική υποχρέωσις γεννάται κατά τον χρόνον της συντάξεως του εγγράφου της δωρεάς. Εάν εγένετο παράδοσις του αντικειμένου της δωρεάς άνευ της συντάξεως εγγράφου ή τούτο συνετάγη μετά την τοιαύτην παράδοσιν, η φορολογική υποχρέωσις γεννάται κατά τον χρόνον της παραδόσεως.

2. Επί δωρεάς αιτία θανάτου η φορολογική υποχρέωσις γεννάται κατά τον χρόνον θανάτου του δωρητού, εφ' όσον δεν υφίσταται άλλη τις αναβλητική αίρεσις.

Άρθρον 40.

Μετάθεσις χρόνου γενέσεως φορολογικής

υποχρέωσης.

1. Κατ' εξαίρεση η φορολογική υποχρέωση γεννάται:

α) Κατά τον χρόνο πληρώσεως της αιρέσεως, όταν η δωρεά εξαρτάται εξ αναβλητικής και ουχί καθαρώς εξουσιαστικής αιρέσεως. Εάν όμως τ' αντικείμενα της δωρεάς περιέρχονται εις την κατοχήν του δωρεοδόχου προ της πληρώσεως της αιρέσεως, η φορολογική υποχρέωση γεννάται κατά τον χρόνο της περιελεύσεως τούτων.

β) Κατά τον χρόνο της καθ' οιονδήποτε τρόπον λήξεως της επιδικίας, όταν τ' αντικείμενα της δωρεάς είναι επίδικα κατά τον χρόνο της καταρτίσεως της συμβάσεως της δωρεάς ή του θανάτου του δωρητού επί δωρεάς αιτία θανάτου και ο δικαιούχος δεν έχη την νομήν τούτων.

Εάν προ της λήξεως της επιδικίας περιέλθωσι τ' αντικείμενα της δωρεάς εις την νομήν του δωρεοδόχου, η φορολογική υποχρέωση γεννάται κατά τον χρόνο της περιελεύσεως.

γ) Κατά τον χρόνο της συντάξεως του εγγράφου αποδοχής της δωρεάς υπό του δωρεοδόχου, όταν αυτή γίνηται δι' ιδιαίτερου εγγράφου. Εάν τ' αντικείμενα δωρεάς παραδίδονται προ της συντάξεως του εγγράφου αποδοχής ταύτης, η φορολογική υποχρέωση γεννάται κατά τον χρόνο της παραδόσεως τούτων.

δ) Κατά τον χρόνο της συνενώσεως της επικαρπίας μετά της ψιλής κυριότητος, όταν αντικείμενον της δωρεάς είναι η ψιλή κυριότης, εφαρμοζομένων κατ' αναλογίαν των διατάξεων της περιπτώσεως ε' του άρθρου 7.

ε) Κατά τον χρόνο καταβολής του τιμήματος των αναγκαστικώς απαλλοτριωμένων κτημάτων ή κατά τον χρόνο άρσεως της απαλλοτριώσεως, εφόσον η απαλλοτριώσις εκηρύχθη προ της λόγω δωρεάς μεταβιβάσεως.

στ) Κατά τον χρόνο αποδόσεως υπό του κράτους των καταληφθέντων υπό τούτου ως εγκαταλειμμένων κτημάτων, ως και των υπό μεσεγγύησιν τελούντων ως ανηκόντων εις υπηκόους εχθρικών κρατών, εφόσον ταύτα προ της λόγω δωρεάς μεταβιβάσεως είχαν καταληφθή ως εγκαταλειμμένα ή είχαν τεθή υπό μεσεγγύησιν.

2. Η φορολογική υποχρέωση δύναται να μετατίθηται εις μεταγενέστερον του κατά την παράγραφον 1 του παρόντος άρθρου χρόνον, εφαρμοζομένων των διατάξεων των παραγράφων 1 έως 4 του άρθρου 8 εάν:

α) ο δωρεοδόχος, καίτοι ευρισκόμενος εν τη νομή των αντικειμένων της δωρεάς δεν δύναται να διαθέση ταύτα ελευθέρως λόγω νομικού κωλύματος.

β) τα αντικείμενα της δωρεάς είναι απρόσοδα ή μικράς προσόδου και εκ του λόγου τούτου ο υπόχρεος εις την καταβολήν του φόρου δεν δύναται να καταβάλη τούτον. Προκειμένου περί περιουσιακών στοιχείων μικράς προσόδου δύναται η κατά τα ανωτέρω επιτρεπομένη αναβολή της φορολογίας να περιορίζηται εις μέρος ή ποσοστόν αυτών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Προσδιορισμός αξίας αντικειμένων δωρεών, ακύρωσις και ανάκλησις - εκπώσεις.

Άρθρον 41.

Αξία αντικειμένων φορολογίας - ψιλής κυριότητος - εκπώσεις.

Αι διατάξεις των άρθρων 9 έως 16, 18, 20, 22 περιπτώσις γ' και 27 εφαρμόζονται αναλόγως και επί των αιτία δωρεάς κτωμένων περιουσιών.

Άρθρον 42.

Ακύρωσις και ανάκλησις δωρεών.

1. Δωρεαί εν ζωή κατά πλήρη κυριότητα:

A) Ακυρούμεναι ή αναγνωριζόμεναι δια τελεσιδίκου δικαστικής αποφάσεως ως άκυροι εν όλω ή εν μέρει ή νομίμως ανακληθείσαι, λογίζονται και φορολογούνται ως δωρεαί επικαρπίας των δωρηθέντων δια τον χρόνον από της παραδόσεως τούτων μέχρι της τελεσιδικίας της αποφάσεως, γενομένης νέας εκκαθαρίσεως κατά το άρθρον 100.

Εάν επί των δωρεών τούτων δια της αυτής αποφάσεως διατάσσηται η επιστροφή των δωρηθέντων μετά των καρπών αυτών και αποδεικνύεται αυτή δι' εκτελέσεως της αποφάσεως ή δια συμβολαιογραφικής πράξεως, εκπίπτει και επιστρέφεται ολόκληρος ο βεβαιωθείς και καταβληθείς φόρος.

B) Ανακαλούμεναι συμφωνία των μερών:

α) εντός πενταετίας από της συστάσεως αυτών, φορολογούνται δια την σύστασιν αυτών, ουχί όμως και δια την ανάκλησιν, ως δωρεαί του τέως δωρεοδόχου προς τον εις ον επανέρχονται τα δωρηθέντα αρχικόν δωρητήν.

β) μετά πάροδον πενταετίας φορολογούνται, τόσον δια την σύστασιν αυτών, όσον και δια την ανάκλησιν, ως δωρεαί του τέως δωρεοδόχου προς τον εις ον επανέρχονται τα δωρηθέντα αρχικόν δωρητήν.

2. Δωρεαί αιτία θανάτου αμετάκλητοι, ως και δωρεαί ψιλής κυριότητος, των οποίων ανεβλήθη η φορολογία, ακυρούμεναι ή αναγνωριζόμεναι, δια τελεσιδίκου δικαστικής αποφάσεως, ως άκυροι ή νομίμως ανακληθείσαι ή ανακληθείσαι συμφωνία των μερών οποτεδήποτε, δεν υπόκεινται εις φόρον τόσον δια την σύστασιν, όσον και δια την ακύρωσιν ή ανάκλησιν των.

3. Δωρεαί ψιλής κυριότητος, φορολογηθείσαι κατ' εφαρμογήν της περιπτώσεως ε' της παραγράφου 5 του άρθρου 16:

A) Ακυρούμεναι ή αναγνωριζόμεναι, δια τελεσιδίκου αποφάσεως, ως άκυροι ή νομίμως ανακληθείσαι, δεν υπόκεινται εις φόρον, ο δε βεβαιωθείς φόρος εκπίπτει και ο καταβληθείς επιστρέφεται. Επίσης δεν φορολογούνται ως δωρεαί του τέως δωρεοδόχου προς τον εις ον επανέρχονται τα δωρηθέντα αρχικόν δωρητήν.

B) Ανακαλούμεναι συμφωνία των μερών φορολογούνται δια την σύστασιν αυτών, κατ' εφαρμογήν της περιπτώσεως ε' της παραγράφου 5 του άρθρου 16, ουχί όμως και ως δωρεαί του τέως δωρεοδόχου προς τον εις ον επανέρχονται τα δωρηθέντα αρχικόν δωρητήν.

4. Επί δωρεάς αιτία θανάτου συσταθείσης προ της ισχύος του Αστικού Κώδικος, εάν προ του θανάτου του δωρητού αποβιώση ο δωρεοδόχος εις ον είχαν παραδοθή τα δωρηθέντα, αντικείμενον της δωρεάς είναι η επικαρπία τούτων, δια τον χρόνον από της παραδόσεως των μέχρι του θανάτου του δωρεοδόχου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'

Απαλλαγαι.

Άρθρον 43.

Απαλλαγá από του φόρου.

1. Απαλλάσσονται του φόρου:

α) Αι κτήσεις υπό των εν παραγράφω 1 του άρθρου 25 αναφερομένων προσώπων.

β) Τα παρ' ασφαλιστικών Ταμείων ή ασφαλιστικών Οργανισμών, λόγω θανάτου του ησφαλισμένου καταβαλλόμενα βοηθήματα ή αποζημιώσεις εφ' άπαξ ή περιοδικώς εις την χήραν, τα τέκνα περιλαμβανομένων και των θετών, τους γονείς και τας αγάμους αδελφάς αυτού.

γ) Αι άνευ ανταλλάγματος παραχωρήσεις κινητών ή ακινήτων του δημοσίου, δήμων ή κοινοτήτων και νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου.

2. Εκ της αξίας της δωρεάς αιτία θανάτου εκπίπτει, μη υποκειμενον εις φόρον, ποσόν δραχμών εκατόν χιλιάδων (100.000), εφ' όσον συντρέχουν αθροιστικώς αι ακόλουθοι προϋποθέσεις:

α) η δωρεά αιτία θανάτου αποτελείται κατά το ήμισυ τουλάχιστον της αξίας αυτής εκ γεωργικών ή κτηνοτροφικών περιουσιακών στοιχείων, συνυπολογιζομένων και των υπέρ οιουδήποτε συσταθισίων δωρεών και προικών υπό του δωρητού, ως και η κληρονομία τούτου, εξαιρέσει των χαρακτηριστική αιτία μεταβιβαζομένων περιουσιών προς τα πρόσωπα των εδαφίων Α' και β' της παραγράφου 1 του άρθρου 25,

β) ο δωρητής ησχολείτο κατά κύριον επάγγελμα εις γεωργικάς εν γένει εργασίας,

γ) ο δωρεοδόχος είναι ανήλικος ή ασχολείται κατά κύριον επάγγελμα εις γεωργικάς εργασίας και

δ) ο δωρεοδόχος είναι κατιών ή ανιών, σύζυγος ή άγαμος αδελφή του δωρητού.

Επί συστάσεως πλειόνων δωρεών αιτία θανάτου ή προικών υπό του αυτού δωρητού ή προικοδότης προς τον αυτόν δωρεοδόχον ή προικολήπτην το ποσό των εκατόν χιλιάδων (100.000) δραχμών εκπίπτει άπαξ εκ της συνολικής αξίας τούτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Υπολογισμός του φόρου.

Άρθρον 44.

Υπολογισμός και εκπτώσεις φόρου.

1. Το μετ' αφαιρέσιν των εκπτώσεων των άρθρων 41 και 43 απομένον υπόλοιπον της αιτία δωρεάς κτωμένης περιουσίας, υποβάλλεται εις φόρον, υπολογιζόμενον κατά τας διατάξεις του άρθρου 29.

Δια τον καθορισμόν του βαθμού συγγενείας επί υιοθεσίας εφαρμόζονται αναλόγως η παράγραφος 3 του άρθρου 29 εν συνδυασμώ προς το άρθρον 45.

2. Εκ του προκύπτοντος φόρου εκπίπτει:

α) Ο αναλογών εις τας κατά το άρθρον 36 συνυπολογιζόμενας προγενεστέρας δωρεάς ή προίκας φόρος, εφαρμοζομένων αναλόγως των διατάξεων του άρθρου 31.

β) Ο αποδεδειγμένως καταβληθείς ή οριστικώς και τελεσιδικώς βεβαιωθείς φόρος εν τη αλλοδαπή δια τας αυτόθι γενομένας δωρεάς κινητών, εφαρμοζομένων αναλόγως των διατάξεων του άρθρου 32.

Άρθρον 45.

Αναλογική εφαρμογή διατάξεων.

Όπου εις τας περί φορολογίας των κτήσεων αιτία δω-

ρεάς διατάξεις του παρόντος ορίζεται ανάλογος εφαρμογή των, δια τας αιτία θανάτου κτήσεις, διατάξεων, νοείται, αντί του κληρονομούμενου ο δωρητής, αντί χρόνου θανάτου κληρονομούμενου ο χρόνος καταρτίσεως της συμβάσεως ή προκειμένου περί ατύπων δωρεών ο χρόνος παραδόσεως των δωρουμένων αντικειμένων ή προκειμένου περί δωρεών αιτία θανάτου ο χρόνος θανάτου του δωρητού, αντί κτήσεως αιτία θανάτου η κτήσεις αιτία δωρεάς και αντί δικαιούχου αιτία θανάτου ο δωρεοδόχος.

ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟΝ

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΤΩΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ ΑΙΤΙΑ

ΠΡΟΙΚΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Αντικείμενον και υποκείμενον του φόρου.

Άρθρον 46.

Κτήσεις κατά προίκα.

Κτήσεις περιουσίας αιτία προικός δια την επιβολήν του φόρου, είναι η εκ προικός, συνιστωμένης κατά τας διατάξεις του Αστικού Κώδικος.

Άρθρον 47.

Συνυπολογισμός προγενεστέρων δωρεών και προικών.

Εις την κατ' άρθρον 46 κτήσεις αιτία προικός συνυπολογίζονται αι κατά το άρθρον 36 προγενέστεραι δωρεαί και προίκες του αυτού προσώπου προς την υπέρ ης η προίξ, δι' άς η φορολογική υποχρέωσις εγεννήθη μετά την 25 Ιανουαρίου 1946.

Διά τον συνυπολογισμόν των δωρεών και προικών λαμβάνεται υπ' όψιν η αξία τούτων κατά τον χρόνον της γενέσεως δι' αυτάς της φορολογικής υποχρεώσεως.

Άρθρον 48.

Περιουσία υποβαλλομένη εις φόρον.

Εις φόρον υποβάλλεται η αιτία προικός κτωμένη περιουσία, κατά τα εν άρθρω 35 οριζόμενα.

Άρθρον 49.

Προίξ συνιστωμένη δια διατάξεως τελευταίας βουλήσεως.

Προίξ συνιστωμένη δια διατάξεως τελευταίας βουλήσεως φορολογείται κατά τας διατάξεις του άρθρου 56, εφ' όσον η υπό του ανδρός αποδοχή της προικός γίνι εντός έτους από της δημοσιεύσεως της διαθήκης, άλλως το αντικείμενον της ούτω καταλειπομένης περιουσίας φορολογείται ως κληροδοσία του διαθέτου υπέρ της γυναικός, υπέρ ης καταλείπεται.

Εάν η αποδοχή γίνι μετά την παρέλευσιν της ετησίας προθεσμίας, ενεργείται νέα εκκαθάρισις και επιβάλλεται φόρος προικός ως και πρόσθετος φόρος κατά τας διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 75.

Άρθρον 50.

Εναλλαγή προικώου.

Επί εναλλαγής προικώου αντικειμένου δι' άλλου, εάν η αξία του εναλλασσομένου είναι διάφορος του εις εναλλαγήν παρεχομένου, οφείλεται κατά την εναλλα-

γίν φόρος δωρεάς επί της διαφοράς της αξίας των εναλλασσομένων.

Ο φόρος υπολογίζεται βάσει της συγγενικής σχέσεως της υπέρ ης η προίξ και του παρέχοντος έτερον, αντί του αρχικώς επιδοθέντος προικώου, εις εναλλαγήν αυτού, όπου δε πρόκειται περί εναλλαγής αντικειμένου της υπό της γυναικός συσταθείσης υπέρ εαυτής προικός δι' άλλου του ανδρός, ο οφειλόμενος κατά την εναλλαγήν φόρος δωρεάς επί της διαφοράς της αξίας υπολογίζεται βάσει των δια τους συζύγους ισχυόντων φορολογικών συντελεστών.

Άρθρον 51.

Υποκειμενον φόρου.

1. Υπόχρεως εις τον φόρον είναι ο προικολήπτης.

2. Όταν η φορολογική υποχρέωσις γεννάται μετά τη λύσιν του γάμου, υπόχρεως εις τον φόρον είναι η υπερ ης η προίξ ή οι κληρονόμοι αυτής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Χρόνος φορολογίας.

Άρθρον 52.

Χρόνος γενέσεως φορολογικής υποχρεώσεως.

1. Η φορολογική υποχρέωσις γεννάται:

α) Κατά τον χρόνον της κατατίσεως του προικοσυμφώνου, όταν η προίξ συνιστάται δια συμβάσεως μετά του ανδρός.

β) Κατά τον χρόνον της αποδοχής της προικός υπό του ανδρός, όταν η προίξ συνιστάται δια διατάξεως τελευταίας βουλήσεως.

γ) Κατά τον χρόνον της συντάξεως του εγγράφου αποδοχής της προικός, όταν η σύμβασις της προικός δεν συντελήται αμέσως συνεπεία μη ταυτοχρόνου αποδοχής αυτής υπό του προικολήπτου.

Εάν τα προικώα παραδίδονται προ της αποδοχής της προικός, η δε αποδοχή δεν συντελεσθή εντός έτους από της κατατίσεως του προικοσυμφώνου, η δοθείσα προίξ φορολογείται ως δωρεά προς την υπέρ ης η προίξ.

2. Αι διατάξεις των περιπτώσεων Α', β', δ', ε' και στ' της παραγράφου 1 και της παραγράφου 2 του άρθρου 40, συντρεχουσών των εν αυταίς προϋποθέσεων, εφαρμόζονται αναλόγως και επί κτήσεως αιτία προικός.

3. Η αναβλητική αίρεσις της τελέσεως του γάμου δεν συνεπάγεται αναβολήν του χρόνου της γενέσεως της φορολογικής υποχρεώσεως της προικός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Προσδιορισμός αξίας αντικειμένων προικός.

Άρθρον 53.

Αξία αντικειμένων φορολογίας.

1. Αι διατάξεις των άρθρων 9 έως 15, 18 και 20 εφαρμόζονται και επί των αιτία προικός κτωμένων περιουσιών.

2. Επί προικός, ης η φορολογική υποχρέωσις γεννάται

μετά την λύσιν του γάμου εν τω προσώπω της γυναικός ή των κληρονόμων αυτής, εφαρμόζονται αι διατάξεις της παρ.2 του άρθρου 54.

3. Επί προικός, εφ'ης το δικαίωμα του ανδρός ορίζεται εκ του νόμου εις την επικαρπίαν των προικίων κατ' άρθρον 1414 του Αστικού Κώδικος, υπόκειται εις τον φόρον η πλήρης κυριότης των αντικειμένων της προικός.

Άρθρον 54.

Ψιλή κυριότης κατά προίκα.

1. Εάν συνιστάται ως προίξ η ψιλή κυριότης εφαρμόζονται αναλόγως αι διατάξεις του άρθρου 16.

2. Εάν το πρώτον συσταθή ως προίξ η ψιλή κυριότης, λυθέντος του γάμου και εφ'όσον η συνένωσις της επικαρπίας προς την ψιλήν κυριότητα επέλθη:

α) εν τω προσώπω της γυναικός, οφείλεται φόρος δωρεάς.

β) εν τω προσώπω των κληρονόμων αυτής οφείλεται φόρος κληρονομίας, υπολογιζόμενος επί της αξίας της πλήρους κυριότητος κατά τον χρόνον της συνενώσεως και βάσει της συγγενικής σχέσεως αυτών προς τον προικοδότην, εκτός εάν ο φόρος κληρονομίας, βάσει της συγγενικής σχέσεως αυτών προς την γυναίκα και επί του συνόλου της εκ της περιουσίας ταύτης κληρονομικής μερίδος εκάστου, είναι μεγαλύτερος, οπότε οφείλεται ο φόρος ούτος.

3. Αι διατάξεις της παραγράφου 2, του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται αναλόγως και εις πάσαν περιπτώσιν καθ'ην η γένεσις της φορολογικής υποχρεώσεως έχει μετατεθή εις τον χρόνον λύσεως του γάμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Απαλλαγαί.

Άρθρον 55.

Απαλλαγαί από του φόρου.

1. Απαλλάσσονται του φόρου:

α) Η παρά της προικιζομένης εξ ιδίας περιουσίας συνιστώμενη υπέρ αυτής προίξ.

β) Αι παρ'ιδρυμάτων ή σωματείων συνιστώμενα προίκες υπέρ απόρων, υπέρ θυγατέρων και αδελφών των υπέρ πατρίδος πεσόντων και υπέρ απορφανισθειών ή στερηθειών του αδελφού ένεκα πολέμου.

2. Εκ της αξίας της προικός εκπίπτει, μη υποκείμενον εις φόρον, ποσόν δραχμών εκατόν χιλιάδων (100.000), εφ'όσον συντρέχουν αθροιστικώς αι ακόλουθοι προϋποθέσεις:

α) η προίξ αποτελείται κατά το ήμισυ τουλάχιστον της αξίας αυτής εκ γεωργικών ή κτηνοτροφικών περιουσιακών στοιχείων, συνυπολογιζομένων και των προγενεστέρων δωρεών και προικίων του αυτού προικοδότου υπέρ της προικιζομένης,

β) συνιστάται υπό ανιόντος ή αδελφού,

γ) ο τε προικοδότης και ο προικολήπτης ασχολούνται κατά κύριον επάγγελμα εις γεωργικάς εργασίας.

Επί συστάσεως πλειόνων προικίων ή δωρεών αιτία θανάτου υπό του αυτού προικοδότου ή δωρητού προς τον αυτόν προικολήπτην ή δωροεδόχον το ποσόν των εκατόν χιλιάδων (100.000) δραχμών, εκπίπτει άπαξ εκ της

συνολικής αξίας τούτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.
Υπολογισμός φόρου.

Άρθρον 56.
Υπολογισμός του φόρου.

1. Το μετ' αφαιρέσιν της εκπτώσεως του άρθρου 55 απομένον υπόλοιπον της αιτία προικός κτωμένης περιουσίας υποβάλλεται εις φόρον, υπολογιζόμενον κατά τα εν άρθροις 29 και 44 οριζόμενα και επί τη βάσει της συγγενικής σχέσεως μεταξύ προικοδότη και της υπέρ ης η προίξ. Ο ούτω προκύπτων φόρος μειούται εις το ήμισυ.

2. Προίξ συνιστωμένη παρ'ανιόντος της υπέρ ης αυτή δευτέρου και επομένων βαθμού ή παρ'αδελφού αυτής εξομοιούται, δια την επιβολήν του φόρου, προς προίκα συνιστωμένην παρ'ανιόντος πρώτου βαθμού.

3. Συντρεχούσης περιπτώσεως συνυπολογισμού προγενεστέρων δωρεών και προικών κατά τας διατάξεις του άρθρου 47, εκ του προκύπτοντος κατά την προηγουμένην παράγραφον φόρου, εκπίπτει ο φόρος, ο αναλογών εις τας συνυπολογιζόμενας προγενεστέρας προίκας και δωρεάς, ως εάν αι δωρεαί εφορολογούντο ως προίκες, εφαρμοζομένων κατ' αναλογίαν των διατάξεων του άρθρου 31.

4. Λυθέντος του γάμου εντός πενταετίας από του χρόνου της γενέσεως της φορολογικής υποχρέωσης της προικός, οφείλεται συμπληρωματικός φόρος προικός ίσος προς τον αρχικώς καταβληθέντα, εάν ο γάμος ελύθη εντός του πρώτου έτους από της τελέσεώς του, προς τα 4/5 αυτού εάν ο γάμος ελύθη εντός του δευτέρου έτους, προς τα 3/5 αυτού εάν ο γάμος ελύθη εντός του τρίτου έτους, προς τα 2/5 αυτού εάν ο γάμος ελύθη εντός του τετάρτου έτους και προς τον 1/5 αυτού εάν ο γάμος ελύθη εντός του πέμπτου έτους.

Άρθρον 57.
Αναλογική εφαρμογή διατάξεων.

Όπου εις τας διατάξεις του παρόντος περί φορολογίας των κτήσεων αιτία προικός ορίζεται ανάλογος εφαρμογή των επί της φορολογίας των δωρεών διατάξεων, λογίζεται αντιστοίχως αντί της δωρεάς η προίξ, αντί του δωρητού ο προικοδότης και αντί του δωρεοδόχου ο προικολήπτης.

ΤΜΗΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟΝ
ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΤΗΣΕΩΝ ΕΚ ΚΕΡΔΩΝ ΛΑΧΕΙΩΝ

Άρθρον 58.
Αντικείμενον, υποκείμενον φόρου και χρόνος φορολογίας.

1. Εις τον φόρον υποβάλλονται τα εκ λαχειοφόρων ομολογιών, εκ λαχείων και λαχειοφόρων αγορών κέρδη, τα προκύπτοντα εκ κληρώσεων ενεργουμένων εν Ελλάδι.

2. Υπόχρεως εις τον φόρον είναι ο δικαιούχος του κέρδους.

3. Η φορολογική υποχρέωσις γεννάται κατά τον χρό-

νον της κληρώσεως.

4. Εάν αντικείμενον του φόρου είναι κινητόν ή ακίνητον ή άλλο περιουσιακόν στοιχείον, δια τον υπολογισμόν του φόρου λαμβάνεται υπόψιν η αγοραία αξία αυτού, εξευρισκομένη κατά τα εν άρθροις 9 - 18 οριζόμενα.

Άρθρον 59.
Απαλλαγά από του φόρου.

1. Απαλλάσσονται από του φόρου το Δημόσιον και τα προς τούτο εξομοιούμενα δυνάμει ειδικών διατάξεων νομικά πρόσωπα, οι δήμοι και αι κοινότητες, ως και τα μετοχικά ταμεία ή ταμεία προνοίας ή αλληλοβοηθείας στρατιωτικών ή πολιτικών δημοσίων υπαλλήλων.

2. Δεν υποβάλλονται εις φόρον τα κέρδη άτινα δυνάμει ειδικών νόμων εξαιρούνται της φορολογίας.

Άρθρον 60.
Υπολογισμός του φόρου.

Εκ του προκύπτοντος εξ εκάστης λαχειοφόρου ομολογίας ή εκάστου λαχείου ή λαχειοφόρου αγοράς κέρδους, ανεξαρτήτως του αριθμού των δικαιούχων αυτού, εκπίπτει παραμένον αφορολόγητον ποσόν δραχμών πέντε χιλιάδων (5.000), το δε επί πλέον ποσόν υπόκειται εις φόρον οριζόμενον εις είκοσιν επί τοις εκατόν (20%).

Εάν το λαχείον εκδίδηται διηρημένον εις πλείονα του ενός γραμμάτια φέροντα τον αυτόν αριθμόν, έκαστον των γραμματίων τούτων θεωρείται, δια την εφαρμογήν των διατάξεων του παρόντος άρθρου, ως αυτοτελές λαχείον.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ
ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ
ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΤΩΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ ΑΙΤΙΑ ΘΑΝΑΤΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.
Δηλώσεις.

Άρθρον 61.
Υπόχρεοι εις δήλωσιν.

1. Ο κατά το άρθρον 5, υπόχρεως εις φόρον και εν περιπτώσει ανικανότητος αυτού, ο νόμιμος αυτού αντιπρόσωπος υποχρεούται εις δήλωσιν δια την παρ'αυτού κτωμένην αιτία θανάτου περιουσίαν.

2. Κληρονόμος, βεβαρημένος δια κληροδοτήματος υπό προθεσμίαν, δι'ο δεν αναβάλλεται η κτήσις του δικαιώματος, αλλ' αναστέλλεται η άσκησις αυτού, υποχρεούται εις δήλωσιν του κληροδοτήματος, ενεργών δια λογαριασμόν του κληροδόχου.

3. Εις την περίπτωσιν της παραγράφου 5 του άρθρου 14 υποχρεούται εις δήλωσιν ο βεβαρημένος δια την προκύπτουσαν υπέρ αυτού διαφοράν λόγω διακοπής της παροχής.

4. Εν περιπτώσει θανάτου του υποχρέου προς δήλωσιν περιουσιακών στοιχείων, δι' α μετατίθεται κατά νόμον η γένεσις της φορολογικής υποχρέωσης, οι κληρονόμοι τούτου υπέχουν δια τα περιουσιακά ταύτα στοιχεία υποχρέωσιν προς δήλωσιν και δια τον φόρον κληρονομίας της αιτία θανάτου κτήσεως του αρχικού υπο-

χρέου.

5. Επί σχολαζούσης κληρονομίας, υποχρεούται εις δήλωσιν ο κηδεμών ταύτης. Μετά δε την αναγνώρισιν των κληρονόμων, ούτοι υποχρεούνται εις νέαν δήλωσιν επί τη βάσει της οποίας ο φόρος εκκαθαρίζεται, κατά τα εν άρθρω 101 οριζόμενα.

6. Ο εκτελεστής διαθήκης πριν ή προβή εις οιαδήποτε ενέργειαν συστάσεως, μεταθέσεως ή αλλοιώσεως δικαιωμάτων επί αντικειμένων της αιτία θανάτου κτήσεως, υποχρεούται εις δήλωσιν, εφ'όσον δεν υπεβλήθη τοιαύτη υπό των προς τούτο υποχρέων.

7. Εάν ο υπόχρεος εις δήλωσιν έχει κηρυχθή εις κατάστασιν πτωχεύσεως προ της επαγωγής της κληρονομίας, εις δήλωσιν υποχρεούται ο σύνδικος, μετά την ρητήν ή σιωπηράν αποδοχήν της κληρονομίας υπό του πτωχού και εφ'όσον δεν υπεβλήθη υπό τούτου.

8. Εάν αντικείμενα της αιτία θανάτου κτήσεως εκρίθησαν μεταγενεστέρως, κατόπιν πληρώσεως της αιρέσεως ή δικαστικής αποφάσεως ή συμβιβασμού, ως ανήκοντα εις έτερον του αρχικού δικαιούχου, ο εκ της αιτίας ταύτης καθιστάμενος δικαιούχος υποχρεούται εις δήλωσιν, επί τη βάσει της οποίας ενεργείται νέα εκκαθάρισις, κατά τα εν άρθρω 100 οριζόμενα.

9. Εν περιπτώσει θανάτου του υποχρέου εις δήλωσιν, υποχρεούνται εις υποβολήν της δηλώσεως οι κληρονόμοι αυτού.

Άρθρον 62.

Προθεσμία υποβολής δηλώσεων.

1. Εις πάσαν περίπτωση, καθ' ην υφίσταται υποχρέωσις υποβολής δηλώσεως αρχικής ή νέας, αυτή υποβάλλεται:

α) Εντός εξ (6) μηνών, εάν ο κληρονομούμενος απεβίωσεν εν τη ημεδαπή και

β) Εντός ενός (1) έτους, εάν ο κληρονομούμενος απεβίωσεν εν τη αλλοδαπή ή εάν οι κληρονόμοι ή κληροδόχοι διέμενον εν τη αλλοδαπή, κατά τον χρόνον θανάτου του κληρονομούμενου.

Εις τας περιπτώσεις ταύτας, εάν ο κληρονόμος ή κληροδόχος λάβη εις την κατοχήν του τα αντικείμενα της αιτία θανάτου κτήσεως εντός των πρώτων εξ μηνών της ετησίας προθεσμίας, η προθεσμία του έτους συντέμνεται εις εξ μήνας από της καταλήψεως των περιουσιακών τούτων στοιχείων.

2. Επί μεταβιβάσεως επ' ανταλλάγματι της αιτία θανάτου κτηθείσης ψιλής κυριότητος, η δήλωσις υποβάλλεται προ της τοιαύτης μεταβιβάσεως.

Άρθρον 63.

Έναρξις προθεσμίας δηλώσεως.

1. Αι υπό των διατάξεων του παρόντος προβλεπόμεναι προθεσμία υπολογίζονται κατά τας διατάξεις των άρθρων 241 έως και 246 του Αστικού Κώδικος.

2. Η προς δήλωσιν προθεσμία άρχεται:

α) Από του θανάτου του κληρονομούμενου, δια τους εξ αδιαθέτου κληρονόμους.

β) Από της δημοσιεύσεως της διαθήκης, δια τους εκ διαθήκης κληρονόμους ή κληροδόχους.

γ) Από του εκάστοτε εν άρθροις 7 και 8 οριζομένου χρόνου.

δ) Από της δημοσιεύσεως δια του τύπου της κηρυττούσης την αφάνειαν τελεσιδικού αποφάσεως, εις περι-

πτώσιν αφανείας.

ε) Αφ' ης έλαβον γνώσιν του διορισμού των οι νόμιμοι αντιπρόσωποι, οι κηδεμόνες κληρονομίας, οι εκτελεσταί διαθήκης και οι σύνδικοι πτωχεύσεων.

στ) Από της αναγνώρισεώς των, οι κληρονόμοι επί σχολαζούσης κληρονομίας.

ζ) Από του θανάτου του υποχρέου εις δήλωσιν, εάν ούτος δεν υπέβαλε δήλωσιν.

Άρθρον 64.

Παράτασις προθεσμιών προς δήλωσιν.

Δι' αποφάσεως του οικονομικού εφόρου δύναται να παραταθούν δι' αποχρώντας λόγους αι κατά την παράγραφον 1 του άρθρου 62 προθεσμίαί μέχρις εξ (6) μηνών κατ' ανώτατον όριον από της νομίμου λήξεώς των, κατόπιν αιτήσεως του προς δήλωσιν υποχρέου, υποβαλλομένης μέχρι της κοινοποιήσεως της κατ' άρθρον 76 πράξεως και πάντως ουχί εις χρόνον μεταγενέστερον των εξ (6) μηνών από της λήξεως της υπό των διατάξεων της παραγράφου 1 του άρθρου 62 οριζομένης προθεσμίας.

Άρθρον 65.

Εκπρόθεσμοι δηλώσεις.

1. Μέχρι της επιδόσεως εις τον υπόχρεων των προβλεπομένων υπό των διατάξεων του παρόντος πράξεων του οικονομικού εφόρου, επιτρέπεται η υποβολή υπό τούτου εκπροθέσμου δηλώσεως.

2. Μετά την επίδοσιν εις τον υπόχρεων της πράξεως του οικονομικού εφόρου, δύναται να υποβληθή εκπρόθεσμος δήλωσις διά περιουσιακά στοιχεία της αιτία θανάτου κτήσεως μη περιληφθέντα εις την πράξιν.

Άρθρον 66.

Αρμόδιος οικονομικός έφορος.

1. Αρμόδιος δια την αποδοχήν των δηλώσεων και την κατά τας διατάξεις του παρόντος βεβαίωσιν του φόρου είναι ο οικονομικός έφορος της κατοικίας του κληρονομούμενου.

2. Εάν ο κληρονομούμενος είχε την κατοικίαν του εν τη αλλοδαπή και απεβίωσεν εν Ελλάδι, αρμόδιος οικονομικός έφορος είναι ο του τόπου της αποβιώσεως.

3. Εάν ο κληρονομούμενος δεν κατώκει, ουδέ απεβίωσεν εν Ελλάδι, αρμόδιος είναι ο επί της φορολογίας κληρονομιών οικονομικός έφορος της Πρωτεύουσας του Κράτους ή ο δι' αποφάσεως του Υπουργού των Οικονομικών οριζόμενος.

4. Τη αιτήσει του εις φόρον υποχρέου ή και οίκοθεν δύναται δι' ωρισμένην υπόθεσιν και δι' αποχρώντα λόγον να ορίζηται είτε προ, είτε μετά την υποβολήν της δηλώσεως, αντί του κατά τις διατάξεις του παρόντος άρθρου αρμοδιού, έτερος οικονομικός έφορος δι' αποφάσεως του Υφυπουργού - Περιφερειακού Διοικητού, δι' αποφάσεως δε του Υπουργού των Οικονομικών εφ'όσον ο κατά τας διατάξεις του παρόντος άρθρου αρμόδιος οικονομικός έφορος και ο έτερος οικονομικός έφορος εδρεύουν εις διάφορον Περιφερειακήν Διοίκησιν, δια την αποδοχήν της δηλώσεως, ως και δια την κατά τας διατάξεις του παρόντος βεβαίωσιν του φόρου.

Άρθρον 67.

Περιεχόμενον της δηλώσεως κληρονομιών.

1. Εις την δήλωσιν συντασσομένην επί του υπό της Υπηρεσίας δωρεάν παρεχομένου εντύπου, αναγράφονται λεπτομερώς, εκτός των άλλων αναγκαίων δια τον καθορισμόν του φόρου λεπτομερειών και τα ακόλουθα:

α) Πλήρη τα στοιχεία του κληρονομούμενου, απάντων των κληρονόμων ή κληροδόχων και του δηλούντος.

β) Τα στοιχεία της διαθήκης, εφ' όσον κατέλιπε τοιαύτην ο κληρονομούμενος.

γ) Τα αντικείμενα, φορολογητέα ή μή, της κληρονομίας, της κληρονομικής μερίδος και κληροδοσίας μετά προσδιορισμού του είδους και της αξίας ενός εκάστου, επί πλέον δε προκειμένου: 1) περί ακινήτων η τοποθεσία, η νόμιμος αιτία και ο τίτλος κτήσεως τούτων υπό του κληρονομούμενου, αν δε ταύτα είναι εκμεμισθωμένα, το συμπεφωνημένον μηνιαίον μίσθωμα και το τυχόν υπάρχον μισθωτήριον συμβόλαιον, 2) περί κινητών ο τόπος εις τον ταύτα κείνται κατά τον χρόνον του θανάτου του κληρονομούμενου, 3) περί απαιτήσεων, η χρονολογία και το είδος των τίτλων, τα ονόματα και η κατοικία των οφειλετών και τα οφειλόμενα ποσά δια το κεφάλαιον, ως και δια τους οφειλομένους μέχρι του θανάτου του κληρονομούμενου τόκους.

Εις την αρχικήν δήλωσιν αναγράφονται άνευ προσδιορισμού της αξίας τούτων και τα περιουσιακά στοιχεία, δια τα οποία μετατίθεται νόμω ο χρόνος γενέσεως της φορολογικής υποχρεώσεως κατά τας διατάξεις του άρθρου 7, ως και εκείνα δια τα οποία μετετέθη ο χρόνος γενέσεως της φορολογικής υποχρεώσεως, μετ' απόφασιν του οικονομικού εφόρου.

δ) Αι υπό του κληρονομούμενου γενόμενα εν ζωή δωρεαί προς τους κληρονόμους και κληροδόχους αυτού, ως και αι υπέρ αυτών συσταθείσαι προίκες.

ε) Τα χρέη και βάρη της κληρονομίας.

στ) Αι επικαρπία, ας ήσκει ο κληρονομούμενος.

ζ) Βεβαίωσις του δηλούντος ότι η υποβαλλομένη δήλωσις περιλαμβάνει άπασαν την κινητήν και ακίνητον περιουσίαν, η οποία περιέρχεται εις τον υπόχρεων καθ' όσον γνωρίζει, ως και τας υπέρ αυτού συσταθείσας δωρεάς και προίκας.

η) Ο διορισμός αντικλήτου.

Δί' αποφάσεως του Υπουργού των Οικονομικών, δημοσιευμένης δια της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως, ορίζονται λεπτομερέστερον τα του περιεχομένου της δηλώσεως και τα συναπτά ταύτη έγγραφα.

2. Πάσα μεταβολή της δηλωθείσης διευθύνσεως κατοικίας του εις φόρον υποχρέου ή του νομίμου αντιπροσώπου ή του αντικλήτου αυτού ως και πάσα μεταβολή εις το πρόσωπον του νομίμου αντιπροσώπου ή του αντικλήτου, δέον να γνωστοποιήται αμελλητί και εγγράφως προς τον αρμόδιον οικονομικόν έφορον. Εν περιπτώσει παραλείψεως της γνωστοποιήσεως ταύτης αι πράξεις και αι προσκλήσεις ή ανακοινώ σεις του οικονομικού εφόρου, κοινοποιούνται κατά τας διατάξεις του Κώδικος Φορολογικής Δικονομίας.

3. Εν τη δηλώσει διορίζεται αντίκλητος των δηλούντων έχων την κατοικίαν αυτού εν τη έδρα του αρμοδίου οικονομικού εφόρου. Επιμελούμενος της επιδόσεως πράξεως ή οιουδήποτε άλλου εγγράφου σχετικού προς την υπόθεσιν, περί ης η δήλωσις, και όταν υπάρχει αντίκλητος αναζητεί κατά πρώτον τον δηλώσαντα ή τον νόμιμον αυτού αντιπρόσωπον προς επίδοσιν αυτού.

Εν ουδεμιά όμως περιπτώσει δύναται να προβληθή ακυρότης της επιδόσεως εκ του ότι αυτή εγένετο προς

τον διορισθέντα αντίκλητον.

Άρθρον 68.

Τρόπος υποβολής δηλώσεως.

1. Η δήλωσις υποβάλλεται δια καταθέσεως εις τον αρμόδιον οικονομικόν έφορον υπό των κατά το άρθρον 61 υποχρέων ή των πληρεξουσίων αυτών και υπογράφεται υπ' αυτών ενώπιον του παραλαμβάνοντος ταύτην αρμοδίου υπαλλήλου.

2. Η δήλωσις οιουδήποτε υποχρέου δύναται να επιδοθή εις τον αρμόδιον οικονομικόν έφορον και δια δικαστικού επιμελητού, εις την περίπτωση όμως ταύτην το γνήσιον της υπογραφής των υποχρέων ή των πληρεξουσίων ως και η τυχόν αδυναμία υπογραφής, βεβαιούται ατελώς υπό της δημοτικής ή κοινοτικής ή αστυνομικής αρχής, εξαι ρέσει της περιπτώσεως καθ' ην η δήλωσις υπογράφεται υπό πληρεξούσιου δικηγόρου, οπότε αρκεί η αναγραφή των στοιχείων της επαγγελ ματικής ταυτότητος αυτού.

3. Εάν ο υπόχρεως εις δήλωσιν αδυνατή να υπογράψη ταύτην, η αδυναμία αυτή βεβαιούται εγγράφως και ενυπογράφως επί της δηλώσεως υπό του παραλαμβάνοντος ταύτην αρμοδίου υπαλλήλου.

4. Η προς υποβολήν της δηλώσεως πληρεξουσιότης δύναται να παρασχεθή και δι' απλής επιστολής θεωρουμένης ατελώς δια το γνήσιον της υπογραφής του αντιπροσωπευομένου υπό της δημοτικής ή κοινοτικής ή αστυνομικής αρχής.

5. Εάν ο υπόχρεως προς δήλωσιν διαμένη εκτός της περιφέρειας του αρμοδίου οικονομικού εφόρου, η δήλωσις δύναται να υποβληθή εις τον οικονομικόν έφορον του τόπου της διαμονής του.

6. Εάν ο υπόχρεως προς δήλωσιν διαμένη εις την αλλοδαπήν, η δήλωσις δύναται να υποβληθή εις το οικειόν Ελληνικόν Προξενειον.

7. Εις τας περιπτώσεις των δύο προηγουμένων παραγράφων αι παραλαμβάνουσαι τας δηλώσεις αρχαί υποχρεούνται να καταχωρίζουν ταύτας αυθημερόν εις το οικειόν υπηρεσιακόν πρωτόκολλον και να αποστέλλουν ταύτας αμελλητί επί αποδείξει εις τον αρμόδιον οικονομικόν έφορον. Ως ημερομηνία παραλαβής της δηλώσεως εις την περίπτωση ταύτην λογίζεται η επί αυτής αναγραφόμενη ημέρα καταχωρίσεως εις το υπηρεσιακόν πρωτόκολλον της παραλαβούσης ταύτην αρχής.

8. Ο παραλαμβάνων την δήλωσιν υποχρεούται να χορηγή εις τον υποβάλλοντα ταύτην απόδειξιν παραλαβής.

Άρθρον 69.

Συμπλήρωσις ελλείψεων δηλώσεως και προσκόμισις συναπτέων εγγράφων.

Διόρθωσις λογιστικών λαθών δηλώσεως.

1. Εάν η δήλωσις δεν φέρη την υπογραφήν του δηλούντος ή δεν καθίσταται δυνατόν να προδιορισθ ή εκ ταύτης το αντικείμενον της φορολογικής υποχρεώσεως κατά το ποσόν ή το είδος αυτής ή υπάρχη έλλειψις των στοιχείων του δηλούντος ή ελλείπωσι τα συναπτά έγγραφα, καλείται ο δηλώσας επί αποδείξει υπό του οικονομικού εφόρου, όπως προσέλθ η εντός τακτής ευλόγου προθεσμίας προς υπογραφήν ή συμπλήρωσιν της δηλώσεως ή προσκόμισιν των ελλειπόντων εγγράφων.

2. Εάν ο υπόχρεως δεν προσέλθ η εντός της ταχθείσης προθεσμίας ή προσερχόμενος, δεν αναγνωρίζ η και δεν

υπογράψη την δήλωσιν ή δεν συμπλήρωσεν ταύτην καθ'όσον αφορά εις τον προσδιορισμόν του αντικειμένου της φορολογικής υποχρεώσεως, η δήλωσις θεωρείται ως μη γενομένη εν όλω ή εν μέρει.

3. Εάν δεν προσκομισθώσι τα ελλείποντα έγγραφα μέχρι της εκδόσεως της οικείας πράξεως, ο αναλογών φόρος υπολογίζεται χωρίς να ληφθώσιν υπόψη τα δια των ελλειπόντων εγγράφων επικαλούμενα στοιχεία, της δηλώσεως θεωρουμένης ως ανακριβούς.

4. Οιαδήποτε λογιστικά λάθη των δηλώσεων είτε κατά την περιγραφήν ή την απαρίθμησιν ή τον υπολογισμόν της αξίας των δηλωθέντων περιουσιακών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού, είτε κατά τον υπολογισμόν του φόρου, διορθούνται εντός πενταετίας από της υποβολής της δηλώσεως υπό του αρμοδίου οικονομικού εφόρου, οίκοθεν ή επί τη αιτήσει του φορολογουμένου.

Ο επί πλέον αναλογών φόρος βεβαιούται άνευ προσθέτου, ο δε επί πλέον βεβαιωθείς ή καταβληθείς εκπίπτει ή επιστρέφεται κατά περίπτωσιν, κατά τα εν άρθρω 100 οριζόμενα.

5. Εάν τα λογιστικά λάθη της δηλώσεως επαναληφθώσιν εν τη πράξει, έχη δε αυτή καταστή οριστική λόγω μη ασκήσεως προσφυγής, η διόρθωσις αυτών ενεργείται, κατά τα εν άρθρω 99 οριζόμενα.

Άρθρον 70.

Αρνητικά δηλώσεις.

Εάν ο υπόχρεως υποβάλη δήλωσιν μη καταλείπουσαν φορολογητέαν ύλην, δεν θεωρείται ως παραλιπών την υποβολήν δηλώσεως, επιφυλασσομένης της εφαρμογής της παραγράφου 4 του άρθρου 75, ως προς τα μη δηλωθέντα παντάπασιν στοιχεία.

Άρθρον 71.

Δηλώσεις προς έκπτωσιν χρεών.

Χρέη και βάρη της αιτία θανάτου κτήσεως δηλούμενα μετά την πάροδον της προθεσμίας της παραγράφου 5 του άρθρου 21, μετά νέων στοιχείων του ενεργητικού ταύτης, δια συμπληρωματικής εκπροθέσμου δηλώσεως, εκπίπτουνται μόνον μέχρι του ποσού της αξίας των εν τη δηλώσει ταύτη περιλαμβανομένων νέων στοιχείων του ενεργητικού.

Άρθρον 72.

Ανάκλησις δηλώσεων.

1. Επιτρέπεται η υπό του φορολογουμένου ανάκλησις εν όλω ή εν μέρει, της υποβληθείσης δηλώσεως, ένεκεν ουσιώδους πλάνης περί τα πράγματα προσηκόντως αποδεικνυομένης ή ένεκεν εσφαλμένης ερμηνείας των διατάξεων του παρόντος.

Η ανάκλησις της δηλώσεως δεν δύναται να αφορά την αξίαν των αντικειμένων της κληρονομίας.

2. Η ανάκλησις της δηλώσεως δύναται να γίνη, προ μιν της επιδόσεως εις τον υπόχρεων της πράξεως του οικονομικού εφόρου, δια νέας δηλώσεως υποβαλλομένης το βραδύτερον εν έτος προ της συμπλήρωσεως του χρονικού ορίου από του οποίου το Δημόσιον εκπίπτει του δικαιώματος προς επιβολήν του φόρου, μετά δε την επίδοσιν της πράξεως του οικονομικού εφόρου εις πάσαν στάσιν της δίκης ενώπιον οιαδήποτε φορολογικού δικαστηρίου.

3. Περί του αποδεκτού ή μη της ανακλήσεως της γενομένης προ της επιδόσεως της πράξεως ή της ανακοινώσεως περί ειλικρινείας της δηλώσεως, αποφαίνεται ο αρμόδιος οικονομικός έφορος, δι'ήτιολο γεμένης αποφάσεως αυτού, κοινοποιουμένης εις τον υπόχρεων. Κατά της αποφάσεως ταύτης δύναται να ασκηθή προσφυγή και λοιπά ένδικα μέσα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Έλεγχος - Εξώδικος λύσις διαφοράς.

Άρθρον 73.

Ελεγκτική εξουσία του οικονομικού εφόρου.

1. Ο οικονομικός έφορος εξελέγχει την ακρίβειαν των υποβαλλομένων δηλώσεων και ερευνά δια την ανεύρεσιν των υποχρέων, οίτινες παρέλειψαν την υποβολήν δηλώσεων.

2. Εν τη ενασκήσει των καθηκόντων του ο οικονομικός έφορος δικαιούται:

α) Να καλή τον φορολογούμενον όπως παράσχη εντός ευλόγου τακτής προθεσμίας πάσαν πληροφορίαν και διευκρίνησιν και προσαγάγη παν στοιχείον χρήσιμον δια τον καθορισμόν της φορολογητέας ύλης.

β) Να ζητεί οιασδήποτε πληροφορίας και οιαδήποτε στοιχεία κρίνει αναγκαία παρά πάσης δημοσίας, δημοτικής ή κοινοτικής αρχής και παρά παντός φυσικού ή νομικού προσώπου.

Ο φορολογούμενος και τα ανωτέρω πρόσωπα υποχρεούνται όπως παρέχωσιν αμελλητί τας ζητούμενας πληροφορίας και θέτωσιν εις την διάθεσιν του οικονομικού εφόρου προς έλεγχον πάντα τα βιβλία των ή οιαδήποτε άλλα έγγραφα.

γ) Να ενεργή δια των οργάνων αυτού οιαδήποτε θεωρεί ενδεδειγμένην έρευναν και επιτόπιον των πραγμάτων εξέτασιν ή έλεγχον, να ελέγχη άπαντα τα υπό του νόμου επιβαλλόμενα ή προαιρετικώς τηρούμενα βιβλία και στοιχεία. Εάν δια την εξέτασιν ή τον έλεγχον είναι απαραίτητοι ειδικά γνώσεις ή ιδιάζουσα εμπειρία, να ενεργή και δι' άλλων προσώπων, άτινα υποχρεούνται να παραδίδωσιν εις τον οικονομικόν εφόρον ειδικήν έκθεσιν, έχουσαν συμβουλευτικόν χαρακτήρα.

Άρθρον 74.

Έκθεσις ελέγχου.

Επί παντός ελέγχου ή άλλης ερεύνης ενεργουμένης υπό των οργάνων του αρμοδίου οικονομικού εφόρου ή άλλων νομίμως εξουσιοδοτουμένων οργάνων, συντάσσεται υπό του ενεργήσαντος τον έλεγχον ή την έρευναν λεπτομερής και εμπειριστατωμένη έκθεσις, θεωρουμένη υπό του αποδεχομένου το αποτέλεσμα του ελέγχου οικονομικού εφόρου, όστις εν πάση περιπτώσει δύναται να διατάσση την διενέργειαν επανελέγχου.

Άρθρον 75.

Πρόσθετοι φόροι.

1. Οι εκπροθέσμως κατά το άρθρον 65 δηλούντες υποχρεούνται εις την καταβολήν προσθέτου φόρου οριζομένου εις 5% επί του κατά την δήλωσιν οφειλομένου τοιούτου, δι'έκαστον μήνα καθυστερήσεως, μη δυναμένου δε εν πάση περιπτώσει να υπερβή το 25% του φόρου. Τμήμα μηνός λογίζεται ως ολόκληρος μήν.

2. Οι υποβαλόντες δήλωσιν εν τη οποία ανακριβώς προσδιορίσθη η αξία των εις φόρον υποκειμένων αντικειμένων ή έλαβε χώραν άλλη ανακρίβεια συνεπαγομένη μείωσιν του πράγματι οφειλομένου φόρου ή παντελή από τούτου απαλλαγήν, υπόκεινται εις πρόσθετον φόρον οριζόμενον εις ποσοστόν από 25% έως 50% του φόρου την πληρωμήν του οποίου θα διέφευγεν ο υπόχρεως.

3. Δεν θεωρείται ανακρίβεια της δηλώσεως και δεν επιβάλλεται πρόσθετος φόρος λόγω ανακρίβειας, όταν η διαφορά μεταξύ της δηλωθείσης αξίας ολοκλήρου της κληρονομικής μερίδος ή κληροδοσίας δεν είναι μεγαλύτερα των 25% της οριστικής καθορισθείσης αξίας αυτών, μετ'έκπτωσης του παθητικού.

Εις περίπτωσιν συνυπολογισμού και προγενεστέρων δωρεών ή προικίων λαμβάνονται υπόψιν και συγκρίνονται τα αθροίσματα των μεριδίων των δωρεών ή προικίων δηλωθέντων και οριστικής καθορισθέντων. Εάν η αξία των συνυπολογιζόμενων δωρεών και προικίων δεν είναι οριστική λαμβάνεται υπόψιν η δηλωθείσα, επιφυλασσομένης της διενεργείας νέας εκκαθαρίσεως μετά την οριστικοποίησιν ταύτης.

4. Οι μη υποβαλόντες παντάπασι δήλωσιν ή μη δηλώσαντες περιουσιακά τινά στοιχεία υπόκεινται εις πρόσθετον φόρον, λόγω παραλείψεως υποβολής δηλώσεως, οριζόμενον εις ποσοστόν από 50% έως 100% του καταλογιζόμενου ποσού φόρου.

Ο ανωτέρω πρόσθετος φόρος επιβάλλεται και εις την περίπτωσησιν καθ'ήν σύμβασιν δωρεάς εχαρακτηρίσθη ειδικονικώς δια του συμβολαίου ως σύμβασιν μεταβιβάσεως επ'ανταλλάγματι και υπολογίζεται επί της διαφοράς του φόρου, ον εκ της τοιαύτης εικονικότητας θα εξημιούτο το Δημόσιον.

5. Επί ανακρίβειας των δηλωθέντων στοιχείων και παραλείψεως δηλώσεως ετέρων, οι πρόσθετοι φόροι ανακρίβειας και παραλείψεως υπολογίζονται επιμεριστικώς.

6. Οι πρόσθετοι φόροι επιβάλλονται μη εξεταζομένης της υπάρξεως ή μη δόλου ή αμελείας του υποχρέου εις φόρον.

7. Ο φόρος, οι πρόσθετοι φόροι και αι υπέρ τρίτων προσαυξήσεις δεν δύνανται να είναι ανώτεροι του 90% της φορολογουμένης αξίας της περιουσίας. Όταν το ποσόν του φόρου μετά των προσθέτων και προσαυξήσεων, υπερβαίνει το 90% ενεργείται σύμμετρος μείωσις των επί πλέον καθ'έκαστα ποσών.

8. Ο πρόσθετος φόρος λόγω εκπροθέσμου υποβολής της δηλώσεως συμβεβαιούται μετά του φόρου της δηλώσεως, μη απαιτούμενης της εκδόσεως ιδιαίτερας πράξεως του οικονομικού εφόρου.

9. Οι πρόσθετοι φόροι, λόγω ανακρίβειας ή μη υποβολής δηλώσεως, καθορίζονται και επιβάλλονται δια της καταλογιζούσης τον φόρον πράξεως του οικονομικού εφόρου, εν περιπτώσει δε ασκήσεως προσφυγής και ενδίκων μέσων, δια της αποφάσεως του φορολογικού δικαστηρίου.

10. Διά την βεβαίωσιν του προσθέτου φόρου εφαρμόζονται κατ'αναλογίαν αι διατάξεις του άρθρου 81.

Άρθρον 76.

Αρχικαί πράξεις.

1. Ο οικονομικός έφορος, λαμβάνων υπόψιν την έκθεσιν ελέγχου και τα λοιπά συγκεντρώμενα στοιχεία, εκδίδει πράξιν καταλογισμού του βαρύνοντος τον υπόχρεων φόρου επί πλέον του εκ της δηλώσεως προκύπτο-

ντος μετά του κατά το άρθρον 75 προσθέτου φόρου.

2. Δεν εκδίδεται πράξις εάν η δήλωσις εκρίθη ειλικρινής ή το ποσόν του κυρίου φόρου δεν υπερβαίνει τας πεντακοσίας (500) δραχμάς κατά κληρονομικήν μερίδα ή κληροδοσίαν.

3. Δι'αποφάσεως του Υπουργού των Οικονομικών, δημοσιευομένης δια της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως, καθορίζονται τα του εντύπου της πράξεως.

Άρθρον 77.

Μερικαί και συμπληρωματικά πράξεις.

1. Εάν ο διά μιας πράξεως καταλογισμός του βαρύνοντος τον υπόχρεων φόρου αποβαίνει δυσχερής λόγω μη ολοκληρώσεως του ελέγχου, εκδίδεται μερική πράξις αφορώσα τα ελεγχθέντα στοιχεία, διατυπωμένης εν αυτή ρητής επιφυλάξεως περί εκδόσεως συμπληρωματικής πράξεως δια τα λοιπά στοιχεία, συμφώνως προς την επομένην παράγραφον του παρόντος άρθρου.

2. Έκδοσις συμπληρωματικής πράξεως επιτρέπεται:

α) εάν μετά την έκδοσιν της αρχικής πράξεως διεπιστώθη η ύπαρξις στοιχείων μη περιληφθέντων εν αυτή,

β) εάν εξεδόθη μερική πράξις, κατά τα εν παραγράφω 1 του παρόντος άρθρου οριζόμενα,

γ) εάν η κατά την παράγραφον 5 του άρθρου 21 αίτησις περί εκπτώσεως χρεών ή η δήλωσις του άρθρου 71 υπερβλήθησαν μετά την κοινοποίησιν της αρχικής πράξεως,

δ) εάν ο ενεργήσας τον έλεγchon υπάλληλος ή ο οικονομικός έφορος ετιμωρήθη πειθαρχικώς κατά τα εν εδαφίω δ' της παραγράφου 3 του άρθρου 102 οριζόμενα.

3. Η συμπληρωματική πράξις εκδίδεται δια το σύνολον της φορολογητέας ύλης της περιλαμβανομένης εις τε την αρχικήν και την συμπληρωματικήν πράξιν.

Εκ του ποσού του φόρου, αναλογούντος εις το άθροισμα της φορολογητέας ύλης, εκπίπτει το ποσόν του φόρου το οποίον καθωρίσθη δια της προηγηθείσης πράξεως.

4. Η ενώπιον των φορολογικών δικαστηρίων προσφυγή κατά συμπληρωματικής πράξεως αφορά μόνον εις την δια της πράξεως ταύτης προστιθεμένην φορολογητέαν ύλην.

Άρθρον 78.

Διόρθωσις λογιστικών λαθών μη οριστικών πράξεων.

Εν περιπτώσει εκδόσεως πράξεως καταλογισμού φόρου, εάν τα δηλωθέντα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού περιληφθώσιν εν τη πράξει ως εν τη δηλώσει ή ο φόρος υπολογισθή εν αυτή, κατά τα εν τη δηλώσει λογιστικά λάθη ή εάν συμβώσι νέα τοιαύτα εν τη πράξει, εάν μεν η πράξις δεν κατέστη οριστική εκδίδεται νέα διορθωτική πράξις του οικονομικού εφόρου αυτεπαγγέλτως ή επί τη αιτήσει του φορολογουμένου, εάν δε ησκήθη προσφυγή η διόρθωσις ενεργείται υπό του φορολογικού δικαστηρίου.

Άρθρον 79.

Επίδοσις πράξεων και λοιπών εγγράφων.

1. Αι υπό των διατάξεων του παρόντος προβλεπόμεναι πράξεις και προσκλήσεις του οικονομικού εφόρου επιδίδονται κατά τας περί επιδόσεων διατάξεις του Κώδικος Φορολογικής Δικονομίας.

2. Μετά της πράξεως του οικονομικού εφόρου επιδίδε-

ται εις τον υπόχρεων και αντίγραφον της, εφ'ης αύτη εστηρίχθη, εκθέσεως ελέγχου.

3. Επί των περιπτώσεων καθ'ας δεν εκδίδεται πράξις, κατά τα εν τη παραγράφω 2 του άρθρου 76 οριζόμενα, αποστέλλεται ταχυδρομικώς εις τον φορολογούμενον σχετική ανακοίνωσις, επί της οποίας αναγράφεται η ημερομηνία καταχωρίσεως αυτής εις ειδικόν βιβλίον ημερολογιακώς τηρούμενον.

Άρθρον 80.

Εξώδικος λύσις φορολογικών διαφορών.

1. Εντός της προθεσμίας προς άσκησιν προσφυγής κατά της κοινοποιηθείσης πράξεως, δύναται να ζητηθή δια του δικογράφου ταύτης ή και δι'ιδιαιτέρου εγγράφου, η εξώδικος λύσις της φορολογικής διαφοράς δι'άπαντα ή δια τινα μόνον στοιχεία του ενεργητικού ή του παθητικού.

2. Υποβληθείσης προτάσεως εξωδίκου λύσεως της διαφοράς, ο οικονομικός έφορος καλεί επί αποδείξει τον φορολογούμενον ίνα προσέλθη εις τακτήν ημερομηνίαν προς συζήτησιν αυτής.

3. Δια την υπό πληρεξουσίου του φορολογουμένου συζήτησιν της προτάσεως περί εξωδίκου λύσεως της διαφοράς και την υπογραφήν του οικείου πρακτικού δέον να προσάγηται ειδική έγγραφος πληρεξουσιότης, κατά τα εν παραγράφω 4 του άρθρου 68 οριζόμενα.

4. Ο οικονομικός έφορος λαμβάνων υπόψιν τα στοιχεία του φακέλλου, τα υπό του φορολογουμένου προσκομιζόμενα, τα προφορικώς ή εγγράφως αναπτυσσόμενα, ως και παν έτερον στοιχείον δύναται, εφ'όσον κρίνει εν όλω ή εν μέρει βάσιμον το αίτημα του φορολογουμένου, να αποδεχθή αναλόγως τροποποιήσιν ή ακύρωσιν της πράξεως δι'όλα ή δι'ένια στοιχεία αυτής και να περιορίση τον πρόσθετον φόρον, προκειμένου μεν περί ανακριβούς δηλώσεως μέχρι 10% της οριστικής οφειλομένης διαφοράς φόρου, προκειμένου δε περί παραλείψεως, μέχρι 30% του οριστικώς αναλογούντος φόρου.

5. Εάν αι απόψεις του οικονομικού εφόρου και του φορολογουμένου συμπέσωσι συντάσσεται περί τούτου πρακτικόν, περιέχον την αξίαν των στοιχείων, εφ'ων συνέπεσαν αι απόψεις των και το ποσοστόν του προσθέτου ως και σύντομον αιτιολόγησιν της κρίσεως οικονομικού εφόρου. Το πρακτικόν τούτο υπογραφόμενον παρ'αμφοτέρων των μερών έχει τα αποτελέσματα αμετακλήτου δικαστικής αποφάσεως, η δε διαφορά θεωρείται επιλυθείσα εν όλω ή εν μέρει κατά περίπτωσιν δια της αμέσου υποβολής υπό του φορολογουμένου σχετικής δηλώσεως και η ασκηθείσα προσφυγή θεωρείται ως μη γενομένη ή ισχύει μόνον δια τα στοιχεία δια τα οποία δεν επτεύχθη εξώδικος επίλυσις της διαφοράς.

6. Εάν δεν συμπέσωσιν αι απόψεις οικονομικού εφόρου και φορολογουμένου ή εάν δεν προσέλθη ο φορολογούμενος κατά την ορισθείσαν ημερομηνίαν, ματαιούται ο συμβιβασμός, συντασσομένης και υπογραφομένης παρά πόδας της αιτήσεως ή προσφυγής σχετικής πράξεως και συνεχίζεται η διαδικασία εκδικάσεως της προσφυγής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Καταβολή, βεβαίωσις και έκπτώσις του φόρου.

Άρθρον 81.

Βεβαίωσις και τίτλοι βεβαίωσεως του φόρου.

1. Ο αναλογών φόρος επί των αιτία θανάτου κτήσεων βεβαιούται εις το Δημόσιον Ταμείον της κατοικίας του υποχρέου.

2. Ο φόρος βεβαιούται επί τη βάσει:

α) των υποβαλλομένων δηλώσεων,

β) των κατά τα άρθρα 76 και 77 πράξεων, εφ'όσον παρήλθεν άπρακτος η προθεσμία ασκήσεως κατ'αυτών προσφυγής,

γ) των νέων εκκαθαρίσεων κατά τα άρθρα 100 και 101,

δ) των οριστικών αποφάσεων των φορολογικών δικαστηρίων.

3. Η βεβαίωσις του φόρου ενεργείται άμα τη κτήσει του οικείου τίτλου βεβαίωσεως και πάντως ουχί πέραν της λήξεως του έτους το οποίον έπεται του έτους της κτήσεως του τίτλου.

4. Ο βάσει οιουδήποτε τίτλου αναλογών φόρος μετά προσθέτων και υπέρ τρίτων βεβαιούται δι'ένός ποσού εις το αρμόδιον Δημόσιον Ταμείον.

Η βεβαίωσις ενεργείται δι'ατομικού φύλλου βεβαίωσεως, ο τύπος και το περιεχόμενον του οποίου ορίζεται δι'αποφάσεως του Υπουργού των Οικονομικών, δημοσιευομένης δια της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

Άρθρον 82.

Καταβολή φόρου αιτία θανάτου κτήσεων.

1. Ο κατ'άρθρον 81 βεβαιούμενος φόρος καταβάλλεται μέχρι μεν του ποσού των δραχμών πέντε χιλιάδων (5.000) εις δώδεκα (12) ατόκους μηνιαίας δόσεις, εφ'όσον δε υπερβαίνει τας πέντε χιλιάδας (5.000) δραχμάς εις δώδεκα (12) εντόκους εξαμηνιαίας δόσεις προς πέντε επί τοις εκατόν (5%) ετησίως, επιφυλασσομένης της εφαρμογής των παραγράφων 5, 6 και 7 του παρόντος άρθρου. Τα εξάμηνα λογίζονται από Ιανουαρίου μέχρι Ιουνίου και από Ιουλίου μέχρι Δεκεμβρίου εκάστου έτους.

2. Ο επί των καταβαλλομένων εκάστοτε δόσεων αναλογών τόκος υπολογίζεται ανά εξάμηνον υπό του οικείου Δημοσίου Ταμείου υπό του οποίου και βεβαιούται οίκοθεν.

3. Η πρώτη δόσις καταβάλλεται ατόκως εντός του κατά τα ανωτέρω υπολογιζομένου εξαμήνου εντός του οποίου εβεβαιώθη, εκάστη των υπολοίπων δόσεων καταβάλλεται εντόκως εντός των οικείων εξαμήνων.

4. Εάν ο υπόχρεως καταβάλη εφ'άπαξ τα βεβαιωθέντα ποσά εντός της προθεσμίας καταβολής της πρώτης δόσεως, μηνιαίας ή εξαμηνιαίας, εκπίπτει υπό του Δημοσίου Ταμείου ποσοστόν 10%.

5. Επί των κινητών αξιών και λοιπών κινητών εν γένει πραγμάτων, των κατατεθειμένων εις τραπέζας και λοιπά νομικά ή φυσικά πρόσωπα, ο επί της αξίας αυτών επιμεριστικώς αναλογών φόρος καταβάλλεται πρό της αναλήψεως αυτών και της χορηγήσεως του πιστοποιητικού του άρθρου 105.

6. Εφ'όσον εις την περίπτωσιν της προηγουμένης παραγράφου του παρόντος άρθρου δεν διασφαλίζεται εκ των εναπομενόντων εις την κατοχήν του κληρονόμου ή κληροδόχου κληρονομιαίων αντικειμένων η πληρωμή του υπολοίπου επί της μερίδος αυτού φόρου ή δεν παρέχεται εμπράγματος ασφάλεια ή εγγυητική επιστολή μιας των εν Ελλάδι ανεγνωρισμένων τραπεζών, ολόκληρος ο επί της μερίδος του κληρονόμου ή κληροδόχου αναλο-

γών φόρος καταβάλλεται πρό της χορηγήσεως του πιστοποιητικού των άρθρων 105 και 112.

7. Προκειμένου περί μεταβίβασης ακινήτων, κτηθέντων αιτία θανάτου το οικείον πιστοποιητικόν του άρθρου 112 δύναται να χορηγηθή πρό της καταβολής του φόρου μετά της ρητής μνείας όπως παρακρατηθή υπό του συμβολαιογράφου ο επιμεριστικώς αναλογών φόρος κληρονομίας και κατατεθή υπ' αυτού εις το Δημόσιον Ταμείον εντός τριών ημερών από της συντάξεως του οικείου συμβολαίου.

Προκειμένου περί αποδόσεως καταθέσεων της παραγράφου 5 του παρόντος άρθρου η παρακράτησις και απόδοσις κατά τα ως ανωτέρω, δύναται να γίνη επιμελεία των προσώπων τούτων μέχρι της επομένης της αποδόσεως των καταθέσεων.

8. Εάν το σύνολον του βεβαιωθέντος κυρίου φόρου μετά των τυχόν προσθέτων και υπέρ τρίτων φόρων δεν υπερβαίη τας 25.000 δραχμών δεν απαιτείται ασφάλεια δια την πληρωμήν του φόρου εις δόσεις, εάν υπερβαίη τας 25.000 δραχμών ουχί όμως και τας 100.000 δραχμών αρκεί προσωπική εγγύησις αξιολογούμεν κατά την κρίσιν του οικονομικού εφόρου προσώπου και εάν υπερβαίη τας 100.000 δραχμών απαιτείται εμπράγματος ασφάλεια ή εγγυητική επιστολή μιας των εν Ελλάδι ανεγνωρισμένων Τραπεζών.

Η εμπράγματος ασφάλεια δύναται να συνίσταται ή εις παροχήν υποθήκης επί ακινήτων του φορολογουμένου ή τρίτου εξασφαλιζούσης κατά την κρίσιν του οικονομικού εφόρου το Δημόσιον ή εις την παρακαταθήκην παρά τω Ταμείω Παρακαταθηκών και Δανείων ομολογιών εθνικών δανείων ή μετοχών των εν Ελλάδι ανεγνωρισμένων Τραπεζών.

Εις τας περιπτώσεις εμπραγμάτου ασφαλείας η αγοραία αξία των ακινήτων, εφ' ων εγγράφεται υποθήκη, ως και των παρακατατιθεμένων τίτλων δέον να είναι ανωτέρα κατά 25% τουλάχιστον του συνόλου των πληρωτέων δόσεων.

9. Εάν η ασφάλεια δεν παρεσχέθη εντός τριμήνου από της λήξεως της προθεσμίας καταβολής της πρώτης δόσεως, απόλλυται αμετακλήτως το δικαίωμα καταβολής του φόρου εις δόσεις.

Άρθρον 83.

Ευθύναι και δικαιώματα των τελευταίων εκ συμβάσεων κατόχων ακινήτων κτηθέντων αιτία θανάτου. - Ευθύναι αντιπροσώπων των εις φόρον υποχρέων.

1. Οι δυνάμει συμβάσεως τελευταίοι κάτοχοι κληρονομαίων ακινήτων είναι αλληλεγγύως υπεύθυνοι μετά των κληρονόμων και κληροδόχων προς πληρωμήν του βαρύνοντος ταύτα φόρου του βεβαιωθέντος βάσει του δια τον κληρονόμον ή κληροδόχον κτηθέντος τίτλου, ισχύοντος και ως προς τον τελευταίον κάτοχον ως προς την δίωξιν αυτού προς είσπραξιν του φόρου.

Εις την περίπτωσην ταύτην οι τελευταίοι κάτοχοι δικαιούνται να ασκήσωσι τα δικαιώματα του υποχρέου κληρονόμου καθόσον αφορά εις την αναγνώρισιν παθητικού της κληρονομίας, ως και εις την ακύρωσιν ή τροποποίησιν οριστικών πράξεων του οικονομικού εφόρου δια τους εν άρθρω 99 αναφερομένους λόγους, έστω και μετά την πάροδον των αντιστοιχών προθεσμιών, εν πάση όμως περιπτώσει εντός έτους από της εγγράφου οχλήσεως αυτών υπό του αρμοδίου Δημοσίου Ταμείου προς πληρωμήν.

Η εκ της τοιαύτης ενεργείας του τελευταίου κατόχου τροποποίησης του τίτλου βεβαιώσεως ωφελεί και τον κληρονόμον, αλλά μόνον προς έκπτωσιν βεβαιωθέντος φόρου, ουχί δε και προς επιστροφήν καταβληθέντος υπ' αυτού τοιούτου.

2. Ο αναλογών φόρος επί της αξίας των ακινήτων της προηγούμενης παραγράφου εξευρίσκεται δι' επιμερισμού του προκύπτοντος φόρου μεταξύ των κατά το προηγούμενον εδάφιον ακινήτων και των λοιπών στοιχείων της αιτία θανάτου κτήσεως, αναλόγως της εφ' ής υπελογίσθη ο φόρος αξίας αυτών.

3. Αι διατάξεις της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται κατ' αναλογίαν και δια τους τελευταίους κατόχους κληρονομαίων πλοίων, αεροσκαφών και αυτοκινήτων.

4. Οι νόμιμοι αντιπρόσωποι των υποχρέων εις φόρον κληρονομίας, ως και οι κηδεμόνες της κληρονομίας, ευθύνονται εις ολόκληρον μετά των υποχρέων δια την πληρωμήν των προσθέτων φόρων των εκ πράξεως ή παραλείψεως αυτών γεννηθέντων και οφειλομένων.

Άρθρον 84.

Έκπτωσις βεβαιωθέντος φόρου.

1. Οι κατά τας διατάξεις του παρόντος κανονικής βεβαιωθέντες φόροι εκπίπτονται ίδια ένεκα:

α) ανακλήσεως της υποβληθείσης δηλώσεως του φορολογουμένου, καθ' ό μέρος αυτή ήθελε γίνη δεκτή,

β) διορθώσεως λογιστικών σφαλμάτων των δηλώσεων, κατά τας διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 69,

γ) εκδόσεως υπό του Φορολογικού Πρωτοδικείου αποφάσεως περί ακυρώσεως ή τροποποιήσεως οριστικής πράξεως του οικονομικού εφόρου, κατά τας διατάξεις του άρθρου 99,

δ) αναθεωρήσεως ή διορθώσεως υπό του Φορολογικού Πρωτοδικείου οριστικής αποφάσεώς του,

ε) εκδόσεως αποφάσεως του Φορολογικού Εφετείου, δι' ης εξαφανίζεται ή μεταρρυθμίζεται απόφασις του Φορολογικού Πρωτοδικείου,

στ) αναθεωρήσεως ή διορθώσεως υπό του Φορολογικού Εφετείου οριστικής αποφάσεώς του,

ζ) νέας εκκαθαρίσεως του αναλογούντος φόρου, κατά τας διατάξεις των άρθρων 100 και 101.

2. Η έκπτωσις ενεργείται οίκοθεν υπό του οικονομικού εφόρου, άμα τη κτήσει του προς έκπτωσιν τίτλου και πάντως ουχί πέραν της λήξεως του έτους το οποίον έπεται εκείνου της κτήσεως του τίτλου.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΤΩΜΕΝΩΝ ΑΙΤΙΑ ΔΩΡΕΑΣ 'Η ΠΡΟΙΚΟΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α' ΔΗΛΩΣΕΙΣ

Άρθρον 85.

Υπόχρεοι εις δήλωσιν.

1. Επί συστάσεως δωρεών και προικών δια συμβολαιογραφικού εγγράφου εις δήλωσιν υποχρεούνται οι συμβαλλόμενοι.

2. Επί δωρεών εάν δεν κατηρτίσθη συμβολαιογραφικόν έγγραφον, ως και εις πάσαν άλλην περίπτωσην, υποχρεο-

ύται εις δήλωσιν ο δωρεοδόχος ή οι κληρονόμοι αυτού.

3. Επί προικών εάν η φορολογική υποχρέωσις γεννάται μετά την κατάρτισιν του οικείου συμβολαίου, διαρκούντος μεν του γάμου υποχρεούται εις δήλωσιν ο προικολήπτης, λυθέντος δε του γάμου υποχρεούται εις δήλωσιν η υπέρ ης η προίξ ή οι κληρονόμοι αυτής.

Άρθρον 86.

Προθεσμίαι υποβολής δηλώσεων.

1. Η δήλωσις ανεξαρτήτως αν οφείληται ή όχι φόρος, εφ'όσον καταρτίζεται συμβολαιογραφικόν έγγραφον, υποβάλλεται προ της συντάξεως του οικείου συμβολαιογραφικού εγγράφου της δωρεάς ή προικός.

Προκειμένου περί δωρεών ή προικών μη γενομένων αμέσως αποδεκτών, υποβάλλεται νέα δήλωσις υπό του αποδεχομένου, προς της καταρτίσεως του συμβολαίου αποδοχής.

2. Προκειμένου περί προικός συσταθείσης δια διατάξεως τελευταίας βουλήσεως, η δήλωσις υποβάλλεται πρό της συντάξεως του περί αποδοχής εγγράφου.

3. Εάν δεν συνετάγη συμβολαιογραφικόν έγγραφον δια την σύστασιν της δωρεάς, ή συνετάγη τοιούτον εν τη αλλοδαπή αλλά ουχί ενώπιον Ελληνικής Προξενικής Αρχής, η περί ταύτης δήλωσις υποβάλλεται εντός εξ (6) μηνών από της παραδόσεως εις τον δωρεοδόχον του αντικειμένου της δωρεάς.

4. Επί δωρεάς αιτία θανάτου η δήλωσις υποβάλλεται εντός εξ (6) μηνών από του θανάτου του δωρητού.

5. Επί ασφαλείας υποκειμένης εις φόρον δωρεάς, η δήλωσις υποβάλλεται εντός εξ (6) μηνών από του θανάτου του ησφαλισμένου.

6. Εις ας περιπτώσεις η φορολογική υποχρέωσις γεννάται εις χρόνον μεταγενέστερον της συστάσεως της δωρεάς ή προικός, υποβάλλεται νέα δήλωσις εντός εξ (6) μηνών από γενέσεως της φορολογικής υποχρέωσεως.

7. Εις τας περιπτώσεις καθ'αυς υφίσταται προθεσμία προς επίδοσιν δηλώσεως δωρεάς ή προικός, αυτή δύναται να παραταθή κατά τα εν άρθρω 64 οριζόμενα.

Άρθρον 87.

Αρμόδιος οικονομικός έφορος.

1. Επί φόρου δωρεάς και προικός αρμόδιος δια την παραλαβήν των δηλώσεων και την βεβαίωσιν του φόρου είναι ο οικονομικός έφορος της περιφερείας της κατοικίας του δωρητού και προικοδότου αντιστοιχώς.

2. Οσάκις είναι προδήλως δυσχερής η επίδοσις της δηλώσεως εις τον αρμόδιον οικονομικόν έφορον, λόγω του ότι η έδρα αυτού ευρίσκεται εις πόλιν διάφορον του τόπου καταρτίσεως του συμβολαίου, επιτρέπεται να υποβληθή αυτή και εις τον οικονομικόν έφορον του τόπου καταρτίσεως του συμβολαίου. Εν τη περιπτώσει ταύτη ο παραλαμβάνων την δήλωσιν οικονομικός έφορος παραδίδει το δεύτερον αντίτυπον θεωρημένον εις τους συμβαλλομένους, το δε πρώτον διαβιβάζει αμελλητί εις τον αρμόδιον οικονομικόν έφορον προς βεβαίωσιν του φόρου.

Εάν ο δωρητής κατοική εν τη αλλοδαπή αρμόδιος είναι ο επί της φορολογίας των δωρεών και προικών οικονομικός έφορος της Πρωτευούσης του Κράτους ή ο διάφορως του Υπουργού των Οικονομικών οριζόμενος.

Εάν το συμβολαιογραφικόν έγγραφον καταρτίζεται εις την αλλοδαπήν ενώπιον Ελληνικής Προξενικής Αρχής, η δήλωσις επιδίδεται εις τον οικείον Πρόξενον εις

τον οποίον καταβάλλεται ολόκληρος ο αναλογών φόρος.

3. Η διατάξις της παραγράφου 4 του άρθρου 66 ισχύει και επί δωρεών και προικών.

Άρθρον 88.

Περιεχόμενον των δηλώσεων φόρου δωρεών και προικών.

1. Εις την δήλωσιν, συντασσομένην επί του υπό της Υπηρεσίας δωρεάν παρεχομένου εντύπου, αναγράφονται λεπτομερώς εκτός των άλλων αναγκαίων δια τον καθορισμόν του φόρου λεπτομερειών και τα ακόλουθα:

α) Η αιτία της μεταβιβάσεως.

β) Πλήρη τα στοιχεία των δηλούντων.

γ) Τα αντικείμενα της δωρεάς, ή προικός, κατά τα εν εδαφίω γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 67 οριζόμενα.

δ) Αι συνυπολογιστέαι δωρεαί και προίκες.

ε) Ο διορισμός αντικλήτου.

2. Δι'αποφάσεως του Υπουργού των Οικονομικών, δημοσιευομένης δια της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως, ορίζονται λεπτομερέστερον τα του περιεχομένου των δηλώσεων.

Άρθρον 89.

Τρόπος υποβολής των δηλώσεων.

1. Επί συστάσεως δωρεών και προικών οι συμβαλλόμενοι υποχρεούνται πρό της συντάξεως του οικείου συμβολαίου να υποβάλωσιν εις τον αρμόδιον οικονομικόν έφορον κοινήν δήλωσιν εις δύο αντίτυπα. Το πρώτον αντίτυπον παραμένει εις τον οικονομικόν έφορον και το δεύτερον παραδίδεται εις τους συμβαλλομένους δια τον συμβολαιογράφον θεωρημένον, αφού καταχωρηθή εις το οικείον βιβλίον.

2. Εις πάσαν άλλην περίπτωσιν η δήλωσις υποβάλλεται υπό του υποχρέου εις φόρον, εις απλούν.

Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως αι διατάξεις του άρθρου 68.

Άρθρον 90.

Ανάλογος εφαρμογή διατάξεων.

Δια την υποβολήν των δηλώσεων εν τη φορολογία δωρεών και προικών και την εν γένει διαδικασίαν βεβαίωσεως και καταβολής του φόρου εφαρμόζονται αναλόγως τα άρθρα 68, 69, 72 έως και 84.

ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΤΗΣΕΩΝ ΚΕΡΔΩΝ ΕΚ ΛΑΧΕΙΩΝ

Άρθρον 91.

Υπόχρεοι εις δήλωσιν.

1. Ο ενεργών την πληρωμήν των κερδών εκ λαχείων υποχρεούται εις δήλωσιν, δια λογαριασμόν του εις φόρον υποχρέου.

2. Εάν τα κέρδη καταβάλλονται υπό του Δημοσίου Ταμείου, ο διευθυντής του Ταμείου παρακρατών τον φόρον διαβιβάζει κατά μήνα εις τον αρμόδιον οικονομικόν έφορον κατάστασιν των κατά τον προηγούμενον μήνα πληρωθέντων κερδών και του παρακρατηθέντος φόρου.

Άρθρον 92.

Προθεσμία υποβολής δηλώσεως.

Η δήλωση υποβάλλεται εντός τριάκοντα (30) ημερών από της καταβολής του κέρδους εις τον δικαιούχον.

Άρθρον 93.
Αρμόδιος οικονομικός έφορος.

Επί του φόρου κτήσεων εκ κερδών λαχείων αρμόδιος είναι ο οικονομικός έφορος του τόπου της κληρώσεως.

Άρθρον 94.
Περιεχόμενον δηλώσεως.

1. Εις την δήλωσιν συντασσομένην επί του υπό της Υπηρεσίας δωρεάν παρεχομένου εντύπου αναγράφονται λεπτομερώς εκτός των άλλων αναγκαίων δια τον καθορισμόν του φόρου λεπτομερειών και τα ακόλουθα:

- α) Πλήρη τα στοιχεία του δηλούντος και του κτησαμένου τα εκ λαχείων κέρδη,
- β) η χρονολογία της κληρώσεως,
- γ) το αντικείμενον των εκ λαχείου κερδών,
- δ) ο διορισμός αντικλήτου.

2. Δι'αποφάσεως του Υπουργού των Οικονομικών, δημοσιευομένης δια της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως, καθορίζονται λεπτομερέστερον τα του περιεχομένου των δηλώσεων.

Άρθρον 95.
Τρόπος υποβολής δηλώσεως.

Η δήλωση υποβάλλεται εις τον αρμόδιον οικονομικόν έφορον υπό του υποχρέου, εφαρμοζομένου αναλόγως του άρθρου 68.

Άρθρον 96.
Παρακράτησις και καταβολή του φόρου.

Ο αναλογών φόρος παρακρατείται υπό του ενεργού-ντος την πληρωμήν των κερδών και καταβάλλεται βάσει της επιδιδομένης δηλώσεως του εις το αρμόδιον Δημόσιον Ταμείον.

Άρθρον 97.
Πράξεις - πρόσθετοι φόροι.

1. Εν περιπτώσει μη καταβολής ή ελλιπούς καταβολής του φόρου, ο αναλογών φόρος μετά των προσθέτων καταλογίζεται δια πράξεως του οικονομικού εφόρου εις βάρος του υποχρέου εις παρακράτησιν, εφαρμοζομένων αναλόγως των άρθρων 76 έως και 80.

2. Επί εκπροθέσμου υποβολής δηλώσεως ως επίσης και επί ανακρίβειας ή παραλείψεως αυτής, επιβάλλεται πρόσθετος φόρος, εφαρμοζομένων και εν προκειμένω των διατάξεων του άρθρου 75, τα δε προβλεπόμενα υπό τούτου ποσοστά διπλασιάζονται, μη δικαιουμένου του εις δήλωσιν υποχρέου να επιρρίψη τον πρόσθετον φόρον εις βάρος του δικαιούχου των κερδών.

Άρθρον 98.
Ανάλογος εφαρμογή διατάξεων.

Δια την κατάθεσιν της δηλώσεως εν τη φορολογία κερδών εκ λαχείων και την εν γένει διαδικασίαν εφαρμοζονται αναλόγως τα άρθρα 68, 69, 72 έως και 81 και 84.

ΤΜΗΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟΝ ΓΕΝΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.
Ακύρωσις ή τροποποιήσις οριστικών πράξεων.
Νέα εκκαθάρσις φόρου.

Άρθρον 99.
Ακύρωσις ή τροποποιήσις οριστικών πράξεων του οικονομικού εφόρου.

1. Πράξεις του οικονομικού εφόρου καταστάσαι οριστικά λόγω μη ασκήσεως προσφυγής, ως επίσης και φορολογικά έγγραφαί, δι'ας δεν εξεδόθη πράξις, κατά τα εν παραγράφω 2 του άρθρου 76 οριζόμενα, δύνανται να τροποποιηθώσιν ή ακυρωθώσιν κατά περίπτωσιν, δια τους ακόλουθους λόγους:

α) δ'έλλειψιν εν όλω ή εν μέρει φορολογικής υποχρεώσεως,

β) αν ο φορολογούμενος δεν έλαβεν αποδεδειγμένως γνώσιν της πράξεως καταλογισμού του φόρου,

γ) αν αναρμοδίως επελήφθη της φορολογίας ο εκδώςας την πράξιν οικονομικός έφορος,

δ) αν εγένετο οιονδήποτε λογιστικόν λάθος ιδία δε κατά την περιγραφήν ή την απαρίθμησιν ή τον υπολογισμόν της αξίας των περιουσιακών στοιχείων του ενεργητικού και παθητικού ή κατά τον υπολογισμόν του φόρου,

ε) αν η πράξις εστηρίχθη επί αποφάσεως πολιτικού, ποινικού, διοικητικού ή φορολογικού δικαστηρίου, αμετακλήτως ανατραπείσης,

στ) αν κατά την έκδοσιν της πράξεως δεν ελήφθησαν υπόψιν λόγοι και στοιχεία επιδρώντα εις τον ορθόν υπολογισμόν του οφειλομένου φόρου.

Το αίτημα περί ακυρώσεως ή τροποποιήσεως δεν δύναται να αφορά εις την εκτίμησιν των αντικειμένων της φορολογητέας περιουσίας.

2. Περί της ακυρώσεως ή τροποποιήσεως της πράξεως του οικονομικού εφόρου, αποφαινεται το αρμόδιον Φορολογικόν Πρωτοδικεϊόν, επί τη αιτήσει του φορολογουμένου ή του οικονομικού εφόρου υποβαλλομένη εντός τριετίας από της οριστικοποιήσεως της πράξεως προκειμένου δε περί εγγραφών δι'ας δεν εξεδόθη πράξις, από της ημερομηνίας καταχωρίσεως της σχετικής ανακοινώσεως.

Κατά της αποφάσεως του Φορολογικού Πρωτοδικείου επιτρέπονται τα υπό του Κώδικος Φορολογικής Δικονομίας προβλεπόμενα ένδικα μέσα.

3. Η αίτησις της προηγουμένης παραγράφου 2 δύναται να υποβληθή και μετά την τριετιάν από της οριστικής βεβαίσεως του φόρου, εις περίπτωσιν καθ'ην ο δικαιολογών την τροποποιήσιν ή ακύρωσιν λόγος εγεννήθη μετά την λήξιν της τριετίας και πάντως ουχί πέραν ενός έτους από της γενέσεως του λόγου.

Άρθρον 100.
Νέα εκκαθάρσις του φόρου.

Εις πάσαν περίπτωσιν, καθ'ην βάσει των διατάξεων του παρόντος μεταβάλλεται η φορολογική υποχρέωσις τινός, ενεργείται νέα εκκαθάρσις του αναλογούντος φόρου, υπό του οικονομικού εφόρου οίκοθεν ή επί τη αιτήσει του εις φόρον υποχρέου.

Βάσει της νέας εκκαθαρίσεως ενεργείται οίκοθεν υπό του οικονομικού εφόρου βεβαίωσις ή έκπτωσις του επί

πλέον ή επί έλαττον αναλογούντος κατά περίπτωση φόρου.

Η αίτησις του φορολογουμένου δέον να υποβληθή μέχρι της οριστικής περαιώσεως της υποθέσεως. Εάν δε ο λόγος της νέας εκκαθαρίσεως εγεννήθη μετά την περαίωσιν, εντός έτους από της γενέσεως του λόγου και εν πάση περιπτώσει ουχί πέραν της δεκαετίας από της υποβολής της δηλώσεως και εφ'όσον δεν υπεβλήθη δήλωσις από της λήξεως της προς υποβολήν προθεσμίας.

Άρθρον 101.

Νέα εκκαθαρίσις φόρου επί σχολαζούσης κληρονομίας.

1. Κατά την γενομένην, κατά τας διατάξεις του άρθρου 100, νέαν εκκαθαρίσιν φόρου επί σχολαζούσης κληρονομίας, βάσει των δηλώσεων των κληρονόμων, ως αξία των στοιχείων της αιτία θανάτου κτήσεως λαμβάνεται η εν τη δηλώσει των κληρονόμων αναγεγραμμένη, εφ'όσον δεν έχει εισέτι χωρήσει οριστικός προσδιορισμός της αξίας ταύτης επ'ονόματι της σχολαζούσης κληρονομίας.

2. Εάν έχη χωρήσει οριστικός προσδιορισμός της αξίας των στοιχείων της αιτία θανάτου κτήσεως επ'ονόματι της σχολαζούσης κληρονομίας, η ούτω προσδιορισθείσα αξία ισχύει και έναντι των κληρονόμων. Οι τελευταίοι όμως δικαιούνται να ασκήσωσιν εντός τριμήνου προθεσμίας από της υποβολής της δηλώσεως των προσφυγών και λοιπά υπό του νόμου επιτρεπόμενα ένδικα μέσα κατά του τίτλου του προσδιορισαντος οριστικώς την αξίαν των στοιχείων της αιτία θανάτου κτήσεως εις βάρος της σχολαζούσης κληρονομίας, μόνον εις ην περίπτωσην η οριστικοποίησις του τίτλου εγένετο λόγω μη ασκήσεως προσφυγής.

3. Εφ'όσον ο εις βάρος της σχολαζούσης κληρονομίας βεβαιωθείς φόρος είναι ανώτερος του προκύπτοντος εκ της γενομένης εκκαθαρίσεως επί τη βάσει της δηλώσεως των κληρονόμων, η επί πλέον διαφορά εκπίπτει, το δε απομένον υπόλοιπον αποτελεί τον βαρύνοντα τους κληρονόμους φόρον. Εις το υπόλοιπον τούτο συμψηφίζεται ο υπό του κηδεμόνος της σχολαζούσης κληρονομίας καταβληθείς φόρος.

Τυχόν επί πλέον καταβληθείς φόρος επιστρέφεται εις τους κληρονόμους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'

Παραγραφή. - Απόρρητον. - Ατέλεια.

Άρθρον 102.

Παραγραφή δικαιώματος επιβολής φόρου και προστίμου.

1. Το Δημόσιον εκπίπτει του δικαιώματος αυτού δια την κοινοποίησιν πράξεως επιβολής φόρου και προστίμου:

α) προκειμένου περί ανακριβούς δηλώσεως, μετά πενταετίαν από του τέλους του έτους εντός του οποίου υπεβλήθη η δήλωσις,

β) προκειμένου περί παραλείψεως δηλώσεως ολοκλήρου ή μέρους της κτηθείσης περιουσίας ή εικονικότητας του συμβολαίου, μετά δεκαετίαν από του τέλους του έτους εντός του οποίου έληξεν η προς υποβολήν της δηλώσεως προθεσμία ή συνετάγη το προσβαλλόμενον επί εικονικότητι συμβόλαιον,

γ) προκειμένου περί επιβολής προστίμου, μετά δεκαετίαν από του τέλους του έτους εντός του οποίου συνετέλεσθη η παράβασις.

2. Προκειμένου περί μη δηλωθέντων στοιχείων, μετά την πάροδον της κατά την περίπτωση β' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου δεκαετίας και εντός της επομένης τοιαύτης δεν δύναται να χορηγηθώσι τα κατά τα άρθρα 105 έως 115 πιστοποιητικά άνευ της υποβολής δηλώσεως και καταβολής του αναλογούντος φόρου.

Επί ανακριβείας της δηλώσεως ταύτης έχει εφαρμογήν η περίπτωση Α' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου ως προς την κοινοποίησιν πράξεως.

3. Επιτρέπεται η κοινοποίησις πράξεως του οικονομικού εφόρου και μετά την λήξιν της οριζομένης υπό των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου πενταετούς ή δεκαετούς προθεσμίας, κατά τους ακολούθους μόνον περιπτώσεις:

α) εάν η εμπροθέσμως κοινοποιηθείσα πράξις της φορολογικής αρχής ακυρωθή δι'ιονδήποτε μη ουσιαστικόν λόγον, του δικαιώματος του Δημοσίου διατηρουμένου και εάν εκ της τοιαύτης ακυρώσεως προκύψη φορολογική υποχρέωσις τρίτου προσώπου μη υπαχθέντος εις φορολογίαν,

β) εάν ακυρωθή δια δικαστικής αποφάσεως η γενομένη βεβαίωσις του φόρου ή του προστίμου, δια τυπικόν ελάττωμα του τίτλου, εφ'ού αυτή εστηρίχθη,

γ) εάν υπεβλήθη δήλωσις του υποχρέου κατά το τελευταίον έτος της πενταετούς ή δεκαετούς προθεσμίας ή εάν η φορολογική υποχρέωσις προκύπη εξ εκδοθείσης εντός του αυτού έτους αποφάσεως φορολογικού δικαστηρίου και

δ) εάν ο ενεργήσας τον έλεγchon υπάλληλος ή ο οικονομικός έφορος, επί τη βάσει της εκθέσεως του οποίου κατηρτίσθη η αρχική πράξις, ετιμωρήθη πειθαρχικώς δι'αμετακλήτου αποφάσεως του αρμοδίου οργάνου δια βαρείαν αμέλειαν ή δόλον κατά τον έλεγchon τούτον.

4. Κατά τας περιπτώσεις των εδαφίων α, β και γ, της προηγουμένης παραγράφου 3, η κοινοποίησις πράξεως του οικονομικού εφόρου δύναται να γίνει εντός έτους από της ακυρώσεως της προγενεστέρας πράξεως ή από της εκδόσεως της αποφάσεως του φορολογικού δικαστηρίου ή από της υποβολής της δηλώσεως του υποχρέου, κατά δε την περίπτωση του εδαφίου δ' εντός έτους από της τελεσιδικίας της σχετικής αποφάσεως.

5. Το δικαίωμα του Δημοσίου προς επιβολήν και είσπραξιν των κατά τας διατάξεις του παρόντος φόρων επί υποθέσεων εφ'ών η φορολογική υποχρέωσις εγεννήθη μέχρις 25 Ιανουαρίου 1946, λογίζεται παραγεγραμμένον. Επί των αυτών υποθέσεων δεν απαιτείται το υπό των άρθρων 105 έως και 112 προβλεπόμενον πιστοποιητικόν του οικονομικού εφόρου και του Δημοσίου ταμείου, αντ'αυτού δε δύναται να προσκομίζηται: α) προκειμένου περί κτήσεων αιτία θανάτου ληξιαρχική πράξις θανάτου εξ ης να προκύπη ότι ο θάνατος του κληρονομηθέντος ή δωρητού αιτία θανάτου επήλθε μέχρι της 25 Ιανουαρίου 1946, ως και υπεύθυνος δήλωσις του υποχρέου ότι δεν συντρέχει περίπτωσης μεταθέσεως του χρόνου γενέσεως της φορολογικής υποχρέωσεως, β) προκειμένου δε περί δωρεών εν ζωή και προικίων αντίγραφον του οικείου συμβολαίου του συνταχθέντος μέχρις 25 Ιανουαρίου 1946 ή βεβαίωσις του συντάξαντος το συμβόλαιον συμβολαιογράφου ότι τούτο συνετάχθη μέχρι της 25 Ιανουαρίου 1946 και δεν συντρέχει περίπτωσης μεταθέσεως του χρόνου γενέσεως της φορολογικής υποχρέωσεως.

6. Ο από 26 Ιανουαρίου 1946 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1954 χρόνος θεωρείται ως χρόνος αναστολής των προ-

θεσμιών του παρόντος άρθρου.

Άρθρον 103.
Απόρρητον.

Επί των υποθέσεων της φορολογίας των κληρονομιών, δωρεών, προικών και κερδών εκ λαχείων, αι φορολογικά δηλώσεις, τα συναπτά αταίς έγγραφα στοιχειά, αι εκθέσεις ελέγχου και αι κατά τας διατάξεις του παρόντος πράξεις είναι απόρρητα, απαγορευομένης της γνωστοποίησώς των εις οιονδήποτε άλλον πλην του εις ον αφορούν ταύτα. Εξαιρέσεις προβλεπόμεναι υπό της κειμένης νομοθεσίας διατηρούνται εν ισχύι.

Άρθρον 104.
Ατέλεια εγγράφων διαδικασίας.

Αι δηλώσεις του φορολογουμένου, ως και αι πιστοποιήσεις, βεβαιώσεις και θεωρήσεις δημοσίων, δημοτικών, κοινοτικών και λοιπών αρχών, αι περιλήψεις υποθηκοφυλάκων, τα αντίγραφα συμβολαίων και τα πάσης φύσεως έγγραφα τα εκδιδόμενα δια την εφαρμογήν των διατάξεων του παρόντος απαλλάσσονται των τελών χαρτοσήμου και παντός τέλους ή δικαιώματος υπέρ του Δημοσίου ή οιουδήποτε τρίτου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.
Υποχρεώσεις αρχών και προσώπων.

Άρθρον 105.
Πιστοποιητικά οικονομικού εφόρου.

1. Επιφυλασσομένης της εφαρμογής των διατάξεων των παραγράφων 5, 6 και 7 του άρθρου 82, ο οικονομικός έφορος υποχρεούται, επί τη αιτήσει του εις φόρον υποχρέου, όπως χορηγή εις τούτον πιστοποιητικόν εμφανίον την υποβολήν της φορολογικής δηλώσεως, ως και την εκπλήρωσιν εν όλω ή εν μέρει των υποχρεώσεων του ή την απαλλαγήν του εξ αυτών δια τους εν τω νόμω λόγους ή ότι το Δημόσιον εξέπεσε του δικαιώματός του δια την επιβολήν φόρου λόγω παραγραφής.

2. Το κατά την προηγουμένην παράγραφον πιστοποιητικόν δεν δύναται να χρησιμοποιηθή μετά πάροδον έτους από της εκδόσεως αυτού.

Άρθρον 106.
Υποχρεώσεις αρχών.

1. Απαγορεύεται οιαδήποτε ενέργεια επί αιτήσεως των δικαιούχων της κατά το άρθρον 1 κτήσεως ή των διαδόχων αυτών, υποβληθείσης ενώπιον οιασδήποτε δημοσίας ή δημοτικής ή κοινοτικής αρχής, ως και επί αγωγής ή αιτήσεως και παντός ενδίκου μέσου ασκηθέντος ενώπιον οιουδήποτε δικαστηρίου εν σχέσει προς αντικείμενον της κτήσεως, εφ'όσον δεν προσάγεται πιστοποιητικόν οικονομικού εφόρου περί υποβολής αυτώ της κατά νόμον δηλώσεως ή εκδόσεως υπό τούτου πράξεως επιβολής φόρου.

2. Η ένστασις περί μη προσαγωγής του κατά την παράγραφον 1 του παρόντος άρθρου πιστοποιητικού προτείνεται παρά των ενδιαφερομένων κατά πάσαν στάσιν της δίκης, εξετάζεται δε αυτεπαγγέλτως και παρά των δικαστηρίων και των δημοσίων αρχών. Δια της ενστάσεως ταύτης αναστέλλεται η πρόοδος της δίκης, ως και πάσα άλλη ενέργεια μέχρις ού προσαχθή το πιστοποιητικόν

τούτο.

Τα δικαστήρια και αι άλλαι αρχαί λαμβάνουν τα απαιτούμενα ασφαλιστικά μέτρα, ως και τα αναγκαία τοιαύτα δια την συντήρησιν των υπό δίκην ή περιών η αίτησις αντικειμένων, μέχρι της προσαγωγής του ανωτέρω πιστοποιητικού.

3. Αι εν τη αλλοδαπή Ελληνικάί Προξενικάί Αρχαί υποχρεούνται να αρνηθούν την εις τους ενδιαφερομένους χορήγησιν πιστοποιητικών περί των εξ αδιαθέτου κληρονομών αποβιώσαντος Έλληνος υπηκόου ή αντιγράφων διαθηκών Ελλήνων υπηκόων, εφ'όσον δεν υποβάλλεται αταίς η κατά το άρθρον 61 δήλωσις ή δεν προσάγεται εις αταίς το κατά την παράγραφον 1 του παρόντος άρθρου πιστοποιητικόν του οικονομικού εφόρου, οσάκις υποβάλλεται απ'ευθείας προς αυτόν η δήλωσις.

4. Αι διατάξεις των παραγράφων 1, 2 και 3 του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζονται επί αιτήσεως προς έκδοσιν κληρονομητηρίου.

Άρθρον 107.
Υποχρεώσεις προσώπων.

1. Τράπεζαί, εταιρείαί και παν εν γένει φυσικόν ή νομικόν πρόσωπον διακατέχον υπό οιαδήποτε ιδιότητα ή οφείλον εξ οιασδήποτε αιτίας χρήματα, αξίας ή άλλα κινητά εν γένει πράγματα αποτελούντα αντικείμενον της κατά το άρθρον 1 κτήσεως δεν δύναται να αποδώσωσι ταύτα ή να καταβάλλωσι τα οφειλόμενα ποσά ή τόκους επί τούτων εάν δεν προσαχθή αυτοίς το κατά το άρθρον 105 πιστοποιητικόν του οικονομικού εφόρου, εφ'ού θα βεβαιώται υπό του αρμοδίου Δημοσίου Ταμείου, συν τοις άλλοις, ότι κατεβλήθη ο αναλογών φόρος ή ότι δεν οφείλεται φόρος.

Την αυτήν υποχρέωσιν υπέχουν οι κληρονόμοι και οι εκτελεσταί διαθηκών δια τα οφειλόμενα κληροδοτήματα.

2. Αι ελληνικάί ασφαλιστικάί εταιρείαί και τα εν Ελλάδι υποκαταστήματα και πρακτορεία αλλοδαπών ασφαλιστικών εταιρειών δεν δύναται να καταβάλλωσιν οιονδήποτε χρηματικόν ποσόν δι'αμοιβήν ή αποζημίωσιν, ως εκ του θανάτου του ασφαλισθέντος οφειλόμενον, εάν δεν προσαχθή αυτοίς το κατά την προηγουμένην παράγραφον πιστοποιητικόν.

3. Επιτρέπεται η απόδοσις των αντικειμένων ή η καταβολή των χρημάτων άνευ της προσαγωγής του εις την παράγραφον 1 του παρόντος άρθρου πιστοποιητικού, επί παρακαταθέσει εις το αρμόδιον Δημόσιον Ταμείον του υπό του οικονομικού εφόρου ορισθησομένου φόρου.

Άρθρον 108.
Υποχρεώσεις πιστωτικών ιδρυμάτων και εταιρειών.

1. Εις τα πιστωτικά ιδρύματα και πάσης φύσεως εταιρείαί απαγορεύεται να προβαίνωσιν εις εγγραφήν τινα εν τοις βιβλίοις αυτών δια τας παρ'αυτών εκδοθείσας μετοχάς, ομολογίας και πάσης φύσεως τίτλους οριστικούς ή προσωρινούς ή εις άλλην τινά ενέργειαν, εφ'όσον οι τίτλοι ούτοι αποτελούν αντικείμενον της κατά το άρθρον 1 κτήσεως εκτός εάν προσαχθή αυτοίς το κατ'άρθρον 105 πιστοποιητικόν.

2. Οσάκις εις την κατά το άρθρον 1 κτήσιν περιλαμβάνονται ονομαστικοί τίτλοι, δεν δύναται να ενεργηθή μεταβίβασις ή μετατροπή τούτων εις ανωνύμους, εάν δεν προσαχθή το κατ'άρθρον 105 πιστοποιητικόν.

Άρθρον 109.

Υποχρεώσεις εκμισθωτών χρηματοκιβωτίων κλπ.

1. Τράπεζαι, εταιρείαι και παν εν γένει φυσικόν ή νομικόν πρόσωπον, το οποίον εκμισθού χρηματοκιβώτια εις τα παρ'αυτού διακατεχόμενα θησαυροφυλάκια, υποχρεούνται:

α) Να δηλώσωσι τούτο εις τον οικονομικόν έφορον εις την περιφέρειαν του οποίου ταύτα εδρεύουν. Εάν διατηρώσιν υποκαταστήματα ενοικιάζοντα χρηματοκιβώτια, τοιαύτην δήλωσιν υποβάλλουν εις έκαστον οικονομικόν έφορον εις την δικαιοδοσίαν του οποίου υπάρχει τοιούτον υποκατάστημα.

β) Να τηρώσιν αλφαβητικόν ευρετήριο, εμφανίζον το όνομα, το επώνυμον, το επάγγελμα και την κατοικίαν όλων των μισθωτών χρηματοκιβωτίων και τον αριθμόν του μισθωθέντος χρηματοκιβωτίου.

γ) Να τηρώσι βιβλίον, εις ο να εγγράφωσιν έκαστοτε το όνομα, το επώνυμον, το επάγγελμα, την διεύθυνσιν κατοικίας και την ιδιότητα όλων των προσώπων τα οποία προβαίνουν εις το άνοιγμα των χρηματοκιβωτίων, ως και την ημέραν και ώραν καθ'ην παρουσιάσθησαν προς τούτο και να απαιτώσιν όπως τα πρόσωπα ταύτα υπογράψωσιν εις το εν λόγω βιβλίον.

Εις περίπτωσιν καθ'ην ο προβαίνων εις το άνοιγμα του χρηματοκιβωτίου δεν είναι προσωπικώς ουδέ αποκλειστικώς ο μισθωτής τούτου, οφείλει να βεβαιού έκαστοτε και πρό του ανοίγματος ιδιοχειρώς εν τω ως ανωτέρω βιβλίω ότι γνωρίζει, ότι ο μισθωτής ή οι συμμισθωταί του χρηματοκιβωτίου ευρίσκονται εν ζωή. Εάν τυγχάνη αγράμματος η βεβαίωσις υπογράφεται υπό δύο μαρτύρων.

2. Αι διατάξεις της προηγουμένης παραγράφου εφαρμόζονται αναλόγως και εις τους προς φύλαξιν παραδιδόμενους εσφραγισμένους φακέλλους ή κεκλεισμένα κιβωτιδία εις τραπέζας και εις παν άλλο φυσικόν ή νομικόν πρόσωπον δεχόμενον συνήθως τοιαύτας καταθέσεις.

Άρθρον 110.

Υποχρεώσεις επί ανοίγματος χρηματοκιβωτίων - απογραφή.

1. Οι κατά το άρθρον 109 εκμισθωταί χρηματοκιβωτίων υποχρεούνται να μη επιτρέπωσι την ανάληψιν των περιλαμβανομένων εις κτήσιν αιτία θανάτου κινητών πραγμάτων, τα οποία φυλάσσονται εις χρηματοκιβώτια εκμισθωμένα υπ'αυτών, εάν προηγουμένως δεν ενεργηθή απογραφή του περιεχομένου των χρηματοκιβωτίων και δεν προσκομισθή εις αυτούς το κατά την παράγραφον 1 του άρθρου 105 πιστοποιητικόν.

Η απογραφή ενεργείται κατά τας διατάξεις της Πολιτικής Δικονομίας, επί παρουσία των ενδιαφερομένων και του οικονομικού εφόρου της περιφέρειας εν η το χρηματοκιβώτιον ή του εκπροσώπου αυτού.

2. Επιτρέπεται η μετ'απογραφήν απόδοσις των αντικειμένων της κτήσεως αιτία θανάτου άνευ προσαγωγής του κατά την παράγραφον 1 του άρθρου 105 πιστοποιητικού, επί παρακαταθέσει εις το αρμόδιον Δημόσιον Ταμείον του αναλογούντος εις ταύτα φόρου, προσδιοριζομένου υπό του οικονομικού εφόρου.

3. Αι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται αναλόγως και επί αποδόσεως εσφραγισμένων φακέλλων και κεκλεισμένων κιβωτιδίων.

Άρθρον 111.

Υποχρεώσεις προσώπων παρ'οίς ανοίγεται λογαριασμός.

1. Εντός μηνός από του ανοίγματος αδιαρέτου ή ηνωμένου λογαριασμού, οι παρ'οίς ηνοιχθή ούτος υποχρεούνται να ανακοινώσωσιν εις τον οικονομικόν έφορον του τόπου της διαμονής των καταθετών το ονοματεπώνυμον και την κατοικίαν εκάστου αυτών, ως και την χρονολογίαν του ανοίγματος του λογαριασμού.

2. Προ πάσης αναλήψεως χρημάτων εκ του κατά την προηγουμένην παράγραφον λογαριασμού, ο αναλαμβάνων υποχρεούται να βεβαιώση υπευθύνως ότι οι έτεροι συγκύριοι του λογαριασμού ευρίσκονται εν ζωή ή απεβίωσαν.

3. Εις περίπτωσιν θανάτου ενός των καταθετών, αδιαρέτου ή ηνωμένου λογαριασμού υποχρεούνται οι παρ'οίς ο λογαριασμός όπως εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από της εις αυτούς γνωστοποιήσεως του θανάτου ν'αποστείλωσιν εις τον οικονομικόν έφορον της διαμονής των, πίνακα των ποσών και αξιών των υφισταμένων κατά την ημέραν του θανάτου, εις πίστωσιν των συγκυρίων του λογαριασμού.

Άρθρον 112.

Υποχρεώσεις συμβολαιογράφων και γραμματέων δικαστηρίων.

1. Απαγορεύεται η σύνταξις συμβολαιογραφικού εγγράφου μεταβιβάζοντος την κυριότητα ή συνιστώντος εμπράγματα δικαιώματα επί ακινήτου ή κινητού κτηθέντος αιτία θανάτου ή δωρεάς ή προικός, ως και η σύνταξις συμβολαιογραφικού εγγράφου, δι'ου εξοφλείται ή εκχωρείται εν όλω ή εν μέρει απαίτησις κτηθείσα εκ τινος των ανωτέρω αιτιών, αν δεν προσαρτηθή υπό του συμβολαιογράφου εις το παρ'αυτού συντασσόμενον συμβόλαιον το κατά την παράγραφον 1 του άρθρου 105 πιστοποιητικόν, γενομένης ρητής μνείας περί τούτου εις το συμβολαιογραφικόν έγγραφο.

2. Εις τα συμβολαιογραφικά έγγραφα δωρεών ή προικών, προσαρτάται θεωρημένον αντίτυπον της υποβληθείσης εις τον αρμόδιον οικονομικόν έφορον δηλώσεως.

3. Εις τα συμβόλαια δωρεάς ή προικός γίνεται μνεία του τόπου της γεννήσεως του δωρητού ή του συνιστώντος την προίκα, του βαθμού συγγενείας του δωρητού προς τον δωροεδόχον ή του προικοδότου προς την υπέρ ης η προίξ, μετ'ιδιαιτέρας μνείας αν η συγγένεια είναι εξ αίματος ή αγχιστείας ή υιοθεσίας ως και του χρόνου τελείσεως ταύτης, εις την τελευταίαν περίπτωσιν.

Προσέτι γίνεται μνεία: α) των παρά του αυτού δωρητού προς τον αυτόν δωροεδόχον τυχόν προγενεστέρων δωρεών ή προικών και της αξίας τούτων, επί προικοσυμβολαίων δε των τυχόν προγενεστέρων δωρεών του προικοδότου προς την υπέρ ης η προίξ και β) ότι ο συμβολαιογράφος εζήτησε περί τούτων πληροφορίας παρά των συμβαλλομένων, υπομνήσας εις αυτούς τας συνεπειάς του άρθρου 117, εν περιπτώσει ανακριβείας της περί τούτου δηλώσεώς των.

4. Εις τα αυτά συμβόλαια ορίζεται υποχρεωτικώς υπό των συμβαλλομένων, οπουδήποτε και αν κατοικώσιν ούτοι, αντίκλητος εν τη έδρα της αρμοδίας δια την φορολογίαν της δωρεάς ή προικός Οικονομικής Εφορίας. Εν ελλείψει διορισμού αντικλήτου ή αν ούτος εν τω μεταξύ εκλείψει, χωρίς να γνωστοποιηθή εις τον οικονομικόν

έφορον ο διορισμός νέου αντικλήτου ή αν ο αντίκλητος δεν ευρεθή εις την υπό των συμβαλλομένων δηλωθείσαν διεύθυνσιν, πάσα κοινοποίησις των εγγράφων των σχετικών προς την φορολογίαν των περιών πρόκειται δωρεών και προικών, ενεργείται νομίμως εις τον συντάξαντα το συμβόλαιον της δωρεάς ή προικός συμβολαιογράφον, αφού αναζητηθή κατά πρώτον ο δωροεδόχος ή προικολήπτης, εφ' όσον κατοικεί εν τη έδρα του αρμοδίου οικονομικού εφόρου.

5. Απαγορεύεται η εις τον δικαιούχον της κατά το άρθρον 2 κτήσεως αιτία θανάτου χορήγησις απογράφου δικαστικής αποφάσεως επιδικαζούσης απαίτησιν τινα εις τον αρχικόν δανειστήν, εάν δεν προσαχθή εις τον γραμματέα του αρμοδίου δικαστηρίου το κατά την παράγραφον 1 του άρθρου 105 πιστοποιητικόν.

Επί παραβάσεως των διατάξεων της παρούσης παραγράφου εφαρμόζεται η διάταξις της περιπτώσεως β' της παραγράφου 1 του άρθρου 117.

Άρθρον 113.

Παραχώρησις υποθήκης άνευ πιστοποιητικού.

Επιτρέπεται η παραχώρησις υποθήκης επί κληρονομαίου ακινήτου προς σύναψιν δανείου, χρησιμοποιησόμενου δια την πληρωμήν του κατά τας διατάξεις του παρόντος οφειλομένου φόρου και πριν ή προσκομισθή το κατά την παράγραφον 1, του άρθρου 105 πιστοποιητικόν περί καταβολής του οφειλομένου φόρου.

Εις την περίπτωσιν ταύτην η εγγραφομένη υποθήκη ισχύει μόνον εφ' όσον, εντός μηνός από της καταρτίσεως του συμβολαίου, ήθελε προσκομισθή εις τον συμβολαιογράφον τον συντάξαντα το συμβόλαιον, δι' ου έχορηγήθη η υποθήκη, το ως άνω πιστοποιητικόν και προσαρτηθή τούτο εις το συμβόλαιον, συντασσομένης περί τούτου ατελώς εκθέσεως παρά πόδας του αρχικού συμβολαίου. Προσκομιζόμενου του πιστοποιητικού εις τον συμβολαιογράφον, εντός της ως άνω προθεσμίας, η ισχύς της εγγραφείσης υποθήκης ανατρέχει, αφ' ης αύτη κατεχωρίσθη εις τα βιβλία των υποθηκών.

Άρθρον 114.

Αποσφάγισις ή απογραφή.

1. Κατά την ενέργειαν αποσφραγίσεως ή απογραφής αντικειμένων ανηκόντων εις κτήσιν αιτία θανάτου κατά το άρθρον 2 ή εις δωρεάν αιτία θανάτου και κειμένων εν τη ημεδαπή, παρίσταται και ο οικονομικός έφορος της περιφέρειας, ένθα ενεργείται η αποσφάγισις ή η απογραφή ή ο υπό τούτου οριζόμενος οικονομικός υπάλληλος.

2. Αι αρχαί ή οι συμβολαιογράφοι, οίτινες ενεργούν την αποσφάγισιν ή απογραφήν, ως και οι επιζητούντες την διενέργειαν αυτής, υποχρεούνται, όπως πρό πάσης ενεργείας γνωστοποιήσωσιν εγγράφως και επί αποδείξει εις τον οικονομικόν έφορον της περιφέρειας ένθα ενεργηθήσεται η αποσφράγισις ή απογραφή, τον τόπον, την ημέραν και ώραν της ενεργείας ταύτης.

Η μετά την γνωστοποίησιν μη παράστασις του οικονομικού εφόρου δεν κωλύει την ενέργειαν της αποσφραγίσεως ή απογραφής.

3. Εις την συντασσομένην κατά την αποσφράγισιν ή απογραφήν έκθεσιν δέον απαραίτητως να γίνηται μνεία της ώρας και ημέρας της ενεργείας αυτής και να προσαρτάται το αποδεικτικόν της γενομένης προς τον οικονομικόν έφορον γνωστοποιήσεως.

Άρθρον 115.

Υποχρεώσεις δανειστών κληρονομίας.

1. Οι δανεισταί της κληρονομίας ή οι διάδοχοι αυτών υποχρεούνται να παραδίδωσιν επί επιστροφή εις τους κληρονόμους του οφειλέτου τα αποδεικτικά του χρέους έγγραφα ή αντιπεφωνημένα τούτων αντίγραφα.

Εις τα αντίγραφα ταύτα δέον ν' αναφέρηται ο σκοπός δι' όν εξεδόθησαν. Δεν επιτρέπεται η χρησιμοποίησις των αντιγράφων τούτων δι' άλλον τινα σκοπόν πλην του εν άρθρω 21 οριζομένου.

2. Τα κατά την προηγούμενην παράγραφον πρόσωπα υποχρεούνται επίσης να εκδώσωσιν ατελώς πιστοποιήσιν βεβαιούσαν το ποσόν του χρέους και ότι τούτο υφίστατο κατά τον χρόνον του θανάτου του κληρονομούμενου.

Δια τους αγραμμάτους η πιστοποίησις υπογράφεται παρά του υπ' αυτών υποδεικνυομένου προσώπου και δύο άλλων μαρτύρων.

Εις την πιστοποίησιν ταύτην δέον να γίνηται μνεία, ότι οι εκδόντες διατελούν εν γνώσει των συνεπειών του άρθρου 117 και να βεβαιώται το γνήσιον των υπογραφών υπό της αστυνομικής αρχής ή του δημάρχου ή του προέδρου της κοινότητος.

3. Οι αρνούμενοι να παραδώσωσιν τους τίτλους ή αντιπεφωνημένα αντίγραφα αυτών ή να εκδώσωσιν την πιστοποίησιν, υπόκεινται εις αποζημίωσιν του κληρονόμου δια την εκ της αρνήσεως των επεληθούσαν αυτώ ζημίαν.

Άρθρον 116.

Υποχρεώσεις αρχών προς παροχήν στοιχείων.

1. Εντός των μηνών Ιανουαρίου, Απριλίου, Ιουλίου και Οκτωβρίου υποχρεούνται να αποστέλλωσιν εις τον αρμόδιον οικονομικόν έφορον:

α) Οι γραμματείς Πρωτοδικών και Εφετών αντίγραφα των κατά το προηγούμενον τρίμηνον δημοσιευθεισών διαθηκών, των συνταχθέντων πρακτικών συμβιβασμού ακυρούντος διαθήκην, των κληρονομητηρίων, των εκδοθεισών αποφάσεων, δι' όν οριστικώς αναγνωρίζονται δικαιώματα υπέρ τινος ως κληρονόμου, κληροδόχου ή αιτία θανάτου δωροεδόχου ή ακυρούνται διαθήκαι ή συμβόλαια δωρεάς ή κηρύσσεται αφάνειά τινος.

β) Οι συμβολαιογράφοι αντίγραφα εφ' απλού χάρτου κεκρωμένα παρ' αυτών, των κατά το προηγούμενον τρίμηνον γενομένων εκθέσεων απογραφής κληρονομικών περιουσιών, των συναφθεισών δωρεών εν ζωή ή αιτία θανάτου, των τοιούτων των προικών και εν γένει πάντων των παρ' αυτών συνταχθέντων εγγράφων, των αναφερομένων εις κτήσιν αιτία θανάτου ή δωρεάς ή προικός, ως και εκείνων δι' όν ορίζεται ότι σύμβασις άλλως πως χαρακτηρισθείσα είναι δωρεά.

γ) Οι Γραμματείς Ειρηνοδικείων αντίγραφα των κατά το προηγούμενον τρίμηνον εκθέσεων σφραγίσεως και αποσφραγίσεως των περιουσιών των αποβιωσάντων, ως και αντίγραφα των δημοσιευθεισών διαθηκών.

δ) Οι δήμαρχοι, οι ληξιαρχοί, οι πρόεδροι και οι γραμματείς των κοινοτήτων, πίνακα των κατά το προηγούμενον τρίμηνον αποβιωσάντων, εις ον επισυνάπτονται ατομικά δελτία δι' έκαστον αποβιώσαντα, μετά συνοπτικών πληροφοριών, περί της περιουσίας αυτών, του τόπου της γεννήσεως και της κατοικίας των και περί του ονοματεπωνύμου, της ηλικίας και της συγγενείας των κληρονόμων και της κατοικίας αυτών.

2. Τας εν τη παραγράφω 1 του παρόντος άρθρου υποχρεώσεις υπέχουν και οι πρόξενοι, οίτινες αποστέλλουν τα ως άνω στοιχεία εις τον οικονομικόν έφορον φορολογίας κληρονομιών Αθηνών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ' Κυρώσεις.

Άρθρον 117. Πρόστιμον.

1. Εις πρόστιμον μέχρι δραχμών πενήκοντα χιλιάδων (50.000) υπόκειται:

α) Πάς υπόχρεως εις δήλωσιν ή εις φόρον, όστις δεν συμμορφούται προς υποχρεώσεις οριζομένης υπό των διατάξεων του παρόντος, πλην των επαγομένων την επιβολήν προσθέτου φόρου και

β) Πάς όστις, υποχρεούμενος, δυνάμει των διατάξεων του παρόντος να παράσχη στοιχεία ή πληροφορίας ή υπηρεσίας δια την εξακρίβωσιν της φορολογητέας ύλης ή να τηρήση κατά την διενέργειαν πράξεων του ασκουμένου παρ'αυτού επαγγέλματος ή λειτουργήματος όρους και διατυπώσεις οριζομένης υπό των αυτών ως άνω διατάξεων, ήθελεν οπωσδήποτε αρνηθή ή παραλείψη να πράξη τούτο.

2. Το πρόστιμον επιβάλλεται δι'ητιολογημένης πράξεως του οικονομικού εφόρου εις βάρος του υποπίπτοντος εις τας παραβάσεις της προηγούμενης παραγράφου προσώπου, εφαρμοζομένων αναλόγως των διατάξεων των άρθρων 79 και 81. Προκειμένου περί παραβάσεων τελουμένων υπό ομορρύθμων, ετερορρύθμων, περιωρισμένης ευθύνης και ανωνύμων εταιρειών, συνεταιρισμών και λοιπών νομικών προσώπων, το πρόστιμον επιβάλλεται εις βάρος της εταιρείας, του συνεταιρισμού ή του νομικού προσώπου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε' Τελικά διατάξεις.

Άρθρον 118. Ακυρότης ιδιωτικών αντεγγράφων.

Δια την εφαρμογήν των διατάξεων του παρόντος παν ιδιωτικών αντέγγραφον, δι ου ορίζεται σύμβασις άλλως πως χαρακτηρισθείσα είναι δωρεά, θεωρείται άκυρον και ουδέν αποτέλεσμα έχει.

Άρθρον 119. Τρόπος εκτελέσεως διατάξεων του παρόντος.

Δι' αποφάσεων του Υπουργού των Οικονομικών, δύναται να καθορίζηται πάσα λεπτομέρεια αναγκαία δια την εφαρμογήν των διατάξεων του παρόντος.

Άρθρον 120. Δαπάναι βεβαιώσεως των φόρων.

Ο Υπουργός των Οικονομικών προσδιορίζει, εγκρίνει και εντέλλεται δι'αποφάσεων αυτού πάσαν δαπάνην αναγκαίουσαν δια την εκτέλεσιν και εφαρμογήν των διατάξεων του παρόντος, καταλογιζομένην, όπου εκ των

κειμένων διατάξεων δεν ορίζεται άλλως, εις τα έξοδα βεβαιώσεως των αμέσων φόρων.

Άρθρον 121. Φορολογία υποθέσεων υπό διάφορον φορολογικόν καθεστώς.

1. Εις ην περίπτωσην αναβάλλεται η φορολογία περιουσιακών τινων στοιχείων επί υποθέσεων του παρόντος και ο χρόνος της φορολογίας των εμπίπτει υπό καθεστώς φορολογικών συντελεστών διάφορον του ισχύοντος κατά τον χρόνον της φορολογίας των λοιπών περιουσιακών στοιχείων, ο αναλογών επί τούτων φόρος εξευρίσκεται:

α) δι'υπολογισμού του φόρου εφ'όλης της φορολογητέας κληρονομικής μερίδος ή κληροδοσίας ή δωρεάς ή προικός επί τους φορολογικούς συντελεστές της λήξεως της αναβολής της φορολογίας και βάσει της αξίας, ην έκαστον περιουσιακόν στοιχείον είχε κατά τον χρόνον της φορολογίας του και

β) δι'εκπτώσεως εκ του ούτω εξευρισκομένου φόρου, του αναλογούντος βάσει των αυτών συντελεστών του χρόνου λήξεως της αναβολής επί της αξίας της φορολογηθείσης περιουσίας.

2. Εάν ο βεβαιωθείς φόρος επί της φορολογηθείσης ταύτης περιουσίας είναι ανώτερος του κατά το προηγούμενον εδάφιον εκπεστέου φόρου, εκπίπτει ο ανώτερος ούτος φόρος. Ο οφειλόμενος φόρος δεν δύναται εν πάση περιπτώσει να είναι κατώτερος του αναλογούντος επί των, δι'α ανεβλήθη η φορολογία, περιουσιακών στοιχείων, άνευ συνυπολογισμού των προγενεστέρως υπό διάφορον φορολογικόν καθεστώς φορολογηθέντων στοιχείων.

Άρθρον 122. Εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου.

1. Αι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται και επί περιουσιών, κτωμένων κατά το άρθρον 1 τούτου, δια τας οποίας η φορολογική υποχρέωσις εγεννήθη από 1 Ιανουαρίου 1972 μέχρι της ενάρξεως ισχύος του παρόντος.

Οι τυχόν επί πλέον βεβαιωθέντες ή καταβληθέντες φόροι κληρονομίας, δωρεάς, προικός και κερδών εκ λαχείων, δια τας υποθέσεις ταύτας, εκπίπτονται ή επιστρέφονται κατά περιπτώσιν, μετά την απόκτησιν οριστικού τίτλου.

2. Η εκκαθάρισις και η βεβαίωσις φόρου δωρεών και προικών, συνιστωμένων κατά το από της δημοσιεύσεως του παρόντος δια της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως μέχρι της ενάρξεως ισχύος αυτού χρονικόν διάστημα, ενεργείται μετά την έναρξιν ισχύος τούτου.

Η σύνταξις των οικείων συμβολαίων ενεργείται βάσει πιστοποιητικού του αρμοδίου οικονομικού εφόρου, εμφανίζοντος ότι ο αναλογών επ'αυτών φόρος θα εκκαθαρισθή και βεβαιωθή, κατά τας διατάξεις της παρούσης παραγράφου.

3. Δηλώσεις φόρου κληρονομίας, υποβαλλόμεναι κατά το από της δημοσιεύσεως του παρόντος δια της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως και μέχρι της ενάρξεως ισχύος αυτού χρονικόν διάστημα, εκκαθαρίζονται και βεβαιούται ο επ'αυτών αναλογών φόρος μετά την έναρξιν ισχύος τούτου, εφ'όσον αύται αφορούν εις υποθέσεις, δι'ας

η φορολογική υποχρέωσις εγενήθη από 1 Ιανουαρίου 1972 μέχρι της ενάρξεως ισχύος του παρόντος.

4. Οι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του παρόντος άρθρου δεν έχουν εφαρμογήν οσάκις πρό της ενάρξεως ισχύος του παρόντος πρόκειται να μεταβιβασθώσιν αντικείμενα της κληρονομίας, δωρεάς ή προικός. Εις τας περιπτώσεις ταύτας η εκκαθάρισις και η βεβαίωσις του φόρου ενεργείται προσωρινώς και χορηγείται το οικείον πιστοποιητικόν κατά τας διατάξεις του νόμου 1641/1919 «περί φορολογίας των κληρονομιών, δωρεών, προικών και κερδών εκ λαχείων».

5. Δόσεις βεβαιωθέντων φόρων κληρονομιών, δωρεών ή προικών, μη καταστάσαι ληξιπρόθεσμοι και απαιτηταί μέχρι της ενάρξεως ισχύος του παρόντος και εφόσον το συνολικόν ποσόν τούτων υπερβαίνει τας πέντε χιλιάδες (5.000) δραχμάς, διαγράφονται, ο δε αντιστοιχών εις ταύτας φόρος επαναβεβαιούται υπό του αρμοδίου οικονομικού εφόρου, κατά τα εν παραγράφω 4 του άρθρου 81 οριζόμενα.

Οι κατά τα ανωτέρω επαναβεβαιούμενοι φόροι καταβάλλονται εντόκως προς πέντε επί τοις εκατόν (5%) ετησίως και εις τόσας εξαμηνιαίας δόσεις, ώστε ο αριθμός τούτων μετά του αριθμού των δόσεων, αίτινες εξωφλήθησαν ή κατέστησαν ληξιπρόθεσμοι και απαιτηταί μέχρι της ενάρξεως ισχύος του παρόντος, να δίδωσιν άθροισμα δώδεκα (12).

6. Φόροι κληρονομιών, δωρεών ή προικών αφορώντες εις υποθέσεις των η φορολογική υποχρέωσις εγεννήθη πρό της 1 Ιανουαρίου 1972 και εκκαθαριζόμενοι μετά την έναρξιν ισχύος του παρόντος, βεβαιούνται κατά τα οριζόμενα εν παραγράφω 4 του άρθρου 81 και καταβάλλονται κατά τα εν παραγράφοις 1 έως και 4 του άρθρου 82 οριζόμενα.

7. Δί'αποφάσεων του Υπουργού των Οικονομικών, δημοσιευομένων δια της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως, δύνανται να καθορίζονται ειδικώτερον τα του τρόπου εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος άρθρου ως και πάσα αναγκαία λεπτομέρεια.

Άρθρον 123.

Κατάρτησις προγενεστέρων διατάξεων.

Από της ισχύος του παρόντος καταργείται πάσα σχετική προς τα υπ'αυτού ρυθμιζόμενα θέματα, διάταξις. Αι καταργούμεναι διατάξεις θα εξακολουθήσωσιν εφαρμοζόμεναι δια τας εκκρεμείς κατά την έναρξιν ισχύος του παρόντος και μη διεπομένες υπό τούτου υποθέσεις.

Άρθρον 124.

Διατηρητέαι διατάξεις.

Διατηρούνται εν ισχύι:

Α) Αι κείμεναι διατάξεις περί φορολογίας Ισραηλιτικών γαμικών συμφώνων (κε τουμπά) και περιουσιών απολεσθέντων κατά τον πόλεμον Ισραηλιτών και μη καταλιπόντων κληρονόμους.

Β) α) Το άρθρον 50 του Β.Δ.24-9/20.10.58 «περί κωδικοποίησης εις ενιαίον κείμενον νόμου των ισχυουσών διατάξεων περί των προσόδων των Δήμων και Κοινοτήτων».

β) Το άρθρον 7 του ν.3155/55 «περί κατασκευής και

συντηρήσεως οδών».

γ) Το άρθρον 7 του Ν.Δ.3842/58 «περί τροποίσεως και συμπληρώσεως διατάξεων του Ν.1641/19 «περί φορολογίας κληρονομιών, δωρεών, προικών και κερδών εκ λαχείων».

δ) Το άρθρον 9 παράγρ.2 του Ν.5940/33 «περί κυρώσεως του από 6.7.1933 Ν.Δ/τος «περί παροχής φορολογικών διευκολύνσεων και μειώσεων εις τους οφειλέτας εκ φόρων του Δημοσίου κλπ.», μέχρι ρυθμίσεως του θέματος των υπερ τρίτων φόρων.

Γ) Αι διατάξεις περί απαλλαγής εκ του φόρου κληρονομιών και κερδών εκ λαχείων, των ομολογιών των λαχειοφόρων ομολογιακών εσωτερικών δανείων οικονομικής αναπτύξεως, ως και του ομολογιακού δανείου προς αντικατάστασιν των ομολογιών των μέχρι του έτους 1940 εκδοθέντων εσωτερικών ομολογιακών κρατικών δανείων εις δραχμάς.

Δ) Αι διατάξεις:

α) των άρθρων 1, 2 και 3 του Ν.5638/1932 «περί καταθέσεως εις κοινόν λογαριασμόν»,

β) του άρθρου 4 του Α.Ν.7/12.11.35 «περί τροποποίησης και συμπληρώσεως του Ν.1641/19 «περί φορολογίας των κληρονομιών, δωρεών και προικών»,

γ) του άρθρου 5 του Α.Ν.983/37 «περί τροποίσεως και συμπληρώσεως των περί φορολογίας των κληρονομιών, δωρεών και προικών διατάξεων»,

δ) του άρθρου 6 παρ.4-8 του Ν.1451/44 «περί τροποίσεως και συμπληρώσεως των Νόμων περί φορολογίας κληρονομιών κ.λπ. και άλλων τινών φορολογικών διατάξεων»,

ε) του άρθρου 220 του Β.Δ.29/10-6/12/49 «περί κωδικοίσεως των Αγροτικών Νόμων»,

στ) του Β.Δ.7/7-22/8/50 «περί επεκτάσεως εις την Δωδεκάνησον του Νόμου 1641 «περί φορολογίας των κληρονομιών, δωρεών, προικών και κερδών εκ λαχείων»,

ζ) του άρθρου 5 παράγραφος 1 εδάφ.δευτέρου του ν.2097/52 «περί ρυθμίσεως ειδικών τινων περιπτώσεων εφαρμογής του Νόμου περί εισπράξεως δημοσίων εσόδων και άλλων τινών διατάξεων»,

η) του άρθρου 3 παράγρ.1 του Ν.Δ.3079/54 «περί ρυθμίσεως ζητημάτων τινών αναφερομένων εις την εισπράξιν των δημοσίων εσόδων»,

θ) του άρθρου 12 παράγρ.2 του Ν.Δ.4242/62 «περί τροποίσεως και συμπληρώσεως φορολογικών και άλλων τινών διατάξεων»,

ι) του άρθρου 9 παράγρ.3 του Ν.Δ.4486/65 «περί τροποίσεως και συμπληρώσεως φορολογικών και άλλων τινών διατάξεων»,

ια) του Ν.Δ.4518/66 «περί παροχής φορολογικών διευκολύνσεων εις ομογενείς μονίμως εγκατεστημένους εις αλλοδαπήν»,

ιβ) του Α.Ν.225/67 «περί απαλλαγής των εκ των Κρατικών Λαχείων κερδών αφ'οιουδήποτε φόρου λαχείων, ως και από του Τέλους Χαρτοσήμου»,

ιγ) του άρθρου 2 του Α.Ν.446/68 «περί τροποίσεως και συμπληρώσεως φορολογικών και άλλων τινών διατάξεων»,

ιδ) του άρθρου 9 του Α.Ν.465/68 «περί τροποίσεως και συμπληρώσεως ενίων διατάξεων του Νόμου 1880/51 περί φορολογίας των πλοίων»,

ιε) του άρθρου 4 του Α.Ν.598/68 «περί ιδρύσεως ορ-

γανισμού τελέσεως Ιπποδρομιών και άλλων τινών διατάξεων».

ιστ) του άρθρου 9 του Ν.Δ.509/70 «περί τροποποίησης και συμπληρώσεως ενίων διατάξεων του Ν.1880/51 «περί φορολογίας πλοίων»,

ιζ) των άρθρων 8 και 25 του Ν.Δ.608/70 «περί Εταιρειών Επενδύσεων - Χαρτοφυλακίου και Αμοιβαίων Κεφαλαίων»,

ιη) του άρθρου 20 του Ν.Δ.650/70 «περί Γυμναστηρίων»,

ιθ) του άρθρου 1 του Ν.Δ.1276/72 «περί φορολογικών διευκολύνσεων των κατά το Ν.Δ.1138/72 «περί αναπροσαρμογής και βελτιώσεως των στεγαστικών προγραμμάτων του Υπουργείου Κοινωνικών Υπηρεσιών και του Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας», δικαιούχων στεγάσεως»,

κ) αι διατάξεις αι παρέχουσαι απαλλαγάς εκ του φόρου κερδών εκ λαχείων της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του Ν.Δ.3746/1957 «περί ασφαλιστικών ρητρών, φορολογικών απαλλαγών και άλλων τινών διευκολύνσεων εις ομολογιακά δάνεια ή προνομιούχους μετοχάς εκδομένης δια παραγωγικούς σκοπούς» και της παραγράφου 6 του άρθρου 14 του Ν.Δ.1321/1972 «περί Ναυτιλιακών Τραπεζών».

Ε) Αι μετ' άλλων κρατών συμβάσεις εν σχέσει προς τους φόρους επί των περιουσιών αποβιωσάντων προσώπων, αι κυρωθείσαι δια νόμου και ισχύουσαι κατά την δημοσίευσιν του παρόντος.

Άρθρον 125.

Η ισχύς του παρόντος άρχεται μετά πάροδο τριών (3) μηνών από της πρώτης του επομένου της δημοσίευσής του δια της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως μηνός, εξαιρέσει των διατάξεων των παραγράφων 2, 3 και 4 του άρθρου 122, αίτινες ισχύουν από της δημοσίευσής του παρόντος δια της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

Εν Αθήναις τη 25 Αυγούστου 1973
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Χ.ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ
Ο ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Χ.ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΙ
ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΠΑΤΤΑΚΟΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΚΑΡΕΖΟΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ
ΚΩΝΣΤ.ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, ΙΩΑΝ.ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΥ,
ΝΙΚ.ΕΦΕΣΙΟΣ, ΚΩΝΣΤ.ΚΑΡΥΔΑΣ, ΙΩΑΝ,ΚΟΥΛΗΣ,
ΝΙΚ.ΓΚΑΝΤΩΝΑΣ, ΚΩΝΣΤ.ΠΑΠΔΗΜΗΤΡΙΟΥ,
ΟΡΕΣΤ.ΓΙΑΚΑΣ, ΒΑΣ.ΤΣΟΥΜΠΑΣ

Εθεωρήθη και ετέθη η μεγάλη του Κράτους σφραγίς.
Εν Αθήναις τη 27 Αυγούστου 1973

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΥ

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ.1641/1919

**ΠΕΡΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΩΝ, ΔΩΡΕΩΝ,
ΠΡΟΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΕΡΔΩΝ ΕΚ ΛΑΧΕΙΩΝ
(ΦΕΚ 4 Α' /9.1.1919)**

ΤΙΤΛΟΣ VII.
ΠΟΙΝΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρον 55

Κυρώσεις κατά παραβατών άρθρων 22 παρ.2, 37 παρ.1, 39, 51 παρ.1 και 5

1. Αν η κατά το άρθρον 22 παρ.2 βεβαίωσιν ήθελεν αποδειχθή ανειλικρινής, οι εις ταύτην προβάντες υπόκεινται, πλην του κατά το ανωτέρω άρθρον προσθέτου φόρου, και εις την ποινήν της φυλακίσεως του άρθρου 266 του Ποινικού νόμου.

2. Αν η δήλωσις εγένετο διά πληρεξουσίου, εις την κατά το αυτό άρθρον του Ποινικού νόμου ποινήν υπόκειται, πλην του εντολέως και ο πληρεξούσιος, αν διετέλει εν γνώσει του δόλου.

3. Η κατά τον Ποινικόν νόμον διώξις ενεργείται επί τη εγκλήσει του Οικον.Εφόρου προς τον Εισαγγελέα των Πρωτοδικών, εις την δικαιοδοσίαν του οποίου υπάγεται η Οικον.Εφορία.

4. Η κατά τας ανωτέρω παραγράφους ποινή επιβάλλεται και εις τους κατά την σύνταξιν του περί δωρεάς ή προικός συμβολαίου ψευδούς δηλούντος τον βαθμόν συγγενείς ή τον τόπον γεννήσεως του δωρητού ή προικοδότου, ως και εις τους κατά την σύνταξιν των αυτών συμβολαίων ή κατά την εγχείρισιν των περί τούτων δηλώσεων, παρασιωπώντας προγενεστέρας δωρεάς ή προίκας.

5. Η αυτή ποινή επιβάλλεται και εις τους εν τη περιπτώσει της παραγράφου 1 εδαφ.β' του άρθρου 51 ανακριβώς δηλούντας τον χρόνον του θανάτου του κληρονομούμενου.

**ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ.5638/1932
Περί καταθέσεως εις κοινόν λογαριασμόν
(ΦΕΚ 307 Α' /7.9.1932)**

Έχοντες υπόψει το άρθρον 75 του Συντάγματος, εκδίδομεν τον επόμενον Νόμον, ψηφισθέντα υπό της Βουλής και της Γερουσίας.

Καταθέσεις χρημάτων
Άρθρον 1.

Χρηματική κατάθεσις παρά Τραπέζην εις ανοκτόν λογαριασμόν επ'ονόματι δύο ή πλειοτέρων από κοινού (Compte joint, joint account) είναι, εν τη εννοία του παρόντος νόμου η περιέχουσα τον όρον, ότι του εκ ταύτης λογαριασμού δύναται να κάμνη χρήσιν εν όλω εν μέρει άνευ συμπράξεως των λοιπών, είτε εις, είτε τινες, και πάντες κατ'ιδίαν οι δικαιούχοι.

Άρθρον 2.

Επί των καταθέσεων τούτων δύναται να τεθή προσθέτως ο όρος, ότι άμα τω θανάτω οιουδήποτε των δικαιούχων, η κατάθεσις και ο εκ ταύτης λογαριασμός περιέρχεται αυτοδικαίως εις τους λοιπούς επιζώντες μέχρι του τελευταίου τούτων.

Εν τη περιπτώσει ταύτη η κατάθεσις περιέρχεται εις αυτούς ελευθέρα παντός φόρου κληρονομίας ή άλλου τέλους. Αντιθέτως, η απαλλαγή αύτη δεν επεκτείνεται

επί των κληρονόμων του τελευταίου απομείνοντος δικαιούχου.

Άρθρον 3.

Διάθεσις της καταθέσεως διά πράξεως είτε εν ζωή είτε αιτία θανάτου δεν επιτρέπεται, οι δε κληρονόμοι του τελευτήσαντος, είτε εξ αδιαθέτου, είτε και εκ διαθήκης, συμπεριλαμβανομένων και των αναγκαιών τοιούτων ως και της απόρου χήρας, ουδέν δικαίωμα κέκτηνται επί της καταθέσεως.

Επί των καταθέσεων τούτων αργούσιν αι περί απαγορεύσεως των δωρεών μεταξύ συζύγων διατάξεις.

Άρθρον 7.

Η ισχύς του παρόντος νόμου άρχεται από της καταχώρισεως αυτού εν τη Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

N.5940/1933

**«Περί κυρώσεως του από 6 Ιουλίου 1933
N.Διατάγματος «περί παροχής φορολογικών
διευκολύνσεων και μειώσεων εις του οφειλέτας
εκ φόρων του Δημοσίου κ.λπ»
(ΦΕΚ 382/9.12.1933)**

Άρθρο 9.

Εις το άρθρο 41του Κώδικος Φορολογίας Καθαρών Προσόδων προστίθενται παράγραφοι 10 και 11 έχουσαι ούτω :

10. ως μη υπέχων φορολογικήν υποχρέωσιν, κατά τας ανωτέρω διατάξεις προκειμένου περί προσόδων εξ οικοδομών, νοείται και ο φορολογούμενος, εκ της προσόδου του οποίου δεν εξεπέστησαν αι κατά τας κειμένας διατάξεις νομίμων ενεργητέται εκπτώσεις, εφόσον δια τούτων καλύπτεται εξ ολοκλήρου η πρόσοδος, μη απομείνοντος υπολοίπου προς φορολογίαν.

11.Αι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων εφαρμόζονται και προκειμένου περί τροποποιήσεως αποφάσεων του Ελεγκτικού Συνεδρίου ή των Εκδικαστικών Επιτροπών Εφέσεων.

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ.7/1935

**«Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως του νόμου
1641 «περί φορολογίας των κληρονομιών, δωρεών και
προικιών»
(ΦΕΚ 545/12.11.1935)**

Άρθρον 4.

Εν περιπτώσει αποδόσεως της προικός λόγω λύσεως του γάμου διαζυγίου, εάν ο φόρος κατεβλήθη από τον προικολήπτην, δικαιούται ούτος, επί παρακατασχέσει των αποδοτέων αντικειμένων της προικός, να απαιτήσει παρά των προς ούς δέον να αποδοθώσι ταύτα την καταβολήν αυτώ του φόρου προικός όν κατέβαλε δια τα αποδοθέντα αντικείμενα της προικός.

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ.983/1937

**«Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεων των περι
φορολογίας των κληρονομιών, δωρεών και προικιών
διατάξεων»
(ΦΕΚ 503/9.12.1937)**

Άρθρον 5.

1. Εις τους από της ισχύος του παρόντος νόμου και

εφεξής υποδεικνύοντας βασίμως αντικείμενα μεταβιβασθέντα κατά κληρονομίας, κληροδοσίαν, δωρεάν ή προίκα συνολικής αξίας άνω των 50.000 δραχμών, μη υποβληθέντα εις την κατά τον νόμον δηλώσεως, παρέχεται αμοιβή ίση προς το εν πεμπτον του κυρίου φόρου και τελών, προς της προσαυξήσεως των κατά το υπέρ του αναγκαστικού δανείου ποσοστόν των αναλογούντων επί των υποδειχθέντων αντικειμένων υπό τους εξής όρους :

α) η υπόδειξις να στηρίζηται εις θετικά και συγκεκριμένα στοιχεία, β) να γίνηται μετά την πάροδον τριετίας από της λήξεως της προς δήλωσιν προθεσμίας και πρό της κατά το άρθρον 66 του Νόμου 1641 παραγραφής του προς επιβολήν του νομίμου φόρου δικαιώματος του δημοσίου και γ) να μη κατέχωνται υπό της υπηρεσίας κατά τον χρόνον της υποδείξεως, τα παρεχόμενα στοιχεία ή έτερα τοιαύτα δυνάμενα να στηρίξωσιν εγγραφήν διά τα, δι'α η υπόδειξις αντικείμενα.

2. Συντρεχόντων των ως άνω όρων η αμοιβή καταβάλλεται εις τον μηνυτήν μετά την απόκτησιν οριστικού και αμετακλήτου τίτλου και την είσπραξιν του φόρου και τελών.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ.1451/1944

**«Περί τροποιώσεως και συμπληρώσεως των νόμων
περί φορολογίας κληρονομιών κ.λπ. και άλλων τινών
φορολογικών διατάξεων»
(ΦΕΚ 114 Α' /29.5.1944)**

Άρθρον 6.

4. Κατ'εξαιρέσειν επίσης των εν άρθρω 51 του νόμου 1641/1919 οριζόμενων δύναται να συνταχθή συμβολαιογραφικών έγγραφον μεταβιβάσεως της κυριότητος ή συστάσεως πραγματικού δικαιώματος επί ακινήτου ή κινητού, περιελθόντος κατά κληρονομίαν, κληροδοσίαν, δωρεάν ή προίκα ως και η σύνταξις συμβολαιογραφικού εγγράφου δι'ου εξοφλείται ή εκχωρείται εν όλω ή εν μέρει απαιτήσις περιελθούσα εκ κληρονομίας, κληροδοσίας, δωρεάς ή προικός και άνευ προσαγωγής τω συμβολαιογράφω των κατά το άρθρο τούτο πιστοποιητικών, εφόσον τα αρχεία των αρμοδίων διά την έκδοσιν των πιστοποιητικών τούτων αρχών κατεστράφησαν.

Εν τη περιπτώσει ταύτη εάν μεν ο φορολογούμενος κέκτηται στοιχεία εμφανίζοντα την καταβολήν του φόρου, εξ ών ελλείψει άλλων βεβαιωτικών εγγράφων περί της εγχειρίσεως δηλώσεως κ.λπ. πιθανολογείται η φορολογία των δι'α η σύμβασις περιουσιακών αντικειμένων, δύναται επί τη προσαγωγή των στοιχείων τούτων εις τον αρμόδιον Οικονομικό Έφορον να εκδοθή υπό τούτου πιστοποιητικών βεβαιούν την καταστροφήν των αρχείων και την πιθανολογούμενην φορολογίαν των περιών η σύμβασις περιουσιακών αντικειμένων, βάσει δε του πιστοποιητικού τούτου δύναται να χωρήση η σύνταξις συμβολαίου.

Εις ήν όμως περιπτώσειν ο φορολογούμενος διατείνεται έχει εγχειρίσει δήλωσιν κ.λπ. και ότι έχει καταβάλει φόρον διά τα περιών η σύμβασις περιουσιακά αντικείμενα, πλήν εκ λόγων απολύτως δεδικοιολογημένων (καταστροφής της οικείας του κ.λπ.) δεν κέκτηται βεβαιωτικών τι έγγραφον εγχειρίσεως της δηλώσεως κ.λπ. και της καταβολής του φόρου ο αρμόδιος Οικονομικός Έφορος δύναται επί τη αιτήσει του φορολογουμένου συνοδευομένη Α') υπό βεβαιώσεως της τοπικής αρχής περί των περιστατικών εξ ών πιθανολογείται η απώλεια των εις

χείρας του φορολογουμένου τούτου βεβαιωτικών εγγράφων περί εγχειρίσεως δηλώσεων κ.λπ. και καταβολής φόρου, β') υπό βεβαίωσης του αρμοδίου ταμείου αν το αρχείο του έχει καταστραφή, ή εν εναντία περιπτώσει, εκ των στοιχείων του ταμείου δεν προκύπτει οφειλή, του φορολογουμένου εκ φόρου κληρονομίας, δωρεάς ή προικός διά τα εκ τοιαύτης αιτίας περιελθόντα αυτό περιουσιακά αντικείμενα, περί ών η σύμβασις και γ) υπό υπευθύνου δηλώσει αυτού τούτου του φορολογουμένου ότι έχει εγχειρισθή δήλωσις διά τα περί ών η σύμβασις περιουσιακά στοιχεία και έχει καταβληθή ο φόρος, να εκδώσει πιστοποιητικόν εμφανίζον τα περιστατικά ταύτα, εφ'όσον και το αρχείο της Οικονομικής Εφορίας έχει καταστραφή και ο Οικονομικός Έφορος πείθεται περί της πραγματικής αδυναμίας προσαγωγής υπό του φορολογουμένου των κατά τα ως άνω βεβαιωτικών της πληρωμής του φόρου στοιχείων, βάσει δε του τοιούτου πιστοποιητικού δύναται να χωρήση η σύνταξις του σχετικού συμβολαίου.

5. Τα κατά την προηγούμενη παράγραφο 4 πιστοποιητικό του Οικονομικού Εφόρου εκδίδονται με επιφύλαξιν των δικαιωμάτων του Δημοσίου, δικαιουμένου του Οικονομικού Εφόρου να προβή εις πάσαν αναγκαίαν έρευνα και εξακριβώσιν δια την ικανοποίησιν της φορολογικής αξιώσεως του Δημοσίου εάν δεν πραγματοποιηθή αυτή.

6. Εις περίπτωσιν καθ'ήν η κατά το τελευταίον εδάφιον της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου υπεύθυνος δήλωσις του φορολογουμένου ήθελεν αποδειχθή ψευδής υπόκειται ούτος ανεξαρτήτως της κατά τον Ποινικόν Νόμον ευθύνης του και εις το κατά την παράγραφον 1 του άρθρου 56 του 1641/1919 Νόμου πρόστιμον.

7. Οι συμβολαιογράφοι οφείλουσι να αποστείλωσι εις τον αρμόδιον Οικονομικόν Έφορον αντίγραφον του συνταχθησομένου κατά την προηγούμενη παράγραφον 4 συμβολαίου άμα τη συντάξει αυτού.

8. Τα εις τας παραγράφους 4, 5 και 6 του παρόντος άρθρου οριζόμενα εφαρμόζονται αναλόγως και εις τας περιπτώσεις των άρθρων 46, 47 παράγραφοι 1 και 2, 48 και 49 παράγραφοι 2 και 3 του νόμου 1641/1919, οπότε αντί των τις τας διατάξεις ταύτας οριζομένων πιστοποιητικών δύναται να προσαχθώσι, συντρεχουσών των εν τη ως άνω παραγράφω 4 του παρόντος άρθρου προϋποθέσεων, τα κατά την παράγραφον ταύτην πιστοποιητικά.

Β.Δ.7/7-22/8/10/1950

«Περί επεκτάσεως εις την Δωδεκάνησον του Νόμου 1641 «περί φορολογίας των κληρονομιών, δωρεών, προικών και κερδών εκ λαχείων» (ΦΕΚ 184 Α'/22.8.1950)

Π Α Υ Λ Ο Σ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Έχοντες υπόψη το άρθρον 1 του υπ' αριθ. 655 της 29 Απριλίου 1948 Ν.Δ/τος «περί του τρόπου εισαγωγής εις την Δωδεκάνησον φορολογικών κ.λπ. νόμων, αρμοδιότητος του Υπουργείου Οικονομικών και διαχειρίσεως των περιουσιακών στοιχείων του Ελληνικού Δημοσίου κ.λπ.», προτάσει των Ημετέρων του Προέδρου της Κυβερνήσεως και των επί της Δικαιοσύνης και επί των Οικονομικών Υπουργών, μετά σύμφωνον γνώμην του Συμβουλίου Επικρατείας, απεφασίσαμεν και διατάσσομεν.

Άρθρον 1.

1. Επεκτείνεται από της 1 Ιανουαρίου 1951 εις την Δωδεκάνησον ο νόμος 1641/1919 «περί φορολογίας των κληρονομιών, δωρεών, προικών και κερδών λαχείων» ως και η εν γένει διά την λοιπήν Ελλάδα ισχύουσα νομοθεσία η αφορώσα την φορολογίαν των κληρονομιών, δωρεών και προικών, ως και των κερδών εκ λαχείων και λαχειοφόρων ομολογιών.

2. Η επεκτεινόμενη νομοθεσία εφαρμόζεται α) προκειμένου περί κληρονομιών ή κληροδοσιών, επί των από 1 Ιανουαρίου 1951 και εφεξής επερχομένων θανάτων των κληρονομούμενων, β) προκειμένου περί δωρεών αιτία θανάτου επί των από 1 Ιανουαρίου 1951 επερχομένων θανάτων των δωρητών, εκτός εάν τα δωρούμενα περιέρχονται εις τον δωρεοδόχον προ του θανάτου του δωρητού οπότε η επεκτεινόμενη νομοθεσία εφαρμόζεται εφ'όσον η παράδοσις των δωρουμένων λαμβάνει χώραν από της 1 Ιανουαρίου 1951 και εφεξής συνιστωμένων δωρεών και προικών και δ) προκειμένου περί κερδών λαχείων και εκ λαχειοφόρων ομολογιών, επί των τοιούτων κερδών εκ κληρώσεων γεννησομένων από 1 Ιανουαρίου 1951 και εφεξής.

Άρθρον 2.

1. Δωρεαί εν ζωή και προίκες συσταθείσαι προ της 1 Ιανουαρίου 1951 δεν συνυπολογίζονται εις τας από της χρονολογίας ταύτης συνιστώμενης προίκας ή δωρεάς δια τον υπολογισμόν του επί τούτων φόρου. Ωσαύτως δεν συνυπολογίζονται αι αυταί δωρεαί και προίκες ούτε εις τας από της αυτής χρονολογίας υποκειμένας εις φορολογίαν κληρονομικάς μερίδας ή κληροδοσίας διά τον υπολογισμόν του επί των μεριδίων τούτων φόρου κληρονομίας. Δωρεαία αιτία θανάτου εφ'ών ο θάνατος του δωρητού επήλθε προ της 1 Ιανουαρίου 1951 ή η παράδοσις εις τον δωρεοδόχον των αντικειμένων της δωρεάς εγένετο προ της χρονολογίας ταύτης, δεν συνυπολογίζονται εις τας εκ κληρονομίας του δωρητού μερίδας των δωρεοδόχων δια τον υπολογισμόν του επί των μεριδίων τούτων φόρου κληρονομίας.

2. Επί δωρεών αιτία θανάτου, ών τα δωρητήρια συμβόλαια συνετάχθησαν εν Δωδεκανήσω μέχρι 30 Απριλίου 1949 δεν εφαρμόζονται, δια την φορολογίαν των δωρεών, αι διατάξεις των δύο τελευταίων εδαφίων της παραγράφου 5 του άρθρου 39 του νόμου 1641, περί καταβολής αναλογικού τέλους χαρτοσήμου της αστικής κλίμακος επί της κατά τον χρόνον της φορολογίας καθαρής αξίας των δωρηθέντων κ.λπ.

Άρθρον 3.

1. Επί καθολικού ή οικογενειακού καταπιστεύματος και πάσης άλλης διατάξεως επιβαλλούσης τω κληρονόμω ή κληροδόχω την υποχρέωσιν ίνα μετά τον θάνατον αυτού ή την πάροδον ωρισμένου χρονικού διαστήματος αποκαταστήση το όλον ή μέρος της περιουσίας εις έτερον πρόσωπον.

α) εάν μεν ο διαθέτης αποβίωση από της 1 Ιανουαρίου 1951 και εφεξής εφαρμόζονται αι διατάξεις της επεκτεινόμενης νομοθεσίας του Νόμου 1641 διά τε την φορολο-

γίαν του υποχρέου εις αποκατάστασιν και του εκ της αποκαταστάσεως δικαιούχου,

β) εάν δε ο αρχικός διαθέτης απεβίωσε ή αποβίωση προ της 1 Ιανουαρίου 1951 υπόχρεος εις τον φόρον της επεκτεινομένης νομοθεσίας είναι μόνον ο εξ αποκαταστάσεως δικαιούχος και δια την φορολογίαν τούτου λαμβάνεται κατά περίπτωσιν υπ'όψιν ο χρόνος του θανάτου του υποχρέου εις αποκατάστασιν ή η πάροδος του ωρισμένου χρονικού διαστήματος. Εις την περίπτωσιν ταύτην, εάν η αποκατάστασις λαμβάνη χώραν δια του θανάτου του υποχρέου εις αποκατάστασιν, ο φόρος υπολογίζεται βάσει της προς τούτον συγγενικής σχέσεως του δικαιούχου της αποκατάστασις λαμβάνη χώραν λόγω παρόδου του υπό του διαθέτου ορισθέντος χρονικού διαστήματος, τότε ο φόρος υπολογίζεται βάσει της συγγενικής σχέσεως του εξ αποκαταστάσεως δικαιούχου προς τον αρχικόν διαθέτην.

2. Όπου εκ διατάξεων της προ της ως άνω επεκτάσεως ισχυούσης εν Δωδεκανήσω νομοθεσίας, αναβάλλεται η φορολογία περιουσιακών στοιχείων κληρονομιών, δωρεών και προικίων και ο χρόνος της φορολογίας τούτων εμπίπτει εις την από της επεκτάσεως και εφεξής περίοδον, εφαρμόζονται αι διατάξεις της επεκτεινομένης νομοθεσίας δια την φορολογίαν των δι'α αναβολή περιουσιακών στοιχείων.

Άρθρον 4.

1. Δια τον υπολογισμόν του φόρου επί των κληρονομιών, δωρεών και προικίων, εκπίπτει μη υποκείμενον εις φόρον ποσόν ίσον προς το 1/3 της αξίας της εν Δωδεκανήσω κειμένης περιουσίας, αλλά μόνον εφ'όσον η περιουσία αύτη εκτήθη υπό του κληρονομούμενου, δωρητού ή προικοδότητου προ της δημοσιεύσεως του παρόντος.

Ως κείμενα εν Δωδεκανήσω περιουσιακά στοιχεία νοούνται τα κατ'άναλογον εφαρμογήν των διατάξεων των παραγράφων 1-3 του άρθρου 1 του Νόμου 1641/1919, οριζόμενα δια τα κείμενα ή λογιζόμενα ως εν Ελλάδι κείμενα περιουσιακά στοιχεία. Προκειμένω δε περί πλοίων, ως κείμενα εν Δωδεκανήσω θεωρούνται τα νηολογημένα εκεί προ της δημοσιεύσεως του παρόντος.

2. Επί ασφαλείων ζωής συσταθεισών ή μεταφερθεισών εν Δωδεκανήσω και πληρωτέων δι'αμφοτέρας τας περιπτώσεις εκεί, ως και περί ασφαλείων του β' εδαφίου της παραγράφου 4 του άρθρου 36 του Νόμου 1641 δεν έχει εφαρμογήν η εν παραγράφω 1 του παρόντος άρθρου οριζόμενη έκπτωσης.

Άρθρον 5.

1. Από 1 Ιανουαρίου 1951 καταργούνται μη εφαρμοζόμενα επί των κληρονομιών, δωρεών, προικίων και κερδών εκ λαχείων των υποκειμένων εις τον φόρον του Νόμου 1641 αι διατάξεις των άρθρων 37 - 56 του τίτλου II και 57 - 68 του τίτλου III του παραρτήματος Γ' ως και πάσα άλλη αφορώσα την επεκτεινόμενην φορολογίαν διάταξις ισχύουσα εν Δωδεκανήσω και περιλαμβανομένη εις το υπ'αριθ.40 της 16 Φεβρουαρίου 1939 Κυβερνητικόν Διάταγμα το τιτλοφορούμενον «Κανονισμός περί τελών επί των εργασιών και περί των άμεσων και εμμέσων φόρων» της Ιταλικής Διοικήσεως, ως τούτο ετροποποιήθη και συ-

νεπληρώθη δια Διαταγμάτων και διά προκηρύξεων ή αποφάσεων της Ελληνικής Στρατιωτικής και Πολιτικής Δικονομίας.

2. Εις τους επί της Δικαιοσύνης και των Οικονομικών Υπουργούς ανατίθεμεν την δημοσίευσιν και εκτέλεσιν του παρόντος Διατάγματος.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ.2097/1952
Περί ρυθμίσεως ειδικών τινων περιπτώσεων
εφαρμογής του νόμου περί εισπράξεως δημοσίων
εσόδων και άλλων τινών διατάξεων
(ΦΕΚ 113 Α'/28.4.1952)

Άρθρον 5.

1. Ο υπό του άρθρου 11 του νόμου 350/1943 προβλεπόμενος πολλαπλασιασμός των δόσεων του φόρου κληρονομίας δωρεάς και προικός από της ισχύος του παρόντος δεν δύναται να υπερβή το διπλάσιον του υπό του Νόμου περί εισπράξεως των Δημοσίων Εσόδων προβλεπόμενου αριθμού.

Δί'αποφάσεως του Υπουργού των Οικονομικών δύναται να επιτραπή η εξόφλησις φόρου κληρονομίας υπό οφειλετών ευρισκομένων εις αδυναμίαν καταβολής του φόρου διά μετρητών αιτήσιν αυτών διά μεταβιβάσεως εις το Δημόσιον κληρονομαίου ακινήτου. Ως αξία του προσφερομένου ακινήτου λαμβάνεται υποχρεωτικώς η τελεσιδικώς ορισθείσα αξία αυτού επί τη βάσει της οποίας επεβλήθη ο φόρος ούτος αποκλειομένης εν πάση περιπτώσει της υπό του Δημοσίου αποδόσεως εις τον οφειλέτην της διαφοράς μεταξύ της αξίας ταύτης του προσφερομένου ακινήτου και του οφειλομένου φόρου κληρονομίας.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ.3079/1954
«Περί ρυθμίσεως ζητημάτων τινων αναφερομένων
την είσπραξιν των δημοσίων εσόδων»
(ΦΕΚ 245 Α'/11.10.1954)

Άρθρον 3.

1. Η κατά τας κειμένας διατάξεις παροχή ως και η εγγραφή υποθήκης επί ακινήτων των φορολογουμένων ή τρίτων προς εξασφάλισιν καταβολής του φόρου κληρονομίας, δωρεάς, προικός, εις ουδέν τέλος ή δικαίωμα υπέρ του Δημοσίου, ή τρίτων υπόκεινται πλην εις δικαιώματα των Συμβολαιογράφων και Φυλάκων Μεταγραφών, άτινα μειούνται εις το ήμισυ μη δυνάμενα κατ'άνωτατον όριον να υπερβώσι τας δραχμάς 1000 κατά περίπτωσιν.

2. Φόροι κληρονομίας, δωρεάς, προικός, βεβαιωθέντες, λόγω μη εγκαίρου παροχής της κατά νόμον εγγυήσεως και ως εκ τούτου εξ ολοκλήρου καταβλητέοι, επιτρέπεται να καταβληθώσιν εις εξαμηνιαίας δόσεις κατά τας διατάξεις του άρθρου 4 του ν.2858/1954 «περί συμπληρώσεως και τροποποιήσεως διατάξεων τινων αφορών εις την είσπραξιν των δημοσίων εσόδων», του τοιούτου δικαιώματος του οφειλέτου εφ'άπαξ δυναμένου να ασκηθή.

3. Η κατά τας κειμένας διατάξεις επιτρεπομένη εξόφλησις φόρου κληρονομίας διά μεταβιβάσεως εις το Δημόσιον κληρονομαίου ακινήτου επεκτείνεται και δια την εξόφλησιν των προς το Δημόσιον χρεών του αποθανόντος και κατόπιν αποφάσεως του Υπουργού των Οικονο-

μικών, εκδιδόμενης προτάσει της Επιτροπής Ν.5940.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ.3155/1955
«Περί κατασκευής και συντηρήσεως οδών»
(ΦΕΚ 63 Α΄/14.3.1955)

Άρθρον 7.

1. Πόροι των Ταμείων Οδοποιίας είναι :

α) .....

β) τα κατά τας κειμένας διατάξεις έσοδα των Ειδ.Ταμείων Επαρχιακής Οδοποιίας και των Ειδικών Ταμείων Μονίμων Οδοστρωμάτων, πλήν των του Ταμείου Μονίμων Οδοστρωμάτων Αθηνών ήτοι :

1.....

2. Τα κατά τας διατάξεις των εδαφίων β΄ και γ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 17 του από 25.11.1929 Δ/τος «περί κωδικοποιήσεως των περί κατασκευής και συντηρήσεως οδών κειμένων διατάξεων», πρόσθετα ποσοστά υπέρ των Ειδ.Ταμείων Επαρχιακής Οδοποιίας επί των υπό του Δημοσίου εισπραττομένων φόρων και τελών, επί των κληρονομιών, δωρεών και προικιών... άτινα ποσοστά ορίζονται εις 7% του κυρίου φόρου ή τέλους.

2. Τα κατά το εδάφιο β΄ της προηγούμενης παραγράφου έσοδα βεβαιούνται και εισπράττονται υπέρ του Ταμείου Εθνικής Οδοποιίας κατά τας κειμένας διατάξεις και αποδίδονται προς αυτό απ΄ευθείας υπό των εισπραττουσών αρχών δια καταθέσεως παρά τη Τραπεζή της Ελλάδος επ΄ονόματι του Τ.Ε. Οδοποιίας.

3. Τα κατά τα εδαφ.Α΄ και β΄ της παραγράφου 1 περιερχόμενα εις το Ταμείον Εθνικής Οδοποιίας έσοδα αποδίδονται υπ΄αυτού κατά μήνα προς τα Ταμεία Οδοποιίας των Νομών....»

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ.3629/1956

Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως διατάξεων φορολογικών νόμων
(ΦΕΚ 278/16.10.1956)

Άρθρο 5

1. Προς πρόληψιν των συνεπειών ανακρίβειας ή πρλείψεως φορολογικής δηλώσεως, ο υπόχρεος εις επίδοσιν ταύτης δύναται να περιλάβη εν αυτή και στοιχεία φορολογητέας ύλης, δι΄άτινα διατηρεί αμφιβολίας περί του αν υπέχθη κατά νόμον υποχρέωσιν, ποιούμενο ρητής περί τούτου επιφύλαξιν εν τη επιδιδομένη παρ΄αυτού δηλώσει. Η επιφύλαξις δέον να είναι ειδική και ητιολογημένη, πάσης γενικής ή αορίστου τοιαύτης θεωρούμενης ανυπάρκτου και ουδέν επαγομένης αποτέλεσμα.

Ο Οικονομικός Έφορος δύναται ή α) να δεχθή την γενομένην επιφύλαξιν, προβαίνων εν τη περιπτώσει ταύτη εις διαγραφήν εκ της δηλώσεως του περί ού η επιφύλαξις ποσού της φορολογητέας ύλης ή β) να μη αποδεχθή ταύτην, υποχρεούμενος εν τοιαύτη περιπτώσει να γνωστοποιήσῃ τούτο εις τον φορολογούμενον είτε δι΄ιδίας ανακοινώσεως επιδιδομένης αυτώ επί αποδείξει, είτε διά του κοινοποιουμένου δι΄άλλας ανακρίβειας της δηλώσεως φύλλου ελέγχου ή της μετ΄έλεγχον εκδιδόμενης

πράξεως.

Κατά την δευτέραν των ως άνω περιπτώσεων ο φορολογούμενος, πλήν αν επέλθη διοικητική ή συμβιβαστική λύσις της διαφοράς, δικαιούται, είτε διά του δικογράφου της ασκουμένης παρ΄αυτού, διά τυχόν άλλας εκ του ελέγχου προκυψάσας διαφοράς, ενστάσεως ή προσφυγής, είτε και δι΄αυτοτελούς αιτήσεως, υποβαλλομένης εντός της οριζομένης διά την άσκησιν του ενδίκου τούτου μέσου προθεσμίας, να ζητήση την διαγραφήν του ποσού της υπό επιφύλαξιν ως άνω δηλωθείσης φορολογητέας ύλης υπό του αρμοδίου φορολογικού δικαστηρίου, όπερ αποφαίνεται επί του αιτήματος, τηρουμένης κατά πάσαν περίπτωσιν της ενώπιον αυτού ισχυούσης διαδικασίας.

2. Καθ΄όμοιον τρόπον δύναται να γίνη επιφύλαξις εις την δήλωσιν όσον αφορά τον χαρακτηρισμόν της φορολογητέας ύλης και την υπαγωγήν ταύτης εις ετέραν φορολογίαν ή εις ετέραν κατηγορίαν ή εις μειωμένον φορολογικόν συντελεστήν, τας εκ της φορολογητέας ύλης ή εκ του φόρου έκτης προηγούμενης παραγράφου. Ειδικώς προκειμένου περί υπαγωγής εις ετέραν φορολογίαν ή κατηγορίαν, γινομένης δεκτής της επιφυλάξεως, η δήλωσις θεωρείται ως υποβληθείσα διά την φορολογίαν ή την κατηγορίαν ταύτην.

3. Η κατά το παρόν άρθρον επιφύλαξις δεν συνεπάγεται αναστολήν της βεβαιώσεως και εισπράξεως του δι΄αυτής αμφισβητούμενου φόρου. Εν περιπτώσει αποδοχής των λόγων της επιφυλάξεως υπό του Οικονομικού Εφόρου ή του φορολογικού δικαστηρίου ενεργείται νέα εκκαθάρισις του φόρου της δηλώσεως, ο δ΄επί πλέον βεβαιωθείς ή καταβληθείς εκπίπτει ή συμψηφίζεται προς τον τυχόν καταβλητέον επί τη βάσει ποριστικών στοιχείων μείζον του δηλωθέντος ποσόν ή άλλως επιστρέφεται.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ.3746/1957

«Περί ασφαλιστικών ρητρών, φορολογικών απαλλαγών και άλλων τινών διευκολύνσεων εις ομολογιακά δάνεια ή προνομιούχους μετοχάς εκδιδόμενας διά παραγωγικούς σκοπούς»
(ΦΕΚ 173 Α΄/9.9.1957)

Άρθρον 4.

1. Ομολογιακά δάνεια εις δραχμάς ή μετά τινος των κατά το άρθρον 2 ρητρών, εκδιδόμενα βάσει του παρόντος Νομοθετικού Διατάγματος και εντός προθεσμίας πέντε ετών από της ισχύος αυτού τυγχάνουσι των εξής φορολογικών απαλλαγών :

α) Αι πρόσοδοι εκ τοκομεριδίων δεν υπολογίζονται εις το φορολογητέον εισόδημα, απαλλασσόμεναι πάσης οιασδήποτε φύσεως φορολογίας υπέρ του Δημοσίου ή υπερ οιουδήποτε τρίτου.

β) Τα εισπραττόμενα ποσά εκ λαχμών απαλλάσσονται πάσης οιασδήποτε φύσεως φορολογίας υπέρ του Δημοσίου ή υπέρ οιουδήποτε τρίτου.

γ) Οι τίτλοι του δανείου, αι επαχθείς μεταβιβάσεις τούτων και αι εξ οιουδήποτε λόγου ανανεώσεις αυτών απαλλάσσονται παντός φόρου ή τέλους υπέρ του Δημοσίου ή οιουδήποτε τρίτου. Απαλλάσσονται επίσης των

τελών χαρτοσήμου αι εξοφλήσεις των τοκομεριδιών, των κληρουμένων τίτλων και των κερδών των λαχνών, γενικώς δε τα συνομολογούμενα δυνάμει του παρόντος νόμου δάνεια, ως και το κεφάλαιον των λαχνών, απαλλάσσονται παντός φόρου, χαρτοσήμου ή άλλου οιουδήποτε τέλους οιασδήποτε φύσεως και μορφής, υπέρ του Δημοσίου ή οιουδήποτε άλλου προσώπου.

2. Των κατά την προηγούμενη παράγραφον απαλλαγών κάνουν αι αι πρόσοδοι εκ του κατά το άρθρον 45 του Νόμου 2190 «περί Ανωνύμων Εταιρειών διανεμομένου πρό πάσης ετέρας διανομής πρώτου μερίσματος των κατά το άρθρον 3 του Νόμου 2190 «περί Ανωνύμων Εταιρειών» προνομιούχων μετοχών εκδιδομένων κατόπιν εγκρίσεως βάσει του παρόντος Ν.Δ. καθώς και το κεφάλαιον και οι τίτλοι αυτών. Αι υπό της παρούσης παραγράφου προβλεπόμεναι φορολογικαί απαλλαγαί ισχύουσιν, εφόσον αι προνομιούχοι μετοχάι ήθελον εκδοθή εντός πενταετίας από της ισχύος του παρόντος Νομ. Διατάγματος και δια μίαν δεκαετίαν αρχομένην από του ημερολογιακού έτους εντός του οποίου εξεδόθη η κατα το παρόν Ν. Διατάγμα έγκρισης.

ΒΑΣΙΛΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ

«Περί κωδικοποιήσεως εις ενιαίον κείμενον νόμου των ισχυουσών διατάξεων περί των προσόδων των δήμων και κοινοτήτων»
(ΦΕΚ 171 Α΄/20.10.1958)

Άρθρο 50.

(Άρθρον 42.Β.Δ.19/12/58)

5. Εισφορά

1. Επιβάλλεται υπέρ των δήμων και κοινοτήτων πρόσθετον ποσοστόν τρία τοις εκατόν (3%) επί των κάτωθι δημοσίων φόρων των από του 1954-55 και εφεξής οικονομικών ετών :

Α΄) των κατηγοριών Α΄, Γ΄, Δ΄ και Ζ΄ του κώδικος φορολογίας καθαρών προσόδων, προκειμένου περί νομικών προσώπων.

β΄) του φόρου κληρονομιών, δωρεών, προικών και κερδών εκ λαχείων και

γ΄) του φόρου μεταβιβάσεως ακινήτων.

2. Το ποσοστόν βεβαιούται και εισπράττεται μετά του δημοσίου φόρου και κατατίθεται αμελλητί υπό του εισπράττοντος του δημοσίου ταμίου εις το Ταμείον Παρακαταθηκών και Δανείων εις χρηματικόν λογαριασμόν υπό τον τίτλον «Δημοτική και κοινοτική εισφορά άρθρου 37 του Ν.Δ/τος 3033/54».

3. Το προϊόν της εισφοράς κατανέμεται υπό της επιτροπής του άρθρου 41 μεταξύ των δήμων και κοινοτήτων κατ'αναλογίαν του πληθυσμού αυτών, ως προκύπτει εκ της τελευταίας επισήμου απογραφής του Κράτους.

4. Το αποδιδόμενον ποσόν διατίθεται αποκλειστικώς δια την εκτέλεσιν έργων κοινής ωφελείας.

Δια την εκτέλεσιν έργου ενδιαφέροντος πλείονας δήμων ή κοινότητας, ο νομάρχης δύναται να ορίση την αποκλειστικήν διάθεσιν του αναλογούντος εις έκαστον δήμον ή κοινότητα ποσού.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ.3842/1958

«Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως διατάξεων του Νόμου 1641/1919 «περί φορολογίας κληρονομιών, δωρεών, προικών και κερδών εκ λαχείων», ως τούτο ετροποποιήθη και συμπληρώθη»
(ΦΕΚ 147 Α΄/30.9.1958)

Άρθρον 7.

1. Συμβάσεις προικός και δωρεάς εν ζωή ή αιτία θανάτου ανεξαρτήτως αριθμού φύλλων του εγγράφου, μέχρι ποσού τριάκοντα χιλιάδων (30.000) δραχμών υπόκεινται εις πάγιον τέλος χαρτοσήμου δραχμών εκατόν (100), πέραν δε του ποσού τούτου εις τέλος δραχμών διακοσίων (200).

2. Ει το ήμισυ πάγιον τέλος της προηγούμενης παραγράφου υπόκεινται και η μεταγραφή των συμβάσεων δωρεάς και προικός.

3. Καταργούνται τα επί των συμβάσεων δωρεών και προικός και επί της μεταγραφής των αυτών συμβάσεων αναλογικά τέλη χαρτοσήμου, τα δε δικαιώματα του Ταμείου Συντάξεων Νομικών μειούνται εις το ήμισυ.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ.4114/1960 ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΕΡΙ ΤΑΜΕΙΟΥ ΝΟΜΙΚΩΝ (ΦΕΚ 164 Α΄/9.10.1960)

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄
ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ

Άρθρον 10

η) Εν περιπτώσει οριστικού καθορισμού υπό της αρμοδίας Οικον. Εφορίας ή άλλης εντεταλμένης αρχής μείζονος αξίας, η διαφορά μεταξύ του καταβληθέντος τω Ταμείω δικαιώματος και του προκύπτοντος τοιούτου εκ του οριστικού προσδιορισμού της φορολογητέας αξίας, υπολογιζόμενη υπό της αρμοδίας Αρχής συνεισπράττεται μετά της διαφοράς του σχετικού φόρου ή τέλους.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ.4117/1960 Περί συνομολογήσεως λαχειοφόρου εσωτερικού δανείου οικονομικής αναπτύξεως δρχ.750.000.000 (ΦΕΚ 166 Α΄/9.10.1960)

Άρθρο 8.

1. Αι ομολογία του δανείου εξαιρούνται του φόρου κληρονομίας, τα δε εκ λαχνών έσοδα του φόρου επί κερδών εκ λαχείων κατά τας διατάξεις του ν.1641/1919, τροποποιηθείς ισχύει.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ.4242/1962 «Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως φορολογικών και άλλων τινών διατάξεων» (ΦΕΚ 135 Α΄/1.9.1962)

Άρθρον 12.

Φορολογία κληρονομιών, δωρεών και προικών.

1. Η παράγραφος 3 του άρθρου 11 του Ν.Δ.1211/49 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεων των διατάξεων φορολογικών τινών νόμων» αντικαθίσταται ως εξής :
«3.Επί περιουσιακών στοιχείων κειμένων εν τη αλλοδαπή και μεταβιβαζομένων κατά κληρονομίαν, κληροδοσίαν ή δωρεάν αιτάι θανάτου ως και περί τοιούτων οπουδήποτε κειμένων, εφόσον ο υπόχρεος εις δήλωσιν διαμένει εν τη αλλοδαπή, δύναται, εάν δια τον φορολογούμενον παρήλθεν ο νόμιμος προς δήλωσιν προθεσμία και δεν έλαβεν ούτος εις την ουσιαστικήν κατοχήν του τα κληρονομαία πράγματα, να χωρήση αναβολή της φορολογίας τη αιτήσσει του υποβαλλομένη και μετά την έκ-

δοσιν της καταλογιστικής πράξεως του Οικον.Εφόρου, αλλά πάντως εντός της προς άσκησιν της προσφυγής προθεσμίας. Επί της αιτήσεως αποφαινεται η Επιτροπή του άρθρου 8 του Νόμου 5420/1932».

2. Αι αποζημιώσεις Ελλήνων προσφύγων εκ Γιουγκοσλαβίας και Ρουμανίας, αι καταβαλλόμενα λόγω της εθνικοποιήσεως ελληνικών περιουσιών ή ζημιών τούτων εκ πολεμικής αιτίας απαλλάσσονται του φόρου κληρονομίας ως και των τελών χαρτοσήμου. Τυχόν καταβληθείς φόρος και τέλη χαρτοσήμου επιστρέφονται τη αιτήσει του ενδιαφερομένου υποβαλλομένη εντός έτους από της ισχύος του παρόντος.

3. Η αληθής έννοια των διατάξεων της παραγράφου 1 του άρθρου 11 του νόμου 1641/19 είναι, ότι και επί αποποιήσεως καταπιστεύματος και περιελεύσεως τούτου εις νομικά πρόσωπα επιδιώκοντα σκοπούς εθνωφελείς ή θρησκευτικούς ή φιλανθρωπικούς ή εκπαιδευτικούς ή κοινωφελείς, διά διατάξεως τελευταίας βουλήσεως του βεβαρημένου, απαλλάσσονται τα στοιχεία του καταπιστεύματος του υπό του βεβαρημένου οφειλομένου φόρου κληρονομίας.

4. Κατά την αληθή έννοιαν του δευτέρου εδαφίου της παρ.3 του άρθρου 13 του ν.1641/1919 αι εν αυτώ αναφερόμεναι πενταετία και διετία, άρχονται από της υπό Δικαστηρίου συζητήσεως της περί υιοθεσίας αιτήσεως.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ.4486/1965
«Περί τροποποίησης και συμπληρώσεως
φορολογικών και άλλων τινών διατάξεων»
(ΦΕΚ 131 Α' /13.7.1965)

Άρθρον 9.

1. ....
2. ....

3. Κινητή περιουσία Ελλήνων υπηκόων, κειμένη εν Αιγύπτω ή Τουρκία και μεταβιβαζομένη κατά κληρονομίαν ή κληροδοσίαν ή δωρεάν αιτία θανάτου, απαλλάσσεται του κατά τον νόμον 1641/1919 «περί φορολογίας των κληρονομιών, δωρεών, προικών και κερδών εκ λαχείων», φόρου.

Η διάταξις της παρούσης παραγράφου εφαρμόζεται και επί των προ της ισχύος του παρόντος γεννηθεισών υποθέσεων, ο δε βεβαιωθείς φόρος βάσει οιοδήποτε τίτλου βεβαιώσεως, πλην συμβιβασμού, δια τοιαύτην κινητήν περιουσίαν, αυτοτελώς αχθείσαν προς φορολογίαν εν Ελλάδι εκπίπτει, ο τυχόν όμως καταβληθείς δεν επιστρέφεται.

Εάν η τοιαύτη περιουσία ήχθη προς φορολογίαν ομού μετ'άλλης περιουσίας κειμένης εν Ελλάδι ή αλλαχού, ενεργείται νέα εκκαθάρισις και βεβαιώσις του φόρου. Κατά ταύτην, ο φόρος υπολογίζεται επί της λοιπής μόνον περιουσίας (πλην της κειμένης εν Αιγύπτω ή Τουρκία) και ο επί πλέον βεβαιωθείς εκπίπτει. Ο τυχόν καταβληθείς φόρος, εφόσον υπολείπεται του αρχικώς βεβαιωθέντος τοιούτου, επιμερίζεται μεταξύ των δυο μερών της περιουσίας (φορολογητέας και απαλλασσομένης) και ο μεν επιμεριστικώς αναλογών επί της απαλλασσομένης περιουσίας δεν επιστρέφεται, ο δε αναλογών τοιούτος επί της λοιπής φορολογητέας περιουσίας εκπίπτει εκ του μετά την νέαν εκκαθάρισιν βεβαιωτέου φόρου.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ.4518/1966

«Περί παροχής φορολογικών διευκολύνσεων
εις ομογενείς μονίμως εγκατεστημένους
εις αλλοδαπήν»
(ΦΕΚ 133 Α' /30.6.1966)

Άρθρον μόνον.

1. Έλληνες υπήκοοι ως και ομογενείς, μονίμως εγκατεστημένοι εις αλλοδαπήν, των οποίων η περιουσία εις τον τόπον της μονίμου εγκαταστάσεως των εθίγη υπό της αλλοδαπής Πολιτείας δι'εθνικοποιήσεως, απαλλοτριώσεως, μεσεγγυήσεως, επιτάξεως, δημεύσεως ή δι'οιοδήποτε άλλου μέτρου, ληφθέντος δια πολιτικούς λόγους, και εφόσον το αίτημα αποζημιώσεως των, υιοθετηθέν υπό της Ελληνικής Κυβερνήσεως αποτελεί αντικείμενον απαιτήσεως αυτής έναντι της αλλοδαπής Πολιτείας, οφείλοντες προς το Ελληνικόν Δημόσιον φόρον κληρονομίας βεβαιωθέντα ή βεβαιωθησόμενον διά περιουσιακά στοι χεία κείμενα εν Ελλάδι, μεταβιβασθέντα εις τούτους κατά κληρονομίαν, κληροδοσίαν ή δωρεάν αιτία θανάτου παρά του συζύγου ή συγγενούς των εξ αίματος μέχρι και τέταρτου βαθμού, ωσαύτως εγκατεστημένων εις την αλλοδαπήν, δύνανται όπως ποσόν εκ του φόρου τούτου μη δυνάμενον να είναι ανώτερον της αξίας της εν τη αλλοδαπή δεσμευθείσης περιουσίας των, καταβάλωσιν ατόκως και άνευ προσαυξησεως υπερημερίας εις δέκα πέντε (15) ίσας εξαμηνιαίας δόσεις. Ο αριθμός των δόσεων τούτων δύνανται να περιορίζεται αναλόγως κατά την διαδικασίαν του ν.5940/1932, εφόσον εις την κληρονομίαν περιουσίαν περιλαμβάνονται και μετρητά. Η πρώτη των δόσεων τούτων είναι καταβλητέα εντός μηνός από της εισπράξεως της αποζημιώσεως της καταβληθείσης υπό της αλλοδαπής Πολιτείας διά την δεσμευθείσαν περιουσίαν των. Εν πάση περιπτώσει η έναρξις της καταβολής των δόσεων δεν δύναται να γίνη βραδύτερον της 5ετίας από της δημοσιεύσεως του παρόντος νόμου.

Τυχόν καταβληθέντα ποσά διά τόκον και προσαύξησιν υπερημερίας εκ της αιτίας ταύτης συμψηφίζονται εις τον κύριον φόρον.

2. Εν η περιπτώσει η αποζημιώσις διά την δεσμευθείσαν περιουσίαν εν τη αλλοδαπή ήθελε καταβληθή εις τους δικαιούχους και εις ομολογίας αύται γίνονται δεκταί εις την ονομαστικήν των αξίαν προς εξόφλησιν του κατά την προηγούμενην παράγραφον οφειλομένου φόρου κληρονομίας.

3. Δια κοινής αποφάσεως των Υπουργών Εξωτερικών και Οικονομικών καθορισθήσονται αι λεπτομέρειαι εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘ.142/1967
Περί παρατάσεως του χρόνου παραγραφής και άλλων
τινών φορολογικών διατάξεων
(ΦΕΚ 169 Α' /3.1.1967)

Άρθρο 4

1. Εις περιπτώσιν καθ'ήν δεν επιτεύχθη εξώδικος επίλυσις της διαφοράς επί κοινοποιηθείσης πράξεως επιβολής φόρου κληρονομιών, δωρεών, προικών και κερδών εκ λαχείων αλλ'ησκήθη υπό του φορολογούμενου προσφυγή ενώπιον Πρωτοβαθμίου Φορολογικού Δικαστηρίου, βεβαιούται αμέσως ποσοστόν τεσσαράκοντα επί τοις εκατόν (40%) επί του αμφισβητούμενου φόρου (κύριου,

προσθέτων και πάσης άλλης προσαυξήσεως), του οριζόμενου διά της πράξεως.

2. Το κατά την ανωτέρω παράγραφον βεβαιούμενον ποσόν εισπράττεται εις τέσσαρας ίσας διμηνιαίας δόσεις, πρώτης καταβαλλομένης εντός του επομένου από της βεβαιώσεως μηνός και συμπηφίζεται προς το βάσει της αποφάσεως του Πρωτοβαθμίου Φορολογικού Δικαστηρίου καθορισθέν ποσόν φόρου, το δε τυχόν επί πλέον βεβαιωθέν που εκπίπτει ή επιστρέφεται κατά περιπτώσεων.

Άρθρο 6

Η ισχύς των άρθρων 1 και 5 του παρόντος νόμου άρχεται από της δημοσιεύσεως του εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, των δε άρθρων 2 έως και 4 από της ενάρξεως ισχύος του Αναγκαστικού Νόμου 63/1967.

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ 225/1967

**«Περί απαλλαγής των εκ των κρατικών λαχείων κερδών αφοιουδήποτε φόρου λαχείων, ως και από του τέλους χαρτοσήμου»
(ΦΕΚ 234 Α/27.12.1967)**

Άρθρο μόνον.

1. Το άρθρον 1 του Αναγκ.Νόμου 914/1937, ως τούτο ισχύει, αντικαθίσταται ως ακολούθως :

Τα κέρδη εκ των κληρονομούμενων γραμματίων των υφισταμένων Κρατικών Λαχείων, ως και παντός ετέρου συσταθησομένου τοιούτου, απαλλάσσονται οιοδήποτε φόρου επί των εκ λαχείων κερδών, ως και του τέλους χαρτοσήμου.

2. Η ισχύς του παρόντος νόμου άρχεται από της δημοσίευσής αυτού εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘ.408/1968

**«Περί διανομής της αποζημιώσεως ήν προβλέπει η Ελληνοβουλγαρική συμφωνία της 9ης Ιουλίου 1964, κυρωθείσα διά του Ν.Δ.4393/1964, κυρωθείσα διά του ν.δ.4393/1964»
(ΦΕΚ 105 Α'/14.5.1968)**

Άρθρον 5.

1. ....
2. ....

Το ποσόν της αποζημιώσεως και αι αποδείξεις εξοφλήσεως παρά των δικαιούχων των ακαταβαλλομένων αποζημιώσεων απαλλάσσονται πάσης κρατήσεως, τελών χαρτοσήμου ως και παντός φόρου συμπεριλαμβανομένου και του φόρου κληρονομίας.

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘ.446/1968

**Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως φορολογικών και άλλων τινών διατάξεων
(ΦΕΚ 130 Α'/14.6.1968)**

Άρθρο 2

1. Το υπό της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του α.ν.142/1967 προβλεπόμενον ποσοστόν βεβαιώσεως 40% επί του αμφισβητούμενου φόρου ορίζεται εις 20%.

2. Αι υπό της παραγράφου 2 του άρθρου 4 του α.ν.142/1967 προβλεπόμεναι τέσσαρες διμηνιαία δόσεις καταβολή του φόρου ορίζονται εις οκτώ.

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ.465

**«Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως ενίων διατάξεων του Νόμου 1880/1951 «περί φορολογίας των πλοίων»
(ΦΕΚ 148 Α'/9.7.1968)**

Άρθρον 9.

1. Επί δωρεάς, συστάσεως προικός ή κληρονομίας αφορώσης εις πλοίων ή μερίδια επί πλοίου του παρόντος νόμου, δεν εφαρμόζεται η περί φορολογίας δωρεών, προικών ή κληρονομιών νομοθεσία, ουδέ οφείλεται ο υπό των οικείων διατάξεων προβλεπόμενος κατά περίπτωση φόρος.

2. Ομοίως δεν εφαρμόζεται η περί δωρεών, προικών ή κληρονομιών νομοθεσία, ουδέ οφείλεται ο υπό των οικείων διατάξεων προβλεπόμενος κατά περίπτωση φόρος και εις ήν περίπτωση πλοίων του παρόντος νόμου ανήκει εις ημεδαπήν ή άλλοδαπήν πάσης φύσεως εταιρείαν, ασχολουμένη αποκλειστικώς με την εκμετάλλευσιν πλοίων, η δε δωρεά, προίξ ή κληρονομία αφορά εις μετοχάς ονομαστικές ή μη ή πάσης φύσεως εταιρικά μερίδια επί του πλοίου.

3. Επ'αμφοτέρων των περιπτώσεων των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου δεν οφείλεται φόρος και όταν η δωρεά, προίξ ή κληρονομία αφορά εις μετοχάς ονομαστικές ή μη ή πάσης φύσεως εταιρικά μερίδια επί του πλοίου.

3. Επ'αμφοτέρων των περιπτώσεων των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου δεν οφείλεται φόρος και όταν η δωρεά, προίξ ή κληρονομία αναφέρεται : α) Εις το οφειλόμενον τίμημα πωληθέντος εν όλω ή εν μέρει πλοίου, β) εις οινδήποτε απαιτήσιν της πλοιοκτησίας (παράγρ.1) ή της εταιρείας (παράγρ.2) κατά τρίτων ανήκουσαν εις τον πλοιοκτήτην ήτην εταιρείαν και προερχομένην εκ της εκμεταλλεύσεως του πλοίου.

4. Εις την φορολογικήν απαλλαγήν του παρόντος άρθρου ουδαμώς περιλαμβάνονται ακίνητα ή εμπράγματα δικαιώματα επί ακινήτων κειμένων εν Ελλάδι.

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ.598/1968

**«Περί ιδρύσεως οργανισμού τελέσεως Ιπποδρομιών και άλλων τινών διατάξεων»
(ΦΕΚ 256 Α'/9.11.1968)**

Άρθρον 4.

Πόροι του Οργανισμού είναι :

1. Αι καθαράι εισπράξεις αι απομένουσαι μετ'αφαίρεσιν των υπέρ τρίτων θεθεσπισμένων κρατήσεων εκ της διαθέσεως εισιτηρίων εισόδου προς παρακολούθησιν των τελουμένων Ιπποδρομιών.

2. Τα εκ τη εκμισθώσεως ή διαθέσεως των περιουσιακών του στοιχείων προκύπτοντα έσοδα.

3. Ποσοστόν 40% ο εκ των πραγματοποιούμενων συνολικών (ακαθάριστων) εισπράξεων εκ της διοργανώσεως προσθέτου αμοιβαίου στοιχήματος SWEEPSTAKES, των υπολοίπων αποδιδόμενων εις τους κερδίζοντας, απηλλαγμένων πάσης φορολογικής επιβαρύνσεως.

4. Το υπόλοιπον όπερ απομένει μετ'αφαίρεσιν, εκ των

πραγματοποιούμενων εισπράξεων εκ του συνολογούμενων εντός και εκτός του Ιπποδρόμου πάσης φύσεως αμοιβαίων στοιχημάτων, των κατά το άρθρο 5 του παρόντος νόμου παροχών.

5. Πάσα δωρεά ή άλλη χορηγία πραγματοποιούμενη υπέρ του Οργανισμού.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ.509/1970

**«Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως ενίων διατάξεων του ν.1880/1951 «περί φορολογίας πλοίων» ως ούτος ισχύει σήμερα»
(ΦΕΚ 91 Α'/17.4.1970)**

Άρθρον 9.

1. Επί δωρεάς, συστάσεως προικός ή κληρονομίας αφορώσης εις πλοίο ή μερίδια επί πλοίου του παρόντος νόμου, δεν εφαρμόζεται η περί φορολογίας δωρεών, προικών ή κληρονομιών νομοθεσία, ουδέ οφείλεται ο υπό των οικείων διατάξεων προβλεπόμενος κατά περιπτώσεων φόρος.

2. Ομοίως δεν εφαρμόζεται η περί δωρεών, προικών ή κληρονομιών νομοθεσία, ουδέ οφείλεται ο υπό των οικείων διατάξεων προβλεπόμενος κατά περιπτώσεων φόρος και εις ήν περιπτώσει, πλοίο του παρόντος νόμου ανήκει εις ημεδαπήν ή αλλοδαπήν πάσης φύσεως Εταιρείαν, ασχολουμένην αποκλειστικώς με την εκμετάλλευσιν πλοίων, η δε δωρεά, προίξ ή κληρονομία αφορά εις μετοχάς ονομαστικές ή μη ή πάσης φύσεως εταιρικά μερίδια επί του πλοίου.

3. Επ'αμφοτέρων των περιπτώσεων των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου δεν οφείλεται φόρος και όταν η δωρεά, προίξ ή κληρονομία αναφέρεται : α) Εις το οφειλόμενον τίμημα πωληθέντως εν όλω ή εν μέρει πλοίου, β) εις οιαδήποτε απαίτησιν της πλοιοκτησίας (παράγραφ.1) ή της Εταιρείας (παράγρ.2) κατά τρίτων, ανήκουσαν εις τον πλοιοκτήτην ή την Εταιρείαν και προερχομένην εκ της εκμεταλλεύσεως του πλοίου.

4. Εις την φορολογικήν απαλλαγίαν του παρόντος άρθρου ουδαμώς περιλαμβάνονται ακίνητα ή εμπράγματα δικαιώματα επί ακινήτων κειμένων εν Ελλάδι.

5. Αι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζονται επί των πλοίων της κατηγορίας (β) του άρθρου 1 του παρόντος.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ'ΑΡΙΘ.951/1971

**Περί συμπληρώσεως του Ν.5638/1932
«Περί καταθέσεως εις κοινόν λογαριασμόν».
(ΦΕΚ Α' 160/19.8.1971)**

Άρθρον 1.

Το άρθρον 1 του ν.5638/1932 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Άρθρον 1.- 1.Χρηματική κατάθεσις παρά τραπέζην εις ανοικτόν λογαριασμόν επ'ονόματι δύο ή πλειοτέρων από κοινού (COMPTE JOINT, JOINT ACCOUNT) είναι εν τη εννοία του παρόντος νόμου η περιέχουσα τον όρον ότι του εκ ταύτης λογαριασμού δύναται να κάμνη χρήσιν εν όλω ή εν μέρει, άνευ συμπράξεως των λοιπών, είτε εις είτε τινές, και πάντες κατ'ιδίαν οι δικαιούχοι.

2.Η χρηματική κατάθεσις, περί ής η προηγούμενη παράγραφος, επιτρέπεται να ενεργήται και εις κοινόν λογαριασμόν επί προθεσμία ή ταμειυτηρίου υπό προειδο-

ποίησιν, μονίμων κατοίκων της αλλοδαπής ή τοιούτων μεθ'ενός ή πλειόνων συνδικαιούχων μονίμων κατοίκων της ημεδαπής κατά τα ειδικώτερον οριζόμενα διά των εκάστοτε αποφάσεων της Νομισματικής Επιτροπής».

Άρθρον 2.

Η ισχύς του παρόντος άρχεται από 20 Νοεμβρίου 1970.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ.1276/1972

**«Περί φορολογικών διευκολύνσεων των κατά το ν.δ.1138/1972 «περί αναπροσαρμογής και βελτιώσεως των στεγαστικών προγραμμάτων του Υπουργείου Κοινωνικών Υπηρεσιών και του Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας», δικαιούχων στεγάσεως»
(ΦΕΚ 206 Α'/24.11.1972)**

Άρθρον 1.

Απαλλάσσεται εκ του φόρου δωρεάς το, κατά τας διατάξεις του ν.δ.1138/1972, παρεχόμενον εκάστοτε ποσόν της δωρεάς αρωγής προς του δικαιούχους στεγάσεως.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ.1321

**«Περί Ναυτιλιακών Τραπεζών»
(ΦΕΚ 239 Α'/29.12.1972)**

Άρθρον 14.

6. Αι ναυτιλιακά ομολογία αι εκδιδόμεναι κατόπιν εγκρίσεως των αρμοδίων νομισματικών αρχών απολαύουν των απαλλαγών του άρθρου 4 του ν.δ.3746/1957 «περί ασφαλιστικών ρητρών φορολογικών απαλλαγών και άλλων τινών διευκολύνσεων εις ομολογιακά δάνεια ή προνομιούχους μετοχάς εκδιδομένας διά παραγωγικούς σκοπούς», εφόσον τύχουν της απαιτούμενης σχετικής εγκρίσεως.

Προκειμένου περί ναυτιλιακών ομολογιακών δανείων εκδιδομένων εν τω εξωτερικώ εις συνάλλαγμα ή ξένον νόμισμα, αι ως άνω απαλλαγαι ισχύουν αυτοδικαίως.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ'ΑΡΙΘ.210/1973

**Περί Μεταλλευτικού Κώδικος
(ΦΕΚ 277 Α'/15.10.1973)**

Άρθρον 173.

Χώροι του Δημοσίου.

2. Προκειμένου περί μεταβιβάσεως δικαιωμάτων εξ αδειας μεταλλευτικών ερευνών, υποχρέωσις καταβολής του υπό της προηγούμενης παραγράφου οριζόμενου φόρου υπάρχει μόνον εφόσον της καταρτίσεως της σχετικής συμβάσεως έχουν προηγηθεί η υποβολή αιτήσεως περί παραχωρήσεως μεταλλείου και η σχετική εγγύησις κατά τας διατάξεις των άρθρων 44 και 47 και παρόντος.

4. Ομοίως επί δωρεάς των δικαιωμάτων, περί ών η παράγραφος 1 και υπό την επιφύλαξιν των διατάξεων της παραγράφου 2, καταβάλλεται υπέρ του Δημοσίου φόρος που αναλογών εις δραχμάς 5.000 ανά έκαστον τετραγωνικόν χιλιόμετρον ή κλάσμα αυτού επί της εκτάσεως του μεταλλείου ή του χώρου της αδειας μεταλλευτικών ερευνών.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ.396/1974
Περί του τρόπου επιβολής φόρου επί μεταβιβάσεως
μετοχών Ανωνύμων Εταιριών εις μισθωτούς αυτών
αιτία θανάτου ή δωρεάς.
(ΦΕΚ 112 Α'/24.4.1974)

Άρθρον 1.

Αι διατάξεις του παρόντος ισχύουν επί μεταβιβάσεως μετοχών Ανωνύμου Εταιρίας, αιτία θανάτου ή δωρεάς προς άπαντας τους μισθωτούς αυτής, ή τμήματος αυτής, ή ομάδας μισθωτών της, καθοριζόμενες εκ του είδους της εργασίας, της επαγγελματικής εκπαίδευσέως ή της διάρκειας της εργασιακής σχέσεως.

Άρθρον 2.

1. Η κατά το παρόν Ν.Δ/γμα μεταβίβασεις των μετοχών υπόκειται εις φόρον κληρονομίας ή δωρεάς, υπολογιζόμενον βάσει των συντελεστών της Κατηγορίας Α' του άρθρου 29 του Ν.Δ/τος 118/1973 «περί Κώδικος φορολογίας κληρονομιών, δωρεών, προικών και κερδών εκ λαχειών», εφόσον αι ούτω μεταβιβαζόμεναι μετοχαί κατατεθούν διά την οριζομένην κατωτέρω διάρκειαν του κατά την επομένην παράγραφον χρόνου δεσμεύσεως, επ'ονόματι του μισθωτού, εις τινα των εν Ελλάδι Τραπεζών ή Ταχ.Ταμειυτηριών ή το Ταμείον Παρακαταθηκών και Δανείων, εντός προθεσμίας τριών μηνών από της δημοσιεύσεως της διαθήκης ή, προκειμένου περί δωρεάς εντός προθεσμίας τριών μηνών από της χρονολογίας του συμβολαιογραφικού εγγράφου ή εν ελλείψει τιοιούτου, από της ημερομηνίας παραδόσεως αυτών εις τον δωρεοδόχον, αποδεικνυομένης προσηκόντως.

2. Η διάρκεια του χρόνου δεσμεύσεως ορίζεται πενταετής, αρχομένη από της 1ης Ιανουαρίου του επομένου της δημοσιεύσεως της διαθήκης έτους, ή, προκειμένου περί δωρεάς, από της καταθέσεως αυτών κατά την διάταξιν της προηγούμενης παραγράφου.

Άρθρο 3.

1. Το παρ'ω η κατάθεσις πιστωτικών ίδρυμα οφείλει να αναγγέλη προς τον αρμόδιον διά την επιβολήν φόρου κληρονομίας ή δωρεάς οικονομικών έφορον, πάσαν παρά του μισθωτού γενομένην ανάληψιν των μετοχών, διαρκούντος του χρόνου δεσμεύσεως, εντός προθεσμίας μηνός, άλλως επιβάλλεται κατ'αυτού διά πράξεως του αρμοδίου Οικονομικού Εφόρου το κατά το άρθρον 117 του Ν.Δ/τος 118/1973 πρόστιμον.

2. Ο μισθωτός οφείλει να αναγγέλη προς τον αρμόδιον διά την επιβολήν φόρου κληρονομίας ή δωρεάς οικονομικών έφορον πάσαν γενομένην παρ'αυτού μεταβίβασιν των κατά το παρόν Ν.Δ/γμα μετοχών, διαρκούντος του χρόνου δεσμεύσεως, εντός μηνός από της μεταβιβάσεως, άλλως επιβάλλονται κατ'αυτού αι εν άρθρω 117 του Ν.Δ/τος 118/1973 κυρώσεις, επιφυλασσομένης της ισχύος της διατάξεως του επομένου άρθρου.

Άρθρο 4.

1. Εν περιπτώσει μεταβιβάσεως παρά του μισθωτού των κατά το παρόν Ν.Δ/γμα μετοχών αυτού, προ της παρόδου του χρόνου δεσμεύσεως, επιβάλλεται κατ' αυτού

ο επί της αξίας αυτών αναλογών φόρος κληρονομιών ή δωρεάς, υπολογιζόμενος βάσει των συντελεστών της κατηγορίας ΣΤ' του άρθρου 29 του Ν.Δ/τος 118/1973, αφαιρουμένου πάντως του ποσού του τυχόν κατά τας διατάξεις του άρθρου 2 παρ.1 του παρόντος καταβληθέντος φόρου, εκτός εάν ο επί της αξίας των μετοχών φόρος υπολογίζεται, κατά τας κειμένας διατάξεις, βάσει των συντελεστών ετέρας κατηγορίας, λόγω συγγενείας του μισθωτού προς τον δικαιοπάροχον αυτού. Εν τοιαύτη περιπτώσει επιβάλλεται συμπληρωματικός φόρος, υπολογιζόμενος βάσει της κατηγορίας ταύτης.

2. Η διάταξις της προηγούμενης παραγράφου δεν εφαρμόζεται εις περιπτώσιν θανάτου του μισθωτού ή περιελεύσεως αυτού εις κατάστασιν πλήρους ανικανότητος προς βιοποριστικήν απασχόλησιν, λόγω αναπηρίας, ή θανάτου του συζύγου αυτού ή συστάσεως προικός, δι' ήν ο μισθωτός υπέχει νόμιμον υποχρέωσιν.

3. Διά την επιβολήν του κατά την παρ.1 του παρόντος άρθρου φόρου, εξομοιούται προς μεταβίβασιν και η παρά του μισθωτού ανάληψις των μετοχών, προ της παρόδου του χρόνου δεσμεύσεως, εκτός εάν ο μισθωτός προβή εις εκ νέου κατάθεσιν αυτών παρά πιστωτικώ ίδρύματι εκ των εις το άρθρον 2 παράγραφον 1 του παρόντος αναφερομένων, διά το υπόλοιπον του χρόνου δεσμεύσεως χρονικόν διάστημα, εντός προθεσμίας τριών μηνών από της αναλήψεως. Η διάταξις της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου εφαρμόζεται και εν προκειμένω.

Άρθρον 5.

Δι' αποφάσεων των Υπουργών Συντονισμού και Προγραμματισμού, Οικονομικών και Απασχολήσεως δημοσιευομένων διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως, δύναται να ορίζεται έτερος τρόπος δεσμεύσεως των κατά το παρόν Ν.Δ/γμα μεταβιβαζομένων αιτία θανάτου ή δωρεάς μετοχών προς εφαρμογήν των διατάξεων του άρθρου 2, παράγραφος 1 του παρόντος, επιβαλλόμενος αντί της καταθέσεως ή προσθέτως προς ταύτην, μη αποκλειομένης και της υποχρεωτικής ονομαστικοποιήσεως των μετοχών επ'ονόματι του μισθωτού ως και η αύξησις ή μείωσις της προθεσμίας δεσμεύσεως, η διαδικασία καταθέσεως των μετοχών κατά το άρθρον 2 παράγραφος 1 του παρόντος ως και πάσα άλλη αναγκαία λεπτομέρεια διά την εφαρμογήν του παρόντος Ν.Δ/τος.

Άρθρον 6.

Υπό των διατάξεων του παρόντος Ν.Δ. διέπονται και αι μεταβιβάσεις μετοχών αιτία θανάτου, κατά τους όρους του άρθρου 1, γενόμεναι από 1ης Ιουλίου 1973, της τριμήνου προθεσμίας του άρθρου 2 παράγραφος 1 αρχομένης εις τας περιπτώσεις ταύτας, από της ενάρξεως ισχύος του παρόντος Ν.Δ/τος.

Άρθρον 7.

Η ισχύς του παρόντος άρχεται από της δημοσιεύσεως του διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ.81/1974
Περί καταργήσεων του ν.δ.248/1973, επαναφοράς και
συμπληρώσεως διατάξεων φορολογικών τινών νόμων
και παροχής φορολογικών διευκολύνσεων
(ΦΕΚ 274 Α'/2.10.1974)

Άρθρο 1

2. Από της ισχύος του παρόντος επανατίθενται εν ισχύι :

ε) Τα άρθρα 55 56, και 63 του ν.1641/1919 «περί φορολογίας των κληρονομιών, δωρεών, προικών και κερδών εκ λαχείων», ως ετροποποιήθη και συνεπληρώθη μεταγενεστέρως και μόνον ως προς τας υπ'αυτών προβλεπομένας κυρώσεις.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘ 12/1975**Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως φορολογικών και άλλων τινών συναφών διατάξεων (ΦΕΚ 34 Α /6.3.1975)**

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΩΝ, ΔΩΡΕΩΝ,
ΠΡΟΙΚΩΝ - ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΩΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Άρθρον 32.

Αξία επίπλων. - Απαλλαγή από του φόρου.

1. Το πρώτον εδάφιον της παραγράφου 2 του άρθρου 13 του ν.δ.118/1973 «περί Κώδικος φορολογίας κληρονομιών, δωρεών, προικών και κερδών εκ λαχείων, αντικαθίσταται, ως ακολούθως:

«2.Θεωρείται ότι μεταξύ της κληρονομίας περιλαμβάνονται και επίπλα, του εις φόρον υποχρέου δυναμένου να αποδείξη το εναντίον δια παντός νομίμου μέσου. Η αξία των επίπλων λογίζεται ίση προς το 1/30 της αξίας της λοιπής κληρονομίας, επιτρεπομένης εις τε το Δημόσιον και τον εις φόρον υπόχρεων της αποδείξεως δια παντός νομίμου μέσου αξίας μεγαλύτερας ή μικροτέρας.»

2. Το υπό της παραγράφου 3 του άρθρου 25 του αυτού ως άνω ν.δ.118/1973 προβλεπόμενον ποσόν ορίζεται εις πεντακοσίας χιλιάδας (500.000) δραχμάς.

Άρθρον 33.

Τρόπος φορολογίας ψιλής κυριότητος.

Η διάταξις της περιπτώσεως ε' του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 5 του άρθρου 16 του αυτού ως άνω ν.δ.118/1973 καταργείται, καταργουμένων των διατάξεων του ιδίου ν.δ. καθ'ο μέρος αύται επιφυλάσσουν την εφαρμογήν ή παραπέμπουν εις εφαρμογήν της ως άνω διατάξεως.

Άρθρον 34.

Απαλλαγαι εκ του φόρου.

Η περίπτωσις β' της παραγράφου 1 του άρθρου 25 του αυτού ως άνω ν.δ.118/1973 αντικαθίσταται, ως κάτωθι:

«β) Τα εν Ελλάδι νομίμως υφιστάμενα ή συνιστώμενα μη κερδοσκοπικοί χαρακτήρος νομικά πρόσωπα, ως και αι περιουσίαι του άρθρου 96 του α.ν.2039/1939, εφόσον επιδιώκονται υπ'αυτών αποδεδειγμένως σκοποί εθνωφελείς ή θρησκευτικοί ή εν ευρυτέρω κύκλω φιλανθρωπικοί ή εκπαιδευτικοί ή καλλιτεχνικοί ή κοινωφελείς, ως και τα αλλοδαπά τοιαύτα υπό τον όρον της αμοιβαιότητος.

Ωσαύτως τα αλληλοβοηθητικά Ταμεία περιθάλψεως των εργατο υπαλλήλων (Ταμεία Υγείας).

Προς τα ως άνω ημεδαπά νομικά πρόσωπα εξομοιούνται το Ιερόν Κοινόν του Παναγίου Τάφου και η Ιερά Μο-

νή του Όρους Σινά.»

Άρθρον 35.

Ακύρωσις προικοσυμφώνου.

Εις το άρθρον 48 του αυτού ως άνω ν.δ.118/1973, προστίθεται δεύτερον εδάφιον, έχον ως ακολούθως:

«Εν περιπτώσει ακυρώσεως του προικοσυμφώνου διά μεταγε νεστέρου συμβολαίου προ της τελέσεως του γάμου, ο βεβαιωθείς φόρος εκπίπτει ο δε καταβληθείς επιστρέφεται, επί τη αιτήσει του προικολήπτου, υποβαλλομένη εις τον Οικονομικόν Έφορον εντός έτους από της ακυρώσεως του προικοσυμφώνου.»

Άρθρον 36.

Υπολογισμός φόρου προικός λυομένου του γάμου.

Η διάταξις της παραγράφου 4 του άρθρου 56 του αυτού ως άνω ν.δ.118/1973, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«4.Λυθέντος του γάμου εντός πενταετίας από του χρόνου της γενέσεως της φορολογικής υποχρέωσεως της προικός οφείλεται συμπληρωματικός φόρος προικός ίσος προς τον αρχικώς καταβληθέντα εάν ο γάμος ελύθη εντός του πρώτου έτους, προς τα 4/5 αυτού εάν ο γάμος ελύθη εντός του δευτέρου έτους, προς τα 3/5 αυτού εάν ο γάμος ελύθη εντός του τρίτου έτους, προς τα 2/5 αυτού εάν ο γάμος ελύθη εντός του τετάρτου έτους και προς το 1/5 αυτού εάν ο γάμος ελύθη εντός του πέμπτου έτους.»

Άρθρον 37.

Παροχή ασφαλείας, βεβαίωσις του φόρου.

1. Εις την παράγραφον 9 του άρθρου 82 του αυτού ως άνω ν.δ.118/1973 προστίθεται εδάφιον δεύτερον, έχον ως ακολούθως:

«Προκειμένου περί της εις δόσεις καταβολής του οφειλομένου φόρου, του αναλογούντος επί μετρητών και εν γένει κινητών πραγμάτων, εφόσον κατά την κρίσιν του Οικονομικού Εφόρου δεν διασφαλίζεται η πληρωμή τούτου εκ της απομενουσης εις την κατοχήν του υποχρέου λοιπής κληρονομιαίας περιουσίας, η ασφάλεια παρέχεται άμα τη υποβολή της δηλώσεως, άλλως καταβάλλεται ολόκληρος ο φόρος γιγνομένης σχετικής περί της καταβολής μνείας εν τη δηλώσει.»

2. Εις το άρθρον 105 του αυτού ως άνω ν.δ.118/1973 προστίθεται παράγραφος 3, έχουσα ως ακολούθως:

«3.Ο Οικονομικός Έφορος δικαιούται να αρνηθή την χορήγησιν πιστοποιητικού διά περιλαμβανόμενα εν τη δηλώσει του εις φόρον υποχρέου κινητά περιουσιακά στοιχεία εφόσον κατά την κρίσιν αυτού η δηλωθείσα αξία τούτων είναι εμφανώς κατώτερα της πραγματικής και δεν διασφαλίζεται η πληρωμή του επί της πραγματικής αξίας των κινητών τούτων φόρου εκ των απομενόντων εις την κατοχήν του υποχρέου περιουσιακών στοιχείων της αιτία θανάτου, λόγω δωρεάς ή προικός κτήσεως, αν μη προηγουμένως παρασχεθή η υπό της παραγράφου 8 του άρθρου 82 του παρόντος προβλεπομένη ασφάλεια.»

3. Η παράγραφος 6 του άρθρου 122 του αυτού ως άνω ν.δ.118/1973 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«6.Φόροι κληρονομιών, δωρεών ή προικών αφορύντες εις υποθέσεις, ων η φορολογική υποχρέωσις εγεννήθη προ της 1ης Ιανουαρίου 1972 και εκκαθαριζόμενοι

μετά την έναρξιν ισχύος του παρόντος, βεβαιούνται κατά τα εν παραγράφους 1 έως και 4, 8 και 9 του άρθρου 82 οριζόμενα.»

Άρθρον 38.

Χρόνος εφαρμογής διατάξεων.

Αι διατάξεις των άρθρων 32 παρ.1, 35, 36 και 37 του παρόντος νόμου εφαρμόζονται και επί περιουσιών κτωμένων αιτία θανάτου, λόγω δωρεάς ή προικός διά τας οποίας η φορολογική υποχρέωσις εγεννήθη από 1ης Ιανουαρίου 1972.

Άρθρον 68.

1. Η ισχύς των διατάξεων του παρόντος Νόμου άρχεται από της δημοσιεύσεως του δια της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως, πλην αν άλλως ορίζεται εν αυταίς.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ.27/1975

Περί φορολογίας πλοίων, επιβολής εισφοράς προς ανάπτυξιν της Εμπορικής Ναυτιλίας, εγκαταστάσεως αλλοδαπών ναυτιλιακών επιχειρήσεων και ρυθμίσεως συναφών θεμάτων.
(ΦΕΚ 77 Α' /22.4.1975)

Άρθρον 29.

Καταργούμενα διατάξεις.

1. Από της ισχύος της παρόντος νόμου καταργούνται:
α) Ο Νόμος 1880/1951 «περί φορολογίας πλοίων» ως ετροποποιηθή μεταγενεστέρως δια του ν.δ.3415/35, ν.δ.3094/60, ν.δ.4419/64, α.ν.465/68, ν.δ.509/70 και εκωδικοποιήθη διά του Βασιλικού Διατάγματος 800/1970.

γ) Αι παρ.1, 2 και 3 του άρθρου 9 του α.ν.465/68 ως και αι παρ.1, 2 και 3 του άρθρου 9 του ν.δ.509/1970.

Εξαιρετικώς παραμένουσιν εν ισχύί αι ως άνω διατάξεις, καθ'ο μέρος αφορώσιν εις την απαλλαγήν εκ του φόρου κληρονομιών επί πλοίων, μετόχων ή μεριδίων ημεδαπών ή αλλοδαπών εταιρειών πλοιοκτητριών πλοίων, καλύπτουσαι εφεξής άπαντα τα άνω των 1.500 κόρων ολικής χωρητικότητος πλοία.

Άρθρον 30.

Έναρξις ισχύος.

Η ισχύς του παρόντος άρχεται από της δημοσιεύσεώς του δια της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘ.75/1975

Περί οργανώσεως του εξωσχολικού αθλητισμού και ρυθμίσεως συναφών θεμάτων
(ΦΕΚ 138 Α' /16.4.1975)

Άρθρον 52.

Παροχαί εις Σωματεία.

1. Αι δωρεαί προς αθλητικά σωματεία, νομίμως συνεστημένα και ανεγνωρισμένα παρά της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού δεν υπόκεινται εις τον φόρον δωρεών, τα δε συντασσόμενα προς τούτο έγγραφα απαλλάσσονται και των τελών χαρτοσήμου.

Άρθρον 68.

Έναρξις ισχύος.

Η ισχύς του παρόντος άρχεται μετά παρέλευσιν δέκα πέντε ημερών από της δημοσιεύσεως του δια της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ.ΑΡΙΘΜ.231/1975

Περί αντικαταστάσεως, τροποποιήσεως και συμπληρώσεως φορολογικών τινων διατάξεων.
(ΦΕΚ 277 Α' /6.12.1975)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

Φορολογία κληρονομιών, δωρεών, προικών
- μεταβιβάσεως ακινήτων.

Άρθρον 4.

Διαδικασία προσωρινού προσδιορισμού αγοραίας αξίας κληρονομαίων ακινήτων.

1. Εις το άρθρον 73 του ν.δ.118/1973 «περί Κώδικος φορολογίας κληρονομιών, δωρεών, προικών και κερδών εκ λαχείων» προστίθεται παρ.3, έχουσα ως κάτωθι:

«3.Κατ'εξαιρέσιν, εάν μεταξύ των δηλωθέντων περιουσιακών στοιχείων περιλαμβάνονται και ακίνητα, ο προσδιορισμός της αγοραίας αξίας των ακινήτων τούτων δύναται να ενεργήται υπό του Οικονομικού Έφορου και προσωρινώς, βάσει των υπαρχόντων παρ'αυτώ συγκριτικών στοιχείων, των τηρουμένων βιβλίων τιμών και άλλων στοιχείων.

Εάν η δηλωθείσα αξία των ακινήτων δεν συμπίπτη προς την αγοραϊάν αξίαν τούτων, ο φορολογούμενος δύναται εντός τριμήνου ανατρεπτικής προθεσμίας από της υποβολής της δηλώσεως να επιδώση συμπληρωματικήν τοιαύτην, σύμφωνον προς την υπό του Οικονομικού Εφόρου προσδιορισθείσαν αξίαν. Εις την περίπτωσιν ταύτην η συμπληρωματική δήλωσις θεωρείται ειλικρινής και δεν επιβάλλεται πρόσθετος φόρος λόγω εκπροθέσμου.

Εν η περιπτώσει δεν υποβληθή συμπληρωματική δήλωσις εντός της υπό του προηγουμένου εδαφίου προβλεπομένης προθεσμίας ο προσδιορισμός της αξίας των ακινήτων ενεργείται κατά τα εν ταις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου οριζόμενα.»

2. Αι διατάξεις της προηγουμένης παραγράφου εφαρμόζονται και επί των από 3 Οκτωβρίου 1974 μέχρις ενάρξεως ισχύος του παρόντος νόμου υποβληθεισών δηλώσεων εφ'όσον μέχρι της υποβολής της συμπληρωματικής δηλώσεως δεν έχει κοινοποιηθή η πράξις καταλογισμού του φόρου. Επί των υποθέσεων τούτων η τρίμηνος ανατρεπτική προθεσμία, προς υποβολήν συμπληρωματικής δηλώσεως, άρχεται από της ενάρξεως ισχύος του νόμου τούτου.

3. Η διάταξις του άρθρου 41 του ν.12/1975 καταργείται.

Άρθρον 5.

Βεβαίωσις και τίτλοι βεβαιώσεως του φόρου.

1. Η διάταξις της παρ.1 του άρθρου 81 του ν.δ.118/1973 αντικαθίσταται, ως κάτωθι:

«1.Ο αναλογών φόρος επί των αιτία θανάτου κήσεων βεβαιούται εις το Δημόσιον Ταμειον της κατοικίας του υποχρέου πλην του βεβαιουμένου υπό των Οικονομικών Εφοριών Κληρονομιών Αθηνών, Πειραιώς και Θεσσαλονίκης, όστις βεβαιούται εις το αντί στοιχον ειδικών Τα-

μείο Κληρονομιών. Τα Ειδικά Ταμεία υποχρεούνται, όπως ενημερώνουν, περί των βεβαιωμένων εις αυτά φόρων, ως και των εκάστοτε εξοφλουμένων ποσών τούτων, τα οικεία Ταμεία της κατοικίας των υποχρέων».

2. Το πρώτον εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 81 του αυτού ως άνω ν.δ.118/1973 αντικαθίσταται, ως ακολούθως:

«4.Οι βάσει οιοδήποτε τίτλου αναλογούντες φόροι, δημόσιοι μετά των προσθέτων, φόροι και δικαιώματα υπέρ τρίτων βεβαιούνται, έκαστος διακεκριμένως κατά δικαιούχον, εις το αρμόδιον Δημόσιον Ταμείον. Οι υπέρ τρίτων φόροι και δικαιώματα αποδίδονται κατά τα ειδικότερον δι'αποφάσεως του Υπουργού των Οικονομικών καθοριζόμενα».

3. Η παράγραφος 2 του άρθρου 29 του αυτού ως άνω ν.δ.118/1973 καταργείται, αι δε παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου αυτού λαμβάνουν τους αριθμούς 2 και 3 αντίστοιχως.

Άρθρον 6.

Παροχή ασφαλείας.

1. Εις την παρ.8 του άρθρου 82 του ν.δ.118/1973 προστίθεται εδάφιο τέταρτον, έχον ως ακολούθως:

«Εάν εις την κληρονομίαν περιλαμβάνονται μετοχαί και ετέρων, πλην των τραπεζών, ανωνύμων εταιρειών, εισηγμένοι εις το Χρηματιστήριο, η δε αξία των ανηκότων εις τον υπόχρεων περιουσιακών στοιχείων των παρεχομένων ως ασφαλεία κατά τα εδάφια 2 και 3 της παρούσης παραγράφου, δεν καλύπτει ολόκληρον το ποσόν του βεβαιωθέντος φόρου, δύναται, διά το μη καλυπτόμενον ποσόν, να παρασχεθώσιν ως ασφάλεια και μετοχαί, εκ των ως άνω, διπλασίας αγοραίας αξίας του ποσού τούτου, δια παρακαταθέσεως των παρά τω Ταμείω Παρακαταθηκών και Δανείων. Δια την αποδοχήν των μετοχών τούτων, απαιτείται εν εκάστη συγκεκριμένη περιπτώσει έγκρισις του Υπουργού των Οικονομικών, παρεχομένη τη αιτήσει του υποχρέου, υποβαλλομένη εντός της προθεσμίας της παρ.9 του παρόντος άρθρου.»

2. Το πρώτον εδάφιο της παραγράφου 9 του άρθρου 82 του αυτού ως άνω ν.δ.118/1973, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«9.Εάν η ασφάλεια δεν παρασχεθή εντός τριμήνου από της λήξεως της προθεσμίας καταβολής της πρώτης δόσεως το σύνολον του βεβαιωθέντος φόρου καταβάλλεται εφ'άπαξ υπό του υποχρέου, ειδοποιουμένου επί αποδείξει περί τούτου υπό του αρμοδίου Ταμείου. Ο υπόχρεος δύναται να καταβάλη το χρέος του εις τας κατά την παράγραφον 1 του παρόντος εξαμηνιαίας δόσεις τη αιτήσει του προς τον Ταμίαν, υποβαλλομένη εντός 45 ημερών από της ειδοποίησεως του, επί τη πληρωμή των μέχρι της υποβολής της καταβλητέων δόσεων μετά των νομίμων προσαυξήσεων, εκπροθέσμου καταβολής τούτων και τη παροχή της κατά την προηγούμενη παράγραφον ασφαλείας. Παρελθούσης απράκτου της προθεσμίας ταύτης απόλλυται αμετακλήτως το δικαίωμα του υποχρέου περί καταβολής του φόρου εις δόσεις.»

3. Εις την παράγραφον 4 του άρθρου 82 του ν.δ.118/1973 προστίθεται δεύτερον εδάφιο, έχον ως κάτωθι:

«Η υπό του προηγούμενου εδαφίου προβλεπόμενη έκπτωσης ποσοστού 10% παρέχεται και εις τας περιπτώ-

σεις, καθ'ας ο υπόχρεος καταβάλλει εξ ολοκλήρου τας καταβλητέας εξαμηνιαίας δόσεις, μέχρι της λήξεως της προθεσμίας καταβολής της δευτέρας δόσεως.»

Άρθρον 52.

Παροχαί εις Σωματεία.

1. Αι δωρεαί προς αθλητικά σωματεία, νομίμως συνεστημένα και ανεγνωρισμένα παρά της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού δεν υπόκεινται εις τον φόρον δωρεών, τα δε συντασσόμενα προς τούτο έγγραφα απαλλάσσονται και των τελών χαρτοσήμου.

2. Τα καταβαλλόμενα λόγω δωρεάς ποσά εις χρήμα ή εις είδος ή εις κινητά εν γένει πράγματα προς οιαδήποτε αθλητικά σωματεία, νομίμως συνεστημένα και ανεγνωρισμένα παρά της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού, γενόμενα δεκτά υπό των Διοικητικών Συμβουλίων των σωματείων και καταχωρούμενα εις τα επίσημα λογιστικά βιβλία των και εφ'όσον αι δωρεαία αύτα προορίζονται δια την καλλιέργειαν και ανάπτυξιν των ερασιτεχνικών τμημάτων αυτών, εκπίπτονται εκ του συνολικού εισοδήματος του φορολογουμένου.

Άρθρον 34.

Έναρξις ισχύος του νόμου.

1. Η ισχύς των διατάξεων του παρόντος νόμου αρχεται από της δημοσιεύσεώς του δια της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως, πλην αν άλλως ορίζεται εν αυταίς.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘ.325/1976

ΠΕΡΙ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΕΙΣΠΡΑΤΤΟΜΕΝΩΝ ΕΝ ΤΟΙΣ ΑΜΙΣΘΟΙΣ ΚΑΙ ΕΜΜΙΣΘΟΙΣ ΥΠΟΘΗΚΟΦΥΛΑΚΕΙΟΙΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΜΙΣΘΩΝ ΥΠΟΘΗΚΟΦΥΛΑΚΩΝ, ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΤΟΥ Ν.Δ.811/1971 ΚΑΙ ΤΟΥ Ν.294/1976 ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΤΙΝΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ (ΦΕΚ 125 Α' /28.5.1976)

Άρθρο 15.

7. Εν περιπτώσει υποβολής προς μεταγραφήν τίτλου, μετά παρέλευσιν έτους τουλάχιστον από της συντάξεως τούτου, τα καταβλητέα διά την μεταγραφήν αναλογικά, κατά περιπτώσιν δικαιώματα, υπολογίζονται βάσει της κατά τον χρόνον της μεταγραφής πραγματικής αξίας του μεταβιβαζομένου ακινήτου ή του εμπράγματος δικαιώματος επί ακινήτου, ως ταύτα περιγράφονται εις τον μεταγραφτέον τίτλο. Εις τας περιπτώσεις ταύτας ο προσδιορισμός της αξίας του μεταβιβαζόμενου γίνεται βάσει ειδικής εκθέσεως εκτιμήσεως του Οικονομικού Εφόρου, εκτιμώμενης κατ'αίτησιν του υποθηκοφύλακος.

8. Ο προϊστάμενος της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας με αίτησή του μπορεί να ζητήσει από το Σώμα Ορκωτών Εκτιμητών την έκδοσει της αγοραίας αξίας των ακόλουθων περιουσιακών στοιχείων, εφόσον αυτά αποτελούν αντικείμενο φορολογίας:

α) των ακινήτων καθώς και των εμπραγμάτων σε αυτά

δικαιωμάτων,

β) των μη εισηγμένων στο Χρηματιστήριο μετοχών ή λοιπών τίτλων κινητών αξιών Ανωνύμων Εταιρειών ή συμμετοχών σε εταιρίες ή συνεταιρισμούς και

γ) λοιπών κινητών μεγάλης αξίας, καθώς και έργων τέχνης ή συλλογών αντικειμένων αξίας κ.λπ.

Οι ορκωτοί εκτιμηταί επιλαμβάνονται του έργου και των κατόπιν αιτήσεως του εις φόρον υποχρέου κατόπιν προδικαστικής αποφάσεως δικαστηρίου. Το πόρισμα του ελέγχου των εκτιμητών, επέχει θέσιν εκθέσεως πραγματογνωμοσύνης.

Οσάκις το εις φόρον υπόχρεον πρόσωπον ζητήσει την δι'Ορκωτού Εκτιμητού εκτίμησιν των αντικειμένων της φορολογίας και αποδεχόμενον εν όλω το πόρισμα τούτου, περιλάβη εις την υποβληθησομένη εις την αμρόδιαν Οικονομικήν Αρχήν δήλωσιν του την καθορισθείσαν υπό του Εκτιμητού αξίαν, επισυνάπτων εις την δήλωσιν και την σχετικήν έκθεσιν εκτιμήσεως, απαλλάσσεται του λόγω τυχόν ανακριβείας της δηλώσεως πρόσθετου φόρου, του επιμεριστικώς αναλογούντος εις τα εκτιμηθέντα στοιχεία, ως και παντός προστίμου ή άλλης τινός κυρώσεως λόγω της ανακριβείας ταύτης.»

Σε περίπτωση που το Δημόσιο προσφύγει στο Σ.Ο.Ε. για εκτίμηση περιουσιακών στοιχείων, απαλλάσσεται από την καταβολή δαπάνης εκτίμησης.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ.423/1976
Περί Γυμναστηρίων και ρυθμίσεως θεμάτων
αφορώντων εις τον εξωσχολικόν αθλητισμόν.
(ΦΕΚ 223 Α' /21.8.1976)

Άρθρο 18

1. Τα Ολυμπιακά, Εθνικά, Δημοτικά και Κοινοτικά Γυμναστήρια, λόγω του κοινωφελούς σκοπού όν επιδιώκουν, απολαμβάνουν απάντων των ευεργετημάτων, προνομίων και απαλλαγών των παρεχομένων υπό των εκάστοτε ισχυουσών διατάξεων εις τα κοινωφελή ιδρύματα.

Άρθρον 31.

2. Το ν.δ.650/1970 καταργείται, ως και πάσα ετέρα διάταξις αντικειμένη εις τας διατάξεις του παρόντος.

Άρθρον 32

Η ισχύς του παρόντος άρχεται από της δημοσιεύσεως του δια της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘ.542/1977
Περί τροποποιήσεως, αντικαταστάσεως και
συμπληρώσεως φορολογικών και άλλων τινών
διατάξεων
(ΦΕΚ 41 Α' /14.2.1977)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'
ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΩΝ, ΔΩΡΕΩΝ, ΠΡΟΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΚΕΡΔΩΝ ΕΚ ΛΑΧΕΙΩΝ

Άρθρο 52.

Καταβολή φόρου αιτία θανάτου κτήσεων.

1. Η διάταξις της παραγράφου 1 του άρθρου 82 του ν.δ.118/73 «περί Κώδικος φορολογίας κληρονομίων, δω-

ρέων, προικών και κερδών εκ λαχείων» αντικαθίσταται, ως κάτωθι:

«1.Επιφυλασσομένης της εφαρμογής των παραγράφων 5, 6 και 7 του παρόντος άρθρου, ο κατ'άρθρον 81 βεβαιούμενος φόρος καταβάλλεται: α) μέχρι μεν του ποσού των δραχμών πέντε χιλιάδων (5.000) εις δώδεκα (12) ίσας ατόκου μηνιαίας δόσεις, της πρώτης καταβαλομένης μέχρι της λήξεως του μηνός καθ'όν βεβαιούται, β) εφ'όσον δε υπερβαίνει τας πέντε χιλιάδας (5.000) δραχμάς εις δώδεκα (12) ίσας εντόκου εξαμηνιαίας δόσεις, επί τον εκάστοτε ισχύοντα τόκον, επί καταθέσεων Ταμειυτηρίου, παρά τω Ταχυδρομικώ Ταμειυτηρίω. Τα εξάμηνα λογίζονται από Ιανουαρίου μέχρις Ιουνίου και από Ιουλίου μέχρι Δεκεμβρίου εκάστου έτους.

Το κατά το προηγούμενον εδάφιον οριζόμενον επιτόκιον υπολογίζεται και επί των ληξιπροθέσμων μετά την έναρξιν ισχύος του παρόντος εδαφίου δόσεων των ήδη βεβαιωμένων εις το Δημόσιον Ταμείον φόρων.

Προκειμένου περί φόρου επικαρπίας ή περιοδικής παροχής, ο Οικονομικός Έφορος, αιτήσει του υποχρέου, υποβαλλομένη κατά την εγχείρισιν της δηλώσεως, δύναται δι'ητιολογημένης αποφάσεως του, εφ'όσον ήθελε πεισθή ότι ο φορολογούμενος αδυνατεί πράγματι να καταβάλη τούτον εις τας εν τω πρώτω εδαφίω του παρόντος εξαμηνιαίας δόσεις, να αυξήση ταύτας μέχρι του αριθμού των 16.

Η ισχύς των διατάξεων των πρώτου και δευτέρου εδαφίων της παρούσης παραγράφου άρχεται από της 1ης Ιανουαρίου 1977.»

2. Εις της την παράγραφον 8 του άρθρου 82 του ν.δ.118/1973 προστίθεται εδάφιον πέμπτον, ως κάτωθι:

«Προκειμένου περί φόρου επικαρπίας ή περιοδικής παροχής, ο Οικονομικός Έφορος, αιτήσει του υποχρέου, δύναται, δι'ητιολογημένης αποφάσεως του, να μη αξιώση την παροχήν ασφαλείας υπό του φορολογούμενου, εφ'όσον ούτος ευρίσκεται εις πραγματικήν αδυνα μίαν να παράσχη ταύτην.

Η διάταξις αύτη έχει εφαρμογή και επί υποθέσεων φόρου επικαρπίας ή περιοδικής παροχής, δι'άς δεν έχει παρασχεθή ασφάλεια μέχρις ενάρξεως ισχύος του παρόντος.»

Άρθρον 53.

Αρμόδιος Οικον.Έφορος

1. Εις το πρώτον εδάφιον της παραγράφου 2 του άρθρου 87 του ν.δ.118/1973 προστίθεται περίοδος, ως κάτωθι:

«Ο αρμόδιος Οικονομικός Έφορος δύναται, δι'αποφάσεως αυτού, να αναθέση εις συντάσσοντα συμβόλαια δωρεάς ή προικός Συμβολαιογράφον της περιφέρειας του, εκτός της έδρας αυτού εδρεύοντα, την παραλαβήν των δηλώσεων φόρου δωρεών και προικών και την χορήγησιν αντιγράφου τούτων, υποχρεούμενον όπως το βραδύτερον εντός δεκαημέρου αποστείλη τας δηλώσεις, επί αποδείξει, εις τον αρμόδιον Οικονομικόν Έφορον.»

2. Η διάταξις του δευτέρου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 87 του ν.δ.118/1973 αντικαθίσταται ως κάτωθι:

«Εάν ο δωρητής ή προικοδότης κατοική εν τη αλλοδαπή αρμόδιος είναι ο επί της φορολογίας των δωρεών και προικών Οικονομικός Έφορος της Πρωτεύουσής του Κράτους ή ο δι'αποφάσεως του Υπουργού των Οικονομικών οριζόμενος.»

Άρθρον 54.
Διατηρητέα διατάξεις.

1. Η διάταξις της περ.(θ) της παρ.Δ' του άρθρου 124 του ν.δ.118/1973 αντικαθίσταται, ως κάτωθι:

«θ.Του άρθρου 12 παρ.2 του ν.δ.4242/1962 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως φορολογικών και άλλων τινών διατάξεων», ως και του δευτέρου εδαφίου της παρ.2 του άρθρου 5 του α.ν.408/1968 «περί διανομής της αποζημιώσεως ην προβλέπει η Ελληνοβουλγαρική Συμφωνία της 9ης Ιουλίου 1964, κυρωθείσα δια του ν.δ.4393/1964.»

2. Η ισχύς της προηγούμενης παραγράφου άρχεται από της ενάρξεως ισχύος του ν.δ.118/1973.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι' ΕΙΔΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρον 71.
Προθεσμία βεβαιώσεως των φόρων.

1. Η βεβαίωσις οιοδήποτε φόρου, τέλους, προστίμου, δικαιώματος ή εισφοράς υπέρ του Δημοσίου, μετά των πάσης φύσεως προσθέτων και υπέρ τρίτων, ενεργείται εντός προθεσμίας τριών μηνών από της λήξεως του μηνός εντός του οποίου εκτήθη ο τίτλος βεβαιώσεως. Η παράλειψις της βεβαιώσεως εντός της προθεσμίας ταύτης, συνιστώσα πειθαρικών αδίκημα, επισύρει, κατά των υπευθύνων, τας υπό του νν.1811/1951 «περί Κώδικος Καταστάσεως των δημοσίων διοικητικών υπαλλήλων», ως ούτος τροποποιηθείς ισχύει, προβλεπομένης ποινάς.

Ανεξαρτήτως των υπό του προηγούμενου εδαφίου οριζομένων, η βεβαίωσις δύναται να ενεργηθή και μετά την πάροδον της τριμήνου προθεσμίας και ουχί πέραν των τριών ετών από της λήξεως του έτους εντός του οποίου εκτήθη ο τίτλος βεβαιώσεως.

2. Η διάταξις της παραγράφου 3 του άρθρου 81 του ν.δ.118/1973 «περί Κώδικος φορολογίας κληρονομιών, δωρεών, προικών και κερδών εκ λαχείων» καταργείται, της παραγράφου 4 του αυτού άρθρου ως τροποποιηθείσης ισχύει, λαμβανούσης εφεξής τον αριθμόν 3.

Άρθρο 79
Έλεγχος φορολογικών υποθέσεων

Δι'αποφάσεων του Υπουργού των Οικονομικών, δύναται να ανατίθεται η διενέργει ελέγχου προς προσδιορισμόν της φορολογητέας ύλης, επί υποθέσεων ή ωρισμένης τοιαύτης της αμέσου και εμμέσου φορολογίας, ως και φόρων επί των συναλλαγών, εις έτερον, του καθ'ύλην και κατά τόπον αρμοδίου Οικονομικόν Έφορον.

Επί των υποθέσεων τούτων, άπασα η λοιπή, πλην της διενεργείας του ελέγχου, διαδικασία επιβολής του φόρου ενεργείται υπό του καθ'ύλην και κατά τόπον αρμοδίου Οικονομικού Εφόρου.

Άρθρον 84.
Έναρξις ισχύος του νόμου.

2. Η ισχύς των διατάξεων των λοιπών άρθρων άρχεται από της δημοσιεύσεως αυτού διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως, πλην αν άλλως ορίζεται εν αυτοίς.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ.641/1977

Περί ιδρύσεως και οργανώσεως Ιατρικών Σχολών και Πανεπιστημιακών Ιατρικών Κέντρων εις τα Πανεπιστήμια Πατρών, Ιωαννίνων και Θράκης, εκτελέσεως έργων εις τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και άλλων τινών διατάξεων.
(ΦΕΚ 200 Α' /22.7.1977)

Άρθρον 9.

6. Τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά ιδρύματα ως και τα Δημόσια Νοσηλευτικά ιδρύματα εις τα οποία εγκαθίστανται και λειτουργούν Εκπαιδευτικά Παραρτήματα, διά την εκπλήρωσιν του σκοπού αυτών, απαλλάσσονται παντός δασμού, φόρου, τέλους, ως και του τέλους χαρτοσήμου δικαιώματος ή εισφοράς υπέρ του Δημοσίου, Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοικήσεως ή παντός τρίτου, δικαστικών τελών και πάσης υπέρ τρίτων κρατήσεως, απολαύοντα και των εκ της εκάστοτε ισχυούσης νομοθεσίας περί δημοσίων επενδύσεων θεσπιζομένων απαλλαγών.

Άρθρον 11.
Εφαρμογή διατάξεων επί της Ιατρικής Σχολής Πανεπιστημίου Κρήτης.

1. Αι διατάξεις των άρθρων 1 (παρ.6), 2 (παρ.3 και 6), 7, 8 και 9 (παρ.1,2,3,4,5,6,7 και 8) του παρόντος εφαρμόζονται και προκειμένου «περί της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης και των παραρτημάτων αυτής».

Άρθρον 17.

Η ισχύς του παρόντος άρχεται από της δημοσιεύσεως του διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘ.645/1977

Περί ιδρύσεως Ευρωπαϊκού Πολιτιστικού Κέντρου Δελφών
(ΦΕΚ 202 Α' /22.7.1977)

Άρθρον 1.
Σύστασις Νομικού Προσώπου.

1. Ιδρύεται νομικόν πρόσωπον ιδιωτικού δικαίου υπό την επωνυμίαν Ευρωπαϊκόν Πολιτιστικόν Κέντρον Δελφών (Ε.Π.Κε.Δ.) λειτουργούν προς εξυπηρέτησιν διεθνούς πολιτιστικού συμφέροντος, συμφώνως προς το άρθρον 2 του παρόντος και ασκούν την δραστηριότητά του υπό την αιγίδα του Συμβουλίου της Ευρώπης.

2. Το Ε.Π.Κε.Δ. τελεί υπό την εποπτείαν του Κράτους ασκουμένην υπό του Υπουργού Πολιτισμού και Επιστημών.

3. Τα στοιχεία Ε.Π.Κε.Δ. αποτελούν διακριτικόν τίτλον ανήκοντα αποκλειστικώς εις το ως άνω ιδρυόμενον νομικόν πρόσωπον απαγορευομένης της χρησιμοποίησεως αυτού ως εταιρικής επωνυμίας ή σήματος ή διακριτικού τίτλου οιοδήποτε νομικού προσώπου.

4. Το Ε.Π.Κε.Δ. έχει έδραν του Δελφούς.

Άρθρον 2.
Σκοπός.

Το Ε.Π.Κε.Δ. σκοπόν έχει να συμβάλλη εις την διατήρησιν και την ανάπτυξιν των κοινών πολιτιστικών στοιχείων τα οποία ενώνουν τους λαούς της Ευρώπης εν τω

πνεύματι του καταστατικού του Συμβουλίου της Ευρώπης και υπό το φως της Ευρωπαϊκής μορφωτικής Συμβάσεως.

Άρθρον 8.
Περιουσία και Πόροι.

1. Εις το Ε.Π.Κε.Δ. μεταβιβάζεται η κυριότης ενός γηπέδου συνολικού εμβαδού 77.342 τ.μ. υπό στοιχεία Α έως ΩΑ κειμένου εις τας δυτικές παρυφάς του οικισμού Δελφών βορείως της Εθνικής οδού Ιτέας - Δελφών, μετά δύο συγκροτημάτων και της οικίας του φύλακος, ως εμφανίζεται εις το συνημμένον σχεδιάγραμμα υπ' αριθ.2, ανηκόντων εις τον ΕΟΤ.

2. Δια κοινής αποφάσεως των Υπουργών Οικονομικών, Προεδρίας Κυβερνήσεως και Πολιτισμού και Επιστημών, θέλουν καθορισθή αι λεπτομέρεια μεταβιβάσεως της κυριότητος των ως άνω γηπέδου και συγκροτημάτων υπό του ΕΟΤ εις το Ε.Π.Κε.Δ.

3. Οι πόροι του Ε.Π.Κε.Δ. είναι οι εξής:

α) Ετήσια επιχορήγησις του ελληνικού δημοσίου εγγραφομένη εις τον προϋπολογισμόν του Υπουργείου Πολιτισμού και Επιστημών.

β) Χορηγίαί ή δωρεαί τας οποίας το Συμβούλιον της Ευρώπης, τα Κράτη, άλλοι διεθνείς οργανισμοί ή ενώσεις, ιδρύματα οργανώσεις ή ιδιώται θα ηδύναντο να παράσχουν προς το Ε.Π.Κε.Δ. και τούτο ήθελεν αποδεχθή.

4. Αι υπό του ΕΟΤ μεταβιβάσεις ακινήτων προς το Ε.Π.Κε.Δ. κατά την σύστασιν αυτού, απαλλάσσονται παντός φόρου, τέλους ή εισφοράς υπέρ του Δημοσίου ή τρίτων. Το Ε.Π.Κε.Δ. καθ' όσον αφορά την φορολογίαν μεταβιβάσεως ακινήτων απολαύει της αυτής φορολογικής μεταχειρίσεως προς το Δημόσιον. Απαλλάσσονται των δασμών και λοιπών φόρων, δικαιωμάτων και τελών, των εισπραττομένων κατά την εισαγωγήν υπέρ του Δημοσίου ή τρίτων πλην των ανταποδοτικών τοιούτων, τα υπό του Ε.Π.Κε.Δ. εισαγόμενα εκ του εξωτερικού υλικά, τα προοριζόμενα διά την οργάνωσιν και λειτουργίαν αυτού.

5. Εν περιπτώσει καταργήσεως του Ε.Π.Κε.Δ. διά νόμου, κατόπιν γνώμης της εξ Υπουργών Επιτροπής του Συμβουλίου της Ευρώπης, άπαντα τα περιουσιακά αυτού στοιχεία περιέρχονται αυτοδικαίως εις το ελληνικόν δημόσιον.

Άρθρον 12.

Η ισχύς του παρόντος άρχεται από της δημοσιεύσεώς του δια της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 735/1977
Περί ιδρύσεως Ανωνύμου Εταιρείας υπό την επωνυμίαν «ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΚΘΕΣΙΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και άλλων τινών διατάξεων.
(ΦΕΚ 313 Α' /14.10.1977)

Άρθρον 5.
Απαλλαγαί.

1. Η ΔΕΘ Α.Ε. απαλλάσσεται του φόρου μεταβιβάσεως τελών μεταγραφής ή άλλης οιασδήποτε κρατήσεως υπέρ τρίτων, ως και του φόρου κληρονομιών, κληροδοσιών και δωρεών.

Άρθρον 31.

Η ισχύς του παρόντος άρχεται από της δημοσιεύσεώς του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 814/1978
Περί συμπληρώσεως και τροποποιήσεως φορολογικών και άλλων τινών συναφών διατάξεων.
(ΦΕΚ 144 Α' /13.9.1978)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'
ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΩΝ, ΔΩΡΕΩΝ
ΚΑΙ ΠΡΟΙΚΩΝ

Άρθρον 40.

Εξαιρέσεις εκ του φόρου κληρονομιών, δωρεών, προικών.

1. Δεν υπόκειται εις φόρον το μέχρι δραχμών 75.000 τμήμα της κατά στρέμμα αγοραίας αξίας των αιτία θανάτου κτωμένων γεωργικών ή κτηνοτροφικών εκτάσεων, μετά των επ' αυτών εγκαταστάσεων των εξυπηρετουσών αποκλειστικώς την εκμετάλλευσιν αυτών, εφόσον η κατά στρέμμα αγοραία αξία δεν υπερβαίνει τας 200.000 δραχμάς και μέχρις εκτάσεως τεσσαράκοντα (40) στρεμμάτων συνολικώς δι' έκαστον κληρονόμον ή κληροδόχον, εάν:

α) Οι κληρονόμοι ή κληροδοχοί είναι τέκνα (εκ νομίμου γάμου, εξώγαμα έναντι της μητρός, αναγνωρισθέντα έναντι του πατρός, νομιμοποιηθέντα έναντι αμφοτέρων των συζύγων, θετά), σύζυγος, γονείς ή αδελφοί του κληρονομούμενου.

β) Οι κληρονόμοι ή κληροδοχοί ασχολούνται προσωπικώς και κατά κύριον επάγγελμα εις την γεωργίαν ή κτηνοτροφίαν έστω και αν έτοι ούτοι χρησιμοποιούν, επιβοηθητικώς τα μέλη της οικογένειας των ή και ξένους εργάτας.

Η καταλληλότης εκτάσεώς τινός, μετά των επ' αυτής εγκαταστάσεων, δια γεωργικήν ή κτηνοτροφικήν εκμετάλλευσιν, αποδεικνύεται δια βεβαιώσεως της αρμοδίας Διευθύνσεως του Υπουργείου Γεωργίας, εκδομένης ατελώς και επισυναπτομένης εις την δήλωσιν κληρονομίας.

γ) Η έκτασις χρησιμοποιείται υπό των κληρονόμων ή κληροδόχων αδιαλείπτως επί δώδεκα (12) συναπτά έτη, από της κτήσεώς της, αποκλειστικώς δια γεωργικήν ή κτηνοτροφικήν εκμετάλλευσιν.

Προκειμένου περί κτήσεως ιδανικού μεριδίου γεωργικής ή κτηνοτροφικής εκτάσεως, δια την μη υπαγωγήν εις φόρον, λαμβάνονται υπόψιν τα ποσοστά εκάστου μεριδίου, τα αντιστοιχούντα εις έκτασιν μέχρι τεσσαράκοντα (40) στρεμμάτων.

2. Εν περιπτώσει, εν όλω ή εν μέρει, αλλαγής της χρήσεως ή εκμισθώσεως εκτάσεων, αίτινες δεν υπήχθησαν εις φόρον κατά την παράγραφον 1 του παρόντος άρθρου ή μη καλλιέργειας τούτων επί δύο συναπτά έτη υπό του κληρονόμου ή κληροδόχου προ της παρόδου των δώδεκα (12) ετών, ο κληρονόμος ή κληροδόχος υποχρεούται, εντός προθεσμίας τριάκοντα (30) ημερών από της αλλαγής της χρήσεως ή της εκμισθώσεως ή της λήξεως της διειτούς προθεσμίας, εις την υποβολήν δηλώσεως με την κατά τον χρόνον τούτον αγοραίαν αξίαν των και την καταβολήν του επιμεριστικώς αναλογούντος επί των εκτάσεων τούτων φόρου κληρονομίας.

3. Απαγορεύεται η μεταβίβασις γεωργικής ή κτηνοτροφικής εκτάσεως, ήτις δεν υπήχθη εις φόρον κατά την παράγραφον 1 του παρόντος άρθρου, πλην της αιτία δωρεάς ή προικός τοιαύτης, προς τα εν τη αυτή παραγράφω πρόσωπα, προ της παρόδου της προθεσμίας των δώδεκα (12) ετών, άνευ υποβολής δηλώσεως με την κατά τον χρόνον τούτον αγοραίαν αξίαν της και καταβολής ολοκλήρου του επιμεριστικώς αναλογούντος φόρου, επί της αξίας της εκτάσεως ταύτης.

4. Αι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται αναλόγως και επί γεωργικών ή κτηνοτροφικών εκτάσεων κτωμένων αιτία δωρεάς (εν ζωή ή αιτία θανάτου), ως και αιτία προικός, συνιστωμένης κατά τα άρθρα 1406, 1412 έως και 1414 του Αστικού Κώδικος. Επί μεταβίβασεως γεωργικών ή κτηνοτροφικών εκτάσεων αιτία δωρεάς και αιτία θανάτου, εφόσον αι μεταβιβάσεις εγένοντο υπό του αυτού δικαιοπαρόχου προς τον αυτόν δικαιούχον, εκάστη μεταγενεστέρα τούτων δεν υπόκειται εις φόρον εάν επί των προγενεστέρων μεταβιβάσεων δεν είχαν υπαχθή εις φόρον συνολικώς η έκτασις των τεσσαράκοντα (40) στρεμμάτων και μέχρι συμπληρώσεως τούτων.

Το αυτό ισχύει και προκειμένου περί μεταβιβάσεων αιτία δωρεάς και προικός και θανάτου, εφόσον αι μεταβιβάσεις εγένοντο υπό του αυτού προσώπου προς την υπέρ ης η προίξις.

Επί προικός, αι προϋποθέσεις των περιπτώσεων β' και γ' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου δέον να συντρέχουν εν τω προσώπω του προικολήπτου.

5. Απαγορεύεται η σύνταξις συμβολαιογραφικού εγγράφου μεταβιβάζοντος την κυριότητα ή συνιστώντος εμπράγματα δικαιώματα επί γεωργικής ή κτηνοτροφικής εκτάσεως, ήτις δεν υπήχθη εις φόρον κατά την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, άν δεν προσαρτηθή υπό του συμβολαιογράφου εις το παρ'αυτού συντασσόμενον συμβόλαιον, βεβαίωσις του αρμοδίου Οικον.Εφόρου περί υποβολής δηλώσεως και καταβολής ολοκλήρου του ποσού του επιμεριστικώς αναλογούντος επί της εκτάσεως φόρου.

6. Οι συμβολαιογράφοι υποχρεούνται, όπως το πρώτον πενήτημερον εκάστου μηνός, αποστέλλουν εις την αρμοδίαν Διεύθυνσιν του Υπουργείου Γεωργίας αντίγραφον ατελώς, δαπάναις των συμβαλλομέ νων, των εντός του αμέσως προηγούμενου μηνός καταρτισθέντων υπ'αυτών, κατά τα άνω, συμβολαίων και πράξεων αποδοχής κληρονομίας.

7. Προκειμένου περί κτήσεων γεωργικών ή κτηνοτροφικών εκτάσεων μη υποκειμένων κατά τας διατάξεις του παρόντος άρθρου εις φόρον, εν τη υποβαλλομένη υπό του υποχρέου φορολογική δηλώσει γίνεται ρητή μνεία ότι η κτηθείσα έκτασις είναι γεωργική ή κτηνοτροφική και ότι θα χρησιμοποιηθή αδιαλείπτως και κατά αποκλειστικότητα δια γεωργικήν ή κτηνοτροφικήν εκμετάλλευσιν επί δώδεκα (12) συναπτά έτη από της κτήσεώς της. Ωσαύτως η ρητή αυτή μνεία, δέον απαραίτητως να περιλαμβάνηται και εις τα συντασσόμενα συμβόλαια δωρεάς ή προικός, ως και εις τας πράξεις αποδοχής της κληρονομίας ή κληροδοσίας.

8. Κατά των παραβατών των διατάξεων του παρόντος άρθρου επιβάλλονται αι υπό των διατάξεων του άρθρου 55 του ν.1641/1919 «περί φορολογίας των κληρονομιών, δωρεών, προικών και κερδών εκ λαχείων» ως επανετέθησαν εν ισχύι δια του άρθρου 1 του ν.δ.81/1974 «περί καταργήσεως του ν.δ.248/1973, επαναφοράς και συ-

μπληρώσεως διατάξεων φορολογικών τινών νόμων και παροχής φορολογικών διευκολύνσεων», ως και αι υπό του άρθρου 117 του ν.δ.118/1973 «περί Κώδικος Φορολογίας κληρονομιών, δωρεών, προικών και κερδών εκ λαχείων» προβλεπόμεναι κυρώσεις.

9. Επί των υποθέσεων του παρόντος άρθρου και διά θέματα μη ρυθμιζόμενα υπ'αυτού εφαρμόζονται αι διατάξεις του ν.δ.118/1973, ως αύται τροποποιηθείσαι ισχύουσιν.

Άρθρον 41.

Προθεσμία υποβολής δηλώσεων.

1. Η περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 62 του ν.δ.118/1973 αντικαθίσταται, ως κατωτέρω:

«β)Εντός εννέα (9) μηνών, εάν ο κληρονομούμενος απεβίωσεν εν τη αλλοδαπή ή εάν οι κληρονόμοι ή κληροδόχοι διέμενον εν τη αλλοδαπή κατά τον χρόνον θανάτου του κληρονομούμενου.

Εις τας περιπτώσεις ταύτας, εάν ο κληρονόμος ή κληροδόχος λάβη εις την κατοχήν του τα αντικείμενα της αιτία θανάτου κτήσεως εντός των πρώτων εξ μηνών της εννεαμήνου προθεσμίας, η προθεσμία των εννέα μηνών συντέμνεται εις εξ μήνας από της καταλήψεως των περιουσιακών τούτων στοιχείων».

2. Το άρθρο 64 του ν.δ.118/1973 αντικαθίσταται, ως κατωτέρω:

«Δί'αποφάσεως του οικονομικού εφόρου δύναται να παραταθούν δι'αποχρώντας λόγους αι κατά την παράγραφον 1 του άρθρου 62 προθεσμίαι μέχρι τριών (3) μηνών κατ'ανώτατου όριου από της νομίμου λήξεως των, κατόπιν αιτήσεως του προς δήλωσιν υπο χρέου, υποβαλλομένης μέχρι της κοινοποιήσεως της κατ'άρθρου 76 πράξεως και πάντως ουχί εις χρόνον μεταγενέστερον των τριών (3) μηνών από της λήξεως της υπό των διατάξεων της παραγράφου 1 του άρθρου 62 οριζόμενης προθεσμίας.»

Άρθρον 42.

Απαλλαγαι.

Το υπό της παραγράφου 3 του άρθρου 25 του αυτού ως άνω ν.δ.118/1973, ως αύτη ετροποποιήθη διά της παραγράφου 2 του άρθρου 32 του ν.12/1975, προβλεπόμενον ποσόν ορίζεται εις εν εκατομμύριον (1.000.000) δραχμάς.

Άρθρον 43.

Κατάταξις συγγενών εξ υιοθεσίας εις φορολογικός κλίμακας.

1. Η διάταξις της παραγράφου 2 του άρθρου 29 του ν.δ.118/1973, ως αύτη ηριθμήθη διά της διατάξεως της παραγράφου 3 του άρθρου 5 του ν.231/1975 αντικαθίσταται, ως κατωτέρω:

«2.Επί υιοθεσίας, δια τον υπολογισμόν του φόρου, η κατάταξις εις την οικείαν κατηγορίαν του παρόντος άρθρου του υιοθετηθέντος ή των μετά την υιοθεσίαν γεννηθέντων γνησίων κατιόντων αυτού έναντι του υιοθετησαντος, ενεργείται επί τη βάσει της συγγενικής σχέσεως της δημιουργηθείσης διά της υιοθεσίας.

Κατ'εξαιρέσιν, ο Οικον.Εφορος δύναται δια τον υπολογισμόν του φόρου να μη λάβη υπόψιν τον εκ της υιοθεσίας βαθμόν συγγενείας, όταν διαπιστώση ότι αύτη

εγένετο προδήλως προς καταστρατήγησιν του παρόντος νόμου, ιδία οσάκις η υιοθεσία εγένετο εν όψει επικειμένου θανάτου η οσάκις η διαφορά της ηλικίας μεταξύ υιοθετήσαντος και υιοθετηθέντος δεν αποδεικνύει ειλικρινή πρόθεσιν υιοθεσίας.

Η κατάταξις εις την οικειαν κατηγορίαν του παρόντος άρθρου του υιοθετήσαντος, έναντι του υιοθετηθέντος η των μετά την υιοθεσίαν γεννηθέντων γνησίων κατιόντων αυτού, ενεργείται επί τη βάσει της συγγενικής σχέσεως της υφισταμένης προ της υιοθεσίας.»

2. Αι διατάξεις της προηγουμένης παραγράφου εφαρμόζονται και επί υποθέσεων, διά τας οποίας η φορολογική υποχρέωσις εγεννήθη προ της ενάρξεως ισχύος του παρόντος νόμου, δεν είχαν όμως λήξει κατ'αυτήν η υπό των άρθρων 62 και 64 του ν.δ.118/1973 προβλεπομένη προθεσμία προς υποβολήν δηλώσεως, ή η δήλωσις θα υποβληθή εντός μηνός από της δημοσιεύσεως του παρόντος.

Άρθρον 44.
Υπόχρεοι εις δήλωσιν.

Η διάταξις της παραγράφου 7 του άρθρου 61 του ν.δ.118/1973 αντικαθίσταται, ως ακολούθως:

«7.Εάν ο υπόχρεος εις δήλωσιν έχη κηρυχθή εις κατάστασιν πτωχεύσεως μετά την επαγωγήν της κληρονομίας, εις δήλωσιν υποχρεούται ο σύνδικος, μετά την ρητήν ή σιωπηράν αποδοχήν της κληρονομίας υπό του πτωχού και εφ'όσον δεν υπεβλήθη υπό τούτου.»

Άρθρον 75.
Έναρξις ισχύος του Νόμου.

1. Η ισχύς των διατάξεων του παρόντος Νόμου άρχεται από της δημοσιεύσεώς του διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως, πλην αν άλλως ορίζεται εν αυταίς.

2. Ειδικώς η ισχύς των διατάξεων των άρθρων 1 παράγραφος 1, 2 παράγραφος 2, 3 παράγραφος 1, 4 παράγραφος 2 και 3, 5 παράγραφος 1, 7 παράγραφοι 1 και 2, 8 έως και 10, 11 παράγραφος 2, 14 παράγραφος 1 και του άρθρου 16 άρχεται από του οικονομικού έτους 1978, ήτοι επί των εισοδημάτων των κτηθέντων εντός του έτους 1977.

Ο παρών νόμος ψηφισθείς υπό της Βουλής και παρ'Ημών σήμερα κυρωθείς, δημοσιευθήτω διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως και εκτελεσθήτω ως νόμος του Κράτους.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘ.820/1978
Περί λήψεως μέτρων διά την περιστολήν της φοροδιαφυγής και άλλων τινών συναφών διατάξεων (ΦΕΚ 174 Α' /17.10.1978)

Άρθρον 1.
Επιστροφή φόρων - δασμών βάσει αποφάσεων.

Βεβαιωθέντες φόροι, τέλη, εισφοραί, δασμοί και δικαιώματα υπέρ του Δημοσίου ή τρίτων, καθ'ό ποσόν δεν οφείλονται βάσει οριστικής αποφάσεως του Διοικητικού Πρωτοδικείου εκπίπτουν τυχόν δε καταβληθέντες εν μέρει ή εν όλω επιστρέφονται.

Άρθρον 2.
Αναστολή εισπράξεως ποσοστού 20%

αμφισβητούμενου φόρου.

1. Η εισπραξις του κατά τας ισχύουσας διατάξεις βεβαιωθέντος ποσοστού είκοσιν επί τοις εκατόν (20%) του αμφισβητούμενου φόρου, δύναται να ανασταλή δι'αποφάσεως του Προέδρου του Διοικητικού Πρωτοδικείου, ενώπιον του οποίου ασκήθη η προσφυγή, εάν πιθανολογηται η εν όλω ή εν μέρει ευδοκίμησις ταύτης ή διαπιστούται αδυναμία καταβολής εκ μέρους του αιτούντος. Η αναστολή χορηγείται κατόπιν αιτήσεως υποβαλλομένης υπό του εις φόρον υποχρέου ενώπιον του Προέδρου του αρμοδίου Διοικητικού Πρωτοδικείου. Δευτέρα αίτησις του ενδιαφερομένου διά την αυτήν υπόθεσιν δεν συγχωρείται, επιφυλασσομένης της περιπτώσεως καθ'ήν ο αιτών επικαλείται νεώτερα νομικά ή πραγματικά περιστατικά μη κριθέντα προηγουμένως.

2. Υποθέσεις, δι'ας εχορηγήθη η κατά την προηγούμενην παράγραφον αναστολή εισπράξεως, εισάγονται, κατ'α προτίμησιν εις δικάσιμον μη απέχουσαν πλέον των τριών μηνών από της δημοσιεύσεως της περί αναστολής αποφάσεως.

Εν περιπτώσει μη χορηγήσεως αιτηθείσης αναστολής, η υπόθεσις εισάγεται, κατ'α προτίμησιν, εις δικάσιμον μη απέχουσαν πλέον των δύο μηνών από της δημοσιεύσεως της αποφάσεως της απορριπτούσης την αίτησιν.

Άρθρον 15.
Σώμα Ορκωτών Εκτιμητών.

1. Συνίσταται ειδικόν Σώμα Ορκωτών Εκτιμητών, εις τους οποίους ανατίθεται: α) Η εκτίμησις της αγοραίας αξίας ακινήτων, β) ο προσδιορισμός της αγοραίας αξίας μη εισηγμένων εις το Χρηματιστήριο μετοχών των Ανωνύμων Εταιρειών και γ) η εκτίμησις της αξίας ετέρων κινητών μεγάλης αξίας, ως έργων τέχνης ή συλλογών.

2. Οι ορκωτοί εκτιμηταί επιλαμβάνονται του έργου των κατόπιν αιτήσεως του εις φόρον υποχρέου ή της αρμοδίας Οικονομικής Αρχής ή κατόπιν προδικαστικής αποφάσεως δικαστηρίου. Το πόρισμα του ελέγχου των εκτιμητών, επέχει θέσιν εκθέσεως πραγματογνωμοσύνης.

3. Κατά την διενέργειαν της εκτιμήσεως του αντικειμένου της φορολογίας ο ορκωτός εκτιμητής λαμβάνει υπόψιν του τας ειδικάς δι'εκάστην περίπτωσην διατάξεις φορολογικής νομοθεσίας, αι οποίαι προβλέπουν τα του τρόπου προσδιορισμού της αγοραίας αξίας του υπό εκτίμησιν αντικειμένου και ορίζουν τα στοιχεία τα οποία πρέπει να ληφθούν υπόψιν προς τούτο. Ωσαύτως, ούτος λαμβάνει υπόψιν του και παν έτερον στοιχείον, το οποίον, ως εκ της φύσεως του υπό εκτίμησιν αντικειμένου, συμβάλλει εις την διαμόρφωσιν της αγοραίας αξίας αυτού, δικαιούμενος, ιδία προκειμένου περί της εκτιμήσεως των μη εισηγμένων εις το Χρηματιστήριο μετοχών των ανωνύμων εταιρειών, να λαμβάνη γνώσιν και ελέγχει οιονδήποτε βιβλίον, λογαριασμόν και στοιχείον της Εταιρείας, κρινόμενον χρήσιμον διά την κατάρτισιν του πορίσματος του.

Πας όστις, καθ'οιονδήποτε τρόπον, παρακωλύει το έργον των ορκωτών εκτιμητών ή προκειμένου ιδία περί εκτιμήσεως μη εισηγμένων εις το Χρηματιστήριο μετοχών αρνείται είτε ως μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Ανωνύμου Εταιρείας, είτε ως Διευθυντής ή υπάλληλος αυτής να θέση εις την διάθεσιν των ορκωτών εκτιμητών τα βιβλία και λοιπά εν γένει στοιχεία της ανωνύμου

εταιρείας ή αρνείται να παράσχη τās αιτουμένες πληροφορίες, είτε παρεμβάλλει δυσχερείας εις την άσκησιν του έργου της εκτιμήσεως, τιμωρείται διά προστίμου μέχρι πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) δραχ. Το πρόστιμον επιβάλλεται δι' αποφάσεως του Προέδρου του Εποπτικού Συμβουλίου του Σώματος Ορκωτών Εκτιμητών, καθ' ης επιτρέπεται προσφυγή και ένδικα μέσα ενώπιον των Διοικητικών Δικαστηρίων. Το ποσόν του προστίμου εισπράττεται κατά τας διατάξεις του Κώδικος περί εισπράξεως δημοσίων εσόδων και εισάγεται εις τον Προϋπολογισμόν του Κράτους, ως δημόσιον έσοδον.

4. Διά Π.Δ/τος ορίζονται τα της συγκροτήσεως, συνθέσεως, διοικήσεως και λειτουργίας του Σώματος Ορκωτών εκτιμητών, τα απαιτούμενα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα, ως και η ιδιάζουσα εμπειρία την οποίαν πρέπει να διαθέτουν τα ως μέλη του Σώματος διοριζόμενα πρόσωπα, τα της διαδικασίας διορισμού και απολύσεως αυτών, τα των ευθυνών τας οποίας υπέχουν εν τη άσκήσει του έργου των, ως και των επί παραβάσει τούτων επιβαλλομένων κυρώσεων τα του τρόπου ορισμού της αμοιβής των και ποίον θα βαρύνη αύτη, το αρμόδιον όργανον διά την εκκαθάρισιν της, ως και πάσα αναγκαία λεπτομέρεια διά την εύρυθμον λειτουργίαν του Σώματος.

5. Αι καταβαλλόμεναι υπό των υποχρέων αμοιβαι κατατίθενται εις ειδικόν λογαριασμόν παρά τη Τραπέζη της Ελλάδος υπό τον τίτλον «Λογαριασμός Ορκωτών Εκτιμητών» μη υποκείμεναι επ' ονόματι του Σώματος Ορκωτών Εκτιμητών (ΣΟΕ) εις φόρον, τέλη χαρτοσήμου ή εις οιονδήποτε κράτησιν. Αι αμοιβαι των ορκωτών εκτιμητών υποβάλλονται εις τās υπό των εκάστοτε ισχυουσών διατάξεων επιβαλλομένας φορολογικάς υποχρεώσεις.

6. Η εισπραξις της αμοιβής εις περίπτωσιν μη καταβολής αυτής υπό του υποχρέου, ενεργείται αναγκαστικώς κατά τας διατάξεις του Κώδικος περί εισπράξεως δημοσίων εσόδων. Ως τίτλος εκτελεστός χρησιμεύει η διαπιστούσα την οφειλήν απόφασις του Εποπτικού Συμβουλίου του Σώματος των Ορκωτών Εκτιμητών.

7. Προς αντιμετώπισιν των κατά την εφαρμογήν του παρόντος Π.Δ. απαιτουμένων δαπανών δύναται: α) κατά τα δύο πρώτα έτη της λειτουργίας του ΣΟΕ να επιχορηγείται ο παρά τη Τραπέζη της Ελλάδος Λογαριασμός Ορκωτών Εκτιμητών υπό του Δημοσίου δι' αναλόγου ποσού μη δυναμένου να υπερβή το ποσόν των 5.000.000 δραχμών. Η επιχορήγησις αύτην εγκρίνεται διά κοινής αποφάσεως των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, εγγραφομένης υπό ίδιον κεφάλαιον και άρθρον σχετικής πιστώσεως εις τον προϋπολογισμόν του Υπουργείου Οικονομικών και αποτελεί έσοδον του παρά παρά τη Τραπέζη της Ελλάδος ειδικού Λογαριασμού Ορκωτών Εκτιμητών και β) το εποπτικόν Συμβούλιον του Σώματος Ορκωτών Εκτιμητών να συνάπη δάνειον παρά Τραπέζης ή του Δημοσίου, παρέχον εγγύησιν τα έσοδα του Λογαριασμού Ορκωτών Εκτιμητών.

8. Το Σώμα των Ορκωτών Εκτιμητών διοικείται και ελέγχεται υπό επταμελούς Εποπτικού Συμβουλίου διορισμένου διά κοινής αποφάσεως των Υπουργών Οικονομικών, Εμπορίου και Δικαιοσύνης.

9. Η εποπτεία του Σώματος Ορκωτών Εκτιμητών ασκείται υπό των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης.

Άρθρο 25

3. Ο αρμόδιος Επιθεωρητής Οικονομικών Εφοριών δύ-

νεται να διατάσση επανέλεγχον επί οιασδήποτε φορολογικής υποθέσεως, δι' υπαλλήλων της αρμόδιας Οικονομικής Εφορίας ή ετέρων υπαλλήλων των εποπτευομένων υπ' αυτού Οικονομικών Εφοριών, μετακινουμένων προς τούτο δι' αποφάσεώς του

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ' ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑΙ ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ - ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Άρθρον 30.

Παράλειψις υποβολής δηλώσεως.

1. Τα προβλεπόμενα υπό των ισχυουσών διατάξεων ποσοστά προσθέτων φόρων και προσαυξήσεων λόγω μη υποβολής δηλώσεως εις την άμεσον και έμμεσον φορολογίαν εισφορά υπέρ ΟΓΑ - Δήμων και Κοινοτήτων του άρθρου 10 του ν.4169/1961, ως και επί μη καταβολής τελών χαρτοσήμου, προσαυξάνονται κατά πενήτηκοντα επί τοις εκατόν (50%).

2. Οι μη υποβάλλοντες παντάπασιν δήλωσιν οιοιδήποτε φόρου, τέλους ή εισφοράς ή μη καταβάλλοντες το οφειλόμενον τέλος χαρτοσήμου ή παραλείποντες να δηλώσουν ένια περιουσιακά στοιχεία εις την φορολογίαν κληρονομιών, δωρεών και προικών, υπόκεινται και εις πρόστιμον:

α) Από δραχμάς πέντε χιλιάδας (5.000) έως πενήκοντα χιλιάδας (50.000), εάν το ποσόν του αναλογούντος κυρίου φόρου, τέλους ή εισφοράς δεν υπερβαίνη το ποσόν των διακοσίων χιλιάδων (200.000) δραχμών.

β) Από δραχμάς είκοσι πέντε χιλιάδας (25.000) έως διακοσίας πενήτηκοντα χιλιάδας (250.000), εάν το ποσόν του αναλογούντος κυρίου φόρου, τέλους ή εισφοράς ανέρχεται από δραχμάς διακοσίας χιλιάδας (200.000) έως πεντακοσίας χιλιάδας (500.000).

γ) Από δραχμάς εκατόν χιλιάδας (100.000) έως ένα εκατομμύριον (1.000.000), εάν το ποσόν του αναλογούντος κυρίου φόρου, τέλους ή εισφοράς υπερβαίνη το ποσόν των πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) δραχμών.

Άρθρον 31.

Ανακριβής δήλωσις.

1. Τα προβλεπόμενα υπό των ισχυουσών διατάξεων ποσοστά προσθέτων φόρων και προσαυξήσεων, λόγω ανακριβούς δηλώσεως εις την άμεσον και έμμεσον φορολογίαν, εισφοράν υπέρ ΟΓΑ - Δήμων και Κοινοτήτων του άρθρου 10 του ν.4169/1961, ως και επί ελλιπούς καταβολής τελών χαρτοσήμου, προσαυξάνονται κατά είκοσιν επί τοις εκατόν (20%).

2. Οι υποβάλλοντες ανακριβή δήλωσιν οιοιδήποτε φόρου, εισφοράς ή τέλους ή καταβάλλοντες ελλιπώς το τέλος χαρτοσήμου υπόκεινται και εις πρόστιμον:

α) Από δραχμάς πέντε χιλιάδας (5.000) έως πενήκοντα χιλιάδας (50.000), εάν η διαφορά μεταξύ του βάσει δηλώσεως οφειλομένου φόρου ή καταβληθέντος φόρου, τέλους ή εισφοράς και του προσδιοριζομένου υπό του Οικονομικού Εφόρου κυμαίνεται από δραχμάς εκατόν χιλιάδας (100.000) έως τριακοσίας χιλιάδας (300.000) και κατά ποσοστόν μεγαλύτερα του είκοσιν επί τοις εκατόν (20%) του επί τη βάσει δηλώσεως οφειλομένου φόρου ή εισφοράς ή ελλιπώς καταβληθέντος τέλους χαρτοσήμου.

β) Από δραχμάς είκοσι χιλιάδας (20.000) έως διακοσίας χιλιάδας (200.000), εάν η διαφορά μεταξύ του βάσει

δηλώσεως οφειλομένου φόρου ή καταβληθέντος φόρου, τέλους ή εισφοράς και του προσδιοριζομένου υπό του Οικονομικού Εφόρου κυμαίνεται από δρχ. τριακοσίας χιλιάδας (300.000) έως εξακοσίας χιλιάδας (600.000) και κατά ποσοστόν μεγαλύτερου του είκοσιν επί τοις εκατόν (20%) του επί τη βάσει δηλώσεως οφειλομένου φόρου ή εισφοράς ή ελλιπώς καταβληθέντος τέλους χαρτοσήμου.

γ) Από δραχμάς ογδοήκοντα χιλιάδας (80.000) έως οκτακοσίας χιλιάδας (800.000), εάν η διαφορά μεταξύ του βάσει δηλώσεως οφειλομένου φόρου ή καταβληθέντος φόρου, τέλους ή εισφοράς και του προσδιοριζομένου υπό του Οικονομικού Εφόρου είναι μεγαλύτερα των δραχμών εξακοσίων χιλιάδων (600.000) και κατά ποσοστόν μεγαλύτερο του είκοσιν επί τοις εκατόν (20%) του επί τη βάσει δηλώσεως οφειλομένου φόρου ή εισφοράς ή ελλιπώς καταβληθέντος τέλους χαρτοσήμου.

3. Προκειμένου περί της φορολογίας κληρονομιών, δωρεών, προικών και κερδών εκ λαχείων τα προβλεπόμενα υπό της προηγούμενης παραγράφου πρόστιμα επιβάλλονται μόνον εφόσον συντρέχει περίπτωσης εφαρμογής των διατάξεων των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 75 του ν.δ.118/1973.

Άρθρον 33.
Εκπρόθεσμος δήλωσης.

1. Τα προβλεπόμενα υπό των ισχυουσών διατάξεων ανώτατα ποσοστά προσθέτων φόρων και προσαυξήσεων λόγω εκπροθέσμου υποβολής δηλώσεως εις την άμεσον και έμμεσον φορολογίαν, εισφοράν υπέρ ΟΓΑ - Δήμων και Κοινοτήτων του άρθρου 10 του ν.4169/1961, ως και εκπροθέσμου καταβολής τελών χαρτοσήμου, προσαυξάνονται κατά εκατόν επί τοις εκατόν (100%).

2. Οι υποβάλλοντες δήλωσιν μετά την παρέλευσιν δέκα μηνών από της λήξεως της προθεσμίας της οριζόμενης υπό των ισχυουσών διατάξεων εις την άμεσον και έμμεσον φορολογίαν, εισφοράν υπέρ ΟΓΑ του άρθρου 10 του ν.4169/1961, ως και οι εκπροθέσμως μετά την πάροδον δέκα μηνών από της λήξεως της νομίμου προθεσμίας καταβάλλοντες τέλη χαρτοσήμου, υπόκεινται και εις πρόστιμον από δραχμάς πέντε χιλιάδας (5.000) έως είκοσι χιλιάδας (20.000), εάν ο οφειλόμενος κύριος φόρος, τέλος ή εισφορά δεν υπερβαίνει το ποσόν των εκατόν χιλιάδων (100.000) δραχμών και από δραχμάς δέκα πέντε χιλιάδες (15.000) έως διακοσίας χιλιάδας (200.000), εάν ο οφειλόμενος κύριος φόρος, τέλος ή εισφορά υπερβαίνει το ποσόν των δραχμών εκατόν χιλιάδων (100.000).

Άρθρον 34.
Έτεροι παραβάσεις.

1. Το άρθρον 117 του ν.δ.118/19073 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Εις πρόστιμον από δραχμάς δέκα χιλιάδας (10.000) έως πεντακοσίας χιλιάδας (500.000) υπόκειται, πας όστις υποχρεούμενος, δυνάμει των διατάξεων του παρόντος να παράσχη στοιχεία ή πληροφορίας ή υπηρεσίας διά την εξακρίβωσιν της φορολογητέας ύλης ή να τηρήση κατά την διενέργειαν πράξεων του ασκουμένου παρ'αυτού επαγγέλματος ή λειτουργήματος όρους και διατυπώσεις οριζόμενας υπό των αυτών ως άνω διατάξεων, ήθελεν οπωσδήποτε αρνηθή ή παραλείψει να πράξη τούτο.

Το πρόστιμον επιβάλλεται διήτιολογημένης πράξεως

του Οικονομικού Εφόρου εις βάρος του υποπίπτοντος εις τας παραβάσεις της προηγούμενης παραγράφου προσώπου, εφαρμοζομένων αναλόγως των διατάξεων των άρθρων 79 έως και 81. Προκειμένου περί παραβάσεων τελουμένων υπό ομορρυθμών, ετερορρυθμών, περιορισμένης ευθύνης και ανωνύμων εταιρειών, συνεταιρισμών και λοιπών νομικών προσώπων, το πρόστιμον επιβάλλεται εις βάρος της εταιρείας, του συνεταιρισμού ή του νομικού προσώπου.

Άρθρον 40.

Επιβολή και διαδικασία βεβαιώσεως προστίμων.

1. Τα υπό του παρόντος νόμου προβλεπόμενα πρόστιμα επιβάλλονται διά πράξεως του αρμοδίου κατά περιπτώσιν Οικονομικού Εφόρου.

2. Διά την εξώδικον λύσιν της διαφοράς και την εν γένει διαδικασίαν βεβαιώσεως και εισπράξεως των προστίμων εφαρμόζονται αναλόγως αι ισχύουσας διατάξεις.

Εν περιπτώσει εξωδίκου λύσεως της διαφοράς το επιβληθέν πρόστιμον δύναται να περιορισθή έως του ενός πέμπτου (1/5) αυτού.

Άρθρον 45.

Παραγραφή εις την φορολογίαν κληρονομιών, Δωρεών και προικών.

Αι παράγραφοι 1, 2 και 3 του άρθρου 102 του ν.δ.118/1973 αντικαθίστανται ως ακολούθως:

«1. Το Δημόσιον εκπίπτει του δικαιώματος αυτού διά την κοινοποίησιν πράξεως επιβολής φόρου και προστίμου:

α. προκειμένου περί ανακριβούς δηλώσεως, μετά πενταετίαν από του τέλους του έτους εντός του οποίου υπεβλήθη η δήλωσις.

β. προκειμένου περί παραλείψεως δηλώσεως ολοκληρου ή μέρους της κτηθείσης περιουσίας ή εικονικότητας του συμβολαίου, μετά δεκαπενταετίαν, από το τέλος του έτους, εντός του οποίου έληξεν η προς υποβολήν της δηλώσεως προθεσμία ή συνετάγη το προσβαλλόμενον επί εικονικότητι συμβόλαιον.

γ. προκειμένου περί επιβολής προστίμου, μετά δεκαετίαν από του τέλους του έτους εντός του οποίου συνετελέσθη η παράβασις.

2. Προκειμένου περί μη δηλωθέντων στοιχείων, μετά την πάροδον της κατά την περίπτωσιν β' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου δεκαπενταετίας και εντός της επομένης τοιαύτης, δεν δύναται να χορηγηθώσι τα κατά τα άρθρα 105 και 115 πιστοποιητικά άνευ της υποβολής δηλώσεως και καταβολής του αναλογούντος φόρου.

Επί ανακριβείας της δηλώσεως ταύτης έχει εφαρμογήν η περίπτωσις Α' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, ως προς την κοινοποίησιν πράξεως.

3. Επιτρέπεται η κοινοποίησις πράξεως του Οικονομικού Εφόρου και μετά την λήξιν της οριζόμενης υπό των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου πενταετούς ή δεκαπενταετούς προθεσμίας, κατά τας ακολούθους μόνον περιπτώσεις:

α. εάν η εμπροθέσμως κοινοποιηθείσα πράξις της φορολογικής αρχής ακυρωθή δι' οιονδήποτε μη ουσιαστικόν λόγον, του δικαιώματος του δημοσίου διατηρουμένου και εάν εκ της τοιαύτης ακυρώσεως προκύψη φορολογική υποχρέωσις τρίτου προσώπου μη υπαχθέντος εις φορολογίαν.

β. εάν ακυρωθή διά δικαστικής αποφάσεως η γενομένη βεβαίωσις του φόρου ή του προστίμου, διά τυπικόν ελάττωμα του τίτλου, εφ'ού αυτή εστηρίχθη,

γ. εάν υπεβλήθη δήλωσις του υποχρέου κατά το τελευταίον έτος της πενταετούς ή δεκαπενταετούς προθεσμίας ή εάν η φορολογική υποχρέωσις προκύπη εξ εκδοθείσης εντός του αυτού έτους αποφάσεως διοικητικού δικαστηρίου, και

δ. εάν ο ενεργήσας τον έλεγchon υπάλληλος ή ο Οικονομικός Έφορος επί τη βάσει της εκθέσεως του οποίου κατηρτίσθη η αρχική πράξις, ετιμωρήθη πειθαρχικώς δι' αμετακλήτου αποφάσεως του αρμοδίου οργάνου διά βαρείαν αμέλειαν ή δόλον κατά τον έλεγchon τούτον».

Άρθρον 50.
Έναρξις ισχύος.

Η ισχύς των διατάξεων του παρόντος νόμου άρχεται: α) των άρθρων 5, 6, 7, 9, 16, 17, 21, 30 έως και 33, 37, 38 και 41 από του οικον. έτους 1979, β) των λοιπών από της δημοσιεύσεώς του εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός εάν άλλως ορίζεται εν αυταίς.

Ο παρών νόμος ψηφισθείς υπό της Βουλής και παρ'Ημών σήμερα κυρωθείς, δημοσιευθήτω διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως και εκτελεσθήτω ως νόμος του Κράτους.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ.949/1979
«Περί ρυθμίσεως θεμάτων τινών των Δικηγόρων»
(ΦΕΚ 165 Α'/23.7.1979)

Άρθρον 1.

2. Προκειμένου περί συμβολαιογραφικών εγγράφων αφορώντων εις δικαιοπραξίας περί ακινήτων, δια τον υπολογισμόν του κατά την προηγούμενην παράγραφον ποσού των δραχμών επτακοσίων πενήκοντα χιλιάδων και διά τον καθορισμόν της αμοιβής των δικηγόρων και των δικαιωμάτων των συμβολαιογράφων και των αμίσθων υποθηκοφυλάκων, λαμβάνεται υπ'όψιν πάντοτε ο υπό του αρμοδίου, εκ της τοποθεσίας του ακινήτου, οικονομικού εφόρου γενόμενος, κατ'άρθρον 8 του Α.Ν.1521/1950 κυρωθέντος υπό του νόμου 1587/1950 και συμπληρωθέντος υπό του Ν.Δ.329/1974, προσωρινός προσδιορισμός της αγοραίας αξίας του ακινήτου. Προκειμένου περί υποβολής της δηλώσεως φόρου μεταβίβσεως ακινήτου εις αναρμόδιον οικονομικόν έφορον, ούτος διαβιβάζει ταύτην εις τον κατά τόπον αρμόδιον, ο οποίος, αφού προβή εις τον κατά τα ανωτέρω προσωρινόν προσδιορισμόν της αγοραίας αξίας του ακινήτου, πληροφορεί εγγράφως περί τούτου τον οικονομικόν έφορον εις τον οποίον αρχικώς κατέστη η δήλωσις.

Άρθρον 10.

Η ισχύς του παρόντος νόμου άρχεται από της δημοσιεύσεως αυτού δια της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ.973/1979
Περί συστάσεως Κτηματικής Εταιρίας του Δημοσίου
(ΦΕΚ 226 Α'/27.9.1979)

Άρθρον 11.
Απαλλαγαι και προνόμια.

1. Επιφυλασσομένης της διατάξεως της παρ.2 του άρθρου 10, η Εταιρία απαλλάσσεται εκ παντός δημοσίου, δημοτικού ή κοινοτικού φόρου ή τέλους, εκ των τελών χαρτοσήμου ως και εκ πάσης εισφοράς, κρατήσεως ή δικαιώματος υπερ τρίτων.

2. Η Εταιρία απολαύει όλων των διοικητικών, οικονομικών, δασμολογικών και δικαστικών ατελειών και των δικονομικών και ουσιαστικού δικαίου προνομίων, ως αυτό τούτο το Δημόσιον.

3. Διά την είσπραξιν των εσόδων της Εταιρίας εφαρμόζονται αι εκάστοτε ισχύουσαι ουσιαστικά και δικονομικά διατάξεις του Κώδικος περί εισπράξεως δημοσίων εσόδων.

Άρθρον 28.
Έναρξις ισχύος.

Η ισχύς του παρόντος νόμου άρχεται μετά ένα μήνα από της δημοσιεύσεώς του διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ.1070/1980
Περί λήψεως μέτρων αναπτύξεως του αθλητισμού και ρυθμίσεως συναφών θεμάτων (ΦΕΚ 204 Α'/6.9.1980)

Άρθρον 1.

η) Εις το άρθρον 47 προστίθεται παρ.2, έχουσα ως ακολούθως:

«Τα αθλητικά σωματεία λόγω του κοινωφελούς σκοπού τον οποίον επιδιώκουν, απολαμβάνουν απόντων των ευεργετημάτων, προνομίων και απαλλαγών των παρεχομένων υπό των εκάστοτε ισχυουσών διατάξεων εις τα κοινωφελή ιδρύματα.»

Άρθρο 11.

Η ισχύς του παρόντος νόμου άρχεται από της δημοσιεύσεως του διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως, πλην άν άλλως ορίζεται εν αυτώ.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ.979/1979
Περί ρυθμίσεως φορολογικών και μισθολογικών τινών θεμάτων, κυρώσεως υπουργικών αποφάσεων και τροποποιήσεως και συμπληρώσεως φορολογικών και άλλων τινών συναφών διατάξεων.
(ΦΕΚ 234 Α'/12.10.1979)

Άρθρον τέταρτον.
Σώμα Ορκωτών Εκτιμητών.

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 15 του ν.820/1978 «περί λήψεως μέτρων διά την περιστολήν της φοροδιαφυγής και άλλων τινών συναφών διατάξεων αντικαθίσταται, ως ακολούθως:

«1.Συνιστάται ειδικόν Σώμα Ορκωτών Εκτιμητών, σκοπός του οποίου είναι η διά των μελών αυτού, εκτίμησις της αγοραίας αξίας των ακολούθων περιουσιακών στοιχείων, εφόσον ταύτα αποτελούν αντικείμενον φορολογίας:

α) των ακινήτων, ως και των εμπραγμάτων επ'αυτών δικαιωμάτων,

β) των μη εισηγμένων εις το Χρηματιστήριο μετοχών ή λοιπών τίτλων κινητών αξιών Ανωνύμων Εταιρειών ή

συμμετοχών εις εταιρείας ή συνεταιρισμούς και

γ) λοιπών κινητών μεγάλης αξίας, ως και έργων τέχνης ή συλλογών αντικειμένων αξίας κ.λπ.»

2. Εις την παράγραφον 2 του άρθρου 15 του ν.820/1978 προστίθεται εδάφιον δεύτερον, έχον ως ακολούθως:

«Οσάκις το εις φόρον υπόχρεον πρόσωπον ζητήσει την δι'Ορκωτού Εκτιμητού εκτίμησιν των αντικείμενων της φορολογίας και αποδεχόμενον εν όλω το πόρισμα τούτου, περιλάβη εις την υποβληθησομένην εις την αρμόδιαν Οικονομική Αρχήν δήλωσίν του την καθορισθείσαν υπό του Εκτιμητού αξίαν, επισυνάπτων εις την δήλωσιν και την σχετικήν έκθεσιν εκτιμήσεως, απαλλάσσεται του λόγω τυχόν ανακριβείας της δηλώσεως προσθέτου φόρου του επιμεριστικώς αναλογούντος εις τα εκτιμηθέντα στοιχεία, ως και παντός προστίμου ή άλλης τινός κυρώσεως λόγω της ανακριβείας ταύτης.»

3. Η παράγραφος 4 του άρθρου 15 του ν.820/1978 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«4.Διά Προεδρικού Διατάγματος, εκδιδόμενου προτάσει των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, ορίζονται τα της συγκροτήσεως, συνθέσεως, διοικήσεως και λειτουργίας του Σώματος Ορκωτών Εκτιμητών, τα απαιτούμενα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα, ως και η εμπειρία την οποίαν πρέπει να διαθέτουν οι διοριζόμενοι ως εκτιμηταί του Σώματος, τα του διορισμού και απολύσεως αυτών, τα του ασυμβιβάστου προς την ιδιότητα του Ορκωτού Εκτιμητού, τα των υποχρεώσεων και ευθυνών τας οποίας υπέχουν εν τη ασκήσει των καθηκόντων των, ως και τα των επιβαλλομένων κυρώσεων επί παραβάσει των υποχρεώσεων τούτων.

Οι Ορκωτοί Εκτιμηταί πρό της αναλήψεως των καθηκόντων των, δίδουν τον όρκον του δημοσίου υπαλλήλου.

Δί'αποφάσεων των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, μετά γνώμην του Εποπτικού Συμβουλίου, ορίζονται τα των αποδοχών των Ορκωτών Εκτιμητών.

Ο Ορκωτός Εκτιμητής, διαγραφόμενος του Σώματος, εξαιρέσει της, διά λόγους υγείας και συμπληρώσεως του ορίου ηλικίας διαγραφής του, δεν δύναται, επί διετίαν, από της κοινοποιήσεως της περί διαγραφής του αποφάσεως, να αναλάβη οιαδήποτε εξηρημένης ιδιωτικής εργασίας, άνευ εγκρίσεως του, κατά την παράγραφον 8 του παρόντος άρθρου, Εποπτικού Συμβουλίου. Η κατά παράβασιν της διατάξεως ταύτης συναπτομένη σχέσις εργασίας είναι απολύτως άκυρος.

Κατά της αποφάσεως του Εποπτικού Συμβουλίου, δι'ής επιβάλλεται εις τον Ορκωτόν Εκτιμητήν οιαδήποτε πειθαρχική ποινή, δύναται να ασκηθή υπ'αυτού έφεσις ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, εντός μηνός από της κοινοποιήσεως εις τούτον της αποφάσεως.»

4. Η εις το πρώτον εδάφιον της παραγράφου 5 του άρθρου 15 του ν.820/1978 φράσις «... υπό των υποχρέων αμοιβαί...» αντικαθίσταται διά της φράσεως «... υπό των υποχρέων δαπάναι εκτιμήσεως...».

Η εις το δεύτερον εδάφιον της αυτής παραγράφου 5 φράσις «Αι αμοιβαί των ορκωτών εκτιμητών...» αντικαθίσταται διά της φράσεως «Αι αποδοχαί των ορκωτών εκτιμητών...».

Η εις το πρώτον εδάφιον της παραγράφου 6 του άρθρου 15 του ν.820/1978 φράσις. Η είσπραξης της αμοιβής...» αντικαθίσταται διά της φράσεως «Η είσπραξις της δαπάνης εκτιμήσεως...».

Η εν παραγράφω 7 και υπό στοιχείον Α' του άρθρου 15 του ν.820/1978 φράσις «.....α) ...το ποσόν των 5.000.000 δραχμών αντικαθίσταται διά της φράσεως «.....α) ..... το ποσόν των 25.000.000 δραχμών δι'έκατον έτος».

5. Η παράγραφος 8 του άρθρου 15 του ν.820/1978 αντικαθίσταται, ως ακολούθως:

«8.Το Σώμα των Ορκωτών Εκτιμητών διοικείται και ελέγχεται, επιφυλασσομένων των διατάξεων του επομένου εδαφίου, υπό επταμελούς Εποπτικού Συμβουλίου, διοριζόμενου δια κοινής αποφάσεως των Υπουργών Οικονομικών, Εμπορίου και Δικαιοσύνης.

Ο Πρόεδρος του Εποπτικού Συμβουλίου είναι συγχρόνως και Διοικητής του Σώματος, απασχολούμενος προς εκπλήρωσιν των καθηκόντων του, πλήρως και μονίμως, έχει δε τάς διά Προεδρικού Διατάγματος, εκδιδόμενου προτάσει των Υπουργών Δικαιοσύνης και Οικονομικών, ανατιθεμένας αυτώ αρμοδιότητας, ως και όσας ήθελε τω εκχωρήσει το Εποπτικόν Συμβούλιον διά γενικής ή ειδικής αυτού αποφάσεως.

Συνιστάται επταμελής Γνωμοδοτικόν Συμβούλιον, έργον του οποίου είναι η γνωμοδότησις επί γενικής φύσεως θεμάτων, αφορώντων την λειτουργίαν του Σώματος Ορκωτών Εκτιμητών.

Τα μέλη του Συμβουλίου τούτου διορίζονται διά κοινής αποφάσεως των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, δημοσιευομένης διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.»

6. Εις το άρθρον 15 του ν.820/1978 προστίθενται παράγραφοι υπ'αριθμούς 10 και 11, έχουσαι ως ακολούθως:

«10.Δί'αποφάσεων των Υπουργών Οικονομικών, Δικαιοσύνης και Εμπορίου καθορίζεται η αμοιβή του Προέδρου, Αντιπροέδρου και μελών του Εποπτικού Συμβουλίου.

Δί'αποφάσεων του Υπουργού των Οικονομικών καθορίζονται τα έξοδα πραστάσεως των μετεχόντων των συνεδριάσεων του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου.

Δί'αποφάσεων του Εποπτικού Συμβουλίου ρυθμίζονται θέματα αναγόμενα εις τον καθορισμόν των αποδοχών του βοηθητικού προσωπικού του Σώματος Ορκωτών Εκτιμητών, εις την εκκαθάρισιν των αμοιβών του Εποπτικού Συμβουλίου, των εξόδων παραστάσεως των μελών του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου, των αποδοχών των Ορκωτών Εκτιμητών και του βοηθητικού προσωπικού του Σώματος, εις την εν γένει διαχείρισιν των εξόδων και δαπανών αυτού, ως και εις την πραγματοποίησιν των, υπό του παρόντος άρθρου οριζομένων σκοπών, εφ'όσον δεν προβλέπεται ειδική ρύθμιση τούτων.

11. Διά Προεδρικού Διατάγματος εκδιδόμενου προτάσει των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης δύναται να ανατίθεται εις το Σώμα Ορκωτών Εκτιμητών η εκτίμησις των περιουσιακών στοιχείων, μη αποτελούντων αντικείμενον φορολογίας, προσδιοριζομένων και των προσωσών, αιτήσιν των οποίων προκαλείται αυτή.»

7. Η ισχύς των διατάξεων του παρόντος άρθρου άρχεται από της ενάρξεως ισχύς των διατάξεων του άρθρου 15 του ν.820/1978.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ.1041/1980

Περί αυξήσεως των αποδοχών των Δημοσίων εν γένει υπαλλήλων, Πολιτικών, Στρατιωτικών και υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., ρυθμίσεως συναφών θεμάτων,

τροποποιήσεως και συμπληρώσεως φορολογικών και άλλων τινών διατάξεων και καθιερώσεως του Γενικού Λογιστικού Σχεδίου. (ΦΕΚ 75 Α΄/2.4.1980)

II. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΩΝ - ΔΩΡΕΩΝ - ΠΡΟΙΚΩΝ

Άρθρον 25.

Κατάταξις φορολογουμένων - φορολογικά κλίμακες.

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 29 του ν.δ.118/1973 αντικαθίσταται, ως ακολούθως:

«1.Οι δικαιούχοι της κτήσεως, αναλόγως της συγγενικής σχέσεως τούτων προς τον κληρονομούμενον, κατατάσσονται εις τας επομένας τέσσαρας κατηγορίας. Δι'εκάστην των κατηγοριών τούτων ισχύει ιδία φορολογική κλίμαξ, ως ακολούθως:

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Α΄

Επί κληρονομικής μερίδος ή κληροδοσίας, περιερχομένης εις:

α) σύζυγον του κληρονομούμενου, β) κατιόντας πρώτου βαθμού (τέκνα εκ νομίμου γάμου, εξώγαμα τέκνα έναντι της μητρός, αναγνωρισθέντα τέκνα εκουσίως ή και δικαστικώς έναντι του πατρός, νομιμοποιηθέντα τέκνα δι'επιγενομένου γάμου ή διά δικαστικής αποφάσεως έναντι αμφοτέρων των γονέων), γ) κατιόντας δευτέρου και επομένων βαθμού, δ) ανιόντας οιοδήποτε βαθμού και ε) εις τον εκουσίως ή δικαστικώς αναγνωρισθέντα έναντι των ανιόντων του αναγνωρίσαντος πατρός, ως και τον κατιόντα του αναγνωρισθέντος έναντι του αναγνωρίσαντος και των ανιόντων αυτού.

Κλιμάκιον	Φορολογικοί συντελεσταί κατά κλιμάκιον	Ποσόν φόρου κατά κλιμάκιον	Σύνολον κληρονομικής μερίδος ή κληροδοσίας	Ποσόν φόρου επί του συνόλου της κληρονομικής μερίδος ή κληροδοσίας
Δρχ.	%	Δρχ.	Δρχ.	Δρχ.
500.000	-	-	500.000	-
100.000	6	6.000	600.000	6.000
120.000	7	8.400	720.000	14.400
150.000	8	12.000	870.000	26.400
180.000	9	16.200	1.050.000	42.600
220.000	10	22.000	1.270.000	64.600
260.000	11	28.600	1.530.000	93.200
300.000	12	36.000	1.830.000	129.200
350.000	13	45.500	2.180.000	174.700
420.000	14	58.800	2.600.000	233.500
500.000	15	75.000	3.100.000	308.500
600.000	16	96.000	3.700.000	404.500
800.000	17,50	140.000	4.500.000	544.500
1.000.000	19	190.000	5.500.000	734.500
1.200.000	20,50	246.000	6.700.000	980.500
1.500.000	22	330.000	8.200.000	1.310.500
1.800.000	23,50	423.000	10.000.000	1.733.500
Υπερβάλλον	25			

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Β΄

Επί κληρονομικής μερίδος ή κληροδοσίας περιερχομένης εις αδελφόν του κληρονομούμενου αμφιθαλή ή ετεροθαλή.

Κλιμάκιον	Φορολογικοί συντελεσταί κατά κλιμάκιον	Ποσόν φόρου κατά κλιμάκιον	Σύνολον κληρονομικής μερίδος ή κληροδοσίας	Ποσόν φόρου επί του συνόλου της κληρονομικής μερίδος ή κληροδοσίας
Δρχ.	%	Δρχ.	Δρχ.	Δρχ.
250.000	-	-	250.000	-
100.000	12	12.000	350.000	12.000
100.000	13,5	13.500	450.000	25.500
130.000	15	19.500	580.000	45.000
180.000	16,5	29.700	760.000	74.700
240.000	18	43.200	1.000.000	117.900
300.000	20	60.000	1.300.000	177.900
400.000	22	88.000	1.700.000	265.900
550.000	24	132.000	2.250.000	397.900
700.000	26	182.000	2.950.000	579.900
900.000	28	252.000	3.850.000	831.900
1.100.000	31	341.000	4.950.000	1.172.900
1.350.000	34	459.000	6.300.000	1.631.900
1.700.000	37	629.000	8.000.000	2.260.900
2.000.000	41	820.000	10.000.000	3.080.900
Υπερβάλλον	45			

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Γ΄

Επί κληρονομικής μερίδος ή κληροδοσίας περιερχομένης εις: α) συγγενείς εξ αίματος τρίτου βαθμού εκ πλαγίου, β) πατριούς και μητριάς, γ) τέκνα εκ προηγουμένου γάμου του συζύγου, ως και λοιπά εξ αγχιστείας τέκνα (γαμβρούς, νύμφας).

Κλιμάκιον	Φορολογικοί συντελεσταί κατά κλιμάκιον	Ποσόν φόρου κατά κλιμάκιον	Σύνολον κληρονομικής μερίδος ή κληροδοσίας	Ποσόν φόρου επί του συνόλου της κληρονομικής μερίδος ή κληροδοσίας
Δρχ.	%	Δρχ.	Δρχ.	Δρχ.
200.000	-	-	200.000	-
100.000	15	15.000	300.000	15.000
120.000	17	20.400	420.000	35.400
150.000	19	28.500	570.000	63.900
180.000	21	37.800	750.000	101.700
220.000	23	50.600	970.000	152.300
260.000	25	65.000	1.230.000	217.300
300.000	27,5	82.500	1.530.000	299.800
350.000	30	105.000	1.880.000	404.800
420.000	32,5	136.500	2.300.000	541.300

500.000	35	175.000	2.800.000	716.300
600.000	37,5	225.000	3.400.000	941.300
800.000	40	320.000	4.200.000	1.261.300
1.000.000	42,5	425.000	5.200.000	1.686.300
1.250.000	46	575.000	6.450.000	2.261.300
1.550.000	49	759.500	8.000.000	3.020.800
2.000.000	53	1.060.000	10.000.000	4.080.800
Υπερβάλλον 55				

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Δ'

Επί κληρονομικής μερίδος ή κληροδοσίας περιερχομένης εις οιονδήποτε άλλον εξ αίματος ή εξ αγχιστείας συγγενή του κληρονομούμενου ή εξωτικών.

Κλιμάκιον κατά κλιμάκιον	Φορολογικοί συντελεσταί κατά κλιμάκιον	Ποσόν φόρου κατά κλιμάκιον	Σύνολον κληρονομικής μερίδος ή κληροδοσίας	Ποσόν φόρου επί του συνόλου της κληρο- νομικής μερίδος ή κληροδο- σίας
Δρχ.	%	Δρχ.	Δρχ.	Δρχ.
100.000	-	-	100.000	-
100.000	18	18.000	200.000	18.000
120.000	20,5	24.600	320.000	42.600
150.000	23	34.500	470.000	77.100
180.000	25,5	45.900	650.000	123.000
220.000	28	61.600	870.000	184.600
260.000	30,5	79.300	1.130.000	263.900
300.000	33	99.000	1.430.000	362.900
350.000	36	126.000	1.780.000	488.900
420.000	39	163.800	2.200.000	652.700
500.000	42	210.000	2.700.000	862.700
600.000	45	270.000	3.300.000	1.132.700
800.000	48	384.000	4.100.000	1.561.700
1.000.000	51	510.000	5.100.000	2.026.700
1.300.000	54	702.000	6.400.000	2.728.700
1.600.000	58	928.000	8.000.000	3.656.700
2.000.000	62	1.240.000	10.000.000	4.896.700
Υπερβάλλον 65.				

2. Αι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται επί περιουσιών, κτωμένων αιτία θανάτου, δωρεάς ή προικός, διά τας οποίας η φορολογική υποχρέωσις εγεννήθη από 1ης Ιουνίου 1979.

Οι τυχόν επί πλέον βεβαιωθέντες ή καταβληθέντες φόροι κληρονομίας, δωρεάς και προικός, διά τας υποθέσεις διά τας οποίας η φορολογική υποχρέωσις εγεννήθη από της 1ης Ιουνίου 1979 μέχρι της ενάρξεως ισχύος του παρόντος νόμου, εκπίπτονται ή επιστρέφονται κατά περιπτώσιν, μετά την απόκτησιν οριστικού τίτλου.

Άρθρον 26.
Απαλλαγαι.

1. Η παράγραφος 3 του άρθρου 25 του ν.δ.118/1973, ως ισχύει, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«3. Εκ της αξίας των κληρονομικών μερίδων και κληροδοσιών εκπίπτεται, μη υποκείμενον εις φόρον, ποσόν ίσον προς το αφορολόγητον όριον της κλίμακος της οι-

κείας κατηγορίας, εφ'όσον συντρέχουν αθροιστικώς αι ακόλουθοι προϋποθέσεις:

α) Η κληρονομική μερίς ή κληροδοσία αποτελείται κατά το ήμισυ τουλάχιστον της αξίας αυτής εκ γεωργικών ή κτηνοτροφικών περιουσιακών στοιχείων, συνυπολογιζομένων και των υπέρ του κληρονόμου ή κληροδόχου συσταθισών δωρεών και προικών υπό του κληρονομούμενου.

β) Ο κληρονομούμενος ησχολείτο κατά κύριον επάγγελμα εις γεωργικές εν γένει εργασίας.

γ) Οι κληρονόμοι ή κληροδόχοι είναι ανήλικοι ή ασχολούνται κατά κύριον επάγγελμα εις γεωργικές εργασίας και

δ) Η περιουσία περιέρχεται εις κατιόντας ή ανιόντας, σύζυγον, ή αγάμους αδελφάς του κληρονομούμενου.

2. Η αξία της επικαρπίας δεν λαμβάνεται υπόψιν διά την επιβολήν του φόρου, εάν η αιτία θανάτου επικαρπότης, εντός εξ (6) μηνών από της εις αυτόν επαγωγής της κληρονομίας, παραιτηθή της επικαρπίας υπέρ του αιτία θανάτου ψιλού κυρίου, εφ'όσον ούτος είναι το Δημόσιον, Δήμος, Κοινότης ή νομικόν πρόσωπον κοινωφελούς κατά την έννοιαν των διατάξεων του άρθρου 1 του α.ν.2039/1939 χαρακτήρος. Η παραίτησις γίνεται διά μονομερούς ενώπιον Συμβολαιογράφου δηλώσεως και κοινοποιείται επί αποδείξει, εντός της αυτής εξαμήνου προθεσμίας, εις τον ψιλόν κύριον.

Άρθρον 27.
Αφορολόγητον όριον.

1. Αι διατάξεις του άρθρου 26 του ν.δ.118/1973 αντικαθίστανται, ως ακολούθως:

«Άρθρον 26.

Εκ της μερίδος κτήσεως εκάστου παραμένει αφορολόγητον το κατά τας οικείας κλίμακας φορολογίας του άρθρου 29 ποσόν του πρώτου κλιμακίου αυτών κατά κατηγορίας του άρθρου τούτου, ως ακολούθως:

α) Διά τους φορολογουμένους της πρώτης κατηγορίας, ποσόν δραχμών 500.000.

β) Διά τους φορολογουμένους της δευτέρας κατηγορίας, ποσόν δραχμών 250.000.

γ) Διά τους φορολογουμένους της τρίτης κατηγορίας, ποσόν δραχμών 200.000.

δ) Διά τους φορολογουμένους της τετάρτης κατηγορίας, ποσόν δραχμών 100.000.»

2. Η ισχύς των διατάξεων του παρόντος άρχεται από 1ης Ιουνίου 1979.

Άρθρον 28.
Εκπτώσεις.

1. Εις το άρθρον 27 του ν.δ.118/1973 προστίθεται παράγραφος 1, της ισχυούσης διατάξεως του άρθρου τούτου αριθμούμενης ως παραγράφου 2, έχουσα ως κατωτέρω:

«1.Επί κτήσεως περιουσίας, ης δικαιούχοι είναι πρόσωπα παρουσιάζοντα αναπηρίαν εξήκοντα επτά τοις εκατόν (67%) και άνω, εκ διανοητικής καθυστερήσεως ή φυσικής αναπηρίας, εκπίπτεται εκ της μερίδος εκάστου τούτων, μη υποβαλλόμενον εις φόρον, ποσόν ίσον προς το αφορολόγητον όριον της κλίμακος της οικείας κατηγορίας.

Δια κοινής αποφάσεως των Υπουργών Οικονομικών και Κοινωνικών Υπηρεσιών, δημοσιευομένης διά της

Εφημερίδος της Κυβερνήσεως, καθορίζονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά διά την αναγνώρισιν της εκπτώσεως της παρούσης παραγράφου.

2. Το υπό της παραγράφου 2 του άρθρου 27 του ν.δ.118/1973, ως αυτή ηριθμήθη διά της προηγούμενης παραγράφου, προβλεπόμενον ποσόν εκπτώσεως εξ εκάστης αιτία θανάτου μερίδος, ορίζεται εις τριακοσίας χιλιάδας (300.000) δραχμάς.

3. Το υπό της παραγράφου 2 του άρθρου 43 του αυτού ως άνω ν.δ.118/1973 προβλεπόμενον ποσόν ορίζεται εις τριακοσίας χιλιάδας (300.000) δραχμάς.

4. Το υπό της παραγράφου 2 του άρθρου 55 του ίδιου ν.δ.118/1973 προβλεπόμενον ποσόν ορίζεται εις τριακοσίας χιλιάδας (300.000) δραχμάς.

Άρθρον 29.

Καταβολή φόρου επί κτήσεως αιτία θανάτου.

1. Η διάταξις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 82 του ν.δ.118/1973, ως ισχύει, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«1.Επιφυλασσομένης της εφαρμογής των παραγράφων 5, 6 και 7 του παρόντος άρθρου, ο κατά το άρθρον 81 βεβαιούμενος φόρος καταβάλλεται:

α) Μέχρι μεν του ποσού των δραχμών τριάκοντα έξ χιλιάδων (36.000) εις δώδεκα (12) ίσας ατόκους μηνιαίας δόσεις, της πρώτης καταβαλλομένης μέχρι της λήξεως του μηνός καθ'ον βεβαιούται.

β) Εφ'όσον δε υπερβαίνει τας τριάκοντα έξ χιλιάδας (36.000) δραχμάς εις δώδεκα (12) ίσας εντόκους εξαμηνιαίας δόσεις, επί τον εκάστοτε ισχύοντα τόκον επί καταθέσεων Ταμειυτηρίου, παρά τω Ταχυδρομικώ Ταμειυτήριω.

Τα εξάμηνα λογίζονται από Ιανουαρίου μέχρις Ιουνίου και από Ιουλίου μέχρι Δεκεμβρίου εκάστου έτους.»

2. Το πρώτον εδάφιον της παραγράφου 8 του άρθρου 82 του ν.δ.118/1973 αντικαθίσταται, ως ακολούθως:

«8.Εάν το σύνολον του βεβαιωθέντος κυρίου φόρου, μετά των τυχόν προσθέτων υπέρ τρίτων φόρων, δεν υπερβαίνει τας πενήκοντα χιλιάδας (50.000) δραχμάς δεν απαιτείται ασφάλεια διά την πληρωμήν του φόρου εις δόσεις, εάν υπερβαίνη τας πενήκοντα χιλιάδας (50.000) δραχμάς ουχί όμως και τας τριακοσίας χιλιάδας (300.000) δραχμάς αρκει προσωπική εγγύηση αξιοχρέου κατά την κρίσιν του Οικον.Εφόρου προσώπου και εάν υπερβαίνη τας τριακοσίας χιλιάδας (300.000) δραχμάς απαιτείται εμπράγματος ασφάλεια ή εγγυητική επιστολή μιάς των εν Ελλάδι ανεγνωρισμένων Τραπεζών.»

3. Η τελευταία περίοδος του τετάρτου εδαφίου της παραγράφου 8 του άρθρου 82 του ν.δ.118/1973, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Αι διατάξεις αύται εφαρμόζονται και προκειμένου περί μετοχών, μη εισηγμένων εις το Χρηματιστήριον, εφ'όσον παρασχεθούν ως ασφάλεια μετοχαί διπλασίας αξίας του μη καλυπτομένου ποσού του βεβαιωθέντος φόρου, ως αξίας λαμβανομένης της υπό του Οικον.Εφόρου, άμα τη προσφορά τούτων και πάντως ουχί βραδύτερον του διμήνου απ'αυτής προσδιοριζομένης.

Δια την αποδοχήν των μετοχών, περί των αι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου, απαιτείται, εν εκάστη συγκεκριμένη περιπτώσει, έγκρισις του Υπουργού των Οικονομικών, παρεχομένη τη αιτήσει του υποχρέου, υποβαλλομένη εντός της προθεσμίας της παραγράφου 9 του παρόντος άρθρου.»

Άρθρον 30.

Εισπραξις ποσοστού 20% αμφισβητούμένου φόρου.

Η διάταξις της παρ.2 του άρθρου 4 του α.ν.142/1967 «περί παρατάσεως του χρόνου παραγραφής και άλλων τινών φορολογικών διατάξεων», ως ετροποποιήθη διά των διατάξεων των παρ.1 και 2 του άρθρου 2 του α.ν.446/1968 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως φορολογικών και άλλων τινών διατάξεων» αντικαθίσταται, ως ακολούθως:

«Το κατά την ανωτέρω παράγραφον βεβαιούμενον ποσόν εισπράτ τεται εις οκτώ ίσας διμηνιαίας δόσεις, της πρώτης καταβαλομένης εντός του επομένου από της βεβαιώσεως μηνός. Αι κατά την έκδοσιν της αποφάσεως του Διοικητικού Πρωτοδικείου ή την επίτευξιν του δικαστικού συμβιβασμού ληξιπρόθεσμοι δόσεις αυτού συμψηφίζονται προς το βάσει της αποφάσεως του δικαστηρίου ή του δικαστικού συμβιβασμού καθορισθέν ποσόν φόρου και αι μη ληξιπρόθεσμοι τοιαύται διαγράφονται και επαναβεβαιούνται εις τας υπό του άρθρου 82 του ν.δ.118/1973 οριζομένας δόσεις και υπό τας εν αυτώ τιθεμένας προϋποθέσεις, το δέ επί πλέον βεβαιωθέν ποσόν εκπίπτει ή επιστρέφεται κατά περιπτώσιν.»

Άρθρον 39.

Διενέργεια εκτιμήσεων υπό του Σώματος Ορκωτών Εκτιμητών.

6. Εις ας περιπτώσεις το Δημόσιον προσφεύγει εις το Σώμα Ορκωτών Εκτιμητών, δι'εκτίμησιν περιουσιακών στοιχείων, απαλλάσσεται της καταβολής δαπάνης εκτιμήσεως.

II.ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΩΝ - ΔΩΡΕΩΝ - ΠΡΟΙΚΩΝ

Άρθρον 41.

Υποχρεώσεις πιστωτικών ιδρυμάτων και εταιρειών.

Εις το άρθρον 108 του ν.δ.118/1973 προστίθεται παράγραφος 3, έχουσα ως ακολούθως:

«3.Αι ελληνικά ασφαλιστικά εταιρείαι και τα εν Ελλάδα υποκαταστήματα και πρακτορεία αλλοδαπών ασφαλιστικών εταιρειών υποχρεούνται όπως, ευθύς ως λάβουν γνώσιν του θανάτου του δικαιούχου της γενομένης ασφαλίσεως κοσμημάτων και λοιπών εν γένει πολυτίμων αντικειμένων, ως και των πάσης φύσεως συλλογών έργων τέχνης, νομισμάτων, γραμματοσήμων και λοιπών εν γένει αντικειμένων, κατά κινδύνων κλοπής ή πυρκαϊάς ή οιουδήποτε άλλου, αποστείλουν εις τον αρμόδιον διά την επιβολήν του κατά τον παρόντα νόμον φόρου Οικονομικόν Έφορον αντίγραφον του οικείου ασφαλιστηρίου συμβολαίου.»

Άρθρον 42.

Περιεχόμενον δηλώσεως κληρονομιών.

Η υποπερίπτωσης 2 της περιπτώσεως γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 67 του ν.δ.118/1973 αντικαθίσταται, ως ακολούθως:

«2.Περί κινητών ο τόπος εις τον ταύτα κείνται κατά τον χρόνον θανάτου του κληρονομούμενου, όταν δε ταύτα είναι ησφαλισμένα, κατά κινδύνων κλοπής ή πυρκαϊάς και λοιπών κινδύνων, δέον να αναγράφωνται τα στοιχεία του σχετικού ασφαλιστηρίου συμβολαίου και η εν αυτώ

συμφωνηθείσα αξία.»

ΙΙ. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΩΝ - ΔΩΡΕΩΝ - ΠΡΟΙΚΩΝ

Άρθρον 61.

Περιουσία υποβαλλομένη εις φόρον.

1. Εις το άρθρον 3 του ν.δ.118/1973 προστίθεται παράγραφος 4, της παραγράφου 4 αυτού αριθμούμενης ως 5, έχουσα ως ακολούθως:

«4.Επί κτήσεως εξ επαχθούς αιτίας της ψιλής κυριότητος ακινήτων ή κινητών εν γένει πραγμάτων υπό τινός και της επικαρπίας αυτών υφ'ετέρου, θανόντος του επικαρπωτού, διά την επιβολήν του κατα τον παρόντα νόμον φόρου, θεωρείται ότι η επικαρπία περιήλθεν εις τον ψιλόν κύριον παρά του επικαρπωτού αιτία θανάτου (ή τίτλω κληροδοσίας).

Επί μεταβιβάσεως εξ επαχθούς αιτίας της ψιλής κυριότητος ακινήτων ή κινητών εν γένει πραγμάτων και παρακρατήσεως της επικαρπίας αυτών υπό του μεταβιβάζοντος θανόντος αυτού, διά την επιβολήν του κατά τον παρόντα νόμον φόρου, θεωρείται ότι η επικαρπία περιήλθεν εις τον ψιλόν κύριον παρά του επικαρπωτού αιτία θανάτου (ή τίτλω κληροδοσίας).

Διά την επιβολήν του φόρου εις τας ανωτέρω περιπτώσεις, η αξία της επικαρπίας προσδιορίζεται εις ποσοστόν της κατά τον χρόνον θανάτου του επικαρπωτού αξίας της πλήρους κυριότητος, αναλόγως της ηλικίας του εις όν περιέρχεται αύτη κατά τα εν παραγράφω 4 του άρθρου 15 του παρόντος νόμου οριζόμενα».

2. Αι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται επί των υποθέσεων, δι'άς η εξ επαχθούς αιτίας κτήσις της ψιλής κυριότητος των ακινήτων ή κινητών, εγένετο μετά την έναρξιν ισχύος του παρόντος.

Άρθρον 62.

Αξία επίπλων και λοιπών κινητών.

Το δεύτερον εδάφιον της παραγράφου 2 του άρθρου 13 του ν.δ.118/1973 αντικαθίσταται, ως ακολούθως:

«Εις τα έπιπλα δεν περιλαμβάνονται τα κοσμήματα και λοιπά εν γένει πολύτιμα αντικείμενα, ως και αι πάσης φύσεως συλλογαί έργων τέχνης, νομισμάτων, γραμματισήμων και λοιπών εν γένει αντικειμένων, ο προσδιορισμός της αξίας των οποίων ενεργείται ιδιαιτέρως, κατά τας διατάξεις της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου. Εις περίπτωσιν καθ'ήν ταύτα είναι ησφαλισμένα κατά κινδύνων κλοπής, πυρκαϊάς και λοιπών κινδύνων, η αξία των δεν δύναται να είναι κατωτέρα της εν τω ασφαλιστηρίω συμβολαίω αναγεγραμμένης.»

Άρθρο 63.

Φορολογία ψιλής κυριότητος.

1. Εις την παράγραφον 5 του άρθρου 16 του ν.δ.118/1973 προστίθεται περίπτωσις (ε), έχουσα ως ακολούθως:

«ε) Όταν ο ψιλός κύριος, εις την υπό του άρθρου 61 προβλεπομένην δήλωσιν, περιλάβη και αίτημα περί άμεσου φορολογίας της ψιλής κυριότητος. Εις την περίπτωσιν αυτήν, η δήλωσις δέον να υποβληθή εντός των υπό των άρθρων 62 και 64 οριζομένων προθεσμιών, αι οποιαί, ως προς το αίτημα της άμεσου φορολογήσεως, τυγχάνουν ανατρεπτικά.»

2. Το πρώτον εδάφιον της παραγράφου 6 του άρθρου 16 του ν.δ.118/1973 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«6.Αι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και όταν τα αντικείμενα της αιτία θανάτου κτήσεως είναι μετοχαί, ομολογίαί ή άλλοι τίτλοι κινητών αξιών, χρηματικά ποσά ή απαιτήσεις και εν γένει κινητά υπό τας ακολούθους προϋποθέσεις.»

3. Η διάταξις της περιπτώσεως (δ) τη παραγράφου 1 του άρθρου 40 του ν.δ.118/1973 αντικαθίσταται, ως ακολούθως:

«δ) Κατά τον χρόνον της συνενώσεως της επικαρπίας μετά της ψιλής κυριότητος όταν αντικείμενον της δωρεάς είναι η ψιλή κυριότης, πλην των περιπτώσεων της παραγράφου 5 του άρθρου 16 του παρόντος.

Προκειμένης εφαρμογής της διατάξεως της περιπτώσεως (ε) της παραγράφου 5 του άρθρου 16 επί δωρεάς, το αίτημα του ψιλού κυρίου καταχωρίζεται εις την υπό του άρθρου 85 προβλεπομένην δήλωσιν. Εις την περίπτωσιν ταύτην η δήλωσις υποβάλλεται εντός της υπό του άρθρου 86 οριζομένης προθεσμίας, η οποία ως προς το αίτημα της άμεσου φορολογήσεως τυγχάνει ανατρεπτική και ο φόρος υπολογίζεται επί της αξίας της ψιλής κυριότητος, εξευρισκομένης κατά τα εν άρθροις 15 και 16 οριζόμενα και μη δυναμένης, εν πάση περιπτώσει, να είναι κατωτέρας της αξίας της προκυπτούσης εν περιπτώσει ισοβίου παρακρατήσεως της επικαρπίας.»

4. Εις την παράγραφον 1 του άρθρου 54 του ν.δ.118/1973 προστίθεται δεύτερον εδάφιον, έχον ως ακολούθως:

«Προκειμένης εφαρμογής της διατάξεως της περιπτώσεως (ε) της παραγράφου 5 του άρθρου 16 επί προικός, εφαρμόζονται αναλόγως αι διατάξεις της δευτέρας και τρίτης περιόδων της περιπτώσεως (δ) της παραγράφου 1 του άρθρου 40.»

5. Αι διά του άρθρου 33 του ν.12/1975 καταργηθείσαι διατάξεις του ν.δ.118/1973, αίτινες επιφύλασσαν την εφαρμογήν ή παρέπεμπον εις την εφαρμογήν της καταργηθείσης ωσαύτως διατάξεως της περιπτώσεως (ε) του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 5 του άρθρου 16, επαναφέρονται εν ισχύϊ και εφ'εξής αναφέρονται εις την διάταξιν, περί ης η παράγραφος 1 του παρόντος άρθρου.

6. Επί υποθέσεων κληρονομιών, δωρεών και προικών, δι'ας έχει αναβληθή η φορολογία της ψιλής κυριότητος, ο ψιλός κύριος δύναται, εντός προθεσμίας έξ (6) μηνών από της ενάρξεως ισχύος του παρόντος, να αιτησθαι παρά του Οικον.Εφόρου την άμεσον φορολόγησιν της ψιλής κυριότητος. Εν τη περιπτώσει ταύτη, χρόνος γενέσεως της φορολογικής υποχρεώσεως θεωρείται ο χρόνος υποβολής της αιτήσεως. Δί'αποφάσεως του Υπουργού των Οικονομικών, εφ'άπαξ εκδιδομένης, η ανωτέρω εξαμήνος προθεσμία δύναται να παραταθῆ μέχρις έξ (6) εισέτι μήνας.

Άρθρον 64.

Ακύρωσις ή τροποποιήσις οριστικών πράξεων του Οικον.Εφόρου.

Το πρώτον εδάφιον της παραγράφου 1 του άρθρου 99 του ν.δ.118/1973 αντικαθίσταται, ως ακολούθως:

«1.Πράξεις του οικονομικού εφόρου καταστάσαι οριστικά λόγω μη ασκήσεως προσφυγής ή πράξεις εξωδίκου λύσεως φορολογικών διαφορών, ως επίσης και φορολογικά έγγραφαί, δι'ας δεν εξεδόθη πράξις κατά τα

εν παραγράφω 2 του άρθρου 76 οριζόμενα, δύνανται να τροποποιηθούν ή ακυρωθούν κατά περιπτώσιν, διά τους ακόλουθους λόγους:»

Άρθρον 65.

Παραγραφή δικαιώματος επιβολής φόρου και προστίμου.

1. Αι παράγραφοι 4 και 5 του άρθρου 102 του ν.δ.118/1973 αντικαθίσταται, ως ακολούθως:

«4. Κατά τας περιπτώσεις των εδαφίων Α', β' και γ' της προηγούμενης παραγράφου 3, η κοινοποίηση πράξεως του οικονομικού εφόρου δύναται να γίνη εντός έτους από της εκδόσεως της προγενεστεράς πράξεως ή από της εκδόσεως της αποφάσεως του διοικητικού δικαστηρίου ή από της υποβολής της δηλώσεως του υποχρέου, κατά δέ την περίπτωσιν του εδαφίου δ', εντός έτους από της αμετακλήτου σχετικής αποφάσεως.

5. Το δικαίωμα του Δημοσίου προς επιβολήν και είσπραξιν των κατά τας διατάξεις του παρόντος φόρων επί υποθέσεων, εφ'ών η φορολογική υποχρέωσις εγεννήθη μέχρι 31.12.1954, λογίζεται παραγεγραμμένον.

Επί των αυτών υποθέσεων δεν απαιτείται το υπό των άρθρων 105 έως και 112 προβλεπόμενον πιστοποιητικόν του Οικονομικού Εφόρου και του Δημοσίου Ταμείου, αντ'αυτού δε δύναται να προσκομίζεται: α) προκειμένου περί κτήσεων αιτία θανάτου, ληξιαρχική πράξις θανάτου εξ ης να προκύπτει ότι ο θάνατος του κληρονομηθέντος ή δωρητού αιτία θανάτου επήλθε μέχρι της 31 Δεκεμβρίου 1954, ως και υπεύθυνος δήλωσις του υποχρέου ότι δεν συντρέχει περιπτώσις μεταθέσεως του χρόνου γενέσεως της φορολογικής υποχρέωσεως, β) προκειμένου δε περί δωρεών εν ζωή και προικίων, αντίγραφα του οικείου συμβολαίου του συνταχθέντος μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1954 ή βεβαίωσις του συντάξαντος το συμβόλαιον συμβολαιογράφου, ότι τούτο συνετάχθη μέχρι της 31 Δεκεμβρίου 1954 και δεν συντρέχει περιπτώσις μεταθέσεως του χρόνου γενέσεως της φορολογικής υποχρέωσεως.»

2. Η παράγραφος 6 του άρθρου 102 του ν.δ.118/1973 καταργείται.

Άρθρον 66.

Υποχρεώσεις Αρχών.

Εις την παράγραφον 2 του άρθρου 106 του ν.δ.118/1973 προστίθεται εδάφιον τρίτον, έχον ως ακολούθως:

«Ανασταλείσης της προόδου της δίκης, λόγω μη προσαγωγής υπό του υποχρέου του κατά τα άνω πιστοποιητικού, πάς νομίμως μετέχων της δίκης δύναται να υποβάλη εις τον αρμόδιον Οικονομικόν Εφόρον, κεκρωμένον αντίγραφον του εισαγωγικού δικογράφου και εν συνεχεία προσάγων την υπό του Οικονομικού Εφόρου χορηγημένην περί της τοιαύτης ενεργείας του βεβαίωσιν, να επισπεύσῃ την συζήτησιν της υποθέσεως.»

Άρθρον 106.

Έναρξις ισχύος.

Η ισχύς των διατάξεων του παρόντος νόμου άρχεται: α) των άρθρων 1 έως και 14 από 1ης Ιανουαρίου 1980, β) των λοιπών από της δημοσιεύσεώς του διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως, εκτός άν άλλως ορίζεται εν αυ-

ταίς.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ.1078/1980

**Περί απαλλαγής εκ του φόρου μεταθίβασεως ακινήτων της αγοράς πρώτης κατοικίας, καταργήσεως και τροποποιήσεως διατάξεων προσδιορισμού εισοδήματος βάσει τεκμηρίων, καταργήσεως φορολογίας ακινήτου περιουσίας και άλλων τινών φορολογικών διατάξεων.
(ΦΕΚ 238 Α'/14.10.1980)**

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'

Φορολογία κληρονομιών

Άρθρον 5.

Εκπτώσεις.

Το πρώτον εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 27 του ν.δ.118/1973 «περί Κώδικος φορολογίας κληρονομιών, δωρεών, προικίων και κερδών εκ λαχείων», ως αυτή προσετέθη διά της παραγράφου 1 του άρθρου 28 του ν.1041/1980 «περί αυξήσεως των αποδοχών των δημοσίων εν γένει υπαλλήλων κλπ.», αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«1. Επί κτήσεως περιουσίας, ης δικαιούχοι είναι πρόσωπα παρουσιάζοντα αναπηρίαν εξήκοντα επτά επί τοις εκατό (67%) και άνω, εκ διανοητικής καθυστερήσεως ή φυσικής αναπηρίας, εκπίπτει εκ της μερίδος εκάστου τούτων, μη υποβαλλόμενον εις φόρον, ποσόν δύο εκατομμυρίων (2.000.000) δραχμών, αν πρόκειται περί δικαιούχου υπαγομένου εις την Α' κατηγορίαν και ποσόν ίσον προς το αφορολόγητον όριον της κλίμακος της οικείας κατηγορίας εις πάσαν άλλην περίπτωσιν.»

Άρθρον 15.

Έναρξις ισχύος.

Η ισχύς των διατάξεων του παρόντος νόμου άρχεται από της δημοσιεύσεώς του διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως, εκτός αν άλλως ορίζεται εν αυταίς.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ.1160/1981

**Περί αυξήσεως των αποδοχών των Δημοσίων Υπαλλήλων Πολιτικών και Στρατιωτικών, των υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. ρυθμίσεως συναφών θεμάτων, τροποποιήσεως και συμπληρώσεως φορολογικών και άλλων τινών διατάξεων.
(ΦΕΚ 147 Α'/5.6.1981)**

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

ΛΟΙΠΑ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρον 7.

7. Εις το άρθρον 9 του ν.δ. 118/1973 «περί κώδικος φορολογίας κληρονομιών, δωρεών, προικίων και κερδών εκ λαχείων», προστίθεται παράγραφος 2, των διατάξεων αυτού αριθμουμένων εφεξής ως παράγραφος 1, έχουσα ως ακολούθως:

«2. Επί κτήσεως ακινήτων ή κινητών, εξαιρέσει χρηματικών ποσών, καταθέσεων, απαιτήσεων και παροχών, εάν η φορολογική δήλωσις διά ταύτα υποβληθή μετά πάροδον τριών (3) ετών από του χρόνου γενέσεως της φορολογικής υποχρέωσεως, διά τον υπολογισμόν του φόρου, λαμβάνεται υπόψιν η κατά τον χρόνον της υποβο-

λής της δηλώσεως αξία τούτων, εφόσον αυτή τυγχάνει μεγαλύτερα εκείνης του χρόνου γενέσεως της φορολογικής υποχρέωσης.

Επί εκδόσεως πράξεως επιβολής φόρου υπό του Οικονομικού Εφόρου, μετά πάροδο τριετίας από του χρόνου γενέσεως της φορολογικής υποχρέωσης διά τα εν τω προηγούμενω εδαφίω περιουσιακά στοιχεία, εφόσον δεν υπεβλήθη δήλωση υπό του υποχρέου μέχρι της εκδόσεως της πράξεως, διά τον υπολογισμόν του φόρου, λαμβάνεται υπόψη η κατά τον χρόνον εκδόσεως της πράξεως αξία τούτων, εφόσον αυτή τυγχάνει μεγαλύτερα εκείνης του χρόνου γενέσεως της φορολογικής υποχρέωσης.

Εις τας περιπτώσεις αυτάς τυγχάνουν εφαρμογής και αι διατάξεις των άρθρων 75 του παρόντος νόμου, ως ισχύει και 30, 31 και 33 του ν.820/1978 «περί λήψεως μέτρων διά την περιστολήν της φοροδιαφυγής κ.λ.π.»

8. Αι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου έχουν εφαρμογήν επί υποθέσεων, δι'ας η φορολογική υποχρέωσις γεννάται από της έναρξεως ισχύος του παρόντος νόμου.

9. Επί μεταβιβάσεως αιτία θανάτου, δωρεάς ή προικός της ψιλής κυριότητος ακινήτων μετά την έναρξιν ισχύος του ν.1041/1980, εφόσον εν τη υποβληθείση δηλώσει δεν περιελήφθη και αίτημα άμεσου φορολογίας αυτής, ο ψιλος κύριος δύναται, εντός τριών (3) μηνών από της έναρξεως ισχύος του παρόντος, να αιτησθή παρά του Οικονομικού Εφόρου την άμεσον φορολογίαν της ψιλής κυριότητος. Εν τη περιπτώσει ταύτη, χρόνος γενέσεως της φορολογικής υποχρέωσης λογίζεται ο χρόνος υποβολής της αιτήσεως.

Άρθρον 14.

Έναρξις ισχύος.

Η ισχύς των διατάξεων του παρόντος νόμου άρχεται:

α) των άρθρων 1, 2 και 9 παράγραφος 2 από 1ης Ιανουαρίου 1981 εκτός άν άλλως ορίζεται εν αυταίς β) των λοιπών από της δημοσιεύσεως του διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως, εκτός εάν άλλως ορίζεται εν αυταίς.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ.1249/1982

**Διαρρυθμίσεις στην άμεση και έμμεση φορολογία, μισθολογικά θέματα και άλλες διατάξεις.
(ΦΕΚ 43 Α' /5.4.1982)**

Άρθρο 41.

Προσδιορισμός αξίας ακινήτων.

1. Για τον προσδιορισμό της φορολογητέας αξίας των ακινήτων που μεταβιβάζονται με αντάλλαγμα ή αιτία θανάτου, δωρεάς ή προίκας, λαβαίνονται υπόψη οι τιμές εκκίνησης, που είναι καθορισμένες από πριν κατά ζώνες ή οικοδομικά τετράγωνα και κατ'είδος ακινήτου, όπως αστικό ακίνητο, μονοκατοικία, διαμέρισμα, κατάσταση, αγρόκτημα και άλλα.

Οι τιμές εκκίνησης αυξάνονται ή μειώνονται ποσοστιαία, ανάλογα με τους παράγοντες που επηρεάζουν αυξητικά ή μειωτικά την αξία των ακινήτων, όπως για τα διαμερίσματα ποιότητα κατασκευής, παλαιότητα, θέση στο οικοδομικό τετράγωνο ή στον όροφο της πολυκατοικίας, για τα καταστήματα εμπορικότητα δρόμου, πατάρι,

υπόγειο, για τα αγροκτήματα καλλιεργητική αξία, τουριστική ή παραθεριστική σημασία και άλλα.

Οι τιμές εκκίνησης και οι συντελεστές αυξομειώσεως θα καθορίζονται με αποφάσεις του Υπουργού των Οικονομικών, μετά από εισήγηση Επιτροπών που θα αποτελούνται από οικονομικούς υπαλλήλους, μηχανικούς του Υπουργείου Δημοσίων Έργων, εκπροσώπους της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, εκπροσώπους του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας και άλλα πρόσωπα που διαθέτουν ειδικές γνώσεις ή ιδιαίδουσα εμπειρία και θα συγκροτούνται με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Προεδρία Κυβερνήσεως και Οικονομικών.

2. Με αποφάσεις του Υπουργού των Οικονομικών καθορίζονται:

α) η καταχώρηση των τιμών εκκίνησης και των συντελεστών αυξομειώσεως τους σε πίνακες και η συσχέτισή τους με διαγράμματα που καταρτίζονται με βάση χάρτες.

β) κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια σχετική με την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται με εισήγηση του Υπουργού των Οικονομικών, καθορίζεται ο χρόνος έναρξης ισχύος των διατάξεων του παρόντος άρθρου σε ολόκληρη τη χώρα ή ορισμένες περιοχές αυτής ή πόλεις και για όλα τα ακίνητα ή ορισμένη κατηγορία τούτων.

3. Κάθε άλλη διάταξη που ρυθμίζει διαφορετικά τη φορολογητέα αξία των ακινήτων που μεταβιβάζονται με αντάλλαγμα ή αιτία θανάτου, δωρεάς ή προίκας και τον τρόπο προσδιορισμού της παύει να ισχύει από το χρόνο έναρξης ισχύος των προεδρικών διαταγμάτων της προηγούμενης παραγράφου, για τις περιοχές ή κατηγορίες ακινήτων που αυτά αφορούν.

4. Στα μέλη των επιτροπών της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου που δεν είναι δημόσιοι ή δημοτικοί υπάλληλοι καταβάλλεται αποζημίωση η οποία καθορίζεται με αποφάσεις του Υπουργού των Οικονομικών.

5. Ο Υπουργός των Οικονομικών καθορίζει, εγκρίνει και δίνει εντολές με αποφάσεις του, για κάθε δαπάνη που είναι αναγκαία για την εκτέλεση και εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου, η οποία καταλογίζεται στα έξοδα βεβαίωσης των άμεσων φόρων.

III. Φορολογία κληρονομιών, δωρεών, προικών και κερδών από λαχεία.

Άρθρο 42.

Ελεγκτική αρμοδιότητα Οικονομικού Εφόρου.

1. Η παράγραφος 3 του άρθρου 73 του ν.δ.118/1973 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Κατ'εξαίρεση, αν μεταξύ των περιουσιακών στοιχείων που δηλώθηκαν εμπρόθεσμα περιλαμβάνονται και ακίνητα, ο προσδιορισμός της αγοραίας αξίας τους μπορεί να γίνεται από τον Οικονομικό Έφορο και προσωρινά με βάση τα συγκριτικά στοιχεία που έχει, τα βιβλία τιμών που τηρεί ή και άλλα τυχόν στοιχεία που θα αποκτήσει.

Αν η αξία για τα ακίνητα που δηλώθηκε συμπίπτει με την αγοραία αξία τους, η υπόθεση περαιώνεται ως ειλικρινής, αν δε συμπίπτει ο φορολογούμενος μπορεί μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία έξι (6) μηνών από την υποβολή της εμπρόθεσμης δήλωσης, να υποβάλει συμπληρωματική δήλωση σύμφωνη με την αξία που προσδιόρισε ο Έφορος. Στην περίπτωση αυτή και εφόσον όλα τα υπό-

λοιπα στοιχεία που περιλαμβάνονται στη δήλωση είναι ακριβή, η συμπληρωματική δήλωση θεωρείται ειλικρινής και δεν επιβάλλεται πρόσθετος φόρος και πρόστιμο.

Σε περίπτωση που δε θα υποβληθεί συμπληρωματική δήλωση μέσα στην προθεσμία που ορίζεται στο προηγούμενο εδάφιο ή αν τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στη δήλωση είναι ανακριβή ο προσδιορισμός της αγοραίας αξίας των ακινήτων ενεργείται σύμφωνα με όσα ορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 73 του ν.δ.118/1973 χωρίς να δεσμεύεται ο Οικονομικός Έφορος από την προσωρινή αξία που ο ίδιος προσδιόρισε.

Η διαδικασία της υποβολής συμπληρωματικής δήλωσης μπορεί να αφορά ορισμένα ή ορισμένα μόνο από τα ακίνητα που έχουν δηλωθεί.»

2. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 εφαρμόζονται ανάλογα κα ιστις υποθέσεις για τις οποίες η φορολογική υποχρέωση γεννήθηκε από 1.1.1978 ως 31.11.1981 εφ'όσον κατά τη δημοσίευση του παρόντος εκκρεμούν στις Οικονομικές Εφορίες και η συμπληρωματική δήλωση θα υποβληθεί μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

Ο φόρος που θα προκύψει με βάση τη συμπληρωματική δήλωση μειώνεται κατά ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%).

Άρθρο 43. Πρόσθετοι φόροι.

Στο άρθρο 75 του ν.δ.118/1973 προσθέτεται παράγραφος 11 που έχει ως εξής:

«11.Σε περίπτωση ανακρίβειας των στοιχείων της δήλωσης με βάση τα οποία περαιώθηκε οριστικά ως ειλικρινής, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 73, επιβάλλεται και πρόσθετος φόρος, ο οποίος ορίζεται σε ποσοστό διακόσια σαράντα τα εκατό (240%), ανεξάρτητα από το ύψος της διαφοράς μεταξύ της αξίας που δηλώθηκε και εκείνης που οριστικά προσδιορίστηκε.»

Άρθρο 44. Κέρδη από λαχεία κ.λ.π.

1. Οι παράγραφοι 1 και 3 του άρθρου 58 του ν.δ.118/1973 αντικαθίστανται, ως εξής:

«1.Σε φόρο υποβάλλονται τα κέρδη από λαχεία, λαχειοφόρες ομολογίες και λαχειοφόρες αγορές, τα οποία προκύπτουν από κληρώσεις που γίνονται στην Ελλάδα, καθώς και τα κέρδη από τα προγνωστικά των αγώνων του ποδοσφαίρου (ΠΡΟ-ΠΟ).

Οι διατάξεις του άρθρου μόνου του α.ν.225/1967 «περί απαλλαγής των εκ των Κρατικών Λαχείων κερδών, αφ'οιουδήποτε φόρου λαχείων, ως και του τέλους χαρτοσήμου, καταργούνται. 3.Η φορολογική υποχρέωση, προκειμένου περί λαχείων, λαχειοφόρων ομολογιών και λαχειοφόρων αγορών, γεννιέται κατά το χρόνο της κλήρωσης και, προκειμένου περί προγνωστικών αγώνων ποδοσφαίρου κατά το χρόνο της γένεσης της αξίωσης στα κέρδη.»

2. Η παράγραφος 2 του άρθρου 59 του ν.δ.118/1973 αντικαθίσταται, ως εξής:

«2.Δε φορολογούνται τα κέρδη από λαχειοφόρες ομολογίες, που με ειδικούς νόμους εξαιρούνται από τη

φορολογία.»

3. Το πρώτο εδάφιο του άρθρου 60 του ν.δ.118/1973 αντικαθίσταται, ως εξής:

«Τα κέρδη που προκύπτουν από: α) κάθε λαχειοφόρο ομολογία ή κάθε γραμμάτιο λαχείου ή λαχειοφόρου αγοράς και β) κάθε στήλη δελτίου προγνωστικών αγώνων ποδοσφαίρου (ΠΡΟ-ΠΟ), ανεξάρτητα από τον αριθμό των δικαιούχων τους, μετά την αφαίρεση αφορολογήτου ποσού είκοσι πέντε χιλιάδων (25.000) δραχμών, υποβάλλονται σε φόρο που ορίζεται σε ποσοστό δέκα τα εκατό (10%).

4. Το άρθρο 93 του ν.δ.118/1973 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 93.

Αρμόδιος Οικονομικός Έφορος.

Για το φόρο στα κέρδη της παραγράφου 1 του άρθρου 58 αρμόδιος είναι ο Οικονομικός Έφορος Α΄ Κεφαλαίου Αθηνών, εκτός από το φόρο στα κέρδη από τις λαχειοφόρες ομολογίες και λαχειοφόρες αγορές, για τα οποία αρμόδιος είναι ο Οικονομικός Έφορος του τόπου των κληρώσεων.».

5. Το άρθρο 94 του ν.δ.118/1973 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 94.

Περιεχόμενο δήλωσης.

Η δήλωση συντάσσεται σε έντυπο που χορηγείται δωρεάν από την Υπηρεσία. Ο τύπος και το περιεχόμενο της δήλωσης καθώς και τα απαραίτητα έγγραφα που πρέπει να επισυναφθούν σ'αυτή, ορίζονται λεπτομερώς με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.»

6. Το άρθρο 95 του ν.δ.118/1973 αντικαθίσταται, ως εξής:

«Άρθρο 95.

Τρόπος υποβολής δήλωσης.

Η δήλωση υποβάλλεται στον αρμόδιο Οικονομικό Έφορο. Για την κατάθεση της δήλωσης και τη λοιπή γενικά διαδικασία εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις των άρθρων 68, 69, 72 ως και 81 και 84.»

7. Το άρθρο 98 του ν.δ.118/1973 αντικαθίσταται, ως εξής:

«Άρθρο 98.

Ανάλογη εφαρμογή διατάξεων.

Οι διατάξεις των άρθρων 91 ως και 97 εφαρμόζονται ανάλογα και προκειμένου για κέρδη από προγνωστικά αγώνων ποδοσφαίρου (ΠΡΟ-ΠΟ).»

Άρθρο 57. Παραγραφή.

3. Η διάταξη της περίπτωσης Α΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 102 του ν.δ.118/1973 αντικαθίσταται ως εξής:

«α.προκειμένου για ανακριβή δήλωση, μετά από την πάροδο δεκαετίας από το τέλος του έτους μέσα στο οποίο υποβλήθηκε η δήλωση.»

Άρθρο 67. Έναρξη ισχύος.

Η ισχύς του παρόντος νόμου ισχύει:

ζ) των λοιπών διατάξεων από τη δημοσίευσή τους στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά από αυτές.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ.1284/1982
Ρύθμιση ορισμένων μισθολογικών, φορολογικών, δασμολογικών και δημοσιολογιστικών θεμάτων
(ΦΕΚ 114 Α'/17.9.1982)

Άρθρο 10
 Κύρωση Υπουργικών Αποφάσεων

Κυρώνονται και έχουν ισχύ νόμου από τότε ίσχυσαν, οι ακόλουθες αποφάσεις:

γ) Η με αριθ.Κ2883/88/26.4.1982 απόφαση του Υπουργού των Οικονομικών «Περί φορολογίας κερδών από λαχεία» που δημοσιεύτηκε στο 238/5.5.1982 τ.Β'.

ΝΟΜΟΣ 1326/1983
Τροποποίηση και συμπλήρωση φορολογικών και άλλων διατάξεων
(ΦΕΚ 19 Α'/4.2.1983)

Άρθρο 10
 Φορολογία ψιλής κυριότητας

Σε υποθέσεις κληρονομιών, δωρεών και προικών, για τις οποίες έχει αναβληθεί η φορολογία της ψιλής κυριότητας, ο ψιλός κύριος μπορεί, μέσα σε προθεσμία έξι (6) μηνών, από την έναρξη ισχύος του παρόντος, να υποβάλει στον Οικονομικό Έφορο δήλωση φόρου, στην οποία να περιλάβει αίτημα για την άμεση φορολόγηση της ψιλής κυριότητας. Στην περίπτωση αυτή χρόνος γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης θεωρείται ο χρόνος υποβολής της δήλωσης.

Άρθρο 37
 Μεταβίβαση ακινήτου στο Δημόσιο για εξόφληση φόρου κληρονομίας

Η παράγραφος 1 του άρθρου 5 του ν.2097/1952 (ΦΕΚ 113 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

«Με απόφαση του Υπουργού των Οικονομικών μπορεί να επιτραπεί η εξόφληση φόρου κληρονομίας, από οφειλέτες που βρίσκονται σε αδυναμία να το καταβάλλουν με μετρητά, μετά από αίτησή τους, με μεταβίβαση στο Δημόσιο ολόκληρου κληρονομαίου ακινήτου ή ολόκληρου ακινήτου, το οποίο ανήκει στους κληρονόμους και περιήλθε σ'αυτούς, κατά ποσοστό 50% τουλάχιστον από την κληρονομία. Η αξία του προσφερόμενου ακινήτου υπολογίζεται υποχρεωτικά με βάση εκείνου που τελεσιδικώς ορίστηκε για την επιβολή του φόρου κληρονομίας. Σε καμία περίπτωση δεν αποδίδεται στον οφειλέτη η τυχόν διαφορά μεταξύ της αξίας του προσφερόμενου ακινήτου και του οφειλόμενου φόρου κληρονομίας.»

Άρθρο 39
 Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει:

δ) Των λοιπών διατάξεων από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως εκτός αν ορίζεται διαφορετικά από αυτές.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ.1329/1983
(ΦΕΚ 25 Α'/18.2.1983)

Κύρωση ως Κώδικα του Σχεδίου Νόμου:
Εφαρμογή της συνταγματικής αρχής της ισότητας ανδρών και γυναικών στον Αστικό Κώδικα, τον Εισαγωγικό του Νόμου, την Εμπορική Νομοθεσία και τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, καθώς και μερικός εκσυγχρονισμός των διατάξεων του Αστικού Κώδικα που αφορούν το Οικογενειακό Δίκαιο.

Πρώτο άρθρο

Κυρώνεται ως κώδικας το ακόλουθο σχέδιο νόμου που συντάχθηκε από τη νομοπαρασκευαστική επιτροπή, η οποία συγκροτήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 1 του ν.1237/1982 και με την απόφαση αριθμ.30394/26.4.1982 του Υπουργού της Δικαιοσύνης, ο δε χρόνος λειτουργίας παρατάθηκε βάση του άρθρου 5 του νόμου 1290/1982.

Άρθρο 1445.

Ο καθένας από τους πρώην συζύγους είναι υποχρεωμένος να δίνει στον άλλον ακριβείς πληροφορίες για την περιουσία του και τα εισοδήματά του, εφόσον είναι χρήσιμες για τον καθορισμό του ύψους της διατροφής. Με αίτηση ενός από τους πρώην συζύγους που διαβιβάζεται μέσω του αρμόδιου εισαγγελέα, ο εργοδότης, η αρμόδια υπηρεσία και ο αρμόδιος οικονομικός έφορος είναι υποχρεωμένοι να δίνουν κάθε χρήσιμη πληροφορία για την περιουσιακή κατάσταση του άλλου συζύγου και προπάτερων για τα εισοδήματά του.

ΕΝΔΕΚΑΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ
ΣΧΕΣΕΙΣ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ

Άρθρο 1509.
 Παροχές των γονέων προς τα τέκνα τους.

Η παροχή περιουσίας στο τέκνο από οποιοδήποτε γονέα του, είτε για τη δημιουργία ή τη διατήρηση οικονομικής ή οικογενειακής αυτοτέλειας, είτε για την έναρξη, ή την εξακολούθηση επαγγέλματος, αποτελεί δωρεά μόνον ως προς το ποσό που υπερβαίνει το μέτρο, το οποίο επιβάλλουν οι περιστάσεις. Η ευθύνη όμως, απέναντι στο τέκνο, εκείνου που έκανε την παροχή, για πραγματικά ή νομικά ελαττώματα του πράγματος, κρίνεται πάντοτε κατά τις διατάξεις για την ευθύνη του δωρητή.

Άρθρο 1522.

Ο διαθέτης ή ο δωρητής μπορούν να ορίσουν τον τρόπο, με τον οποίο θα διοικηθούν τα περιουσιακά στοιχεία που άφησαν ή έδωσαν στο τέκνο. Παρέκκλιση επιτρέπεται, στην περίπτωση της δωρεάς, εφόσον ο δωρητής συναινεί σ'αυτήν. Αν ο δωρητής δεν ζει ή αρνείται να συναινέσει ή η συναίνεσή του δεν είναι εφικτή, καθώς και στις περιπτώσεις των επιδόσεων με διάταξη τελευταίας βούλησης, η παρέκκλιση επιτρέπεται μόνο με άδεια του δικαστηρίου και εφόσον επιβάλλεται από το συμφέρον του τέκνου.

Άρθρο 1523.

Διαχειριστικές πράξεις των γονέων. Απογραφή.

Οι γονείς οφείλουν να συντάσσουν απογραφή για κάθε περιουσία που περιέρχεται στο τέκνο που υπάγεται στη γονική τους διοίκηση.

Άρθρο 1524.
Δωρεές.

Οι γονείς δεν μπορούν να προβαίνουν σε δωρεές από την περιουσία του τέκνου. Εξαιρούνται οι δωρεές που επιβάλλονται από ιδιαίτερο ηθικό καθήκον ή από λόγους ευπρέπειας.

Άρθρο 1525.
Επωφελής τοποθέτηση των μετρητών.

Οι γονείς έχουν την υποχρέωση να κάνουν, χωρίς υπαίτια καθυστέρηση, παραγωγή ή να τοποθετήσουν επωφελώς τα μετρητά χρήματα του τέκνου, των οποίων έχουν τη διοίκηση, αν δεν υπάρχει ανάγκη να τα κρατούν για να αντιμετωπίζουν δαπάνες. Το δικαστήριο μπορεί να διατάξει διαφορετική διάθεσή τους.

Άρθρο 1526.
Διαχείριση με διατυπώσεις.

Οι γονείς δεν μπορούν, χωρίς την άδεια του δικαστηρίου, να επιχειρήσουν στο όνομα του τέκνου τις πράξεις που απαγορεύονται και στον επίτροπο ανήλικου χωρίς άδεια του δικαστηρίου. Η άδεια του δικαστηρίου δίνεται, αν υπάρχει αναπόφευκτη ανάγκη ή προφανής ωφέλεια.

Άρθρο 1527.

Η κληρονομία που επάγεται στο ανήλικο τέκνο θεωρείται ότι γίνεται αποδεκτή πάντοτε με τον όρο της απογραφής, το δε τέκνο, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 1912, δεν εκπίπτει από το ευεργέτημα αυτό. Τρίτοι, που έχουν έννομο συμφέρον, μπορούν να αξιώσουν από το γονέα, ο οποίος έχει τη διοίκηση, να συντάξει απογραφή μέσα σε τέσσερις μήνες το βραδύτερο.

Άρθρο 1528.
Σχετική ακυρότητα.

Είναι άκυρες οι πράξεις των γονέων που γίνονται με παράβαση των άρθρων 1524 έως 1526. Την ακυρότητα προτείνουν ο πατέρας, η μητέρα, το τέκνο και οι καθολικοί ή ειδικοί διάδοχοί του.

Άρθρο 1529.
Χρησιμοποίηση για τις ανάγκες του τέκνου.

Οι γονείς χρησιμοποιούν τα εισοδήματα από την περιουσία του τέκνου, την οποία διοικούν, για τη συντήρηση, τη μόρφωση και την εκπαιδευσή του. Μπορούν επίσης να τα χρησιμοποιήσουν και για τις ανάγκες της οικογένειας, στο μέτρο που αυτό κρίνεται εύλογο. Οτι περισσεύει περιέρχεται στην περιουσία του τέκνου.

Δεύτερο άρθρο

1. Περιουσιακές παροχές γονέων προς τα τέκνα τους,

που γίνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1509 Α.Κ., όπως αυτό θεσπίζεται με τον παραπάνω νόμο, υπόκεινται στο μισό του φόρου δωρεών μέχρι το ποσό των πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) δραχμών. Στο ποσό αυτό συνυπολογίζονται και τυχόν προηγούμενες παροχές των γονέων προς τα τέκνα τους, σύμφωνα με το πιο πάνω άρθρο του Α.Κ. Για τη φορολογία αυτή, κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις περί δωρεών του ν.δ.118/1973 «περί κώδικος φορολογίας κληρονομιών, δωρεών, προικών και κερδών εκ λαχείων», όπως κάθε φορά ισχύουν.

2. Προίκες οι οποίες συστήθηκαν μετά την 1.1.1983 και μέχρι τη δημοσίευση του νόμου αυτού, λογίζονται, κατά μετατροπή, ως παροχές προς τη γυναίκα που περιέρχονται σ'αυτή με ανάλογη εφαρμογή των άρθρων 56, 57 και 58 του νόμου αυτού.

Τρίτο άρθρο

Η ισχύς αυτού του νόμου αρχίζει από τη δημοσίευση του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ.1473/1984
Μεταρρυθμίσεις στην άμεση και έμμεση φορολογία και άλλες διατάξεις.
(ΦΕΚ 127 Α' /7.9.1984)

II. Φορολογία μεταβίβασης ακινήτων.

Άρθρο 14.
Προσδιορισμός αξίας ακινήτων.

1. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 41 του ν.1249/1982 αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι τιμές εκκίνησης αυξάνονται ή μειώνονται ποσοστιαία ανάλογα με τους παράγοντες που επηρεάζουν αυξητικά ή μειωτικά την αξία των ακινήτων, όπως για τα διαμερίσματα η παλαιότητα, η θέση στο οικοδομικό τετράγωνο ή στον όροφο της πολυκατοικίας, για τα καταστήματα η εμπορικότητα δρόμου, το πατάρι, το υπόγειο, για τα αγροκτήματα η καλλιεργητική αξία, η τουριστική ή παραθεριστική σημασία και άλλα.»

2. Η παράγραφος 3 του άρθρου 41 του ν.1249/1982 αντικαθίσταται ως εξής:

«3.Κάθε άλλη διάταξη η οποία ρυθμίζει διαφορετικά τη φορολογητέα αξία των ακινήτων που μεταβιβάζονται με αντάλλαγμα ή αιτία θανάτου, δωρεάς, γονικής παροχής ή προίκας και τον τρόπο προσδιορισμού της, εξακολουθεί να εφαρμόζεται και μετά την έναρξη ισχύος των προεδρικών διαταγμάτων της προηγούμενης παραγράφου μόνο στις περιπτώσεις που ο φορολογούμενος αμφισβητήσει τις προκαθορισμένες τιμές με προσφυγή του ενώπιον των Διοικητικών Δικαστηρίων.»

3. Στο άρθρο 41 του ν.1249/1982 προσθέτεται παράγραφος 6, που έχει ως εξής:

«6.Σε περίπτωση μεταβίβασης ακινήτων με αντάλλαγμα ή αιτία θανάτου, δωρεάς, γονικής παροχής ή προίκας, ο φορολογούμενος αναγράφει στην οικεία φορολογική δήλωση την κατά τις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου οριζόμενη αξία τους, με βάση την οποία βεβαιώνεται ο φόρος που αναλογεί. Αν ο υπόχρεος σε φόρο θεωρεί την προκαθορισμένη αξία μεγαλύτερη από την αγοραία έχει το δικαίωμα, μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών από την υποβολή της δήλωσής του, να ζητήσει

με προσφυγή τον προσδιορισμό της αξίας, από το αρμόδιο Διοικητικό Πρωτοδικείο.

Αν ασκηθεί προσφυγή, ο Οικονομικός Έφορος διενεργεί έλεγχο για τον προσδιορισμό της αγοραίας αξίας του ακινήτου και συντάσσει σχετική έκθεση, αντίγραφο της οποίας κοινοποιεί στο φορολογούμενο είκοσι (20) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη δικάσιμο. Η έκθεση αυτή επισυνάπτεται στην έκθεση του άρθρου 82 του Κώδικα Φορολογικής Δικονομίας, στην οποία περιλαμβάνεται και αίτημα προς το Διοικητικό Δικαστήριο για προσδιορισμό της αγοραίας αξίας του ακινήτου.

Εφόσον το διοικητικό δικαστήριο προσδιορίσει αξία του ακινήτου μεγαλύτερη από την προκαθορισμένη, επιβάλλεται εκτός από τον κύριο φόρο την πληρωμή του οποίου θα διέφευγε ο υπόχρεος και πρόσθετος φόρος, ίσος με ποσοστό εξήντα το εκατό (60%) της διαφοράς του φόρου.

Σε περίπτωση που δεν αμφισβητηθεί η προκαθορισμένη αξία, ο Οικονομικός Έφορος ελέγχει την ακρίβεια των δηλώσεων μόνο όσον αφορά τα προσδιοριστικά στοιχεία των ακινήτων σύμφωνα με τα οποία διαμορφώνεται η αξία τους. Αν διαπιστωθεί ανακρίβεια των στοιχείων τούτων, εκδίδεται πράξη με την οποία καταλογίζεται ο φόρος, την πληρωμή του οποίου θα διέφευγε ο υπόχρεος με την ανακρίβεια καθώς και ο πρόσθετος φόρος ίσος με ποσοστό διακόσια σαράντα το εκατό (240%) της διαφοράς του φόρου.

Για κάθε θέμα που δε ρυθμίζεται από τις διατάξεις της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται οι οικείες διατάξεις των φορολογικών μεταβίβασης ακινήτων, κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών και προικών, όπως κάθε φορά ισχύουν, καθώς και οι διατάξεις του Κώδικα Φορολογικής Δικονομίας.

II. Φορολογία κληρονομιών, δωρεών.

Άρθρο 16.

Κατάταξη φορολογουμένων - Φορολογικές κλίμακες - Μείωση φόρου.

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 29 του ν.δ.118/1973 αντικαθίσταται, προσθέτονται νέες παράγραφοι 2 και 3 όπως παρακάτω και οι παράγραφοι 2 και 3 αριθμούνται 4 και 5:

«1.Οι δικαιούχοι της κτήσης, ανάλογα με τη συγγενική σχέση τους προς τον κληρονομούμενο, κατατάσσονται στις επόμενες πέντε (5) κατηγορίες. Για καθεμιά από τις κατηγορίες αυτές ισχύει χωριστή φορολογική κλίμακα, ως εξής:

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Α΄.

Για κληρονομική μερίδα ή κληροδοσία, που περιέρχεται σε σύζυγο και κατιόντες πρώτου βαθμού του κληρονομούμενου (τέκνα από γάμο, τέκνα χωρίς γάμο των γονέων τους έναντι της μητέρας τους, αναγνωρισθέντα εκουσίως ή δικαστικώς έναντι του πατέρα, νομιμοποιηθέντα έναντι των δύο γονέων).

Κλιμάκιον Φορολογικοί συντελεσταί κατά κλιμάκιον	Ποσόν φόρου κατά κλιμάκιον	Σύνολον κληρονομικής μερίδος ή κληροδοσίας	Ποσόν φόρου επί του συνόλου της κληρο-

νομικής μερίδος ή κληροδοσίας

Δρχ.	%	Δρχ.	Δρχ.	Δρχ.	
100.000	6	6.000	100.000	6.000	
100.000	7	7.000	200.000	13.000	
150.000	8	12.000	350.000	25.000	
180.000	9	16.200	530.000	41.200	
200.000	10	20.000	7	30.000	61.200
220.000	11	24.200	950.000	85.400	
250.000	12	30.000	1.200.000	115.400	
300.000	13	39.000	1.500.000	154.400	
350.000	14	49.000	1.850.000	203.400	
400.000	15	60.000	2.250.000	263.400	
450.000	16	72.000	2.700.000	335.400	
500.000	17	85.000	3.200.000	420.400	
600.000	18	108.000	3.800.000	528.400	
780.000	19	148.200	4.580.000	676.600	
950.000	20	190.000	5.530.000	866.600	
1.200.000	22	264.000	6.730.000	1.130.600	
1.500.000	24	360.000	8.230.000	1.490.600	
1.800.000	26	468.000	10.030.000	1.958.600	
Υπερβάλλον	27				

Το ποσό του φόρου που προκύπτει με βάση τη φορολογική αυτή κλίμακα μειώνεται κατά ογδόντα χιλιάδες (80.000) δραχμές.

Ειδικά, σε περίπτωση κτήσης περιουσίας κατά κληρονομία ή κληροδοσία, που δικαιούχοι της είναι ανήλικα τέκνα του κληρονομούμενου, το ποσό του φόρου που προκύπτει με βάση την πιο πάνω φορολογική κλίμακα, αντί των ογδόντα χιλιάδων (80.000) δραχμών, μειώνεται κατά δραχμές:

- 200.000, αν ο δικαιούχος της κτήσης είναι ηλικίας μέχρι 13 ετών.
- 180.000, αν διανύει το 14ο έτος της ηλικίας του.
- 160.000, αν διανύει το 15ο έτος της ηλικίας του.
- 140.000, αν διανύει το 16ο έτος της ηλικίας του.
- 120.000, αν διανύει το 17ο έτος της ηλικίας του.
- 100.000, αν διανύει το 18ο έτος της ηλικίας του.

Οι πιο πάνω διατάξεις που προβλέπουν αυξημένη μείωση του φόρου για τα ανήλικα τέκνα δεν εφαρμόζονται σε κτήσεις δωρεάς εν ζωή ή δωρεάς αιτία θανάτου, προίκας, καθώς και στις περιουσιακές παροχές των γονέων προς τα παιδιά τους, κατά το άρθρο 1509 του Α.Κ.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Β΄

Για κληρονομική μερίδα ή κληροδοσία που περιέρχεται σε: α) κατιόντες δεύτερου και επόμενων βαθμών, β) ανιόντες οποιουδήποτε βαθμού και γ) εκουσίως ή δικαστικώς αναγνωρισθέντα τέκνα έναντι των ανιόντων του πατέρα που τα αναγνώρισε, καθώς και κατιόντες του αναγνωρισθέντος έναντι του αναγνωρίσαντος και των ανιόντων του.

Κλιμάκιον Φορολογικοί συντελεσταί κατά κλιμάκιον	Ποσόν φόρου κατά κλιμάκιον	Σύνολον κληρονομικής μερίδος ή κληροδοσίας	Ποσόν φόρου επί του συνόλου της κληρο-

Δρχ.	%	Δρχ.	Δρχ.	νομικής μερίδος ή κληροδο- σίας Δρχ.
100.000	7	7.000	100.000	7.000
100.000	8	8.000	200.000	15.000
150.000	9	13.500	350.000	28.500
180.000	10	18.000	530.000	46.500
200.000	11	22.000	730.000	68.500
220.000	12	26.400	950.000	94.900
250.000	13	32.500	1.200.000	127.400
300.000	14	42.000	1.500.000	169.400
350.000	15	52.500	1.850.000	221.900
400.000	16	64.000	2.250.000	285.900
450.000	17	76.500	2.700.000	362.400
500.000	18	90.000	3.200.000	452.400
600.000	19	114.000	3.800.000	566.400
780.000	20	156.000	4.580.000	722.400
950.000	21	199.500	5.530.000	921.900
1.200.000	23	276.000	6.730.000	1.197.900
1.500.000	25	375.000	8.230.000	1.572.900
1.800.000	27	486.000	10.030.000	2.058.900

Υπερβάλλον29

Το ποσό του φόρου που προκύπτει με βάση τη φορολογική αυτή κλίμακα μειώνεται κατά εξήντα χιλιάδες (60.000) δραχμές.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Γ'

Για κληρονομική μερίδα ή κληροδοσία που περιέρχεται σε αδελφό του κληρονομούμενου (αμφιθαλή ή ετεροθαλή).

Κλιμάκιον	Φορολογικοί συντελεσταί κατά κλιμάκιον	Ποσόν φόρου κατά κλιμάκιον	Σύνολον κληρονομικής κληροδοσίας	Ποσόν φόρου επί του συνόλου της κληρο- νομικής μερίδος ή κληροδο- σίας Δρχ.
100.000	12	12.000	100.000	12.000
100.000	14	14.000	200.000	26.000
150.000	16	24.000	350.000	50.000
180.000	18	32.400	530.000	82.400
200.000	20	40.000	730.000	122.400
220.000	22	48.400	950.000	170.800
250.000	24	60.000	1.200.000	230.800
300.000	26	78.000	1.500.000	308.800
350.000	28	98.000	1.850.000	406.800
400.000	30	120.000	2.250.000	526.800
450.000	32	144.000	2.700.000	670.800
500.000	34	170.000	3.200.000	840.800
600.000	36	216.000	3.800.000	1.056.800
780.000	38	296.400	4.580.000	1.353.200
950.000	40	380.000	5.530.000	1.733.200
1.200.000	42	504.000	6.730.000	2.237.200
1.500.000	44	669.000	8.230.000	2.897.200
1.800.000	46	828.000	10.030.000	3.725.200

Δρχ.

%

Δρχ.

Δρχ.

Δρχ.

Υπερβάλλον 50

Το ποσό του φόρου που προκύπτει με βάση τη φορολογική αυτή κλίμακα μειώνεται κατά σαράντα χιλιάδες (40.000) δραχμές.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Δ'

Για κληρονομική μερίδα ή κληροδοσία που περιέρχεται σε: α) συγγενείς εξ αίματος τρίτου βαθμού εκ πλαγίου, β) πατριούς και μητριές, γ) τέκνα από προηγούμενο γάμο του συζύγου, καθώς και τέκνα εξ αγχιστείας (γαμπρούς, νύφες).

Κλιμάκιον	Φορολογικοί συντελεσταί κατά κλιμάκιον	Ποσόν φόρου κατά κλιμάκιον	Σύνολον κληρονομικής κληροδοσίας	Ποσόν φόρου επί του συνόλου της κληρο- νομικής μερίδος ή κληροδο- σίας Δρχ.
100.000	16	16.000	100.000	16.000
100.000	18	18.000	200.000	34.000
150.000	20	30.000	350.000	64.000
180.000	22	39.600	530.000	103.600
200.000	24	48.000	730.000	151.600
220.000	26	57.200	950.000	208.800
250.000	28	70.000	1.200.000	278.800
300.000	30	90.000	1.500.000	368.800
350.000	32	112.000	1.850.000	480.800
400.000	35	140.000	2.250.000	620.800
450.000	38	171.000	2.700.000	791.800
500.000	41	205.000	3.200.000	996.800
600.000	44	264.000	3.800.000	1.260.800
780.000	47	366.600	4.580.000	1.627.400
950.000	50	475.000	5.530.000	2.102.400
1.200.000	53	636.000	6.730.000	2.738.400
1.500.000	56	840.000	8.230.000	3.578.400
1.800.000	59	1.062.000	10.030.000	4.640.400

Δρχ.

%

Δρχ.

Δρχ.

Δρχ.

100.000

16

16.000

100.000

16.000

100.000

18

18.000

200.000

34.000

150.000

20

30.000

350.000

64.000

180.000

22

39.600

530.000

103.600

200.000

24

48.000

730.000

151.600

220.000

26

57.200

950.000

208.800

250.000

28

70.000

1.200.000

278.800

300.000

30

90.000

1.500.000

368.800

350.000

32

112.000

1.850.000

480.800

400.000

35

140.000

2.250.000

620.800

450.000

38

171.000

2.700.000

791.800

500.000

41

205.000

3.200.000

996.800

600.000

44

264.000

3.800.000

1.260.800

780.000

47

366.600

4.580.000

1.627.400

950.000

50

475.000

5.530.000

2.102.400

1.200.000

53

636.000

6.730.000

2.738.400

1.500.000

56

840.000

8.230.000

3.578.400

1.800.000

59

1.062.000

10.030.000

4.640.400

Υπερβάλλον

61

Το ποσό του φόρου που προκύπτει με βάση τη φορολογική αυτή κλίμακα μειώνεται κατά τριάντα χιλιάδες (30.000) δραχμές.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Ε'

Για κληρονομική μερίδα ή κληροδοσία που περιέρχεται σε οποιονδήποτε άλλον εξ αίματος ή εξ αγχιστείας συγγενή του κληρονομούμενου ή εξωτικό.

Κλιμάκιον	Φορολογικοί συντελεσταί κατά κλιμάκιον	Ποσόν φόρου κατά κλιμάκιον	Σύνολον κληρονομικής κληροδοσίας	Ποσόν φόρου επί του συνόλου της κληρο- νομικής μερίδος ή κληροδο- σίας Δρχ.
100.000	12	12.000	100.000	12.000
100.000	14	14.000	200.000	26.000
150.000	16	24.000	350.000	50.000
180.000	18	32.400	530.000	82.400
200.000	20	40.000	730.000	122.400
220.000	22	48.400	950.000	170.800
250.000	24	60.000	1.200.000	230.800
300.000	26	78.000	1.500.000	308.800
350.000	28	98.000	1.850.000	406.800
400.000	30	120.000	2.250.000	526.800
450.000	32	144.000	2.700.000	670.800
500.000	34	170.000	3.200.000	840.800
600.000	36	216.000	3.800.000	1.056.800
780.000	38	296.400	4.580.000	1.353.200
950.000	40	380.000	5.530.000	1.733.200
1.200.000	42	504.000	6.730.000	2.237.200
1.500.000	44	669.000	8.230.000	2.897.200
1.800.000	46	828.000	10.030.000	3.725.200

1.800.000

46

828.000

10.030.000

3.725.200

Δρχ.	%	Δρχ.	Δρχ.	Δρχ.
100.000	19	19.000	100.000	19.000
100.000	22	22.000	200.000	41.000
150.000	25	37.500	350.000	78.500
180.000	28	50.400	530.000	128.900
200.000	31	62.000	730.000	190.900
220.000	34	74.800	950.000	265.700
250.000	37	92.500	1.200.000	358.200
300.000	40	120.000	1.500.000	478.200
350.000	43	150.500	1.850.000	628.700
400.000	46	184.000	2.250.000	812.700
450.000	49	220.500	2.700.000	1.033.200
500.000	52	260.000	3.200.000	1.293.200
600.000	55	330.000	3.800.000	1.623.200
780.000	58	452.400	4.580.000	2.075.600
950.000	61	579.500	5.530.000	2.655.100
1.200.000	64	768.000	6.730.000	3.423.100
1.500.000	67	1.005.000	8.230.000	4.428.100
1.800.000	70	1.260.000	10.030.000	5.688.100

Υπερβάλλον 72

Το ποσό του φόρου που προκύπτει με βάση τη φορολογική αυτή κλίμακα μειώνεται κατά είκοσι χιλιάδες (20.000) δραχμές.

Στο ποσό του φόρου που προκύπτει με βάση τις πιο πάνω κλίμακες περιλαμβάνεται ο φόρος υπέρ του Δημοσίου και οι πρόσθετοι σ' αυτόν φόροι: α) 3% υπέρ δήμων και κοινοτήτων, που προβλέπεται από τις διατάξεις του Β.Δ.24/9-20/10/1958 (ΦΕΚ Α' 171) και β) 7% υπέρ νομαρχιακών ταμείων οδοποιίας, που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 7 του ν.3155/1955 (ΦΕΚ Α' 63). Η απόδοση των φόρων υπέρ τρίτων γίνεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 81 του παρόντος.

2. Τα ποσά των δραχμών 80.000 και 60.000 μείωσης του φόρου των κλιμάκων των κατηγοριών Α' και Β' διπλασιάζονται, εφόσον συντρέχουν αθροιστικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις: α) Η κληρονομική μερίδα ή κληροδοσία αποτελείται κατά το μισό τουλάχιστον της αξίας της από γεωργικά γενικώς περιουσιακά στοιχεία, με συνυπολογισμό και όλων των προγενέστερων δωρεών, γονικών παροχών και προικών που συστάθηκαν από τον κληρονομούμενο υπέρ του κληρονόμου ή κληροδόχου, β) ο κληρονομούμενος ασχολιόταν κατά κύριο επάγγελμα σε γεωργικές γενικώς εργασίες, γ) ο κληρονόμος ή ο κληροδόχος είναι ανήλικος ή ασχολείται κατά κύριο επάγγελμα σε γεωργικές γενικώς εργασίες και δ) η περιουσία περιέρχεται σε κατιόντες ή ανιόντες ή σύζυγο του κληρονομούμενου.

Το ποσό των δραχμών 80.000 μείωσης του φόρου της κλίμακας της Α' κατηγορίας ορίζεται σε 250.000 σε περίπτωση που ο κληρονόμος ή ο κληροδόχος παρουσιάζει αναπηρία τουλάχιστον 67% από διανοητική καθυστέρηση ή φυσική αναπηρία. Αν ο ανάπηρος υπάγεται στη Β' κατηγορία το ποσό των δραχμών 60.000 μείωσης του φόρου τριπλασιάζεται. Αν ο ανάπηρος υπάγεται σε μία από τις Γ', Δ' και Ε' κατηγορίες τα ποσά των δραχμών 40.000, 30.000 και 20.000 μείωσης του φόρου διπλασιάζονται. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υγείας και Πρόνοιας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται κάθε φορά τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για αναγνώριση της έκ-

πτωσης λόγω αναπηρίας.

3. Αν στο ίδιο πρόσωπο συντρέχουν προϋποθέσεις έκπτωσης διαφόρων ποσών φόρου που προβλέπονται από τις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου, εκπίπτει το μεγαλύτερο από τα ποσά αυτά».

2. Η παράγραφος 5 του άρθρου 29 του ν.δ.118/1973 αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Σε περίπτωση σχολιάζουσας κληρονομίας, ο φόρος υπολογίζεται στο σύνολο της αξίας της με βάση τους συντελεστές της Ε' κατηγορίας, με επιφύλαξη της εφαρμογής του άρθρου 101 για νέα εκκαθάριση του φόρου.»

3. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται σε υποθέσεις για τις οποίες η φορολογική υποχρέωση γεννιέται από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού.

Άρθρο 17.

Φορολογία ψιλής κυριότητας - Φορολογία δωρεών, γονικών παροχών και προικών.

1. Σε υποθέσεις κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών και προικών, για τις οποίες έχει αναβληθεί η φορολογία της ψιλής κυριότητας, ο ψιλός κύριος μπορεί μέσα σε προθεσμία ενός έτους από την έναρξη ισχύος του παρόντος να υποβάλει στον Οικονομικό Έφορο δήλωση φόρου, στην οποία να περιλάβει αίτημα για έμμεση φορολόγηση της ψιλής κυριότητας. Στην περίπτωση αυτή χρόνος γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης θεωρείται ο χρόνος υποβολής της δήλωσης.

2. Η περίπτωση ε' της παραγράφου 2 του άρθρου 34 του ν.δ.118/1973 αντικαθίσταται ως εξής:

«ε) Τα ποσά που καταβάλλονται από νομικά πρόσωπα, επιπλέον εκείνων που προβλέπονται από τις ισχύουσες διατάξεις σε μέλη διοικητικού συμβουλίου τους, λόγω λύσης της μεταξύ τους σχέσης».

3. Οι διατάξεις περί φορολογίας προικών του ν.δ.118/1973 εφαρμόζονται στις προίκες που συστάθηκαν μέχρι και 17.2.1983.

Υπόχρεος για την καταβολή του φόρου είναι:

α) ο προικολήπτης, αν η φορολογική υποχρέωση γεννήθηκε μέχρι 31.12.1982, και β) η γυναίκα, αν η φορολογική υποχρέωση γεννιέται από 1.1.1983 και μετά.

4. Ότι ορίζεται στις διατάξεις του ν.δ.118/1973 για το συνυπολογισμό των προικών, εφαρμόζεται ανάλογα και για τις γονικές παροχές.

Η ισχύς του προηγούμενου εδαφίου αρχίζει από 18 Φεβρουαρίου 1983.

Άρθρο 18.

Διαδικαστικές διατάξεις.

1. Η περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 62 του ν.δ.118/1973 αντικαθίσταται ως εξής:

«β) Μέσα σε ένα (1) έτος, αν ο κληρονομούμενος απεβίωσε στην αλλοδαπή ή αν ο κληρονόμος ή ο κληροδόχος διέμενε στην αλλοδαπή, κατά το χρόνο θανάτου του κληρονομούμενου. Στις περιπτώσεις αυτές, αν ο κληρονόμος ή ο κληροδόχος πάρει στην κατοχή του τα κληρονομιαία αντικείμενα μέσα στους πρώτους έξι (6) μήνες της ετήσιας προθεσμίας, η προθεσμία του έτους μειώνεται σε έξι (6) μήνες από την κατάληψη των περιουσιακών αυτών στοιχείων.»

2. Τα δύο πρώτα εδάφια της παραγράφου 3 του άρθρου 81 του ν.δ.118/1973 αντικαθίστανται ως εξής:

«Οι φόροι που προκύπτουν με βάση οποιοδήποτε τί-

λο, δημόσιοι (κύριοι και πρόσθετοι) και δικαιώματα υπέρ τρίτων βεβαιώνονται καθέναν χωριστά κατά δικαιούχο, στο αρμόδιο δημόσιο ταμείο. Οι φόροι υπέρ δήμων και κοινοτήτων και νομαρχιακών ταμείων οδοποιίας, που περιέχονται στο δημόσιο φόρο, καθώς και τα δικαιώματα υπέρ τρίτων, αποδίδονται, όπως ειδικότερα καθορίζονται, με αποφάσεις του Υπουργού των Οικονομικών.»

3. Η παράγραφος 1 του άρθρου 82 του ν.δ.118/1973 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Με την επιφύλαξη της εφαρμογής των διατάξεων των παραγράφων 5, 6 και 7 του άρθρου αυτού, ο φόρος που βεβαιώνεται σύμφωνα με το άρθρο 81 του παρόντος καταβάλλεται: α) μέχρι εξήντα χιλιάδες (60.000) δραχμές, σε δώδεκα (12) ίσες άτοκες μηνιαίες δόσεις, από τις οποίες η πρώτη πρέπει να καταβληθεί μέχρι τη λήξη του μήνα στον οποίο βεβαιώνεται, β) εφόσον υπερβαίνει τις εξήντα χιλιάδες (60.000) δραχμές, σε οκτώ (8) ίσες έντοκες εξαμηνιαίες δόσεις, με τον τόκο που ισχύει κάθε φορά στις καταθέσεις ταμειευτηρίου του Ταχυδρομικού Ταμειευτηρίου. Τα εξάμηνα λογίζονται από Ιανουάριου έως Ιούνιο και από Ιούλιο έως Δεκέμβριο κάθε έτους. Το επιτόκιο που ορίζεται παραπάνω υπολογίζεται και στις ληξιπρόθεσμες, μετά την έναρξη ισχύος της παραγράφου αυτής, δόσεις των φόρων που είναι ήδη βεβαιωμένοι στο δημόσιο Ταμείο. Προκειμένου για φόρο επικαρπίας ή περιοδικής παροχής, ο Οικονομικός Έφορος, μετά από αίτηση του υποχρέου, που υποβάλλεται μαζί με τη δήλωση, μπορεί με αιτιολογημένη απόφασή του, εφόσον πεισθεί πως ο φορολογούμενος αδυνατεί να τον καταβάλλει στις εξαμηνιαίες δόσεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου αυτής, να τις αυξήσει μέχρι δώδεκα (12).»

4. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου 3 εφαρμόζονται σε υποθέσεις για τις οποίες η φορολογική υποχρέωση γεννήθηκε από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

5. Η παράγραφος 2 του άρθρου 84 του ν.δ.118/1973 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Η έκπτωση ενεργείται οίκοθεν από τον οικονομικό έφορο ή μετά από αίτηση του δικαιούχου, μόλις αποκτηθεί ο τίτλος και πάντως το αργότερο μέσα στο επόμενο από την απόκτηση του τίτλου έτος.»

6. Η παράγραφος 1 του άρθρου 5 του ν.2097/1952 όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 37 του ν.1326/1983 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Με απόφαση του Υπουργού των Οικονομικών, μπορεί να επιτραπεί η εξόφληση φόρου κληρονομίας από οφειλότες που βρίσκονται σε αδυναμία να τον καταβάλλουν με μετρητά, μετά από αίτησή τους, με μεταβίβαση στο Δημόσιο ολόκληρου κληρονομιαίου ακινήτου ή ετέρου, αξιόλογου ακινήτου, το οποίο ανήκει στους κληρονόμους εξ αδιαρέτου και περιήλθε σε αυτούς κατά ποσοστό 50% τουλάχιστον από την κληρονομία. Η αξία του προσφερόμενου ακινήτου υπολογίζεται υποχρεωτικά με βάση εκείνη που τελεσιδικώς ορίστηκε για την επιβολή του φόρου κληρονομίας. Σε καμιά περίπτωση δεν αποδίδεται στον οφειλέτη η τυχόν διαφορά μεταξύ της αξίας του προσφερόμενου ακινήτου και του οφειλόμενου φόρου κληρονομίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'

ΣΧΕΣΕΙΣ ΚΡΑΤΟΥΣ - ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΩΝ

Άρθρο 38.

Μη επιβολή κυρώσεων.

Πρόσθετοι φόροι, προσαιτήσεις, πρόστιμα και λοιπές κυρώσεις δεν επιβάλλονται όταν ο υπόχρεος κατά την υποβολή της φορολογικής δήλωσής του ή την κατάθεση της διασάφησης ακολούθησε την ερμηνεία που δόθηκε στις διατάξεις της άμεσης και έμμεσης φορολογίας από τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας ή τις ερμηνευτικές οδηγίες του Υπουργείου Οικονομικών. Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζονται ανάλογα και στην περίπτωση που ο υπόχρεος δεν υπέβαλε φορολογική δήλωση. Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου και εφόσον, για την επιβολή του φόρου, δεν απαιτείται από τον νόμο η υποβολή φορολογικής δήλωσης, λαμβάνεται υπόψη ο χρόνος γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης.

Άρθρο 39.

Δηλώσεις με επιφύλαξη.

1. Σε περίπτωση υποβολής από το φορολογούμενο δήλωσης με επιφύλαξη, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν.δ.3629/1956 (ΦΕΚ Α' 278) ο Οικονομικός Έφορος υποχρεούται να απαντήσει στο φορολογούμενο θετικά ή αρνητικά μέσα σε ένα τρίμηνο από την υποβολή της δήλωσης.

2. Σε υποθέσεις για τις οποίες ο φορολογούμενος υπέβαλε δήλωση φορολογίας με επιφύλαξη, κατά τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν.δ.3629/1956, ή ανακάλεσε την αρχική δήλωσή του, η συζήτηση των προσφυγών ή ένδικων μέσων ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων προσδιορίζεται κατά προτίμηση μέσα σε τρεις (3) μήνες το αργότερο από την διαβίβαση του φακέλου στο αρμόδιο δικαστήριο, ή από την κατάθεση του ένδικου μέσου. Το ίδιο ισχύει και στις υποθέσεις για τις οποίες υποβλήθηκε από το φορολογούμενο αίτηση ακύρωσης ή τροποποίησης φορολογικής εγγραφής, κατά τις διατάξεις του άρθρου 65 του ν.δ.3323/1955.

Άρθρο 47.

Διατάξεις που καταργούνται.

ζ) Οι διατάξεις των άρθρων 25 παράγραφος 3, 26, 27 παράγραφος 1, 43 παράγραφος 2 και 55 παράγραφος 2 του ν.δ.118/1973.

Άρθρο 48.

Έναρξη ισχύος.

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει:

ι) των λοιπών διατάξεων από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά από αυτές.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ.1540/1985

Ρύθμιση περιουσιών πολιτικών προσφύγων και άλλες διατάξεις. (ΦΕΚ 67 Α' /10.4.1985)

Άρθρο 2.

Απόδοση ακινήτων - δικαιούχοι.

4. Αν ο πολιτικός πρόσφυγας πέθανε, δικαιούχοι απόδοσης είναι, εφόσον είναι κληρονόμοι του και κατά λόγο της κληρονομικής τους μερίδας, ο σύζυγός του, οι

κατιόντες του, οι γονείς του και από τους λοιπούς κληρονόμους του μόνο όσοι είναι πολιτικοί πρόσφυγες και κατοικούν στην Ελλάδα ή επαναπατρίζονται. Αν συντρέχουν πολλά από τα παραπάνω πρόσωπα, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του αστικού κώδικα για την κληρονομική διαδοχή.

Άρθρο 5.
Φορολογικές διατάξεις.

1. Αν η απόδοση ή παραχώρηση ή καταβολή γίνει σε δικαιούχους, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 2, οφείλεται φόρος κληρονομίας, που υπολογίζεται στην αγοραία αξία των ακινήτων κατά το χρόνο της απόδοσης ή παραχώρησης ή στο ποσό του χρηματικού ανταλλάγματος, μείον το ποσό της εισφοράς, σύμφωνα με τις διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 5 του άρθρου 2. Για το περιεχόμενο και τη διαδικασία υποβολής δήλωσης, ελέγχου, βεβαίωσης και είσπραξης του φόρου, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις για τη φορολογία των κληρονομιών.

2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου καθώς και του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 5 του άρθρου 2, για την απόδοση ή παραχώρηση ακινήτων ή πληρωμή χρηματικού ανταλλάγματος, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού, δεν οφείλεται κανένας άλλος φόρος ή τέλος ή εισφορά ή δικαίωμα υπέρ του Δημοσίου.

Άρθρο 15.
Έναρξη ισχύος.

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ.1563/1985
Διαρρυθμίσεις στην άμεση και έμμεση φορολογία και άλλες διατάξεις.
(ΦΕΚ 151 Α'/17.9.1985)

Άρθρο 16.
Πρόσθετοι φόροι.

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 31 του ν.820/1978 αντικαθίσταται ως εξής:

«1.Τα ποσοστά πρόσθετων φόρων και προσαυξήσεων που προβλέπονται από τις ισχύουσες διατάξεις, λόγω υποβολής ανακριβούς δήλωσης της άμεσης και έμμεσης φορολογίας, εισφοράς υπέρ ΟΓΑ δήμων και κοινοτήτων του άρθρου 10 του ν.4169/1961, καθώς και στην περίπτωση της ελλιπούς καταβολής τελών χαρτοσήμου, προσαυξάνονται κατά πενήντα τοις εκατό (50%).»

Άρθρο 49.
Έναρξη ισχύος.

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει:

ζ) των λοιπών διατάξεων από τη δημοσίευσή τους στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά από αυτές.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ.1591/1986
Ρυθμίσεις στην άμεση και έμμεση φορολογία, θέσπιση μέτρων για την πάταξη της φοροδιαφυγής και άλλες

Διατάξεις που ρυθμίζουν θέματα αρμοδιότητας Υπουργείου Οικονομικών

Άρθρο 14.

3. Στο άρθρο 1 του ν.1078/1980 προστίθεται παράγραφος 15, η οποία έχει ως εξής :

«15.Σε περίπτωση που ο αγοραστής ή η σύζυγός του ή τα τέκνα τους της παραγράφου 1 έχουν δικαίωμα πλήρους κυριότητας ή επικαρπίας ή οίκησης σε διαμέρισμα ή διαμερίσματα, θεωρείται ότι καλύπτονται οι κατά την παράγραφο αυτή στεγαστικές ανάγκες, αν το συνολικό εμβαδόν του διαμερίσματος ή των διαμερισμάτων αυτών είναι :

α) για ένα άτομο 35 τετραγωνικά μέτρα και β) για δύο άτομα 60 τετραγωνικά μέτρα, προσαυξημένα κατά 12 τετραγωνικά μέτρα για καθένα επιπλέον άτομο.»

II. Φορολογία κληρονομιών - δωρεών - γονικών παροχών.

Άρθρο 16.

Απαλλαγή γεωργικών - κτηνοτροφικών εκτάσεων.

1. Οι διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 40 του ν.814/1978 (ΦΕΚ 144 Α') αντικαθίστανται ως ακολούθως:

«1.Δε φορολογείται το μέχρι 100.000 δραχμές τμήμα της στρεμματικής αγοραίας αξίας γεωργικών ή κτηνοτροφικών εκτάσεων μαζί με τις εγκαταστάσεις τους που εξυπηρετούν αποκλειστικά την εκμετάλλευσή τους, οι οποίες αποκτώνται αιτία θανάτου, εφόσον η κατά στρέμμα αγοραία αξία δεν υπερβαίνει τις 250.000 δραχμές και μέχρι 40 στρέμματα συνολικά, για κάθε κληρονόμο ή κληροδόχο, εάν:»

2. Η προθεσμία των δώδεκα (12) ετών, που αναφέρεται στο άρθρο 40 του ν.814/1978, ορίζεται σε δεκαπέντε (15) έτη.

Άρθρο 17.

Απαλλαγή από το φόρο αιτία θανάτου κτήσης της πρώτης κατοικίας.

1. Οικία ή διαμέρισμα, που αποκτάται αιτία θανάτου από σύζυγο ή και τέκνα του κληρονομούμενου κατά πλήρη κυριότητα, μπορεί να απαλλαγεί από το φόρο, εφόσον ο κληρονόμος (ή κληροδόχος) ή τα ανήλικα τέκνα ή τα τέκνα του που σπουδάζουν σε αναγνωρισμένες σχολές της ημεδαπής ή αλλοδαπής και δεν έχουν υπερβεί το 25ο έτος της ηλικίας τους, δεν έχουν α) δικαίωμα πλήρους κυριότητας ή επικαρπίας ή οίκησης σε άλλη οικία ή διαμέρισμα που να πληροί τις στεγαστικές ανάγκες της οικογένειάς του όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 1 του ν.1078/1980, όπως τούτο συμπληρώνεται με την παράγραφο 3 του άρθρου 14 του παρόντος, ή β) δικαίωμα πλήρους κυριότητας, σε οικοπέδο οικοδομήσιμο το οποίο βρίσκεται σε πόλη με πληθυσμό άνω των 3.000 κατοίκων ή σε τουριστική περιοχή.

Η κατά το προηγούμενο εδάφιο απαλλαγή παρέχεται για ποσό αγοραίας αξίας οικίας ή διαμερίσματος μέχρι δραχμές δύο εκατομμύρια (2.000.000) για καθένα κληρονόμο (ή κληροδόχο).

Ο κληρονόμος (ή κληροδόχος) που έτυχε της απαλλαγής αυτής δεν δικαιούται τη μείωση του φόρου κληρονο-

μίας (TAX CREDIT), που προβλέπεται από τις διατάξεις των παραγράφων 1, 2 και 3 του άρθρου 29 του ν.δ.118/1973 (ΦΕΚ 202 Α'), όπως ισχύουν.

2. Το οικόπεδο ή το γήπεδο, το οποίο βρίσκεται η αιτία θανάτου αποκτώμενη οικία ή διαμέρισμα, πρέπει απαραίτητως να είναι οικοδομήσιμο, να βρίσκεται μέσα σε εγκεκριμένο ρυμοτομικό σχέδιο δήμου ή κοινότητας και τούτο να βεβαιώνεται από τις αρμόδιες υπηρεσίες ή, αν αυτές δεν υπάρχουν από τον αρμόδιο δήμαρχο ή πρόεδρο της κοινότητας και με δική τους ευθύνη.

Προκειμένου περί οικισμών, που προϋπήρχαν του 1923, ή πόλεων ή χωριών, στα οποία δεν υπάρχει εγκεκριμένο ρυμοτομικό σχέδιο, η βεβαίωση του προηγούμενου εδαφίου, ότι το οικόπεδο ή το γήπεδο επί του οποίου η οικία ή το διαμέρισμα είναι οικοδομήσιμο, χορηγείται από τις ίδιες δημόσιες αρχές ή όργανα.

3. Η απαλλαγή από το φόρο αιτία θανάτου κτήσης παρέχεται για μία μόνο φορά. Δεν παρέχεται απαλλαγή αν ο κληρονόμος (κληροδόχος) έτυχε απαλλαγής από το φόρο μεταβίβασης για απόκτηση στέγης, πριν από την αιτία θανάτου κτήση.

4. Η απαλλαγή παρέχεται με τον όρο ότι η οικία ή το διαμέρισμα θα παραμείνει στην κυριότητα του κληρονόμου (κληροδόχου) για μία τουλάχιστον πενταετία. Αν, πριν από την πάροδο της πενταετίας, μεταβιβασθεί η οικία ή το διαμέρισμα ή συσταθεί σ'αυτό οποιοδήποτε εμπράγματο δικαίωμα, εκτός από υποθήκη, ο κληρονόμος (κληροδόχος) έχει υποχρέωση, πριν από τη μεταβίβαση ή τη σύσταση του εμπράγματος δικαιώματος να υποβάλει δήλωση και να καταβάλει εφάπαξ ολόκληρο το ποσό του φόρου που αναλογεί επιμεριστικά στην αξία του ακινήτου του χρόνου μεταβίβασης, εκτός εάν ο φόρος που αναλογεί στην αξία του ακινήτου του χρόνου της αιτία θανάτου κτήσης είναι μεγαλύτερος, οπότε καταβάλλεται ο μεγαλύτερος αυτός φόρος.

Πριν από την πάροδο πενταετίας απαγορεύεται να συνταχθεί συμβολαιογραφικό έγγραφο, με το οποίο να μεταβιβάζεται η κυριότητα ή να συνιστώνται εμπράγματα δικαιώματα εκτός από υποθήκη, σε οικία ή διαμέρισμα, που απαλλάχθηκε από το φόρο κληρονομίας κατά την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, αν δεν προσαρτηθεί από συμβολαιογράφο, στο συμβόλαιο που θα συντάξει, βεβαίωση του αρμόδιου οικονομικού εφόρου ότι υποβλήθηκε δήλωση και καταβλήθηκε ολόκληρο το ποσό του φόρου που επιμεριστικά αναλογεί στην αξία του μεταβιβαζόμενου ακινήτου.

5. Αν παρασχέθηκε απαλλαγή χωρίς να συντρέχουν οι κατά τις διατάξεις του παρόντος άρθρου προϋποθέσεις, σε βάρος του κληρονόμου (κληροδόχου) επιβάλλεται εκτός από το φόρο που αναλογεί στην αξία του ακινήτου του χρόνου διαπίστωσης της παράβασης και πρόσθετος φόρος που ορίζεται σε ποσοστό εκατό τα εκατό (100%) αυτού.

6. Στις περιπτώσεις των δύο προηγούμενων παραγράφων του παρόντος άρθρου, αν η αξία που απαλλάχθηκε από το φόρο αποτελεί τμήμα της συνολικής αξίας της οικίας ή του διαμερίσματος, ο κύριος και πρόσθετος φόρος επιβάλλεται στο τμήμα της αξίας, που προσδιορίζεται με βάση τη σχέση της αξίας που απαλλάχθηκε προς τη συνολική αξία του χρόνου απαλλαγής.

7. Προκειμένου περί κτήσεως αιτία θανάτου οικίας ή διαμερίσματος, που απαλλάσσεται από το φόρο κληρονομίας κατά τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, στην εμπρόθεση δήλωση κληρονομίας που υποβάλλεται από

τον υπόχρεο πρέπει να διατυπώνεται ρητώς αίτημα για απαλλαγή από τον φόρο για απόκτηση πρώτης κατοικίας και να γίνεται ρητή μνεία ότι η οικία ή το διαμέρισμα δε θα μεταβιβασθεί ή επιβαρυνθεί με εμπράγματο δικαίωμα πλην υποθήκης, για μία πενταετία από την απόκτησή του. Η ρητή αυτή μνεία πρέπει να περιλαμβάνεται και στις πράξεις αποδοχής της κληρονομίας ή κληροδοσίας.

8. Στις υποθέσεις του άρθρου αυτού και για όσα θέματα δε ρυθμίζονται από αυτό, εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν.δ.118/1973, όπως ισχύουν.

9. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται ο τρόπος διαπίστωσης των προϋποθέσεων για απαλλαγή κατά το άρθρο αυτό και τα δικαιολογητικά που είναι απαραίτητα γι'αυτή, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία για την εφαρμογή του λεπτομέρεια.

Άρθρο 18.

Αρχικές πράξεις.

Η παράγραφος 2 του άρθρου 76 του ν.δ.118/1973 (ΦΕΚ 202 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Δεν εκδίδεται πράξη εάν η δήλωση κρίθηκε ειλικρινής ή το ποσό του φόρου δεν υπερβαίνει τις δύο χιλιάδες (2.000) δραχμές, κατά κληρονομική μερίδα ή κληροδοσία.»

Άρθρο 19.

Καταβολή του φόρου.

Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 8 του άρθρου 82 του ν.δ.118/1973 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«8. Αν το σύνολο του φόρου που βεβαιώθηκε μαζί με τυχόν πρόσθετους υπέρ τρίτων φόρους είναι μέχρι και 100.000 δραχμές δεν απαιτείται ασφάλεια για την καταβολή του σε δόσεις, αν είναι πάνω από 100.000 δραχμές μέχρι και 500.000 δραχμές απαιτείται προσωπική εγγύηση αξιόχρεου κατά τη κρίση του οικονομικού εφόρου προσώπου και αν είναι πάνω από 500.000 δραχμές απαιτείται εμπράγματο ασφάλεια ή εγγυητική επιστολή τράπεζας, αναγνωρισμένης στην Ελλάδα.»

Άρθρο 20.

Παραγραφή.

Η παράγραφος 5 του άρθρου 102 του ν.δ.118/1973 (ΦΕΚ 202 Α'), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Το δικαίωμα του Δημοσίου για την επιβολή και είσπραξη των φόρων, που προκύπτουν από την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος, σε υποθέσεις για τις οποίες η φορολογική υποχρέωση γεννήθηκε μέχρι και την 31.12.1962, θεωρείται παραγραμμένο.

Στις υποθέσεις αυτές δεν απαιτείται το πιστοποιητικό του οικονομικού εφόρου και του δημοσίου ταμείου, που προβλέπεται από τα άρθρα 105 και 112, αλλά, αντί γι'αυτό, μπορεί να προσκομίζεται:

α) προκειμένου για κτήσεις αιτία θανάτου, ληξιαρχική πράξη θανάτου, από την οποία να προκύπτει ότι ο θάνατος του κληρονομούμενου ή δωρητή αιτία θανάτου επήλθε μέχρι και την 31 Δεκεμβρίου 1962, καθώς και υπεύθυνη δήλωση του υποχρέου ότι δεν συντρέχει περίπτωση μετάθεσης του χρόνου γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης,

β) προκειμένου για δωρεές εν ζωή και προίκες, αντί-

γραφο του οικείου συμβολαίου που συντάχθηκε μέχρι και την 31 Δεκεμβρίου 1962 ή βεβαίωση του συμβολαιογράφου που συνέταξε το συμβόλαιο, ότι αυτό συντάχθηκε μέχρι και την 31 Δεκεμβρίου 1962 και δε συντρέχει περίπτωση μετάθεσης του χρόνου γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης.»

Άρθρο 62.
Εναρξη ισχύος.

Η ισχύς αυτού του νόμου αρχίζει:

δ) των λοιπών διατάξεων του από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διάταξη από αυτές.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘ.1653/1986
Τροποποίηση διατάξεων του κώδικα των
συμβολιογράφων και άλλες διατάξεις
(ΦΕΚ 173 Α' /8.10.1986)

Άρθρο 2.

1. Το άρθρο 96 του ν.670/1977 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 96.Ο συμβολιογράφος, για συμβόλαιο ή πράξη που συνέταξε, αλλά το οποίο δεν υπογράφηκε από τους συμβαλλόμενους, δικαιούται να πάρει τη μισή από τη νόμιμη αμοιβή του από αυτόν που έδωσε την εντολή για τη σύνταξη του συμβολαίου ή πράξης. Η αμοιβή δεν μπορεί να υπερβεί στην περίπτωση αυτή τις εξήντα χιλιάδες δραχμές.»

.....
7. Η πρώτη περίοδος της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του ν.950/1979 αντικαθίσταται ως εξής: «Προκειμένου για συμβολιογραφικά έγγραφα που αφορούν δικαιοπραξία σε ακίνητα για τον υπολογισμό του κατά την προηγούμενη παράγραφο ποσού, καθώς και εκείνου που προσδιορίζεται με τις 125403/54 και 6334/75 αποφάσεις του Υπουργού Δικαιοσύνης, λαμβάνεται υπόψη η αντικειμενική αξία ή το από τον τοπικά αρμόδιο οικονομικό έφορο προσδιοριζόμενο ποσό, εκτός αν αυτό είναι μικρότερο από τη δηλούμενη από τους συμβαλλόμενους αξία του ακινήτου, η οποία και λαμβάνεται στην περίπτωση αυτής υπόψη. Το ίδιο ισχύει για τον προσδιορισμό των αμοιβών των δικηγόρων και των δικαιωμάτων των συμβολιογράφων και υποθηκοφυλάκων.

Άρθρο 12

Η ισχύς αυτού του νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός από τις διατάξεις α) των παραγράφων 1-8 του άρθρου 3, που αρχίζουν να ισχύουν από 1 Ιανουαρίου 1987, εκτός από τους πλειστηριασμούς που έχουν προσδιοριστεί και β) της παραγράφου 11 του άρθρου 3, εδάφια Α' και β', που ισχύουν από 1 Ιανουαρίου 1987.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ.1731/1987
Ρυθμίσεις στην άμεση και έμμεση φορολογία και άλλες
διατάξεις.
(ΦΕΚ 161 Α' / 9.9.1987)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'
ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Φορολογία κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών.

Άρθρο 19.
Απαλλαγές.

1. Το πρώτο μέρος του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 40 του ν.814/1978 (ΦΕΚ 144 Α') όπως ισχύει και που τελειώνει στη λέξη «εάν» αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«1.Δεν φορολογούνται γεωργικές ή κτηνοτροφικές εκτάσεις, μαζί με τις εγκαταστάσεις τους που εξυπηρετούν αποκλειστικά την εκμετάλλευσή τους, οι οποίες αποκτώνται αιτία θανάτου και μέχρι 40 στρέμματα κατ'ανώτατο όριο κατά κληρονόμο ή κληροδόχο, εάν:»

3. Στο άρθρο 107 του ν.δ.118/1973 «περί Κώδικος φορολογίας κληρονομιών, δωρεών κλπ» προσθέτεται παράγραφος 4, που έχει ως ακολούθως:

«4.Κατ'εξαιρέση επιτρέπεται η απόδοση χρηματικών ποσών μέχρι 50.000 δραχμών, κατά δικαιούχο, χωρίς την προσαγωγή του κατά τα άνω πιστοποιητικού, με την απαραίτητη προϋπόθεση ότι αυτός που καταβάλλει το οφειλόμενο ποσό θα ενημερώσει σχετικά, χωρίς καμία καθυστέρηση, τον αρμόδιο κατά τα άρθρα 66 και 87 οικονομικό έφορο.

Το ποσό τούτο μπορεί να αυξάνεται κάθε φορά με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, οι οποίες θα δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.»

Άρθρο 64.

Η ισχύς αυτού του νόμου αρχίζει:

γ) των λοιπών διατάξεων του από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σ'αυτές.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ.1828/1989
Αναμόρφωση της φορολογίας εισοδήματος και άλλες
διατάξεις.
(ΦΕΚ 2 Α' /3.1.1989)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'
ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΣΤΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Άρθρο 23.
Φορολογία Κληρονομιών, Δωρεών, Γονικών Παροχών.

1. Το ποσό που απαλλάσσεται από το φόρο της αιτία θανάτου κτήσης, το οποίο αναφέρεται στο άρθρο 27 του ν.δ.118/1973, όπως ισχύει, αυξάνεται σε τετρακόσιες πενήντα χιλιάδες (450.000) δραχμές.

2. Τα ποσά μείωσης του φόρου (TAX CREDITS) του άρθρου 29 του ν.δ.118/1973, όπως ισχύει, ορίζονται:

- α) Για την Α' κατηγορία, σε δραχμές 120.000,
- β) για την Β' κατηγορία, σε δραχμές 90.000,
- γ) για την Γ' κατηγορία, σε δραχμές 60.000,
- δ) για τη Δ' κατηγορία, σε δραχμές 45.000 και
- στ) για την Ε' κατηγορία, σε δραχμές 30.000.

Όταν δικαιούχοι της αιτία θανάτου κτήσης είναι ανήλικα παιδιά του κληρονομούμενου, το ποσό του φόρου που προκύπτει με τη φορολογική κλίμακα της Α' κατηγορίας, αντί των εκατόν εικοσι χιλιάδων (120.000) δραχμών, μειώνεται σε δραχμές:

α) 300.000 αν ο δικαιούχος της κτήσης είναι ηλικίας μέχρι 13 ετών.

β) 270.000, αν ο δικαιούχος της κτήσης διανύει το 14ο έτος της ηλικίας του,

γ) 240.000, αν ο δικαιούχος της κτήσης διανύει το 15ο έτος της ηλικίας του,

δ) 210.000, αν ο δικαιούχος της κτήσης διανύει το 16ο έτος της ηλικίας του,

ε) 180.000, αν ο δικαιούχος της κτήσης διανύει το 17ο έτος της ηλικίας του,

στ) 150.000, αν ο δικαιούχος της κτήσης διανύει το 18ο έτος της ηλικίας του.

Η αυξημένη αυτή μείωση του φόρου δεν εφαρμόζεται σε μεταβιβάσεις με δωρεά εν ζωή ή αιτία θανάτου, γονικής παροχής ή προίκας.

3. Τα ποσά των 120.000 και 90.000 δραχμών των κλιμάκων της Α' και Β' κατηγορίας, αντίστοιχα, διπλασιάζονται, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 29 ν.δ.118/1973, όπως θεσπίστηκε με το άρθρο 16 του ν.1473/1984.

Όταν ο κληρονόμος - κληροδόχος παρουσιάζει αναπηρία 67% τουλάχιστον από διανοητική καθυστέρηση ή φυσική αναπηρία κατά τις διατάξεις του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 2 του πιο πάνω άρθρου 29, το ποσό μείωσης του φόρου ορίζεται σε δραχμές:

α) 375.000, αν εντάσσεται στην κλίμακα της Α' κατηγορίας

β) 270.000, αν εντάσσεται στην κλίμακα της Β' κατηγορίας

γ) 120.000, αν εντάσσεται στην κλίμακα της Γ' κατηγορίας

δ) 90.000, αν εντάσσεται στην κλίμακα της Δ' κατηγορίας,

ε) 60.000, αν εντάσσεται στην κλίμακα της Ε' κατηγορίας,

4. Το ποσό των 5.000.000 δραχμών, που ορίζεται με το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του δεύτερου άρθρου του ν.1329/1983 (ΦΕΚ 25 Α'), αυξάνεται σε 8.000.000 δραχμές.

5. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 17 του ν.1591/1986 αντικαθίσταται, ως εξής:

«Η κατά το προηγούμενο εδάφιο απαλλαγή παρέχεται για ποσό αγοραίας αξίας οικίας ή διαμερίσματος μέχρι τρία εκατομμύρια (3.000.000) δραχμές για καθένα κληρονόμο (κληροδόχο).

Το ποσό αυτό προσαυξάνεται κατά ένα εκατομμύριο πεντακόσιες χιλιάδες (1.500.000) δραχμές για καθένα από τα λοιπά μέλη της οικογένειας του κληρονόμου ή κληροδόχου, έστω και αν αυτά δεν τυγχάνουν κληρονόμοι ή κληροδόχοι, εφ'όσον στο δικαιούχο κληρονόμο - κληροδόχο περιέρχεται μία μόνο κατοικία κατά πλήρες κυριότητας δικαίωμα και όχι ποσοστό αυτής εξ αδιαιρέτου. Το κατά τα άνω ποσό απαλλαγής σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να είναι μικρότερο εκείνου που αντιστοιχεί σε εμβαδό διαμερίσματος ή κατοικίας, που κατά τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 14 του ν.1591/1986, καλύπτει τις στεγαστικές ανάγκες του κληρονόμου - κληροδόχου.»

6. Σε περίπτωση μεταβίβασης με γονική παροχή οικίας, διαμερίσματος ή οικοπέδου, εξ ολοκλήρου και κατά πλήρη κυριότητα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του

άρθρου 17 του ν.1591/1986, το ποσό κατά το οποίο μειώνεται ο φόρος (TAX CREDIT) προσαυξάνεται κατά σαράντα χιλιάδες (40.000) δραχμές για το δικαιούχο και για καθένα από τα λοιπά μέλη της οικογένειας αυτού, όπως αυτά ορίζονται στην παράγραφο 1 του ίδιου άρθρου και νόμου.

7. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 3 του ν.δ.118/1973, όπως τούτο θεσπίστηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 61 του ν.1041/1980 και ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«Για την επιβολή του φόρου στις ανωτέρω περιπτώσεις, η αξία της επικαρπίας προσδιορίζεται σε ποσοστό της αξίας της πλήρους κυριότητας του ακινήτου, κατά το χρόνο θανάτου του επικαρπωτή και ανάλογα με την ηλικία του κατά το χρόνο τούτο, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 4 του άρθρου 15 του παρόντος νόμου.»

8. Οι διατάξεις της περίπτωσης ε' της παραγράφου 5 του άρθρου 16 του ν.δ.118/1973 αντικαθίστανται ως εξής:

«ε) Όταν ο ψιλός κύριος, με δήλωση που θα υποβάλει στον αρμόδιο οικονομικό έφορο οποτεδήποτε, ζητήσει την άμεση φορολόγηση της ψιλής κυριότητας. Στην περίπτωση αυτή χρόνος φορολογίας είναι ο χρόνος υποβολής της δήλωσης.»

9. Η παράγραφος 5 του άρθρου 102 του ν.δ.118/1973, όπως ισχύει αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Το δικαίωμα του Δημοσίου για την επιβολή και είσπραξη των φόρων, που προκύπτουν από την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος, σε υποθέσεις για τις οποίες η φορολογική υποχρέωση γεννήθηκε μέχρι και την 31.12.1971, θεωρείται παραγραμμένο. Στις υποθέσεις αυτές δεν απαιτείται το πιστοποιητικό του προϊσταμένου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, που προβλέπεται από τα άρθρα 105 έως και 112, αλλά, αντί γι'αυτό, μπορεί να προσκομίζεται:

α) προκειμένου για κτήσεις αιτία θανάτου, ληξιαρχική πράξη θανάτου, από την οποία να προκύπτει ότι ο θάνατος του κληρονομούμενου ή δωρητή αιτία θανάτου επήλθε μέχρι και την 31.12.1971, καθώς και υπεύθυνη δήλωση του υποχρέου ότι δεν συντρέχει περίπτωση μετάθεσης του χρόνου γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης,

β) προκειμένου για δωρεές εν ζωή και προίκες, αντίγραφο του οικείου συμβολαίου που συντάχθηκε μέχρι και την 31.12.1971 ή βεβαίωση του συμβολαιογράφου που συνέταξε το συμβόλαιο, ότι τούτο συντάχθηκε μέχρι και την 31.12.1971 και δεν συντρέχει περίπτωση μετάθεσης του χρόνου γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης.

10. Η ισχύς των διατάξεων των παραγράφων 1, 2, 3 και 4 του άρθρου αυτού αρχίζει από 22 Αυγούστου 1988.

Άρθρο 24.

Φορολογία μεταβίβασης ακινήτων.

7. Το πρόστιμο της παραγράφου 2 του άρθρου 31 του ν.820/1978, όπως ισχύει, σε περίπτωση υποβολής ανακριβούς δήλωσης επιβαρύνει τους συμβαλλομένους που συνυπογράφουν τη φορολογική δήλωση.

8. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 41 του ν.1249/1982 αντικαθίσταται ως εξής:

«Με αποφάσεις του Υπουργού των Οικονομικών καθορίζεται ο χρόνος έναρξης ισχύος των διατάξεων του

παρόντος άρθρου σε ολόκληρη τη χώρα ή ορισμένες περιοχές αυτής ή πόλεις και για όλα τα ακίνητα ή για ορισμένη κατηγορία αυτών.»

9. Στο τέλος της παραγράφου 6 του άρθρου 41 του ν. 1249/1982, όπως ισχύει, προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών από την υποβολή της δήλωσης ο υπόχρεος σε φόρο δύναται, χωρίς φορολογική επιβάρυνση, εφόσον διαπιστώσει ότι έγινε οποιοδήποτε λογιστικό λάθος κατά τη σύνταξη του φύλλου υπολογισμού της αξίας των ακινήτων ή εσφαλμένη επιλογή των προκαθορισμένων τιμών εκκίνησης ή των συντελεστών αυξομειώσής τους, να υποβάλει νέα δήλωση και να ζητήσει επαναπροσδιορισμό του φόρου, εφόσον δεν καταρτίστηκε οριστικό συμβόλαιο με βάση την αρχική δήλωση. Στην περίπτωση αυτήν, εάν ο φόρος που προκύπτει με τη νέα δήλωση είναι μεγαλύτερος, συμψηφίζεται με τον καταβληθέντα, εάν είναι μικρότερος, η επί πλέον διαφορά επιστρέφεται. Αν ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας μέσα στην προθεσμία του 20ημέρου από της υποβολής της δήλωσης διαπιστώσει εσφαλμένο υπολογισμό του φόρου, από υπαιτιότητα της υπηρεσίας, δύναται να προσκαλέσει το φορολογούμενο για την υποβολή, μέσα στην ίδια 20ήμερη προθεσμία, συμπληρωματικής δήλωσης και επαναπροσδιορισμό του φόρου.»

Άρθρο 44
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς αυτού του νόμου αρχίζει:

ιη) των λοιπών διατάξεων από η δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά από αυτές.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ.1882/1990
Μέτρα για την περιστολή της φοροδιαφυγής,
διαρρυθμίσεις στην άμεση και έμμεση φορολογία και
άλλες διατάξεις.
(ΦΕΚ 43 Α΄/23.3.1990)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄
ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Άρθρο 13.
Φορολογία κληρονομιών, δωρεών.

1. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 29 του ν.δ.118/1973 (ΦΕΚ 202 Α΄), όπως αυτές ισχύουν, αντικαθίστανται ως εξής:

«1.Οι δικαιούχοι της κτήσης, ανάλογα με τη συγγενική τους σχέση προς τον κληρονομούμενο, κατατάσσονται στις επόμενες πέντε κατηγορίες, για καθεμία από τις οποίες ισχύει χωριστή φορολογική κλίμακα, ως εξής:

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Α΄

Για κληρονομική μερίδα ή κληροδοσία, η οποία περιέρχεται σε: α) σύζυγο του κληρονομούμενου, β) κατιόντες πρώτου βαθμού (τέκνα από νόμιμο γάμο, τέκνα χωρίς γάμο των γονέων τους μόνο έναντι της μητέρας, αναγνωρισθέντα τέκνα με επιγενόμενο γάμο ή με δικαστική απόφαση έναντι και των δύο γονέων).

Κλιμάκιον	Φορολογικοί συντελεσταί κατά κλιμάκιον	Ποσόν φόρου κατά κλιμάκιον	Σύνολον κληρονομικής μερίδος ή κληροδοσίας	Ποσόν φόρου επί του συνόλου της κληρονομικής μερίδος ή κληροδοσίας
Δρχ.	%	Δρχ.	Δρχ.	Δρχ.
1.500.000			1.500.000	
200.000	10	20.000	1.700.000	20.000
300.000	11	33.000	2.000.000	53.000
400.000	12	48.000	2.400.000	101.000
500.000	13	65.000	2.900.000	166.000
800.000	14	112.000	3.700.000	278.000
1.200.000	15	180.000	4.900.000	458.000
1.600.000	16	256.000	6.500.000	714.000
2.000.000	17	340.000	8.500.000	1.054.000
2.100.000	19	399.000	10.600.000	1.453.000
2.200.000	21	462.000	12.800.000	1.915.000
2.200.000	24	528.000	15.000.000	2.443.000
Υπερβάλλον 25				

Ειδικά, σε περίπτωση κτήσης περιουσίας με κληρονομία ή κληροδοσία, που δικαιούχοι της είναι ανήλικα τέκνα του κληρονομούμενου, από την αξία της κληρονομικής μερίδας εκπίπτεται και δε φορολογείται ποσό δραχμών:

- 1.474.000, αν ο δικαιούχος της κτήσης είναι ηλικίας μέχρι 13 ετών,
- 1.250.000, αν διανύει το 14ο έτος της ηλικίας του,
- 1.000.000, αν διανύει το 15ο έτος της ηλικίας του,
- 773.000, αν διανύει το 16ο έτος της ηλικίας του,
- 520.000, αν διανύει το 17ο έτος της ηλικίας του,
- 395.000, αν διανύει το 18ο έτος της ηλικίας του,

Οι πιο πάνω διατάξεις, που προβλέπουν αύξηση του αφορολόγητου ορίου για τα ανήλικα παιδιά του κληρονομούμενου, δεν εφαρμόζονται σε κτήσεις δωρεάς εν ζωή ή αιτία θανάτου, προίκας, καθώς και στις περιουσιακές παροχές των γονέων προς τα παιδιά τους κατά το άρθρο 1509 Α.Κ.

Κ ΑΤΗΓΟΡΙΑ Β΄

Για κληρονομική μερίδα ή κληροδοσία που περιέρχεται σε: α) κατιόντες δεύτερου και επόμενων βαθμών, β) ανιόντες οποιοδήποτε βαθμού και γ) εκουσίως ή δικαστικώς αναγνωρισθέντα τέκνα των ανιόντων του πατέρα που τα αναγνώρισε, καθώς και κατιόντες του αναγνωρισθέντος έναντι του αναγνωρισαντος και των ανιόντων του.

Κλιμάκιον	Φορολογικοί συντελεσταί κατά κλιμάκιον	Ποσόν φόρου κατά κλιμάκιον	Σύνολον κληρονομικής μερίδος ή κληροδοσίας	Ποσόν φόρου επί του συνόλου της κληρονομικής μερίδος ή κληροδοσίας
Δρχ.	%	Δρχ.	Δρχ.	Δρχ.

1.100.000			1.100.000	
100.000	12	12.000	1.200.000	12.000
200.000	13	26.000	1.400.000	36.000
300.000	14	42.000	1.700.000	78.000
400.000	15	60.000	2.100.000	138.000
600.000	16	96.000	2.700.000	234.000
800.000	17	136.000	3.500.000	470.000
1.000.000	18	180.000	4.500.000	650.000
1.500.000	19	285.000	6.000.000	935.000
2.500.000	21	525.000	8.800.000	1.460.000
3.000.000	23	690.000	11.500.000	2.150.000
3.500.000	25	875.000	15.000.000	3.025.000

Υπερβάλλον 27

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Γ΄

Για κληρονομική μερίδα ή κληροδοσία που περιέρχεται σε αδελφό του κληρονομούμενου (αμφιθαλή ή ετεροθαλή)

ται σε: α) συγγενείς εξ αίματος τρίτου βαθμού εκ πλαγίου, β) πατριούς και μητρίες, γ) τέκνα από προηγούμενο γάμο του συζύγου, καθώς και λοιπά εξ αγχιστείας τέκνα (γαμβρούς, νύφες).

Κλιμάκιον	Φορολογικοί συντελεσταί κατά κλιμάκιον	Ποσόν φόρου κληρονομικής μερίδος ή κληροδοσίας	Σύνολον	Ποσόν φόρου επί του συνόλου της κληρονομικής μερίδος ή κληροδοσίας
Δρχ.	%	Δρχ.	Δρχ.	Δρχ.

300.000			300.000	
100.000	20	20.000	400.000	20.000
250.000	23	57.500	650.000	77.500
400.000	26	104.000	1.050.000	181.500
650.000	29	188.500	1.700.000	370.000
900.000	32	288.000	2.600.000	658.000
1.200.000	35	420.000	3.800.000	1.078.000
1.600.000	38	608.000	5.400.000	1.686.000
2.000.000	42	840.000	7.400.000	2.526.000
2.300.000	45	1.035.000	9.700.000	3.561.000
2.500.000	48	1.200.000	12.200.000	4.761.000
2.800.000	53	1.484.000	15.000.000	6.245.000

Υπερβάλλον 56

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Ε΄

Για κληρονομική μερίδα ή κληροδοσία που περιέρχεται σε οποιονδήποτε άλλο συγγενή του κληρονομούμενου εξ αίματος ή αγχιστείας ή σε εξωτικό.

Κλιμάκιον	Φορολογικοί συντελεσταί κατά κλιμάκιον	Ποσόν φόρου κληρονομικής μερίδος ή κληροδοσίας	Σύνολον	Ποσόν φόρου επί του συνόλου της κληρονομικής μερίδος ή κληροδοσίας
Δρχ.	%	Δρχ.	Δρχ.	Δρχ.

500.000			500.000	
200.000	12	24.000	700.000	24.000
400.000	16	64.000	1.100.000	88.000
600.000	20	120.000	1.700.000	208.000
800.000	25	200.000	2.500.000	408.000
1.000.000	30	300.000	3.500.000	708.000
1.200.000	33	396.000	4.700.000	1.104.000
1.500.000	37	555.000	6.200.000	1.659.000
1.800.000	41	738.000	8.000.000	2.397.000
2.000.000	44	880.000	10.000.000	3.277.000
2.400.000	46	1.104.000	12.400.000	4.381.000
2.600.000	48	1.248.000	15.000.000	5.629.000

Υπερβάλλον 50

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Δ΄

Για κληρονομική μερίδα ή κληροδοσία που περιέρχεται

Κλιμάκιον	Φορολογικοί συντελεσταί κατά κλιμάκιον	Ποσόν φόρου κληρονομικής μερίδος ή κληροδοσίας	Σύνολον	Ποσόν φόρου επί του συνόλου της κληρονομικής μερίδος ή κληροδοσίας
Δρχ.	%	Δρχ.	Δρχ.	Δρχ.

200.000			200.000	
100.000	23	23.000	300.000	23.000
200.000	27	54.000	500.000	77.000
300.000	31	93.000	800.000	170.000
400.000	35	140.000	1.200.000	310.000
600.000	39	234.000	1.800.000	544.000
1.000.000	43	430.000	2.800.000	974.000
1.500.000	47	705.000	4.300.000	1.679.000
2.000.000	52	1.040.000	6.300.000	2.719.000
2.500.000	55	1.375.000	8.800.000	4.094.000
2.800.000	58	1.624.000	11.600.000	5.718.000
3.400.000	62	2.108.000	15.000.000	7.826.000

Υπερβάλλον 66

Στο ποσό του φόρου, που προκύπτει με βάση τις πιο πάνω κλίμακες, περιλαμβάνεται ο φόρος υπέρ του Δημοσίου και οι πρόσθετοι σ' αυτόν: α) 3% υπέρ δήμων και κοινοτήτων, που προβλέπεται από τις διατάξεις του

β.δ.24/9-20/10/1958 (ΦΕΚ 171 Α΄) και β) 7% υπέρ νομαρχιακών ταμείων οδοποιίας, που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 7 του ν.3155/1955 (ΦΕΚ 63 Α΄). Η απόδοση των φόρων υπέρ τρίτων γίνεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 81 του παρόντος.

2. Από την αξία των κληρονομικών μερίδων ή κληροδοσιών κληρονόμων που υπάγονται στις Α και Β κατηγορίες εκπίπτει και δε φορολογείται ποσό ίσο προς το αφορολόγητο, εφόσον συντρέχουν αθροιστικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις: α) η κληρονομική μερίδα ή κληροδοσία αποτελείται, κατά το μισό τουλάχιστον της αξίας της, από γεωργικά ή κτηνοτροφικά περιουσιακά στοιχεία, με συνυπολογισμό και ιδίων των προγενέστερων δωρεών, γονικών παροχών και προικίων που συστάθηκαν από τον κληρονομούμενο προς τον κληρονόμο ή κληροδόχο β) ο κληρονομούμενος ασχολιόταν κατά κύριο επάγγελμα σε γεωργικές γενικώς εργασίες, γ) ο κληρονόμος είναι ανήλικος ή ασχολείται κατά κύριο επάγγελμα σε γεωργικές γενικώς εργασίες και δ) η περιουσία περιέρχεται σε κατιόντες ή ανιόντες ή σύζυγο του κληρονομούμενου.

Εάν ο κληρονόμος ή κληροδόχος παρουσιάζει αναπηρία τουλάχιστον 67% από διανοητική καθυστέρηση ή φυσική αναπηρία, από την αξία της κληρονομικής του μερίδας εκπίπτει και δε φορολογείται ποσό δραχμών:

α) 2.000.000, αν υπάγεται στην Α κατηγορία, β) 1.100.000, αν υπάγεται στη Β κατηγορία, γ) 362.000, αν υπάγεται στη Γ κατηγορία, δ) 262.000, αν υπάγεται στη Δ κατηγορία και ε) 130.000, αν υπάγεται στην Ε κατηγορία. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Οικονομικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται - κάθε φορά - τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για αναγνώριση της έκπτωσης λόγω της αναπηρίας.

Ειδικά για πρόσωπα με ειδικές ανάγκες, που η κατά τα άνω αναπηρία τους υπερβαίνει το ποσοστό 67% και στερούνται εισοδήματος ή οποιουδήποτε άλλου περιουσιακού στοιχείου, από την αξία της κληρονομικής τους μερίδας εκπίπτει και δεν φορολογείται ποσό δραχμών δέκα εκατομμυρίων (10.000.000).»

2. Το ποσό των 5.000.000 δραχμών, που ορίζεται με το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του δεύτερου άρθρου του ν.1329/1983 (ΦΕΚ 25 Α΄), όπως αναπροσαρμόστηκε με την παράγραφο 4 του άρθρου 23 του ν.1828/1989 (ΦΕΚ 2 Α΄), ορίζεται σε δώδεκα εκατομμύρια (12.000.000) δραχμές.

3. Οι διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 23 του ν.1828/1989 αντικαθίστανται ως εξής:

«Σε περίπτωση μεταβίβασης με γονική παροχή οικίας, διαμερίσματος ή οικοπέδου, εξ ολοκλήρου και κατά πλήρη κυριότητα, με τους όρους και τις προϋποθέσεις του άρθρου 17 του ν.1591/1986 (ΦΕΚ 50 Α΄) δεν υπόκειται σε φόρο ποσό δραχμών πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) για το δικαιούχο της γονικής παροχής και για καθένα από τα λοιπά μέλη της οικογένειάς του, όπως αυτά ορίζονται στην παράγραφο 1 του ίδιου άρθρου και νόμου.»

4. Τα δύο πρώτα εδάφια της παραγράφου 1 του άρθρου 17 του ν.1591/1986 (ΦΕΚ 50 Α΄), όπως ισχύουν, αντικαθίστανται ως εξής:

«Οικία ή διαμέρισμα, που αποκτάται αιτία θανάτου από σύζυγο ή τέκνα του κληρονομούμενου κατά πλήρη κυριότητα, μπορεί να απαλλαγεί από το φόρο, εφόσον ο κληρονόμος ή κληροδόχος ή ο σύζυγος αυτού ή τα ανή-

λικα τέκνα ή τα τέκνα τους, που σπουδάζουν σε αναγνωρισμένες σχολές της ημεδαπής ή αλλοδαπής και δεν έχουν υπερβεί το 25ο έτος της ηλικίας τους, δεν έχουν δικαίωμα πλήρους κυριότητας ή επικαρπίας ή οίκησης σε άλλη οικία ή διαμέρισμα που να καλύπτει τις στεγαστικές ανάγκες της οικογένειάς τους, κατά το νόμο, ή δικαίωμα πλήρους κυριότητας σε οικοπέδο οικοδομήσιμο, που να βρίσκεται σε πόλη με πληθυσμό άνω των 3.000 κατοίκων ή σε τουριστική περιοχή. Η κατά το προηγούμενο εδάφιο απαλλαγή παρέχεται για ποσό αγοραίας αξίας οικίας ή διαμερίσματος μέχρι πέντε εκατομμύρια (5.000.000) δραχμές για κάθε κληρονόμο ή κληροδόχο. Το ποσό αυτό προσαυξάνεται κατά δύο εκατομμύρια (2.000.000) δραχμές για καθένα από τα λοιπά μέλη της οικογένειας του κληρονόμου ή κληροδόχου, έστω και αν αυτά δεν είναι κληρονόμοι ή κληροδόχοι, εφόσον στο δικαιούχο κληρονόμο ή κληροδόχο περιέρχεται μία μόνο οικία ή ένα μόνο διαμέρισμα εξ ολοκλήρου και κατά πλήρες κυριότητας δικαίωμα και όχι ποσοστό αυτής εξ αδιαίρετου. Το κατά τα άνω ποσό της απαλλαγής σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να είναι μικρότερο εκείνου που αντιστοιχεί σε εμβαδόν οικίας ή διαμερίσματος, που κατά το νόμο καλύπτει τις στεγαστικές ανάγκες της οικογένειας του κληρονόμου ή κληροδόχου.»

5. Το πρώτο μέρος του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 40 του ν.814/1978 (ΦΕΚ Α΄ 144), που τελειώνει στη λέξη «εάν», όπως τούτο αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 19 του ν.1731/1978 (ΦΕΚ 161 Α΄), αντικαθίσταται ως εξής:

«1.Από την αγοραία αξία μεταβιβαζόμενης αιτία θανάτου γεωργικής ή κτηνοτροφικής έκτασης, μαζί με τις εγκαταστάσεις που βρίσκονται πάνω σ'αυτήν και εξυπηρετούν αποκλειστικά την εκμετάλλευσή της, δε φορολογείται για κάθε κληρονόμο, ή κληροδόχο ποσό συνολικής μέχρι 20.000.000 δραχμές και μέχρι 80 στρέμματα μεταβιβαζόμενης έκτασης, εάν».

6. Η παράγραφος 1 του άρθρου 82 του ν.δ.118/1973 αντικαθίσταται ως εξής:

«1.Με την επιφύλαξη της εφαρμογής των διατάξεων των παραγράφων 5, 6 και 7 του άρθρου αυτού, ο φόρος που βεβαιώνεται σύμφωνα με το άρθρο 81 του παρόντος καταβάλλεται: α) μέχρι διακόσιες σαράντα χιλιάδες (240.000) δραχμές, σε δώδεκα ίσες άτοκες μηνιαίες δόσεις, από τις οποίες η πρώτη πρέπει να καταβληθεί μέχρι τη λήξη του μήνα στον οποίο βεβαιώνεται και δεν μπορεί να είναι μικρότερη από είκοσι χιλιάδες (20.000) δραχμές, β) εφόσον υπερβαίνει τις διακόσιες σαράντα χιλιάδες (240.000) δραχμές, σε οκτώ (8) ίσες έντοκες εξαμηνιαίες δόσεις, με τον τόπο που ισχύει κάθε φορά στις καταθέσεις ταμειυτηρίου του Ταχυδρομικού ταμειυτηρίου. Τα εξάμηνα λογίζονται από Ιανουάριο έως Ιούνιο και από Ιούλιο έως Δεκέμβριο κάθε έτους. Το επιτόκιο που ορίζεται παραπάνω υπολογίζεται και στις ληξιπρόθεσμες, μετά την έναρξη ισχύος της παραγράφου αυτής, δόσεις των φόρων που είναι ήδη βεβαιωμένοι στη δημόσια οικονομική υπηρεσία.

Προκειμένου για φόρο επικαρπίας ή περιοδικής παροχής, ο προϊστάμενος της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας μπορεί, με αιτιολογημένη απόφασή του, εφόσον πεισθεί ότι ο φορολογούμενος αδυνατεί να τον καταβάλει στις εξαμηνιαίες δόσεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου αυτής, να τις αυξήσει μέχρι δώδεκα (12).»

7. Οι διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 7 του άρθρου 82 του ν.δ.118/1973 αντικαθίστανται ως

εξής:

«7. Η κατά την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού καταβολή του οφειλόμενου φόρου σε δόσεις παρέχεται μόνο αν το ακίνητο, που αποκτήθηκε αιτία θανάτου, βρίσκεται στην κυριότητα του οφειλέτη κληρονόμου. Προκειμένου τούτο να μεταβιβασθεί ή βαρυνθεί με εμπράγματα δικαιώματα, ολόκληρος ο φόρος που επιμεριστικά αναλογεί σ' αυτό καθίσταται απαιτητός και καταβάλλεται πριν από τη χορήγηση πιστοποιητικού, για το οποίο ορίζει το άρθρο 112.

Μπορεί όμως το πιστοποιητικό αυτό να χορηγηθεί και πριν από την ολοσχερή καταβολή του επιμεριστικώς αναλογούντος φόρου, με τη ρητή εντολή ο φόρος να παρακρατηθεί από το συμβολαιογράφο και να αποδοθεί από αυτόν στη δημόσια οικονομική υπηρεσία (ΔΟΥ), το αργότερο μέσα σε τρεις ημέρες από τη σύνταξη του οικείου συμβολαίου.»

8. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 8 του άρθρου 82 του ν.δ.118/1973 αντικαθίσταται ως εξής:

«8. Αν το σύνολο του φόρου που βεβαιώθηκε, μαζί με τους τυχόν πρόσθετους φόρους υπέρ τρίτων, είναι μέχρι και 500.000 δραχμές, δεν απαιτείται ασφάλεια για την καταβολή του σε δόσεις, αν είναι πάνω από 500.000 δραχμές μέχρι και 1.000.000 δραχμές απαιτείται προσωπική εγγύηση αξιόχρεου, κατά την κρίση του προϊστάμενου της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, προσώπου και αν πάνω από 1.000.000 δραχμές απαιτείται εμπράγματη ασφάλεια ή εγγυητική επιστολή τράπεζας, αναγνωρισμένης στην Ελλάδα.»

9. Οι διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 82 του ν.δ.118/1973 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Εάν ο υπόχρεος καταβάλει εφάπαξ το σύνολο των ποσών που βεβαιώθηκαν στο όνομά του μέχρι τη λήξη της προθεσμίας καταβολής της πρώτης μηνιαίας ή και της δεύτερης εξαμηνιαίας δόσης, εκπίπτει ποσοστό 15%.»

10. Οι διατάξεις του πρώτου εδαφίου του άρθρου 4 του ν.δ.118/1973 αντικαθίστανται ως εξής:

«Στην αιτία θανάτου κτήση συνυπολογίζονται και όλες οι δωρεές, γονικές παροχές και προίκες του κληρονομούμενου προς τον κληρονόμο ή κληροδόχο, που έγιναν κατά τα άρθρα 34 ή 46 αντίστοιχα, εφόσον η φορολογική γ' αυτές υποχρέωση γεννήθηκε σε χρόνο που το δικαίωμα του Δημοσίου, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 102, δε λογίζεται παραγραμμένο.»

11. Οι διατάξεις του πρώτου εδαφίου του άρθρου 36 του ν.δ.118/1973 αντικαθίστανται ως εξής:

«Στην κατ' άρθρο 34 κτήση αιτία δωρεάς συνυπολογίζονται και όλες οι προγενέστερες δωρεές του ίδιου δωρητή προς τον ίδιο δωροεδόχο, καθώς και οι υπέρ αυτού συσταθείσες προίκες, εφόσον η φορολογική γ' αυτές υποχρέωση γεννήθηκε σε χρόνο που το δικαίωμα του Δημοσίου σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 102 δε λογίζεται ως παραγραμμένο.»

12. Οι διατάξεις του πρώτου εδαφίου του άρθρου 47 του ν.δ.118/1973 αντικαθίστανται ως εξής:

«Στην κατ' άρθρο 46 κτήση αιτία προίκας συνυπολογίζονται και όλες οι προγενέστερες δωρεές και προίκες του ίδιου προικοδότη προς την προικιζόμενη εφόσον γ' αυτές η φορολογική υποχρέωση γεννήθηκε σε χρόνο που το δικαίωμα του Δημοσίου, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 102, δε λογίζεται παραγραμμένο.»

13. Οι διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 17 του ν.δ.118/1973 καταργούνται.

14. Οι διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 33 του ν.δ.118/1973 αντικαθίστανται ως εξής:

«2. Αν, για οποιαδήποτε αιτία, κατά τη δεύτερη αιτία θανάτου κτήση του ίδιου περιουσιακού στοιχείου, ο φόρος που επιμεριστικώς το βαρύνει είναι μεγαλύτερος από εκείνον της πρώτης αυτού κτήσης, η επί πλέον διαφορά οφείλεται ολόκληρη.»

Άρθρο 14

Φορολογία μεταβίβασης ακινήτων

2. Η περίπτωση β' της παραγράφου 15 του άρθρου 1 του ν.1078/1980 (ΦΕΚ 238 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

«β) για δύο άτομα 70μ², προσαυξανόμενα κατά 15μ² για καθένα παιδί.»

10. Στην παράγραφο 3 του άρθρου 41 του ν.1249/1982 (ΦΕΚ 43 Α') προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Κατ' εξαίρεση, σε περίπτωση που στο μεταβιβαστικό συμβόλαιο αναγράφεται τίμημα μεγαλύτερο της αξίας που προκύπτει με εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου, ο φόρος μεταβίβασης υπολογίζεται με βάση το τίμημα αυτό.»

11. Στην παράγραφο 2 του άρθρου 41 του ν.1249/1982 (ΦΕΚ Α' 43) προστίθεται περίπτωση (γ) ως εξής:

«γ) Η εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου και για τον προσδιορισμό της φορολογητέας αξίας των μεταβιβαζόμενων εκτός σχεδίου ακινήτων.»

18. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 41 του ν.1249/1982 (ΦΕΚ 43 Α') προστίθεται εδάφιο, ως εξής:

«Οι κατά το προηγούμενο εδάφιο τιμές αναπροσαρμόζονται το βραδύτερον ανά διετία, με τις κατά την παράγραφο 2 του παρόντος αποφάσεις του Υπουργού των Οικονομικών.»

Άρθρο 52

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του νόμου αρχίζει:

η) των λοιπών διατάξεων από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά από αυτές.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 1884/1990

Διαρρυθμίσεις στην έμμεση φορολογία και άλλες διατάξεις (ΦΕΚ 81 Α' / 16.6.1990)

Άρθρο 36

Στο άρθρο 107 του ν.δ.118/1973 (ΦΕΚ 202 Α') προστίθεται παράγραφος 4, της παραγράφου 4 αριθμουμένης ως 5, η οποία έχει ως εξής:

«4. Επιτρέπεται η απόδοση από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων χρηματικών ποσών που κατατίθενται σ' αυτό, λόγω χορηγίας προς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα νομικά πρόσωπα, εφόσον επιδιώκουν σκοπούς πολιτιστικούς κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 7 του άρθρου 8 του ν.δ.3323/1955, χωρίς την προσαγωγή πιστοποιητικού, με την απαραίτητη προϋπόθεση ότι τούτο θα ενημερώσει σχετικώς τον προϊστάμενο της αρμόδιας κατά τα άρθρα 66 και 87 ΔΟΥ.»

Άρθρο 42
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στα άρθρα αυτά.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ. 1892/1990
Για τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη και άλλες
διατάξεις.
(ΦΕΚ 101 Τ.Α' /31-7-1990)

Άρθρο 103

9. Η χωρίς αντάλλαγμα μεταβίβαση της κυριότητας ακινήτων σε Π.Α.Ε., αθλητικά σωματεία ή ανώνυμες εταιρίες, που έχουν αποκλειστική επιδίωξη την εξυπηρέτηση αθλητικών σκοπών, απαλλάσσεται από το φόρο μεταβίβασης ακινήτων και κάθε άλλο φόρο, δικαίωμα ή τέλος υπέρ του Δημοσίου ή οποιουδήποτε τρίτου, εφόσον συντρέχουν αθροιστικώς οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) η χρησιμοποίηση τούτων από τον αποκτώντα θα γίνεται μόνο για αθλητικούς σκοπούς και πάντοτε μη κερδοσκοπικώς, β) οι επ' αυτών αθλητικές εγκαταστάσεις είναι αξιόλογες και η λειτουργική δυναμικότητα του όλου ακινήτου, μαζί με τις εγκαταστάσεις του, το καθιστά - προδήλως - υποδομή αναγκαία για την προετοιμασία Ολυμπιακών Αγώνων, σύμφωνα με πλήρως αιτιολογημένη γι' αυτά διαπιστωτική απόφαση της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού και γ) η μεταβίβαση αυτή γίνεται με τον όρο, ότι η χρήση των ακινήτων και εγκαταστάσεων τούτων θα παραχωρείται στη Γ.Γ.Α., εφόσον τούτο κρίνεται από αυτήν αναγκαίο για την εκτέλεση προγράμματος προπαρασκευής Ολυμπιακών Αγώνων.

Η μη τήρηση κατά την κατάρτιση της σύμβασης δωρεάς ή η παραβίαση μετά από αυτήν των πιο πάνω προϋποθέσεων συνεπάγεται υποχρέωση καταβολής του φόρου και των λοιπών επιβαρύνσεων, από τις οποίες απαλλάχτηκε η σύμβαση κατά την κατάρτισή της, που προσδιορίζονται με βάση την αξία των μεταβιβασθέντων αντικειμένων κατά το χρόνο της παραβίασης.

ΝΟΜΟΣ ΑΡΙΘΜ.1914/1990
ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ
ΤΟΜΕΑ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΑΓΟΡΑΣ, ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
(ΦΕΚ 178 Α' /17.12.1990)

Άρθρο 6
Προσδιορισμός εισφοράς ν.960/1979

1. Στο άρθρο 41 του ν.1249/1982 (ΦΕΚ 43 Α'), όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με το άρθρο 14 του ν.1473/1984 (ΦΕΚ 127 Α') και το άρθρο 14 του ν.1882/1990 (ΦΕΚ 43 Α'), προστίθεται παράγραφος 7, ως εξής:

7.Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται αναλόγως και για τον προσδιορισμό της εισφοράς του ν.960/1979 (ΦΕΚ 194 Α').»

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ.1947/1991
Απλούστευση φορολογικών διαδικασιών και άλλες
ρυθμίσεις.

(ΦΕΚ 70 Α' /14.5.1991)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΣΤΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Άρθρο 6
Φορολογία κληρονομιών

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 25 του ν.δ.118/1973 (ΦΕΚ 202 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

«1.Απαλλάσσονται από φόρο οι κτήσεις, εφόσον δικαιούχοι είναι:

α) Το Δημόσιο, οι δήμοι, οι κοινότητες, οι ιεροί ναοί, οι ιερές μονές, το ιερό κοινό του Παναγίου Τάφου, η Ιερή Μονή του Όρους Σινά και τα ν.π.δ.δ.

β) Τα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα νομικά πρόσωπα, τα οποία υπάρχουν ή συνιστώνται νόμιμα στην Ελλάδα, καθώς και οι περιουσίες του άρθρου 96 του α.ν.2039/1939 (ΦΕΚ 455 Α'), εφόσον επιδιώκουν αποδεδειγμένα σκοπούς εθνοφελείς ή σε ευρύτερο κύκλο φιλανθρωπικούς ή εκπαιδευτικούς ή καλλιτεχνικούς ή κοινωνοφελείς κατά την έννοια του άρθρου 1 του α.ν.2039/1939. Απαλλάσσονται ομοίως και τα αλλοδαπά νομικά πρόσωπα με τον όρο της αμοιβαιότητας.

Επίσης απαλλάσσονται και τα αλληλοβοηθητικά ταμεία περίθαλψης των εργατοϋπαλλήλων (Ταμεία Υγείας).»

2. Στο άρθρο 61 του ν.δ.118/1973 προστίθεται παράγραφος 10, ως εξής:

«10.Δεν έχουν υποχρέωση να υποβάλλουν δήλωση τα νομικά πρόσωπα της περίπτωσης Α' της παραγράφου 1 του άρθρου 25 του παρόντος νόμου.»

3. Η παράγραφος 2 του άρθρου 105 του ν.δ.118/1973 αντικαθίσταται ως εξής:

«2.Το πιστοποιητικό της προηγούμενης παραγράφου δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί μετά την πάροδο έτους από την έκδοσή του. Κατά τη διάρκεια ισχύος του επιτρέπεται η έκδοση αντιγράφου τούτου μόνο σε περίπτωση αποδεδειγμένης απώλειας ή καταστροφής του πρωτοτύπου. Κατ'εξαίρεση το πιστοποιητικό, για τα πρόσωπα της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 25, είναι διετούς διάρκειας.»

4. Στο άρθρο 41 του ν.δ.118/1973 προστίθεται δεύτερο εδάφιο ως εξής:

«Οι διατάξεις των παραγράφων 2 έως και 5 του άρθρου 8 του α.ν.1521/1950 (ΦΕΚ 245 Α'), όπως αυτές ισχύουν, εφαρμόζονται ανάλογα και στις κτήσεις αιτία δωρεάς ή γονικής παροχής.»

5. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 39 του ν.δ.118/1973 αντικαθίσταται ως εξής:

«Προκειμένου για μεταβίβαση κινητών, εάν η παράδοση του αντικειμένου της δωρεάς έγινε χωρίς να συνταγεί συμβόλαιο ή αν το συμβόλαιο συντάχθηκε μετά την παράδοση του αντικειμένου της δωρεάς, η φορολογική υποχρέωση γεννιέται κατά τον χρόνο της παράδοσης.»

6. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 106 του ν.δ.118/1973 προστίθεται δεύτερο εδάφιο, ως εξής:

«Η απαγόρευση του προηγούμενου εδαφίου ισχύει και κατά τη μεταγραφή της αποδοχής κληρονομίας.»

7. Στο άρθρο 42 του ν.δ.118/1973 προστίθεται παράγραφος 5, η οποία έχει ως εξής:

«5.Σε περίπτωση επανάληψης ή διόρθωσης συμβολαίου δωρεάς εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις της πα-

παράγραφου 6 του άρθρου 1 του α.ν.1521/1950, όπως θεσπίστηκαν με την παράγραφο 4 του άρθρου 24 του ν.1828/1989 (ΦΕΚ 2 Α΄).»

Άρθρο 17

4. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 110 του ν.δ.118/1973 (ΦΕΚ 202 Α΄) προστίθεται εδάφιο τρίτο, το οποίο έχει ως εξής:

«Κατ'εξαιρέση, σε περίπτωση ανοίγματος χρηματοκιβωτίων που βρίσκονται σε περιοχές των ΔΟΥ των Νομαρχιών Αθηνών, Πειραιά, Ανατολικής και Δυτικής Αττικής παρίσταται ο προϊστάμενος της καθ'ύλην αρμόδιας ΔΟΥ ή ο νόμιμος αντιπρόσωπος τούτου.»

5. Οι διατάξεις των άρθρων 58 έως και 60 και 91 έως και 98 του ν.δ.118/1973 (ΦΕΚ 202 Α΄) εφαρμόζονται αναλόγως και στα λαχεία της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 57

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς των διατάξεων του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σ'αυτές.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘ.1954/1991

Διαρρυθμίσεις στον ενιαίο ειδικό φόρο κατανάλωσης των πετρελαιοειδών προϊόντων και άλλες διατάξεις (ΦΕΚ 97 Α΄/24.6.1991)

Άρθρο 36

Απαλλάσσεται από το φόρο η κληρονομία προσώπων που απεβίωσαν συνεπεία πτώσης, κατά την 5.2.1991, του αεροσκάφους C 130 της πολεμικής αεροπορίας, εφόσον αυτή είχε περιέλθει στον κληρονομούμενο εντός της πριν από το θάνατο πενταετίας, με δικαιοπραξία εν ζωή του κληρονόμου προς αυτόν.

Άρθρο 38

Η ισχύς των διατάξεων αυτού του νόμου, εφόσον απ'αυτές δεν ορίζεται διαφορετικά, αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ.1967/1991

Διαρρυθμίσεις στον ενιαίο ειδικό φόρο κατανάλωσης των πετρελαιοειδών προϊόντων και άλλες διατάξεις. (ΦΕΚ 149 Α΄/4.10.1991)

Άρθρο 12

1. Η κληρονομία των προσώπων, που απεβίωσαν κατά την πτώση του αεροπλάνου C130 της πολεμικής αεροπορίας στις 5.2.1991, απαλλάσσεται από το φόρο, εφόσον αυτή είχε περιέλθει στον κληρονομούμενο μέσα στην πριν από το θάνατο οκταετία, με χαριστική εν ζωή δικαιοπραξία οποιουδήποτε κληρονόμου του προς αυτόν.

Η διάταξη του άρθρου 36 του ν.1954/1991 (ΦΕΚ 97 Α΄) καταργείται από τότε που ισχύσε.

4. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 25 του ν.δ.118/1973

(ΦΕΚ 202 Α΄), όπως αυτή τροποποιήθηκε με την παρ.1 του άρθρου 6 του ν.1947/1991, προστίθεται περίπτωση γ', ως εξής:

«γ.Πολιτικά κόμματα, που έχουν νόμιμα συσταθεί στην Ελλάδα και είναι αναγνωρισμένα από τον Κανονισμό της Βουλής.»

5. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 85 του ν.δ.118/1973 προστίθεται εδάφιο δεύτερο, ως εξής:

«Οι διατάξεις της παραγράφου 10 του άρθρου 61, όπως προστέθηκαν με την παράγραφο 2 του άρθρου 6 του ν.1947/1991, εφαρμόζονται αναλόγως.»

6. Οι διατάξεις των παραγράφων 4 και 5 του παρόντος ισχύουν από την έναρξη ισχύος του ν.1947/1991.

Άρθρο 17

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός εάν διαφορετικά ορίζουν οι επί μέρους διατάξεις του.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ.1969/1991 **Εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου, αμοιβαία κεφάλαια, διατάξεις εκσυγχρονισμού και εξυγιάνσεως της κεφαλαιαγοράς και άλλες διατάξεις (ΦΕΚ 167 Α΄/30.10.1991)**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 82

.....
2. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργείται το ν.δ.608/1970 (ΦΕΚ 170 Α΄), καθώς και κάθε άλλη διάταξη νόμου ή κανονιστικής πράξεως, που αντίκειται στον παρόντα νόμο.

Άρθρο 92

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως,εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επί μέρους διατάξεις.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘ.2020/1992

Διαρρυθμίσεις στον ενιαίο ειδικό φόρο κατανάλωσης των πετρελαιοειδών προϊόντων και άλλες διατάξεις (ΦΕΚ 34 Α΄/28.2.1992)

Άρθρο 22

Παρατάσεις προθεσμιών καταβολής χρεών και υποβολής δηλώσεων σε ειδικές περιπτώσεις. Παράταση του χρόνου παραγραφής σε υποθέσεις φορολογίας κεφαλαίου.

5. Προθεσμίες που ορίζονται από τις κείμενες φορολογικές διατάξεις προς υποβολή φορολογικών δηλώσεων δύναται να παρατείνονται είτε για ολόκληρη τη χώρα είτε για τμήμα αυτής, με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, όταν συντρέχει λόγος ανωτέρας βίας.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ.2065/1992 **Αναμόρφωση της άμεσης φορολογίας και άλλες διατάξεις.**

(ΦΕΚ 113 Α΄/30.6.1992)

φόρος

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ
Ι.ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΩΝ, ΔΩΡΕΩΝ,
ΓΟΝΙΚΩΝ ΠΑΡΟΧΩΝ

1.100.000	-	-	1.100.000	-
3.900.000	10	390.000	5.000.000	390.000
15.000.000	20	3.000.000	20.000.000	3.390.000
Υπερβάλλον	35			

Άρθρο 28

Κατάταξη φορολογουμένων - Φορολογικές κλίμακες

1. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 29 του ν.δ.118/1973 (ΦΕΚ 202 Α΄), όπως ισχύουν, αντικαθίστανται, ως εξής:

«1.Οι δικαιούχοι της κτήσης, ανάλογα με τη συγγενική τους σχέση προς τον κληρονομούμενο, κατατάσσονται στις κατηγορίες τέσσερις (4) κατηγορίες. Για καθεμία από τις κατηγορίες αυτές ισχύει χωριστή φορολογική κλίμακα ως εξής:

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Α΄

Για κληρονομική μερίδα ή κληροδοσία που περιέρχεται σε:

α) Σύζυγο του κληρονομούμενου, β) κατιόντες πρώτου βαθμού (τέκνα από νόμιμο γάμο, τέκνα χωρίς γάμο έναντι της μητέρας, αναγνωρισθέντα εκουσίως ή δικαστικώς έναντι του πατέρα, νομιμοποιηθέντα με επιγενόμενο γάμο ή δικαστικώς έναντι και των δύο γονέων), γ) ανιόντες πρώτου βαθμού.

Κλιμάκια	Συντελεστής κλιμακίου	Φόρος κλιμακίου	Φόρος περιουσία	Αναλογών φόρος
1.500.000	-	-	1.500.000	-
3.500.000	5	175.000	5.000.000	175.000
15.000.000	15	2.250.000	20.000.000	2.425.000
Υπερβάλλον	25			

Ειδικά, σε περίπτωση κτήσης περιουσίας με κληρονομία ή κληροδοσία, που οι δικαιούχοι της είναι ανήλικα τέκνα του κληρονομούμενου, εφόσον η αξία της κληρονομικής μερίδας είναι: α) μέχρι και 5.000.000 δραχμές, ο αναλογών φόρος μειώνεται κατά 60% και β) από 5.000.001 έως και 20.000.000 δρχ., ο αναλογών φόρος μειώνεται κατά 30%.

Οι πιο πάνω διατάξεις, που προβλέπουν μείωση του φόρου για τα ανήλικα παιδιά του κληρονομούμενου, δεν εφαρμόζονται σε κτήσεις δωρεάς εν ζωή ή αιτία θανάτου (ή προίκας), καθώς και στις περιουσιακές παροχές των γονέων προς τα τέκνα τους κατά το άρθρο 1509 Α.Κ.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Β΄

Για κληρονομική μερίδα ή κληροδοσία που περιέρχεται σε:

α) Κατιόντες δεύτερου και επόμενων βαθμών, β) ανιόντες δεύτερου και επόμενων βαθμών, γ) εκουσίως ή δικαστικώς αναγνωρισθέντα τέκνα έναντι των ανιόντων του πατέρα που τα αναγνώρισε, δ) κατιόντες του αναγνωρισθέντος έναντι του αναγνωρισάντος και των ανιόντων αυτού, ε) αδερφούς (αμφιθαλείς ή ετεροθαλείς) και στ) συγγενείς εξ αίματος τρίτου βαθμού εκ πλαγίου.

Κλιμάκια	Συντελεστής κλιμακίου	Φόρος κλιμακίου	Φόρος περιουσία	Αναλογών φόρος

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Γ΄

Για κληρονομική μερίδα ή κληροδοσία που περιέρχεται σε:

α) Πατριούς και μητρίες, β) τέκνα από προηγούμενο γάμο του συζύγου, γ) τέκνα εξ αγχιστείας (γαμπρούς - νύφες).

Κλιμάκια	Συντελεστής κλιμακίου	Φόρος κλιμακίου	Φόρος περιουσία	Αναλογών φόρος
500.000	-	-	500.000	-
4.500.000	20	800.000	5.000.000	900.000
15.000.000	35	5.250.000	20.000.000	6.150.000
Υπερβάλλον	50			

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Δ΄

Για κληρονομική μερίδα ή κληροδοσία που περιέρχεται σε: οποιονδήποτε άλλο εξ αίματος ή εξ αγχιστείας συγγενή του κληρονομούμενου ή εξωτικό:

Κλιμάκια	Συντελεστής κλιμακίου	Φόρος κλιμακίου	Φόρος περιουσία	Αναλογών φόρος
300.000	-	-	300.000	-
4.700.000	35	1.645.000	5.000.000	1.645.000
15.000.000	50	7.500.000	20.000.000	9.180.000
Υπερβάλλον	65			

2. Από την αξία των κληρονομικών μερίδων και κληροδοσιών, κληρονόμων που υπάγονται στις Α και Β κατηγορίες, εκπίπτει και δεν φορολογείται ποσό διπλάσιο προς το αφορολόγητο, εφόσον συντρέχουν αθροιστικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) η κληρονομική μερίδα ή κληροδοσία αποτελείται, κατά το μισό τουλάχιστον της αξίας της, από γεωργικά ή κτηνοτροφικά περιουσιακά στοιχεία, με συνυπολογισμό και όλων των προγενέστερων δωρεών, γονικών παροχών και προικών που συστάθηκαν από τον κληρονομούμενο προς τον κληρονόμο ή κληροδόχο, β) ο κληρονομούμενος ασχολιόταν κατά κύριο επάγγελμα σε γεωργικές γενικώς εργασίες, γ) ο κληρονόμος είναι ανήλικος ή ασχολείται κατά κύριο επάγγελμα σε γεωργικές γενικώς εργασίες και δ) η περιουσία περιέρχεται σε κατιόντες ή ανιόντες ή σύζυγο του κληρονομούμενου.

Προκειμένου για κληρονόμους ή κληροδόχους με αναπηρία τουλάχιστον 67%, ο φόρος που αναλογεί στη μέχρι 20.000.000 δραχμές αξία της κληρονομικής μερίδας ή κληροδοσίας μειώνεται κατά 60%.

3. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού ισχύουν για τις υποθέσεις φορολογίας κληρονομιών, στις οποίες η επαγωγή της κληρονομίας έγινε από 1ης Ιανουαρίου 1992 και μετά.

Άρθρο 29

Καταπίστευμα - Αλλοδαποί - Γονική παροχή

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 17 του ν.δ.118/1973 αντικαθίσταται ως εξής:

«1.Σε περίπτωση καταπιστεύματος και κάθε άλλης διάταξης που υποχρεώνει τον κληρονόμο ή κληροδόχο να παραδώσει, από ορισμένο χρονικό σημείο ή γεγονός, σε άλλον την κληρονομία που απέκτησε ή ποσοστό αυτής, ο υπόχρεος σε αποκατάσταση κληρονόμος ή κληροδόχος εξομοιώνεται, για την επιβολή του φόρου, με επικαρπώτη.

Κατά τη διάρκεια του καταπιστεύματος, εάν ο βεβαρημένος μεταβιβάσει, με συναίνεση του καταπιστευματοδόχου, σε τρίτο το καταπιστευτέο αντικείμενο φορολογείται για την κατά το χρόνο μεταβίβασης αξία της πλήρους κυριότητας τούτου με συμψηφισμό του φόρου επικαρπίας.

Το ίδιο ισχύει και σε περίπτωση μονομερούς ή συμβατικής παραίτησης του καταπιστευματοδόχου από το δικαίωμά του προσδοκίας, υπέρ του βεβαρημένου.

Συμβατική παραίτηση, διαρκούντος του καταπιστεύματος, του βεβαρημένου από την ενάσκησή του κληρονομικού του δικαιώματος υπέρ του καταπιστευματοδόχου, λογίζεται ως μεταβίβαση προς αυτόν της επικαρπίας για το χρόνο διάρκειας του καταπιστεύματος.»

2. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 25 του ν.δ.118/1973, όπως ισχύει, προστίθεται περίπτωση (δ) ως εξής:

«δ.Οι αλλοδαποί με τον όρο της αμοιβαιότητας, εφόσον προβλέπεται απαλλαγή τους από το φόρο με διενθείς συμβάσεις.

Αν στη νομοθεσία του αλλοδαπού κράτους δεν προβλέπεται πλήρης απαλλαγή, αλλά υπαγωγή σε ελαφρότερη φορολογία με τον όρο της αμοιβαιότητας, η φορολογητέα στην Ελλάδα κληρονομική μερίδα ή κληροδοσία φυσικού ή νομικού προσώπου που έχει την ιθαγένεια του ξένου τούτου κράτους, υπόκειται σε ελαφρύτερο φόρο αντίστοιχο προς εκείνο που επιβάλλεται από το ξένο τούτο κράτος.»

Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής ισχύουν από την έναρξη ισχύος του ν.1947/1991 (ΦΕΚ 70 Α΄).

3. Τα δύο πρώτα εδάφια της παραγράφου 1 του δεύτερου άρθρου του ν.1329/1983 (ΦΕΚ 25 Α΄), αντικαθίστανται ως ακολούθως:

«1.Περιουσιακές παροχές γονέων προς τα τέκνα τους, που γίνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1509 Α.Κ., όπως αυτό θεσπίζεται με τον παραπάνω νόμο, υπόκεινται στο μισό του φόρου δωρεών μέχρι το ποσό των δώδεκα εκατομμυρίων (12.000.000) δραχμών αυτοτελώς για κάθε γονέα. Το ποσό αυτό αυξάνεται σε δεκαοκτώ εκατομμύρια (18.000.000) δραχμές στην περίπτωση που ένας από τους γονείς έχει αποβιώσει.

Στα ως άνω ποσά συνυπολογίζονται και τυχόν προγενέστερες δωρεές ή γονικές παροχές των γονέων προς τα τέκνα τους.»

Άρθρο 30

Σχολάζουσες κληρονομίες - Παραγραφή

1. Η παράγραφος 5 του άρθρου 29 του ν.δ.118/1973, όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 16 του ν.1473/1984 (ΦΕΚ 127 Α΄), αντικαθίσταται ως εξής:

«5.Σε περιπτώσεις σχολάζουσας κληρονομίας, ο φόρος υπολογίζεται στο σύνολο της αξίας της, με βάση τους συντελεστές της τελευταίας από τις κλίμακες που

ισχύουν, με επιφύλαξη εφαρμογής του άρθρου 101 για νέα εκκαθάριση του φόρου.»

2. Οι διατάξεις του άρθρου 90 του ν.δ.118/1973 αντικαθίστανται ως εξής:

«Για την υποβολή των δηλώσεων στη φορολογία δωρεών, γονικών παροχών (ή προικιών) και γενικά τη διαδικασία βεβαίωσης και καταβολής του φόρου εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 68, 69, 72, 73 παρ.1 και 2, 74 έως και 84.»

3. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 102 του ν.δ.118/1973 αντικαθίσταται ως εξής:

«2.Προκειμένου για κληρονομιαία στοιχεία που δεν δηλώθηκαν, μετά την πάροδο της δεκαπενταετίας, για την οποία η περίπτωση β΄ της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, και εντός της επόμενης δεκαπενταετίας και πάντως όχι πέρα του χρόνου που κατά την παράγραφο 5 του παρόντος άρθρου το δικαίωμα του Δημοσίου λογίζεται παραγραμμένο, δεν μπορεί να χορηγηθούν, χωρίς να υποβληθεί δήλωση και να καταβληθεί ο αναλογών φόρος, τα πιστοποιητικά για τα οποία ορίζουν τα άρθρα 105 έως και 115 του παρόντος νόμου.»

4. Στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 8 του άρθρου 82 του ν.δ.118/1973, προστίθεται περίοδος ως εξής:

«Ως εμπράγματη ασφάλεια μπορεί να παρακατατεθούν στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων και ομόλογα του ελληνικού Δημοσίου ή της ΕΤΒΑ.»

Άρθρο 31

Πρόσθετοι φόροι - απαλλαγές

1. Η διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 75 του ν.δ.118/1973 αντικαθίσταται ως εξής:

«1.Όσοι δηλώνουν εκπρόθεσμα, κατά το άρθρο 65, υποχρεούνται σε καταβολή πρόσθετου φόρου, που ορίζεται σε ποσοστό 2,5% του φόρου που προκύπτει με βάση τη δήλωση, για κάθε μήνα καθυστέρησης. Τμήμα μήνα λογίζεται ως ολόκληρος μήνας.»

2. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 17 του ν.1591/1986 (ΦΕΚ 50 Α΄), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«Η κατά το προηγούμενο εδάφιο απαλλαγή παρέχεται για ποσό αγοραίας αξίας οικίας ή διαμερισματος μέχρι έξι εκατομμύρια (6.000.000) δραχμές για κάθε κληρονόμο ή κληροδόχο. Το ποσό αυτό προσαυξάνεται, κατά τρία εκατομμύρια (3.000.000) δραχμές για καθένα από τα λοιπά μέλη της οικογένειας του κληρονόμου ή κληροδόχου, έστω κι αν αυτά δεν είναι κληρονόμοι ή κληροδόχοι, εφόσον στο δικαιούχο κληρονόμο ή κληροδόχο περιέρχεται μία μόνο οικία ή ένα μόνο διαμέρισμα εξ ολοκλήρου και κατά πλήρες κυριότητας δικαίωμα και όχι ποσοστό εξ αδιαίρετου.»

3. Οι διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 23 του ν.1828/1989 (ΦΕΚ 2 Α΄), όπως ισχύουν, αντικαθίστανται ως εξής:

«Σε περίπτωση μεταβίβασης με γονική παροχή οικίας, διαμερισματος ή οικοπέδου, εξ ολοκλήρου και κατά πλήρη κυριότητα, με τους όρους και τις προϋποθέσεις του άρθρου 17 του ν.1591/1986, δεν υπόκειται σε φόρο ποσό δραχμών ενός εκατομμυρίου (1.000.000) για το δικαιούχο της γονικής παροχής και δραχμών επτακοσίων χιλιάδων (700.000) για καθένα από τα λοιπά μέλη της οικογένειάς του, όπως αυτά ορίζονται στην παράγραφο 1 του ίδιου άρθρου και νόμου.

Ειδικώς, εάν ο δικαιούχος της γονικής παροχής πα-

ρουσιάζει αναπηρία τουλάχιστον 67% η απαλλαγή ανέρχεται στο μισό της φορολογητέας αξίας του ακινήτου, μη δυνάμενη να υπερβεί τα δέκα εκατομμύρια (10.000.000) δραχμές.»

4. Η αληθινή έννοια της παραγράφου 3 του άρθρου 29 του ν.δ.118/1973, όπως αυτή προστέθηκε με τη διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 16 του ν.1473/1984 (ΦΕΚ 127 Α'), είναι ότι, αντί των αναφερόμενων σ'αυτήν ποσών φόρου, λογίζονται, μετά την ισχύ των διατάξεων της παραγράφου 1 του άρθρου 13 του ν.1882/1990 (ΦΕΚ 43 Α') τα αφορολόγητα ποσά αξίας.

Άρθρο 32

Χρόνος κατάρτισης συμβολαίου

1. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 89 του ν.δ.118/1973 προστίθενται δεύτερο και τρίτο εδάφια, ως εξής:

«Απαγορεύεται στο συμβολαιογράφο να συντάξει συμβόλαιο δωρεάς ή γονικής παροχής αν από την ημέρα έκδοσης του θεωρημένου αντιτύπου της δήλωσης έχει περάσει χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των τριών μηνών.

Σε περιοχές όπου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 41 του ν.1249/1982 (ΦΕΚ 43 Α') εφαρμόζεται το σύστημα αντικειμενικού προσδιορισμού της φορολογητέας αξίας των ακινήτων, συντάσσεται συμβόλαιο με βάση το αντίγραφο της δήλωσης που κατατέθηκε και πέρα από την προθεσμία του προηγούμενου εδαφίου, εφόσον, μέχρι τη σύνταξη του συμβολαίου, δεν έχει δημοσιευθεί απόφαση του Υπουργού των Οικονομικών, που να τροποποιεί το αντικειμενικό σύστημα στη συγκεκριμένη περιοχή.»

2. Μέσα σε δύο μήνες από την έναρξη ισχύος του νόμου μπορούν καταρτισθούν συμβόλαια δωρεών - γονικών παροχών, για τα οποία έχει υποβληθεί η οικεία δήλωση και κατά την έναρξη ισχύος του νόμου, έχει συμπληρωθεί η θεσπιζόμενη τρίμηνη προθεσμία, εφόσον δεν έχει παρέλθει εξάμηνη προθεσμία από την υποβολή της δήλωσης.

Άρθρο 35

Κτήση με χρησικτησία - Απαλλαγές

2. Το πρώτο μέρος του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 40 του ν.814/1978 (ΦΕΚ 144 Α'), που τελειώνει στη λέξη «εάν», όπως τούτο αντικαταστάθηκαν με την παράγραφο 1 του άρθρου 19 του ν.1731/1987 (ΦΕΚ 161 Α') και την παράγραφο 5 του άρθρου 13 του ν.1882/1990, αντικαθίσταται ως εξής:

«1.Από την αγοραία αξία κάθε στρέμματος μεταβιβαζόμενης αιτία θανάτου γεωργικής ή κτηνοτροφικής έκτασης, μαζί με τις εγκαταστάσεις που βρίσκονται πάνω σ'αυτήν και εξυπηρετούν αποκλειστικά την εκμετάλλευσή της και εφόσον η αξία αυτή δεν υπερβαίνει τα 2.000.000 δραχμές, δεν φορολογείται το μέχρι 1.000.000 δραχμές τμήμα της, για κάθε κληρονόμο ή κληροδόχο και συνολικά για ποσό μέχρι 30.000.000 δραχμές και μέχρι 80 στρέμματα μεταβιβαζόμενης έκτασης, εάν:»

Άρθρο 36

Προσαύξηση - Προσύμφωνα

1. Το ποσοστό 240% του πρόσθετου φόρου, για το οποίο προβλέπει το τέταρτο εδάφιο της παραγράφου 6 του άρθρου 14 του ν.1473/1984, ορίζεται σε εκατό τοις

εκατό (100%).

2. Η διάταξη της παραγράφου 1 εφαρμόζεται και σε όλες τις φορολογικές υποθέσεις, που κατά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού εκκρεμούν ενώπιον των δημοσίων οικονομικών υπηρεσιών ή και των διοικητικών πρωτοδικείων, χωρίς να έχουν συζητηθεί στην ουσία τους σε πρώτο βαθμό, έστω κι αν έχει εκδοθεί προδικαστική απόφαση.

Άρθρο 39

Ρυθμίσεις χρεών προς το Δημόσιο

3. Δεν ενεργείται βεβαίωση στις δημόσιες οικονομικές υπηρεσίες (ΔΟΥ) τίτλων είσπραξης για έσοδα του Δημοσίου, καθώς και για έσοδα νομικών προσώπων ή τρίτων, εφόσον το οφειλόμενο κατά οφειλέτη ποσό δεν υπερβαίνει τις τρεις χιλιάδες (3.000) δραχμές. Από τη διάταξη αυτήν εξαιρούνται ο φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων, τα τέλη κυκλοφορίας αυτοκινήτων οχημάτων και τα έσοδα υπέρ οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης.

Άρθρο 77

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς των διατάξεων αυτού του νόμου αρχίζει:

στ) των λοιπών διατάξεων από τη δημοσίευσή τους στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά από αυτές.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘ.2093/1992

Διαρρυθμίσεις στην έμμεση φορολογία και άλλες διατάξεις (ΦΕΚ 181 Α'/25.10.1992)

Άρθρο 34

Οι απαλλαγές στην άμεση ή έμμεση φορολογία, που προβλέπονται για τα ομολογιακά δάνεια του Ελληνικού Δημοσίου, εφαρμόζονται ανάλογα και επί των εντόκων τίτλων που εκδίδονται στην Ελλάδα με τις εγκρίσεις που προβλέπει η κείμενη νομοθεσία, από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, το Διεθνή Οργανισμό Χρηματοδότησεως, τη Διεθνή Τράπεζα Ανασυγκροτήσεως και Αναπτύξεως και την Ασιατική Τράπεζα Αναπτύξεως.

Άρθρο 48

Έναρξης ισχύος

Η ισχύς των διατάξεων του νόμου αυτού αρχίζει:

ε) των λοιπών διατάξεων από τη δημοσίευση του νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά από αυτές.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ.2166/1993

Κίνητρα ανάπτυξης επιχειρήσεων, διαρρυθμίσεις στην έμμεση και άμεση φορολογία και άλλες διατάξεις (ΦΕΚ 137 Α'/24.8/1993)

Άρθρο 20

Φορολογία Κεφαλαίου

3. Στο άρθρο 39 του ν.δ.118/1973 προστίθεται παράγραφος 3 ως εξής:

«3. Σε περίπτωση μεταβίβασης ακινήτου αιτία δωρεάς

με ιδιωτικό έγγραφο (ανώμαλη δικαιοπραξία), η φορολογική υποχρέωση γεννιέται κατά το χρόνο υποβολής της οικείας φορολογικής δήλωσης.»

4. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 42 του ν.δ.118/1973 προστίθεται περίπτωση (Γ), ως εξής:

«Γ.Οι διατάξεις των περιπτώσεων Α' και Β' της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται ανάλογα και σε ανάκληση δωρεών εν ζωή επικαρπίας.»

5. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 106 του ν.δ.118/1973 αντικαθίσταται ως εξής:

«Η απαγόρευση του προηγούμενου εδαφίου ισχύει και κατά τη μεταγραφή οποιασδήποτε πράξης συμβολαιογραφικής ή πράξης δημόσιας αρχής ή απόφασης δικαστικής. Αν η μεταγραφή γίνεται συνεπεία ενέργειας τρίτου που έχει έννομο συμφέρον, με μέριμνα του υποθηκοφύλακα, ενημερώνεται σχετικώς ο προϊστάμενος της αρμόδιας ΔΟΥ, μέσα στον επόμενο από τη μεταγραφή μήνα.

Άρθρο 35
Έναρξη ισχύος

2. Η ισχύς των λοιπών διατάξεων του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά σ'αυτές.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ.2187/1994
Ρύθμιση θεμάτων σχετικών με τη σύναψη και διαχείριση δανείων του Ελληνικού Δημοσίου από το εσωτερικό και το εξωτερικό και άλλες διατάξεις.
(ΦΕΚ 16 Α' /8.2.1994)

Άρθρο 5

Τεκμήρια δαπανών διαβίωσης, παρακράτηση φόρου στο εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις και καταβολή φόρου κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών

8. Η παράγραφος 1 του άρθρου 82 του ν.δ.118/1973 (ΦΕΚ 202 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

«1.Με την επιφύλαξη της εφαρμογής των διατάξεων των παραγράφων 5, 6 και 7 του άρθρου αυτού, ο φόρος που βεβαιώνεται σύμφωνα με το άρθρο 81 του παρόντος καταβάλλεται: α) μέχρι διακόσιες σαράντα χιλιάδες (240.000) δραχμές, σε οκτώ ίσες άτοκες μηνιαίες δόσεις, από τις οποίες η πρώτη πρέπει να καταβληθεί μέχρι τη λήξη του επόμενου από τη βεβαίωσή του μήνα και δεν μπορεί να είναι μικρότερη από τριάντα χιλιάδες (30.000) δραχμές, β) εφόσον υπερβαίνει τις διακόσιες σαράντα χιλιάδες (240.000) δραχμές, σε οκτώ (8) ίσες έντοκες τριμηνιαίες δόσεις, από τις οποίες η πρώτη πρέπει να καταβληθεί μέχρι τη λήξη του τριμήνου στο οποίο βεβαιώνεται και δεν μπορεί να είναι μικρότερη από πενήντα χιλιάδες (50.000) δραχμές, με τον τόκο που ισχύει κάθε φορά στις καταθέσεις ταμειευτηρίου του Ταχυδρομικού Ταμειευτηρίου.

Τα τρίμηνα λογίζονται από Ιανουάριο έως Μάρτιο, από Απρίλιο έως Ιούνιο, από Ιούλιο έως Σεπτέμβριο και από Οκτώβριο έως Δεκέμβριο κάθε έτους. Το επιτόκιο αυτό υπολογίζεται και στις ληξιπρόθεσμες δόσεις των φόρων, που είναι ήδη βεβαιωμένοι στη δημόσια οικονομική υπη-

ρεσία, κατά την ημερομηνία λήξης τους.

Προκειμένου για φόρο επικαρπίας ή περιοδικής παροχής, ο προϊστάμενος της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας μπορεί, με αιτιολογημένη απόφασή του, εφόσον πεισθεί ότι ο φορολογούμενος αδυνατεί να τον καταβάλλει στις τριμηνιαίες δόσεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου αυτής, να τις αυξήσει μέχρι δώδεκα (12).»

9. Η παράγραφος 4 του άρθρου 82 του ν.δ.118/1973 αντικαθίσταται ως εξής:

«4.Εάν ο υπόχρεος καταβάλει εφάπαξ το σύνολο των ποσών που βεβαιώθηκαν στο όνομά του μέχρι τη λήξη της προθεσμίας καταβολής της πρώτης μηνιαίας ή της δεύτερης τριμηνιαίας δόσης, εκπίπτει ποσοστό 15%. Σε περίπτωση καταβολής της πρώτης τριμηνιαίας δόσης μετά την ημερομηνία λήξης της, αυτή επιβαρύνεται με τις νόμιμες προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής.»

10. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 9 του άρθρου 82 του ν.δ.118/1973 αντικαθίσταται ως εξής:

«9.Αν η ασφάλεια δεν παρασχεθεί μέσα σε ένα μήνα από τη λήξη της προθεσμίας καταβολής της πρώτης δόσης, το σύνολο του βεβαιωθέντος φόρου καταβάλλεται εφάπαξ από τον υπόχρεο, ο οποίος ειδοποιείται με απόδειξη γι'αυτό από την αρμόδια ΔΟΥ. Ο υπόχρεος μπορεί να καταβάλει το χρέος του στις κατά την παράγραφο 1 του παρόντος τριμηνιαίες δόσεις με αίτησή του προς τον προϊστάμενο της ΔΟΥ, που θα υποβάλει μέσα σε ένα μήνα από την ειδοποίησή του, με πληρωμή των μέχρι την υποβολή αυτής καταβλητέων δόσεων με τις νόμιμες προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής αυτών και με την παροχή της κατά την προηγούμενη παράγραφο ασφάλειας. Αν η προθεσμία αυτή παρέλθει άπρακτη, χάνεται αμετάκλητα το δικαίωμα του υπόχρεου για καταβολή του φόρου σε δόσεις.»

11. Οι διατάξεις των παραγράφων 8, 9 και 10 του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται σε όλες τις περιπτώσεις που η βεβαίωση του φόρου γίνεται μετά τη δημοσίευση του νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘ.2214/1994

«Αντικειμενικό σύστημα φορολογίας εισοδήματος και άλλες διατάξεις»
(ΦΕΚ 75 Α' /11.5.1994)

Άρθρο 45

Ειδικές περιπτώσεις φορολογίας μεταβίβασης ακινήτων - Απαλλαγή από φόρο για απόκτηση πρώτης κατοικίας

5. Η περίπτωση β' του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 17 του ν.1591/1986 (ΦΕΚ 50 Α') αντικαθίσταται:

β) Δικαίωμα πλήρης κυριότητας επί οικοδομήσιμου οικοπέδου ως και επί ιδανικού μεριδίου αυτού, στο οποίο αντιστοιχεί εμβαδόν κτίσματος που πληρεί τις στεγαστικές τους ανάγκες, που βρίσκεται σε πόλη με πληθυσμό άνω των 3.000 κατοίκων ή σε τουριστικές περιοχές.»

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘ.2218/1994

Ίδρυση νομαρχιακής αυτοδιοίκησης, τροποποίηση διατάξεων για την πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση και την περιφέρεια και άλλες διατάξεις
(ΦΕΚ 90 Α' /13.6.1994)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'
ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ - ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Άρθρο 21

Ιδρύματα - Λοιπά νομικά πρόσωπα - Επιχειρήσεις

1. Οι νομαρχικές αυτοδιοικήσεις μπορούν να συνιστούν ιδρύματα, λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και επιχειρήσεις. Μπορούν επίσης να μετέχουν σε επιχειρήσεις.

2. Τα ιδρύματα (όπως νομοσοκομεία, βρεφοκομεία, Κέντρα Παιδικής Μέριμνας, γηροκομεία κ.λπ.) συνιστώνται, ύστερα από απόφαση του νομαρχιακού συμβουλίου, με προεδρικό διάταγμα που ορίζει τα όργανα της διοίκησης, το σκοπό, τους πόρους, την περιουσία και το όνομα του ιδρύματος. Το διάταγμα, εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών και του αρμόδιου καθ' ύλην Υπουργού, αφού τηρηθούν και οι ειδικές για κάθε κατηγορία ιδρυμάτων διατάξεις. Τα ιδρύματα είναι νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και υπάγονται στην εποπτεία των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων που τα συνιστούν.

3. Τα λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου συνιστώνται με απόφαση του νομαρχιακού συμβουλίου, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Στην απόφαση ορίζονται το όνομα, ο σκοπός, τα όργανα της διοίκησης, οι πόροι και η περιουσία που αφιερώνεται σε αυτά. Αυτά τα νομικά πρόσωπα συνιστώνται για την οργάνωση ορισμένης υπηρεσίας της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης για την καλύτερη και αποτελεσματικότερη ικανοποίηση τοπικών αναγκών νομαρχιακού ενδιαφέροντος.

4. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, ρυθμίζονται τα σχετικά με τη φύση των ιδρυμάτων και των λοιπών νομικών προσώπων δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που μπορούν να συνιστώνται από τις νομαρχικές αυτοδιοικήσεις, το σκοπό, τη διοίκηση, την εκλογή και τον ορισμό των οργάνων, τις αρμοδιότητες αυτών και τη λειτουργία τους, τους πόρους, την περιουσία, την οργάνωση και την εποπτεία, το προσωπικό, την οικονομική διοίκηση και τη διαχείριση, τα έργα, τις μελέτες και τις προμήθειες, του κανονισμού, τις δωρεές και τις σχέσεις των δωρητών με το ίδρυμα, τις κληροδοσίες και κληρονομίες, την κατάργηση αυτών, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

5. Οι νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις μπορούν να συνιστούν δικές τους επιχειρήσεις ή να μετέχουν σε επιχειρήσεις που συνιστούν μαζί με άλλα νομικά ή φυσικά πρόσωπα ή σε επιχειρήσεις που ήδη υπάρχουν:

α) Για την εκτέλεση έργων που έχουν σκοπό την εξυπηρέτηση του κοινού, καθώς και για την οικονομική εκμετάλλευση των έργων αυτών.

β) Για την παραγωγή αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών που έχουν σκοπό την εξυπηρέτηση του κοινού.

γ) Για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων που έχουν σκοπό την πραγματοποίηση εσόδων.

6. Δύο ή περισσότερες νομαρχικές αυτοδιοικήσεις μπορούν να συνιστούν κοινές επιχειρήσεις και να συμμετέχουν σε υφιστάμενες όμοιες επιχειρήσεις.

7. Η σύσταση αμιγούς επιχείρησης από νομαρχιακή αυτοδιοίκηση ή η συμμετοχή σε τέτοια επιχείρηση γίνεται μετά από πλήρη οικονομοτεχνική μελέτη και απόφαση

του νομαρχιακού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και αποτελεί το καταστατικό της επιχείρησης και σε περίπτωση συστάσεως εμπράγματων δικαιωμάτων μεταγραφτέο τίτλο στο υποθηκοφυλακείο.

8. Στην απόφαση του νομαρχιακού συμβουλίου για τη σύσταση αμιγούς επιχείρησης αναφέρονται η επωνυμία, ο σκοπός, η διάρκεια και η έδρα της επιχείρησης, η διοίκηση, το κεφάλαιο, καθώς και κάθε άλλο στοιχείο αναγκαίο κατά την κρίση του νομαρχιακού συμβουλίου.

9. Οι παραπάνω επιχειρήσεις των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων αποτελούν νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και διέπονται από τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά από αυτό το νόμο.

10. Η ευθύνη νομαρχιακής αυτοδιοίκησης, που συνιστά ή συμμετέχει σε αμιγή επιχείρηση, περιορίζεται στο ποσό της συμμετοχής της στο κεφάλαιο της επιχείρησης.

11. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, ρυθμίζονται τα σχετικά με τη διοίκηση των αμιγών νομαρχιακών ή διανομαρχιακών επιχειρήσεων των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων, τα όργανα των επιχειρήσεων αυτών, τις αρμοδιότητες και τη λειτουργία τους, την εκλογή και τον ορισμό αυτών, την οικονομική διοίκηση, τη διαχείριση και τον έλεγχο αυτής, την ταμιακή υπηρεσία, τις αποσβέσεις, την οργάνωση και την εποπτεία, τους κανονισμούς, το προσωπικό, τα έργα, τις μελέτες και προμήθειες, τη διάθεση των εσόδων, τη λύση και εκκαθάριση αυτών, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια.

Οι διατάξεις του π.δ.520/1988 (ΦΕΚ 236 Α') εφαρμόζονται αναλόγως και στις αμιγείς επιχειρήσεις των Ν.Α..

12. Η σύσταση ή η συμμετοχή σε επιχείρηση που δεν είναι αμιγής, της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης, γίνεται ύστερα από πλήρη οικονομοτεχνική μελέτη, με απόφαση του νομαρχιακού συμβουλίου που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται η επωνυμία, ο σκοπός, η διάρκεια και η έδρα της επιχείρησης, τα περιουσιακά στοιχεία που εισφέρονται, το ποσό συμμετοχής στο κεφάλαιο της επιχείρησης και η εκπροσώπηση της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης στα όργανα της επιχείρησης. Οι επιχειρήσεις αυτής της παραγράφου λειτουργούν με την μορφή της ανώνυμης εταιρίας ή της εταιρείας μικτής οικονομίας ή της αστικής εταιρείας μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Με την ίδια διαδικασία είναι δυνατή η συμμετοχή νομαρχιακής αυτοδιοίκησης σε κοινοπραξία.

13. Νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις μπορούν να συνιστούν ανώνυμες εταιρείες με συνεταιρισμούς, ετιε μόνες τους είτε με δήμους, κοινότητες και τοπικές ενώσεις δήμων και κοινοτήτων, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 12, εφαρμοζομένων κατ'αναλογία των διατάξεων του άρθρου 272 του π.δ.323/1989 «Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας».

14. Οι νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις μπορούν να συνιστούν εταιρείες λαϊκής βάσης, μαζί με άλλους φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης, συνεταιρισμούς και άλλα νομικά ή φυσικά πρόσωπα, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 12, εφαρμοζομένων κατ'αναλογία των διατάξεων του άρθρου 273 του π.δ.323/1989 «Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας», πλην της παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου. Οι επιχειρήσεις αυτές καλούνται εταιρείες

λαϊκής βάσης της αυτοδιοίκησης.

15. Οι νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις μπορούν να συνιστούν:

α) Ανώνυμες εταιρείες του άρθρου 274 παρ.1α του π.δ.323/1989 και

β) Επιχειρήσεις του άρθρου 274 παρ.1β του π.δ.323/1989 «Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας» ή να μετέχουν σε αυτές.

16. Δεν επιτρέπεται η επιχορήγηση από νομαρχιακή αυτοδιοίκηση, δήμο ή κοινότητα, οποιασδήποτε επιχείρησης που αυτοί να συνιστούν ή συμμετέχουν, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 28 του π.δ.323/1989.

17. Αμιγής νομαρχιακή επιχείρηση, που παρέχει αποκλειστικώς υπηρεσίες ανταποδοτικού χαρακτήρα, για λογαριασμό της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης που την έχει συστήσει, μπορεί να επιβάλλει, βεβαιώνει και εισπράττει τα αντίστοιχα ανταποδοτικά τέλη. Η απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της επιχείρησης για την επιβολή του τέλους εγκρίνεται από το αντίστοιχο νομαρχιακό συμβούλιο. Για τις επιχειρήσεις αυτής της παραγράφου εφαρμόζονται και οι διατάξεις που αφορούν αμιγής δημοτική ή κοινοτική επιχείρηση του άρθρου 26 παράγραφος 3 του ν.2130/1993.

18. Για τις επιχειρήσεις των παραγράφων 6,7,13,14 και 15 του παρόντος εφαρμόζονται αναλογικά και οι διατάξεις των άρθρων 28 και 274 παράγραφοι 2,5,6,7 και 9 του π.δ.323/1989, καθώς και κάθε άλλη διάταξη που αφορά τις επιχειρήσεις των ΟΤΑ.

Άρθρο 38

Φορολογικές απαλλαγές, ατέλειες, προνόμια

1. Οι Ν.Α., τα ιδρύματα και λοιπά νομικά πρόσωπα του άρθρου 21, οι αμιγείς επιχειρήσεις των περιπτώσεων Α' και Β' της παρ.5 του άρθρου 21 του παρόντος έχουν τις ίδιες φορολογικές απαλλαγές, που ισχύουν κάθε φορά για τους δήμους και τις κοινότητες και όλες ανεξαιρέτως τις ατέλειες και τα δικαστικά, διοικητικά προνόμια που παρέχονται στο Δημόσιο.

Επίσης, απαλλάσσονται από κάθε επιβαλλόμενο από τις ίδιες φόρο, ή λιμενικό φόρο, τέλος, χαρτόσημο, δικαστικό ένσημο και εισφορά οποιουδήποτε ταμείου, εισφορά υπέρ της ΕΡΤ Α.Ε., από κρατήσεις από δικαστικό τέλος στις δίκες τους. Οι διατάξεις των παραγράφων 13, 14 και 15 του άρθρου 19 του ν.2166/1993 (ΦΕΚ 137 Α') «Κίνητρα ανάπτυξης επιχειρήσεων, διαρρυθμίσεις στην έμμεση και άμεση φορολογία» εφαρμόζονται αναλόγως και στις Ν.Α.

Απαλλαγές, που προβλέπονται υπέρ του Δημοσίου, από το παράβολο για άσκηση ενδίκων μέσων, για την εισφορά υπέρ του ταμείου χρηματοδότησης δικαστικών κτιρίων, για το δικαστικό ένσημο αντιγράφων και για τα δικαιώματα υπέρ των έμμισθων υποθηκοφυλάκων, ισχύουν και για τις Ν.Α. τα ιδρύματα και λοιπά νομικά πρόσωπα αυτών.

Δεν απαλλάσσονται από τον ειδικό φόρο υπέρ του Δημοσίου τα επιβατικά αυτοκίνητα που εισάγουν οι οργανισμοί αυτοί, τα καύσιμα και τα λιπαντικά αυτών.

2. Τα προνόμια και οι ειδικές προστατευτικές διατάξεις που θεσπίζονται για το Δημόσιο από τους αστικούς εν γένει νόμους και τις ουσιαστικές διατάξεις του Κώδικα Νόμων Δικών Δημοσίου εφαρμόζονται αναλόγως και για τις Ν.Α., εφόσον δεν προβλέπεται γι'αυτές από άλλες

διατάξεις αντίστοιχη ευρύτερη ή ευνοϊκότερη ρύθμιση.

π.δ.410/1995

«Κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο νόμου, με τίτλο «Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας» των ισχυουσών διατάξεων του δημοτικού και κοινοτικού κώδικα, όπως τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν» (ΦΕΚ 231 Α'/14-11-1995)

Άρθρο 288

(Άρθρο 271 Π.Δ.323/1989)

Δημοτικές ή κοινοτικές επιχειρήσεις συνεταιριστικού χαρακτήρα

1. Δημοτικές ή κοινοτικές επιχειρήσεις συνεταιριστικού χαρακτήρα συνιστώνται από έναν οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης και φυσικά πρόσωπα σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 277 και τη νομοθεσία που ισχύει κάθε φορά για τους συνεταιρισμούς.

2. Οι δημοτικές ή κοινοτικές επιχειρήσεις συνεταιριστικού χαρακτήρα έχουν τις φορολογικές απαλλαγές των συνεταιρισμών. Επίσης, για την πρώτη πενταετία της λειτουργίας τους, έχουν τις πρόσθετες φορολογικές απαλλαγές των αμιγών δημοτικών ή κοινοτικών επιχειρήσεων που προβλέπονται από το άρθρο αυτό.

3. Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται, κατά κατηγορία επιχειρήσεων, μετά από σύμφωνη γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΕΔΚΕ και πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, ρυθμίζονται και κατά παρέκκλιση από τις διατάξεις της νομοθεσίας για τους συνεταιρισμούς οι όροι σύστασης και λειτουργίας τους και ειδικότερα το ποσοστό συμμετοχής του δήμου ή της κοινότητας στο συνολικό αριθμό των συνεταιρικών μεριδίων τα, σχετικά με την καταχώρηση τους στο μητρώο συνεταιρισμών με τις υποχρεωτικές και προαιρετικές μερίδες τα δικαιώματα, τις υποχρεώσεις και την ευθύνη των συνταίρων, με τον τρόπο εκπροσώπησης του δήμου ή της κοινότητας και των λοιπών συνταίρων στα όργανα των επιχειρήσεων, με τη σύνθεση, τη συγκρότηση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες των οργάνων αυτών, με το σχηματισμό τακτικού αποθεματικού και τη διάθεση των κερδών, με τη διάλυση και εκκαθάριση, με το δικαίωμα προτίμησης του δήμου ή της κοινότητας για την αγορά της εκποιούμενης περιουσίας και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού.

Άρθρο 289

(Άρθρο 272 Π.Δ.323/1989)

Ανώνυμες εταιρείες με συνεταιρισμούς

1. Οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τοπικές ενώσεις δήμων και κοινοτήτων μπορούν να συνιστούν ανώνυμες εταιρείες με συνεταιρισμούς σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 277 και τη νομοθεσία για τις ανώνυμες εταιρείες.

2. Οι εταιρείες του άρθρου αυτού για την πρώτη πενταετία της λειτουργίας τους έχουν τις φορολογικές απαλλαγές των αμιγών δημοτικών ή κοινοτικών επιχειρήσεων του άρθρου 304 αν πληρούν τους όρους των επόμενων εδαφίων:

α) Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και οι τοπικές ενώσεις δήμων και κοινοτήτων διατηρούν πάντοτε κοι-

νές (μη προνομιούχες) μετοχές, που αντιπροσωπεύουν ποσοστό αθροιστικά τριάντα πέντε στα εκατό έως εξήντα πέντε στα εκατό, του μετοχικού κεφαλαίου των κοινών μετοχών. Κατά το υπόλοιπο συμμετέχουν αποκλειστικά συνεταιρισμοί. Κατ' εξαίρεση μπορούν να συμμετάσχουν φορείς του δημόσιου τομέα της παραγράφου 6 του άρθρου 1 του νόμου 1256/82 με κοινές μετοχές που αντιπροσωπεύουν αθροιστικά μέχρι το είκοσι στα εκατό του κεφαλαίου.

β) Όλες οι μετοχές, κοινές και προνομιούχες, είναι ονομαστικές και δεν εισάγονται στο χρηματιστήριο αξιών. Οι κοινές μετοχές είναι δεσμευμένες ονομαστικές σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 8 του άρθρου 3 του κωδικοποιημένου νόμου 2190/20 και οι προνομιούχες χωρίς δικαίωμα ψήφου.

γ) Το διοικητικό συμβούλιο αποτελείται από εννέα ή έντεκα μέλη. Από αυτά τρία ορίζονται από τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και τις τοπικές ενώσεις δήμων και κοινοτήτων, τρία από τους συνεταιρισμούς, ένα από τους εργαζόμενους στην εταιρεία αν αυτή απασχολεί περισσότερους από είκοσι, ένα μπορεί να οριστεί από φορέα του δημόσιου τομέα, αν αυτό προβλέπεται στο καταστατικό και τα υπόλοιπα εκλέγονται από τη γενική συνέλευση όλων των μετόχων.

δ) Σε κάθε εταιρεία συνιστάται εποπτικό συμβούλιο, που έχει τουλάχιστον τρία μέλη. Τα μέλη του ορίζονται σύμφωνα με το διάταγμα που προβλέπεται από την παράγραφο 4 του άρθρου αυτού. Το εποπτικό συμβούλιο ασκεί αρμοδιότητες ανάλογες με τις αρμοδιότητες των εποπτικών συμβουλίων των συνεταιρισμών.

ε) Από τα καθαρά κέρδη, μετά τη δημιουργία του τακτικού αποθεματικού και την καταβολή του πρώτου μερίσματος, διατίθεται ποσοστό έως είκοσι πέντε στα εκατό στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και τις τοπικές ενώσεις δήμων και κοινοτήτων που συμμετέχουν και ποσοστό έως είκοσι πέντε στα εκατό στους εργαζόμενους στην εταιρεία. Για τη διάθεση των υπολοίπων καθαρών κερδών αποφασίζει η γενική συνέλευση της εταιρείας.

στ) Αν η εταιρεία διαλυθεί, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης που συμμετέχουν στην εταιρεία έχουν δικαίωμα προτίμησης για την αγορά της εκποιούμενης περιουσίας, με ανάλογη εφαρμογή των σχετικών διατάξεων του άρθρου 55 του Ν. 947/1979 (ΦΕΚ 169/Α.).

3. Για το τμήμα των καθαρών κερδών που διατίθεται στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, τις τοπικές ενώσεις δήμων και κοινοτήτων και τους εργαζόμενους, σύμφωνα με τις διατάξεις του εδαφίου ε' της προηγούμενης παραγράφου η εταιρεία απαλλάσσεται από κάθε φορολογία.

4. Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Εμπορίου και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής των παραγράφων 1, 2 και 3 αυτού του άρθρου και τα ιδιαίτερα τα θέματα που αφορούν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των συνεταιρισμών που συμμετέχουν τα σχετικά με τους εκπροσώπους τους, τους εκπροσώπους των εργαζομένων και των φορέων του δημόσιου τομέα στα όργανα της Εταιρείας και τη συγκρότηση τις αρμοδιότητες και τη λειτουργία του εποπτικού συμβουλίου, καθώς και ο τρόπος προσαρμογής των διατάξεων, που ισχύουν για τις ανώνυμες Εταιρείες και στις Εταιρείες αυτού του άρθρου.

Άρθρο 290

(Άρθρο 273 Π.Δ. 323/1989)

Δημοτικές Εταιρείες Λαϊκής βάσης

1. Δημοτικές Εταιρείες λαϊκής βάσης συνιστώνται από φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης, συνεταιρισμούς και άλλα νομικά ή φυσικά πρόσωπα, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 277, τη νομοθεσία που ισχύει για τις Ανώνυμες Εταιρείες και τις παρακάτω διατάξεις :

α) Οι φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης διατηρούν πάντοτε κοινές (μη προνομιούχες) μετοχές που αντιπροσωπεύουν αθροιστικά τα τριάντα πέντε στα εκατό τουλάχιστον του μετοχικού κεφαλαίου και μαζί με τους συνεταιρισμούς διατηρούν πάντοτε την πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου, ενώ καθένας από τους λοιπούς εταίρους έχει κοινές μετοχές που αντιπροσωπεύουν το πολύ το δύο στα εκατό του μετοχικού κεφαλαίου.

β) Όλες οι μετοχές κοινές και προνομιούχες είναι ονομαστικές και δεν εισάγονται στο χρηματιστήριο αξιών. Οι κοινές μετοχές είναι δεσμευμένες ονομαστικές, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 8 του άρθρου 3 του κωδικοποιημένου νόμου 2190/1920 (Β.Δ. 174/ 1963. ΦΕΚ Α' 37) και οι προνομιούχες χωρίς δικαίωμα ψήφου.

γ) Στο διοικητικό συμβούλιο της Εταιρείας συμμετέχει εκπρόσωπος των εργαζομένων αν αυτοί είναι περισσότεροι από είκοσι. Τα λοιπά μέλη εκλέγονται από τη γενική συνέλευση, σύμφωνα με όσα ειδικότερα ορίζει το διάταγμα της παραγράφου 4.

δ) Σε κάθε δημοτική εταιρεία λαϊκής βάσης, συνιστάται εποπτικό συμβούλιο, που έχει τουλάχιστον τρία μέλη. Τα μέλη του ορίζονται, σύμφωνα με το διάταγμα της παραγράφου 4. Το εποπτικό συμβούλιο ασκεί αρμοδιότητες ανάλογες με τις αρμοδιότητες των εποπτικών συμβουλίων των συνεταιρισμών.

ε) Αν η εταιρεία διαλυθεί, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης που συμμετέχουν έχουν δικαίωμα προτίμησης για την αγορά της εκποιούμενης περιουσίας με ανάλογη εφαρμογή των σχετικών διατάξεων του άρθρου 55 του Νόμου 947/1979.

2. Δημοτική ή κοινοτική εταιρεία λαϊκής βάσης μπορεί να συσταθεί και από ένα δήμο ή κοινότητα, μαζί με άλλα νομικά ή φυσικά πρόσωπα, εφόσον ο δήμος ή η κοινότητα έχει κοινές μετοχές που αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον τα τριάντα πέντε στα εκατό του μετοχικού κεφαλαίου και καθένας από τους λοιπούς εταίρους έχει κοινές μετοχές που αντιπροσωπεύουν το πολύ το δύο στα εκατό του μετοχικού κεφαλαίου. Στην περίπτωση αυτή οι μέτοχοι, που είναι φυσικά πρόσωπα, πρέπει να είναι δημότες του δήμου ή της κοινότητας ή κατοικούν στο νομό ή κατάγονται από το νομό στον οποίο υπάγεται ο δήμος ή η κοινότητα.

3. Οι δημοτικές και οι κοινοτικές εταιρείες λαϊκής βάσης εξομοιώνονται ως προς τη φορολογική μεταχείριση των μερισμάτων των μετοχών τους, με τις εταιρείες των οποίων οι μετοχές έχουν εισαχθεί στο χρηματιστήριο. Για την κάλυψη του μετοχικού κεφαλαίου των δημοτικών και των κοινοτικών εταιρειών λαϊκής βάσης με δημόσια εγγραφή, δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 8α του νόμου 2190/1920.

Οι δημοτικές και οι κοινοτικές εταιρείες λαϊκής βάσης για την πρώτη διετία της λειτουργίας τους έχουν τις φορολογικές απαλλαγές των αμιγών δημοτικών ή κοινοτικών επιχειρήσεων του άρθρου 304.

4. Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται μετά από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Εμπορίου και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής των διατάξεων αυτού του άρθρου και ειδικότερα τα θέματα που αφορούν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των φορέων της τοπικής αυτοδιοίκησης και των συνεταιρισμών που συμμετέχουν, τα σχετικά με τον ορισμό εκπροσώπου των εργαζομένων στο διοικητικό συμβούλιο και τη συγκρότηση τις αρμοδιότητες και τη λειτουργία του εποπτικού συμβουλίου.

Άρθρο 304
(Άρθρο 287Π.Δ. Π.Δ.323/89 - Άρθρο 68 παρ.1
Ν.2065/1992)
Φορολογικές απαλλαγές, ατέλειες, προνόμια.

Οι δήμοι και οι κοινότητες, τα δημοτικά και κοινοτικά ιδρύματα και τα λοιπά δημοτικά και κοινοτικά νομικά πρόσωπα, οι σύνδεσμοι δήμων και κοινοτήτων οι αποκλειστικά αμιγείς δημοτικές ή κοινοτικές επιχειρήσεις, η Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων της Ελλάδας και οι τοπικές ενώσεις δήμων και κοινοτήτων απαλλάσσονται από κάθε δημόσιο, δημοτικό, κοινοτικό ή λιμενικό φόρο, άμεσο ή έμμεσο, δασμό, τέλος, χαρτόσημο, δικαστικό ένσημο και εισφορά υπέρ οποιουδήποτε ταμείου, εισφορά υπέρ της ΕΡΤ Α.Ε., από κρατήσεις, από κάθε ταχυδρομικό τέλος και από κάθε δικαστικό τέλος στις δίκες τους. Επίσης έχουν όλες ανεξαιρέτως τις ατέλειες και τα δικαστικά, διοικητικά και δικονομικά προνόμια που παρέχονται στο δημόσιο.

Απαλλαγές, που προβλέπονται υπέρ του δημοσίου, από το παράβολο για άσκηση ενδίκων μέσων, όπως για την εισφορά υπέρ του ταμείου χρηματοδότησης δικαστικών κτιρίων, για το δικαστικό ένσημο αντιγράφων και για τα δικαιώματα υπέρ των έμμισθων υποθηκοφυλάκων, ισχύουν και για τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, τα δημοτικά και κοινοτικά ιδρύματα και λοιπά νομικά πρόσωπα, τους συνδέσμους δήμων και κοινοτήτων, τις τοπικές ενώσεις και την κεντρική ένωση δήμων και κοινοτήτων Ελλάδας.

Δεν απαλλάσσονται από τον εισαγωγικό δασμό υπέρ του δημοσίου τα επιβατικά αυτοκίνητα που εισάγουν οι οργανισμοί αυτοί, τα καύσιμα και τα λιπαντικά.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ.2362/1995
Περί Δημοσίου Λογιστικού, ελέγχου των δαπανών του Κράτους και άλλες διατάξεις
(ΦΕΚ 247 Α' /27.11.1995)

Άρθρο 114
Θέματα Φορολογίας Κεφαλαίου

3. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 29 του ν.δ/τος 118/1973 (ΦΕΚ 202 Α'), όπως ισχύουν, αντικαθίστανται ως εξής:

«1.Οι δικαιούχοι της κτήσης, ανάλογα με τη συγγενική τους σχέση προς τον κληρονομούμενο, κατατάσσονται στις επόμενες τέσσερις (4) κατηγορίες. Για καθεμία από τις κατηγορίες αυτές ισχύει χωριστή φορολογική κλίμακα ως εξής:

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Α'

Για κληρονομική μερίδα ή κληροδοσία που περιέρχεται σε:α) Σύζυγο του κληρονομούμενου, β) κατιόντες πρώτου βαθμού (τέκνα από νόμιμο γάμο, τέκνα χωρίς γάμο έναντι της μητέρας, αναγνωρισθέντα εκουσίως ή δικαστικώς έναντι του πατέρα, νομιμοποιηθέντα με επιγενόμενο γάμο ή δικαστικώς έναντι και των δύο γονέων), γ) ανιόντες πρώτου βαθμού, εξ αίματος.

Κλιμάκια κλιμακίου	Συντελεστής κλιμακίου	Φόρος κλιμακίου	Φόρος περιουσία	Αναλογών φόρος
4.500.000	-	-	4.500.000	-
10.500.000	5	525.000	15.000.000	525.000
45.000.000	15	6.750.000	60.000.000	7.275.000
Υπερβάλλον	25			

Ειδικά, σε περίπτωση κτήσης περιουσίας με κληρονομία ή κληροδοσία, που οι δικαιούχοι της είναι ανήλικα τέκνα του κληρονομούμενου, εφόσον η αξία της κληρονομικής μερίδας είναι: α) μέχρι και 8.500.000 δραχμές, ο αναλογών φόρος μειώνεται κατά 60% και β) από 8.500.001 έως και 34.000.000 δρχ., ο αναλογών φόρος μειώνεται κατά 30%.

Οι πιο πάνω διατάξεις, που προβλέπουν μείωση του φόρου για τα ανήλικα παιδιά του κληρονομούμενου, δεν εφαρμόζονται σε κτήσεις δωρεάς εν ζωή ή αιτία θανάτου (ή προίκας), καθώς και στις περιουσιακές παροχές των γονέων προς τα τέκνα τους κατά το άρθρο 1509 Α.Κ.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Β'

Για κληρονομική μερίδα ή κληροδοσία που περιέρχεται σε:

α) Κατιόντες δευτέρου και επόμενων βαθμών, β) ανιόντες δεύτερου και επόμενων βαθμών, γ) εκουσίως ή δικαστικώς αναγνωρισθέντα τέκνα έναντι των ανιόντων του πατέρα που τα αναγνώρισε, δ) κατιόντες του αναγνωρισθέντος έναντι του αναγνωρίσαντος και των ανιόντων αυτού, ε) αδελφούς (αμφιθαλείς ή ετεροθαλείς) και στ) συγγενείς εξ αίματος τρίτου βαθμού εκ πλαγίου.

Κλιμάκια κλιμακίου	Συντελεστής κλιμακίου	Φόρος κλιμακίου	Φόρος περιουσία	Αναλογών φόρος
3.300.000	-	-	3.300.000	-
11.700.000	10	1.170.000	15.000.000	1.170.000
45.000.000	20	9.000.000	60.000.000	10.170.000
Υπερβάλλον	35			

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Γ'

Για κληρονομική μερίδα ή κληροδοσία που περιέρχεται σε:

α) Πατριούς και μητριές, β) τέκνα από προηγούμενο γάμο του συζύγου, γ) τέκνα εξ αγχιστείας (γαμπρούς - νύφες), δ) ανιόντες εξ αγχιστείας (πεθερός - πεθερά).

Κλιμάκια κλιμακίου	Συντελεστής κλιμακίου	Φόρος κλιμακίου	Φόρος περιουσία	Αναλογών φόρος
1.500.000	-	-	1.500.000	-
13.500.000	20	2.700.000	15.000.000	2.700.000

45.000.000 35 15.750.000 60.000.000 18.450.000
Υπερβάλλον 50

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Δ'

Για κληρονομική μερίδα ή κληροδοσία που περιέρχεται σε οποιονδήποτε άλλον εξ αίματος ή εξ αγχιστείας συγγενή του κληρονομούμενου ή εξωτικό.

Κλιμάκια	Συντελεστής κλιμακίου	Φόρος κλιμακίου	Φορολογητέα περιουσία	Αναλογών φόρος
900.000	-	-	900.000	-
14.100.000	35	4.935.000	15.000.000	4.935.000
45.000.000	50	22.500.000	60.000.000	27.435.000
Υπερβάλλον	60			

Στο ποσό του φόρου που προκύπτει με βάση τις πιο πάνω κλίμακες περιλαμβάνεται ο φόρος υπέρ του Δημοσίου και οι πρόσθετοι σ' αυτόν φόροι: α) 3% υπέρ δήμων και κοινοτήτων, που προβλέπεται από τις διατάξεις του β.δ/τος 24/9 - 20.10.1958 (ΦΕΚ 171 Α') και β) 7% υπέρ νομαρχιακών ταμείων οδοποιίας, που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 7 του ν.3155/1955 (ΦΕΚ 63 Α'). Η απόδοση των φόρων υπέρ τρίτων γίνεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 81 του παρόντος.

2. Από την αξία των κληρονομικών μεριδών και κληροδοσιών, κληρονόμων που υπάγονται στις Α και Β κατηγορίες, εκπίπτει και δεν φορολογείται ποσό διπλάσιο προς το αφορολόγητο, εφόσον συντρέχουν αθροιστικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις: α) η κληρονομική μερίδα ή κληροδοσία αποτελείται κατά το μισό τουλάχιστον της αξίας της, από γεωργικά ή κτηνοτροφικά περιουσιακά στοιχεία, με συνυπολογισμό και όλων των προγενέστερων δωρεών, γονικών παροχών και προικών που συστάθηκαν από τον κληρονομούμενο προς τον κληρονόμο ή κληροδόχο, β) ο κληρονομούμενος ασχολιόταν κατά κύριο επάγγελμα σε γεωργικές γενικώς εργασίες, γ) ο κληρονόμος είναι ανήλικος ή ασχολείται κατά κύριο επάγγελμα σε γεωργικές γενικώς εργασίες και δ) η περιουσία περιέρχεται σε κατιόντες ή ανιόντες ή σύζυγο του κληρονομούμενου.

Προκειμένου για κληρονόμους ή κληροδόχους με αναπηρία τουλάχιστον 67% ο φόρος που αναλογεί στη μέχρι 34.000.000 δραχμές αξία της κληρονομικής μερίδας ή κληροδοσίας μειώνεται κατά 60%.

4. Τα δύο πρώτα εδάφια της παραγράφου 1 του δεύτερου άρθρου του ν.1329/1983 (ΦΕΚ 25 Α') αντικαθίστανται ως ακολούθως:

«Περιουσιακές παροχές γονέων προς τα τέκνα τους, που γίνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1509 Α.Κ., όπως αυτό θεσπίζεται με τον παραπάνω νόμο, υπόκεινται στο μισό του φόρου δωρεών μέχρι το ποσό των 20.000.000 δραχμών, αυτοτελώς για κάθε γονέα. Το ποσό αυτό αυξάνεται σε 30.000.000 δραχμές στην περίπτωση που ένας από τους γονείς έχει αποβιώσει. Στα ως άνω ποσά συνυπολογίζονται και τυχόν προγενέστερες δωρεές ή γονικές παροχές των γονέων προς τα τέκνα τους.

5. Η παράγραφος 6 του άρθρου 23 του ν.1828/1989 (ΦΕΚ 2 Α'), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Σε περίπτωση μεταβίβασης με γονική παροχή οικί-

ας, διαμερίσματος ή οικοπέδου, εξ ολοκλήρου και κατά πλήρη κυριότητα, με τους όρους και τις προϋποθέσεις του άρθρου 17 του ν.1591/1986 (ΦΕΚ 50 Α'), δεν υπόκειται σε φόρο ποσό δραχμών 1.700.000 για το δικαιούχο της γονικής παροχής και δραχμών 1.200.000 για καθένα από τα λοιπά μέλη της οικογένειά τους, όπως αυτά ορίζονται στην παράγραφο 1 του ίδιου άρθρου και νόμου.

Ειδικώς, εάν ο δικαιούχος της γονικής παροχής παρουσιάζει αναπηρία τουλάχιστον 67% η απαλλαγή ανέρχεται στο μισό της φορολογητέας αξίας του ακινήτου μη δυνάμενη να υπερβεί τα 17.000.000 δραχμές.»

6. Το δεύτερο και τρίτο εδάφια της παραγράφου 1 του άρθρου 17 του ν.1591/1986 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως ισχύει αντικαθίστανται ως εξής:

«Η κατά το προηγούμενο εδάφιο απαλλαγή παρέχεται για ποσό αγοραίας αξίας οικίας ή διαμερίσματος μέχρι 10.000.000 δραχμές για κάθε κληρονόμο ή κληροδόχο. Το ποσό αυτό προσαυξάνεται κατά 5.000.000 δραχμές για καθένα από τα λοιπά μέλη της οικογένειας του κληρονόμου ή κληροδόχου, έστω και αν αυτά δεν είναι κληρονόμοι ή κληροδόχοι, εφόσον στο δικαιούχο κληρονόμο ή κληροδόχο περιέρχεται μία μόνο οικία ή ένα διαμέρισμα εξ ολοκλήρου και κατά πλήρες κυριότητας δικαίωμα και όχι ποσοστό εξ αδιαίρετου.»

7. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου ισχύουν από 9.11.1995. Για τις υποθέσεις κληρονομιών των οποίων η επαγωγή επήλθε από 2ας Οκτωβρίου 1995, η ισχύς αρχίζει από την ημερομηνία αυτή.

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 30/1996 Κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο νόμου με τίτλο «Κώδικας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης» των ισχυουσών γιατάξεων για τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση. (ΦΕΚ.21 τ.Α' /2-2-1996)

Άρθρο 73

(Άρθρο 21 παρ.1 Ν.2218/94)

Ιδρύματα -Λοιπά νομικά πρόσωπα -Επιχειρήσεις

Οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις μπορούν να συνιστούν ιδρύματα, λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και επιχειρήσεις. Μπορούν επίσης να μετέχουν σε επιχειρήσεις.

Άρθρο 74

(Άρθρο 21 παρ.2,3 και 4 Ν.2218/94)

Ιδρύματα -Λοιπά νομικά πρόσωπα

1. Τα ιδρύματα (όπως νοσοκομεία, βρεφκομεία, Κέντρα Παιδικής Μέριμνας, γηροκομεία κ.λ.π.), συνιστώνται, ύστερα από απόφαση του νομαρχιακού Συμβουλίου, με προεδρικό διάταγμα που ορίζει τα όργανα της διοίκησης, το σκοπό, τους πόρους, την περιουσία και το όνομα του ιδρύματος. Το διάταγμα, εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών και του αρμόδιου καθ' ύλην Υπουργού, αφού τηρηθούν και οι ειδικές για κάθε κατηγορία ιδρυμάτων διατάξεις. Τα ιδρύματα είναι νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και υπάγονται στην εποπτεία των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων που τα συνιστούν.

2. Τα λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου συνιστώνται με απόφαση του νομαρχιακού συμβουλίου, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Στην απόφαση ορίζονται το όνομα, ο σκοπός, τα όργανα της διοίκησης, οι πόροι και η περιουσία που αφιερώνεται σε αυτά. Αυτά τα νομικά πρόσωπα συνιστώνται για την οργάνωση ορισμένης υπηρεσίας της Νομαρχιακής

Αυτοδιοίκησης για την καλύτερη και αποτελεσματικότερη ικανοποίηση τοπικών αναγκών νομαρχιακού ενδιαφέροντος.

3. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, ρυθμίζονται τα σχετικά με τη φύση των ιδρυμάτων και των λοιπών νομικών προσώπων δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που μπορούν να συνιστώνται από τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, το σκοπό, τη διοίκηση, την εκλογή και τον ορισμό των οργάνων, τις αρμοδιότητες αυτών και τη λειτουργία τους, τους πόρους την περιουσία, την οργάνωση και την εποπτεία, το προσωπικό, την οικονομική διοίκηση και τη διαχείριση, τα έργα, τις μελέτες και τις προμήθειες, τους κανονισμούς, τις δωρεές και τις σχέσεις των δωρητών με το ίδρυμα, τις κληροδοσίες και κληρονομίες, την κατάργηση αυτών, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

Άρθρο 75
(Άρθρο 21 παρ.5,6 και 16 Ν.2218/94)
Επιχειρήσεις

1.Οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις μπορούν να συνιστούν δικές τους επιχειρήσεις ή να μελετούν σε επιχειρήσεις που συνιστούν μαζί με άλλα νομικά ή φυσικά πρόσωπα ή σε επιχειρήσεις που ήδη υπάρχουν:

α)Για την εκτέλεση έργων που έχουν σκοπό την εξυπηρέτηση του κοινού, καθώς και για την οικονομική εκμετάλλευση των έργων αυτών.

β)Για την παραγωγή αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών που έχουν σκοπό την εξυπηρέτηση του κοινού.

γ)Για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων που έχουν σκοπό την πραγματοποίηση εσόδων.

2.Δύο ή περισσότερες Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις μπορούν να συνιστούν κοινές επιχειρήσεις και να συμμετέχουν σε υφιστάμενες όμοιες επιχειρήσεις.

3.Δεν επιτρέπεται η επιχορήγηση από Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, δήμο ή κοινότητα, οποιασδήποτε επιχείρησης που αυτοί συνιστούν ή συμμετέχουν με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 35 του Π.Δ.410/1995.

Άρθρο 99
(Άρθρο 38 παρ.1 και 2 Ν.2218/94)
Φορολογικές απαλλαγές, ατέλειες, προνόμια

1.Οι Ν.Α., τα ιδρύματα και λοιπά νομικά πρόσωπα των άρθρων 73 και 74, οι αμιγείς επιχειρήσεις των περιπτώσεων α' και β' της παρ. 1 του άρθρου 75 του παρόντος έχουν τις ίδιες φορολογικές απαλλαγές, που ισχύουν κάθε φορά για τους δήμους και τις κοινότητες και όλες ανεξαιρέτως τις ατέλειες και τα δικαστικά, διοικητικά προνόμια που παρέχονται στο Δημόσιο.

Επίσης, απαλλάσσονται από κάθε επιβαλλόμενο από τις ίδιες φόρο, ή λιμενικό φόρο, τέλος, χαρτόσημο, δικαστικό ένσημο και εισφορά οποιουδήποτε ταμείου, εισφοράς υπέρ της ΕΡΤ -Α.Ε., από κρατήσεις από δικαστικό τέλος στις δίκες τους. Οι διατάξεις των παραγράφων 13, 14 και 15 του άρθρου 19 του Ν.2166/1993 (ΦΕΚ. 137 Α'). Κίνητρα ανάπτυξης επιχειρήσεων, διαρρυθμίσεις στην έμμεση και άμεση φορολογία εφαρμόζονται αναλόγως και στις Ν.Α.

Απαλλαγές, που προβλέπονται υπέρ του Δημοσίου, από το παράβολο για άσκηση ενδίκων μέσων, για την εισφορά υπέρ του ταμείου χρηματοδότησης δικαστικών

κτιρίων, για την εισφορά υπέρ του ταμείου χρηματοδότησης δικαστικών κτιρίων, για το δικαστικό ένσημο αντιγράφων και για τα δικαιώματα υπέρ των έμμισθων υποφυκοφυλάκων, ισχύουν και για τις Ν.Α., τα ιδρύματα και λοιπά νομικά πρόσωπα αυτών.

Δεν απαλλάσσονται από τον ειδικό φόρο υπέρ του Δημοσίου τα επιβατικά αυτοκίνητα που εισάγουν οπι οργανισμοί αυτοί, τα καύσιμα και τα λιπαντικά αυτών.

2.Τα προνόμια και οι ειδικές προστατευτικές διατάξεις που θεσπίζονται για το Δημόσιο από τους αστικούς εν γένει νόμους και τις ουσιαστικές διατάξεις του Κώδικα Νόμων Δικών Δημοσίου εφαρμόζονται αναλόγως και για τις Ν.Α., εφόσον δεν προβλέπεται γι' αυτές από άλλες διατάξεις αντίστοιχη ευρύτερη ή ευνοϊκότερη ρύθμιση.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ.2386/1996
Ρυθμίσεις θεμάτων εθνικών κληροδοτημάτων,
δημοσίων και ανταλλαξίμων κτημάτων
και άλλες διατάξεις
(ΦΕΚ 43 Α' /7.3.1996)

Άρθρο 10
Ρύθμιση θεμάτων φορολογίας κεφαλαίου

1. Μετά το άρθρο 41 του ν.1249/1982 (ΦΕΚ 43 Α') προστίθεται άρθρο 41α, που έχει ως εξής:

«Άρθρο 41α

Προσδιορισμός αξίας κτισμάτων και γης

1. Η φορολογητέα αξία των μεταβιβαζόμενων με επαχθή αιτία ή αιτία θανάτου, δωρεάς ή γονικής παροχής ακινήτων, που βρίσκονται σε περιοχές στις οποίες δεν έχει εφαρμοστεί το αντικειμενικό σύστημα προσδιορισμού της αξίας τους, είτε αυτές είναι εντός είτε εκτός σχεδίου πόλης, υπολογίζεται χωριστά για τα επί του οικοπέδου ή γηπέδου τυχόν υφιστάμενα κτίσματα και χωριστά για το οικόπεδο ή το γήπεδο, ως εξής:

α) Για τον προσδιορισμό της φορολογητέας αξίας των κτισμάτων εφαρμόζεται αντικειμενικό σύστημα, κατά το οποίο λαμβάνονται υπόψη τιμές αφετηρίας κόστους ανά είδος κτιρίου, οι οποίες καθορίζονται και αναπροσαρμόζονται με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών. Οι τιμές αυτές αφετηρίας αυξάνονται ή μειώνονται με την εφαρμογή συντελεστών που προσδιορίζουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του υπό εκτίμηση κτιρίου, όπως το μέγεθος, την ποιότητα κατασκευής, την παλαιότητα και άλλα.

β) Για τον προσδιορισμό της φορολογητέας αξίας του οικοπέδου ή γηπέδου, έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου 3 του α.ν.1521/1950 (ΦΕΚ 245 Α') και των άρθρων 9 και 10 του ν.δ.118/1973 (ΦΕΚ 202 Α').

2. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται σταδιακά, για τις περιοχές της προηγούμενης παραγράφου, ζώνες με αξία γης και συντελεστές αυξομείωσής τους, οι οποίοι προσδιορίζουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του οικοπέδου ή γηπέδου, όπως σχήμα, δυνατότητα εκμετάλλευσης και άλλα ώστε να υπολογίζεται αντικειμενικά και η αξία γης. Στις περιπτώσεις αυτές δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 3 του α.ν.1521/1950 και των άρθρων 9 και 10 του ν.δ.118/1973.

3.Κατ'εξαιρέση, σε περίπτωση που στο μεταβιβαστικό συμβόλαιο αναγράφεται τίμημα μεγαλύτερο της αξίας που προκύπτει με την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου, ο φόρος μεταβίβασης υπολογίζεται με βάση το τίμημα αυτό.

4. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών καθορί-

ζονται:

α. Η καταχώριση των τιμών αφετηρίας κόστους κατά είδος οικοδομής και περιοχή, των τιμών γης κατά ζώνες και των συντελεστών αυξομειώσής τους σε πίνακες καθώς και οι χάρτες και τα έντυπα, που θα αποτελούν την απαραίτητη υποδομή για τον αντικειμενικό προσδιορισμό της αξίας των κτισμάτων και του οικοπέδου ή γηπέδου.

β. Ο χρόνος έναρξης ισχύος των διατάξεων του παρόντος άρθρου σε ολόκληρη τη χώρα ή κατά περιοχές.

γ. Κάθε άλλη λεπτομέρεια σχετική με την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου.»

2. Κατά τη μεταβίβαση ακινήτων με επαχθή αιτία, αιτία θανάτου ή χαριστική σε περιοχές που δεν ισχύει το αντικειμενικό σύστημα προσδιορισμού της αξίας των ακινήτων, η φορολογητέα αξία προσδι-ορίζεται από την αξία των κτισμάτων και του οικοπέδου όπως αυτές καθορίζονται κατά το χρόνο της μεταβίβασης από τις περί αντικειμενικού προσδιορισμού διατάξεις του άρθρου 41α του ν.1249/1982.

3. Οι δηλώσεις φόρου μεταβίβασης ακινήτων, κληρονομιών, δωρεών - γονικών παροχών, υποβάλλονται με τα οικεία φύλλα υπολογισμού της αξίας των κτισμάτων από τους υποχρέους σε δήλωση, σύμφωνα με τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου του παρόντος.

4. Ο οικείος φόρος που βεβαιώνεται ή καταβάλλεται, κατά περί πωση, με την υποβολή της δήλωσης, υπολογίζεται επί της αντικειμενικής αξίας των κτισμάτων και επί του δηλωθέντος τιμήματος του οικοπέδου.

5. Ο υπόχρεος δύναται εντός ανατρεπτικής προθεσμίας δύο (2) μηνών από την παραλαβή της δήλωσης, να αποδεχθεί την προσδι-ορισθείσα από τον αρμόδιο προϊστάμενο ΔΟΥ αγοραία αξία του οικοπέδου. Αν εντός της ως άνω προθεσμίας ο υπόχρεος αποδεχθεί την συνολική αξία του ακινήτου, όπως αυτή προκύπτει με την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 41α του ν.1249/1982, του άρθρου 8 του α.ν.1521/1950 και του άρθρου 6 του ν.1947/1991 (ΦΕΚ 70 Α'), η υπόθεση περαιώνεται οριστικά με την καταβολή του αναλογούντος φόρου, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

Αν ο υπόχρεος αποδεχθεί την προσδιορισθείσα από τον αρμόδιο προϊστάμενο ΔΟΥ αγοραία αξία του οικοπέδου και αμφισβητήσει την αντικειμενική αξία των κτισμάτων, δύναται εντός της προθεσμίας των δύο (2) μηνών να ασκήσει προσφυγή ενώπιον του αρμόδιου Διοικητικού Πρωτοδικείου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 14 του ν.1473/1984.

Αν ο υπόχρεος δεν αμφισβητήσει την αντικειμενική αξία των κτισμάτων και αμφισβητήσει την προσδιορισθείσα από τον αρμόδιο προϊστάμενο ΔΟΥ αγοραία αξία του οικοπέδου ακολουθείται η διαδικασία που προβλέπεται από τις διατάξεις του α.ν.1521/1950 και του ν.1947/1991.

Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής δεν εφαρμόζονται στη φορολογία κληρονομιών.

6. Αν ο υπόχρεος δεν αποδεχθεί την αξία του ακινήτου όπως προκύπτει με την εφαρμογή του άρθρου 41α του ν.1249/1982, δύναται εντός προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση του φύλλου ελέγχου ή της πράξης, που αφορά την αγοραία αξία του οικοπέδου να ασκήσει προσφυγή ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου

για την φορολογητέα αξία του κτίσματος, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 14 του ν.1473/1984 και για την αγοραία αξία του οικοπέδου, σύμφωνα με τις διατάξεις του α.ν.1521/1950 και ν.δ.118/1973.

7. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζονται σε μεταβιβάσεις ακινήτων με εκούσιο ή αναγκαστικό πλειστηριασμό.

8. Για κάθε θέμα που δεν ρυθμίζεται από τις διατάξεις των παραγράφων 2 έως και 6 του άρθρου αυτού, εφαρμόζονται οι οικείες διατάξεις των φορολογικών μεταβίβασης ακινήτων, κληρονομιών, δωρεών - γονικών παροχών και αντικειμενικού προσδιορισμού της αξίας των ακινήτων όπως κάθε φορά ισχύουν, καθώς και οι διατάξεις του Κώδικα Φορολογικής Δικονομίας.

11. Εκκρεμείς υποθέσεις μεταβίβασης ακινήτων αιτία δωρεάς ή προίκας με ιδιωτικό έγγραφο, οι οποίες έχουν επικυρωθεί με δικαστικές αποφάσεις μέχρι 19.7.1989 και για τις οποίες είχαν υποβληθεί μέχρι την ημερομηνία αυτή οι οικείες φορολογικές δηλώσεις, περαιώνονται με χρόνο φορολογίας το χρόνο σύνταξης του ιδιωτικού συμφωνητικού.

14. Η παράγραφος 1 του άρθρου 17 του ν.1591/1986 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«1.Οικία ή διαμέρισμα, που αποκτάται αιτία θανάτου από σύζυγο ή τέκνα του κληρονομούμενου κατά πλήρη κυριότητα, μπορεί να απαλλαγεί από το φόρο, εφόσον ο κληρονόμος ή κληροδόχος ή ο σύζυγος αυτού ή τα ανήλικα τέκνα ή τα τέκνα τους που σπουδάζουν σε αναγνωρισμένες σχολές της ημεδαπής ή αλλοδαπής και δεν έχουν υπερβεί το 25ο έτος της ηλικίας τους δεν έχουν δικαίωμα πλήρους κυριότητας ή επικαρπίας ή οίκησης σε άλλη οικία ή διαμέρισμα που πληροί τις στεγαστικές ανάγκες της οικογένειάς τους, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 1 του ν.1078/1980 (ΦΕΚ 238 Α'), ή δικαίωμα πλήρους κυριότητας επί οικοπέδου οικοδομήσιμου ή επί ιδανικού μεριδίου οικοπέδου στο οποίο αντιστοιχεί εμβαδόν σε πόλη με πληθυσμό άνω των 5.000 κατοίκων ή σε τουριστικές περιοχές.

Η κατά το προηγούμενο εδάφιο απαλλαγή παρέχεται για ποσό αγοραίας αξίας οικίας ή διαμερίσματος μέχρι δέκα εκατομμύρια (10.000.000) δραχμές για κάθε κληρονόμο ή κληροδόχο. Το ποσό αυτό προσαυξάνεται κατά πέντε εκατομμύρια (5.000.000) δραχμές για καθένα από τα λοιπά μέλη της οικογένειας του κληρονόμου ή κληροδόχου, έστω και αν αυτά δεν είναι κληρονόμοι ή κληροδόχοι, εφόσον στο δικαιούχο κληρονόμο ή κληροδόχο περιέρχεται μία μόνο οικία ή ένα μόνο διαμέρισμα εξ ολοκλήρου και κατά πλήρες δικαίωμα κυριότητας και όχι ποσοστό εξ αδιαίρετου.»

15. Για την εφαρμογή των διατάξεων των προηγούμενων παραγράφων 13 και 14, η περιοχή της τέως Διοίκησης Πρωτεύουσας θεωρείται ως μία πόλη.

Άρθρο 29

Έναρξη Ισχύος

η) Των λοιπών διατάξεων από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά από αυτές.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ.2396/1996

Επενδυτικές υπηρεσίες στον τομέα των κινητών αξιών,

**επάρκεια ιδίων κεφαλαίων των επιχειρήσεων παροχής
επενδυτικών υπηρεσιών και των πιστωτικών
ιδρυμάτων και άυλες μετοχές
(ΦΕΚ 73 Α΄/30.4.1996)**

**Άρθρο 53
Φορολογικές διατάξεις**

1. Οι φορολογικές απαλλαγές και γενικώς οι απαλλαγές από τέλη και δικαιώματα υπέρ του Δημοσίου ή τρίτων, οι οποίες ισχύουν για τη μεταβίβαση τίτλων μετοχών ανωνύμων εταιριών, ισχύουν και για τη μεταβίβαση άυλων μετοχών.

2.α. Μετά την παράγραφο 1 του άρθρου 108 του ν.δ/τος 118/1973 (ΦΕΚ 202 Α΄) τίθεται παράγραφος 1α, η οποία έχει ως εξής:

«1α.Απαγορεύεται στην Ανώνυμη Εταιρεία Αποθετηρίων Τίτλων να προβαίνει σε οποιαδήποτε καταχώριση στα αρχεία της ή σε οποιαδήποτε άλλη ενέργεια για άυλες ανώνυμες μετοχές, εφόσον οι μετοχές αυτές αποτελούν αντικείμενο της κτήσεως κατά το άρθρο 1, εκτός εάν προσαχθεί σ'αυτήν το πιστοποιητικό κατ'άρθρο 105».

β. Η παράγραφος 2 του άρθρου 108 του ν.δ/τος 118/1973, τροποποιείται ως εξής:

«2.Οσάκις στην κατά το άρθρο 1 κτήση περιλαμβάνονται ονομαστικοί τίτλοι ή άυλες ονομαστικές μετοχές, δεν μπορεί να γίνει μεταβίβαση ή μετατροπή αυτών σε ανώνυμους τίτλους, αν δεν προσκομισθεί το κατά το άρθρο 105 πιστοποιητικό.»

**Άρθρο 61
Έναρξη Ισχύος**

Η ισχύς των διατάξεων του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός από τα άρθρα 39 έως και 57, η ισχύς των οποίων αρχίζει δύο (2) μήνες μετά τη δημοσίευση του νόμου αυτού στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

**ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘ.2459/1997
ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΑΠΑΛΛΑΓΩΝ
ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
(ΦΕΚ 17 Α΄/18.2.1997)**

**Άρθρο 2
Κατάργηση απαλλαγών από τη φορολογία κεφαλαίου**

Καταργούνται οι διατάξεις:

1. Της παραγράφου 1 του άρθρου 59 του ν.δ/τος 118/1973 (ΦΕΚ 202 Α΄).

**Άρθρο 8
Κίνητρα ανάπτυξης μικρών νησιών**

Στο ν.2238/1994 προστίθεται άρθρο 118, που έχει ως εξής:

Άρθρο 118

Κίνητρα ανάπτυξης μικρών νησιών

1.Για τα φυσικά πρόσωπα που κατοικούν μόνιμα σε νησιά με πληθυσμό, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή, κάτω από τρεις χιλιάδες εκατό (3.100) κατοίκους, το ποσό του πρώτου κλιμακίου εισοδήματος της κλίμακας της παραγράφου 1 του άρθρου 9, προκειμένου να υπολογισθεί ο φόρος που αναλογεί στο εισόδημά τους, αυξάνεται σε τρία εκατομμύρια (3.000.000) δραχμές. Τα επόμενα κλιμάκια εισοδήματος της κλίμακας παραμένουν ως έχουν.

2.....

3.....

4.Οι φορολογικοί συντελεστές μεταβίβασης ακινήτων του άρθρου 4 του α.ν. 1521/1950 μειώνονται κατά ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%) για αγορά ακινήτων ή εμπράγματων δικαιωμάτων επί ακινήτων στα νησιά της παραγράφου 1, εφόσον η αγορά αυτή γίνεται από φυσικά πρόσωπα μόνιμους κατοίκους των νησιών αυτών.

Επίσης κατά σαράντα τοις εκατό (40%) μειώνεται ο φόρος που προκύπτει για γονική παροχή ακινήτων που βρίσκονται στις πιο πάνω περιοχές, εφόσον ο δικαιούχος αυτής είναι μόνιμος κάτοικος των νησιών αυτών.

5.Οι ως άνω φορολογικές απαλλαγές και μειώσεις παρέχονται για μία δεκαετία από τη δημοσίευση του παρόντος.

6.Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού.

**Άρθρο 19
Φορολογία κεφαλαίου**

1. Στην παράγραφο 3 του άρθρου 15 του ν.δ. 118/73 προστίθενται εδάφια:

«Σε περίπτωση που η επικαρπία, είτε με παραίτηση είτε με σύμβαση, περιέρχεται στον ψιλό κύριο, που έχει υπαχθεί σε φόρο για την ψιλή κυριότητα, επιβάλλεται φόρος στην αξία της πλήρους κυριότητας, μετά την αφαίρεση από αυτή του τμήματος της αξίας που αναλογεί στο ποσοστό για το οποίο ο ψιλός κύριος είχε υπαχθεί σε φόρο κατά τη μεταβίβαση της ψιλής κυριότητας.

Σε μεταβίβαση για αόριστο χρόνο με χαρακτηριστική αιτία ή αιτία θανάτου του δικαιώματος ενάσκησης της επικαρπίας σε άλλο πρόσωπο εκτός του ψιλού κυρίου, η αξία αυτής προσδιορίζεται σε ποσοστό της αξίας της πλήρους κυριότητας κατά το χρόνο γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης με βάση την ηλικία του επικαρπωτή.»

2. Η παράγραφος 5 του άρθρου 42 του ν.δ.118/1973, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«5) Η επανάληψη συμβολαίου δωρεάς ή γονικής παροχής ή προίκας μεταξύ των αυτών προσώπων ή των ειδικών ή καθολικών διαδόχων τους για το αυτό ακίνητο, για οποιοδήποτε λόγο, καθώς και η διόρθωση συμβολαίου, εφόσον δεν αναφέρεται στο όνομα των συμβαλλομένων στην έκταση ή στη θέση και στην περιγραφή του ακινήτου, δεν δημιουργεί υποχρέωση καταβολής φόρου.

Αν με μεταγενέστερο συμβόλαιο διευκρινίζεται ότι η έκταση που μεταβιβάστηκε είναι μεγαλύτερη από αυτή που περιγράφεται στο αρχικό συμβόλαιο, οφείλεται φόρος μόνο για την αξία της επιπλέον έκτασης. Αντίθετα, αν με μεταγενέστερο συμβόλαιο διευκρινίζεται ότι η έκταση που μεταβιβάστηκε είναι μικρότερη από αυτήν που περιγράφεται στο αρχικό συμβόλαιο, δεν οφείλεται φόρος.»

3. Η παράγραφος 5 του άρθρου 102 του ν.δ.118/1973, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«5.Το δικαίωμα του Δημοσίου για την επιβολή και είσπραξη των φόρων, που προκύπτουν από την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος, σε υποθέσεις για τις οποίες η φορολογική υποχρέωση γεννήθηκε μέχρι και την 31.12.1976 θεωρείται παραγραμμένο. Στις υποθέσεις αυτές δεν απαιτείται το πιστοποιητικό του προϊσταμένου

της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας που προβλέπεται από τα άρθρα 105 έως και 112, αλλά αντί γι' αυτό, μπορεί να προσκομίζεται :

α) προκειμένου για κτήσεις αιτία θανάτου, ληξιαρχική πράξη θανάτου, από την οποία να προκύπτει ότι ο θάνατος του κληρονομούμενου ή δωρητή αιτία θανάτου επήλθε μέχρι και την 31.12.1976, καθώς και υπεύθυνη δήλωση του υποχρέου ότι δεν συντρέχει περίπτωση μετάθεσης του χρόνου γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης,

β) προκειμένου για δωρεές εν ζωή και προίκες, αντίγραφο του οικείου συμβολαίου που συντάχθηκε μέχρι και την 31.12.1976 ή βεβαίωση του συμβολαιογράφου, που συνέταξε το συμβόλαιο, ότι τούτο συντάχθηκε μέχρι και την 31.12.1976 και δεν συντρέχει περίπτωση μετάθεσης του χρόνου γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης.»

Άρθρο 40
Έναρξη Ισχύος

ε) Των λοιπών διατάξεων από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά από αυτές.

N.2520/1997

Μέτρα για τους νέους αγρότες, σύσταση Οργανισμού Γεωργικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Απασχόλησης και άλλες διατάξεις. (ΦΕΚ 173 Α')

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ ΑΓΡΟΤΕΣ

Άρθρο 1
Ορισμοί.

1. Αγρότες, για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου, είναι οι ασχολούμενοι κατά κύρια απασχόληση με κάθε είδους αγροτική εργασία, των οποίων το εισόδημα από την εργασία αυτή αποτελεί τουλάχιστον το πενήντα τοις εκατό (50%) του συνολικού τους εισοδήματος και οι οποίοι αφιερώνουν τουλάχιστον το ήμισυ του χρόνου τους σε αγροτική δραστηριότητα. Ως αγρότες θεωρούνται και οι ασχολούμενοι με την κτηνοτροφία, την πτηνοτροφία, τη μελισσοκομία, τη σηροτροφία, την αλιεία και τα δάση, που πληρούν τις ανωτέρω προϋποθέσεις.

3. Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου οι νεοεισερχόμενοι στο αγροτικό τομέα για δύο (2) συνεχή έτη από την έναρξη της κατά την παράγραφο 1 απασχόλησης τους δεν απαιτείται να αποκομίζουν από την απασχόληση αυτή το πενήντα τοις εκατό (50%) του συνολικού εισοδήματός τους. Οι νεοεισερχόμενοι στον αγροτικό τομέα υποχρεούνται επί μία συνεχή δεκαετία από την έναρξη της απασχόλησής τους να ασχολούνται κατά κύρια απασχόληση με τις αγροτικές εργασίες της παραγράφου 1. Σε περίπτωση μη τήρησης της υποχρέωσης αυτής πριν από τη συμπλήρωση της δεκαετίας υποχρεούνται να υποβάλουν δήλωση μέσα σε προθεσμία δεκαοκτώ (18) μηνών από την παύση της απασχόλησής τους στον αγροτικό τομέα στην οικεία ΔΟΥ και στο οικείο κατάστημα της ΑΤΕ για την παύσης της απασχόλησής τους και αναζητούνται και εισπράττονται εντόκως

από το Δημόσιο όλα τα ωφελήματα που τυχόν αποκόμισαν από την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου.

Αν μετά την παύση της απασχόλησης ο υπόχρεος προτίθεται να προβεί σε ανέγερση κτισμάτων κ.λπ. επί κετάσεως της αγροτικής του εκμετάλλευσης για τα οποία απαιτείται η έκδοση άδειας της αρμόδιας πολεοδομικής υπηρεσίας, η άδεια αυτή δεν χορηγείται αν δεν προσκομιστεί βεβαίωσης της οικείας ΔΟΥ και του οικείου καταστήματος της ΑΤΕ ότι υποβλήθηκε η κατά το προηγούμενο εδάφιο δήλωση και ότι καταβλήθηκε ολόκληρο το ποσό των ωφελημάτων που τυχόν ο υπόχρεος αποκόμισε από την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου.

Σε περίπτωση μη υποβολής από τον υπόχρεο της κατά τα ανωτέρω δήλωσης επιβάλλεται σε αυτόν με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας, ύστερα από εισήγηση της αρμόδιας Γενικής Διεύθυνσης πρόστιμο ίσο με τα ωφελήματα που τυχόν αποκόμισε από την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος, το οποίο εισπράττεται σύμφωνα με τις διατάξεις περί εισπράξεως των δημοσίων εσόδων.

Στους νεοεισερχόμενους στον αγροτικό τομέα, εφόσον αποδεικνύουν ότι από λόγους ανωτέρας βίας διέκοψαν την απασχόλησή τους με τις αγροτικές εργασίες της παραγράφου 1 πριν την πάροδο της δεκαετίας, δεν επιβάλλεται το πρόστιμο του προηγούμενου εδαφίου, ούτε αναζητούνται και εισπράττονται από το Δημόσιο τα ωφελήματα που τυχόν αποκόμισαν από την εφαρμογή του παρόντος νόμου.

4. Εργάτες γης, για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου είναι τα έμμισθα ενήλικα φυσικά πρόσωπα που ασχολούνται κατά κύρια απασχόληση και κατά το πενήντα τοις εκατό (50%) του συνολικού χρόνου απασχόλησής τους με κάθε είδους αγροτικές εργασίες στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις τρίτων και το πενήντα τοις εκατό (50%) του συνολικού τους εισοδήματος προέρχεται από την απασχόληση αυτή.

Άρθρο 2
Ειδικά φορολογικά μέτρα για τους νέους αγρότες

5. Σε περίπτωση ύπαρξης περισσότερων του ενός κληρονόμων μιας αγροτικής εκμετάλλευσης και εφόσον το σύνολο αυτών αποδεχθεί τη μεταβίβαση ή την μια δεκαετία τουλάχιστον αποκλειστική διαχείριση της εκμετάλλευσης αυτής από έναν εξ αυτών νέο αγρότη βεβαιώνεται, αλλά δεν εισπράττεται ο φόρος κληρονομίας. Η παρούσα φορολογική απαλλαγή αίρεται, αν ο νέος αγρότης δεν διαχειριστεί την κληρονομηθείσα έκταση τουλάχιστον επί μια δεκαετία. Στις περιπτώσεις αυτές οι κληρονόμοι υποχρεούνται, μέσα σε προθεσμία δεκαοκτώ (18) μηνών από την παύση της διαχείρισης, να υποβάλουν δήλωση και να καταβάλουν ολόκληρο το φόρο κληρονομίας.

Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου δεν έχει εφαρμογή επί αναγκαστικής απαλλοτρίσις για δημόσια ωφέλεια ολόκληρης της εν λόγω έκτασης ή τμήματος αυτής.

Εάν η κατά το δεύτερο εδάφιο παύση της διαχείρισης από τον νέο αγρότη πριν από την παρέλευση δεκαετίας συνίσταται σε ανέγερση κτισμάτων κ.λπ. για την οποία απαιτείται η έκδοση άδειας της αρμόδιας πολεοδομικής υπηρεσίας, η άδεια αυτή δεν χορηγείται αν δεν προσκο-

μισθεί πιστοποιητικό της αρμόδιας ΔΟΥ ότι υποβλήθηκε η κατά το δεύτερο εδάφιο δήλωση και καταβλήθηκε ολόκληρο το ποσό του φόρου κληρονομίας.

Άρθρο 3
Αφορολόγητα ποσά νέων αγροτών
στη φορολογία κληρονομιών

Μετά το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 29 του ν.δ/τος 118/1973 (ΦΕΚ 202 Α'), όπως αντικαταστάθηκε με την παρ.1 του άρθρου 28 του ν.2065/1992 (ΦΕΚ 113 Α'), προστίθεται νέο εδάφιο που έχει ως εξής:

«Από την αξία των κληρονομικών μερίδων και κληροδοσιών, κληρονομών που υπάγονται στις Α και Β κατηγορίες, δεν φορολογείται ποσό τριπλάσιο προς το αφορολόγητο, εφόσον συντρέχουν αθροιστικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις :

α. Η κληρονομική μερίδα ή κληροδοσία αποτελείται κατά το μισό τουλάχιστον της αξίας της από γεωργικά ή κτηνοτροφικά περιουσιακά στοιχεία, με συνυπολογισμό και όλων των προγενεστέρων δωρεών, γονικών παροχών και προικιών, που συστάθηκαν από τον κληρονομούμενο προς τον κληρονόμο ή κληροδόχο.

β. Ο κληρονομούμενος ήταν αγρότης.

γ. Ο κληρονόμος είναι νέος αγρότης και

δ. Η περιουσία περιέρχεται σε κατιόντες ή ανιόντες ή σύζυγο του κληρονομούμενου.

Άρθρο 4
Απαλλαγές νέων αγροτών από
το φόρο κληρονομιών, δωρεών και γονικών παροχών

1. Στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 40 του ν.814/1978 (ΦΕΚ 144 Α'), όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 35 του ν.2065/1992 (ΦΕ 113 Α') και ισχύει, προστίθενται νέα εδάφια που έχουν ως εξής :

«Από την αγοραία αξία κάθε στρέμματος μεταβιβαζόμενης λόγω κληρονομικής διαδοχής γεωργικής ή κτηνοτροφικής έκτασης, μαζί με τις εγκαταστάσεις που βρίσκονται πάνω σε αυτήν και εξυπηρετούν αποκλειστικά την εκμετάλλευση της δεν φορολογείται ποσό που ισούται με το εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) της ανά στρέμμα αξίας μεταβιβαζόμενης έκτασης για κάθε κληρονόμο ή κληροδόχο και συνολικά για μέχρι ποσό εκατόν πενήντα εκατομμύρια (150.000.000) δραχμές και για μέχρι εκατό (100) στρέμματα μεταβιβαζόμενης έκτασης, εφόσον συντρέχουν οι εξής προϋποθέσεις :

α) Οι κληρονόμοι ή κληροδόχοι είναι νέοι αγρότες, έστω και αν χρησιμοποιούν επιβοηθητικά τα μέλη της οικογένειάς τους ή και ξένους εργάτες.

β) Οι κληρονόμοι ή κληροδόχοι είναι τέκνα, σύζυγοι, γονείς ή αδελφοί του κληρονομούμενου και

γ) Η έκταση χρησιμοποιείται αδιαλείπτως από τους κληρονόμους ή κληροδόχους για δεκαπέντε (15) συναπτά έτη από την απόκτησή της, αποκλειστικά για αγροτική εκμετάλλευση.

Η καταλληλότητα και ο χαρακτήρας της έκτασης, μαζί με τις εγκαταστάσεις της, ως γεωργικής ή κτηνοτροφικής, αποδεικνύεται με βεβαίωση της αρμόδιας κατά τόπο υπηρεσίας του Υπουργείου Γεωργίας, που επισυνάπτεται στη δήλωση κληρονομίας.

Προκειμένου περί κτήσεως ιδανικού μεριδίου γεωργικής ή κτηνοτροφικής έκτασης, για την υπαγωγή σε φόρο λαμβάνονται υπόψη τα ποσοστά εκάστους μεριδίου που αντιστοιχούν σε έκταση μέχρι εκατό (100) στρέμματα.

Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Οικονομικών και Γεωργίας, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί, ανάλογα με την περιοχή που βρίσκεται η κληρονομούμενη έκταση, να αυξάνονται ή να μειώνονται τα όρια των αφορολογήτων ποσών της παρούσας παραγράφου.»

2. Τα πρώτα δύο εδάφια της παραγράφου 4 του άρθρου 40 του ν.814/1978, όπως ισχύουν, αντικαθίστανται ως εξής :

«4.Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται αναλόγως και επί γεωργικών ή κτηνοτροφικών εκτάσεων που κτώνται λόγω δωρεάς, καθώς και λόγω γονικής παροχής. Κατά τη μεταβίβαση γεωργικών ή κτηνοτροφικών εκτάσεων λόγω δωρεάς ή γονικής παροχής εφόσον οι μεταβιβάσεις έγιναν από τον ίδιο δικαιούχο στον ίδιο δικαιούχο, κάθε μεταγενέστερη αυτών δεν υπόκειται σε φόρο, εάν κατά τις προγενέστερες μεταβιβάσεις δεν είχε συμπληρωθεί το κατά την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου ανώτατο όριο απαλλαγής».

Άρθρο 10

Εφόσον αγρότης κατά κύριο επάγγελμα αποκτά κατά νομή ή κυριότητα με κάθε μορφής μεταβίβαση ενιαία βιώσιμη αγροτική εκμετάλλευση της οποίας τα κριτήρια βιωσιμότητας κατά περιοχή ορίζονται κάθε φορά με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Γεωργίας και την οποία εντάσσει σε λειτουργούσα αποτελεσματικά ομάδα παραγωγών ή αγροτικό συνεταιρισμό και στο βαθμό που διασφαλίζεται η επί δεκαετία τουλάχιστον συνεχής λειτουργία της και ο αγρότης έχει αποκτήσει το πράσινο πιστοποιητικό, τότε δεν πληρώνεται κανείς φόρος μεταβίβασης και επιπλέον τυχαίνει αυξημένων φορολογικών απαλλαγών σε ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) πέραν των κάθε φορά υφισταμένων ευνοϊκών ρυθμίσεων.

Άρθρο 30
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός εάν διαφορετικά ορίζεται στις επί μέρους διατάξεις. Οι διατάξεις των άρθρων 2, 3, 4 και 5 του παρόντος νόμου ισχύουν για επτά (7) χρόνια από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός από τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 2 που ισχύουν για δέκα (10) χρόνια και της παραγράφου 7 του ίδιου άρθρου που ισχύουν για πέντε (5) χρόνια.

Παραγγέλουμε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘ.2523/1997
Διοικητικές και ποινικές κυρώσεις στη φορολογική νομοθεσία και άλλες διατάξεις
(ΦΕΚ 179 Α'/11.9.1997)

Μ Ε Ρ Ο Σ Π Ρ Ω Τ Ο

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΠΡΟΣΘΕΤΟΙ ΦΟΡΟΙΆρθρο 1
Πρόσθετοι φόροι

1. Αν ο κατά τη φορολογική νομοθεσία υπόχρεος να υποβάλει δήλωση και ανεξάρτητα από την πρόθεσή του να αποφύγει ή όχι την πληρωμή φόρου:

α) υποβάλει εκπρόθεσμη δήλωση, υπόκειται σε πρόσθετο φόρο που ορίζεται σε ποσοστό ενάμισι τοις εκατό (1,5%) επί του οφειλόμενου με τη δήλωση φόρου, για κάθε μήνα καθυστέρησης,

β) υποβάλει ανακριβή δήλωση, υπόκειται σε πρόσθετο φόρο που ορίζεται σε ποσοστό τρία τοις εκατό (3%) επί του φόρου την πληρωμή του οποίου θα απέφευγε λόγω της ανακρίβειας, για κάθε μήνα καθυστέρησης,

γ) δεν υποβάλει δήλωση, υπόκειται σε πρόσθετο φόρο που ορίζεται σε ποσοστό τριάμισι τοις εκατό (3,5%) επί του φόρου την πληρωμή του οποίου θα απέφευγε λόγω μη υποβολής δήλωσης, για κάθε μήνα καθυστέρησης.

2. Στο φόρο προστιθέμενης αξίας, στο φόρο κύκλου εργασιών και στους παρακρατούμενους και επιρριπτόμενους φόρους, τέλη και εισφορές τα παραπάνω ποσοστά πρόσθετων φόρων ορίζονται σε δυόμισι τοις εκατό (2,50%) για την εκπρόθεσμη δήλωση, σε τεσσεράμισι τοις εκατό (4,50%) για την ανακριβή δήλωση και σε πέντε τοις εκατό (5%) για τη μη υποβολή δήλωσης.

Οι πρόσθετοι αυτοί φόροι επιβάλλονται τόσο στην προσωρινή όσο και στην εκκαθαριστική δήλωση καθώς και στις δηλώσεις αποθεμάτων των παραγράφων 11 και 12 των άρθρων 32 και 33 αντίστοιχα του ν.1642/1986 (ΦΕΚ 125 Α΄). Απαγορεύεται η με οποιοδήποτε τρόπο επίρριψη του πρόσθετου φόρου από τον υπόχρεο σε παρράκληση στον πραγματικό φορολογούμενο.

3. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού εφαρμόζονται και όταν από την κείμενη νομοθεσία προβλέπεται απόδοση φόρου εντός ορισμένης προθεσμίας χωρίς την υποβολή δήλωσης, οπότε ως εκπρόθεσμη δήλωση νοείται η εκπρόθεσμη απόδοση του φόρου, ως ανακριβής δήλωση νοείται η ελλειπής απόδοση του φόρου και ως μη δήλωση θεωρείται η μη απόδοση του φόρου που οφείλεται. Εξαιρετικά, οι διατάξεις του άρθρου αυτού δεν εφαρμόζονται για τα τέλη κυκλοφορίας των οχημάτων που καταβάλλονται με ειδικό σήμα και το τέλος διενέργειας ψυχαγωγικών τεχνικών παιχνιδιών.

4. Ανακριβής δήλωση θεωρείται η δήλωση στην οποία μεταξύ του φόρου που προκύπτει με βάση τα όσα δηλώθηκαν με αυτή και του φόρου που καταλογίζεται υφίσταται διαφορά, ανεξάρτητα από την αιτία στην οποία οφείλεται αυτή. Στη φορολογία του ν.δ.118/1973 (ΦΕΚ 202 Α΄) δεν θεωρείται ανακρίβεια της δήλωσης και δεν επιβάλλεται πρόσθετος φόρος λόγω ανακρίβειας, όταν η διαφορά μεταξύ της αξίας ολόκληρης της κληρονομικής μερίδας ή κληροδοσίας που δηλώθηκε δεν είναι μεγαλύτερη του είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) της αξίας τους που οριστικά καθορίστηκε, μετά την έκπτωση του παθητικού. Όταν συνυπολογίζονται και προγενέστερες δωρεές, γονικές παροχές ή προίκες λαμβάνονται υπόψη και συγκρίνονται τα αθροίσματα των μερίδων των δωρεών, γονικών παροχών ή προικών που δηλώθηκαν και οριστικά καθορίστηκαν. Αν η αξία των δωρεών, γονικών παρο-

χών και προικών που συνυπολογίζονται δεν είναι οριστική, λαμβάνεται υπόψη αυτή που δηλώθηκε, με την επιφύλαξη της διενέργειας νέας εκκαθάρισης μετά την οριστικοποίησή της. Στη φορολογία μεταβίβασης ακινήτων και στο φόρο μεγάλης ακίνητης περιουσίας δεν θεωρείται ανακρίβεια της δήλωσης όταν η διαφορά μεταξύ της αξίας που δηλώθηκε και αυτής που προσδιορίστηκε με βάση το σύστημα των συγκριτικών στοιχείων δεν υπερβαίνει το είκοσι πέντε τοις εκατό (25%). Σε περίπτωση ανακρίβειας των περιγραφικών στοιχείων των ακινήτων στη φορολογία κεφαλαίου γενικά και ανεξάρτητα από το σύστημα προσδιορισμού της φορολογητέας αξίας αυτών, η δήλωση θεωρείται πάντοτε ανακριβής και επιβάλλεται πρόσθετος φόρος έστω και αν η διαφορά φόρου δεν υπερβαίνει το είκοσι πέντε τοις εκατό (25%).

5. Όταν έχει υποβληθεί εκπρόθεσμη συμπληρωματική δήλωση, ως φόρος που προκύπτει με τη δήλωση θεωρείται το συνολικό ποσό φόρου αρχικής και συμπληρωματικής δήλωσης. Σε περίπτωση καταλογισμού ποσού φόρου μετά από έλεγχο, ο πρόσθετος φόρος ανακρίβειας επιβάλλεται στη διαφορά του φόρου μεταξύ του ποσού που προκύπτει με την αρχική συν τη συμπληρωματική δήλωση και του ποσού του φόρου που από έλεγχο καταλογίζεται.

6. Σε περίπτωση μερικής διοικητικής επίλυσης της διαφοράς, για τον προσδιορισμό της ανακρίβειας επί της τυχόν επιπλέον διαφοράς που προσδιορίζεται από το δικαστήριο, λαμβάνεται υπόψη η διαφορά μεταξύ του φόρου που προκύπτει με βάση τη φορολογητέα ύλη που προσδιορίστηκε από το δικαστήριο και του φόρου που αναλογεί στη φορολογητέα ύλη που προέκυψε από τη μερική διοικητική επίλυση της διαφοράς.

7. Στη φορολογία κεφαλαίου ως παράλειψη υποβολής δήλωσης θεωρείται η μη αναγραφή περιουσιακών στοιχείων στη δήλωση που υποβλήθηκε καθώς και η σύμβαση δωρεάς που με το συμβόλαιο χαρακτηρίστηκε εικονικά ως αγοραπωλησία. Στην περίπτωση αυτή ο πρόσθετος φόρος υπολογίζεται επί της διαφοράς του φόρου τον οποίο ζημιώθηκε το Δημόσιο λόγω της εικονικότητας. Σε ανακρίβεια δηλωθέντων και παράλειψη δήλωσης άλλων περιουσιακών στοιχείων οι πρόσθετοι φόροι ανακρίβειας και παράλειψης υποβολής της δήλωσης υπολογίζονται επιμεριστικά.

8. Πρόσθετος φόρος δεν επιβάλλεται εφόσον ο φορολογούμενος α) ακολούθησε τις εγκυκλίους του Υπουργείου των Οικονομικών ή έγγραφες θέσεις της αρμόδιας φορολογικής αρχής αναφορικά με τη φορολογική του υποχρέωση. Ο φορολογούμενος πάντως δεν μπορεί να επικαλεσθεί τις άνω εγκυκλίους ή έγγραφα, εφόσον δόθηκε από το ΣΤΕ αντίθετη ερμηνεία στις σχετικές διατάξεις της φορολογικής νομοθεσίας. Στην τελευταία περίπτωση η φορολογική αρχή επιβάλλει πρόσθετο φόρο μετά την ανάκληση των πιο πάνω εγκυκλίων ή εγγράφων και β) υπέβαλε συμπληρωματική δήλωση με την οποία αποδέχεται το τεκμαρτό ακαθάριστο εισόδημα από οικονομίες, όπως αυτό είχε προσδιορισθεί με βάση τα στοιχεία έγγραφης πρόσκλησης του προϊσταμένου της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 22 του ν.2238/1994 (ΦΕΚ 151 Α΄).

Άρθρο 2

Χρόνος υπολογισμού των πρόσθετων φόρων -
Διοικητική επίλυση της διαφοράς

1. Τα ποσοστά πρόσθετων φόρων που ορίζονται στο προηγούμενο άρθρο υπολογίζονται κατ'αρχήν μέχρι την έκδοση της οικείας καταλογιστικής πράξης του φόρου.

2. Όταν εκδοθεί απόφαση του διοικητικού πρωτοδικείου ενεργείται, με βάση τα όσα έχουν γίνει δεκτά από την πρωτόδικη απόφαση, νέα εκκαθάριση του οφειλόμενου κύριου και πρόσθετου φόρου με χρο νικό σημείο αφετηρίας υπολογισμού του πρόσθετου φόρου την επόμενη ημέρα εκείνης κατά την οποία έληξε η προθεσμία υποβολής της φορολογικής δήλωσης. Η αυτή διαδικασία ακολουθείται και με βάση τα όσα έχουν γίνει δεκτά με την εφετειακή απόφαση ή την απόφαση του ΣΤΕ ή την απόφαση που εκδίδεται μετά από αναίρεση.

3. Όταν δεν υποβληθεί φορολογική δήλωση, χρονικό σημείο αφετηρίας υπολογισμού του πρόσθετου φόρου είναι η επόμενη ημέρα της ημερομηνίας κατά την οποία έληξε για το φορολογούμενο η κατά νόμο προθεσμία υποβολής της δήλωσής του. Όταν δεν υποβληθεί ή υποβληθεί ανακριβής περιοδική δήλωση ΦΠΑ, χρόνος αφετηρίας υπολογισμού του πρόσθετου φόρου είναι η επόμενη ημέρα εκείνης κατά την οποία έληξε η κατά νόμο προθεσμία υποβολής της περιοδικής δήλωσης. Κατά τον τακτικό έλεγχο σε μια διαχειριστική περίοδο από τον οποίο προκύπτει διαφορά φόρου που δεν μπορεί να ενταχθεί σε συγκεκριμένη περιοδική δήλωση, ο χρόνος αφετηρίας υπολογισμού του πρόσθετου φόρου μη υποβολής ή ανακρίβειας είναι η επόμενη μέρα εκείνης κατά την οποία έληξε η προθεσμία υποβολής της εκκαθαριστικής δήλωσης.

4. Τα ποσοστά πρόσθετων φόρων σε καμιά περίπτωση δεν μπορούν να υπερβούν α) το διακόσια τοις εκατό (200%) για την υποβολή της εκπρόθεσμης δήλωσης και β) το τριακόσια τοις εκατό (300%) για την υποβολή ανακριβούς δήλωσης ή μη υποβολή δήλωσης, του φόρου την πληρωμή του οποίου θα απέφυγε ο υπόχρεος.

5. Στη φορολογία εισοδήματος, για την επιβολή πρόσθετου φόρου ως φόρος που οφείλεται με βάση τη δήλωση θεωρείται αυτός που προκύπτει είτε από το εισόδημα που εξουσιάζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 είτε από το εισόδημα που προσδιορίζεται με βάση τις διατάξεις των άρθρων 15 έως και 19 του ν.2238/1994.

6. Ο πρόσθετος φόρος λόγω εκπρόθεσμης υποβολής της δήλωσης επιβάλλεται και συμβεβαιώνεται με το φόρο της δήλωσης, ενώ στις περιπτώσεις της ανακριβούς ή μη υποβολής δήλωσης επιβάλλεται με την καταλογιστική πράξη του φόρου. Εξαιρετικά, ο πρόσθετος φόρος λόγω εκπρόθεσμης υποβολής της δήλωσης επιβάλλεται με καταλογιστική πράξη της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας στις περιπτώσεις που η δήλωση δεν υποβάλλεται σε δημόσια οικονομική υπηρεσία, ή άλλη αρχή αρμόδια για την επιβολή πρόσθετου φόρου.

7. Για την καταβολή των πρόσθετων φόρων ευθύνονται εις ολόκληρον με τους φορολογουμένους και α) οι υπόχρεοι των περιπτώσεων Α' και Β' της παραγράφου 3 του άρθρου 61 του ν.2238/1994, β) οι κληρονόμοι του φορολογουμένου των οποίων η ευθύνη εκτείνεται μέχρι το ποσό της κληρονομικής μερίδας καθενός, γ) τα πρόσωπα του άρθρου 28 του ν.1642/1986 και δ) τα πρόσωπα της παραγράφου 3 του άρθρου 5 του α.ν.1521/1950 (ΦΕΚ 245 Α'), του άρθρου 83 του ν.δ.118/1973 και της παραγράφου 2 του άρθρου 22 του ν.2459/1997 (ΦΕΚ 17 Α').

8. Όταν η διαφορά λυθεί με δικαστικό συμβιβασμό ή ολικά ή μερικά με διοικητική επίλυση, ο επιπλέον πρόσθετος φόρος υπολογίζεται για το ποσό του φόρου μέχρι το χρονικό σημείο της υπογραφής της συμβιβαστικής ή διοικητικής επίλυσης της διαφοράς και ο πρόσθετος φόρος που προκύπτει συνολικά περιορίζεται στα δύο τρίτα (2/3) αυτού.

Άρθρο 3

Πρόσθετα τέλη, εισφορές και δικαιώματα

Οι διατάξεις των άρθρων 1 και 2 του παρόντος νόμου εφαρμόζονται ανάλογα και για τα τέλη, εισφορές και δικαιώματα υπέρ του Δημοσίου. Επίσης οι ως άνω διατάξεις εφαρμόζονται και για το τέλος εκσυγχρονισμού και ανάπτυξης αεροδρομίων, την εισφορά υπέρ ΕΛΓΑ, την εισφορά δακοκτονίας, τα δικαιώματα του Δημοσίου από τα εισιτήρια εισόδου στα καζίνο και για κάθε τέλος, εισφορά ή δικαίωμα υπέρ τρίτων που αποδίδεται στις δημόσιες οικονομικές υπηρεσίες και η εκπλήρωση ή μη της σχετικής φορολογικής υποχρέωσης ελέγχεται από αυτές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' ΠΡΟΣΤΙΜΑ

Άρθρο 4 Πρόστιμα

1. Τα πρόσωπα που παραβαίνουν τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από την κείμενη φορολογική νομοθεσία υπόκεινται για κάθε παράβαση σε πρόστιμο που ορίζεται από τριάντα χιλιάδες (30.000) δραχμές μέχρι τριακόσιες χιλιάδες (300.000) δραχμές. Το πρόστιμο αυτό επιβάλλεται στις περιπτώσεις που δεν προβλέπεται η επιβολή πρόσθετου φόρου ή δεν προκύπτει ποσό φόρου για καταβολή. Ειδικά, όποιος κατέχει και χρησιμοποιεί αριθμούς φορολογικού μητρώου (ΑΦΜ) περισσότερους από ένα υπόκειται σε πρόστιμο που ορίζεται σε δέκα εκατομμύρια (10.000.000) δραχμές. Επίσης σε πρόστιμο πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) δραχμών υπόκεινται και όποιος αναγράφει στα φορολογικά του στοιχεία αριθμό φορολογικού μητρώου (ΑΦΜ) που ανήκει σε άλλο πρόσωπο ή που δεν έχει χορηγηθεί σ'αυτόν.

2. Οι διατάξεις της παραγράφου 8 του άρθρου 1 του παρόντος νόμου έχουν ανάλογη εφαρμογή και για τα πρόστιμα του άρθρου αυτού.

Άρθρο 9

Επιβολή προστίμων - Διοικητική επίλυση της διαφοράς

1. Το πρόστιμο επιβάλλεται σε βάρος του παραβάτη φυσικού προσώπου και στις εταιρίες ομόρρυθμες, ετερόρρυθμες, περιορισμένης ευθύνης, ανώνυμες, καθώς και στους συνεταιρισμούς και στα λοιπά ημεδαπά ή αλλοδαπά νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, σε βάρος του νομικού προσώπου. Στις κοινοπραξίες επιτηδευματιών, κοινωνίες αστικού δικαίου και αστικές εταιρίες το πρόστιμο επιβάλλεται σε βάρος αυτών και κοινοποιείται στα μέλη τους, το καθένα από τα οποία ευθύνεται εις ολόκληρον. Στις αλλοδαπές επιχειρήσεις και αλλοδαπούς οργανισμούς το πρόστιμο επιβάλλεται σε βάρος αυτών και κοινοποιείται στους διευθυντές ή αντιπροσώπους ή πράκτορες, που έχουν στην Ελλάδα.

2. Το πρόστιμο επιβάλλεται με απόφαση του προϊστάμενου της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, στην οποία γίνεται σύντομη περιγραφή της παράβασης και αναγράφεται το πρόστιμο που επιβάλλεται για αυτή καθώς και η διάταξη που εφαρμόζεται.

Με την ίδια απόφαση μπορεί να επιβληθούν πρόστιμα διακεκριμένως για περισσότερες από μία παραβάσεις που ανάγονται στην ίδια διαχειριστική περίοδο. Μαζί με την απόφαση κοινοποιείται στον παραβάτη αντίγραφο της σχετικής έκθεσης ελέγχου.

Κατεξάιρηση, τα πρόστιμα που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 7 του παρόντος νόμου εισπράττονται ή βεβαιώνονται εφάπαξ χωρίς την έκδοση της παραπάνω απόφασης.

3. Αρμόδιος για την έκδοση της απόφασης επιβολής προστίμου είναι, προκειμένου για επιτηδευματία φυσικό πρόσωπο ή πρόσωπο της παραγράφου 4 του άρθρου 2 ή του άρθρου 101 του ν.2238/1994, ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας της έδρας της επιχείρησης ή του επαγγέλματος του επιτηδευματία κατά περίπτωση και προκειμένου για τα λοιπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, ο προϊστάμενος της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας για την παραλαβή της δήλωσης απόδοσης του παρακρατούμενου φόρου εισοδήματος από μισθωτές υπηρεσίες. Για τις λοιπές περιπτώσεις αρμόδιος είναι ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας της κατοικίας του παραβάτη.

4. Για τη διαδικασία της διοικητικής επίλυσης της διαφοράς και τη διαδικασία βεβαίωσης και καταβολής των προστίμων που προβλέπονται από το άρθρο 5 εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις του ν.2238/1994.

5. Οι διατάξεις περί παραγραφής του δικαιώματος του Δημοσίου για την ενέργεια αρχικής ή συμπληρωματικής φορολογικής εγγραφής στην κύρια φορολογία εφαρμόζονται ανάλογα και για την επιβολή των προστίμων. Η προθεσμία αρχίζει από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου που έπεται εκείνης, στην οποία αφορά η παράβαση. Στα πρόστιμα του ΚΒΣ ως και σε άλλα πρόστιμα που δεν συνδέονται με αντίστοιχη φορολογία ως κύρια φορολογία νοείται η φορολογία εισοδήματος.

6. Σε διοικητική επίλυση της διαφοράς ή δικαστικό συμβιβασμό τα πρόστιμα των άρθρων 4, 5 και 6 περιορίζονται στο ένα τρίτο (1/3) αυτών, στρωγγυλοποιούμενα στην πλησιέστερη χιλιάδα δραχμών. Σε περίπτωση αποδεδειγμένης ολικής ή μερικής ανυπαρξίας της παράβασης, τα πρόστιμα διαγράφονται ολικά ή μερικά. Η πράξη διαγραφής πρέπει να περιέχει πλήρη και ειδική αιτιολογία για την ανυπαρξία της παράβασης.

Άρθρο 21

Προσφυγή - Ποινική δίωξη - Παραγραφή

1. Εφόσον με βάση τα πορίσματα του φορολογικού ελέγχου συντρέχει περίπτωση εφαρμογής των διατάξεων των άρθρων 17 και 18 του παρόντος νόμου, αν έχει ασκηθεί προσφυγή, ο προϊστάμενος της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας με την έκθεση του άρθρου 82 του ΚΦΔ υποβάλλει αίτημα εκδίκασής της κατά προτίμηση. Η προσφυγή αυτή προσδιορίζεται για εκδίκαση μέσα σε έξι (6) μήνες από την περιέλευση του φακέλου στη γραμματεία του οικείου διοικητικού δικαστηρίου. Στην ίδια προθεσμία προσδιορίζεται στο δικαστήριο που δικάζει κατ'έφεση η έφεση που τυχόν ασκήθηκε κατά

της πρωτόδικης απόφασης, καθώς και στο Συμβούλιο της Επικρατείας η αναίρεση που τυχόν ασκήθηκε κατά της εφετειακής απόφασης. Αναβολή της συζήτησης επιτρέπεται μόνο για μία φορά και η νέα δικάσιμος δεν μπορεί να απέχει περισσότερο από τριάντα (30) ημέρες. Οι αποφάσεις εκδίδονται το αργότερο εντός τριών (3) μηνών και το αργότερο εντός δύο (2) μηνών από τη δημοσίευσή τους και νοποιοούνται στους διαδίκους. Τα διοικητικά δικαστήρια υποχρεώνονται αυτεπάγγελτα να καθορίζουν στην απόφασή τους το ύψος των καθαρών εισοδημάτων που έχουν αποκρυσταλλωθεί και το φόρο εισοδήματος που αναλογεί σε αυτά. Την άνω υποχρέωση έχουν τα διοικητικά δικαστήρια τόσο στο λογιστικό όσο και στον εξωλογιστικό προσδιορισμό του εισοδήματος. Επίσης, υποχρεώνονται να καθορίζουν αυτεπάγγελτα το ύψος των ποσών φόρων των αδικημάτων των άρθρων 17 παράγραφος 4 και 18 του παρόντος νόμου που οφείλονται στο Δημόσιο σε περίπτωση μη υποβολής δήλωσης ή να καθορίζουν τη διαφορά μεταξύ του φόρου που προκύπτει με βάση τη δήλωση και του φόρου που προκύπτει με βάση τη δικαστική απόφαση.

2. Η ποινική δίωξη ασκείται αυτεπάγγελτα. Η ποινική δίωξη δεν αρχίζει πριν από την τελεσίδικη κρίση του διοικητικού δικαστηρίου στην προσφυγή που ασκήθηκε ή σε περίπτωση μη άσκησης προσφυγής πριν από την οριστικοποίηση της φορολογικής εγγραφής με την πάροδο της νόμιμης προθεσμίας για την άσκηση προσφυγής κατά της εγγραφής αυτής.

Κατεξάιρηση στις περιπτώσεις του άρθρου 19 του παρόντος νόμου η ποινική δίωξη ασκείται άμεσα με βάση τα πορίσματα του φορολογικού ελέγχου και τη μηνυτήρια αναφορά του προϊστάμενου της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας.

3. Η τελεσίδικη κρίση του διοικητικού δικαστηρίου δεσμεύει τα δικαστήρια που επιλαμβάνονται του ποινικού μέρους της υπόθεσης ως προς το ύψος των καθαρών εισοδημάτων που έχουν αποκρυσταλλωθεί και το φόρο εισοδήματος που αναλογεί σε αυτά, σε σχέση πάντα με την τελευταία φορολογική δήλωση που υποβλήθηκε νομότυπα. Κατά τον αυτό λόγο η ίδια τελεσίδικη κρίση δεσμεύει και ως προς το ύψος των λοιπών φόρων που πρέπει να αποδοθούν στο Δημόσιο ή σε άλλον οριζόμενο φορέα καθώς και ως προς τον καθορισμό της διαφοράς του φόρου που προκύπτει κάθε φορά επί ανακριβούς δήλωσης.

Το διοικητικό δικαστήριο διαπιστώνοντας την ύπαρξη των πραγματικών περιστατικών που στοιχειοθετούν τα αδικήματα των άρθρων 17 και 18 του παρόντος νόμου διατάσσει την αποστολή με μέριμνα της γραμματείας του επικυρωμένου αντιγράφου της απόφασής του στον αρμόδιο εισαγγελέα για την άσκηση της κατά νόμο ποινικής δίωξης.

Η γραμματεία του διοικητικού δικαστηρίου υποχρεώνεται να διαβιβάζει το συντομότερο δυνατό το άνω αντίγραφο στον αρμόδιο εισαγγελέα. Τέτοια υποχρέωση δεν συντρέχει για τη γραμματεία του διοικητικού πρωτοδικείου όταν ασκηθεί έφεση από έναν από τους διάδικους.

4. Ο προϊστάμενος της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας εφόσον δεν ασκήθηκε προσφυγή κατά του οικείου φύλλου ελέγχου υποβάλλει σχετική μηνυτήρια αναφορά στην αρμόδια εισαγγελική αρχή, που συνοδεύεται από επικυρωμένα αντίγραφα της οικείας έκθεσης ελέγχου, της καταλογιστικής πράξης του φόρου και

των στοιχείων από τα οποία αποδεικνύεται η οριστικοποίηση της φορολογικής εγγραφής, για την άσκηση της κατά νόμο ποινικής δίωξης. Στις ίδιες ενέργειες προβαίνει ο άνω προϊστάμενος και όταν ασκήθηκε έφεση κατά της πρωτόδικης απόφασης πλην όμως αυτή απορρίφθηκε για τυπικούς λόγους από το διοικητικό δικαστήριο που δικάζει κατ'έφεση.

5. Αρμόδιο δικαστήριο είναι κατά περίπτωση το μονομελές πλημ μελειοδικείο ή το τριμελές εφετείο κακουργημάτων του τόπου της έδρας της αρμόδιας για τη φορολόγηση δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας.

6. Οι ποινές του παρόντος νόμου επιβάλλονται ανεξάρτητα από τους πρόσθετους φόρους και τα πρόστιμα που προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις και την προσωποκράτηση.

7. Τα αδικήματα του παρόντος νόμου είναι αυτοτελή και ανεξάρτητα μεταξύ τους.

8. Μετατροπή της ποινής δεν επιτρέπεται σε περίπτωση δεύτερης και κάθε περαιτέρω υποτροπής.

9. Στη διαδικασία των κακουργημάτων του παρόντος νόμου εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 20 και 21 του ν.663/1977 (ΦΕΚ 215 Α').

10. Η παραγραφή των αδικημάτων του παρόντος νόμου αρχίζει από το τέλος του έτους κατά το οποίο διαπιστώθηκε η τέλεση του αδικήματος από τη φορολογική αρχή.

11. Το Δημόσιο μπορεί να παρίσταται ως πολιτικώς ενάγων ενώπιον των ποινικών δικαστηρίων και για τις αξιώσεις του που απορρέουν από τα αδικήματα του παρόντος νόμου. Η διάταξη του άρθρου 5 του ν.δ.2711/1953 (ΦΕΚ 323 Α') εφαρμόζεται και στην περίπτωση αυτή. Όταν η δίωξη ασκείται σε βαθμό πλημμελήματος του Δημόσιο μπορεί να εκπροσωπηθεί και από τον προϊστάμενο της αρμόδιας φορολογικής αρχής ή τον οριζόμενο από αυτόν υπάλληλο.

12. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και του γενικού μέρους του Ποινικού Κώδικα.

Μ Ε Ρ Ο Σ Τ Ε Τ Α Ρ Τ Ο ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 24

Γενικές και μεταβατικές διατάξεις

1. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου, πλην των άρθρων 22 και 23, δεν εφαρμόζονται για τις τελωνειακές παραβάσεις.

2. Στις περιπτώσεις του συνολικού για κάθε φορολογία διοικητικού ή δικαστικού συμβιβασμού ή της με άλλο τρόπο ολικής διοικητικής περαίωσης της διαφοράς δεν εφαρμόζονται οι ποινικές διατάξεις του παρόντος. Διοικητικός ή δικαστικός συμβιβασμός δεν συντελείται αν κατά την υπογραφή των άνω πράξεων δεν καταβληθεί ποσό ίσο με το ένα πέμπτο (1/5) του οφειλόμενου κύριου και πρόσθετου φόρου ή προστίμου, γενομένης σχετικής μνείας στο έγγραφο του συμβιβασμού. Ειδικά, στη φορολογία κληρονομιών η καταβολή του ως άνω ποσοστού γίνεται και σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 παράγραφος 1 εδάφιο δεύτερο του ν.2097/1952.

3. Η διάταξη της παραγράφου 4 του άρθρου 2 για το ανώτατο όριο πρόσθετων φόρων εφαρμόζεται σε κάθε περίπτωση, ανεξάρτητα από το χρόνο γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης.

4. Παραβάσεις του ΚΒΣ που διαπράχθηκαν μέχρι το

χρόνο έναρξης της ισχύος των σχετικών διατάξεων του παρόντος, για τις οποίες δεν έχουν εκδοθεί από τους προϊσταμένους των δημοσίων οικονομικών υπηρεσιών οι σχετικές αποφάσεις επιβολής προστίμου ή έχουν εκδοθεί οι αποφάσεις αυτές και κατά τον ως άνω χρόνο έναρξης ισχύος των σχετικών διατάξεων δεν έχουν περαιωθεί οριστικά με διοικητική επίλυση της διαφοράς ή εκκρεμεί η συζήτηση προσφυγής κατ'αυτών ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων και του ΣΤΕ, κρίνονται με βάση τις διατάξεις του άρθρου 5, εφόσον προβλέπουν επιεικέστερη μεταχείριση, ανεξάρτητα από το χρόνο διαπίστωσής τους από τις φορολογικές αρχές. Για τις υποθέσεις που εκκρεμούν ενώπιον των δικαστηρίων αυτών, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν με αίτησή τους, που υποβάλλεται στον αρμόδιο προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, εντός ανατρεπτικής προθεσμίας εξήντα (60) ημερών από τη δημοσίευση του παρόντος, να ζητήσουν τη διοικητική επίλυση της διαφοράς με βάση τις υπόψη διατάξεις, ακολουθουμένης της διαδί κασίας του ν.δ.4600/1966 (ΦΕΚ 242 Α'). Σε κάθε περίπτωση κατά την πιο πάνω διοικητική επίλυση της διαφοράς το πρόστιμο δεν μπορεί να περιοριστεί σε ποσό μικρότερο του είκοσι τοις εκατό (20%) του προστίμου που αρχικά επιβλήθηκε με βάση τις προϊσχύουσες διατάξεις. Στην περίπτωση που δεν επιτευχθεί η διοικητική επίλυση της διαφοράς, οι υποθέσεις αυτές κρίνονται με βάση τις διατάξεις που ίσχυαν κατά το χρόνο διάπραξης της παράβασης.

Επίσης οι διατάξεις αυτής της παραγράφου εφαρμόζονται ανάλογα και για τα πρόστιμα της παραγράφου 2 του άρθρου 48 του ν.1642/1986 όπως ισχύει.

Προϋπόθεση εφαρμογής των διατάξεων της παραγράφου αυτής είναι η εφάπαξ καταβολή του ποσού που προκύπτει κατά τη διοικητική επίλυση της διαφοράς, πριν από την υπογραφή του σχετικού πρακτικού. Μπορεί όμως ο φορολογούμενος να καταβάλει το πιο πάνω ποσό σε τέσσερις (4) ισόποσες δόσεις από τις οποίες την πρώτη πριν από την υπογραφή του σχετικού πρακτικού και τις υπόλοιπες την τελευταία εργάσιμη για τις δημόσιες υπηρεσίες ημέρα των τριών επόμενων μηνών, εφόσον προσκομίσει εγγυητική επιστολή τράπεζας, χωρίς επιφύλαξη, για το συνολικό ποσό των τριών οφειλόμενων δόσεων. Κάθε δόση δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) δραχμών εκτός από την τελευταία.

5. Οι εκκρεμείς ποινικές υποθέσεις εκδικάζονται με βάση τις προϊσχύουσες διατάξεις, εκτός αν εισάγεται ευμενέστερη ρύθμιση με τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Ως εκκρεμείς υποθέσεις νοούνται και αυτές για τις οποίες δεν έχει ασκηθεί ποινική δίωξη.

Άρθρο 25

Καταργούμενες και διατηρούμενες διατάξεις

1. Από την έναρξη ισχύος των διατάξεων του παρόντος νόμου καταργείται κάθε άλλη διάταξη που προβλέπει την επιβολή πρόσθετων φόρων, προστίμων καθώς και διοικητικών και ποινικών κυρώσεων για παράβαση της φορολογικής εν γένει νομοθεσίας. Όπου στην κείμενη νομοθεσία προβλέπεται η επιβολή πρόσθετων φόρων, προστίμων και διοικητικών κυρώσεων νοούνται οι διατάξεις του παρόντος νόμου. Αν προβλέπεται τόσο η επιβολή πρόσθετου φόρου όσο και προστίμου, επιβάλλεται μόνο πρόσθετος φόρος.

2. Διατάξεις που προβλέπουν άλλες συνέπειες για παράβαση της φορολογικής νομοθεσίας ως και διατάξεις που επιβάλλουν υποχρέωση των δημόσιων ή άλλων αρχών προς ενέργεια ή μη ενέργεια πράξεων, σε σχέση με την εφαρμογή της φορολογικής νομοθεσίας, δεν θίγονται από τον παρόντα νόμο.

Άρθρο 38
Εναρξη ισχύος

δ) για υποθέσεις φορολογίας κεφαλαίου για τις περιπτώσεις που η φορολογική υποχρέωση γεννιέται από τη δημοσίευση του παρόντος και μετά...

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ.2538/1997
Τροποποίηση της κείμενης νομοθεσίας για τα γεωργικά και κτηνοτροφικά φάρμακα, ρύθμιση χρεών συνεταιριστικών οργανώσεων και άλλες διατάξεις (ΦΕΚ 242 Α'/1.12.1997)

Άρθρο 70
Τροποποίηση διατάξεων του ν.2520/1997 (ΦΕΚ 173 Α')

1. Μετά το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του ν.2520/1997 προστίθεται νέο εδάφιο που έχει ως ακολούθως :

«Ειδικότερα για τη χορήγηση των φορολογικών ευεργετημάτων του παρόντος νόμου, η προϋπόθεση της ηλικίας πρέπει να συντρέχει κατά το χρόνο γένεσης της φορολογικής ενοχής».

2. Στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 1 του ν.2520/1997 μετά τη λέξη «νεοεισερχόμενοι» προστίθεται η λέξη «νέοι».

3. Το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 1 του ν.2520/1997 αντικαθίσταται ως ακολούθως :

«Σε περίπτωση μη τήρησης της υποχρέωσης αυτής πριν από τη συμπλήρωση της δεκαετίας, υποχρεούνται να υποβάλλουν δήλωση μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από τη διακοπή της απασχόλησής τους στον αγροτικό τομέα στην οικεία ΔΟΥ στο οικείο κατάστημα της ΑΤΕ και στην οικεία Διεύθυνση Αγροτικής Ανάπτυξης για τη διακοπή της απασχόλησής τους και αναζητούνται και βεβαιώνονται όλα τα ωφελήματα που τυχόν αποκόμισαν από την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου.

Ειδικότερα για την επιβολή του φόρου κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών και μεταβίβασης ακινήτων ως αξία λαμβάνεται αυτή του χρόνου διακοπής της απασχόλησης».

4. Το προτελευταίο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 1 του ν.2520/1997 αντικαθίσταται ως ακολούθως :

«Σε περίπτωση μη υποβολής από τον υπόχρεο της κατά τα ανωτέρω δήλωσης, εκτός από τη βεβαίωση του φόρου και την αναζήτηση των λοιπών ωφελημάτων που αποκόμισε ο νεοεισερχόμενος νέος αγρότης, επιβάλλεται από τις αρμόδιες κατά περίπτωση υπηρεσίες και πρόστιμο ίσο με το εκατό τοις εκατό (100%) του φόρου και των λοιπών ωφελημάτων, το οποίο βεβαιώνεται και εισπράττεται κατά τις διατάξεις της οικείας νομοθεσίας.»

5. Η διάταξη της παραγράφου 4 του άρθρου 2 του ν.2520/1997 καταργείται.

6. Η παράγραφος 5 του άρθρου 2 του ν.2520/1997 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«5. Σε περίπτωση ύπαρξης συγκληρονόμων μιας αγροτικής εκμετάλλευσης και εφόσον αυτοί, εντός ενός (1) έτους από την αιτία θανάτου κτήση, μεταβιβάσουν με οποιαδήποτε αιτία την πλήρη κυριότητα ή την επικαρπία της εκμετάλλευσης σε έναν από αυτούς νέο αγρότη ή αποδεχθούν με συμβολαιογραφικό έγγραφο την επί μία δεκαετία αποκλειστική διαχείριση της αγροτικής εκμετάλλευσης από έναν από αυτούς νέο αγρότη, επιστρέφεται ο φόρος κληρονομιάς που επιμεριστικά αναλογεί στην αγροτική εκμετάλλευση και απαλλάσσεται από την επιβολή του οικείου φόρου η μεταβίβαση αυτή. Στο συμβολαιογραφικό έγγραφο που συντάσσεται κατά τις διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου πρέπει να γίνεται ρητή μνεία ότι η αγροτική εκμετάλλευση δεν θα μεταβιβαστεί περαιτέρω ή δεν θα συσταθούν εμπράγματα δικαιώματα επ'αυτής πριν την παρέλευση δεκαετίας από την κτήση ή ότι ο νέος αγρότης θα διαχειριστεί την κληρονομία έκταση για μία τουλάχιστον δεκαετία. Οι παρούσες απαλλαγές αίρονται, αν ο νέος αγρότης δεν διαχειριστεί την κληρονομία έκταση ή μεταβιβάσει περαιτέρω αυτή με οποιαδήποτε αιτία ή συστήσει εμπράγματα δικαιώματα πριν την πάροδο της δεκαετίας. Στις περιπτώσεις αυτές οι κληρονόμοι υποχρεούνται πριν την περαιτέρω μεταβίβαση της αγροτικής εκμετάλλευσης ή τη σύσταση εμπράγματων δικαιωμάτων επ'αυτής ή μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την παύση της διαχείρισης, να υποβάλλουν τις οικείες δηλώσεις φόρου κληρονομιάς και δωρεάς ή γονικής παροχής ή μεταβίβασης με την κατά το χρόνο αυτόν αξία της αγροτικής εκμετάλλευσης. Απαγορεύεται η σύνταξη συμβολαιογραφικού εγγράφου με το οποίο μεταβιβάζεται η κυριότητα ή συνιστώνται εμπράγματα δικαιώματα επί της αγροτικής εκμετάλλευσης, που έτυχε απαλλαγής κατά τα προηγούμενα εδάφια, αν δεν προσαρτηθεί από το συμβολαιογράφο στο συμβόλαιο που συντάσσει βεβαίωση του προϊσταμένου της αρμόδιας ΔΟΥ ότι υποβλήθηκαν οι οικείες δηλώσεις και καταβλήθηκε ολόκληρο το ποσό του φόρου που αναλογεί. Οι διατάξεις των προηγούμενων εδαφίων δεν έχουν εφαρμογή επί αναγκαστικού πλειστηριασμού ή επί αναγκαστικής απαλλοτριώσεως για δημόσια ωφέλεια ολόκληρης της έκτασης ή τμήματος αυτής ή σε περίπτωση θανάτου του νέου αγρότη, εφόσον η δεκαετία συμπληρωθεί στο πρόσωπο των κληρονόμων αυτού. Αν η παύση της δεκαετίας συνίσταται σε ανέγερση κτισμάτων που δεν εξυπηρετούν την αγροτική εκμετάλλευση, για την οποία απαιτείται η έκδοση άδειας της αρμόδιας πολεοδομικής υπηρεσίας, η άδεια αυτή δεν χορηγείται αν δεν προσκομιστεί το πιστοποιητικό της αρμόδιας ΔΟΥ ότι υποβλήθηκαν οι οικείες δηλώσεις και καταβλήθηκε ολόκληρος ο φόρος κληρονομιάς ή δωρεάς ή γονικής παροχής ή μεταβίβασης.»

7. Η παράγραφος 6 του άρθρου 2 του ν.2520/1997 αντικαθίσταται ως εξής :

«6. Κατά την αγορά αγροτικών εκτάσεων κατά πλήρη κυριότητα ή κατ'επικαρπία από φυσικά πρόσωπα μη αγρότες ή νομικά πρόσωπα ή κατά την ανταλλαγή αυτών μεταξύ των ως άνω προσώπων, τετραπλασιάζεται ο ισχύων κατά περίπτωση συντελεστής φόρου μεταβίβασης ακινήτων, εφόσον αυτές πρόκειται να χρησιμοποιηθούν έμμεσα ή άμεσα από τους αγοραστές ή τους ανταλλάσσοντες ή τρίτους για αγροτική χρήση, με εξαίρεση τις περιπτώσεις που αφορούν μεταβίβαση των αγροτικών εκμεταλλεύσεων για την ένταξη στα προγράμματα πρόωρης συνταξιοδότησης αγροτών στα

πλαίσια εφαρμογής Καν.(ΕΟΚ) 2079/1992 και νεοεισερχόμενων νέων αγροτών στα πλαίσια εφαρμογής του άρθρου 10 του Καν.(ΕΟΚ) 950/1997, καθώς και σε νομικά πρόσωπα κατά κύρια απασχόληση αγρότες, όπως η έννοια ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας, εφόσον έχουν σαν στόχο τη διαχείριση κοινής αγροτικής εκμετάλλευσης.

Εάν τα πρόσωπα του προηγούμενου εδαφίου δηλώσουν χρήση άλλη πλιν της αγροτικής, η διάρκεια της οποίας πρέπει απαραίτητα να είναι δεκαετής, φορολογούνται σύμφωνα με τις ισχύουσες περί φορολογίας μεταβίβασης ακινήτων διατάξεις.

Για την επί μία συνεχή δεκαετία μη αγροτική χρήση, υποβάλλεται από τον υπόχρεο υπεύθυνη δήλωση του ν.1599/1986 στον αρμόδιο προϊστάμενο ΔΟΥ κατά την υποβολής της οικείας δήλωσης και γίνεται ρητή μνεία στο συμβόλαιο.

Οι υπόχρεοι οφείλουν, εντός δώδεκα (12) μηνών από την αγορά ή την ανταλλαγή, να προσκομίσουν τα δικαιολογητικά στον αρμόδιο προϊστάμενο ΔΟΥ που να αποδεικνύουν τη διαφορετική χρήση.

Σε περίπτωση μη προσκόμισης των δικαιολογητικών αυτών ή αλλαγής της χρήσης σε αγροτική μέσα στη δεκαετία, επιβάλλεται φόρος με συντελεστή τετραπλάσιο του ισχύοντος κατά περίπτωση στη φορολογία μεταβίβασης ακινήτων και στην αξία του χρόνου διαπίστωσης της παράβασης ή αλλαγής της χρήσης.»

8. Η παράγραφος 2 του άρθρου 4 του ν.2520/1997 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«2.Τα πρώτα δύο εδάφια της παραγράφου 4 του άρθρου 40 του ν.814/1978 (ΦΕΚ 144 Α΄), όπως ισχύουν αντικαθίστανται ως εξής :

4. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται ανάλογα και επί γεωργικών ή κτηνοτροφικών εκτάσεων που αποκτώνται αιτία δωρεάς (εν ζωή ή αιτία θανάτου) ή γονικής παροχής ή προίκας που είχε συσταθεί κατά τα άρθρα 1406, 1412 έως και 1414 του Αστικού Κώδικα. Για μεταβίβαση γεωργικών ή κτηνοτροφικών εκτάσεων αιτία δωρεάς, γονικής παροχής, προίκας και αιτία θανάτου, εφόσον οι μεταβιβάσεις έγιναν από τον ίδιο τον δικαιούχο, κάθε μεταγενέστερη αυτών δεν υπόκειται σε φόρο, αν στις προγενέστερες μεταβιβάσεις δεν είχε συμπληρωθεί το κατά την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού ανώτατο όριο απαλλαγής.»

9. Μετά το τέλος της παραγράφου 2 του άρθρου 40 του ν.814/1978 (ΦΕΚ 144 Α΄), όπως ισχύει, προστίθενται εδάφια, που έχουν ως ακολούθως:

«Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου δεν έχει εφαρμογή επί αναγκαστικού πλειστηριασμού ή επί αναγκαστικής απαλλοτρίωσης για δημόσια ωφέλεια ολόκληρης της έκτασης ή τμήματος αυτής ή σε περίπτωση θανάτου του νέου αγρότη, εφόσον η δεκαπενταετία συμπληρωθεί στο πρόσωπο των κληρονόμων αυτού.

Αν η κατά το πρώτο εδάφιο αλλαγή χρήσης συνίσταται σε ανέγερση κτισμάτων που δεν εξυπηρετούν την αγροτική εκμετάλλευση, για την οποία απαιτείται έκδοση άδειας της αρμόδιας πολεοδομικής υπηρεσίας, η άδεια αυτή δεν χορηγείται αν δεν προσκομιστεί το πιστοποιητικό της αρμόδιας ΔΟΥ ότι υποβλήθηκε η οικεία δήλωση και καταβλήθηκε ολόκληρος ο φόρος.»

10. Η διάταξη του άρθρου 10 του ν.2520/1997 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Εφόσον αγρότης κατά κύριο επάγγελμα, που έχει απόκτηση πράσινο πιστοποιητικό, αποκτά με οποιαδήποτε

αίτια, κατά πλήρη κυριότητα ή επικαρπία ενιαία βιώσιμη αγροτική εκμετάλλευση, της οποίας τα κριτήρια βιωσιμότητας κατά περιοχή ορίζονται κάθε φορά με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Γεωργίας και την οποία, μέσα σε έξι (6) μήνες από την απόκτησή της, εντάσσει σε λειτουργούσα αποτελεσματικά ομάδα παραγωγών ή αγροτικό συνεταιρισμό και εφόσον διασφαλίζεται η επί δεκαετία συνεχής λειτουργία της, διαγράφεται ή επιστρέφεται κατά περίπτωση ο οικείος φόρος. Για την επί δεκαετία συνεχή λειτουργία της αγροτικής εκμετάλλευσης υποβάλλεται από τον αγρότη στον αρμόδιο προϊστάμενο της ΔΟΥ υπεύθυνη δήλωση του ν.1599/1986 και συντάσσεται συμπληρωματική συμβολαιογραφική πράξη, που μεταγράφεται νόμιμα, στην οποία αναγράφεται η χορήγηση της απαλλαγής από τον οικείο φόρο και ότι η αγροτική εκμετάλλευση δεν θα μεταβιβαστεί περαιτέρω ή δεν θα συσταθούν εμπράγματα δικαιώματα επ'αυτής πριν την παρέλευση της δεκαετίας. Ο αγρότης, στην περίπτωση αυτή, τυχαίνει και αυξημένων φορολογικών απαλλαγών σε ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) πέραν των κάθε φορά υφιστάμενων ευνοϊκών ρυθμίσεων.

Οι παρούσες απαλλαγές αίρονται, αν ο αγρότης μεταβιβάσει περαιτέρω με οποιαδήποτε αιτία την αγροτική εκμετάλλευση για την οποία έτυχε της απαλλαγής ή συστήσει εμπράγματα δικαιώματα επ'αυτής μέσα σε μία δεκαετία από την απόκτησή της ή σταματήσει τη λειτουργία αυτής πριν από την πάροδο της δεκαετίας. Στις περιπτώσεις αυτές, ο αγρότης υποχρεούται πριν την περαιτέρω μεταβίβαση της αγροτικής εκμετάλλευσης και να καταβάλει όλους του φόρους για τους οποίους έτυχε απαλλαγής.

Απαγορεύεται η σύνταξη συμβολαιογραφικού εγγράφου, με το οποίο μεταβιβάζεται η κυριότητα ή συνιστώνται εμπράγματα δικαιώματα επί της αγροτικής εκμετάλλευσης που έτυχε απαλλαγής κατά τα προηγούμενα εδάφια, αν δεν προσαρτηθεί από το συμβολαιογράφο στο συμβόλαιο που συντάσσει βεβαίωση του προϊσταμένου της αρμόδιας ΔΟΥ ότι υποβλήθηκαν οι οικείες δηλώσεις και καταβλήθηκε ολόκληρο το ποσό του φόρου που αναλογεί. Η διάταξη τους προηγούμενου εδαφίου δεν έχει εφαρμογή επί αναγκαστικής απαλλοτρίωσης για δημόσια ωφέλεια ολόκληρης της έκτασης ή τμήματος αυτής ή σε περίπτωση θανάτου του αγρότη εφόσον η δεκαετία συμπληρωθεί στο πρόσωπο των κληρονόμων αυτού.»

11. Μετά το τέλος του όγδοου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 13 του ν.634/1977 (ΦΕΚ 186 Α΄), όπως ισχύει, προστίθεται εδάφιο που έχει ως ακολούθως :

«Για τη συμπλήρωση του ορίου των εκατό (100) και εκατόν είκοσι (120) στρεμμάτων, αντίστοιχα, συνυπολογίζονται οι προγενέστερες μεταβιβάσεις που έτυχαν απαλλαγής.»

12. Το προτελευταίο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 13 του ν.634/1977, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως ακολούθως :

«Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου δεν έχει εφαρμογή επί αναγκαστικού πλειστηριασμού και επί αναγκαστικής απαλλοτρίωσης για δημόσια ωφέλεια ολόκληρης της εν λόγω έκτασης ή τμήματος αυτής.»

13. Στο άρθρο 26 του ν.2520/1997, στην παράγραφο 1, II προστίθεται εδάφιο δ', το οποίο έχει ως εξής :

«δ'.Οι αγροτουριστικές εγκαταστάσεις των οποίων το

συνολικό εμβαδόν καθορίζεται βάσει μελέτης βιωσιμότητας της εκμετάλλευσης.»

14. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου ισχύουν από την έναρξη ισχύος του ν.2520/1997.

ΝΟΜΟΣ 2539/1997
Συγκρότηση της Πρωτοβάθμιας Τοπικής
Αυτοδιοίκησης
(ΦΕΚ 244/4.12.1997)

Άρθρο 21

Διατήρηση ευνοϊκών ρυθμίσεων υπέρ των κατοίκων
μικρών ΟΤΑ

1. Διατηρούνται και μετά τη λειτουργία των νέων ΟΤΑ του άρθρου 1 όλες οι ευνοϊκού χαρακτήρα ειδικές ρυθμίσεις, που ισχύουν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου υπέρ των καταργούμενων λόγω συνενώσεως δήμων, κοινοτήτων ή συνοικισμών τους και των κατοίκων κατά τα οριζόμενα στις επόμενες παραγράφους.

5. Για την εφαρμογή των διατάξεων :

α) της περιπτώσεως Α' της παραγράφου 1 του άρθρου 16 του ν.2238/1994 (ΦΕΚ 151 Α') για τον προσδιορισμό του τεκμηρίου δευτερεύουσας κατοικίας,

β) της περιπτώσεως δ' της παραγράφου 16 του άρθρου 33 του ν.2238/1994 (ΦΕΚ 151 Α') για την εξαιρέση από την εφαρμογή των αντικειμενικών κριτηρίων για επιχειρήσεις και υποκαταστήματα,

γ) της παραγράφου 6 του άρθρου 2 του α.ν.1521/1950 (ΦΕΚ 245 Α'), όπως ισχύει, για την επίκληση του δικαιώματος χρησιμεύσεως και την απαλλαγή από το φόρο μεταβίβασης,

δ) της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του ν.δ/τος 3783/1957 (ΦΕΚ 201 Α') για την απαλλαγή από τα τέλη χαρτοσήμου ή ΕΦΤΕ στεγαστικών δανείων,

ε) του άρθρου 60 του ν.1731/1987 (ΦΕΚ 161 Α') για το φόρο για την ανάπτυξη της κινηματογραφικής τέχνης,

στ) της παραγράφου 6 του άρθρου 19 του ν.1882/1990 για τέλη βεβαιώσεως έναρξης δραστηριότητας,

ζ) της παραγράφου 1 του άρθρου 17 του ν.1591/1986 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως ισχύει, για την απαλλαγή πρώτης κατοικίας από το φόρο κληρονομιάς,

η) της παραγράφου 6 του άρθρου 23 του ν.1828/1989 (ΦΕΚ 2 Α'), όπως ισχύει, για την απαλλαγή πρώτης κατοικίας από το φόρο γονικής παροχής,

θ) του άρθρου 1 του ν.1078/1980 (ΦΕΚ 238 Α'), όπως ισχύει, για την απαλλαγή πρώτης κατοικίας από το φόρο μεταβίβασης,

ι) του ν.478/1976 για την απαλλαγή από την καταβολή της εισφοράς του ΚΗ' ψηφίσματος,

ια) του π.δ/τος 6/1982 (ΦΕΚ 588 Δ') και των π.δ/των από 24.4.1985 (ΦΕΚ 181 Δ'), 14.2.1987 (ΦΕΚ 133 Δ') και 25.4.1989 (ΦΕΚ 293 Δ') για την πολεοδομική ανάπτυξη και τους όρους και τους περιορισμούς δόμησης στους μικρούς οικισμούς,

ιβ) της κατ'εξουσιοδότηση του άρθρου 29 παρ.1 ν.1577/1985 (ΦΕΚ 210 Α') εκδοθείσας υπουργικής απόφασης 60885/4983/1990 (ΦΕΚ 656 Β') για τη χορήγηση αδειών από προέδρους κοινοτήτων, ως πληθυσμός πόλης, οικισμού ή περιοχής, εννοείται ο πληθυσμός που περιλαμβάνεται στις οικιστικές αυτές μονάδες ανεξάρτητα από τον πληθυσμό δήμων ή κοινοτήτων, στους

οποίους οι μονάδες αυτές περιλαμβάνονται. Όπου στις παραπάνω διατάξεις αναφέρεται πληθυσμός κοινότητας ή δήμου εννοείται πλέον ο πληθυσμός του Δημοτικού ή Κοινοτικού Διαμερίσματος, στο οποίο αντιστοιχεί ο καταργηθείς ΟΤΑ, ανεξάρτητα από τον πληθυσμό του δήμου στον οποίο συμπεριλαμβάνεται.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘ.2557/1997

Θεσμοί, μέτρα και δράσεις πολιτιστικής ανάπτυξης
(ΦΕΚ 271 Α'/24.12.1997)

Άρθρο 2

4. Στην περίπτωση επιβολής φόρου κληρονομιάς, κληροδοσίας και δωρεάς με αντικείμενο εικαστικά ή άλλα έργα τέχνης, ο φόρος που αναλογεί μπορεί να καταβάλλεται σε είδος με παραχώρηση εικαστικών ή άλλων έργων τέχνης ίσης αξίας που περιέρχονται στο Υπουργείο Πολιτισμού, μετά από πρόταση ειδικής εκτιμητικής επιτροπής που συγκροτείται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Πολιτισμού καθορίζονται οι λεπτομέρειες της διαδικασίας εφαρμογής των παραπάνω εδαφίων.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ.2579/1998

«Φορολογικές διαρρυθμίσεις και άλλες διατάξεις»
(ΦΕΚ 31 Α')

Άρθρο 14

Φορολογία Κεφαλαίου

6. Η παράγραφος 5 του άρθρου 42 του ν.δ/τος119/1973 (ΦΕΚ 202 Α'), όπως ισχύει, προστίθεται τέταρτο εδάφιο, που έχει ως εξής :

«Επίσης δεν οφείλεται φόρος, όταν η επιπλέον έκταση δεν υπερβαίνει το ποσοστό δύο τοις εκατό (2%) της έκτασης που αναγράφεται στο συμβόλαιο που επανέκτασης που αναγράφεται στο συμβόλαιο που επαναλαμβάνεται και η αξία του ποσοστού αυτού δεν υπερβαίνει τις τριακόσιες χιλιάδες (3.000) δραχμές.»

7. Στο άρθρο 72 του ν.δ/τος 118/1973 προστίθεται παράγραφος 4, που έχει ως εξής :

«4.Σε περίπτωση υποβολής συμπληρωματικής δήλωσης ως προς την έκταση μεταβιβασθέντος ακινήτου μετά την οριστική περαίωση της υπόθεσης ή μετά την πάροδο της προθεσμίας των είκοσι (20) ημερών, που ορίζεται από τις διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 41 του ν.1249/1982, όπως ισχύει, από τον υπόχρεο σε φόρο ή τους ειδικούς ή καθολικούς διαδόχους αυτού, επιβάλλεται φόρος για την κατά το χρόνο της υποβολής της συμπληρωματικής δήλωσης αξία της επιπλέον έκτασης. Δεν επιβάλλεται φόρος αν η διαφορά μεταξύ της έκτασης όπως αυτή προσδιορίστηκε οριστικά και της πραγματικής που προκύπτει μετά από νεότερη καταμέτρηση, δεν υπερβαίνει το ποσοστό δύο τοις εκατό (2%) αυτής που οριστικά προσδιορίστηκε και η αξία του ποσοστού αυτού δεν υπερβαίνει τις τριακόσιες χιλιάδες (300.000) δραχμές.»

9. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 και του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 29 του ν.δ.118/1973 (ΦΕΚ 202 Α'), όπως ισχύουν, αντικαθίστα-

νται ως εξής :

«1.Οι δικαιούχοι της κτήσης, ανάλογα με τη συγγενική τους σχέση προς τον κληρονομούμενο, κατατάσσονται στις επόμενες τέσσερις (4) κατηγορίες. Για καθεμία από τις κατηγορίες αυτές ισχύει χωριστή φορολογική κλίμακα ως εξής :

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Α´

Για κληρονομική μερίδα ή κληροδοσία που περιέχεται : α) σε σύζυγο του κληρονομούμενου, β) κατιόντες πρώτου βαθμού (τέκνα από νόμιμο γάμο, τέκνα χωρίς γάμο έναντι της μητέρας, αναγνωρισθέντα εκουσίως ή δικαστικώς έναντι του πατέρα, νομιμοποιηθέντα με επιγενόμενο γάμο ή δικαστικώς έναντι και των δύο γονέων), γ) ανιόντες εξ αίματος πρώτου βαθμού.

Κλιμάκια	Συντ/στής κλιμακίου	Φόρος κλιμακίου	Φορολογητέα περιουσία	Φόρος που αναλογεί
5.175.000	-	-	5.175.000	-
9.825.000	5	491.250	15.000.000	491.250
45.000.000	15	6.750.000	60.000.000	7.241.250
Υπερβάλλον	25			

Ειδικά, σε περίπτωση κτήσης περιουσίας με κληρονομία ή κληροδοσία, που οι δικαιούχοι της είναι ανήλικα τέκνα του κληρονομούμενου, εφόσον η αξία της κληρονομικής μερίδας είναι :

α) μέχρι και 9.775.000 δραχμές, ο φόρος που αναλογεί μειώνεται κατά 60% και β) από 9.775.001 έως και 39.100.000 δραχμές, ο φόρος που αναλογεί μειώνεται κατά 30%. Οι ιο πάνω διατάξεις, που προβλέπουν μείωση του φόρου για τα ανήλικα παιδιά του κληρονομούμενου, δεν εφαρμόζονται σε κτήσεις δωρεάς εν ζωή ή αιτία θανάτου (ή προίκας), καθώς και στις περιουσιακές παροχές των γονέων προς τα τέκνα τους κατά το άρθρο 1509 του Α.Κ.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Β

Για κληρονομική μερίδα ή κληροδοσία που περιέχεται σε : α) κατιόντες δεύτερου και επόμενων βαθμών, β) ανιόντες δεύτερου και επόμενων βαθμών, γ) εκουσίως ή δικαστικώς αναγνωρισθέντα τέκνα έναντι των ανιόντων του πατέρα που τα αναγνώρισε, δ) κατιόντες του αναγνωρισθέντος έναντι του αναγνωρισάντος και των ανιόντων αυτού, ε) αδελφούς (αμφιθαλείς ή ετεροθαλείς) και στ) συγγενείς εξ αίματος τρίτου βαθμού εκ πλαγίου.

Κλιμάκια	Συντ/στής κλιμακίου	Φόρος κλιμακίου	Φορολογητέα περιουσία	Φόρος που αναλογεί
3.795.000	-	-	3.795.000	-
11.205.000	10	1.120.500	15.000.000	1.120.500
45.000.000	20	9.000.000	60.000.000	10.120.500
Υπερβάλλον	35			

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Γ

Για κληρονομική μερίδα ή κληροδοσία που περιέχεται σε : α) πατριούς και μητριές, β) τέκνα από προηγούμενο γάμο του σύζυγο, γ) τέκνα εξ αγχιστείας (γαμπρούς - νύφες), δ) ανιόντες εξ αγχιστείας (πεθερός - πεθερά).

Κλιμάκια	Συντ/στής κλιμακίου	Φόρος κλιμακίου	Φορολογητέα	Φόρος που

			περιουσία	αναλογεί
1.725.000	-	-	1.725.000	-
13.275.000	20	2.655.000	15.000.000	2.655.000
45.000.000	35	15.750.000	60.000.000	18.405.000
Υπερβάλλον	50			

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Δ

Για κληρονομική μερίδα ή κληροδοσία που περιέχεται σε οποιονδήποτε άλλο εξ αίματος ή εξ αγχιστείας συγγενή του κληρονομούμενου ή εξωτικό.

Κλιμάκια	Συντ/στής κλιμακίου	Φόρος κλιμακίου	Φορολογητέα περιουσία	Φόρος που αναλογεί
1.035.000	-	-	1.035.000	-
13.965.000	35	4.887.750	15.000.000	4.887.750
45.000.000	50	22.500.000	60.000.000	27.387.750
Υπερβάλλον	60			

Στο ποσό του φόρου που προκύπτει με βάση τις πιο πάνω κλίμακες περιλαμβάνεται ο φόρος υπέρ του Δημοσίου και οι πρόσθετοι σ' αυτόν φόροι :

α) 3% υπέρ δήμων και κοινοτήτων, που προβλέπεται από τις διατάξεις του β.δ/τος 24/9 - 20/10/1958 (ΦΕΚ 171 Α´) και β) 7% υπέρ νομαρχικών ταμείων οδοποιίας που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 7 του ν.3155/1955 (ΦΕΚ 63 Α´). Η απόδοση των φόρων υπέρ τρίτων γίνεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 81 του παρόντος.

Προκειμένου για κληροδόχους ή κληροδόχους με αναπηρία τουλάχιστον 67% ο φόρος που αναλογεί στη μέχρι 39.100.000 δραχμές αξία της κληρονομικής μερίδας ή κληροδοσίας μειώνεται κατά 60%.

10. Τα δύο πρώτα εδάφια της παραγράφου 1 του δεύτερου άρθρου του ν.1329/1983 (ΦΕΚ 25 Α´) αντικαθίστανται ως ακολούθως :

«Περιουσιακές παροχές γονέων προς τα τέκνα τους, που γίνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1509 του ΑΚ όπως αυτό θεσπίζεται με τον παραπάνω νόμο, υπόκεινται στο μισό του φόρου δωρεών μέχρι το ποσό των 23.000.000 δραχμών, αυτοτελώς για κάθε γονέα. Το ποσό αυτό αυξάνεται σε 34.500.000 δραχμές στην περίπτωση που ένας από τους γονείς έχει απεβιώσει. Στο ως άνω ποσό συνυπολογίζονται και τυχόν προγενέστερες δωρεές ή γονικές παροχές των γονέων προς τα τέκνα τους.»

11. Η παράγραφος 6 του άρθρου 23 του ν.1829/1989 (ΦΕΚ 2 Α´), όπως ισχύει αντικαθίσταται ως εξής :

«6.Σε περίπτωση μεταβίβασης με γονική παροχή οικίας, διαμερίσματος ή οικοπέδου, εξ ολοκλήρου και κατά πλήρη κυριότητα, με τους όρους και τις προϋποθέσεις του άρθρου 17 του ν.1591/1986 (ΦΕΚ 50 Α´), δεν υπόκειται σε φόρο ποσό δραχμών 1.955.000 για το δικαιούχο της γονικής παροχής και δραχμών 1.380.000 για καθένα από τα λοιπά μέλη της οικογένειάς του, όπως αυτά ορίζονται στην παράγραφο 1 του ίδιου άρθρου και νόμου. Ειδικώς, εάν ο δικαιούχος της γονικής παροχής παρουσιάζει αναπηρία τουλάχιστον 67% η απαλλαγή ανέρχεται στο μισό της φορολογητέας αξίας του ακινήτου μη δυνάμενη να υπερβεί τα 19.550.000 δραχμές.»

12. Τα δεύτερο και τρίτο εδάφια της παραγράφου 1 του άρθρου 17 του ν.1591/1986 (ΦΕΚ 50 Α´), όπως ισχύει, αντικαθίστανται ως εξής :

«Η κατά το προηγούμενο εδάφιο απαλλαγή παρέχεται για ποσό αγοραίας αξίας οικίας ή διαμερισματος μέχρι 11.500.000 δραχμές για κάθε κληρονόμο ή κληροδόχο. Το ποσό αυτό προσαυξάνεται κατά 5.750.000 δραχμές για καθένα από τα λοιπά μέλη της οικογένειας του κληρονόμου ή κληροδόχου, έστω και εάν αυτά δεν είναι κληρονόμοι ή κληροδόχοι, εφόσον στο δικαιούχο κληρονόμο ή κληροδόχο περιέρχεται μια μόνο οικία ή ένα διαμέρισμα εξ ολοκλήρου και πλήρες κυριότητας δικαίωμα και όχι ποσοστό εξ αδιαίρετου.»

17. Οι διατάξεις των παραγράφων 9 έως και 14 και της παραγράφου 16 του παρόντος άρθρου ισχύουν από 1.1.1998.

Άρθρο 32

Έναρξη ισχύος

στ) Των λοιπών διατάξεων από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά από αυτές.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ.2648/1998
Ρυθμίσεις δασμολογικού και φορολογικού περιεχομένου, τροποποίηση του Κώδικα Φορολογικής Δικονομίας και άλλες διατάξεις.
(ΦΕΚ 238 Α' /22.10.1998)

Άρθρο 28

Βεβαίωση ποσοστού αμφισβητούμενου φόρου και αναστολή είσπραξης του - Διασφάλιση του υπολοίπου μη βεβαιωθέντος ποσού

3. Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 4 του α.ν.142/1967 (ΦΕΚ 169 Α'), όπως ισχύουν σήμερα, αντικαθίστανται ως εξής:

“1.Αν δεν έχει επιτευχθεί εξώδικη επίλυση της διαφοράς σε πράξη επιβολής φόρου κληρονομιών, δωρεών και γονικών παροχών, που έχει κοινοποιηθεί, αλλά ασκήθηκε προσφυγή από το φορολογούμενο, βεβαιώνεται αμέσως ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) επί του αμφισβητούμενου φόρου (κυρίου, πρόσθετων και κάθε άλλης προσαύξησης) που ορίζεται με την πράξη.

2. Το ποσό που βεβαιώνεται σύμφωνα με τις διατάξεις της ανωτέρω παραγράφου, εισπράττεται σε έξι (6) ίσες μηνιαίες δόσεις, με τον περιορισμό ότι κάθε δόση δεν θα είναι μικρότερη των εκατό χιλιάδων (100.000) δραχμών, εκτός της τελευταίας. Η πρώτη δόση καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του επόμενου από τη βεβαίωση μήνα και οι υπόλοιπες μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα των μηνών που ακολουθούν. Με την έκδοση της απόφασης του δικαστηρίου βεβαιώνεται ή διαγράφεται κατά περίπτωση η διαφορά του φόρου, που προκύπτει με βάση την απόφαση αυτή.”

Άρθρο 30

Βεβαίωση του φόρου

5. Το άρθρο 82 του ν.δ.118/1973, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 82

Καταβολή φόρου κτήσεων αιτία θανάτου

1.Ο φόρος που βεβαιώνεται: α) Μετά από δήλωση ή πράξη προσδιορισμού φόρου, που έγινε οριστική λόγω μη άσκησης ή εκπρόθεσμης άσκησης προσφυγής, κατα-

βάλλεται σε είκοσι τέσσερις (24) ίσες μηνιαίες δόσεις, με τον περιορισμό ότι κάθε δόση δεν είναι μικρότερη των εκατό χιλιάδων (100.000) δραχμών, εκτός της τελευταίας. Η πρώτη δόση καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του επόμενου από τη βεβαίωση μήνα και οι υπόλοιπες μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα των μηνών που ακολουθούν.

β) Μετά από διοικητική επίλυση της διαφοράς και την καταβολή του ενός πέμπτου (1/5), το υπόλοιπο καταβάλλεται σε είκοσι τέσσερις (24) ίσες μηνιαίες δόσεις, με τον περιορισμό ότι κάθε δόση δεν είναι μικρότερη των εκατό χιλιάδων (100.000) δραχμών, εκτός της τελευταίας.

γ) Μετά από απόφαση διοικητικού δικαστηρίου, καταβάλλεται σε έξι (6) ίσες μηνιαίες δόσεις με τον περιορισμό ότι κάθε δόση δεν είναι μικρότερη των εκατό χιλιάδων (100.000) δραχμών, εκτός της τελευταίας.

Για τις ανωτέρω περιπτώσεις η πρώτη δόση καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του επόμενου μήνα από την βεβαίωση ή την υπογραφή του πρακτικού και οι υπόλοιπες μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα των μηνών που ακολουθούν.

2. Αν ο υπόχρεος καταβάλλει το σύνολο του αναλογούντος κύριου και πρόσθετου φόρου κατά τα οριζόμενα στην περίπτωση Α' της προηγούμενης παραγράφου, μέσα στην προθεσμία καταβολής της πρώτης μηνιαίας δόσης, ανεξάρτητα από το ύψος αυτού, παρέχεται επί αυτού έκπτωση κατά ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%). Το ίδιο ποσοστό εκπίπτει αν ο υπόχρεος καταβάλλει το σύνολο του ποσού που προκύπτει συνεπεία διοικητικής επίλυσης της διαφοράς εντός της προθεσμίας πληρωμής του ενός πέμπτου (1/5) αυτού.

3. Σε κινητές αξίες και λοιπά κινητά γενικά πράγματα, που έχουν κατατεθεί σε τράπεζες και λοιπά νομικά ή φυσικά πρόσωπα, ο φόρος που αναλογεί επιμεριστικά στην αξία τους καταβάλλεται πριν από την ανάληψή τους και τη χορήγηση του πιστοποιητικού του άρθρου 105.

4. Εφόσον στην περίπτωση της προηγούμενης παραγράφου δεν διασφαλίζεται από τα κληρονομαία αντικείμενα που απομένουν στην κατοχή του κληρονόμου ή κληροδόχου η πληρωμή του υπολοίπου φόρου της κληρονομικής του μερίδας και δεν παρέχεται εμπράγματη ασφάλεια ή εγγυητική επιστολή μιας από τις αναγνωρισμένες στην Ελλάδα τράπεζες, ολόκληρος ο φόρος που αναλογεί στη μερίδα του κληρονόμου ή κληροδόχου καταβάλλεται πριν από τη χορήγηση του πιστοποιητικού των άρθρων 105 και 112. Σε κάθε άλλη περίπτωση που οφείλεται φόρος που αναλογεί σε μετρητά και γενικά κινητά πράγματα, εφόσον κατά την κρίση του προϊστάμενου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας δεν διασφαλίζεται η πληρωμή του από τη λοιπή κληρονομαία περιουσία που απομένει στην κατοχή του υπόχρεου, παρέχεται ασφάλεια με την υποβολή της δήλωσης, άλλως καταβάλλεται αμέσως ολόκληρος ο φόρος αυτός και γίνεται σχετική μεία στη δήλωση για την καταβολή.

5. Η καταβολή του φόρου που οφείλεται σε δόσεις κατά την παράγραφο 1 παρέχεται μόνο αν το ακίνητο, που αποκτήθηκε αιτία θανάτου, βρίσκεται στην κυριότητα του οφειλέτη κληρονόμου. Προκειμένου αυτό να μεταβιβασθεί ή βαρυνθεί με εμπράγματα δικαιώματα, ολόκληρος ο φόρος που επιμεριστικά αναλογεί σε αυτό καθίσταται απαιτητός και καταβάλλεται πριν από τη χορήγηση πιστοποιητικού, για το οποίο ορίζει το άρθρο 112.

Μπορεί όμως το πιστοποιητικό αυτό να χορηγηθεί και πριν από την ολοσχερή καταβολή του φόρου που επιμεριστικά αναλογεί, με τη ρητή εντολή ο φόρος να παρακρατηθεί από το συμβολαιογράφο και να αποδοθεί από αυτόν στη δημόσια οικονομική υπηρεσία, το αργότερο μέσα σε τρεις (3) ημέρες από τη σύνταξη του οικείου συμβολαίου. Η πίστωση του καταβαλλόμενου αυτού φόρου θα γίνεται σε εξόφληση των πρώτων δόσεων από τις ανεξόφλητες, κατά την καταβολή, είτε αυτές είναι ληξιπρόθεσμες, είτε όχι, χωρίς να γίνεται επιμερισμός του φόρου αυτού σε όλες τις δόσεις του ποσού που έχει βεβαιωθεί. Προκειμένου για απόδοση καταθέσεων της παραγράφου 3 η παρακράτηση και η απόδοση κατά τα πιο πάνω, μπορεί να γίνει με επιμέλεια των προσώπων αυτών μέχρι την επόμενη της απόδοσης των καταθέσεων.»

6. Στο άρθρο 80 του ν.δ.118/1973 προστίθεται παράγραφος 7, που έχει ως εξής:

“7. Αντίγραφο του πρακτικού της διοικητικής επίλυσης της διαφοράς, παραδίδεται στον υπόχρεο που επέχει και θέση ατομικής ειδοποίησης σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 του ν.δ.356/1974 (Κ.Ε.Δ.Ε).”

Άρθρο 48

Εναρξη Ισχύος

2. Οι διατάξεις των άρθρων 22 (παράγραφοι 6 και 7), 28, 29 και 30 ισχύουν από την πρώτη του μεθεπόμενου μήνα από τη δημοσίευση του νόμου αυτού στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν άλλως ορίζεται σε αυτές.

ΝΟΜΟΣ 2676/1999

«Οργανωτική και λειτουργική αναδιάρθρωση των φορέων κοινωνικής ασφάλισης και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ.1 /5-1-1999)

Άρθρο 85

1.Ο χρόνος παραγραφής του δικαιώματος του δημοσίου, ο οποίος συμπληρώνεται την 31η Δεκεμβρίου 1998, παρατείνεται μέχρι και την 30ή Ιουνίου 1999 για υποθέσεις φόρου μεταβίβασης με επαχθή αιτία ή αιτία θανάτου, δωρεάς, γονικής παροχής ή προίκας, για τις οποίες προβλέπουν οι διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 12 του α.ν.1521/1950 (ΦΕΚ.245 Α΄) και της παραγράφου 1α του άρθρου 102 του ν.δ.118/1973 (ΦΕΚ. 202 Α΄). Εξαιρούνται οι υποθέσεις για τις οποίες ο χρόνος παραγραφής του δικαιώματος του Δημοσίου είχε παραταθεί με την παράγραφο 2 του άρθρου 29 του ν.2556/1997 (ΦΕΚ. 270 Α΄).

2.Στο πρώτο εδάφιο της περίπτωσης ζ΄ του άρθρου 23 του ν.2459/1997 (ΦΕΚ. 17Α΄) αντικαθίσταται η λέξη «τριμηνιαίες» με τη λέξη «μηνιαίες».

3.Οι προθεσμίες της παραγράφου 2 του άρθρου 36 του ν.2648/1998 (ΦΕΚ. 238 Α΄), που αναφέρονται στην υποβολή της αίτησης και την καταβολή της πρώτης δόσης της ρύθμισης, παρατείνονται μέχρι και τις 30 Δεκεμβρίου 1998.

4.Η ισχύς των διατάξεων του παρόντος άρθρου αρχίζει από 23-11-1998.

ΝΟΜΟΣ 2690/1999

«Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ.45/9-3-1999)

Άρθρο 1

Πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του Κώδικα

Οι διατάξεις του Κώδικα αυτού εφαρμόζονται στο Δημόσιο, στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και στα άλλα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου.

Άρθρο τρίτο

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΝΟΜΟΣ 2717/1999

«Κώδικας Διοικητικής Δικονομίας» (ΦΕΚ.97/17-5-1999)

Άρθρο 66

Προθεσμία

1.Η προσφυγή ασκείται μέσα σε προθεσμία εξήντα (60) ημερών, η οποία αρχίζει:

Α.Σε περίπτωση ρητής πράξης:

α)Για εκείνους τους οποίους αφορά:

Ι.από την κατά νόμο επίδοσή της σε αυτούς, ή

ΙΙ σε κάθε άλλη περίπτωση, από τότε που αυτοί έλαβαν αποδεδειγμένως πλήρη γνώση του περιεχομένου της.

β)Για τους τρίτους:

Ι.από τη δημοσίευσή της, αν δεν προβλέπεται από το νόμο άλλος ειδικότερος τρόπος γνωστοποίησής της, ή

ΙΙ.σε κάθε άλλη περίπτωση, από τότε που αυτοί έλαβαν αποδεδειγμένως πλήρη γνώση του περιεχομένου της.

Β.Σε περίπτωση παράλειψης, από τη συντέλεσή της.

2.Ειδικώς,στις περιπτώσεις της παρ.2 του άρθρου 64, η προθεσμία είναι ενενήντα (90) ημερών από την έκδοση ή την κατά νόμο δημοσίευση της πράξης ή τη συντέλεση της παράλειψης.

3.Η προσφυγή μπορεί να ασκηθεί και πριν από την επίδοση της πράξης.

4.Αν, κατά τη διάρκεια της προθεσμίας, αποβιώσει ο νομιμοποιούμενος χωρίς να έχει ασκήσει προσφυγή, αυτή είναι δυνατόν να ασκηθεί, από τους κάθε είδους γενικούς ή ειδικούς διαδόχους του, εφόσον έχουν έννομο συμφέρον, μέσα σε νέα ισόχρονη προθεσμία, η οποία και αρχίζει από τότε που αυτοί έλαβαν αποδεδειγμένως πλήρη γνώση της πράξης ή από τότε που τυχόν αυτή τους κοινοποιήθηκε ή από τότε που αποδεδειγμένως αντιλήφθηκαν τη συντέλεση της παράλειψης.Αν εκκρεμεί η αποδοχή της κληρονομίας, η προθεσμία δεν αρχίζει πριν από την αποδοχή.

5.Οι διατάξεις της πρώτης περιόδου της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται αναλόγως και στην περίπτωση που έπαυσε να υπάρχει το νομικό πρόσωπο.

6.Αν ο νομιμοποιούμενος προς άσκηση προσφυγής διαμένει στην αλλοδαπή, οι αντίστοιχες προθεσμίες ορίζονται σε ενενήντα (90) ημέρες.

Άρθρο 129

Υποχρεώσεις της Διοίκησης

1.Το Δημόσιο και το νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου προς τα οποία γίνονται οι κατά το προηγούμενο άρθρο επιδόσεις, έχουν υποχρέωση να αποστέλλουν στο δικαστήριο τον κατά το άρθρο 149, διοικητικό φάκελο, με αναλυτική έκθεση για τη διαφορά και, ειδικότερα, για

τους προβαλλόμενους νομικούς και πραγματικούς ισχυρισμούς.

2. Η έκθεση με τον κατά την προηγούμενη παράγραφο διοικητικό φάκελο διαβιβάζονται στο δικαστήριο είκοσι (20) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη δικάσιμο. Σε περίπτωση μη τήρησης της προθεσμίας αυτής, η αναβολή της συζήτησης είναι υποχρεωτική αν το ζητήσει εκείνος που έχει ασκήσει το ένδικο βοήθημα ή που έχει ασκήσει παρέμβαση.

3. Η, μετά την πρώτη αναβολή, παράλειψη της διαβίβασης ή η εκπρόθεσμη διαβίβαση προς το δικαστήριο ιδιαίτερο πειθαρχικό αδίκημα των αρμόδιων για την ενέργεια αυτή υπαλλήλων. Η σχετική πειθαρχική δίκη ασκείται σύμφωνα με τις διατάξεις για το πειθαρχικό δικαιο κάθε κατηγορίας υπαλλήλων. Την άσκηση της πειθαρχικής δίωξης μπορεί να ζητήσει και ο πρόεδρος του δικαστηρίου ή του οικείου τμήματος, με έγγραφο του προς τον αρμόδιο Υπουργό ή τη διοίκηση του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου. Στην περίπτωση αυτήν, καθίσταται υποχρεωτική η άσκηση της δίωξης η Δε απόφαση εκδίδεται το αργότερο μέσα σε έξι (6) μήνες από τη λήψη του εγγράφου για την άσκηση της και κοινοποιείται στον πρόεδρο του δικαστηρίου ή του οικείου τμήματος χωρίς υπαίτια καθυστέρηση.

NOMOS 2778/1999

«Αμοιβαία Κεφάλαια Ακίνητης Περιουσίας -Εταιρείες Επενδύσεων σε Ακίνητη Περιουσία και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ.295/30-12-1999)

Άρθρο 20

Φορολογία αμοιβαίων κεφαλαίων ακινήτων

1. Η διάθεση και εξαγορά των μεριδίων αμοιβαίου κεφαλαίου ακίνητης περιουσίας και η διάλυσή του, καθώς και η μετάβαση ακινήτου από το αμοιβαίο κεφάλαιο, απαλλάσσονται από κάθε φόρο, τέλος, τέλος χαρτοσήμου, εισφορά, δικαίωμα ή οποιαδήποτε άλλη επιβάρυνση υπέρ του Δημοσίου, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και γενικά τρίτων. Οι μεταβιβάσεις ακινήτων προς το αμοιβαίο κεφάλαιο απαλλάσσονται κατά ποσοστό (20%) από του εκάστοτε ισχύοντος φόρου μεταβίβασης ακινήτων.

2. Η φορολόγηση των κερδών του αμοιβαίου κεφαλαίου ακινήτων γίνεται σύμφωνα με το άρθρο 48 παράγραφοι 2 και 3 του ν.1969/1991 όπως ισχύει. Με τη φορολογία αυτήν εξαντλείται κάθε φορολογική υποχρέωση του αμοιβαίου κεφαλαίου και των μεριδιούχων του.

3. Δεν οφείλεται Φόρος Μεγάλης Ακίνητης Περιουσίας του άρθρου 24 του ν.2459/1997 (ΦΕΚ.17 Α' /18-2-1997) για τα ακίνητα που συμπεριλαμβάνονται στο ενεργητικό του αμοιβαίου κεφαλαίου.

4. Η πρόσθετη αξία, που προκύπτει από την εξαγορά μεριδίων αμοιβαίου κεφαλαίου ακίνητης περιουσίας σε τιμή ανώτερη από την τιμή κτήσης τους από τον μεριδιούχο, απαλλάσσεται από κάθε φόρο, τέλος, τέλος χαρτοσήμου, εισφορά, δικαίωμα ή οποιαδήποτε άλλη επιβάρυνση υπέρ του Δημοσίου, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και γενικά τρίτων.

Άρθρο 54

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή

του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επί μέρους διατάξεις του.

NOMOS 2753/1999

«Απλοποιήσεις και ελαφρύνσεις στη φορολογία εισοδήματος και άλλες διατάξεις»

Άρθρο 13

1. Στην παράγραφο 3 του άρθρου 3 του ν.δ.118/1973 (ΦΕΚ 202 Α') προστίθενται δεύτερο και τρίτο εδάφια, που έχουν ως εξής:

«Ως τίμημα από την εκποίηση του ακινήτου λαμβάνεται η αντικειμενική αξία αυτού ή, αν πρόκειται για ακίνητο που βρίσκεται σε περιοχή όπου δεν εφαρμόζεται το αντικειμενικό σύστημα, η αξία αυτού όπως προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 9, εφόσον οι αξίες αυτές είναι μεγαλύτερες του τιμήματος που αναγράφεται στο συμβολαιογραφικό έγγραφο.

Ως τίμημα από την εκποίηση μετοχών και λοιπών μη εισηγμένων στο Χρηματιστήριο τίτλων κινητών αξιών και συμμετοχών σε εταιρείες ή συνεταιρισμούς, για τα οποία έχει συνταχθεί συμβολαιογραφικό ή ιδιωτικό έγγραφο από τον κληρονομούμενο, λαμβάνεται η αξία που προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 12, εφόσον είναι μεγαλύτερη του αναγραφόμενου στα ως άνω έγγραφα τιμήματος.»

2. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 34 του Ν.Δ.118/1973 αντικαθίσταται ως εξής:

« Στην περίπτωση αυτή, εάν πρόκειται για ακίνητα ή πλοία ή για μετοχές μη εισηγμένες στο Χρηματιστήριο ή για λοιπούς μη εισηγμένους στο Χρηματιστήριο τίτλους κινητών αξιών, ως και συμμετοχές σε εταιρείες ή συνεταιρισμούς που έχει επιβληθεί φόρος για τη μεταβίβαση αυτή, από τον αναλογούντα φόρο δωρεάς, εκπίπτει ο βεβαιωθείς φόρος μεταβίβασης ή ο φόρος υπεραξίας».

3. Στο άρθρο 34 του Ν.Δ.118/1973 προστίθεται παράγραφος 4, που έχει ως εξής:

«4. Σε περίπτωση αγοράς ακινήτου ή ανέγερσης οικοδομής, από πρόσωπο που δεν αποδεικνύει την οικονομική του δυνατότητα, ως αξία για την επιβολή του φόρου της άτυπης δωρεάς λαμβάνεται η μεγαλύτερη μεταξύ αντικειμενικής και τιμήματος για την περίπτωση αγοράς ακινήτου, ενώ για την ανέγερση οικοδομής λαμβάνεται η μεγαλύτερη μεταξύ αντικειμενικής και συνολικής δαπάνης που πραγματοποιήθηκε, όπως αυτή προκύπτει από τα νόμιμα παραστατικά».

4. Στο άρθρο 34 του Ν.Δ.118/1973 προστίθεται παράγραφος 5, που έχει ως εξής:

«5. Δεν θεωρείται δωρεά για την επιβολή του φόρου το ποσό της δωρεάς που παρέχεται σε φυσικό πρόσωπο, έγγαμο ή ενήλικο άγαμο για την αγορά ακινήτου εξ ολοκλήρου και κατά πλήρη κυριότητα μέχρι του ύψους του οποίου έτυχε απαλλαγής από το φόρο μεταβίβασης ακινήτου σύμφωνα με το άρθρο 1 του Ν.1078/1980 (ΦΕΚ.238 Α'), καθώς και για την ανέγερση οικοδομής ως πρώτης κατοικίας για εμβadόν που καλύπτει τις στεγαστικές ανάγκες αυτού σύμφωνα με τις διατάξεις του ίδιου άρθρου.»

5. Μετά το τέλος του πρώτου εδαφίου του άρθρου 41 του Ν.Δ.118/1973 προστίθεται νέο εδάφιο, που έχει ως εξής:

«Σε περίπτωση παραχώρησης χωρίς αντάλλαγμα χρη-

ματικού ποσού για την κάλυψη του τιμήματος αγοράς από το δωρεοδόχο μετοχών μη εισηγμένων στο Χρηματιστήριο τίτλων κινητών αξιών ως και μεριδίων συμμετοχής σε εταιρείες ή συνεταιρισμούς, για τα οποία συντάχθηκε συμβολαιογραφικό ή ιδιωτικό έγγραφο, για την επιβολή του φόρου δωρεάς, λαμβάνεται η αξία που προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 12 του Ν.Δ.118/1973, εφόσον είναι μεγαλύτερη του αναγραφόμενου στα ως άνω έγγραφα τιμήματος».

6. Η παράγραφος 1 του άρθρου 81 του Ν.Δ.118/1973 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Ο Φόρος που αναλογεί στις κτήσεις αιτία θανάτου βεβαιώνεται στη δημόσια οικονομική υπηρεσία που είναι αρμόδια για τη φορολογία εισοδήματος του υπόχρεου σε φόρο.»

Άρθρο 26
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς των διατάξεων αυτού του νόμου αρχίζει:

α).....

θ) Των λοιπών διατάξεων από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά από αυτές.

ΝΟΜΟΣ 2810/2000
Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις
(ΦΕΚ.61/9-3-2000)

Άρθρο 31
Ανάλογη εφαρμογή διατάξεων

Για τις Ε.Α.Σ., ΚΕ.Σ.Ε. και Κ.Α.Σ.Ο. εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του νόμου αυτού που θεσπίζουν οικονομικές ενισχύσεις, φορολογικές απαλλαγές και κίνητρα ή αφορούν και ρυθμίζουν θέματα των πρωτοβάθμιων αγροτικών συνεταιρισμών (Α.Σ.), εφόσον δεν προβλέπεται ρητή εξαίρεση ή απόκλιση στις διατάξεις αυτές.

Άρθρο 35
Οικονομικές ενισχύσεις -Φορολογικές απαλλαγές

1.....

2. Διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, που παρέχουν κάθε φορά διευκολύνσεις ή απαλλαγές από φόρους, τέλη χαρτοσήμου ή άλλα υπέρ του Δημοσίου τέλη, εισφορές ή δικαιώματα υπέρ τρίτου για τη συγχώνευση επιχειρήσεων εφαρμόζονται ανάλογα και στις Α.Σ.Ο. κάθε βαθμίδας και στις εταιρίες τους, που συγχωνεύονται, εφόσον αυτές πληρούν τις προβλεπόμενες από τις αντίστοιχες διατάξεις προϋποθέσεις.

3.....

ΝΟΜΟΣ 2836/2000
«Συμπλήρωση της νομοθεσίας για την Κεφαλαιαγορά, ρυθμίσεις θεμάτων Κτηματικής Εταιρίας του Δημοσίου (Κ.Ε.Δ.), ασφαλιστικών αποζημιώσεων, Φ.Π.Α., επενδυτικού Χρυσού και άλλες διατάξεις».
(ΦΕΚ 168 τ. Α' 24-7-2000)

Άρθρο 30

Στο τέλος της παραγράφου 11 του άρθρου 15 του ν.3632/1928 (ΦΕΚ 137 Α'), όπως η παράγραφος αυτή

συμπληρώθηκε με το άρθρο 32 του ν.2731/1999 (ΦΕΚ. 138 Α'), προστίθεται νέα περίπτωση ζ', η οποία έχει ως εξής:

«ζ. Οι μεταβιβάσεις μετοχών και άλλων κινητών αξιών με οποιοδήποτε αντάλλαγμα ή χωρίς αντάλλαγμα και με οποιοσδήποτε τυχόν περαιτέρω όρους, οι οποίες διενεργούνται από το Δημόσιο ή τη Δημόσια Επιχείρηση Κινητών Αξιών Α.Ε. (Δ.Ε.Κ.Α. Α.Ε.) ή προς το Δημόσιο ή τη Δ.Ε.Κ.Α. Α.Ε. Οι μεταβιβάσεις αυτές απαλλάσσονται από κάθε φόρο, τέλος, εισφορά ή δικαίωμα του Δημοσίου ή τρίτου».

Άρθρο 32
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς των διατάξεων αυτού του νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά από αυτές.

ΝΟΜΟΣ 2873/2000
«Φορολογικές ελεφρύνσεις και απλουστεύσεις και άλλες διατάξεις»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α
ΕΛΕΦΡΥΝΣΕΙΣ ΣΤΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Άρθρο 1
Φορολογικές ελαφρύνσεις για τους αγρότες

1. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 40 του ν. 814/1978 (ΦΕΚ 144 Α'), μέχρι την περίπτωση Α', όπως αυτό τροποποιήθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 35 του ν. 2065/1992 (ΦΕΚ 113 Α'), αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«1. Από την αγοραία αξία κάθε στρέμματος μεταβιβαζόμενης αιτία θανάτου γεωργικής ή κτηνοτροφικής έκτασης, μαζί με τις εγκαταστάσεις που βρίσκονται πάνω σε αυτή και εξυπηρετούν αποκλειστικά την εκμετάλλευσή της, και εφόσον η αξία αυτή δεν υπερβαίνει τα δύο εκατομμύρια τετρακόσιες χιλιάδες (2.400.000) δραχμές, δεν φορολογείται το μέχρι ένα εκατομμύριο διακόσιες χιλιάδες (1.200.000) δραχμές τμήμα της για κάθε κληρονόμο ή κληροδόχο και συνολικά για ποσό μέχρι σαράντα εκατομμύρια (40.000.000) δραχμές και μέχρι εκατό (100) στρέμματα μεταβιβαζόμενης έκτασης, εάν:»

2. Το δεύτερο εδάφιο μετά την περίπτωση γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 40 του ν. 814/1978, μέχρι την περίπτωση Α', όπως αυτό προστέθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 4 του ν. 2520/1997 (ΦΕΚ 173 Α'), αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Από την αγοραία αξία κάθε στρέμματος μεταβιβαζόμενης λόγω κληρονομικής διαδοχής γεωργικής ή κτηνοτροφικής έκτασης, μαζί με τις εγκαταστάσεις που βρίσκονται πάνω σε αυτή και εξυπηρετούν αποκλειστικά την εκμετάλλευσή της, δεν φορολογείται ποσό που ισούται με το εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) της ανά στρέμμα αξίας μεταβιβαζόμενης έκτασης για κάθε κληρονόμο ή κληροδόχο και συνολικά για ποσό μέχρι εκατόν ογδόντα εκατομμύρια (180.000.000) δραχμές και για μέχρι εκατόν είκοσι (120) στρέμματα μεταβιβαζόμενης έκτασης, εφόσον συντρέχουν οι εξής προϋποθέσεις:»

3. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 29

του ν.δ. 118/1973 (ΦΕΚ 202 Α'), μέχρι την περίπτωση Α', όπως αυτό τροποποιήθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 28 του ν. 2065/1992, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«2. Από την αξία των κληρονομικών μερίδων και κληροδοσιών, κληρονόμων που υπάγονται στις Α' και Β' κατηγορίες, εκπίπτει και δεν φορολογείται ποσό τριπλάσιο προς το αφορολόγητο, εφόσον συντρέχουν αθροιστικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:»

4. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 29 του ν.δ. 118/1973, μέχρι την περίπτωση Α', όπως αυτό προστέθηκε με το άρθρο 3 του ν. 2520/1997, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Από την αξία των κληρονομικών μερίδων και κληροδοσιών, κληρονόμων που υπάγονται στις Α' και Β' κατηγορίες, δεν φορολογείται ποσό τετραπλάσιο προς το αφορολόγητο, εφόσον συντρέχουν αθροιστικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:»

5. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 13 του ν. 634/1977 (ΦΕΚ 186 Α'), όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 34 του ν. 2065/1992, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Συμβάσεις αγοράς ή ανταλλαγής κυριότητας γεωργικών και κτηνοτροφικών εκτάσεων, μαζί με τις εγκαταστάσεις τους, που εξυπηρετούν αποκλειστικά την εκμετάλλευσή τους, εφόσον η κατά στρέμμα αγοραία αξία τους δεν υπερβαίνει το ποσό του ενός εκατομμυρίου διακοσίων χιλιάδων (1.200.000) δραχμών, απαλλάσσονται από το φόρο μεταβίβασης ακινήτων, για το κατά στρέμμα τμήμα της αγοραίας αξίας τους μέχρι το ποσό των εξακοσίων χιλιάδων (600.000) δραχμών και μέχρι και εμβαδόν πενήντα (50) στρεμμάτων συνολικά για κάθε αγοραστή, είτε οι συμβάσεις γίνονται με μία είτε με περισσότερες συμβολαιογραφικές πράξεις.»

6. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 13 του ν. 634/1977, όπως αυτό προστέθηκε με την παράγραφο 14 του άρθρου 24 του ν. 1828/1989 (ΦΕΚ 2 Α'), αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Η απαλλαγή παρέχεται εφόσον ο δικαιούχος δεν έχει γεωργική ή κτηνοτροφική έκταση μεγαλύτερη από εκατόν είκοσι (120) στρέμματα.»

7. Το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 13 του ν. 634/1977 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Σε περίπτωση μεταβίβασης από επαχθή αιτία εκτάσεων ομόρων με την ιδιοκτησία του αγοραστή, η έκταση που απαλλάσσεται συνολικά για κάθε αγοραστή αυξάνεται σε εκατόν είκοσι (120) στρέμματα.»

8. Το έβδομο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 13 του ν. 634/1977, όπως προστέθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 5 του ν. 2520/1997, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Σε συμβάσεις αγοράς ή ανταλλαγής της κυριότητας γεωργικών και κτηνοτροφικών εκτάσεων, μαζί με τις εγκαταστάσεις τους, που εξυπηρετούν αποκλειστικά την εκμετάλλευσή τους, απαλλάσσεται από το φόρο μεταβίβασης ακινήτων ποσό (σο με το ποσοστό εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) της ανά στρέμμα αξίας μεταβιβαζόμενης έκτασης και μέχρι εκατόν είκοσι (120) στρέμματα αυτής και για εκατόν ογδόντα εκατομμύρια (180.000.000) δραχμές κατά ανώτατο όριο για κάθε αγοραστή, είτε οι συμβάσεις συνάπτονται με μία είτε με περισσότερες συμβολαιογραφικές πράξεις, εφόσον η μεταβίβαση γίνεται σε νέο κατά κύρια απασχόληση αγρότη ηλικίας μέχρι σαράντα (40) ετών.»

9. Το όγδοο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 13 του ν. 634/1977, όπως προστέθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 5 του ν. 2520/1997, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Σε περίπτωση μεταβίβασης από επαχθή αιτία εκτάσεων ομόρων με την ιδιοκτησία του αγοραστή, η έκταση που απαλλάσσεται συνολικά για κάθε αγοραστή, αυξάνεται σε εκατόν πενήντα (150) στρέμματα.»

10. Το ένατο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 13 του ν. 634/1977, όπως προστέθηκε με την παράγραφο 11 του άρθρου 70 του ν. 2538/1997 (ΦΕΚ 242 Α'), αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Για τη συμπλήρωση του ορίου των εκατόν είκοσι (120) και εκατόν πενήντα (150) στρεμμάτων αντίστοιχα, συνυπολογίζονται οι προγενέστερες μεταβιβάσεις ακινήτων, για τις οποίες ο δικαιούχος έτυχε απαλλαγής.»

11. Μετά το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 29 του ν. 2459/1997, όπως αυτή αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 3 του άρθρου 9 του ν. 2515/1997, προστίθεται εδάφιο, που έχει ως εξής:

«Δήλωση που υποβάλλεται χωρίς την ταυτόχρονη καταβολή της πρώτης δόσης, θεωρείται απαράδεκτη και δεν παράγει έννομα αποτελέσματα.»

Άρθρο 2

2.Η περίπτωση β' της παραγράφου 15 του άρθρου 1 του ν.1078/1980 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«β)για τους συζύγους 70 τ.μ., προσαυξανόμενα κατά 15 τ.μ. για το τρίτο και καθένα από τα επόμενα τέκνα τους.»

Άρθρο 50

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς των διατάξεων αυτού του νόμου αρχίζει:

α.Των διατάξεων των άρθρων 1, 2 (παράγραφοι 1 και 2) από 1ης Ιανουαρίου 2001 και μετά.

ι.Των λοιπών, από τη δημοσίευση αυτού του νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός και αν ορίζεται διαφορετικά από αυτές.

ΝΟΜΟΣ 2892/2001

«Ελαφρύνσεις στη φορολογία κεφαλαίου και άλλες διατάξεις»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Άρθρο 1

Φορολογία κληρονομιών, δωρεών και γονικών παροχών

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 17 του ν.1591/1986 (ΦΕΚ. 50Α'), όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 14 του άρθρου 10 του ν.2386/1996 (ΦΕΚ 43 Α') αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«1. Οικία ή διαμέρισμα, που αποκτάται αιτία θανάτου από σύζυγο ή τέκνα του κληρονομούμενου κατά πλήρη κυριότητα, απαλλάσσεται από το φόρο, εφόσον ο κληρονόμος ή κληροδόχος ή ο σύζυγος αυτού ή τα ανήλικα τέκνα τους δεν έχουν δικαίωμα πλήρους κυριότητας ή επικαρπίας ή οίκησης σε άλλη οικία ή διαμέρισμα που πληροί τις στεγαστικές ανάγκες της οικογένειάς τους, ή δικαίωμα πλήρους κυριότητας επί οικοπέδου οικοδομήσι-

μου ή επί ιδανικού μεριδίου οικοπέδου, στα οποία αντιστοιχεί εμβαδόν κτίσματος που πληροί τις στεγαστικές τους ανάγκες και βρίσκονται σε δήμο ή κοινότητα με πληθυσμό άνω των τριών χιλιάδων (3.000) κατοίκων.

Η απαλλαγή παρέχεται για ποσό αγοραίας αξίας οικίας ή διαμερίσματος μέχρι 14.000.000 δραχμές για κάθε κληρονόμο ή κληροδόχο. Το ποσό αυτό προσαυξάνεται κατά 7.000.000 δραχμές για το σύζυγο και καθένα από τα δύο πρώτα τέκνα του κληρονόμου ή κληροδόχου και κατά 8.000.000 δραχμές για το τρίτο και καθένα από τα επόμενα τέκνα του, εφόσον στο δικαιούχο κληρονόμο ή κληροδόχο περιέρχεται μία μόνο οικία ή ένα διαμέρισμα εξ ολοκλήρου και κατά πλήρη κυριότητα και όχι ποσοστό εξ αδιαιρέτου.

Για την εφαρμογή των διατάξεων αυτών, η περιοχή της τέως Διοίκησης Πρωτεύουσας θεωρείται ως ένας δήμος.

Οι στεγαστικές ανάγκες καλύπτονται, αν το εμβαδόν της οικίας ή του διαμερίσματος είναι, για ένα άτομο, τριάντα πέντε (35) τ.μ. και για τους συζύγους, εβδομήντα (70) τ.μ., προσαυξανόμενα κατά δέκα πέντε (15) τ.μ. για καθένα από τα δύο πρώτα τέκνα τους και κατά είκοσι πέντε (25) τ.μ. για το τρίτο και καθένα από τα επόμενα τέκνα τους.»

2. Η παράγραφος 3 του άρθρου 17 του ν. 1591/1986, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«3. Η απαλλαγή από το φόρο της κτήσης αιτία θανάτου παρέχεται για μία μόνο φορά. Δεν απαλλάσσεται ο κληρονόμος ή ο κληροδόχος που έτυχε απαλλαγής από το φόρο μεταβίβασης ή γονικής παροχής για απόκτηση στέγης πριν από την κτήση αιτία θανάτου.»

3. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 17 του ν. 1591/1986 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«4. Η απαλλαγή παρέχεται με τον όρο ότι η οικία ή το διαμέρισμα θα παραμείνει στην κυριότητα του κληρονόμου ή κληροδόχου για μία τουλάχιστον πενταετία. Αν πριν από την πάροδο της πενταετίας, μεταβιβασθεί η οικία ή το διαμέρισμα ή συσταθεί σ' αυτό οποιοδήποτε εμπράγματο δικαίωμα, εκτός από υποθήκη, ο κληρονόμος ή κληροδόχος έχει υποχρέωση, πριν από τη μεταβίβαση ή τη σύσταση του εμπράγματος δικαιώματος, να υποβάλει δήλωση και να καταβάλει εφάπαξ ολόκληρο το ποσό του φόρου που αναλογεί επιμεριστικά στην αξία του ακινήτου του χρόνου μεταβίβασης ή στο δηλούμενο τίμημα της μεταβίβασης, εφόσον αυτό είναι μεγαλύτερο της αξίας του ακινήτου, εκτός εάν ο φόρος που αναλογεί στην αξία του ακινήτου κατά το χρόνο κτήσης της αιτία θανάτου είναι μεγαλύτερος, οπότε καταβάλλεται ο μεγαλύτερος αυτός φόρος.»

4. Η παράγραφος 6 του άρθρου 23 του ν. 1828/1989 (ΦΕΚ 2 Α'), όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 11 του άρθρου 14 του ν. 2579/1998 (ΦΕΚ 31 Α'), αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«6. Αν μεταβιβασθεί με γονική παροχή οικία, διαμέρισμα ή οικοπέδο, εξ ολοκλήρου και κατά πλήρη κυριότητα, με τους όρους και τις προϋποθέσεις του άρθρου 17 του ν. 1591/1986, δεν υπόκειται σε φόρο ποσό δραχμών 2.400.000 για το δικαιούχο. Το ποσό αυτό προσαυξάνεται κατά 1.700.000 δραχμές για το σύζυγο και καθένα από τα δύο πρώτα τέκνα του δικαιούχου και κατά 2.500.000 δραχμές για το τρίτο και καθένα από τα επόμενα τέκνα του. Αν ο δικαιούχος της γονικής παροχής παρουσιάζει αναπηρία τουλάχιστον 67%, η απαλλαγή ανέρχεται στο μισό της φορολογητέας αξίας του ακινή-

του και δεν μπορεί να υπερβεί τα 24.000.000 δραχμές.»

5. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 και του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 29 του ν.δ. 118/1973 (ΦΕΚ 202 Α'), όπως τροποποιήθηκαν με την παράγραφο 9 του άρθρου 14 του ν. 2579/1998 αντικαθίστανται ως ακολούθως:

«1. Οι κληρονόμοι ή κληροδόχοι, ανάλογα με τη συγγενική τους σχέση προς τον κληρονομούμενο, κατατάσσονται στις επόμενες τέσσερις (4) κατηγορίες. Για καθένα από τις κατηγορίες αυτές ισχύει χωριστή φορολογική κλίμακα ως εξής:

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Α'

Για κληρονομική μερίδα ή κληροδοσία που περιέρχεται σε: α) σύζυγο του κληρονομούμενου, β) κατιόντες πρώτου βαθμού (τέκνα από νόμιμο γάμο, τέκνα χωρίς γάμο έναντι της μητέρας, αναγνωρισθέντα εκουσίως ή δικαστικώς έναντι του πατέρα, νομιμοποιηθέντα με επιγενόμενο γάμο ή δικαστικώς έναντι και των δύο γονέων), γ) ανιόντες εξ αίματος πρώτου βαθμού.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Α'

Κλιμάκια	Συντ/στής κλιμακίου (%)	Φόρος κλιμακίου	Φορολογητέα περιουσία	Φόρος που αναλογεί
6.500.000	-	-	6.500.000	-
11.500.000	5	575.000	18.000.000	575.000
54.000.000	15	8.100.000	72.000.000	8.675.000
Υπερβάλλον	25			

Αν οι κληρονόμοι ή κληροδόχοι είναι ανήλικα τέκνα του κληρονομούμενου, εφόσον η αξία της κληρονομικής μερίδας είναι:

α) μέχρι και 12.000.000 δραχμές, ο φόρος που αναλογεί μειώνεται κατά 60% και β) από 12.000.001 έως και 47.000.000 δραχμές, ο φόρος που αναλογεί μειώνεται κατά 30%.

Οι πιο πάνω διατάξεις, που προβλέπουν μείωση του φόρου για τα ανήλικα τέκνα του κληρονομούμενου, δεν εφαρμόζονται σε κτήσεις δωρεάς εν ζωή ή αιτία θανάτου (ή προίκας), καθώς και στις περιουσιακές παροχές των γονέων προς τα τέκνα τους κατά το άρθρο 1509 του Α.Κ.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Β'

Για κληρονομική μερίδα ή κληροδοσία που περιέρχεται σε: α) κατιόντες δεύτερου και επόμενων βαθμών, β) ανιόντες δεύτερου και επόμενων βαθμών, γ) εκουσίως ή δικαστικώς αναγνωρισθέντα τέκνα έναντι των ανιόντων του πατέρα που τα αναγνώρισε, δ) κατιόντες του αναγνωρισθέντος έναντι του αναγνωρισαντος και των ανιόντων αυτού, ε) αδελφούς (αμφιθαλείς ή ετεροθαλείς) και στ) συγγενείς εξ αίματος τρίτου βαθμού εκ πλαγίου.

Κλιμάκια	Συντ/στής κλιμακίου (%)	Φόρος κλιμακίου	Φορολογητέα περιουσία	Φόρος που αναλογεί
5.000.000	-	-	5.000.000	-
13.000.000	10	1.300.000	18.000.000	1.300.000
54.000.000	20	10.800.000	72.000.000	12.100.000
Υπερβάλλον	35			

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Γ´

Για κληρονομική μερίδα ή κληροδοσία που περιέρχεται σε: α) πατριούς και μητρίες, β) τέκνα από προηγούμενο γάμο του συζύγου, γ) τέκνα εξ αγχιστείας (γαμπρούς - νύφες), δ) ανιόντες εξ αγχιστείας (πεθερό - πεθερά).

Κλιμάκια	Συντ/στής κλιμακίου (%)	Φόρος κλιμακίου	Φορολογητέα περιουσία	Φόρος που αναλογεί
2.100.000	-	-	2.100.000	-
15.900.000	20	3.180.000	18.000.000	3.180.000
54.000.000	35	18.900.000	72.000.000	22.080.000
Υπερβάλλον	50			

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Δ´

Για κληρονομική μερίδα ή κληροδοσία που περιέρχεται σε οποιονδήποτε άλλον εξ αίματος ή εξ αγχιστείας συγγενή του κληρονομούμενου ή εξωτικό.

Κλιμάκια	Συντ/στής κλιμακίου (%)	Φόρος κλιμακίου	Φορολογητέα περιουσία	Φόρος που αναλογεί
1.200.000	-	-	1.200.000	-
16.800.000	35	5.880.000	18.000.000	5.880.000
54.000.000	50	27.000.000	72.000.000	32.880.000
Υπερβάλλον	60			

Στο ποσό του φόρου που προκύπτει με βάση τις πιο πάνω κλίμακες περιλαμβάνεται ο φόρος υπέρ του Δημοσίου και οι πρόσθετοι σ' αυτόν φόροι:

α) 3% υπέρ δήμων και κοινοτήτων, που προβλέπεται από τις διατάξεις του β. δ/τος 24/9 - 20.10.1958 (ΦΕΚ 171 Α´) και β) 7% υπέρ νομαρχιακών ταμείων οδοποιίας που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 7 του ν. 3155/1995 (ΦΕΚ 63 Α´). Η απόδοση των φόρων υπέρ τρίτων γίνεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 81 του παρόντος.»

Όταν ο κληρονόμος ή κληροδόχος έχει αναπηρία τουλάχιστον 67%, ο φόρος που αναλογεί στη μέχρι 47.000.000 δραχμές αξία της κληρονομικής μερίδας ή κληροδοσίας μειώνεται κατά 60%.

6. Τα δύο πρώτα εδάφια της παραγράφου 1 του δεύτερου άρθρου του ν. 1329/1983 (ΦΕΚ 25 Α´) όπως τροποποιήθηκαν με την παράγραφο 10 του άρθρου 14 του ν.2579/1998, αντικαθίστανται ως ακολούθως:

« Περιουσιακές παροχές γονέων προς τα τέκνα τους, που γίνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1509 του Α.Κ., όπως αυτό θεσπίζεται με τον παραπάνω νόμο, υπόκεινται στο μισό του φόρου δωρεών μέχρι το ποσό των 28.000.000 δραχμών, αυτοτελώς για κάθε γονέα. Το ποσό αυτό αυξάνεται σε 42.000.000 δραχμές. Όταν ο ένας από τους γονείς έχει αποβιώσει. Στα πιο πάνω ποσά συνυπολογίζονται προγενέστερες δωρεές ή γονικές παροχές των γονέων προς τα τέκνα τους που έχουν υπαχθεί σε φόρο και όχι τα απαλλασσόμενα ποσά.»

7. Το άρθρο 4 του ν.δ. 118/1973 όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 10 του άρθρου 13 του ν.1882/1990 (ΦΕΚ 43 Α´), αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Στην κτήση αιτία θανάτου συνυπολογίζονται οι δωρεές εν ζωή ή αιτία θανάτου, οι γονικές παροχές και οι προίκες του κληρονομούμενου προς τον κληρονόμο ή κληροδόχο, εφόσον η φορολογική υποχρέωση γι' αυτές

γεννήθηκε σε χρόνο που το δικαίωμα του δημοσίου δεν έχει παραγραφεί σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 102.

Για το συνυπολογισμό των κτήσεων αυτών λαμβάνεται υπόψη η αξία που είχε υπαχθεί σε φόρο κατά το χρόνο γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης αυτών και όχι τα απαλλασσόμενα ποσά.»

8. Η παράγραφος 2 του άρθρου 9 του ν.δ.118/1973 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«2.Όταν αποκτώνται ακίνητα ή κινητά, (με εξαίρεση χρηματικά ποσά, καταθέσεις, απαιτήσεις και παροχές), αν η φορολογική δήλωση γι' αυτά υποβληθεί μετά την πάροδο τριών (3) ετών από το χρόνο γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης, για τον υπολογισμό του φόρου λαμβάνεται υπόψη η αξία αυτών και οι φορολογικές κλίμακες που ισχύουν κατά το χρόνο υποβολής της δήλωσης. Αν εκδοθεί πράξη επιβολής φόρου από τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας μετά την πάροδο τριετίας από το χρόνο γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης για τα περιουσιακά στοιχεία του προηγούμενου εδαφίου, εφόσον δεν έχει υποβληθεί γι' αυτά δήλωση από τον υπόχρεο μέχρι την έκδοση της πράξης, για τον υπολογισμό του φόρου λαμβάνεται υπόψη η αξία αυτών και οι φορολογικές κλίμακες που ισχύουν κατά το χρόνο έκδοσης της πράξης.

Στις περιπτώσεις αυτές επιβάλλονται οι πρόσθετοι φόροι και τα πρόστιμα που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία.»

Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται σε υποθέσεις στις οποίες η φορολογική δήλωση υποβάλλεται ή η πράξη επιβολής του φόρου εκδίδεται μετά τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνητικής.

9. Το άρθρο 36 του ν.δ. 118/1973 όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 11 του άρθρου 13 του ν. 1882/1990 (ΦΕΚ 43 Α´) αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Στην κτήση αιτία δωρεάς, κατά το άρθρο 34 συνυπολογίζονται οι προγενέστερες δωρεές εν ζωή ή αιτία θανάτου, οι γονικές παροχές και προίκες του ίδιου δωρητή προς τον ίδιο δωρεοδόχο, εφόσον η φορολογική υποχρέωση γι' αυτές γεννήθηκε σε χρόνο που το δικαίωμα του δημοσίου, δεν έχει παραγραφεί σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 102. Αν μετατεθεί ο χρόνος γένεσης της φορολογικής ενοχής, στην αξία της κτήσης αιτία δωρεάς συνυπολογίζεται και η περιουσία που έχει μεταβιβασθεί αιτία θανάτου από τον ίδιο δωρητή προς τον ίδιο δωρεοδόχο.

Για το συνυπολογισμό των κτήσεων αυτών λαμβάνεται υπόψη η, αξία που είχε υπαχθεί σε φόρο κατά το χρόνο γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης αυτών, και όχι τα τυχόν απαλλασσόμενα ποσά.»

10. Το άρθρο 47 του ν.δ. 118/1973 όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 12 του άρθρου 13 του ν. 1882/1990 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Στην κτήση αιτία προίκα, κατά το άρθρο 46 συνυπολογίζονται οι προγενέστερες δωρεές εν ζωή ή αιτία θανάτου, οι γονικές παροχές και οι προίκες του ίδιου προικοδότη προς την προικιζόμενη, εφόσον η φορολογική υποχρέωση γι' αυτές γεννήθηκε σε χρόνο που το δικαίωμα του δημοσίου, δεν έχει παραγραφεί, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 102. Αν μετατεθεί ο χρόνος γένεσης της φορολογικής ενοχής στην αξία της κτήσης, αιτία δωρεάς συνυπολογίζεται και η περιουσία που έχει μεταβιβασθεί αιτία θανάτου από τον

ίδιο δωρητή προς τον ίδιο δωρεοδόχο.

Για το συνυπολογισμό των κτήσεων αυτών λαμβάνεται υπόψη η, αξία που είχε υπαχθεί σε φόρο ,κατά το χρόνο γένεσης γι' αυτές της φορολογικής υποχρέωσης αυτών, και όχι τα απαλλασσόμενα ποσά.»

11. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 81 του ν.δ. 118/1973, όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 6 του άρθρου 13 του ν.2753/1999 (ΦΕΚ249 Α'), προστίθεται δεύτερο εδάφιο που έχει ως ακολούθως:

« Αν ο υπόχρεος σε φόρο είναι κάτοικος εξωτερικού, ο οικείος φόρος βεβαιώνεται στη Δ.Ο.Υ. Κατοίκων Εξωτερικού.»

Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής ισχύουν από 10 Μαρτίου 2000.

12. Η περίπτωση γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 82 του ν.δ. 118/1973, όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 5 του άρθρου 30 του ν. 2648/1998 (ΦΕΚ 238 Α') και ισχύει, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«γ) Μετά από απόφαση διοικητικού δικαστηρίου ή δικαστικό συμβιβασμό, καταβάλλεται σε έξι (6) ίσες μηνιαίες δόσεις. Η κάθε δόση, εκτός από την τελευταία, δεν μπορεί να είναι μικρότερη των εκατό χιλιάδων (100.000) δραχμών.»

Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής ισχύουν από 17 Μαΐου 1999.

13. Η παράγραφος 2 του άρθρου 82 του ν. δ. 118/1973, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

« 2. Αν ο υπόχρεος καταβάλλει το σύνολο του αναλογούντος κύριου και πρόσθετου φόρου, σύμφωνα με εκείνα που ορίζονται στην περίπτωση α' της προηγούμενης παραγράφου, μέσα στην προθεσμία καταβολής της πρώτης μηνιαίας δόσης ανεξάρτητα από το ύψος αυτού, παρέχεται έκπτωση κατά ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%). Το ίδιο ποσοστό εκπίπτει αν ο υπόχρεος καταβάλλει το σύνολο του ποσού που προκύπτει συνεπεία διοικητικής επίλυσης της διαφοράς μέσα στην προθεσμία πληρωμής του ενός πέμπτου (1/5) αυτού. «

14. Η παράγραφος 5 του άρθρου 102 του ν. δ. 118/1973, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

« 5. Το δικαίωμα του Δημοσίου για την επιβολή και είσπραξη των φόρων, που προκύπτουν από την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος, σε υποθέσεις για τις οποίες η φορολογική υποχρέωση γεννήθηκε μέχρι και την 31.12.1984, έχει παραγραφεί. Στις υποθέσεις αυτές δεν απαιτείται το πιστοποιητικό του προϊστάμενου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, που προβλέπεται από τα άρθρα 105 έως και 112. Αντί γι' αυτό, μπορεί να προσκομίζεται:

α) Για τις κτήσεις αιτία θανάτου, ληξιαρχική πράξη θανάτου, από την οποία να προκύπτει ότι ο θάνατος του κληρονομούμενου ή δωρητή αιτία θανάτου επήλθε μέχρι και την 31.12.1984, καθώς και υπεύθυνη δήλωση του υποχρέου ότι δεν συντρέχει περίπτωση μετάθεσης του χρόνου γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης,

β) Για τις δωρεές εν ζωή, γονικές παροχές και προίκες, αντίγραφο του οικείου συμβολαίου που συντάχθηκε μέχρι και την 31.12.1984 ή βεβαίωση του συμβολαιογράφου, που συνέταξε το συμβόλαιο, ότι τούτο συντάχθηκε μέχρι και την 31.12.1984 και δεν συντρέχει περίπτωση μετάθεσης του χρόνου γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης.»

15. Τα δύο πρώτα εδάφια της παραγράφου 2 του άρθρου 40 του ν. 814/1978 (ΦΕΚ 144 Α'), όπως το δεύτερο εδάφιο προστέθηκε με την παράγραφο 9 του άρθρου 4

του ν.2538/1997 (ΦΕΚ 242 Α') αντικαθίστανται ως ακολούθως:

«2. Αν αλλάξει ολικά ή μερικά η χρήση ή εκμισθωθούν οι εκτάσεις, οι οποίες δεν έχουν υπαχθεί σε φόρο κατά την προηγούμενη παράγραφο, ή αν δεν καλλιεργηθούν αυτές για δύο συνεχόμενα έτη από τον κληρονόμο ή κληροδόχο, πριν από την πάροδο των δέκα πέντε (15) ετών, ο κληρονόμος ή κληροδόχος υποχρεώνεται μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την αλλαγή της χρήσης ή την εκμίσθωση ή τη λήξη της διεισθητικής προθεσμίας, να υποβάλει δήλωση με την αξία που έχουν οι εκτάσεις κατά το χρόνο αυτόν και να καταβάλλει το φόρο κληρονομιάς που επιμεριστικά αναλογεί σε αυτές. Αν η αξία των εκτάσεων αυτών κατά το χρόνο αλλαγής της χρήσης ή της εκμίσθωσης ή της λήξεως της διεισθητικής προθεσμίας είναι μικρότερη εκείνης του χρόνου της απαλλαγής, λαμβάνεται υπόψη η μεγαλύτερη αξία.

Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου δεν εφαρμόζεται επί αναγκαστικού πλειστηριασμού ή επί αναγκαστικής απαλλοτρίωσης για δημόσια ωφέλεια ολόκληρης της έκτασης ή τμήματος αυτής ή σε περίπτωση θανάτου του αγρότη, εφόσον η δεκαπενταετία συμπληρωθεί στο πρόσωπο των κληρονόμων αυτού.»

16. Η παράγραφος 3 του άρθρου 40 του ν.814/1978 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«3. Απαγορεύεται η μεταβίβαση γεωργικής ή κτηνοτροφικής έκτασης, η οποία δεν έχει υπαχθεί σε φόρο ,κατά την παράγραφο 1,πριν από την πάροδο της προθεσμίας των δεκαπέντε (15) ετών, αν δεν υποβληθεί δήλωση με την αξία που αυτή έχει κατά το χρόνο της μεταβίβασης και δεν καταβληθεί ολόκληρος ο φόρος που αναλογεί επιμεριστικά στην αξία της έκτασης αυτής. Αν η αξία της γεωργικής ή κτηνοτροφικής έκτασης κατά το χρόνο μεταβίβασης είναι μικρότερη εκείνης του χρόνου της απαλλαγής, λαμβάνεται υπόψη η μεγαλύτερη αξία. Εξαιρείται η μεταβίβαση αιτία δωρεάς η γονικής παροχής προς τα πρόσωπα της ίδιας παραγράφου.»

19. Η ισχύς των διατάξεων αυτού του νόμου αρχίζει:

α).....

β) των λοιπών διατάξεων από τη δημοσίευση αυτού του νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός και αν ορίζεται διαφορετικά από αυτές.

του. Συγκεκριμένα καθορίζεται το αντικείμενο και υποκείμενο του προαναφερόμενου φόρου, ο χρόνος γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης, ο χρόνος και ο τρόπος προσδιορισμού της αξίας των αντικειμένων φορολογίας, τα είδη των χρεών και βαρών που εκπίπτουν από την αξία της κληρονομιαίας περιουσίας, οι δικαιούχοι και οι δραστηριότητες που απαλλάσσονται από τον εν λόγω φόρο, ο τρόπος υπολογισμού του κ.λπ.. (άρθρα 2-33)

3. Ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τη φορολογία περιουσιών που αποκτώνται αιτία δωρεάς και γονικής παροχής. Ειδικότερα προσδιορίζεται το αντικείμενο και το υποκείμενο του εν λόγω φόρου, ο χρόνος γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης, ο τρόπος υπολογισμού της αξίας των αντικειμένων δωρεών και γονικών παροχών, οι δραστηριότητες και τα πρόσωπα που απαλλάσσονται από αυτόν κ.λπ.. (άρθρα 34-45)

4. Καθορίζεται το αντικείμενο και υποκείμενο της φορολογίας περιουσιών που αποκτώνται αιτία προίκας, ο προσδιορισμός της αξίας των αντικειμένων προίκας για τη φορολόγησή τους, οι απαλλαγές που διέπουν την εν λόγω φορολογία, ο τρόπος υπολογισμού του φόρου κ.λπ.. (άρθρα 46-57)

5. Ορίζεται το αντικείμενο και το υποκείμενο της φορολογίας των κερδών που αποκτώνται από λαχεία, τα έσοδα που απαλλάσσονται από το φόρο αυτό και ο τρόπος υπολογισμού του. (άρθρα 58-60)

6. Ρυθμίζονται διάφορα θέματα σχετικά με την ακολουθούμενη διαδικασία φορολόγησης των περιουσιών που αποκτώνται αιτία θανάτου, δωρεάς, γονικής παροχής, προίκας, καθώς και κερδών από λαχεία (υπόχρεοι σε δήλωση, προθεσμίες υποβολής των δηλώσεων, περιεχόμενο αυτών, το όργανο ελέγχου των δηλώσεων αυτών, ο τρόπος τυχόν εξώδικης λύσης φορολογικής διαφοράς, καθώς και καταβολής, βεβαίωσης και έκπτωσης του φόρου κ.λπ.). (άρθρα 61-98)

7. Αντιμετωπίζονται θέματα αναφορικά με την ακύρωση ή τροποποίηση οριστικών πράξεων και νέα εκκαθάριση του σχετικού φόρου, την παραγραφή δικαιώματος φόρου και προστίμου, τις υποχρεώσεις των αρχών και φυσικών ή νομικών προσώπων, τις κυρώσεις που επιβάλλονται στους παραβάτες των εν λόγω διατάξεων, την έναρξη ισχύος του νομοσχεδίου κ.λπ.

(άρθρα 99-122 σε συνδυασμό με το άρθρο δεύτερο του νομοσχεδίου)

Από τις προτεινόμενες διατάξεις δεν προκαλείται δαπάνη του Κρατικού Προϋπολογισμού ούτε επέρχεται οποιαδήποτε απώλεια των εσόδων του, δεδομένου ότι με τις διατάξεις του νομοσχεδίου επιχειρείται κωδικοποίηση υφιστάμενων διατάξεων.

Αθήνα, 16 Ιουλίου 2001

Ο Γενικός Διευθυντής

Αθανάσιος Σάγος

Αριθμ. 174 /14 / 2001

Ε Κ Θ Ε Σ Η

Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους
(άρθρο 75 παρ. 1 του Συντάγματος)

στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Οικονομικών «Κύρωση του Κώδικα Διατάξεων Φορολογίας Κληρονομιών, Δωρεών, Γονικών Παροχών, Προικών και Κερδών από Λαχεία»

Με τις διατάξεις του ανωτέρω νομοσχεδίου κυρώνεται ο Κώδικας Διατάξεων Φορολογίας Κληρονομιών, Δωρεών, Γονικών Παροχών, Προικών και Κερδών από Λαχεία, σύμφωνα με το άρθρο 76 παράγραφοι 6 και 7 του Συντάγματος.

Ειδικότερα από τις επί μέρους διατάξεις του προτεινόμενου Κώδικα προβλέπονται μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Προβλέπεται η επιβολή φόρου στις περιουσίες που αποκτήθηκαν αιτία θανάτου, δωρεάς, γονικής παροχής ή προίκας και στα κέρδη από λαχεία κ.λπ.. (άρθρο 1)

2. Αναφέρονται οι διατάξεις που διέπουν το καθεστώς της φορολογίας περιουσιών που αποκτώνται αιτία θανά-